Egri nők

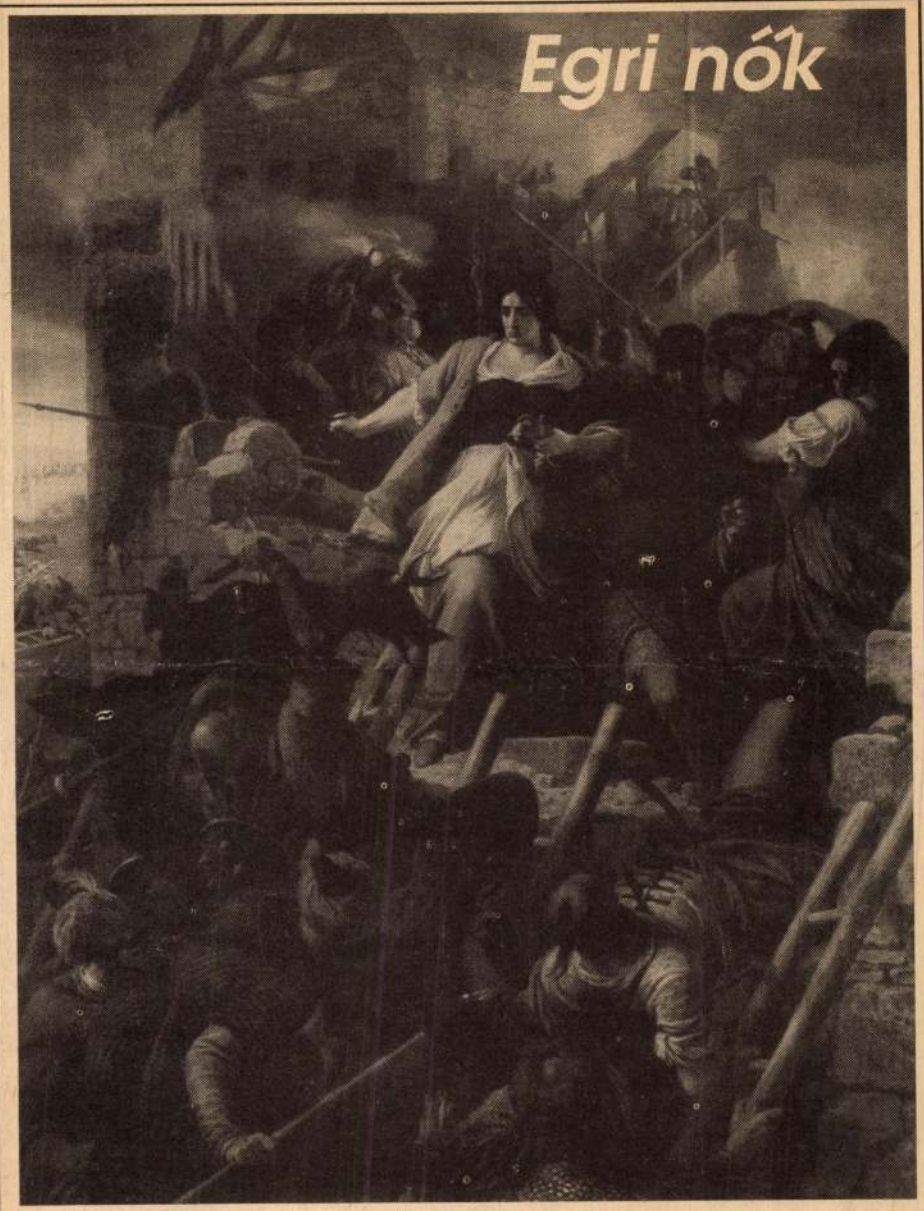

A XIX. század nagy romantikus festője, Székely Bertalan. (Kolozsvár, 1835 - Mátyásföld, 1910). Első mestere Simó Ferenc rajztanító volt. 1858-ban utazott Münchenbe, az Akadémiára, ahol főleg romantikus jellegű illusztráció-sorozatokat készített pl. Petőfi Tündérálom című költeményéhez, valamint akvarelleket festett Goethe Hermann és Dorottya című elbeszélő költeményéhez. 1860-ban ugyancsak itt festi meg híres önarcképét, amely már a kiforrott művészt mutatja. Ugyanekkor fejezi be első nagyobb történelmi kompozícióját, amely II. Lajos holttestének megtalálását ábrázolja. Külföldi tanulmányútjáról a hazai képzőművészeti élet megszervezésének és a magyar képzőművészeti akadémia létrehozásának reményével tért haza. Ám hiába talált odaadó pártfogókra, különösen Eötvös József és Kemény Zsigmond személyében, tervei az itthoni viszonyok miatt nem valósulhattak meg. Ezért visszautazott Münchenbe, ahol 1863-ban jelentős megbízást kapott: a bajor nemzeti múzeum falára festette a VII. Károly menekülését ábrázoló alkotását. Munkáját a bajor kormány ösztöndíjjal jutalmazta. Ez lehetővé tette számára, hogy Párizsba, majd Hollandiába utazzék. 1864-ben jön haza, immár véglegesen. 1867-ben festi egyik legnépszerűbb, s talán legismertebb művét az Egri nőket.

Nagy formátumú, vertikálisan komponált, olajtechnikával vászonra festett alkotással állunk szembe. A kép szuggesztív erővel, aprólékosságig részletes hűséggel tárja elénk Dobó István maroknyi csapatának ádáz, mindenre elszánt küzdelmét az északi végek utolsó várának védelméért, megtartásáért. A kép a magyar nép viharos, háborúk, felkelések, forradalmak tüzétől izzó története szimbolumává magasodik szemünkben. Ki ne ismerné Gárdonyi Géza csodálatos, hazafias érzelmektől fűtött regényét, az Egri csillagokat? Az író így jeleníti meg a Székely Bertalan által megfestett eseményeket:

„Az asszonyok már akkor mind felragadták a heverő fegyvereket és ádáz-dühös sikításokkal viaskodnak a törökkel. A kendőjük leesett. A hajuk kibomlott. Szoknyájuk, libeg-lobog, csavarog a küzdelemben. De ők nem gondolnak immár asszonyi voltukra: rikoltozva esnek a töröknek. Kardjuk nem fog fel semmi csapást. Ami rájuk hull, az az övék. De amit ők adnak, az meg a töröké".

A drámai erőt sugárzó kép szerkezete három nagyobb egységre osztható. Az előtérben a festmény alsó harmadát a vár bástyáinak támasztott létrákon felkapaszkodni akaró török sereg kardos, lándzsás, lófarkas, turbános, kopaszra borotvált fejű csoportja tölti ki. A falnak támasztott létrák ijesztő párhuzamossággal meredtnek felfelé. Ám a bástya fokát már-már elérő janicsárok aláhullani látszanak, a mélybe kényszeríti őket a rájuk ömlő forróvíz, a kő és a szurok zuhataga. A zsúfoltan szerkesztett és gazdag színhatású mű középső harmadát a vitézül harcolók tömör csoportja uralja. A kép középtengelyében a kis csapatból kimagasló, magyaros ruházatú asszony alakja látható, kivont karddal a kezében. Másik karjával sebesült, leomló férfi harcostársát fogja. Ellenpárjaként, a jobb oldalon, lobogó hajú, harcias testtartású nő alakja villan, amint éppen hatalmas kosár követ készül zúdítani az ellenségre. E két - a mondanivaló szempontjából nézve - központi figura között a háttérből előbukkan egy sötét ruhás, fekete fejkendős idősebb asszonyalak, utalva a nemzedékek jelképes és valóságos összefogására, és a megélt tragédiákra.

A háttérben a vár egyik saroktornya látható, ami a lángok kíméletlen mardosása következtében összeomlani készül. Itt már minden izzóan vörös, a pusztító tűz pokoli fénye uralja a teret. Az alakok is elmosódottak, nem kivehető, ki él közülük, ki roskad össze halálra sebezve, s mennyi még az erő bennük? Az égő torony bástyája mögött a néző inkább csak sejti a várat ostromló török had sátortáborát. A horizonton azonban már felcsillannak a kegyetlen vérontás végét jelző „záróakkordok", a megnyugvást ígérő kék és fehér színek.

Székely Bertalan elsőnek tett kísérletet arra, hogy az 1848 utáni, ellentmondásokkal terhes magyar társadalom életérzését nagy szintézisbe olvassza, és a festészet csaknem minden műfajának művelése során kifejezésre juttassa. Közel hat évtizedes munkássága nemcsak hazai festészetünk élvonalában biztosítja helyét, de stílusalakító hatást gyakorolt az európai modern művészetre is.

Szentes Lajos

M. Honvéd, 1991 jún. 14.

Árpád u. 10-12.
Árpád u. 17.
Liget u. 8-10-12.

KISKUNFÉLEGYHÁZA
Kossuth u. 22.
Kossuth u. 33/C ép.
Dankó P. u. 2.
Dózsa Gy. u. 1.
Juranovics T. u. 1,8.
Juranovics T. u. 2,3.
Juranovics T. u. 6,7.
Juranovics T. u. 4,5.
Juranovics T. u. 9,10.
Juranovics T. u. 11,12.
Juranovics T. u. 13,14.
Juranovics T. u. 15,22.
Juranovics T. u. 16,17.
Juranovics T. u. 18,19.
Juranovics T. u. 20,21.
Juranovics T. u. 23,24.
Juranovics T. u. 25,26.
Dankó P. u. 11.
Vöröshadsereg u. 17.

KISKUNHALAS
Kossuth u. 45.
Kossuth u. 41.
Kossuth u. 47.

MARCALI
Széchenyi u. 25.
Sziklai S. u. 3.
Sziklai S.u. 7.
Rákóczi u. 28.

MÁTÉSZALKA
Kodály Z. u. 9.
Kodály Z. u. 13.

MISKOLC
Szeles u. 76-80.
Szeles u. 74.
Szeles u. 72.
Szeles u. 66-70.
Szeles u. 82-86.
Szeles u. 88-92.
Szeles u. 94-98.
Szeles u. 66-98. gk-tároló
Szeles u. 67. gk-tároló
Kun B. u. 9.
Zamenhof u. 5.
Zsolcai kapu 17/A
Zsolcai kapu 17/B
Zsolcai kapu 17/C
Zsolcai kapu, gk-tároló
Győri kapu 68-70.
Thököly u. 2-14.
Kempelen u. 2-6.
Kempelen u. 8.
Erzsébet u. 41.
Erzsébet u. 43.

NAGYATÁD
Aradi u. 3.
Aradi u. 5.
Aradi u. 7.
Aradi u. 9.
Aradi u. 11.
Aradi u. 13.
Aradi u. 15.
Koch R. u. 1.
Koch R. u. 2.
Koch R. u. 3.

NAGYKANIZSA
Ady Endre u. 16.
Andrejka Jenő u. 4.
Andrejka Jenő u. 6.
Andrejka Jenő u. 8.
Andrejka Jenő u. 10.
Zrínyi Miklós u. 34.
Petőfi S. u. 112/A
Asztalos J. u. 10-20.
Farkas J. u. 43-49.

NAGYOROSZI
Kertész u. 32-34.
Kertész u. 36-38.

NAGYTARCSA
Petőfi ltp. 1.
Petőfi ltp. 2.
Petőfi ltp. 3.
Petőfi ltp. 4.
Petőfi ltp. 5.
Petőfi ltp. 6.
Petőfi ltp. 7.
Petőfi ltp. 8.
Petőfi ltp. 9.
Petőfi ltp. 10.

NÓGRÁD
Petőfi ltp. 2.
Petőfi ltp. 3.
Petőfi ltp. 4.

ÓCSA
Bajcsy-Zs. u. 44.
Bajcsy-Zs. u. 81/A-B
Bajcsy-Zs. u. 81/C-D

ORGOVÁNY
Népköztársaság u. 27.

OROSHÁZA
Ady E. u. 3-5.
Kossuth tér 6.
Kossuth tér 9.
Kossuth tér 11-12.

PÉCS
Fürst S. u. 73.
Fürst S. u. 75.
Fürst S. u. 77.
Cséby T. u. 2.
Cséby T. u. 4.
Tolbuhin u. 1.
Somogyi B. u. 4.
Mikes K. u. 10.

RÉTSÁG
Radnóti u. 1,3.
Radnóti u. 7,9,11,13.
Hunyadi u. 1,5.
Petőfi u. 39,41.
Petőfi u. 43,45.
Petőfi u. 47,49.
Petőfi u. 51,53.
Csipke köz 1,3.
Csipke köz 2,4.
Csipke köz 5,7.
Csipke köz 6,8.
Liget köz 1,3.
Liget köz 2,4.
Liget köz 5,7.
Liget köz 6,8.
Táncsics u. 19.

SORMÁS
Kossuth u. 116.
Kossuth u. 118.
Kossuth u. 120.
Kossuth u. 122.
Kossuth u. 124.
Kossuth u. 141.
Kossuth u. 137.
Kossuth u. 135.
Kossuth u. 139.

SZABADSZÁLLÁS
Gagarin tér 1.
Gagarin tér 12.
Gagarin tér 13.
Gagarin tér 2.
Felszabadulás tér 2.

SZAKÁLD
Táncsics u. 64.
Táncsics u. 66.
Táncsics u. 68.

SZEGED
Kátay u. 4.
Kátay u. 6.
Kátay u. 8.
Kátay u. 10.
Moszkvai körút 22-24.
Dáni J. u. 13.
Hunyadi J. sugárút 18.
Ságvári E. u. 12.
Kálvária tér 4.
Hunyadi J. sugárút 11.
Boros J. u. 4.

SZEKSZÁRD
Korvin O. u. 2.
Korvin O. u. 3.
Korvin O. u. 4.
Wossinszky u. 28–29.
Ybl M. u. 5.

SZENTENDRE
Pannónia u. 7-9.
Dózsa Gy. u. 8.
Dózsa Gy. u. 13.
Dózsa Gy. u. 15.
Dózsa Gy. u. 17.
Dózsa Gy. u. 19.
Dózsa Gy. u. 21.
Dózsa Gy. u. 23.
Dózsa Gy. u. 25.

SZENTES
Rákóczi u. 38.
Rákóczi u. 40.
Rákóczi u. 42.
Beloiannisz u. 11.
Kossuth u. 19.
Kossuth u. 41.
Marx tér B. ép.
Marx tér C. ép.
Marx tér D. ép.
Marx tér H. ép.
Mátéffy S. u. 41.

SZENTGÁLOSKÉR
Kossuth u. 1.

TÁBORFALVA
Tartsay u. 15.
Tartsay u. 16.
Tartsay u. 20.
Bugyonnij u. 3.
Bugyonnij u. 6.
Bugyonnij u. 10.
Bugyonnij u. 11.

TÁPIÓSZECSŐ
Béke u. 1.
Béke u. 2.
Béke u. 3.
Béke u. 4.
Béke u. 5.
Béke u. 6.
Béke u. 7.
Béke u. 8.
Béke u. 9.
Béke u. 10.
Béke u. 11.
Béke u. 12.
Vöröshadsereg u. 58.
Vöröshadsereg u. 60.
Vöröshadsereg u. 73/A
Vöröshadsereg u. 73/B
Vöröshadsereg u. 73/C
Vöröshadsereg u. 73/D

TARDONA
Dózsa Gy. u. 6.
Dózsa Gy. u. 4.

TARNASZENTMÁRIA
Parádi u. 23/3.

TÖKÖL
Ráckevei u. 2.

TÖRÖKBÁLINT-DIÓSD
Eötvös u. 10-16.

TÚRKEVE
Ecsegfalvi u., lőtér, gondnoki lakás

VÁC
Tölgyfa u. 2-18.
Erzsébet u. 1.
Damjanich tér 7-10.
Kandó K. u. 3.

VÁRPALOTA
Mandulás ltp. 29. ép.
Mandulás ltp. 30. ép.
Mandulás ltp. 32. ép.
Mandulás ltp. 34. ép.
Mandulás ltp. 35. ép.
Mandulás ltp. 37. ép.
Mandulás ltp. 38. ép.
Mandulás ltp. 39. ép.
Mandulás ltp. 41. ép.
Mandulás ltp. 42. ép.

VERPELÉT
Ifjúság u. 36/1.
Ifjúság u. 36/4.
Ifjúság u. 38/1.
Ifjúság u. 40/1-3.
Ifjúság u. 40/4-6.

BUDAPEST
XIV. kerület
Hungária körút 103/B

Székely Bertalan

rod

II. Lajos király holttestének feltalálása a mohácsi csatatéren. Adámosi Székely Bertalan festménye.

Vas. Nyp. 1861. 317 l.

A képről Wenien által készített fanatszettel.

Székely Bertalan

lásd

Vas. Ujs. 1861

317 l.

Keppel

munkatársak :

Nánási Sándor

Oberschall Magda

Pálinkás László

Pigler Andor

Polgár Julia

Rados Jenő

Révhegyi Réh Elemér

Schoen Arnold

Supka Ervin

Voit Pál

Zádor Anna

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos kir. holttestének feltalálása
Weinem Fametszete

Vas. Ujs. VIII.1861,VII.7. 317 l.

<Hokeby Berhalan>

Wod <>. Vas. Ujs 1861

335 l.

MDK

Székely Bertalan

Egy nem megnevezett történelmi festményére közadakozást hirdet a lap. Ennek összegéből a képet a Nemzeti Múzeumnak vásárolták volna. A kép repr.-ját lásd az elözö számban.

Vas.Ujs. 1861. 335.lap

Szekely Bertalan

cvod
Alácrások egy becses fest-
mezre. Vas. Nyo 1861. 514-l.

Székely Bertalan

+ (*Aláírások egy becses festményre.*) B. Eötvös József aláírást nyitott Székely Bertalan, Münchenben tartózkodó fiatal művészhazánkfiának „II. Lajos király holttestének feltalálását“ ábrázoló nagy festményére, mely a pesti műtárlat kiállításán oly nagy figyelmet ébresztett, s melynek másolatát a Vas. Ujság f. évi 27-ik számából olvasóink is ismerik. Az első aláírási ív már is következő eredményt mutat: gr Waldstein János 30, gr. Festetics Gy. és b. Rudics József 20, Széchenyi Béla és Gyula, Pálffy Pál s Andrássy Aladár grófok pedig egyenkint 10 ftot irtak alá. A kép ára 2000 bajor ft.

Vas. Ujs. 1861. 57. 1.

Székely Bertalan

Vas. Ujs

1861. 562. l.

holttestének feltalálása“ czimü képére is ujabban 94 ft gyült be Kubinyi Ferencz iven.

– Székely Bertalan „II. Lajos

~~Művészet, XIX. sz.~~ XIX. 9.

Székely Bertalan festő

Szépművészeti Csarnok, 1862. X. 4.

1. sz. 11. o.

Különféle.

Festészet, táblakép
II.Lajos holttestének feltalálása,
Székely Bertalan

Divatcsarnok, 1862.márc.21.12.
188-189.

Bel- és külföldi hirek

Székely Bertalan, festő

Divatcsarnok, 1862. juni 29. 30. 477.

Heti Szemle

Festészet, táblakép
Dobozi, Székely Bertalan

Divazcsarnok, 1862 juni 29. 30.477.

Heti Szemle

Székely Bertalan, festő

Divatcsarnok, 1862.máj.27.21.332-333.

Zichy Nándorné: Felhivás...

Festészet, táblakép
Dobozi, Székely Bertalan

Divatcsarnok, 1862.máj.27.21.332-333.

Zichy Nándorné:Felhivás...

Székely Bertalan, festő

Divatcsarnok, 1862. márc.21.12.
188-189.

Bel- és külföldi hirek

Székely Bertalan

„Dobozi" c. festményének megvásárlására "a fehérvári hölgyek gyüjtést rendeztek"-irja a Heti Szemle c. rovat az e havi tárlatról szóló beszámolójában.

Divatcsarnok, Bp. 1862. juli. 29.
3o. sz. 477-478. lap.

Székely Bertalan

Cred

Kritikai Lapok. (Szerk. Riedl Sándor) 1862. I. éf. 30–32 l.

76. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Székely Bertalan

cíad
Műtárlati kiállítás.
Az ország tükre. 1862. 16 l

Szekfű Bálint.

+ (*A Riedl Szende által szerkesztett „Kritikai Lapok“*) első száma megjelent, a szerkesztő néhány bevezető szava után következő czikkeket hozván : Komoly szavak komoly időben. R. Honositsuk meg a tudományt irodalmunkban! H. Tájékozás az ujabbkori magyar és külföldi nyelvtudományban, R. Az Akademia palotájának eddigi története. *Henszlmann* Imre. Tankönyveink. Madarász „Zrinyi Ilonája“ és Székely „II. Lajos holttestének feltalálása.“

nincs cél

Vas. Ujs. 1862. 106. l.

Műemlékek Országos Bizottsága n
kintést a gyüjtött és rendezett

GRÓF ANDRÁSSY GYULÁNAK JÓZSEF FŐHERCEGHEZ INTÉZETT BESZÉDE A SZÉKELY BERTALAN EMLÉKKIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁN

FENSÉGES URAM! Mindenekelőtt legyen szabad az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat nevében megköszönni, hogy eljött ez ünnepélyre és megjelenésével annak fényét emeli. A mai nap nevezetes a Képzőművészeti Társulatra nézve, mert jubiláris éve első kiállítása nyílik meg. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat ötven éve szolgálja a magyar kultúra szent ügyét, szolgálja sikerrel és szép eredménnyel. A Társulatnak célja a magyar művészek számára piacot teremteni és célja a magyar művelt társadalmat a művészet számára meghódítani. E munkával épp annyira vél a művészeknek és a művészetnek, mint a magyar nemzetnek és a magyar kultúrának általában használni, sőt nézetem szerint nagyobb szolgálatot tesz még a nemzeti kultúrának mint a művészetnek. A művészet többet ad a társadalomnak, mint amennyit tőle kap. A művész munkájának impulzusa nem a külső haszon, nem a pénz és nem a dicsőség, hanem saját művészi ösztöne. Az igazi művész azért dolgozik, mert nem tehet másként, mert az ihlet vezeti, és a művész legszebb, legdicsőbb alkotása gyakran a nyomorban, a társadalom közönye közepette, sőt ellenszenve mellett jött létre. A társadalom a művészt néha irányítani és vezetni akarja, holott a helyes helyzet az, hogy a művész vezessen és ha a művész ezt nem teszi, hanem fut a közönség után, akkor úgy jár el, mint a vezető államférfi, aki nem saját meggyőződését követi, hanem a közvélemény által irányíttatja magát. Két irányú hátránnyal szokott járni a laikus közönség beavatkozása a művészi produkcióba: azzal a hátránnyal, hogy a közvélemény, amely mindig a mult varázsa alatt áll, az új irány életerős kifejlődését hátráltatja és a szükséges újat az unalmas középszerűségnek, a génienek néha meglepő ugrásaival szemben előnyben részesíti. Máskor pedig azon kárral járhat, ha a művész, aki gyorsan fel akar tünni, gyorsan beszéltetni kíván magáról, egy pózt vesz fel és a közönség ízléstelenségére pályázik. A művészet többet ad a közönségnek mint amit kap tőle, mert míg legfölebb csak a működéséhez szükséges külső eszközöket nyeri meg, addig a társadalomnak belső értékét fokozza, annak lelki kincseit szaporítja, a műélvezet és a műízlés fokozásával a társadalmat és az egyén életét tartalmasabbá, gazdagabbá teszi. Magyarországon különösen fontossággal bír a képzőművészet, mert a magyar különös tehetséggel bír a képzőművészetek iránt. Bizonyítja ezt, hogy olyan időben, midőn a kultúra más ágaiban még nagyobb eredményt nem érhettünk el, a művészet terén már nagy embereket produkáltunk. Bizonyítja ezt a magyar képzőművészet fejlődése a mai napig és bizonyítja a mai kiállítás, bizonyítja Székely Bertalan, az aki bármely nemzetnek büszkeségére válna, aki a legnagyobb művészek mellett megállhat. Én, aki a közélet gyakran csunya jelenségei között azon egoizmus, opportunizmus és számítás közepette, amelyet különösen a válságos idők szoktak kiváltani, sokszor aggódva kérdezem, van-e még a nemzetben életerő és képes lesz-e magát fenntartani, engem olyan alak, mint Székely Bertalan, megvigasztal. Olyan nemzet, melynek ilyen tagja van, olyan nemzet, amely ilyen becsületes, komoly kultúrmunkát tud produkálni, amelynek olyan férfia van, aki egész életét csendes, reklámnélküli munkára fordítja s ennyi reális tudást egyesít a becsületes munkássággal és művészi tehetséggel: az ilyen nemzet jövőjében bíznunk kell, az ilyen nemzet nemcsak fenn fog maradni, hanem a kultúrának egyik produktív munkása lesz. De végzem beszédemet azzal, amivel kezdtem, köszönöm újra, hogy Fenséged ide fáradt, hogy Fenséged, aki hús a mi húsunkból, vér a mi vérünkből, aki minden szép törekvését a magyar nemzetnek osztja, idejövetelével rokonszenvét bizonyította a magyar művészet iránt és tiszteletét Székely Bertalan emléke iránt.

JEGYZETEK

A NEMES-GYÜJTEMÉNY ÉS MODERN MŰVÉSZETÜNK

A Szépművészeti Múzeum Nemes-gyüjteményének hatása felülmulja kultúrvonatkozásaiban minden várakozásunkat. Hogy egy ilyen gazdag és mégis egységes szempontokat kijelölő gyüjtemény nagy hatással lesz a magyar közízlés fejlödésére, azt mindenki eleve tudta, elvárta és nem is csalatkoztunk. Csak egy kissé groteszk formát öltött. Akkor kezdödött általános hatása mutatkozni, amikor — ellopták a Tintorettóját. Akkor ugyanis tárgyalni kezdték, hogy igy, hogy úgy, — a gyüjtemény nem is gyüjtemény, hogy műkereskedői trusté, csak egyetlen egy dologról nem beszéltek: a gyüjtemény fenomenálisan gyüjtött voltáról. De bezzeg beszélt erről a külföld. Budapest egyszerre az érdeklödés középpontjába került, mert a legnagyobb szakértők egyremásra jöttek Pestre, hogy a gyüjteményt tanulmányozzák, az egyes darabokat megvizsgálják, s arról Nemesnek bizonylatokat állítsanak ki. Bodetól Hofstade de Grootig, Schubringon, Meier-Graefen, Rooses-en keresztül Gronauig, minden kép a maga speciális szakemberétől van attesztálva, s e múzeumigazgatói vándorlást, a szakemberek e rendkívüli érdeklödését a publikációk hosszú sora követte. Megkezdte a *Zeitschrift für bildende Kunst,* ahol Schubring, folytatta a *Cicerone,* ahol a Greco-ról Térey irt, jött aztán a *Kunst und Künstler,* a bécsi *Zeit,* ahol a bécsi egyetem tudós tanára Strzygovsky irt, a *Berliner Tageblatt,* ahol dr. Biermann, a *Frankfurter Zeitung,* ahol dr. Mayer, Tschudi, a müncheni Pinakothéka igazgatójának asszistense emlékeztek meg. Itt járt azonkivül francia és angol szakférfiu s mind irni fog a gyüjteményről, de azonkivül Nemes magyar képeiről is. S itt van a legmeglepöbb hatás. Dr. Biermann Nemesnél ösmerte meg Ripp-Rónait, Szinyeit, Ferenczyt, Fényest s irt a Berliner Tageblatt-ban nagy elismeréssel róluk, — Dr. Mayer Nemesnél látta a modern magyarokat és szerette meg öket, mint azt a Frankfurter Zeitungban olvassuk, Strzygovsky Bécsnek, Mayer Frankfurtnak, Biermann Berlinnek állítja oda példaképül a mi pezsgő művészeti életünket. Ök persze csak a mi körünkben látták olyan világításban, ahol az árnyékokat letompitottuk, a magyar pezsgő művészi életet, — de igy aztán igazán pezsgő, igazán eleven hatású is volt. De ez az eredmény, amilyen váratlan, olyan örvendetes. Mert ezzel az érdeklödéssel, amelyet igyen felkeltettünk, szabad tovább operálnunk, s ha most komolyan felfogjuk a kedvező helyzetet és kihasználjuk az elönyös hangulatot, a magyar modernség ügye diadalra vergödhetik. — a külföldön. És ez fontos. A Szinyei-eset igazolja. Csak a külföldön keresztül remélhetünk itthon elismertetést. Közönségünk ízlése fejletlen és bátortalan. A külföld után indul. Ezzel tisztában kell lennünk. *(—r. —a.)*

AZ ANGOL OTTHON

Irták: Banister Home Fletcher és H. Philips Fletcher. Bevezetéssel ellátta Argyle herceg. London, Methuen et Co. Ára M. 12·50. Tartalmaz 336 illusztrációt és a vezető épitészek számos tervét.

Az épitészet tudományát minden iskolában tanítani kellene, sőt a tantárgyak között elsörangú helyet kellene elfoglalnia. Még az elemi iskolákban is szemléltethetővé lehetne tenni kezdetét és fontosságát, hiszen a népek jóléte nagyrészt a házak helyes szerkezetétől függ, és különösen ma, amikor minden embernek az a célja, hogy meglegyen a saját otthona, anélkül hogy a háztulajdonosoktól függjön, az épitészet tanulmányozása életszükségletté vált. A bevezetésében e fontos munkának, mely a házak minden tipusával foglalkozik, a paraszt szerény kunyhójától kezdve a lordok palotájáig, mindent felölel, ami az otthont illeti. Argyle herceg a következőket mondja:

»Az épitészet az egyetlen tudomány, amelytől állandóan függünk, a csendes faluban éppen úgy, mint a zajos városban.« »Nyilvános iskoláinkban hallunk valamit az idegen országok népeiről és különböző éghajlatukról, de soha nem hallunk a lakóházaikról. A saját lakásunk, ahol életünk nagyobb részét eltöltjük, a konstrukciót illetőleg igen

1. Az egész szinházi személyzetet (a szinházi gazdát és pénztárnokot kivéve) ő fogadná és bocsátaná el. A szinésztagok hónapi fizetéseik kiszabását egészen rá kellene bizni, csupán az átalános hónapi vagy évi személyzet-fizetés mennyiségét kellene szorosan a választmánynak meghatároznia.

II. Játékrend (repertorium) készitésében, uj müvek választásában, diszitmények, öltözetek meghatározásában sat. teljes hatalmat.

III. A szinészi törvények készitésében szintén és a vétségek megbüntetésében minden idegen befolyás és superrevisorium forum nélkül, kivéve a törvényhatósághoz tartozókat.

IV. Pénztárért nem kellene felelősnek tenni az igazgatót, de kérdés esetében tartoznék utalványai helyességét okokkal igazolni."

Mellé ajánl Bajza még egy gazdát, ki a számadásokat vinné, a pénztárt őrzené, bevásárolna, a szinház anyagi kellékeire felügyelne, de az igazgatónak alárendeltje volna.

Bajza mindezt javasolta, midőn még országgyülés csak minden harmadévben tartatott. S valóban okszerüen, mert három év alatt egy minden ellenőrség nélkül müködő rosz igazgató az intézetet mind szellemileg, mind anyagilag tökéletesen tönkre teheti. Három évi időszakra az igazgató mellé ellenőrző bizottmány is kell; de most, midőn országgyülés minden évben lesz, az én meggyőződésem szerint, a megválasztott bizottmányra csak a szinház első szervezését, a szükséges utasitások elkészitését, s a jövő év budgetjének meghatározását kellene bizni; hatásköre azontul rögtön és végkép megszünvén.

De ugyanekkor választandó lenne az országgyülés által egy igazgató, ki az igazgatás ügyeit rögtön átvevén, felelősséggel és számadással magának az országgyülésnek tartoznék, mely ezen hatalmát, egy minden ülésszakban külön megválasztandó bizottmány által utólagosan gyakorolná. Ezen bizottmány az igazgatót a multakra nézve megszámoltatván, s az eredményről jelentést tévén: az országgyülés az igazgatót vagy továbbra is megerősitené, vagy helyette mást választana.

Ezen eljárás által az igazgató szabad kezet nyervén, minden beavatkozástól és fondorlattól megmentetnék; s mégis sokkal szigorubb és részrehajlatlanabb biráló-testület itéletének vettetnék alá, mint különben. A rosz igazgató feje fölött ezen utólagosan kinevezett biráló-testület egy láthatlan Damoklesz kardja volna.

Midőn ezen bizottmány a mult év számadásait, s a müvészi jelentéseket megvizsgálná, ugyanakkor az igazgató által előterjesztett jövő évi előleges költségvetést (budget) is megbirálná és meghatározná, s az igazgató csak ennek körében mozoghatna, minden túlhágásról szoros felelősséggel tartozván.

A legfőbb biztositék azonban az igazgató egyéniségében fekszik, s a valódi siker annak szerencsés megválasztásától függ.

Az ily igazgató legyen:

1. Becsületes magyar ember, a ki ez országos nemzeti intézet valódi czéljait értse; mi nem más, mint a magyar nyelv, irodalom és nemzetiség fejlesztése a szinmüvészet által.

2. Kimüvelt jó izléssel birjon, s ennek már jeleit is adta legyen.

3. Nemcsak az összes drámai irodalmat, de különösen a magyart igen jól kell ismernie.

4. A szinházi és szinmüvészeti ügyekben átalánosan, s a magyarében különösen avatott legyen, azaz; müértő, szakavatottnak kell lennie.

5. Legyen tehát tevékeny, szorgalmas, munkaszokott; szóval: tekintélye legyen az ész, becsületesség, hazafiság, müértelmiség, müveltség, szorgalom és rendszeretet.

Ha az opera és dráma el nem választatnék, minthogy operát is kell igazgatnia, e részben is jártassággal, jóizléssel és tapintattal kell birnia.

Azonban, minthogy alig hihető, hogy oly egyén találkoznék, ki drámai, szinészeti és operai tekintetben egyiránt szakavatott müértő legyen; mindenesetre szükségesebb és el nem engedhetőbb tulajdonság az elsőbbekbeni szakismeret; mert az operák különben is külföldről, az ott már kivivott siker után hozatnak meg, és szereposztásuk annyira határozott, hogy az igazgató e részben jóformán nem is tévedhet; mig ellenben drámai és szinészeti ismeretek nélkül közvetlen igazgató nem is képzelhető.

Ha az igazgató időközben meghalna, ideiglenesen mást, a legközelebbi ülésszakban müködött bizottmány választana.

A többi a megválasztandó igazgató szervező és kezelő (administráló) képességét igényli.

Mi uj[illegible]

+ (*Offenbach franczia operette-társ[illegible]* első előadását e hó 12-én tartá. Összesen 6 e[illegible] punk jövő számában bővebben fogunk róla irni.

+ (*Mizsei Mari k. a.*) a nemzeti szinházban[illegible] tiszteletdijt, 113 ft. 37 krt, felerészben a honvédsé[illegible] részben a magyar népszinház alapitására szentelte.

+ (*Nyéky Mihály*) a nemzeti szinház ideiglenes ig[illegible] lik, állásáról leköszönt. Ki lép helyébe? az most a kérdés.

+ (*Molnár szintársulata*) f. hó 11-én tartotta utolsó el[illegible]ai szinkörben. A társulatnak most mintegy 6 hétig vesztegelnie[illegible]ig a tervezett magyar népszinház elkészül.

+ (*Székely Bertalan*), jeles ifju festész hazánkfiának azon szép festményére, melynek másolatát lapunk mult száma hozta, a fővárosban aláirások keringnek, hogy a mondott kép, mely nemzeti történelmünk egyik legszomorubb momentumát ábrázolja, a Muzeum számára megvétethessék. Figyelmeztetjük rá a közönséget, annál is inkább, mert e kép megvásárlása lehetségessé teszi, tehetséges fiatal hazánkfiának az Olaszországba utazást, hová tanulmányai folytatása végett szándékozik.

+ (*Toldy Ferencz*) a magyar kir. egyetemnél a magyar nyelv és irodalom rendes tanárává neveztetett ki. Beiktatása tegnap f. hó 13-án volt. A „M. O." megjegyzi, hogy derék tudósunk eziránt még 1847-ben folyamodott, tehát csak 13 évig kellett várakoznia.

+ (*Kirándulás Visegrádra.*) A képzőmüvészeti társulat ma vasárnap, a Luczenbacher-féle „Mátyás király" gőzösön kirándulást tesz Visegrádra. A hajó, kedvező idő esetén, délben fog elindulni.

+ (*A budai népszinház javára*) közelebb a lövöldében tánczvigalmat rendeztek, mely 640 ftot jövedelmezett. E czélra az aláirások is oly szépen szaporodtak, hogy ha folyvást igy tart, egy bizottmányi tag állitása szerint, a tervezett népszinház megnyitása augusztus elejére remélhető.

+ (*Az ideiglenes országház ügyében*) az alsóház által kiküldött bizottmány beadta jelentését. A Metelka, Ybl, Ganz A., Kauser és Wieser Ferencz épitészek által készitett több rendbeli tervek közől a bizottmány Wieserét ajánlja elfogadásra, mely egészen szolid anyagokból tervezve, nemcsak a két ház számára elég tágas termekből, de minden szükséges előtermek, elnöki, irodai, levéltári, étkezési és egyéb helyiségeken kivül, az alsóház számára 9, a felsőház számára pedig két magán-tanácskozási melléktermekről gondoskodva van. Wieser ur vállalkozik az egész épületet, ugy a mint eredetileg tervezé, belső fölszerelésén kivül 130,000 ftért 12 hét alatt tökéletesen elkésziteni. A külépitmény négyszögkövekből, a közép tetőzet vasból terveztetvén, a tüzveszélynek alig lenne kitéve, s ha idővel szélylyel szedetnék is, a négyszögü kő- és vasanyagok jól értékesithetők. Ezen ideiglenes országház a régi füvészkertben fogna fölépittetni.

+ (*Gerster és Frei épitészek*) a lapok szerint késznek nyilatkoztak, a budai magyar népszinháznak saját tervök szerinti épitésénél a munkavezetést dijtalanul elvállalni. Már több ingyenmunkás is ajánlkozott a szinház épitésére.

+ (*A bécsi „Presse" szerkesztőjét Zang urat*) három markos legény közelebb felső-meidlingi majorjának kapujánál megleste, s nyomdájában alkalmazást kértek tőle. Zang a nyomdai faktorhoz utasitotta őket, s a mint a csengetyüt meghuzandó hátat fordított, a legények rárohantak s jól agyba főbe verték. Zang segitségért kiáltott, s a megtámadók elszaladtak. Rablási szándéknak semmi nyoma.

+ (*Zemplénben vécsei és ajnácskői báró Vécsey Pál*) mult hó 21-én életének 73-ik évében szélhüdés következtében elhunyt.

+ (*Gattenou Frigyes*), a nyomdászok nesztora, jul. 6-án életének 77-ik évében meghalt. A boldogult 61 évet töltött e pályán; 50 éves jubileumát 1853-ban ünnepélyesen ülték meg. Sokszor láttuk a derék öreget Heckenast nyomdájában, midőn hónalja alatt egy csomó papirral a betüszedők termében megjelent, a Vas. Ujságot „revisio alá lehuzni." A lapunkban megjelent képeket ő nézhette meg legelőször a lehuzás alkalmával, s ha egyik vagy másik képünk megtetszett neki, azt aztán gyermeki örömmel hosszasan szemlélgette. Temetésén, mely f. hó 7-én volt, nyomdásztársai nagyszámmal voltak jelen. Áldás hamvaira!

+ (*Halálozás*), Técsői Móricz Péter, Mármarosmegye egykori buzgó képviselője s több izben országgyülési követe, Debreczenben, élte 71-ik évében meghalt. Nyugodjék békével!

A

Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok

1861. évi második félévi folyamából

teljes számu példányokkal folyvást szolgálhatunk.

Előfizetési ár: félévre 5 ft.

Csupán a **Vasárnapi Ujságra** félévre **3** ft. — Csupán a **Politikai Ujdonságokra** félévre **2** ft. **50** kr.

SAKKJÁTÉK.

2. feladvány. — Weisz A. J. tanártól (Budán).

Sötét.

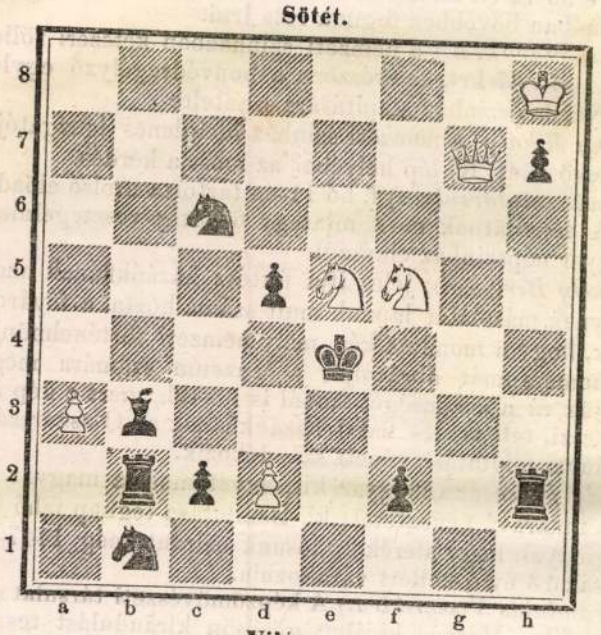

Világos.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 76-ik sz. feladvány megfejtése.

(Willmers Rudolftól.)

Világos.	Sötét.	Világos. A)	Sötét.
1) V c 4 — f 7	K g 5 — f 4 A)	1)	F e 7 — f 6 :
2) H f 6 — g 4 †	K f 4 — g 3 :	2) V f 7 — h 5 : †	K g 5 — f 4
3) V f 7 — h 5 :	F e 7 — h 4	3) H g 3 — f 1	F a 4 — d 7
4) V h 5 — e 5 : ‡		4) g 2 — g 3 ‡	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben :* Fülöp József. — *Lessen :* báró Meszéna István. — *Pesten :* Cselkó György. — *Kis-Kürtösön :* Csemiczky Károly. — *Bécsben :* Gold Samu. — *Poroszlón :* Nyilas Alajos. — *B.-Ujvároson :* Kovács Lajos. — *Parabutyban :* Rothfeld József.

Rövid értesitések. Többek óhajtásának teszünk eleget, midőn a diagrammon hozott nehezebb feladványokon kivül, ezentul *kezdők számára*, időről időre könnyü és csinos apró feladványokat is közlünk. Ez által egy részt mulatságot akarunk szerezni azoknak, kik nagyobb jártasságot igénylő feladványainkkal mindig megbirkózni képtelenek; más részt sok beküldött csinos apró feladványt óvunk meg az elveszéstől, melyeket diagrammra tenni különben talán könnyünek találtunk volna. Ezeket külön számozzuk, megfejtéseiket átvizsgáljuk, sőt utbaigazitással is szivesen szolgálunk : de magától értetődő, hogy megfejtőik neveit közzétenni fölöslegesnek találjuk.

I. Feladvány. — Cs., P. és W.-tól (Pesten).

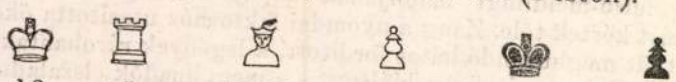

d 2, e 5, c 4 és d 6, b 3 és e 4, d 4, e 6.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

Szinházi napló.

Péntek, jul. 5. Először : „*Egy csésze thea*“. Vigjáték 1 felv. *Nuiter* és *Derlay* után francziából forditva. „*Apát keres*“. Vigjáték 2 felv. Irta *Scribe*. et comp. Ez utóbbi, melynek előadásáról több jót mondhatunk, mint magáról a műről, eléggé ismeretes a közönség előtt. Az „Egy csésze thea“ félreértésen alapuló csinos kis vigjáték, melynek egyszeri megnézését senkisem bánja meg. Meséjét nehány szóba foglalhatjuk. Egy szegény hivatalnok, hitelezői elől menekülendő, egy kocsiba ugrik, mely történetesen egy bárói család tulajdona. A hivatalnok ekép a báróék lakására jut, hol őt a bárónő, férjét féltékenységre ingerlendő, gróf urnak czimezgeti (mellesleg legyen mondva, mi kopott ruhája után nem mertük volna grófnak tartani) s vele jó ismerősként bánik. Erre a báróban csakugyan felébred a féltékenység, a miből sok mulatságos jelenet támad, mig végre a csomó a férj megnyugtatására oldatik meg. A szegény hivatalnokot Szerdahelyi igen jelesen személyesitette. Prielle Cornélia is kitünő bárónő volt, ily szerepekben ő ritkitja párját. Lendvai is jól adta a bárót.

Szombat, jul. 6. *Stéger Ferencz* második föllépteül : „*Ernani.*“ Opera 4 felv. *Verditől*. E napra az „*Alvajáró*“ volt hirdetve, de Hollósy-L-né elrekedése következtében elmaradt. Stéger ma is nagy tetszést nyert, habár hangján némi fátyolozottság még folyvást észrevehető.

Vasárnap, jul. 7. „*II. Rákóczy Ferencz fogsága.*“ Eredeti dráma 5 felv. *Szigligetitől*. Pater Knittéliust ma Szigeti helyett Szerdahelyi, sok humorral adta; legfölebb hangja ellen tehetnénk kifogást, mely csak akkor lehetett pater Knitteliusé, a midőn még primi anni klerikus volt. Ezenkivül még más szerepcserék is történtek, (igy Rákóczyt Lendvai, Zrinyi Ilonát Komlóssy-K-né, Hesseni Amáliát Szigligeti Anna, Bercsényit Szigeti adta); de nagyrészt nem az előadás előnyére. A nagyszámu közönség oly jól érezte magát az előadás alatt, mintha azt publikálták volna ki a szinpadról, hogy megadták Bécsben a független magyar miniszteriumot, még a hadügyit is!

Hétfő, jul. 8. „*Szerelmes ördög.*“ Ballet 5 felv.

Kedd, jul. 9. *Stéger Ferencz* harmadik föllépteül : „*Tell Vilmos.*“ Opera 3 felv. *Rossinitól.*

Szerda, jul. 10. Először : „*Nőm alszik.*“ Eredeti vigjáték 1 felv. Irta *Ozoray Árpád*. Ezt követte : „*Egy csésze thea.*“ Franczia vigjáték. 1 felv. A „Nőm alszik“ apró kis dramatizált adoma, elég valószinütlenséggel, de elég könnyüséggel és kevés untató tulajdonsággal is, a mi az e téren először próbálkozó szerzőnek teljes becsületére válik. A tartalom röviden ez : Egy jurista kibékülvén otthon atyjával, ki megigérte, hogy adósságait kifizeti, vissza jön Pestre. Egy más jurista pajtásához száll, kinek anyja is, nővére is van. De nem sokára utána jön egy zsidó hitelező s egy törvényszéki szolga is, hogy az adósok börtönébe kisérjék. A megszorult fiatalember jól tartja a zsidót emancipationalis igéretekkel s kéri, ne lármázzon olyan nagyon, mert a szomszéd szobában neje alszik. Tehát megházasodott ? — Meg hát. — Kit vett el? — Kenderessy Euláliát. — Erre a jó hangzásu firmára megadja magát a zsidó s elkotródik. Igen de a házasodási fillentést meghallotta a szomszéd szobából a leselkedő házi kis lány s kész a veszedelem. Elpanaszolja anyjának, bátyjának — dühbe jön az egész familia s a szegény fiunak még az élete is koczkán forog — mig persze minden kiderül szépen, mint mi azt ott azon a szük zártszéken már régen tudtuk. — A párbeszédek élénksége s a mű elég gyors menete élvezhetővé tevék a darabot, ugy hogy még a szerző is hivatott. — Egyet kérünk. Hagyják ki azt az unalmas zsidó emancipationalis vezérczikkeket. Nem oda valók azok, és nem igen épületes dolgok. Akkor beszéljen majd az öcsémuram oly szép és igaz phrasisokat, ha majd kifizette a zsidónak ama 2000 ftot, hanem addig ne hetvenkedjék olcsó hazafisággal.

Csötörtök, jul. 11. „*Gauthier Margit.*“ Franczia dráma. Irta ifj. *Dumas Sándor*.

Szerkesztői mondanivaló.

2703. **Andrásfalu.** M. B. „Az osztályrész“ csimü müvet nem kaptuk.

2704. **1861. maj. 5.** Költői léleknek mákszemnyi nyoma sincs. Micsoda száraz próza ez p. o.

„Ily és ezer más efféle
Rögeszmékkel bajol a nép,
Jövőjétől vissza retten
És a kétség terére lép.“

A ki igy ir, abból még tán lehet valaha igen tisztességes tiszteletbeli aljegyző, de poeta — alig.

2705. **L. Komárom.** V. M. Ámbár méltóbban megilletné e név, de azért nem *bolygó* (planeta) az, hanem *üstökös* (cometa), a mi között nagy a különbség. A csillagászok nem várták most e vendéget, hivatlanul jött. A mit majd kiokoskodnak s kitudnak róla, mi is el fogjuk mondani olvasóinknak.

2706. **Versecz.** K. M, Kivánatát szivesen teljesitettük.

2707. **Körös-Ladány.** S. M. Sziveskedjék ön összehasonlitani a P U. tudósitását a. „P. Ll.“ jul. 2-i számában közlött tudósitással. Nálunk is a *tavali* juliusi-vásár van emlitve. Az *idei* Medard-vásáron a kétnyiretü gyapju 6—10 fton drágábban kelt, mint a most lefolyt gyapjuvásáron. S ebben igaza van önnek.

2708. **Pozsony.** Dr. B. L. A derék küldemény e számra későn érkezett. A metszvények nem készülhettek el. A folytatást mielobb kérjük.

2709. **Pest.** T. Béla. Személyes találkozásra ohajtunk módot és alkalmat. Reméljük ennek jó eredményét a kolcsönös telvilágositásra nézve.

2710. **Pest.** K. L. A személyesen átadott czikk lapunk körét mégis tulhaladja. Rendelkezésére áll.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár		Gör.-orosz naptár	☉ Nap- kelet	☉ Nap- nyug.	Izraelit. naptár	☾ Hold- kelet	☾ Hold- nyug.
	Julius		Julius (ó)	ó. p.	ó. p.	Ab R.	ó. p.	ó. p.
14	Vasár.	F 8 Bonav.	F 7 Cyr.	2 A 3 Sar. B.	4 19	7 53	7	11 59	10 33
15	Hétfő	Apostol. oszl.	Balduin	3 Jáczint	4 20	7 51	8	1 19	11 0
16	Kedd	Karmelh. BA.	Faust v.	4 Endre érs.	4 22	7 50	9 B. tpl.	2 40	11 34
17	Szerda	Elek. Gonov.	Elek	5 Athanaz r.	4 22	7 50	10 (leeg.	3 58	* *
18	Csütör.	Arnold p.	Arnold	6 Tamás	4 23	7 49	11	5 7	0 16
19	Péntek	Paul. Vincze	Arsen.	7 Prokóp	4 25	7 48	12	6 6	1 11
20	Szomb.	Illés pr. Aur.	Áranyka	8 Pongrácz	4 26	7 46	13 44. S.	6 54	2 16

Holdnegyed : ☽ Első negyed 15-én 4 óra 2 perczkor reggel.

TARTALOM.

Ricasoli (arczkép). — Zajgva bácsi. *A.* — Zápolya János király II. (folyt.) *Kővári Mihály.* — A Vatikán Rómában (képpel). — A vasipar hazánkban. *Szontagh Pál.* — A gömörmegyei garan-völgyi vasgyárak (képpel). — Hogyan támadt és miből áll a mi földünk? (vége). *Berky Gusztáv.* — **Tárház :** A magyar országgyülés alsóháza. — Irodalom és müvészet. — A nemzeti szinház ügyében. *Szigligeti* javaslatai. Mi ujság ? Sakkjáték. Szinházi napló. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti naptár.

Felelős szerkesztő **Pákh Albert :** (lak. magyar-utcza 1. sz.)

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomtatja **Landerer** és **Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt Pesten 1861.

Székely Bertalan

irod

A ~~[illegible]~~ műtárlat. Vas. Ujs 1861. 130. l.

irod

Plachy Ferenc: Székely Bertalan „II. ik Lajos testé feltalálása." c. Egyre nagyobb. Vas. Ujs 1861. 201. l.

MDK

Székely Bertalan

"II.Lajos király testének megtalálása a mohácsi csatatéren" c. művéről ir Orlai P.S. festőművész a "P.Naplóban" .

Cikk: A műtarlat legutóbbi kiallitasa.

Vas.Ujs. 1861. 130.lap

MDK

Székely Bertalan

a koronázás alkalmából a Ferencz József rend lovagkeresztjét kapta

Vasárnapi Ujság 1867. 300.l.

Eger

Törvényi tapok 1867. XII. 19. 1167.

Siéhef B. "Egri nők"-je megvásárlásáról

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.dec.12. /Fővárosi hirek./

Székely Bertalan "Egri nők" c.
festményéről

Fővárosi Lapok 1867. XI. 19. 1059.

Hír

Székely Bertalan "Egyi nők" c.
festményéről

Fővárosi Lapok 1867. XI. 19. 1059.

Hh

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1867.nov.17. /Fővárosi hirek./

Székely Bertalan új történelmi
műveiről

Fővárosi lapok 1867. X. 13. 973.

Kr

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.okt.27. /Fővárosi hirek./

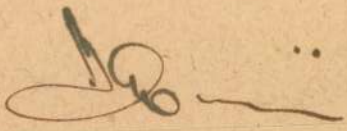

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.okt.13. /Fővárosi hirek./

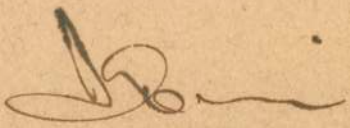

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.okt.11. /Az orsz. képzőművészeti társulat./

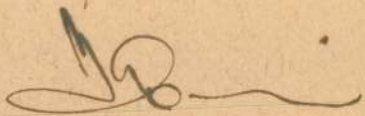

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.jul.13. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Keleti Gusztáv: Alkalmi kiállitásunk. Fővárosi Lapok.1867.jun.17.

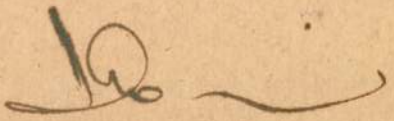

Széhely Bertalan festőművész

Fővárosi tapok 1867. VI. 17. 554.

Hír a Képz. Társulat kiállításáról

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.ápr.21. /Fővárosi hirek./ ~~Beküldetett./~~

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1867.ápr.19. /Fővárosi hirek./ ~~Az angolok...~~

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1867.ápr.3. /Fővárosi hirek./ ~~A liposei "Illustrirte"...~~

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Keleti Gusztáv: Birálat birálatokra. Fővárosi Lapok.1867.jan.31.

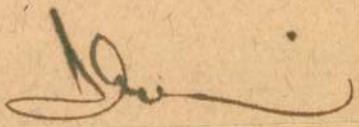

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Keleti Gusztáv: A párisi világtárlatra szánt magyar mütárgyak kiállitása. Fővárosi Lapok.1867.jan.18.

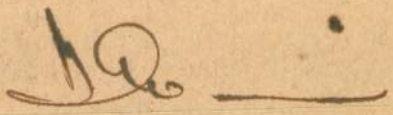

Székely Bertalan

Választmányi taggá választották a müvészt a Képzőmüvészeti Társulat közgyülésén. Vidéki városokban rendezendő vándorkiállitásokról is határozatot hozott a Társulat, -közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1866. dec. 16. 50. sz. 1195. lap

Székely Bertalan

Szalay Lászlóról festett arcképét kiállitották a Képzőművészeti Társulat jelenlegi tárlatán, -irja a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1866. juli. 29. 3o. sz. 716. lap

Székely Bertalan

Ipolyi Arnold számára festi a müvész Bartakovits Béla egri érsek arcképét, -irja a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1866. juni. 17. 24. sz. 572. lap.

Székely Bertalan

Greguss Ágost: Népek lantja c. könyvének cimlapját tervezte.
A Képzőművészeti Társulat 1865.-i Albuma megjelent "három gyönyörü kőrajzzal," melyek Arany János: "Ágnes asszony" c. költeményét ábrázolják.
Irodalom és Művészet c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1866. május 6. 18. sz. 426-427. lap

Székely Bertalan

A közelgő párisi kiállitásra küldi ki Deák Ferencről készülő arcképét, melyhez Deák most fog ülni,-irja a Budapesti hirvivő c. rovát.

Családi Kör. Bp. 1866. ápr. 15. 15. sz. 355. lap.

Székely Bertalan

wód

Vas Up 1866.

471 l.

Vasárnapi Ujság XIII.
1866. VII.l.- 311.l. Zakariás

Ágnes asszony. Székely Bertalan rajza után.
Fametszet.

Székely Bertalan, festöm. MDK

a 1865.évi tagok számára megjelent albumlapok megjelentek. A díszes album 3 szinezett könyomatu mülapja készült Sz.B. festményei után:
"Ágnes asszony."
Arany"János balladája után készült illusztráció
Köre Marastoni József rajzolta.

A képzömüvészeti társulat albumlapjai.
Va.Ujs. 1866. 22o.1.

HDK

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Izsó Miklós Széchenyi szoborm intája
Székely Bertalan rajza után. Repr.

Vas. Ujs. 1866. 177.1.

Székely Bertalan

Izsó Miklós Széchenyi
Hoborimutája,
fenti rajza után
repr. –

Vas. Ujs. 1866.
177. l

K.

Székely Bertalan

Irod

Vasty 1866. 128 l

Vasárnapi Ujság XIII.
1866.I.21.- 29.l. Zakariás

Az országgyülés megnyitása Ferenc József által 1865.dec.14.-én. Egészoldalas fametszet, Székely Bertalan rajza után.

Ischel Bestala

illusztrácioh a Vas.

Up 1866 évfben

Székely Bertalan festő

Br. Eötvös József „Megfagyot gyermek" czimü költeményéhez az illusztracziót rajzolta mely mint a Regélő mülléklete jelent meg. Sa képzőművészeti kiállitáson egy gyönyörü uj Oltár festménye van kiállitva.

Családi kör. 1865 év. 43 szám. 1026 lap.
u. ott " " " 1026.

68
1910.

Székely Bertalan festő

A képzőművészeti társulat 1865 iki albumában kiadandó mülapjául Székelynek Arany, János „Agnes asszony" czimü balladájából meritett hármas képcyclusát fogadta el az idei album 3 mülapjául. A mülapokat maga a művész rajzolta köre is. 1.)

1.) Az Ország Tükre 1865 évf. 377 l.

Székely Bertalan

Lásd

Vas. Ujs. 1861.

201. l.

Horváth Henrik

Horváth Tibor

Höllrigl A. József

Hunyadi József

Huszár Lajos

Jajczay János

Jajczay Jánosné

Kalmár János

Kampis Antal

Kapossy János

Kelemenné Berkovits Ilona

Kopp Jenő

László Gyula

Mihalik Sándor

Nagy Zoltán

Festészet, táblakép
Dobó /Székely Bertalan/

Divatcsarnok, 1861.febr.6.6. 47-48.

Főváros és vidék

Festészet, táblakép
Egri nők /Székely Bertalan/

Divatcsarnok, 1861.febr.6.6.47-48.
Főváros és vidék

+ *A partium* (Kraszna, K.-Szolnok, Zaránd és Kővár vidéke) visszakeblezése a „Sürgöny“ szerint legfelsőbb helyen kimondatott, s annak eszközlése végett b. Vay Lajos borsodi főispán, b. Apor Károly, az erdélyi urb. főtörvényszék alelnöke s Karap Sándor, a debreczeni törvényszék elnöke kiküldettek.

+ (*A mütárlat legutóbbi kiállitásában*) egy nagyszerü történeti festmény vonja magára a figyelmet. Czime : „II. Lajos király testének megtalálása a mohácsi csatatéren.“ A kép Ádámosi *Székely Bertalan* fiatal festész hazánkfiának műve, ki több évig a bécsi festészakademiában tanult, és most Münchenben van, hol a hires festész Piloti oldala mellett folytatja tanulmányait. E szép festményről Orlai P. S. hazai festészünk a „P. Naplóban“ egy hosszabb czikket közölt, melyben többek közt ezeket mondja : „Üdvözlöm ez ifju bajtársamat, kinek első képe annyi technikai tökélyt és költői szépséget foglal magában, mennyit sok névvel biró, életalkonyához jutott művész képeiben is hiában keresünk. Nincs e műben gazdag szinvadászat, nincs drastikai csoportositás, egyszerü és komoly az, a tárgy méltóságához mérten. A művész seholsem ejtette el a természetet szeme elől, s iparkodott a részletekig ahhoz hű lenni,“ A kép ára 2000 bajor forint. A szép reményekre jogositó szerző óhajtaná, ha vevője akadna, hogy további önkiképzése végett Rómát és Párist meglátogathatná, a mit különben szerény anyagi körülményei miatt nem tehet. A figyelmet ébresztett mű fametszetü másolatát lapunkban közölni fogjuk.

+ (*Egy szerencsétlen családra*) figyelmeztetjük a könyörülni tudókat s egyuttal szives adakozásra hivjuk fel a sokat szenvedő család javára. A czukor-utczában 6-ik szám alatt lakik egy alig 35 éves férfiu, névszerint *Farkas Ignácz*, ki régebben ügyvéd volt, most lelkibeteg, a téboly iszonyu zavarával küzd. Neje, ki évek óta osztja boldogtalan férje sorsát, mind lelki mind testi erejében megtört, betegeskedik, s két keze munkájával kenyerét megszerezni nem képes, annálinkább, mert férje oldalától, kit őrültségi rohamai folyvást öngyilkosságra ösztönöznek, egy perczre sem távozhatik. Helyzete a legkiáltóbb szükséget árulja el, ha ma egy eladott köntös árán szerezhet is némi élelmiszert, holnap nincs fája, mivel elkészithesse azt. Este az őrültség rohamaival küzdő férjével sötétben kell lennie, mert nincs annyija, hogy mécsét olajjal megtölthetné. És ez igy tart egyik nap ugy, mint a másik nap. Hiszszük, hogy a szánalom még nem halt ki a szivekből, s azért bizton reméljük, hogy számosan akadnak oly nemeslelkűek, a kik örömüket lelendik abban, ha e boldogtalan pár szenvedéseit megenyhithetik.

— (*Mükedvelői előadás a honvédek javára.*) B.-Csabáról, marcz. 2-ról irják : Társas életünk csendes szakában valódi balzsam volt a csabai műkedvelőknek a honvédek javára rendezett marczius 2-ki előadása s bár a közreműködőknek ez első kisérletek volt, az előadás mégis annyira sikerültnek mondható, miszerint a jelen volt nagy közönséget teljesen kielégitette. — Közremüködtek ez alkalommal : Kis Mária, Omaszta Emma, Urszinyi Adél s Eördögh Borcsa kisasszonyok, Vidovszki János, Staszni Samu, Bartoki István, Urszinyi Béla és Uhrinyi István urak. Előadatott Kisfaludy Károly „Vigjáték“ czimü darabja és a „Tiszaháti libácska.“ — A honvédsegélyezési-egylet, mint békesmegyei megalakult s b.-csabai február 24-ki első összejövetelnél ideiglenes korelnöknek Jenik Mór honvédőrnagy, jegyzőnek Uhrinyi László, pénztárnoknak Laczay József választattak meg; — a második gyülés marcz. 24-én leend, főtárgy : a kidolgozott terv (programm) felolvasása s az aláirási ivek szétbocsátása. — Közönségünk legközelebb hazafias érzületének szép jelét adá azáltal, miszerint hálaadóját vélte kifejezni azok iránt, kik a hazáért küzdöttek és meghaltak, ti. i. a csabai temetőkben nyugvó honvédek sirjait felkereste és megkoszoruzta, nők és férfiak egyiránt siettek e magasztos ünnepélyen résztvenni s a tisztelgők hosszu sorozata utoljára megállapodott, a midőn a „Szózat“ eléneklése után Kemény Mihály ur által egy alkalomszerü költemény szavaltatott el. Kaszinónk ujból felépült s ezáltal igen alkalmas és szép helyiséget nyert, a tiszaviselők névsora ez : elnök Kemény Mihály, alelnök Novák Daniel, jegyző Mokri Samu, pénztárnok Laczay József, könyvtárnok Haán Albert. Könyvtára válogatott magyar művekből áll, s ez évre majdnem minden magyar lapra előfizetett! *H.*

b.— (*A hirdetett szerb humoristikus lap „Komoracz“*) első száma megjelent; mondják, hogy igen jó, a szerbek sokat nevetnek neki.

b.— (*Kolozsvárott a photogen-világitással*) egy utczában kisérletet tettek, mely igen jól sikerült.

b.— (*Kolozsvárott a házasodási kedv ismét éledni kezd*), irja a „Korunk.“ — Bizonyosan ez is a constitutionalismus kifolyása.

b.— (*Az uj rendőrség.*) Isaákról irják, hogy a megyei rendőrség alig pár hete működik s már is alig van száma a visszakerült ökör, ló, birka s egyéb házi ingóságoknak.

+ (*Risum teneatis!*) A „Köln. Ztg.“ azt irja, hogy a magyar udvari kanczellária, cselédségének magyarba öltöztethetéseért, mint 1848. előtt volt, folyamodott, ebbeli kérelme kegyelmesen megadatott. A jámbor „Köln Ztg“-nak valóban furcsa fogalmai lehetnek a magyar udv. kanczellárióról!

b.— (*Szeged város költségvetése 1861-re.*) A bevétel 275,158 ft 31 kr, a kiadás 355,158 ft 31 kr; tehát a hiány 80,000 ft, mely községi adópótlék által fedezendő. — Szeged város vagyonállapota a szerencsésebbek közé tartozik, mert összes követelése 331,002 ft, adóssága 224,680 ft, tehát a követelés az adósságot még 106,321 fttal fölözi. Szeged város összes vagyonértéke 5,192,279 ft 84 kr.

b.— (*Császári hivatalnokok száma Erdélyben.*) Erdélyben a szolgaszemélyzet és pénzügyőrök kivételével 1887 cs. kir. hivatalnok van s ezek közől 757 idegen.

b.— (*Baleset.*) A muzeum-udvarban pajkoskodni szokott gyerekek közől kettő, kik a muzeumi lépcsőzet falaira fölmásztak, onnét leszédültek s az egyik, egy leányka lábát töré, a másik, egy fiu pedig szavát veszté. Nagy intés ez a szülőknek, kik gyermekeiket minden fölvigyázat nélkül engedik barongolni.

— (*Községi könyvtár s olvasókör Romhányban.*) A magyar nép életrevalóságára és szellemi érettségére mutat azon örvendetes körülmény, — hogy a lapoknak — különösen a Vasárnapi Ujságnak csaknem minden számával veszünk az országban majd itt — majd amottan alakuló községi *olvasókörökről* és *könyvtárak* alapitásáról közleményeket. Keves dolgot vélek cselekedni — ha egy ujonnan keletkezett olvasókörről és községi könyvtárról értesithetem a tiszt. olvasó közönséget. A mintegy 1700 tisztán magyar ajku lakossal biró, kies és termékeny vidéken fekvő — s az utolsó Rákóczyféle hadjáratról és Gaiszter cs. hadvezér általi — árulás következtén — itten szenvedett vereségről históriai nevezetességüvé lett nógrádmegyei Romhány községet akarom bemutatni, azon szintén örvendetes hirrel, — hogy olvasókörrel és községi könyvtárral birunk — egyuttal levén szerencsém ezen üdvös intézmény létesitőjét — közszeretetben és tiszteletben álló, a magyar nép anyagi jólétét és szellemi előmenetelét egyaránt szivén viselő Prónay István földbirtokos urban — ki az alapot m. e. 100 kötetnyi — nagyrészt népszerü könyvek és térképek — saját költségéni megszerzésével, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok, — Magyar Sajtó és Gazdasági Lapok járatásával, és az olvasóterem izlésteljes és kellő felszerelésével, nagylelküleg megvetette, a magyar olvasóközönség előtt meg is nevezhetni. Mi romhányiak kazafias érzülettel és hálás elismeréssel nyilvánitván köszönetünket, kivánjuk, hogy legyen ezen hazafiui tetteért a nemzet áldása rajta és tiszt. családján — s engedje a magyarok Istene, — hogy hazafi érdemekben gazdag őseitől öröklött ezen erényeit gyermekei és unokái is örökölhessék. N.

b.— (*A Londonban nyomott Kossuth-bankjegyek*) homlokán Magyarország czimere látható. A fölirat pedig igy hangzik : „E papirpénz elfogadtatik Magyarország minden közpénztárában egy ezüst forintért, három huszast számitva egy forintra, és teljes névértékét biztositja az állam, a nép nevében. *Kossuth Lajos.*

b.— (*Chrzanovszky tábornok*), kinek neve az 1831-ki hadjáratból dicséretesen ismeretes, viszontagságos életét Párisban a mult hetekben végezé be. 1848 ban ő vezérelte a piemonti hadsereget Radeczky ellenében.

b.— (*A franczia császárné jeruzsalemi utazása*) mind valószinübbnek tünik föl. Laronciére le Noury eziránt már értekezett is a török kormánnyal s ez megigérte, hogy azon esetben, ha netán a franczia sereg kivonulna Syriából, a császárné biztosságáról és kényelméről a legszélesebb mérvben fog gondoskodni.

b.— (*Francziaországban a házak száma*) 8,500,000 s ezeknek egyötöde van csak szalmával fedve.

b.— (*Péterfillérek.*) Egy római ujság irja, hogy a péterfillérek czim alatt a pápához érkezett segély összege eddig 2,500,000 romai talléra megy.

b.— (*Uj iparlovagi fogás.*) Nápolyban az iparlovagok jelenleg egy uj fogást találtak ki. Ugyanis este az utczán menőnek hátulról kelve befogják szemét, mi közben barátságos hangon e kérdést intézik : ki vagyok? s mig az illető barátjai nevei közt keresgél, addig az iparlovag társai szépen kizsebelik.

b.— (*Amerikai rabszolgaság.*) Amerika nagy részében a négert annyira megvetik, miszerint a ki hozzá ér, már becstelennek tekintetik. — Ennek ellenére Savannahban egy angol hajóskapitány egy négert asztalához ültetett s ebédelt vele. Erre a város lakói annyira megbotránkoztak, hogy a kapitányt megragadták, kátrányba belemártották, tollban meghömpölygették s igy eresztették vissza hajójára. Szépen nézhetett ki.

b.— (*A chinai nevezetességek*), melyeket a chinai foglaló franczia sereg a császárnak küldött, a Tuileriákban közszemlére ki vannak téve. Oriási vasak különböző szinü zománczban, különböző istenségek szobrai aranyból és zománczból, egy bábu, mely a chinai császár egy teljes és fényes öltözetébe van felöltöztetve. Látható ott két királyi pálcza, aranyból s hajtott alakkal, nagy és sulyos drága kövekkel; két nagy csudaállat, aranyzott rézből. Mindezen s egyéb apró, ezerekre menő darabok, mind remekművei a chinai művészetnek.

b.— (*Adakozás.*) Holdmezővásárhely község képviselő testülete a Széchenyi szoborra 500 ujftot szavazott meg.

— (*Adakozások.*) A Vasárnapi Ujság szerkesztőségéhez a lefolyt héten beküldetett :

A *Széchenyi-emlékre* : Sz.-Somlyóról Kovács László 25 ft. — Kéczről (Bihar) dr. Kis Ferencz, Lukács Antal, Baumgartner Lajos s egy valaki 3 ft. 20 kr.

A *honvédsegélyző bizottmány számára* : Sz.-Somlyóról Kovács László 10 ft.

Táncsics családja számára : Hajdu-Hadházról többen Bartha Mihály ref. lelkész által 10 ft. — (Az adakozók nevei : Bartha Mihály 1 ft, Szabó Zsigmond 40 kr, Hadházy József 40 kr, Veszprémy István 50 kr, egy valaki 20 kr, Katona Géza 1 ft, Békéssy Józs. 50 kr, B. F. 20 kr, Papp Bálint 10 kr, P. F. 20 kr, F. L. 20 kr, Veszprémy Istvánné 50 kr, Hadházy Dániel 20 kr, Juhos Gergely 20 kr, Molnár Sándor 20 kr, Várady András 10 kr, Varga János 10 kr, egy valaki 15 kr, egy valaki 10 kr, egy valaki 10 kr, Sáfrány Lajos 30 kr, Kralovánszky Gyula 20 kr, Kralovánszky Gyulané 20 kr, többektől 2 ft 95 kr.)

Székely Bertalan K

Vasárnapi Ujság 11-ik számához 1861.

Közlekedés.

b.— (*Levélbér.*) Állitják, hogy a levélbért az egész birodalomban egyforma mérsékelt mennyiségre, 3 krra fogják leszállitni.

b.— (*Új gőzhajózási vállalat.*) Három bécsi hajósmester teher-szállitásra uj gőzhajózási vállalatot kezd meg Bécs és Pest közt, két vontatógőzössel és 10 uszályhajóval.

b.— (*Tengeri közlekedés.*) Trieszt és London közt gőzhajózási vállalat létesült, mely még nem járatja ugyan rendesen hajóit, de azért mégis figyelmet érdemel. A kereskedővilág e vállalatnak szép jövőt igér, mely által több austriai áru fogja fölkeresni az angol piaczot.

b.— (*A horvátországi vasut épitésének megkezdését*) egy egész évvel elhalaszták, mivel a kisajátitásoknál váratlan nehézségek akadtak.

b.— (*A tábori távirókat*) ezután nem a mérnöki kar, hanem a cs. kir. táviróhivatal fogja kezelni. Az egész tábori táviró-készlet 44 táviró-kocsiból áll, a mi a többi hozzátartozó készülékekkel 400,000 ftba került.

Mi ujság ?

\+ (*B. Vay kanczellárt*) Mosonyban követnek akarják választani. Mindenesetre szép jele ez ama bizalomnak, melylyel a nemzet a kanczellár ur iránt viseltetik.

\+ (*Haynald, erdélyi r. kath. püspök*), e hó 6-án megkapta az országgyülésre meghivó királyi levelet. — Egy biztos jellel több, — jegyzi meg a „Korunk“ — hogy az unio legfelsőbb helyen el van ismerve. Vajha ugy volna!

\+ (*Revisnyei Reviczky Imre*), cs. kir. tanácsos és nyugalmazott septemvir, f. hó 8-án, életének 76-ik évében Pesten meghalt.

\+ (*Umlauf lovag*), a pesti cs. kir. országos főtörvényszéknek egykori elnöke, ki a magyar nyelv elleni makacs küzdelmei által magának hervadhatlan babért szerzett, f. hó 8-án Bécsben meghalt.

— (*Közlakoma.*) Mult szerdán este az Európa szállodában a Pest lipótvárosi kerület választói egyhangulag választott országgyülési képviselőjük, *Szalay* László tiszteletére közlakomát rendeztek, melyben Pest többi kerületeiből is számosan vettek részt.

\+ (*Jókai Mórt Siklósról*) a napokban táviratilag értesitették, hogy országgyülési képviselőül akarják megválasztani. Jókai a meghivást elfogadta.

\+ (*A selmeczi bányász-akademia ifjusága*) a magyar kanczellárhoz folyamodott azirányt, hogy ez intézetbe is a magyar nyelv hozatnék be tannyelvül. — Ugyanezen akademia lengyel növendékei az 1846 ban elesett lengyelekért gyász-istenitiszteletet tartottak, igen nagy közönség részvéte mellett. Este pedig a magyar és lengyel ifjuság testvérisülési ünnepélyt rendezett.

b.— (*Fegyverek visszaadása.*) A m. kir. helytartótanács az 1848—49-ben Budán, Komáromban és Pozsonyban beszedett fegyverek visszaadását, egész márcz. végéig e halasztá.

\+ (*A királyi tábla*) a „P. Ll.“ szerint e hó 20 án kezdendi meg hivatalos müködését.

b.— (*Országgyülési szállások.*) A m. k. helyt. tanács Pestet s Budát felszólitá, hogy az országgyülési követek számára rendelkezés alatt levő szállásokat összeirassák. A városi lakosság felszólittatott, hogy kinek liy kiadandó szállása van, arról a városkapitányságnál 14 nap alatt jelentést tegyen.

b.— (*Nagy-atádi Czindery László urnak*) Ő Felsége megengedte, hogy nevét és czimerét unokája, b. Wenkheim Béla, viselhesse.

b.— (*Katona József siremlékét*) april 16-án fogják a kecskeméti temetőben fölállitni.

\+ (*Zilahy Károly*) fiatal irótársunk Közép-Szolnokmegyében tiszteletbeli aljegyzőjének választatott, elismerésül irodalmi müködéseért.

\+ (*Abuda Ferencz jogász*) kit a mult évben történt zavargások alkalmával a katonaságba besoroztak, végre kiszabadult s a napokban Pestre érkezett.

\+ (*Hugó Károly hazánkfiának*) „Báró és bankár“ czimü drámája jan. 26-án Lipcsében a „Ház becsülete“ czim alatt szinre kerülvén, a „Leipz. Ztg.“ szerint kiváló tetszésben részesült.

\+ (*Joachim hangversenye.*) Mult vasárnap oly zeneélvezetben részesültünk, a minőhöz csak igen ritkán, éveken át sem lehet szerencsénk. Értjük, *Joachim József* hazánkfiának hangversenyét, mely e hó 10-én a nemzeti Muzeumban tartatott. Joachim, ki rendkivüli tehetsége által az egész müvelt Európa tiszteletét kivitta, igazán méltó arra, hogy hegedükirálynak neveztessék. Játéka a müértőt ugy, mint a laikust, egyaránt képes elragadni. Ő a hatásvadászatnak még árnyékától is ment, s e körülmény csak fokozza a hatást, melyet játékával mulhatlanul előidéz. Hangversenyében három darabot adott elő, u. m. 1) „Verseny, magyar modorban,“ saját szerzeménye; 2) „Chiaconne“ Bachtól; 3) „Szonata, vagy az ördög trillája“ Tartinitól. A nagyszámu közönség, tetszését számtalan taps és kihivásban nyilvánitá. Kivüle közreműködött még Mérty kisasszony, ki három szép dallamot csinosan énekelt el. — Csütörtökön adá Joachim második és utolsó hangversenyét.

\+ (*Hajnik Pált*) a bécsi hitelintézet, pesti fiókintézetéhez jogtanácsosul nevezte ki.

\+ (*Pestváros végleges tisztujitása*) márcz. 18-ra határoztatott. Graefl főbiró hivataláról, melyet csak tavaszig vállalt el, lemondott.

\+ (*Temesvárott a tisztujitás*) f. hó 7-én megtörténvén, polgármester lett : Weigl József, biró : Bugarszky, kapitány : Csermena.

\+ (*Baja város tisztujitása*) f. hó 2-tól 6-ig tartott. Megválasztattak : főbirónak Imrédy József, főkapitánynak Gyurinovics Mátyás, főjegyzőnek Decsy Károly.

b.— (*Debreczenben a választok száma*), kik követválasztásra feljogositva vannak s az összeirásnál magukat jelentették, 3260-ra megy. Bizony kevés.

\+ (*Berlioz Hektor köszönö-levele*) azon ezüst-babér-koszoruért, melylyel a Rákóczy-indulóra általa szerzett átiratért a győri ifjuság megtisztelte, a napokban megérkezett. A derék zeneszerző, mint értesülünk, egyuttal a Rákóczy-indulónak még egy gazdagabban és élénkebben kifejtett átiratát is megküldé.

\+ (*Ellingerné*) jelenleg a berlini Viktoria szinházban vendégszerepel. Az ottani ujságok nem a legkedvezőbben nyilatkoznak róla; különösen intik, hogy a magas sopran-szerepektől óvakodjék.

b.— (*Pest szépitése.*) Több tehetős pesti lakos ismét azon gondolattal foglalkozik, hogy Pesten a váczi-utat s ország-utat, sétányok ültetése s csinos kövezés, tisztántartás által a párisi boulevardokhoz hasonlóvá lehetne varázsolni. De ki ad rá pénzt?

b.— (*A József-nádor-szobor talapzata*) Pesten a József-téren már régen készen áll, de mivel a szobrot még az előbbeni várostanács ujra öntetni rendelte, a talapzat körüli állványok ott álltak, várva az uj szobor elkészülését és disztelenitve a Józseftért. Ez állványokat most az uj igazgatás széthordatja.

\+ (*Dubetz karmester*) közelebb a Tüköry-sörcsarnokban zeneestélyt rendezett, a Széchenyi-szobor javára, melyben „Teleki-induló“ és „Alkotmány-csárdás“ czimü saját legujabb szerzeményeit is előadta. A zeneestély a fennebbi czélra 40 ftot jövedelmezett.

b.— (*A Pesten lakó angolok.*) A m. kir. helyt. tanács egy rendeleténél fogva a Pesten lakó angol alattvalók összeirandók s a névjegyzék e hó 25. fölküldendő. Ugylátszik; hogy ez összeirás az egész országban el van rendelve.

b.— (*Biztositás.*) Esztergommegye minden középületét a magyar biztositó-társulatnál biztositotta.

b.— (*Biztositás.*) Borsod és Bereghmegye elhatározá, a megyei középületeket a magy. biztositó-társaságnál biztositni.

b.— (*Fürdési kirándulás februárban.*) Mahner Erneszt Frankfurtban febr. 20-án délután a Majna folyón egy tutajra helyezett jégdarabra lépett, csaknem egészen pongyolán öltözve. Számos csónak kisérte. Utközben dalokat zengett s több palaczk bort elfogyasztott, ezután a vizbe ugrott s jó messze szállt partra, s nem hogy baja lett volna, de még sokkal egészségesebb.

b.— (*A szolnoki csata 12-ik évfordulatán*) márcz. 5-én Szolnokon az elesett magyar vitézekért roppant néptömeg jelenlétében gyászmise tartatott, miközben a „Szózatot“ a helybeli dalárda éneklé.

\+ (*A honvédsegélyezö-egyletek alakitását*), ugylátszik, már megeléglették valahol. *Szatmár-Németiben* febr. 27-re volt határozva a szatmármegyei honvédgyámolitó-egylet alakitó közgyülése; azonban az ott államásozó cs. k. őrnagy Peneke megüzente Mándy Ignácz honvédezredesnek, mint ismerőjének, hogy ne jelenjék meg a gyülésen, mert parancs van adva az egybegyülendő honvédtisztek elfogatására. — Jó volna tudni, hogy honnét érkezett ez állitólagos parancs. Ily egyletek alakitása még eddig sehol sem volt eltiltva; hogy pedig valakit olyanért is el akarjanak fogni, a mi eltiltva nincs, azt nehéz megmagyarázni.

b. (*A rokkant honvédek javára*) e hó 12-én Kaposvárott a megyeházban nagy tánczvigalmat tartottak.

b.— (*A fiumeiak Szalay Lászlónak*) egy szép történeti képet szándékoznak küldeni, a lapokban Fiumeről irt jeles czikkeiért.

b.— (*Motozások.*) Abrudbányán a cs. kir. hatóságok naponkint tesznek házkutatásokat.

\+ (*Jámbor Endre „Férfi-divatközlönyéből is*) jelent meg ismét egy füzet, egy szép, nagy divatképpel, mely mágnásaink diszöltözékeit ábrázolja országgyülési alkalomra. A képhez szabásrajz-tábla is van mellékelve. Nemzeti viseletünk érdekében ohajtandó, hogy hazai szabómestereink minél többen járassák e hasznos szakközlönyt.

b.— (*Oláh egyenruha.*) Egy ügynök Bécsben egy szabónál az oláh katonaság számára 4600 egyenruhát rendelt meg. Az egyenruhák kék felöltők veres zsinórral és magyar huszársipkák.

b.— (*Izgatás Krasznamegyében.*) Szilágysomlyóról irják, hogy ott a népet mindenkép izgatják az urak ellen, s hogy a nép izgatott is és majd mindennap gyujtogatások fordulnak elő. Már 13 helyen kisértették meg a gyujtást s több helyen tett is sok kárt a tűz. A tettes kézre került és ez a helybeli volt cs. kir. hivatalszolga. Ehhez sem kell kommentár. A vallatás majd kideriti e gyujtogatások titkos rugóit.

b.— (*Öngyilkoság.*) Szabadkán a mult hó elején egy 20—21 éves fiatal ember főbe lőtte magát. Postakiadó volt a városban s gyanitják, hogy szerencsétlen szerelem vitte e lépésre.

*

Székely Bertalan

"II. Lajos király teste megtalálása a mohácsi csatatéren" c. nagy festményének megvételére br. Eötvös József "aláirást nyitott". A kép ára kettőezer forint. A Nemzeti Muzeumnak fogják ajándékozni,-közli a Főváros és Vidék c. rovat.

Bajor

Divatcsarnok, Bp. 1861. okt. 22.
43. sz. boritólapján

Székely Bertalan, festő

Divatcsarnok, 1861.43.sz. boritéK

A pesti városháza

Festészet, táblakép

II. Lajos holttestének megtalálása,
Székely Bertalan

Divatcsarnok, 1861.43.sz. boritéK

A pesti városháza

Czikof Bertalan

Egerben Bartakovics Béla
arsok arczképet festette

Vas Vp 1866.
2921.

M.D.K.

Székely Bertalan, festő

A Képtár Alapitó Egyesületnek az 1865.évi áternezésekor már volt tőle ~~fxtx~~ festménye. 289.o.

Fejős Imre:
A Magyar Nemzeti Múzeum története 1848-1944. 285.o.

Folia Archaeologica. XVII. 1965. Múzeumi Ismeretterjesztő Központ. Bp.

Székely Bertalan

1866-ban megteremtette a mohácsi csatát ábrázoló művét. -

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről, Budapest, 1964 34 l.

Székely Bertalan

vérbeli freskofestő volt - külső tárgyait majdnem kizárólag a magyar múltból vette; művei nem kerültek a tárlatok termeibe. - Münchenben tanult festeni.

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről, Budapest, 1964 33-34 l.

M.D.K.

Székely Bertalan festő

Egri nők, repr.

Passuth Krisztina: A festészet műhelyében, Bp. 1964

50.1.

Székely Bertalan festő M.D.K.

Egri nők, repr.

Passuth Krisztina: A festészet műhelyében, Bp. 1964. 23 .kép

Székely Bertalan

„Önarckép", olaj, 60 x 47,5 cm, az Országos képmüvépeti Muzeumban őrzött képét, szinos táblán közli

A XIX század nagy magyar mesterei

Budapest, 1956.

Székely Bertalan

Dobozi (repr.)

Maksay Lánló: Műalkotás, kompozíció, stílus. Bp. 1961. Gondolat k., Franklin ny. 133 l., 52 t. (Gondolattár 5.) 4. kép.

Székely Bertalan

írja: A legrövidebb kifejezés a legjobb.
a legtalálóbb.

Moskay László: Műalkotás, kompozíció, stílus.
Bp. 1961. Gondolat k., Franklin ny. 133 l.,
52 t. (Gondolatkör 5.) 76. l.

MDK

Székely Bertalan, festő

A debreceni Déry Múzeum megvásárolta

Székely Bertalan: Zrinyi Péter a börtönben c. festményét egy magángyűjtőtől.

— : Hír

8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 11

Székely Bertalan

írja: A művészet több a pusztán természetinél ... az esetlegességektől ment természet egyúttal művészi is.

„Dobozi" c. kompozíciója az események pergését is érzékelteti.

„Minden művészi termék egy belső kép eredménye" - írja

Makray Lánló: Műalkotás, kompozíció, stílus. Bp. 1961 Gondolat k., Franklin ny. 133 l., 52 t. (Gondolattár S.)

11. l. 18. l. 20. l.

Széhely Bertalan

a „népszerű képírás"-sal szemben sikerült magát távoltartani, visszavonulton élve napjait.

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről, Budapest, 1964. 121 l.

Székely Mertalan

az alantiszerző művének előszavában emliti, hogy a mester hasznos segitséget jelentett gazdag tapasztalataival.

Moresay Jenő: Müvészeti anatomia
Budapest, 1953.

91.

Réty Bertalan

Münchenben Pilotyt műhelyében tanult. 1881 körül Párizsba ment, ahol Bonnat-t, majd Cabanel-t hallgatta. 1882 tavaszán Budapestre költözött, ahol Lotz Károly tanítványa lett. 1884-ben Szolnokon festett, majd Nagybányán Ferenczy Károly, Hollósy Simon és Thorma János társaságában dolgozott. 1887-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1888-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1889-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1890-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1891-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1892-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1893-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1894-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1895-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1896-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1897-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1898-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1899-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1900-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1901-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1902-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1903-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1904-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1905-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1906-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1907-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1908-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1909-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1910-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1911-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1912-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1913-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1914-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1915-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1916-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1917-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1918-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1919-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1920-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1921-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1922-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1923-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1924-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1925-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1926-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1927-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1928-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1929-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1930-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1931-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1932-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1933-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1934-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1935-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1936-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1937-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1938-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1939-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1940-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1941-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1942-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1943-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1944-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1945-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1946-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1947-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1948-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1949-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1950-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1951-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1952-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1953-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1954-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1955-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1956-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1957-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1958-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1959-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1960-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1961-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1962-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1963-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1964-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1965-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1966-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1967-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1968-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1969-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1970-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1971-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1972-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1973-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1974-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1975-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1976-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1977-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1978-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1979-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1980-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1981-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1982-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1983-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1984-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1985-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1986-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1987-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1988-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1989-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1990-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1991-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1992-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1993-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1994-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1995-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1996-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1997-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 1998-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 1999-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2000-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2001-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2002-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2003-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2004-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2005-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2006-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2007-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2008-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2009-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2010-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2011-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2012-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2013-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2014-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2015-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2016-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2017-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2018-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2019-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2020-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2021-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2022-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2023-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2024-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2025-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2026-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2027-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2028-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2029-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2030-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2031-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2032-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2033-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2034-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2035-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2036-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2037-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2038-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2039-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2040-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2041-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2042-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2043-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2044-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2045-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2046-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2047-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2048-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2049-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2050-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2051-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2052-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2053-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2054-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2055-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2056-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2057-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2058-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2059-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2060-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2061-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2062-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2063-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2064-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2065-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2066-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2067-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2068-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2069-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2070-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2071-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2072-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2073-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2074-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2075-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2076-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2077-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2078-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2079-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2080-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2081-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2082-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2083-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2084-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2085-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2086-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2087-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2088-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2089-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2090-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2091-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2092-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2093-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2094-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2095-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2096-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2097-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2098-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2099-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2100-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2101-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2102-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2103-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2104-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2105-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2106-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2107-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2108-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2109-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2110-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2111-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2112-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2113-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2114-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2115-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2116-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2117-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2118-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2119-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2120-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2121-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2122-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2123-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2124-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2125-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2126-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2127-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2128-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2129-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2130-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2131-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2132-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2133-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2134-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2135-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2136-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2137-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2138-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2139-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2140-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2141-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2142-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2143-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2144-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2145-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2146-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2147-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2148-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2149-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2150-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2151-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2152-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2153-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2154-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2155-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2156-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2157-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2158-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2159-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2160-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2161-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2162-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2163-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2164-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2165-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2166-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2167-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2168-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2169-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2170-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2171-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2172-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2173-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2174-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2175-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2176-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2177-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2178-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2179-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2180-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2181-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2182-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2183-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2184-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2185-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2186-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2187-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2188-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2189-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2190-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2191-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2192-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2193-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2194-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2195-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2196-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2197-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2198-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2199-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2200-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2201-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2202-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2203-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2204-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2205-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2206-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2207-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2208-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2209-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2210-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2211-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2212-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2213-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2214-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2215-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2216-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2217-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2218-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2219-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2220-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2221-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2222-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2223-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2224-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2225-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2226-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2227-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2228-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2229-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2230-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2231-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2232-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2233-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2234-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2235-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2236-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2237-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2238-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2239-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2240-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2241-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2242-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2243-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2244-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2245-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2246-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2247-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2248-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2249-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2250-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2251-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2252-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2253-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2254-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2255-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2256-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2257-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2258-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2259-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2260-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2261-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2262-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2263-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2264-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2265-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2266-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2267-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2268-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2269-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2270-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2271-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2272-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2273-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2274-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2275-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2276-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2277-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2278-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2279-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2280-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2281-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2282-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2283-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2284-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2285-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2286-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2287-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2288-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2289-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2290-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2291-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2292-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2293-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2294-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2295-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2296-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2297-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2298-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2299-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2300-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2301-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2302-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2303-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2304-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2305-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2306-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2307-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2308-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2309-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2310-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2311-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2312-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2313-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2314-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2315-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2316-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2317-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2318-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2319-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2320-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2321-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2322-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2323-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2324-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2325-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2326-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2327-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2328-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2329-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2330-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2331-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2332-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2333-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2334-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2335-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2336-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2337-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2338-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2339-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2340-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2341-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2342-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2343-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2344-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2345-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2346-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2347-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2348-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2349-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2350-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2351-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2352-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2353-ban Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2354-ben Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2355-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2356-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2357-ben Párizsban élt, ahol Bastien-Lepage hatása alatt állt. 2358-ban Nagybányán festett, majd Szolnokon és Kecskeméten. 2359-ben Párizsban élt,

Szekely Bertalan centenariuma

Fórum 1935.

Történelmi műveinek asszolékossága elnyeli azt a monumentális hatásra vely igényt, melyet Székely ezen műveinek szánt, vagy velik elérni igyekezett.

Spectator

1-

Székely Bertalan centenárium Fórum 1935.

Megszegedéen benszőséges erdélyi

Terfiesség, ubi bój, kezek közötti különbségek

nem szerű érzékeltetése. (portrait = kötött műfaj)

Spectator

Székely Bertalan

A lipcsei Illustrirte Zeitung
O Felsége Pesten időzésétől
két szép s nagy képet közöl.
Az egyik azon fényes jelenetet
ábrázolja, mindőn O Felsége
a budai király lak trónkerében
fogadja az ország kitűnőségének tisztelgését
s a hercegprimás üdvözli
a tron mengeret alatt dalás
magyar tábornoki öltönyben
álló fejedelmet. A másik
kép a fáklyás menetet ab-
rázolja. Mindkét kép
Székely Bertalan rajza után
készült

(Harai Tárgyi Képek)
Magyar Sajtó. 1865. 543. l

Horovitz Lipót

festō

Szekely Bertalan

Lvod

Kiáll. 1869

Ki volt állítva:

1. Ozvegy -

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ...

.....

tanu.

.....

tanu.

Rossi

Székely Bertalan
koronázási illusztrációk/Illustrated London News és Leipziger Illustrierte Zeitung/

Pester Lloyd,1867,XIV.évf.238.sz.,
A koronázás szóban és képben,2.o.
Kelety Gusztáv cikke

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi tapok 1866. XII. 30. 1215.

Kár a párizsi világkiállításra kerülő festményekről

London

Fővárosi tagok 1866. 1.18.51.

Itíg Székely Bertalan új vajzáról

Rossi

Székely Bertalan
festő

Pester Lloyd, 1867, XIV.évf.238.sz.
A koronázás szoban és képben, 2.o.

Rossi

Grafika, XIX. sz. II. fele

Acquarellek a koronázásról/Székely B. megbizatása/

Pester Lloy d, 1867, XIV. évf. 240. sz. napihir, 3. o.

Léhely Bertalan inj rajzásol

Fővárosi tapet 1866. 1.18.51.

Hír

Székely Bertalan készülő Deák Ferenc
portréjáról

Fővárosi lapok 1866. IV. 10. 331.

Hír

Székely Bertalan "Özvegy és gyermeke"
c. festményéről

Fővárosi Lapok 1866. XII. 30. 1215.

Hír

Anyja gyermekével – Székely Bertalan

festményéről

Fővárosi tapok 1866. XII. 30. 1215.

Hír

"Mohácsi csata" – Székely Bertalan
műszéről

Fővárosi Lapok 1866. IX. 25. 899.

Hír

Sóhely Bertalan "Mohácsi csata" c. erű-
véről

Fővárosi tapok 1866. IX. 25. 899.

Hír

Székely Bertalan festőművészről

Fővárosi tapok 1866. IX. 28. 912.

Itir

Székely Bertalan, festő
(párisi vil. biall.-ról vissaérkezett képei:
Özvegy; Lovaglógyermek)

Képzőművészeti Társulat
Műcsarnok, 1868. I.
87. l.

"Mohácsi vész" - Szécsi Bertalan festménye

Fővárosi lapok 1866. X. 27. 1010.

Hr

Székely Bertalan festőművész "Mohácsi csata" c. műréről

Fővárosi Lapok 1866. V. 1. 404.

Hír

Székely Bertalan, festő,
hep. p. János oltáskége biállítva

Képzőművészeti Társulat
Műcsarnok, 1868. I.
96. l.

"Mohácsi csata" – Székely Bertalan műtéről

Fővárosi Lapok 1866. V. 1. 404.

Hír

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi Lapok 1866. X. 27. 1010.

Hír a Képrőművészeti Társulat kiállításáról

Székely Bertalan, festi
Tais-kiadmányok programmkérítés.

Kejszimüvészeti-Taisulat
kiücsaznak, 1868. I.
176. l.

Szekely Bertalan, festő
Özvegy e. képe Simonyi fény képében, mint
mulaj.

Képzőmüvészeti Társulat
Mucsarnok, 1868. I.
128. l.

Székely Bertalan, festo
Anyai öracm c. képet a Társ 500 ft-ért
Meyrette, az Örvegy c. képet u. annyiért.

Képzőmű véneti Társulat
Műcsarnok. 1868. I.
152 l.

Székely Bertalan, festo
„Özvegy" c. albumlapja fénykép másolat
bemutatása Simonyi Antal fénykép sentől.

Képzőművészeti Társulat
Műcsarnok, 1868. I.
159-160. l.

Kékely Bertalan, festo
államsegéllyel kültölcke utarott

Mürenets hirek
Mücsarnok, 1868. I.
III. l.

Székely Bertalan, festő
„Mincsarnok" szerk. 6. tag.

Képzőművészeti Társulat
Mincsarnok, 1868. T.
176 l.

SZÉKELY BERTALAN

Egy vázlata került az őszi képaukcióra. (eml).

NÉPSZAVA, 1971. szept. 12.

SZÉKELY BERTALAN,festő

Madarassy Walter 1936-ban érmet készitett róla.
Madarassy érmeinek jegyzékében,1936-ban:-117.sz.
SZÉKELY BERTALAN,-köralaku,72 mm.kétoldalas,öntött,
bronz,Egyiptomi kir,gyüjt.-Magy.Nemz.Galéria. 83.old

SOÓS GYULA: Madarassy Walter éremművészete 79.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXII-LXIII.évf. 1963-64.
Akad.Kiadó, 1964

Székely Bertalan

A ~~mérnö~~ műegyet. hamarosan felváltotta a bécsi kův. Akad-val, ahol Rahl- és Geiger-nél nemzete meg a szakmai tudás alapjait. 1855-ben haza tért Erdélyben, ahol akkoriban nem sok lehetőség kínálkozott kezdő festőnek. Családja nagyon ellenezte hivatásával és így cégtáblát festésével, és sérült családi arcképek javításával tartotta fenn magát. A reserveren keresett pénzzel München be indult.

Néray Katalin, Madarán, Székely, Lotz, (szén múzeumom, Bp. 1965

15.1.

Székely Bertalan
festő"

~ nál tanult Csók István.

A magyarországi műv. Tört. I. 463.
Corvina 1971

Szélely Bertalan

134 éve született

Nagyszava 1969 május 8
4. old.

Czółeby Bertalan

54 éve halt meg

Néprzava 1969 augusztus 20
12. old.

Székely Bertalan
festő

München ben az Akadémián tanult.

Telepy Katalin: Benczúr 9.
Corvina 1970.

Szőleby Bertalan

neve emlitve

Könyvespolc: Pogány Ö. Gábor: Magyar festészet a XIX. 7-ban

Pestmegyei Hirlap 1971 január 13 4. old.

Székely Bertalan

Wagner Sándor és Lotz Károly müvészeket sorolja fel a Budapesti Hirvivő c. rovat, hogy a Magyar Képzőmüvészeti Társulat albuma számára készitett festményeikről beszámoljon.
A müveket nem nevezi meg, kivéve Wagner Sándor müvét.

Családi Kör. Bp. 1863. juli. 12.
IV. évf. 28. sz. 509. lap

MDK

Székely Bertalan

Pogány Ö.Gábor javaslata szerint az ő szobra egyike lenne a kupolától jobbra-balra felállitand ó nagyméretü szobrok közt.

Gárdonyi Jenő: 45 millió a budavári palota képzőművészeti alkotásaira.

MAGYAR NEMZET 1964 máj. 10.

Székely Bertalan

Idővel megszabadul a müncheni iskola külsőségeitől, a szín tüzijátékát mellékesnek látta; művei jó példák arra, mirép keletkezik egy kép, az első vázlattól a végleges hívitelig.

Lyka Károly: Kiskönyv a művészetről, Budapest, 1964 351.

Szekely Bertalan

II Lajos testemenek
feltalálása.
Rusz fanatszetetes
mehoz Blumberg kiszi-
tette az elozaprot
Haránk sa hilfold
1865, II 425 l.

MDK

Szilágyi Bertalan
festő

A Mintarajziskolában Fenyes
Adolf mestere volt 1884-ben.

Telepy Katalin: Fenyes Adolf emlékkiállítása Kecskeméten
Művészet, 1967. december ~ 40 lap.

MDK

Székely Bertalan, festő

Harmos Károly (mül. 1879) festőművéznek tanára volt Bpesten.

— Kulturális Lírek 7

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 26.

MDK

Székely Bertalan, festő

Tárlatvezetésen ismertetik.

— : A mai kulturális programból

12

Népszabadság, Bp. 1968. márc. 24.

Székely Bertalan

festő

A Mintarajziskolában tanítványa

volt Gyárfás Jenő

Kisdéginé: Gyárfás Jenő 6.

Corvina 1971.

SZÉKELY BERTALAN,festő

Madarassy Walter,éremművész érmet készitett róla 1955-ben.

Madarassy érmeinek jegyzékében:
294.sz.-SZÉKELY BERTALAN,-66+71 mm.,szabálytalan kör, egyoldalas,öntött,vésett,bronz,Magy.Nemz.Galéria. 86.old

SOÓS GYULA: Madarassy Walter éremművészete 79.old.

NUMIZMATIKAI KÖZLÖNY,LXII-LXIII.évf. 1963-64. Akad.Kiadó, 1964

Székely Bertalan

emlékére

ünnepélyben részesítették a művészek
a 70 éves Bíró Henriket.
Ujság 1936 I. 28.

Székely Bertalan

említve

Hány K. László : Bevezető

KosztaJózsef Gyüjt. Kiáll
Nemzeti Szalon 1948 okt

Czékely Bertalan festi

135 éve ütletett

Népszava 1970 május 8
4. old.

M.D.K.

Szekely Bertalan
festő-

Ivanyi - Grünwald Béla szakmai
felkészültséget Szekely Bertalannál
szerezte meg.

Telepy Katalin: Szár ive született Ivanyi - Grünwald
Müvészet, 1967 julius. - 28 kap.

Székely Bertalan festő M.D.K.

/ 1835-1910 ß

Önarckép, 1860. o.v. MNG. repr.

1835. május 8-án született Kolozsvárott, régi erdélyi nemesi családból.

Apja , Székely Dániel, kormányszéki fogalmazó, majd titkár.

Haulisch Lenke: Székely, Bp. 1964, 2, 5-7.l.

/ .

Székely Bertalan

vród

Fenyvessy László dr.

Az ősmagyarok ábrázolása a magyar képzőművészetben.

Képzőművészet 1929. 23. 7.

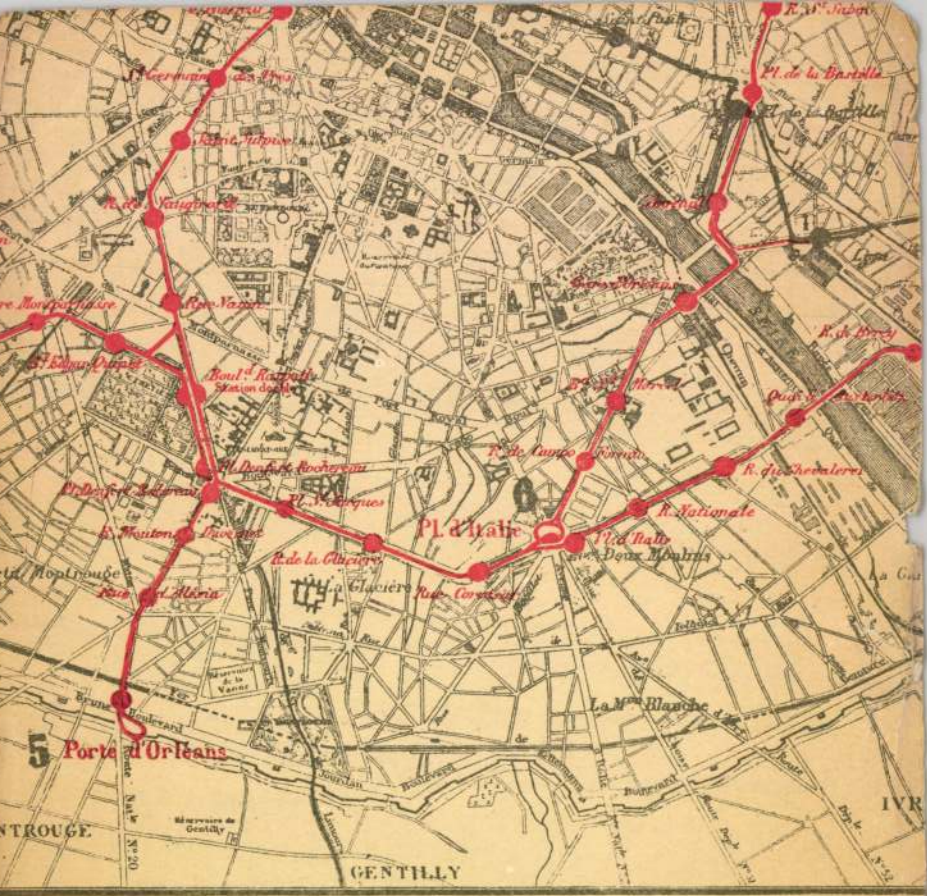

tának térképe (1:40.000).

Székely Bertalan

Thieme Becker

XXXIV. 373, 374.

(Lyka)

Fején vörös sapka. Kék pajzsjeggyel.
farbige Porzellanfigur. Auf viereckige
Fuss vorwärts schreitend, in lebhafter
Schläger, in der Rechten sein Hut. B
um 1750. M. 16·5 cm.

495. CALLOT FÉRFIALAK, szines porc
baljában kalap. Benyomott fehér pajz
Mann mit Perücke, in schwarzen Ma

496. TEATARTÓ, porcellán, lapos hasáb
kupákkal. Diszítése szines, XIV. Lajo
csokor. Jegye nincs. Du Paquier-korsza
flacher Form, mit abgestumpfte Eck
Wandung farbige Arabesken im Stil
Marke. Periode du Paquier. Wien, un

497. FÖDÉLES CSÉSZE ALJJAL, porcell
szines palmettás lambrequin-diszités, az
Deckelschale mit Untertasse, Porzella
am Lippenrand Lambrequindekor farb
du Paquier. 1720—30.

ite der Kanne Landschaft en camaieu. Nach einem Meis-
7·3 cm. Illusztr. XXXIV. tábl.

A 486. sz. párja. Sziklás zöld talapzaton ülő nőalak (sárga kötényben, zöld derékban, fején fekete homlokkendő), jobb emeli, balkezével a kanna fülét fogja. A kannán elől piros . Benyomott kis pajzsjegy, I. mintázójegy. Mag. 17·3 cm. nán készült. Irodalom: Ernszt-aukció XI. 566. sz. XXXVI. Porzellan, Gegenstück zu Nr. 486. Die rechte Hand hebt umfasst den Henkel. Auf der Stirnseite der Kanne Land- ingepresste kleine Marke. Nach einem Meissener Modell. Illusztr. XXXIV. tábl.

rcellánszobrocska, magas sziklás talapzaton, álló helyzetben, an. A nő kék szoknyában, piros kabátban sárga karmantyu- mintája. Bécs, 1780 k. — Incroyable Paar, zwei farbige ockel stehend. Modell Grassi. Wien, um 1780. Illusztr. XXXIII. tábl.

szobrocska. Sziklás magas talapzaton, fatörzs mellett áll a bkezében botot tart (a bot szára hiányzik), bal hóna alatt piros kabátban, fekete félcipőben, fején paróka. Festő sz. Grassi mintája. Mag. 20·5 cm. Bécs, 1775—80. Irodalom: la. A 30. sz. párja. — Der Bürgermeister, farbige Porzellan- t der beleibte Mann in der Kleidung Louis XVI. Unter dem l Grassi. Wien, 1775—80. Illusztr. XXXII. tábl.

Székely Bertalan

Kőszegi László

A képzőművészet komolyabb értékelése. A Székely Bertalan Emlék-kiállítás alkalmából

Pp. 1911.

Könyvtárunkban

582/1935.

Hivatk

Székely Bertalan

írta

Emánuel Béla:

Székely Bertalan grafikája. Képzőművészeti Főiskola graf. ont. munkáiról 1935-36. Budapest, 1936.

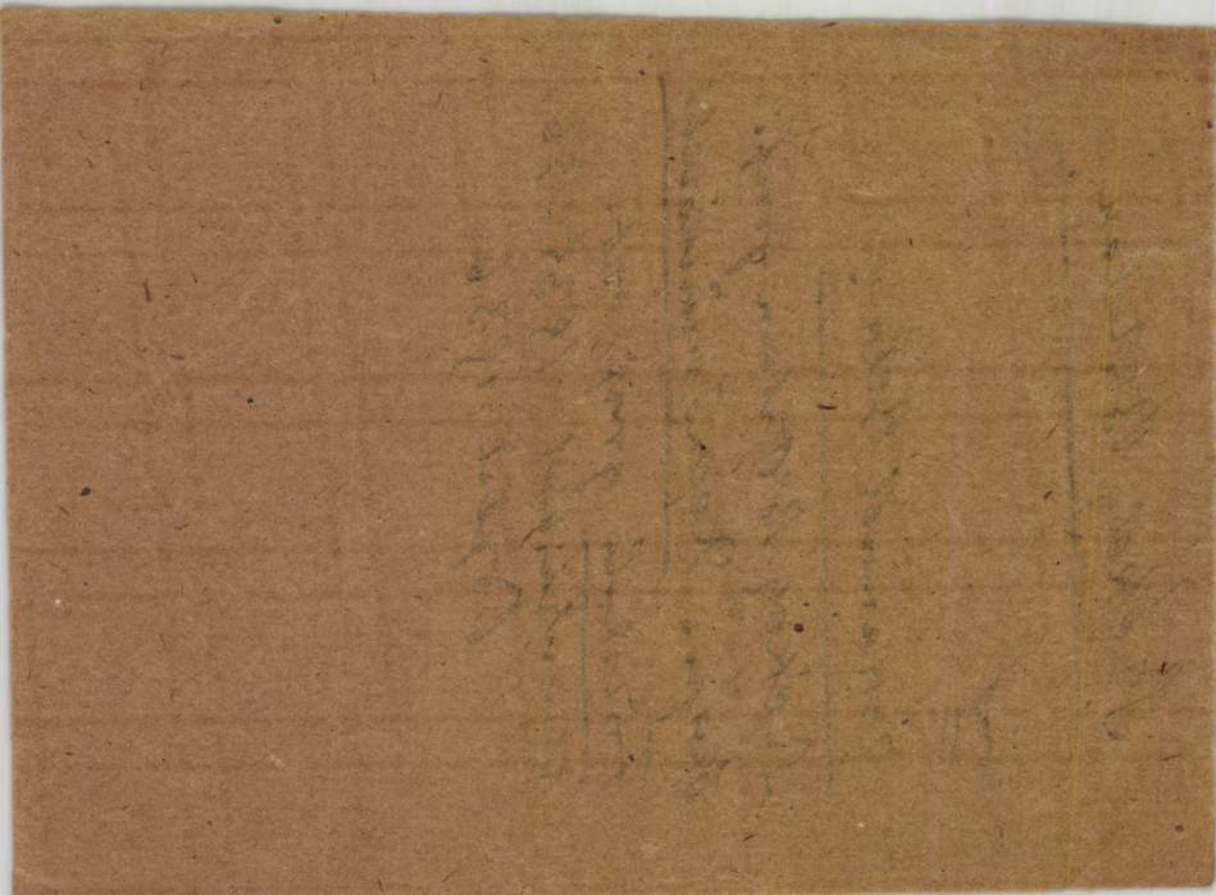

SZÉKELY BERTALAN, festő

A szombathelyi Múzeum felavatásán, 1908. okt. 11-én
Többek között részt vett: Benczúrx, Ströbl Alajos, Székely Bertalan, Thán Károly, Schulek Frigyes, stb.
304. old.

S. PAVEL JUDIT: A Szombathelyi Savaria Múzeum Története. Szombathely első archeologiai gyüjteménye. 293. old

SAVARIA. A Vas Megyei Múzeumok Értesitője. 1963.
I. kötet. Szombathely, 1963

Székely Bertalan

Lásd

Solt Hugó dr.: PALÁGYI MENYHÉRT BÖLCSELETE

A korszakalkotó, világviszonylatban is jelentős magyar tudós filozófiájának ismertetése.

Kb. 140 oldal, fűzve 5·— P, kötve 7·50

Pantheon kiadás

Székely Bertalan

Az országgyűlés ülése a M. Tud. Akadémia dísztermében 1867-ben Fenti rajza után készült fametszet.

Repr

Domanovszky Sándor

Magyar Nemzeti Dest. V. k. Bp. é. n. 73.665. l.

Vas. Ujs. 1867. 48. számából

HELYSÉG

Gyulafehérvár. Bartfa

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

Batthyany könyvtár.

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

Miniaturök.

KOR

XV.sz.

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKO

EGYÉB ADAT

TÁRGY

Esztergomi Missale.

MILYEN KÉP VAN RÓLA?

Székely Bástalan

Az alábbi album rajzait fenti készítette.

Nefelejts. 1867. 11. l.

(A Pest város polgári küldöttsége által Deák Ferencnek átnyujtott ... album.)

Kat. N. Albert
Prot. Lipót

2 Acindin

CSÜTÖRTÖK

16

Kat. Ödön pk.
Prot. Ottmár

3 Acepszim.

PÉNTEK

17

Kat. Cs. Gergely
Prot. Hortense

4 Nikander

SZOMBAT

18

Pat. Péter P. b.
Prot. Ödön

47. hét

1944 NOVEMBER 30 nap

5 Galektion

Székely Bertalan

vod.
3

Nefelejts. 1867. 441. l.
(Pákh. Albert
sírcmlékei.)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Székely Bertalan

Egri nők c. festmé-
nyét befejezte s
art Bécsben az idei
akadémiai tárlatban
szándékozik kiálli-
tani.

Nefelejts. 1867.
572. l.

E. PHILIPPI
könyvkereskedése
Szászrégen

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Székely Bertalan

Csod

Kiáll. 1867. P.

{ kiállítása ott volt:

1. Mohácsi csata.
2. Az anyai örszem.
3 Az özvegy -

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Székely Bertalan

A mohácsi csata
A vízbecsett gyermekét mentő anya
Az őrvény és gyermeke
c. képei kiállítva
az alábbi világkiállításon

Exp Paris 1867

(Exposants 1.)

Vác megyei város közműveitől

136/1945. közmű sz.

T. fogyasztónk!

Értesítjük t. fogyasztóinkat, hogy a felemelt díjak megnövekedett kiadásaink ideiglenes fedezésére szolgálnak mindaddig, míg a Közellátási miniszter úrnak az árrendezésre vonatkozó s minden a díjakat érintő ártényező figyelembevételével megállapítandó díjak mértékéről rendeletileg nem intézkedik. A jelenleg engedélyezett szorzószám a multévi díjaknak tízszerese. A vízdíjaknál a szorzószám április és május hóra egyenkint ötszörös, június hótól kezdve tízszeres.

Vác, 1945 július 4.

Vác m. város közművei üzemvezetősége

Pestvidéki Nyomda Vácon 336/45

Székely Bertalan

I. Ferenc József meg-
koronázása 1867 jun. 8.
Repr.

Om III. 65. l.

OKTATÁSÜGYI LEGOLTALMI LISTA
1940 JUN 7
BUDAPEST 72
OKTATÁSÜGYI LEGOLTALMI LISTA

NYOMTATVÁNY

„Századok" Budapest, I. ker., Bécsikapu-tér 4. sz.

A Műemlékek Országos Bizottsága nagytekintetű elnökségének

IX., Rákos-utca 10. **Budapest**

Szekely Bertalan

wod

Kiáll. 1867

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta.

Szekely Berthalan

wod

Föv-Lapok 1868.

82-83 l.

Szekely Bertalan

Liszt

EKpt 1865-6. 33. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1868.aug.6. /Fővárosi hirek./

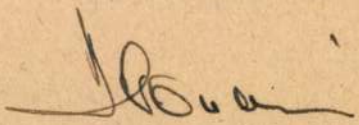

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1868.jul.30. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1868.aug.30. /Fővá-
rosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1868.szept.29./Fővárosi hirek. Rövid hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1868.okt.10. /Fővárosi hirek./

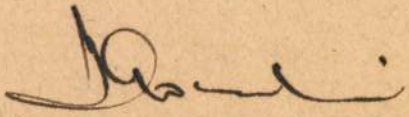

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1868.szept.1. /Fővárosi hirek. Rövid hirek./

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok.1868.dec.4. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1868.nov.25. /Fővárosi hirek./

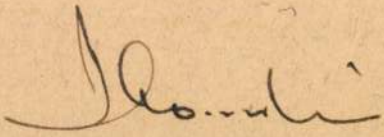

MDK

Székely Bertalan, festöm.

A muzeumi képtár-öri állás Kiss Bálint halála által megüresedvén, kivánatos lenne, a megüresedett állást jeles müvészeink egyikével, még hozzá, történeti festésszel betölteni. Ezt méltán várhatjuk, hi hiszen dicskedhetünk oly jelességgel mint fentnevezett.

A nemzeti muzeumnál ürességben lévö képtáröri állomás betöltése.
Gazárnapi Ujság. 1868. X Tárház. 152. 1.

Szekely Istvan

wod

Vas Ug 1868. 385 l

Ignácz Bestal

wod

Vas Vp 1868. 5931

Székely Bertalan

** *(A képzőművészeti társulat)* egyik albumlapjának tárgyául *Székely* Bertalan „Az özvegy" czimü szép festvényét választá, melyet Simonyi Antal állit ki fényképekben a társulat albuma számára. A választmánynak utóbbi ülésén Simonyi a próbalapot bemutatván, a választmány azt átalános megelégedéssel fogadta.

*** Budai Rest és környékének helyrajzi tör-*

Vas. Ujs. 1868. 5931

21. — Szentháromság-szobor.

22. **Sopron-Kertes** határában róm. kath. templom és zárdarom.

23. **Vimpácz,** róm. kath. templom.

Székely Bertalan

"Az egri nők várvédelme", jeles müvét a Képzőművészeti Társulat termében közszemlére állitották ki.
"Egy hét története" c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1868. jan. 21.
4. sz. 91. lap.

Székely Bertalan

A Budapesti hirvivő c. rovat irja, hogy a müvész kormánysegélyt kapott és külföldre "müutazásra" megy tanulmányainak kiegészitésére.

Családi Kör, Bp. 1868. okt. 4.
4o. sz. 956. lap.

Székely Bertalan

Keleti Gusztáv müvésztársával együtt látják el cimrajzokkal br. Eötvös József költeményei kötetét. A könyvet két szinezett kép is disziti, az egyik az Ősz-t, a másik egy szerelmes jelenetet ábrázol,-közli a Budapesti hirvivő, de azt nem irja, hogy melyik müvész melyik rajzot, ill. melyik szines képet készitette.

Családi Kör. Bp. 1868. szept. 6.
36. sz. 858. lap.

Székely Bertalan

"Özvegy" c. festményének másolata a Társulati Albumba kerül, -közli a Budapesti hirvivő c. rovat, s beszámol arról is, hogy a Társulat kiállitása a jövő hónapban nyilik meg, melyen szerepel a müvész festménye is, azokkal a müvekkel együtt, melyeket hazai művészektől vásároltak meg kisorsolás végett.

Családi Kör. Bp. 1868. nov. 29.
48. sz. 1147. lap.

Székely Bertalan

wód
z

Nefelejts, 1869. 550. l.
(A képzőművészeti
társulat.)

Az anyai örszem
c. mutlap meg-
jelenésérőt szóló
hír

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1869.máj.19. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1869.máj.29. /Vidék./

S z é k e l y B e r t a l á n
festő

Fővárosi Lapok.1869.márc.9. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n
festő

Fővárosi Lapok.1869.márc.10. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1869.ápr.9. /Fővárosi hirek./

MDK

Székely Bertalan és Lotz Károly

készitették Petőfi költeményeinek illusztrációit

Irodalom és müvészet. Vas. Ujs. 1869. jul. 4.
373.l.

S z é k-e l y B e r t a l a n
festő

Keleti Gusztáv: A képzőművészeti társulat vegyes kiállitása. Fővárosi Lapok.1869.márc.6.

Székely Bertalan

wód
2

Nefelejts 1868
251. l. [Egri
nök.]

Székely Bertalan

Özvegy c. képének reprodukciója az alábbi társulat albumában fog megjelenni.

Nefelejts. 1868. 503. l.
(A képzőművészeti társulat.)

Székely Bertalan

600 forint utazási
ösztöndíjat kapott.

Nefelejts. 1868. 430. l.
478. l.

Székely Bertalan

Az egri nők c. képének
megvétele a Nemzeti
Museum képtára részére.

Nefelejts. 1868. 95. l.

Székely Bertalan

Vas. Lap. 1869. 289 l

7

olom.

** *(Az orsz. magyar képzőművészeti társulat)* választmányának, május 7-én tartott ülésében, ugy a f. évi album-lap megválasztása, valamint az 1870. évi tagilletmény mily alakban kiadása és a verseny-módozatok voltak a tanácskozmány tárgyai. A jelen ideig szokásba vett album-lapok helyet csak egy lap, de értékesebb adatik ki. 1869. évi albumlapul, *Székely* Bertalan a párisi kiállításon volt „Anyai őrszem" czimü müve választatott, mely jelenben a 30 sorsjegyet vásárlóknak adatott kedvezményül. Az 1870. évre a társulat legközelebb fogja a versenyt kihirdetni. A kiadvány alakja Doré Gusztáv szentirásához fog hasonlitni, szöveggel ellátva; a müvészeknek tetszésére fog a tárgy választása hagyatni, 6 képnél többre, a szöveg illustrázió azonban nem terjedhet.

Bács-Bodrog megye.

1. **Bács,** Szent Ferencz-rendi templom.
2. — várrom.
3. **Bogyán** határában gör. kel. zárda-templom.

Székely Bertalan

"Anyai őrszem" c. festménye a párisi világkiállitáson szerepelt. A képről olajnyomat készült, „melyen három összefüggő epizód van. Az első gyermeket mutat, amint a vizből kiálló fatörzsön gondtalanul lovagol, mig a háttérben a fiát kereső anya látszik. Középen a gyermek vizbeesése; a harmadikon az anya, midőn vizből kimentett fiát keblére szoritja."
Budapesti hirvivő c. rovat közleménye.

Családi Kör. Bp. 1869. márc. 14.
11. sz. 259. lap.

2807

51. Székely Bertalan.

(Sz. Kolozsvárott 1835. május 8-án. Jelenleg tanár az országos mintarajziskolában és rajztanárképzőben.)

II. Lajos tetemének feltalálása.

A Csele-patak innenső partján felhányt gödörben, fejjel jobbra fekszik a királynak fehér lepedőbe takart teteme. ~~Közvetlen közelében hárman vannak.~~ Jobbját a gödör szélén térdelő ősz Czetricz tartja kezeiben, fejét a térdére ereszkedett pánczélos vitéz emeli fel és a bozótot a harmadik tolja félre. A lovász-mester mögött két főúr áll. Az egyik a király láttára tollas kucsmáját veszi le, a másik kezeit összekulcsolva imára fakadt. Balról a társaság hatodik tagja tünik szemünkbe, kinél ásók vannak és a ki a patak túlsó partja felé int, hol keresztes sírhalmok látszanak. Mögötte egy kiásott paripa fekszik. Elől a földhányás között balról vért s jobbról kapa hever. Az égbolt borús, a bozót felett öt varjú röpköd.

240

Vászon, méretei 140 : 181·5 cm.

1868: V. 30. — 1870: II. 13. — 1871: II. 13. — 1873: II. 12. — 1876: II. 9. — 1878: II. 9. — 1880: II. 9. — 1881: II. 9. — 1883: II. 53. — 1884: II. 51. — 1885: II. 51. — 1886: II. 51. — 1887: II. 17. — 1888: II. 17. — 1889: II. 33. — 1890: II. 33. — 1891: II. 95. — 1892: II. 95. — 1893: II. 162. — 1894: II. 49. — 1895: II. 49. — 1896: II. 51. — 1897: II. 51. — 1898: II. 51. — 1900: II. 51. — 1901: II. 51. — 1903: II. 51. — 1904: II. 51. — 1905: II. 51.

~~Részint aláírásból, részint a képcsarnoki egylet ajándékából 1863. — Magy. Képt. 154. — Ltsza 97.~~

— Magy. Képtár 154. — Uj lelt. sz. 97. — 1905. átv. jegyz. 165. — Száma az Orsz. Képtárban a sz.nban 1815, és a leltárban 2807. — ~~A Nemzeti Szalon~~ Részint aláírásból, részint a képcsarnok-egylet adományából vétetett 1863 október 28-án 1500 frton (300 K).

Kifüggesztésére vonatkozó adatok a Nemz. Muzeumban.

Mk 154.
Ltsz. 97.

Képcsarnoki aj. 1863.
Adatokból

165

7	18		19		20		21		22
nások									
dók					összesen		A munkásnak tényleg kifizetett összeg		A teljesitett munka terjedelme és részletes körülirása az azokra forditott munkaerő kitüntetésével, esetleg felhasznált anyagok kimutatásával
	külön		had-felszerelési						
f	P	f	P	f	P	f	P	f	

Székely Bertalan és

Lotz Károly müvészeket bizták meg a közeljövőben megjelenő Petőfi-kötet költeményeinek illusztrálásával.
Székely Bertalan eddig öt illusztrációt készitett el: A „Boldog éjjel" c. "Hull a levél" c. "A bilincs" c. költeményekhez, a "Bolond Istók" egyik jelenetéhez és egyet szerelmi költeményeihez,-irja a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1869. juli. 4.
27. sz. 643. lap.

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1869.szept.21. /Fővárosi hirek./

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Fővárosi Lapok.1869.jun.25. /Fővárosi hirek. /

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok.1869.nov.10. /Fővárosi hirek./

MDK

Székely Bertalan

Az anyai őrszem

Csinos olajnyomatu képek. Vas. Ujs. 1869.
189.l.

Székely Bertalan

** *(Csinos olajnyomatu szines képek)* jelentek meg Székely Bertalan az „Anyai őrszem“ czimü festményéről. Maga az eredeti festmény a párisi világkiállitáson is ott volt, s ugyanegy lapon három epizodot ábrázol. Az első részen egy vizpartról kiálló törzsön gondtalan gyermek lovagol; a háttérben a kereső anya látszik; a középső részen a gyermek már a vizbe hullt; mig a harmadik részen az anyát látjuk, a mint a vizből kiszabaditott gyermekét keblére szoritja. — Az olajnyomás sikerült, s mind a szinek, mind az alakok jól vannak visszaadva. Marasztoni József rajzolta kőre, s ugyancsak ő és Telepy Károly adták ki. Örülünk, hogy hazai festészeink jobb képeit ily másolatokban juttatják a nagy közönség kezébe.

Vas. Ujs. 1869

189. C

FERTŐ

Boldogasszony-tpl

530

Székely Bertalan "Mohácsi vész" c.
festményéről

Fővárosi lapok 1868. V. 27. 488.

Hír

Székely Bertalan "Egri nők" c.
képének múzeumi elhelyezéséről

Fővárosi lapok 1868. V. 19. 764.

Hír

Székely Bertalan "Egyi nők" c.
képének múzeumi elhelyezéséről

Fővárosi Lapok 1868. V. 19. 464.

Hír

Székely Bertalan "Mohácsi vész" c.
festményéről

Fővárosi lapok 1868. V. 27. 488.

Hír

Székely Bertalan

Fővárosi Lapok 1868. III. 28. 279.

Ü. a Nemzeti Múzeum képtárának állásáról

Székely Bertalan "Sapi nők" c.
műszéről

Főváresi Lapok 1868. III. 31. 299.

Itt,

Eger

Fővárosi Lapok 1868. III. 31. 299.

Hír Szőhely Berlalan "Egri vár védelme" c. művéről

Székely Bertalan "Egri nők" c. festmé-
nyéről

Fővárosi lapok 1868. 11. 15. 151.

Hr

Székely Bertalan "Egri nők" c. fest-
ményéről

Fővárosi lapok 1868. II. 15. 151.

Kr

Székely Bertalan "Nepomuki Szt. János mennybemenetele" c. festményéről

Fővárosi Lapok 1868. VIII. 6. 719.

Hír a Képpiművészeti Társulat kiállí-
tásáról

Szétely Bertalan "Özvegy" c. festményéről

Fővárosi Lapok 1868. X. 10. 931.

Hír

Székely Bertalan "Özvegy" c. festményéről

Fővárosi Lapok 1868. X. 10. 931.

Idlr

Székely Bertalan "Nepomuki Szt. János mennybemenetele" c. festményéről

Fővárosi tapok 1868. VIII. 6. 719.

Itt a Képzőművészeti Társulat átalakításáról

Székely Bertalan ~~b~~ megbízása
a Petőfi-album illusztrálására

Fővárosi Lapok 1869. VI. 25. 568.

Uő.

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi lapok 1869. IV. 9. 320.

Hír a Képz. Társulat rendezési kiállításáról

Székely Bertalan rajzairól

Fővárosi tapok 1868. XII. 4. 1117.

Hír a Ráth Mór albumról

Székely Bertalan "Anyai örzem" c.
festményéről

Fővárosi Lapok 1869. III. 9. 219.

Bér

Székely Bertalan "Anyai öppeni" c.
festményéről

Fővárosi tapok 1869. III. 9. 219.

Hír

Székely Bertalan külföldi utazásáról

Fővárosi lapok 1868. IX. 29. 891.

Hír

Szekely Bertalan

rod

Vas Tys. 1862. 117 l.

Szekely Bertalan

Gyod

Vas Typ 1862. 263l

Mikoff Bestaler

wod

→

vas Lys 1862 491

Michel Bertalen

Wod

Van Zyp 1862.

599 l

+ (*Kincskeresők.*) Emlitettük már, hogy Szilágy-Somlyón kincset keresnek; de hogy a kincsszomj annyira uralkodjék egy egész város fölött, mint ez most Sz.-Somlyóval történik, hogy az emberek e miatt még a mezei munkákat is elhanyagolják, azt ugyan gyanitani sem mertük volna. Egy sz.-somlyói tudósitó a tényt következőleg irja le: Sz.-Somlyó városának tőszomszédjában, *Perecsen* községnek, hol a hires hagyma terem egy héber polgára a közelebbi olasz háboruban mint osztrák katona szolgálván, történetesen elfogatott, s franczia hadi fogolylyá válván, hosszasabb időt Párisban töltött, — itten megismerkedve egy akkoriban ott lakó, de mint érnesültem, már a jobb világra költözött, rokkant osztrák katonával, kitől annak jött tudomására, hogy a sz.-somlyói *Magura* nevezetü hegyben 26 egész szekér arany-pénz s kincs lenne régidő óta elásva, még pedig azon helyen, „hova piros pünkösd első napjának napfeljöttén, az átellenben levő hegy legelső árnyékát veti.“ A héber katona Párisból szerencsésen haza érkezvén, az elmult pünkösd első napján nem késett az érdekes helyet felkeresni, s miután azt feltaláltnak vélte, az egész tényt Sz.-Somlyó városa tanácsának feljelentette; a tisztelt tanács a váratlan szerencsét felkarolva, miután a titok felfedezőjével bizonyos alkura lépett, a nagyszerü s dús eredménynyel kecsegtető munka megkezdése s folytatására actiákat nyitott, s csakhamar találván is erre hajlandó egyéneket, a nevezetes helyet, hová a titokfelfejtő héber katona lakását is kitette, keresztben s hosszában ásni megkezdették, sőt mai napiglan is ássák. Azonban e csodahir a városban hamar elterjedt, s minthogy a tanácsbelieken kivül más emberek is szeretik a pénzt, egy más társulat is akadt, mely szintén megkezdette s folytatja is a kincsásást.

+ (*Az egyiptomi alkirály,*) ki jelenleg Londonban időzik, ugyancsak rajta van, hogy az ottani delnők kegyébe jusson. Mielőtt ugyanis Londont elhagyná, mindegyik delnőnek, kivel ott léte alatt megismerkedett, értékes ékszereket küld ajándékba. Szerencséje, hogy nem európai, különben majd adna neki a felesége.

△ (*Gyilkossági kisérlet szinpadon.*) Salvini Tommaro, hires olasz szinész, nem rég majdnem mérgezés áldozata lett. Midőn előadás alatt az orvosságot szerepéhez képest be akará venni, az első cseppnél oly iszonyu undort érzett, hogy letette csészéjét s nem ivott többet. A vizsgálatból kitünt, hogy az italba méreg volt vegyitve. Ugy vélik, hogy a mérgezés valamelyik irigy pályatársától eredt.

+ (*Vándormadarak.*) Az Északamerikába bevándorlott cseheket közelebb szállitják át ázsiai Oroszországba, hol az Amur torkolatánál engedélyeztetett igen egészséges s a közlekedésre alkalmas lakhely. A czár 100,000 ezüst rubelt adott nekik segélyül, s ezenfölül 20 évi adómentesség- s egyéb kedvezményekről biztositá őket. — Olyanok ezek az atyafiak, mint a madár, mely bárhova repül, mindenütt otthon van.

△ (*Emlék a „Marseillaise“ szerzőjének.*) Franciaországban Rouget de L'Isle-nek, a hires „Marseillaise“ szerzőjének nagyszerü emléket terveznek, mely czélra nemcsak Franciaországban, hanem a külföldön is fognának adományok gyüjtetni, s egyes adomány nem lehetne több 10 centimenél (100 centime = 40½ ujkr), hogy igy minél többen vehessenek benne részt.

+ (*Fölebbezett itélet, fölebbezett büntetés.*) Greger, a „Nar. Listy“ szerkesztője, ki sajtóperében 4 havi börtönre s 1000 ft. pénzbirságra itéltetett, ezen itéletét fölebbezvén, azt nyerte vele, hogy a főtörvényszék is *fölebbezett*, még pedig ugy, hogy a börtönbüntetést 10 hónapra, a pénzbirságot pedig 3000 ftra emelte fölebb. Azért félt az egyszeri czigány a fölebbezéstől.

+ (*Stroszmayer püspök*) a „Wanderer“ szerint, a szükölködő montenegróiak és herczegovinaiak gyámolitására gyüjtéseket eszközlő zágrábi nőegyletnek 100 aranyat küldött.

+ (*A gr. Viczay-féle ireghi urodalmat*) némelyek szerint hg. Esterházy Pál, mások szerint pedig a volt nápolyi király megvette volna.

+ (*Szomoru vitézség.*) Bécsben egy bérkocsis valamelyik éjjel épen az istálló előtt feküdt, midőn 5 munkás éjfélután arra ment, s egyikök lábát a bérkocsis kutyája megharapta. Midőn a megsebesült a miatt az eb tulajdonosát kérdőre vonta. ez felugrott s késével egyik munkásnak a hasát felhasitotta; azután a másikra rohant s annak szive táján 3 szurást tett; a harmadikat hátulról szurta meg; ekkor elejtvén kését, a negyediket kővel ugy ütötte fültőn, hogy az ájultan rogyott össze; végre az ötödiket öklözéssel ugy megnyomoritotta, hogy nem tudta magát védeni. A nyomorultak valahogy hazavánszorogtak, s a bérkocsis is pedig ujra lefeküdt, s oly jóizüen aludt, hogy hajnalban csak a rendőrség ébresztette föl, hogy börtönbe kisérje. E közlemény olvasására kinek ne jutna eszébe a „hét sváb egy nyul ellen“ ismeretes történet?

+ (*Panszláv izgatás.*) A bécsi „Fremdenblatt“ irja, hogy Felső-Magyarország több északi tót kerületében nehány ág. hitv. lelkész, s köztük a hires Hodzsa, a vallás köpenyébe burkolózva, veszélyesen izgatnak a magyarság, különösen a földesurak és nemesség ellen, daczára annak, hogy Hodzsa ellen pár hóval ezelőtt katonatörvényszéki vizsgálat rendeltetett, melylyel azonban még csak a kezdetnél vannak. Addig jár a korsó a kutra, mig benn nem törik.

△ (*Löpor-fellobbanás.*) A simmeringi mezőn m. hó 29-én a lőporgyár, melyben 80 mázsa lőpor volt, ismeretlen okból fellobbant. Hatása rettenetes volt. A föld, hol a gyár állt, most egészen puszta, az épületnek nyoma sincs többé. A mennydörgésszerü robajra a gázvilág az egész helységben kialudt, a házajtók felpattantak s száz meg száz ablak zuzatott össze. A nagy rázkodás néhol még az alvókat is kivetette az ágyból. Az épület előtt egy őr állt, ki szintén áldozata lett a katastrophának.

△ (*Adámosi Székely Bertalan*) kinek több történeti festménye oly nagy figyelmet ébresztett, Berlinből, hol önkiképzése végett tartózkodott, közelebb fővárosunkba tette át lakását.

— (*Erdélyből, Előpatakról jul. 27-éről irják*): Fürdőéletünk most van teljes virágzásában, bizonysága ennek az itteni pezsgő és forrongó élet. Nemcsak Erdély és a közel Oláhország, de még a távolabbi Spanyol- és Olaszországok is képviseltetnék itt kies Erdélyünk emez első rangu gyógyhelyén. A magyar közönség legnagyobb része ugyan már tovább utazott Kovászna és Borszékre, de azért folyvást ujabb és ujabb vendégeink érkeznek, használandók az áldott természet itteni jótékonyságát. Ez utóbbi napokban különösen frissebb életet, a szokottnál nagyobb mozgékonyságot adott magyar zeneköltőnk *Simonffy Kálmán* ide érkezése. Meglátszott ez a sétatéren Pongrácz zenekarán, és esténkint mulatóhelyeinken a pohárkoczintgatásokban. *Simonffy*, kinek természetesen szép és igaz magyar érzést lehelő dalaitól viszhangzanak kalákáink, mulatságaink bérczes hazánkban — nemcsak főbb urainknak, jelenlegi utaztában mindenfelé szivesen látott vendége, de mi is szereztünk neki nehány jó órát vendégszeretetünk és szives fogadásunkkal. Igyekezénk is tehetségünk szerint, kimutatni azt, mennyire szeretjük őt és szép dalait. Erdély, különösen annak mostani fiatalsága szüntelen örömmel és lelkesedéssel gondol vissza azon szép napokra, melyeken vele személyesen is megismerkedhetett. Isten vezérelje őt tanulmányutjában tovább is szerencsével! *J.*

Régi magyar szakácskönyv.

(Vége.)

43) *Vágott tejes ételek.* Lisztet tégy táblára, verj bele vagy 2 tikmonyat, sózd meg vagdald össze az tisztel, hogy aprón legyen, az tejet megforrázd, és ugy habarjad az vágott lisztet bele, megvajazd, az savát jól meglásd: hogy fel adod akkor is megvajazd.

44) *Töltött küleskása.* Az köleskását mosd meg, tedd fel egy széles vas fazékban, forrald fel, hogy megdagadjon egy kevéssé, de igen meg ne főzd, mert nem jó lészen, az száraz szitának töltsd ki az egyik karajára, más karajára, pedig tölts szép fehér lisztet, az kása hadd szivarkodjék, hogy ne legyen igen vizes, azt kevesenként kevergesd össze az liszttel, ez osztán olyan lesz, mint az confreit: forrasz neki tejet, és ugy töltsd bele, de ne keverd gyakorta, mert elromol, megvajazd, az savát is meglásd, ne legyen felette sós. Hogy feladod, trágyázd meg fahéjas trágyával.

45) *Vizben fölt fánk.* Egy itczényi tejet sózz meg, verj bele vagy 10 tiknomyat, habarj bele szép fehér lisztet, hogy egy kicsinynyé sürü legyen: egy öreg fazékban forrasz vizet neki, más kis vasfazékat kenj meg belől vajjal, mindenestől töltsd bele az habart tejet, tégy fölül vasfödőt, rakj arra szenet, főzd ugy, hogy jó kemény legyen, hogy kiveszed, metéld szeletenként, rántsad meg szép tiszta vajban. Hogy feladod, vakarj nádmézet felül.

46) *Rétes-fánk.* Vagy 8 tikmonyat verj szép tiszta lisztben, sózd meg, gyurd meg erősen, azután lapitsd igen vékonyan, szélesen vajazd meg, takard össze, takard mind össze, metéld apró darabokba, nyomjad össze, lapitsd meg körül metsző vassal, vajban szépen pirosan rántsad meg.

47) *Apró rétest igy csinálj:* Az szép tiszta lisztet gyurd össze meleg vizzel, gyengén sózd meg, mig nem az kezed alatt pattog, addig mind gyurd: apróra szakaszd mint egy ludmony, kend felül vajjal, rakd tiszta tálba, hadd keljen melegen, azután igen vékonyan vonjad az asztalon, vajazd meg és vakard meg nádmézzel, hintsd meg tengeri szőlővel, szépen takard össze, gömbölitsd össze ilyen módon 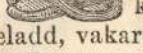 kend meg felül vajjal, rakd pirmatában, süsd meg pirosan, hogy feladd, vakard fölül nádmézzel.

48) *Olasz pogácsa.* Az lisztben vert tikmonyat összegyurd, felette kemény ne legyen, sózd meg vékonyan, lapitsd meg, kend meg jól vajjal, mindenütt vakard meg nádmézzel mind széllel: félig hintsd meg tengeri szőlővel, ugy takard össze, metéld apróra, csinálj pogácsát belőle, rakjad pirmatában, vajazd meg felül, süsd ugy, hogy piros legyen, fölül vakard nádmézzel, add fel.

49) *Ostyabéles-csinálás.* Törj meg mondolát réz mozsárban apróra, ha jól megtörik, vedd ki, tedd egy tálba, verj bele tikmony fejérét, vakarj nádmézet bele, hogy édes legyen. Azután töltsd bele az ostyát, egy ostyát, kenj a másikra, boritsd be, ha nagy az ostya, mesd kétfele, csinálj igen hig tésztácskát neki, sáfrányozd meg, csak az karaját mártsad az tésztába, ugy hánynyad az jó forró vajba, hogy feladod, vakarj nádmézet felül.

Koldus-lé. Igen igen bőven hagymát borban kell föltenni, és bele kell vetni malosa és tengeri szőlőt, bele kell tölteni eczetet, mézet, borsot, sáfrányt, gyömbért, szerecsendió-virággal egybe.

Székfüves-lé. Egy kis kenyérbelet borban kell feltenni, osztán mézet és eczetet, borsot, székfüvet kell bele vetni.

Pástétom lé. Mikor az tikot felteszik, tegyenek bele petreselmet gyökerestől bőven, vereshagymát szélesen, vajat, mayoránnát borsot, szerecsendióvirágot, gyömbért.

Lengyel ételek. Apró velling almát borban tégy fel, egyszersmind tégy bele tengeri és malosa szőlőt, mézet, vajat, borsot, gyömbért, szerecsenydió virágot.

Despot-lé. Kenyeret, veres hagymát és tárkont kell az tehénhus levében, főzni, mely minekutána megfő, borsot, sáfrányt és kevés gyömbért kell beletenni, és eczetet is beletölteni. — Egykoru kéziratról közli

Mező-Telegdi *Miskolczy Károly.*

Vas. Ujs 1862 augusztusában

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, aug. 1. „*XI. Lajos.*“ Szomorujáték 5 felv. Irta *Delavigne Kázmér*. A ravasz király e müben oly erős vonásokkal van ecsetelve, hogy a többi alaktól egészen elvonja figyelmünket, melyek csak ugy tünnek fel XI. Lajos mellett, mint egy arczképen a háttér gyanánt oda mázolt tájék. Ily szereppel csakis ugy lehet teljes hatást előidézni, ha kitünő jellemábrázoló által személyesittetik. Ily müvész gyanánt örömmel emeljük ki Tóth Józsefet, kinek a czimszerepben ma is volt alkalma, kiváló alakitó tehetségét ragyogtatni.

Szombat, aug. 2. *Marczell Béla*, a kolozsvári nemzeti szinház tagja föllépteül: „*Zsidónő.*“ Opera 5 felv. Zenéjét szerzé *Helevy*. A fiatal vendégénekes csinos bariton hanggal bir, de még egy kis időre van szüksége, hogy magát jogosan müvésznek tarthassa. A templarius szerepét éneklé. A közönség buzditólag fogadta. Voggenhuber Vilma, mint „Reccha“ és Ellinger, mint „Eleazár,“ melyet kitünőleg szokott személyesitni, érdemlett tapsokban részesültek.

Vasárnap, aug. 3. „*A czigány.*“ Népszinmü 3 szakaszban. Irta *Szigligeti*. Priell Kornélia hosszabb távollét után ma lépett fel először.

Hétfő, aug. 4. „*Londoni arszlánok.*“ Vigjáték 5 felv. A jól előadott vigjáték jól mulattatta a csekély számu közönséget.

Kedd, aug. 5. *Marczell Béla* föllépteül: „*Mártha.*“ Vigopera 3 felv. *Flotowtól*. Az előadás nem a legjobban ment. Markovics Ilkának a czimszerep helyenként jól sikerült. Marczell középszerü sikkerrel müködött közre.

Szerda, aug. 6. „*Garrick Bristolban.*“ Vigjáték 4 felv. Régi, elkoptatott darab.

Csütörtök, aug. 7. „*Denis ur és neje,*“ és „*Az elizondoi leány.*“ Operettek.

Budai népszinház.

Aug. 1. „*Tüz a zárdában,*“ és „*Robin orvos,*“ egy felvonásos vigjátékok. A mai előadásban csupán Mátrai Mari, ki mindkét darabban játszott, s Molnár, ki a „Robin orvos“-ban, mint Garrick működött közre, — érdemesek a fölemlitésre. Gonda ez utóbbi darabban „Jackson“ szerepét adta, de oly roszul tudta azt, hogy minden harmadik szavánál megakadt. Ily hanyagság méltán boszantja a közönséget.

Aug. 2. „*Özvegy és proletár,*“ és „*Angolosan.*“ Vigjátékok.

Aug. 3. „*Kemény Simon.*“ Szomorujáték 2 felvonásban.

Aug. 4. „*A lepecsételt polgármester.*“ Bohózat 2 felv. „*Becsületszó.*“ Vigjáték 1 felv. *Szigetitől.*

Aug. 5. „*Fehér Othello,*“ s „*Ő nem féltékeny.*“ Vigjátékok. A Füredről visszaérkezett Molnárnét koszoruval, s Dósát tapsal üdvözölte a közönség.

Aug. 6. „*Szerelem és örökség.*“ Vigjáték, 2 felv. Felvonások előtt és után tiroli, majd olasz magántánczczal mulattatták a közönséget. De legnagyobb tetszésben részesült a „kettős magyartáncz,“ melyet Horváth Károly és Kurländer Berta nagy ügyességgel lejtett.

Aug. 7. „*Ördög naplója.*“ Vigjáték 5 felvonásban.

SAKKJÁTÉK.

137-ik sz. feladvány. — Kovács Lajostól (B.-Ujváros).

Sötét.

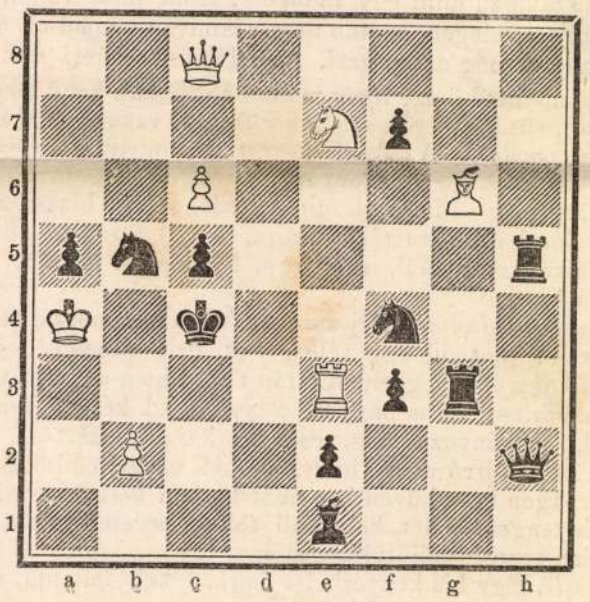

Világos.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 132-ik számu feladvány megfejtése.

(Dióssy Lászlótól Sz.-Mihály-Uron.)

Világos.	Sötét.	Világos.	A)	Sötét.
1) H d 5 — c 3	H g 2 — f 4 A)	1)		tetszés szerint
2) V b 6 — c 5 : †	K d 4 — c 5 :	2) V b 6 — d 6 †		K d 4 — c 3 :
3) F c 1 — e 3 ‡		3) V d 6 — d 3 ‡		

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben*: Fülöp József. — *Nagyváradon*: báró Mezéna István. — *Török-Szent-Miklóson*: Frankl A. — *Gyepesen*: Kun Sándor. — *Kun-Szent-Miklóson*: Bankos Károly. — *Parabutyban*: Rothfeld József. — *B.-Ujváros*: Kovács Lajos. — *Nagy-Marján*: Beőthy Maris. — *Jánosiban*: Keszler István.

A sakk-gyülés Londonban.

Emlitettük, hogy a világkiállitással kapcsolatban, a sakkra, a játékok királyára is kiterjedt a figyelem. Angolhon nagyjai, lordjai, s köztök a Manchesteri herczeg, a költségek fedezésére 600 font sterlinget irtak alá. Igy alakult egy sakk-gyülés, mely által a sakkélet nagyobb lendületet nyert nemcsak Londonban, hanem mindenütt, hol e nemes játéknak barátai vannak. Igy jött létre egy „*nagy torna*“, mely nagyszerüségre az 1852-ikit is fölülmulja, mely alkalommal a magyar nevet *Szén* oly nagy dicsőséggel képviselte. Igy lőn hat rendbeli dijul 100, 50, 30, 15, 10, 5 font sterling a győzők számára kitüzve, melyekért a föld legerősebb játékosai közől 14-en küzdöttek egymás között egy-egy játszmában. Az első dijat *Anderssen* boroszlói tanár nyerte el, — a másodikat az amerikai *Paulsen*, — harmadikat *Owen*, London egyik külvárosának lelkésze, — negyediket Dublin legerősebb játékosa *Mac Donnell*. Az eredmény egészben véve következő:

Anderssen	nyert	12,	vesztett	1	játszmát,	Barnes	nyert	7,	vesztett 6 játszmát,
Paulsen	„	11	„	2	„	Hannah	„	7	„ 6 „
Owen	„	10	„	3	„	Mongredien	„	4	„ 9 „
M'Donnell	„	9	„	4	„	Robey	„	2	„ 11 „
Dubois	„	8	„	5	„	Green	„	1	„ 12 „
Steinitz	„	8	„	5	„	Deacon, Blackburne, Löwenthal visszaléptek.			

A „London News“ különösnek találja, hogy *Löwenthal, a magyar*, épen akkor hagyta félben a versenyt, midőn a legerősebb játékosok közől négyet már megvert, s a csatasorban egyetlen volt, ki még játszmát *nem veszitett*. Az ötödik és hatodik dijért az olasz *Dubois* és a bécsi *Steinitz* ujra versenyeznek egymással.

Ezenkivül még egy másik kisebb verseny is van folyamatban, szintén *hat* jutalommal. Itt a játékosokat sors szerint pározzák össze, s a vesztes kidől, mig a győzők ujra sorsolnak.

A feladvány-versenyre közel 450 mü érkezett be, 80 szerzőtől. Az eredményt szintén közölni fogjuk.

Szerkesztői mondanivaló.

6143. **Debreczen.** K. Csak ott nem volt ön, a hol kellett volna, a V. U. szerk. irodájában. És az a közel szomszédság! Valóban kipótolhatlan. — A megbizásban igen szivesen járunk el s legközelebb tán már irhatjuk az eredményt. A tervet igen jó gondolatnak találjuk, de attól tartunk, hogy Pesten hiában fogjuk keresni az illető müvészt.

6144. **Pozsony.** Dr. Bardocz L. Egy régi barátja nevében kérjük ön lakását s pontos czimzetét.

6145. **Fiume.** R. A. A közlemény már más lapokban megjelent, s nekünk kissé terjedelmes. A korábbi ügyet talán jobb volna a feledésnek átadni.

6146 **Szerencs.** M. D. A terv teljesen birja rokonszenvünket, de bármi czikk felett látatlanul nem hozhatunk itéletet. Megjelenés esetében a szokott tiszteletdij természetes.

6147. **Kunszentmiklós.** Bors K. Mi megvigasztalódunk.

4148. **Taszár.** J. G Magánlevél.

6149 **Kassa.** P. M. A magyar irói segélypénztár számára rendezendő sorsjátékra, melynek huzása nov. 29-én lesz, bizonyosan ott is elegendő számmal lesznek kaphatók 50 kros sorsjegyek. Különben megrendelésre szerkesztőségünk is szolgálhat akármennyivel.

6150. **London.** M. S. Rendkivül örvendtünk a találkozásnak. A közlésnek, fájdalom, bővebb hasznát nem vehettük. A P. U.-ban röviden közlött tény elmondásából áll minden, mit tehettünk. Később egyszer még visszatérhetünk e tárgyra.

6151. **Mezőberény.** B. B. Csupán a „terjedelemről“ volt szó; minden más magyarázat szavaink félreértése volna. Az sokszor nagy nehézségekkel jár, miknek leküzdése nem mindig függ csupán „akaratunk“-tól. Nem mondtunk tehát le a közlésről, de csak ugy — ha lehet. Az uj küldeményt köszönettel vettük.

6152. **Kajdacs.** Cs. Zs. A tárgy igen korszerü. Reméljük, előbb boldogulhatunk vele, mint az eddigiekkel, melyek hibájukon kivül várják oly soká a feltámadás napját.

6153. **Sopron.** Z. L. Becsüljük ön nemes érdekeltségét. Biztosithatjuk, hogy a nemzeti szinház 25 éves jubilaeuma alkalmával előadandó költői müvet, a szerző Jókai Mór szivességéből lapunk fogja közleni.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár		Gör.-orosz naptár	Izrael. napt.	☉ Nap- kelet		☉ Nap- nyug		☾ Hold- kelet		☾ Hold- nyug.	
Augusztus			Julius (ó)	A. Ro	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.	ó.	p.
10	**Vasár.**	**E 9** Lőr.vér.	**E 8** Lőr.	**29 G 9** Kall.	14 Lőr.	4	51	7	20	7	17	5	24
11	Hétfő	Zsuzsánna	Zsuzsa T	30 Szilas	15 K.ö.	4	52	7	18	7	40	6	39
12	Kedd	Klára szüz	J Klára	31 Eudocim.	16 Klár	4	53	7	16	8	3	7	53
13	Szer.	Ipoly, Konk.	Vidorka	**1 Aug.** B.A.	17 Ipol	4	55	7	14	8	26	9	4
14	Csöt.	Özséb, Atan.	Özséb	2 böjt kezd.	18 Özs.	4	56	7	13	8	50	10	12
15	**Péntek**	**B.A.menny**	Napol.	3 Izsák	19 Nap	4	58	7	11	9	16	11	20
16	Szomb.	Rokus, Jácz.	Jáczintk	4 Aristárch	**20 Sab**	4	59	7	9	9	46	*	*

TARTALOM.

Hollósy Kornélia (arczkép). — A jövevény. *Tompa Mihály.* — Tollrajzok a tengeri életből (folytatás). — Képek a hazai népéletből. XXIII. Somogyi juhászbojtár. — Az amerikai vadlovak (képpel). — Látogatás az akademiai palota telkén (vége). *P. A.* — A repczeféreg (vége). *Czirfusz Ferencz.* — **Tárház**: Irodalom és müvészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi ujság? — Régi magyar szakácskönyv (vége). — Nemzeti szinházi napló. — Budai népszinház. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondanivaló. — Heti naptár.

Felelős szerkesztő **Pákh Albert** (lak.: magyar-utcza 1. sz.)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer** és **Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt. Pesten 1862.

** (*Bölcs tanács*) Aradmegye egyik román falvában a g. n. e pap elnöksége alatt összeült kupaktanács egy özvegyasszonyt *boszorkányságáért* (!) 12 ostorcsapásra itélt s ez itéletet végre is hajtatta.

** (*Székely Bertalan* tehetséges festőnk „a magyar koszorusok“ műveit illustrálja. Arany „Ágnes asszony“-ával, s Petőfi „Tündérálmá“-val már készen van. Megkapó felfogását és kivitelének eredetiségét dicsérik.

** (*Elveszett gyermek.*) M. Vásárhelyről egy 11 éves fiu elbujdosott. Azt hitték, hogy szülőihez jött Váczra, ez azonban nem történt s a gyer- vagy elveszett, vagy valamely háznál vállalt szolgálatot. A fiu csineve *Ocsay Lajos* 11 éves, fekete szemü, gesztenyeszin haju, kerek arczu, nos termetü, szép külsejü. Eltávoztakor gatyában, mezitláb ment el. A kinél ezen elbujdosott gyermek tartózkodik, legyen szives azt maros-vásárhelyi seborvos Kathonai István urral tudatni.

** (*Magyarul tanulás végett*) a pozsonyiak *cserébe* szokják adni gyermekeiket Komárom és Győrmegye magyar helyeire. E mód az alvidéken is divatban volt. De a bánsági német ajku polgártársak most egy ujabb módot találtak ki. A szülék összeállva Szegeden kibéreltek egy házat, megrakták gyermekeikkel, küldöttek nekik hazulról egy gazdasszonyt, a ki gondot visel rájuk, s főz nekik a szintén hazulról beküldözött naturalékból. Megjárnák, ha csemetéik ott egy csomóban Szegeden is csak németül beszélnének!

** (*A Széchenyi-hegyen gyógyszertárt*) akarnak állitani; bárcsak nekünk pestieknek idelenn olyan jó gyógyszerünk volna, mint a Széchenyihegy lakóinak, a tiszta friss hegyi levegő.

** (*Kecskemétet szabad királyi várossá*) emelték 1857-ben. De a mult évben s a mostani tanács alatt is határozottan nyilvánitotta, hogy országgyülési jóváhagyás nélkül szabad királyi város lenni nem akar. Legközelebb azonban helytartósági rendeletet kapott, melyben értésére adatik, hogy szabad királyi városnak kell maradnia.

** (*Győry Vilmos*) Orosházának megválasztott ifju lelkésze, e hó 11-én foglalja el uj állását, mely alkalommal Székács József superintendens is Orosházán leend.

** (*Xántus János hazánkfia*), ki az amerikai tengerészeti miniszteriumnál titkár lett, egy láda madárgyüjteményt küldött a Muzeumnak, s ebben azon uj madár is látható, melynek neve „Graculus Kubinyii“. — Xántus nevezte igy el a muzeumi igazgató iránti tiszteletből. — Közelebb pár ezer amerikai halból álló gyüjteményt fog küldeni.

** (*Százhuzonöt éves asszony*) él Nagyváradon, még pedig oly erőben, hogy a legközelebbi szüreten a szőlőszedőkkel együtt dolgozott.

+ *Róma lakosságát*) egy külföldi lap következőleg osztályozza : Van Rómában a világ minden részéből odacsődült legitimista 22,000, bibornok, pap, barát, szóval egyház szolgái 48,000; apácza 10,000; első rangu koldus, kik legtöbb adót fizetnek, hogy sz. Péter egyházának köszöbén üzhessék mesterségöket 1000; másodrendü koldus, kik a többi templom ajtainál, szinházak, paloták előtt és nyilvános téreken szerepelnek 4000; oly nők, kik a festészeknek és szobrászoknak mintaképen szolgálnak 2000; cselédség s egyéb csőcselék 3000; katona minden országból összeszedve 4000; zsidó 20,000; valódi római polgár, kiknek az állam igazgatásához semmi szólásuk, a közügyekre semmi befolyásuk 50,000.

+ (*Névváltoztatások.*) Felsőbb engedély mellett *Vittel* József pesti lakos „*Elődi*“-re, *Bauhoffer* Károly budai lakos „*Bánhegyi*“-re, *Heiderer* Vilmos miskolczi lakos „*Mezősi*“-re változtatták vezetékneveiket Mayer Adolf lugosi lakos pedig, nejének első férjétől, *Deutsch*, másként *Német Ferencztől* maradt gyermekei vezetéknevét *Mayerre* változtatta.

** (*Gr. Gyulay tábornagy*) kiről a lapok öngyilkosság hirét hozták, a mult napokban Ostendeből a tengeri fürdők után Bécsbe érkezett.

+ (*A budai népszinház*) által hirdetett őszi bérlet nem sikerült. Budapest közönsége — irja a „M. S.“ — eszerint ugylátszik kimondotta, vagy azt, hogy második magyar szinházra nincsen szüksége Magyarország fővárosának, vagy azt, hogy a második magyar szinház fenntartására nincsen elég buzgalom a közönségben, vagy végre azt, hogy a nagy közönség nem értette meg a dunántuli szinház czélját, horderejét. A hirlapirodalom igyekezett ugyan egy éven keresztül bebizonyitani, hogy minden kezdet nehéz, hogy támogatás nélkül gyermek nem tanulja meg a járást, hogy a kudarcz szégyenünkre fog válni, hogy — a mi legkeserübb, ellenségeink gunykaczajjal fogják emlegetni szalmatüzünket. A tisztelt és nagyérdemü közönség félvállról hallgatta azt, s ime most oda jutottunk, hogy mig künn az „O.-D. P.“ gunyolódó czikket hoz ellenünk : addig itt benn Molnár, az igazgató, nyilatkozik, hogy uj segély érkeztéig a népszinházban nem müvészi előadásról többé, hanem csak arról lehet szó, hogy a magyar nyelv hangozzék-e Budán!

** (*Verekedés vallási türelmetlenségből.*) *Maros-Vásárhelyen* egy, az éjet mulatságban töltött szűcsmester, *Farkas József*, benézett a zsidó templomba, midőn ott épen a „hosszu napot“ ünneplék. Illetlenül viselvén magát, a zsidók kilökték. A szűcs erre beverte a templom ablakait, mely botrányos tette után a zsidók utána futottak s megverték. — Másnap az összegyülekezett nép Rozman főverekedő megbüntetését kivánta a rendőrségtől, mi nem történvén meg, a nép este felé megrohanta a templomot, s csákánynyal s fejszével összezúzta az oltárt, ablakot, ajtót, padot. Körülbelül 500-an lehettek, s katonaság oszlatá el a rendetlenkedő tömeget. Másnap folytatni kezdék a rombolást, de ismét szétoszlattak. A szűcsmester kórházban fekszik, Rozman izraelitát pedig a tanácsháznál fogva tartják.

+ (*A franczia akademia*) a 3000 frankos nagy jutalmalmat ez évben egy evang. egyháztörténeti munkának itélte ada.

Vas. Ujs 1862.

** (*Gróf Zichy Pálné*) Kornis Anna, Párisban oly veszélyesen megbetegült, hogy férje után táviratoztak, ki azonnal utra indult. — A jelenleg Párisban lévő magyarok névsorában olvassuk *Damjanich János* özvegyét is.

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, okt. 3. „*Az első ősz hajszál.*“ Eredeti uj vigjáték 1 felv. — Balázs Sándortól. „*A kis árva.*“ Vigjáték 1 felv. A kis vigjáték közt Szerdahelyi a „*Chorista*“ magánjelenetét adta, nagy tetszéssel. Az első uj darab, szép társalgási nyelven irt kis vigjáték, de legkisebb bonyodalom nélkül.

Szombat, okt. 4. Ö cs. k. Felsége születése ünnepére „*Tündérlak „Magyarhonban.*“

Vasárnap, okt. 5. „*II Rákóczy Ferencz fogsága.*“ Dráma 5 felv. Hiányos előadás. Jókainé és Szigeti remek játékát kivéve, a többiről nem igen kedvezőleg szólhatunk; sőt megrójuk Lendvayt, ki Bercsényit különös tekintettel a hatásvadászásra, s igy igen hiányosan személyesitette. Jellemet pár phrázis zajos elmondása még nem teremthet Lendvay Bercsényijében pedig ez estén többet legjobb igyekezet mellett sem találtunk.

Hétfő, okt. 6. „*Tündérujjak.*“ Vigjáték irta Scribe.

Kedd, okt. 7. „*Sevillai borbély*“ Rossini dalmüve. Benza tulzása, Füredi kedvtelensége, Pauly nehézkessége, igen jól működtek össze az előadás elrontására. Kivételt csak Huber Ida tett, ki pár áriát kellem és erővel énekelt el. A zenekar is rosz volt.

Szerda, okt. 8. „*Romeo és Julia.*“ Shakespearétől. Az egész estén egyetlen jelenet sikerült, s ez Lendvayné magánjelenete volt, midőn az altatószert szájától irtózva emelte el.

Csütörtök, okt. 9. „*Becsületszó.*“ Vigjáték 1 felv. irta Szigeti. — „*Egy csésze thea.*“ Vigjáték 1. felv.

Budai népszinház.

Okt. 3. „*Mátyás Diák.*“ Népszinmű 3 felv.

Okt. 4. „*Béldi Pál.*“ Szomorujáték 5 felv.

Okt. 5. „*A zöld ördög.*“ Pantomia 1 felv. Ezt megelőzte „*Daphnis és Chloe*“ operette 1 felv. A bohóság láthatására a szinház egészen megtelt Ily nagyszámu közönséget rég nem volt alkalmunk látni a népszinházban.

Okt. 6. „*A fekete orvos.*“ Franczia dráma 4 szakaszban; Forditotta Bereczky Zsigmond. Fabien szerepében Molnár nagy ügyességet fejtett ki. Játékának fénypontja az őrülési végjelenet volt.

Okt. 7. „*Két huszár egy baka.*“ Népszinmű 3 felv.

Okt. 8. „*Liliomfi.*“ Népszinmű 3 felv.

Okt. 9. „*Castor és Pollux*“ Vigjáték 3 felv. Szigligetitől.

SAKKJÁTÉK.

146-ik sz. feladvány. — Kockelkorn Károlytól (Kölnben).

(A lipcsei képes ujságból.)

Sötét.

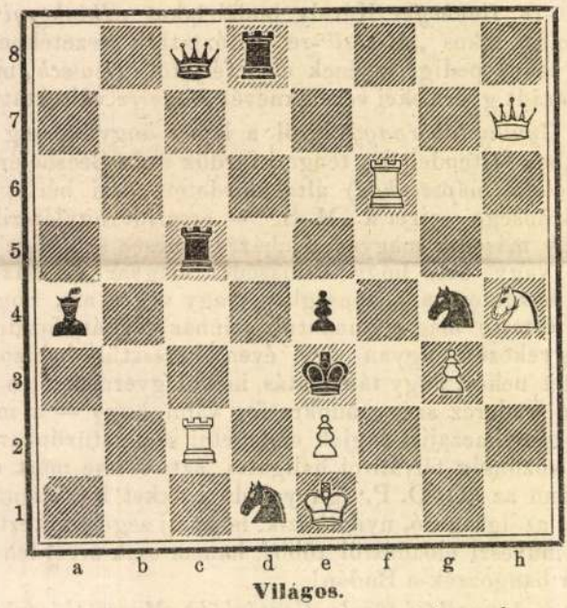

Világos.

Világos indul, s 4-ik lépésre matot mond.

A 141-ik számu feladvány megfejtése.

(Rothfeld Józseftől Parabutyban.)

1) H c 5 — e 4 . . . . . K d 5 — c 4
2) K f 5 — f 6 . . . . . K c 5 — d 5
3) F a 4 — b 5 . . . . . K d 5 — e 4:
4) F b 5 — c 6 ‡

Helyesen fejtették meg. *Nagy-Marján* : Beöthy Maris. — *Veszprémben* : Fülöp József. — *Nagyváradon* : báró Meszéna István. — *K.-Sz.-Miklóson* : Bankos Károly. — *Nagy-Abonyban* : Hertzka Ignácz. — *B.-Csabán* : Vidovszky János. — *Bajmakon* : Weisz Fülöp. — *Gyepesen* : Kun Sándor. — *T.-Sz.-Miklóson* : Frankl A. — *Gyula-Fehérvárott* : Horváth Lajos. — *Jánosiban* : Keszler István.

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Land**

Székely Bertalan

III. Lajos tetemének feltalálása az 1862. évi londoni kiállításon

Szem Bert

25 f.

zágos Bizottsága

Budapest.
IX.Rákos u.10.

n kelt 159/1935.számu b.levelükre tisz-
mult évi március hó 17-én kelt levelük
és igy elintézhető nem volt.
végrehajtásának elvi akadálya nincsen,
a Müegyetemi Sportrepülő Egyesülethez
yképezés végrehajtása végett.

Hazafias tisztelettel

A Lég. Vez. rendeletére:

Szokoly Bertalan

irod

Szokoly Viktor. Londoni-
tárlat Pesten. Az ország
tükre 1862. 75 l.

Szekely Bertalan

laid

Expt. 1861-2. 161

A Magyar Képző-
művészeti Társulat
Evkönyve
1861-62. evre
Pest. 1863
16. 49. 57. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

MDK

Székely Bertalan

A képzőművészeti társulat. Vas. Ujs. 1863.
55.l.

Székely Bertalan

** *(A képző művészeti társulat)* mult hó 22-ikén tartott igazgatósági ülésében elhatározták, hogy a köztetszésben részesült albumlapokat a vidéki tagoknak a társulat költségén küldjék meg. Továbbá a belépett uj tagok nevezetes számát olvasták föl. Székely Bertalannak azon levélbeli igéretét, hogy a társulatot az átengedett, de más czélra forditott képeért egy más művével fogja kárpótolni, megnyugvással fogadták. Vizkeleti Béla

Vas. Ujs 1863. 55 l

TÁRHÁZ.

az egyletet 4 becses művével megajándékozván, számára jegyzőkönyvileg köszönetet szavaztak. Emlitésre méltó, hogy a megjelenésben gátolt tagok, akadályoztatásukat irásban jelenték be. Ily buzgó ügykezelés a vezetésben s ily meleg pártfogás a közönség részéről, ez egyletnek szép jövőt biztosit.

Vasárnapi Ujság XIV.
1867. XII.1.- 590.l. Zakariás

A Képviselőház ülései/ az Akadémia palotában. Fametszet, Székely Bertalan rajza után.

MDK

Székely Bertalan

"II. Lajos király holttestének megtalálása"
Székely Bertalan műve, a bécsi történeti festmények kiállitásán.

Vas.Ujs. 1863. 126.l.

MDK

Székely Bertalan festő, Pest

Tanulmányfő, 1861

Dobozi, 1862

II.Lajos holttestét megtalálják a Csele patakban, 1863

Szatmári Gy: Adatok 61 művész 28o művéről. Pesti Műegylet vásárlásai, 1853-63. Kézirat.

MDK

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1863. 267 l.

Székely Bertalan

Ezer forintért vásárolta meg a művész olajfestményét a Nemzeti Muzeum a Pesti Müegylet kiállitásán.
A lap a kép cimét nem közli.

Divatcsarnok, Bp. 1863. juli. 1.
26. sz. 227. lap.

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./
háromméves külföldi tanulmányutjáról
hazaérkezett.

Fővárosi Lapok 1864.I.VII.10.657.old

Patak Jenő

Táblakép.

"Dobozi".Székely Bertalan képe a Nemzeti Muezumban.

Fővárosi Lapok 1864.I.VI.21.593.old

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./
müve a Nemzeti Muezum Képtárában
rosszul van megvilágitva.

Fővárosi Lapok 1864.I.VI.21.593.old.

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./
Szalay László arcképét festi az Akadémia számára.

39

Fővárosi Lapok 1864.I.I.13.old.

Táblakép. Patak Jenő.

"A mohácsi csata "Székely Bertalan a képen dolgozik.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.17.1201.o.

Patak Jenő

Táblakép.

"Lajos király holttestének felfedezé
se".Székely Bertalan müve a Müegylet
mülapja.

Fővárosi Lapok 1864.I.VII.29.721.old.

Patak Jenő

Nemzeti Muezum.

Székely Bertalan nagyobb müveit a Muezum kistermében őrzik.

Fővárosi Lapok 1864.I.VII.10.657.old

Patak Jenő

Táblakép.

Székely Bertalan három festménye a Nemzeti Muezumban.

Fővárosi Lapok 1864.I.VII.10.657.old.

Patak Jenő

Székely Bertalan festő /19.sz./ művészeti cikkei.

Fővárosi Lapok 1864.I.VII.10.657.●

Mipártolás. Patak Jenő.

Fuchs Rudolf megrendelésére Székely Bertalan festő a"mohácsi csata gyásszos végét festi.

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.17.1201.o.

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./a"mohá-

csi csta gyászos végét festi"

Fővárosi Lapok 1864.I.XII.17.1201.o

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./festménye a Müegylet mülapja.

Fővárosi Lapok 1864.I.VII.29.721.old

Vasárnapi Ujság XII.
1862. VII.16.- 360.l. Zakariás

Fáklyás menet Budán Ferencz József tiszteletére junius 7.-én. Egészoldalas fametszet, Székely Bertalan rajza után.

Székely Bertalan

A "gyászos mohácsi csatát" ábrázoló festményét befejezte a müvész.
A képet Fuchs Rudolf vásárolta meg,-közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1864. dec. 25. V. évf. 52. sz. 1245. lap

Székely Bertalan

A budai evangelikus egyházközség temploma számára festett oltárképet Kochmeister Frigyes megbizásából, -közli a Budapesti hirvivő c. rovat.

Családi Kör. Bp. 1864. dec. 18. V. évf.
51. sz. 1222. lap

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II.Lajos föltalálását ábrázoló képtől azért kellett ellállania a választmánynak, mert a festö e kép többszörösitési jogát egy helybeli könyvárusnak már rég átengedte.

A müegylet jövö évi mülapja.
Vas. Ujs. 1864. 548.l.

Székely Bertalan

Vas. Ujs., 1864. 315. l

** *(A műegylet jövő évi műlapja.)* A magyarországi műegylet igazgató-választmánya jövő évi műlapul Székely Bertalan azon kitünő festményét választotta, mely Lajos király holttestének fölfedeztetését a mohácsi gyásztéren ábrázolja, s mely lapunk 1860-iki évfolyamában is közölve volt.

hatatlanságának tudatát.

Az előadások ál-
lódási és hazafias cél arra bátor-
forduljon támogatásáért a Fővárosi
előadássorozatunk alkalmával oly
ügyünk népszerűsítése terén. Szü
a Bizottság számára, hogy az előad
lenéséért a szokásos díjakat meg
gos Bizottságát őszinte hálára kö
tőség, ha az idemellékelt előzete
jának január hó 22.-i számában, va
dások előtt beküldendő néhány sor
a lap művészeti rovatában díjtala

Kiváló tisztelet

Budapest, 1928. január hó 9.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1865. 424.

** (*A magyar képzömüvészeti társulat*) e hó 7-re összehivott rendkivüli választmányi ülésében az idei albumpályázat ügye levén eldöntendő, a beérkezett több rendbeli pályamüvek közől a választmány *Székely Bertalannak* Arany János „Ágnes aszony“ czimü balladájából meritett hármas képcyklusát fogadta el az idei album három műlapjául.

MDK

Székely Bertalan, festőm.-graf.

"Ágnes asszony" képciklusát maga a szerző-művész Székley Bertalan fogja köre rajzolni.

A képzm.társulat albumában fog a mülp megjelemni.

A magy.képzőm.társulat....
Vas.Ujs. 1865.424.l.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1865. 388.

Irodalom és művészet.

** *(Művészileg készült mümelléklet.)* Heckenast Gusztáv — irja a „Pol. Hetilap“ — a „Regélő“ mümelléklete elkészitésével *Székely Bertalant* bizta meg, ki szabadon választhatván, a kép tárgyául Eötvös József népszerü költeményét, a megfagyott gyermeket szemelte ki. A bensőség és költői hangulat, mely e képen elömlik, továbbá az a körülmény, hogy a müvész sajátkezüleg rajzolja kőre ezen legujabb szép kompositióját: annak oly műbecset kölcsönöz, melynélfogva nemcsak a külföldi vállalatok ilynemü kedvezményeivel a legsikeresebben fog versenyezhetni, hanem a műmellékletek már nagyon is alászállott hitelét is emelni fogja.

Székely Bertalan

C.

Vas. Ujs.

1865

89 l

Horváth Henrik

Horváth Tibor

Höllrigl A. József

Hunyadi József

Huszár Lajos

Jajczay János

Jajczay Jánosné

Kalmár János

Kampis Antal

Kapossy János

Kelemenné Berkovits Ilona

Kopp Jenő

László Gyula

Mihalik Sándor

Nagy Zoltán

Székely Bertalan

l.

Vas. Ujs. 1865

360. l.

u megjelenő
számában!

ttsága által az "Uránia" szinház-
k előadásaként február 2.-án dél-
és a felsőmagyarországi bányavá-
yar felvidéknek legjelentősebb vá-
is a Lengyelországból Keletmagyar
tvonalaknak csomópontja volt, s
gazdagságra tett szert. Ennek a
Erzsébetről elnevezett főtempl-
etnek legszebbjei közé tartozik.
t szépen kiegészitik a Szt. Mi-
bán-torony. Kassa egyébként gaz-

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1865. 340 l.

** *(Jeleseink arczképei a muzeumban.)* A magyar festészek, hir szerint egy derék eszme megvalósitásán müködnek; azon, hogy a haza kitünő fiait a muzeumi képcsarnok számára minden anyagi jutalom nélkül arczképezzék, s az utókornak teljes hüségben adják át azok vonásait, kik bizonyára egy későbbi kornak is tisztelettárgyai lesznek. Az emlitett lelkes festészek közül *Székely Bertalan* Arany, Deák és b. Eötvös arczképeire vállalkozott.

** (A

** *(A pápák életkora.)* Május 13-kán ünnepelte IX. Pius pápa 73-dik születésnapját, s jun. 16-kán volt 20 éve, hogy a pápák székén ül. A 259 pápa között csak nyolcz uralkodott hosszabb ideig, mint IX. Pius eddigelé. Sz. Péter uralkodási idejét 25 évre teszik. VI. Pius 24, VII. Pius 23 évig uralkodott. Általánosan azt hiszik, hogy a mostani Pius legtovább fog uralkodni a kilenez Pius között.

** *(Ünnepély a tengeren.)* A velenczeiek nagy-

Stikely Bertalan

irod

Vas Ny 1865. 340 l

Székely Bertalan

illusztrácioi a Vas

Nyp 1865 évf.

Székely Bertalan

cvod

Vas. Lys. 1874. 70. l.
(A mutárlatból)

FARBENFABRI
RADEBE

BAER
(

Székely Bertalan (1835 – 1910)

Klasszikus festénetre vágyik, a romantikát elvetik, a kritikai realizmust, nem tartja elég örökérvényűnek. Alkotó vivódás 1 szt dolgozik, olaj képein kívül jelentős áll. megbízást kap, mégis ösz, h. saját kora kevésse érti meg. 1835-ben mül. Kolozsvárott ősi nemes családból. A kolozsvári ref. Koll.-ban rajztanárjától kezdett festénetet tanulni. Elő rős mérnök akart lenni és a bécsi műegyet. nakkozott.

Néray Katalin, Madarán, Székely, Lotz. (A én múzeumom) Bp. 1965 15.1.

MDK

Székely Bertalan

Liszt Ferenc az Oratorium előadásakor Pesten aug.15. és 22.én a Vigadóban.
Székely Bertalan rajza, Russ K. fam.

Vas. Ujs. XII. 1865. IX.3. 449 l.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1865

449. l.

Liszt Ferenc az
oratorium előadá-
sakor Pesten

Rusz k fametsze
után
festett

Stärkes Bestale

Wod

Vasly 1867

580 l

Szekely Bertalan

irod

Haránk s a Külföld
1865. I. 15 l.

irod
n. ok. 1865. I. 31 l.
és I. K. 303 l.
(Szalay Laszlo archi-
pásol az Akadé-
miaban)

Székely Bertalan

irod

Nagy mulapunk.
Harain na Kulföld
1865. II. 430-431 l

Szécsy Bertalan

Szod

=

Szabó József. A szinnyomásról. Harasik s a kül fold 1865. II. 771 l.

Székely Bertalan

K

unes cod

** *(A bécsi martiushavi műtárlatban)* kiállitott történeti festmények között, a három legjelesebb mű, magyar müvészek teremtménye volt. „II. Lajos király holttestének megtalálása“ *Székely* Bertalantól, — „Ábrahám kiköltözése“ *Molnártól*, — s „Angelika és Medon“ *Than* Károlytól. Mind a három müvész magyar, és Pesten lakik. Az első mü a compositió természetessége s a tárgy költói fölfogása által, — a másik kettő pedig inkább az iskolai szabályszerüség által tünik ki.

+ Mórtól.

Vas. Ujs 1863. 126. l

Székely Bertalan

— (*Adámosi Székely Bertalan*) kitünő festőművészünk édes atyja *Székely Dániel* nyugalm. főkormányszéki titkár, szept. 15-kén 73 éves korában Kolozsvártt elhunyt. Béke poraira!

Vas. Lyc. 1869.
538. l.

Esztergomi

ásatások

Székely Bertalan

— *(A képzőművészeti társulat csarnokában)* *Székely* Bertalantól egy nagy eredeti kép van kiállitva, mely „Nepomuk szent János mennybemenetelét“ ábrázolja. Oltárképül van festve a n.-becskereki g. e. templom számára. A szent lebeg az ég felé angyalok között, mialatt lenn a prágai hidon emberek, fáklyákkal kezökben, a habok közt keresik hulláját. Ez alsó rész kiválóan jól sikerült s kitünőleg van megvilágitva. A ritka szép oltárkép méltó a megtekintésre.

Vas. Ujs. 1868. 385. l.

Szekely Bertalan

1872. Őszi kiattitás

Tivatar elöt menekülök

wód

Figyelő – 1872. 574. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

Patak Jenő

Táblakép.

"V.László király és nagybátyja Cilley Ulrik."

Székely Bertalan festő/19.sz./

Fővárosi Lapok 1870.I.V.10.423.old.

Patak Jenő

Táblakép.

"A halálos beteg Tököly István a Heis-
ter által ostromolt Árva várából meg-
menti 13 éves fiát:Imrét,-Vay és Ber-
csényi által."
Székely Bertalan festő/19.sz./

Fővárosi Lapok 1870.I.V.10.423.old.

Székely Bertalan

wód

Székely Bertalan

A figuralis rajz és festés elvei.

Budapest.

1877.

Székely Bertalan festő M.D.K.

A Dugonics nobor zsürijének tagja.

Farkas A. – Nagy S.: Dugonics-album. Szeged
1876 154

Nº 04

Teaching Patterns for Tests

A Sequence Model Sentence Map

Pattern 4 - Verb 1: Subject-Action - Target

1971 1974

Székely Bertalan

Irod

Hollós László: A modern festőmüvészetre kulturos tekintetet magyar historiai festészetre. Bpest 1876. 38-40.l

Hollós szló: A modern festőmüvészetre kulturos tekintetet a magyar historiai festészetre. Bps. 1876. 38-40.l

Székely Bertalan festö.

Képzömüvészeti Szemle. 1879. 2. sz. 43. l.

Táblakép. „Zrinyi Kisoháma," Székely

Pesti Hirlap. 1879. máj. 4. 3.

A Képzőművészeti Szemle hiszi

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1879. május 25.

A párisi világkiállítás alkalmából...

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1879. jan. 29. l.

Tudományos és művészeti mitézetünk 1878-ban

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1879. márc. 4. 3.

a Képzőművészeti Társulat iskolája

Székely Bertalan festö.

Pesti Hirlap. 1882. jul. 11. kép. mell. 3. l.

Szikely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1882. márc. 29. 2 mell.

Benczur gyula végleges....

Székely Bertalan fest

Budapesti Kiilap 1882. V. 28

146. r. 30. (Szerk.)

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1882. ápr. 16. 2 mell.

a képzőmüvészeti tárulat

[illegible]....

Székely Bertalan festő

Budapesti Szemle, 1893.

LXXV. 68.-94. l. Gerecze Péter: A művészi restauráció Olaszországban és a Rajna vidékén, tekintettel a pécsi székesegyházra.

Székely Bertalan pstő

Budapesti Kiolap. 1882 III. 29.

87 n. 3. o. (Sz. és K.)

Székely Bertalan festő/1835-1910/ Ybl

az Operaház előcsarnokának
mennyezetképei

Budapesti Hirlap,1882,VIII.27.

235.sz.Melléklet,2.o.

Szélleby Bertalan testő

Szat. Szemle, 1894.
30-11, 233-247, 419-440,
529-603, 799-812.

Velics L.: Az egy kézi
... etc.

Székely Bertalan festő/1835-1910/ Ybl

az Operaház előcsarnokának
mennyezetképei

Budapesti Hirlap,1882,VIII.27.

235.sz.Melléklet,2.o.

Falkép Ybl

az Operaház előcsarnokának menynyezetképei Székely Bertalantól

Budapesti Hirlap, 1882, VIII. 127.

235. sz. Melléklet, 2. o.

Székely Bertalan festő

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 27.

Az uj operaházról

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap, 1883. jan. 10. 11.
A Képzőművészeti Társulat sorshuzásának eredménye

Falk ép. Kilene mugra. Széchy

Budapesti Hirlap. 1882. aug. 27.

Az uj operaházról

Székely Bertalan festö.

Pesti Hirlap. 1882. aug. 27. 2-mell. 3. l.

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap, 1882. nov. 14. 11.
Az Operaház festményei

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1883. nov. 24. 1

Prém József: Ujkiállítása

Mincsorvokban

~~Plasztika~~. ~~Patak Jenő~~.

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap, 1883. ápr. 21. 12

Az Opera

Székely Bertalan festő

Pesti Hírlap. 1883. aug. 29. 11

A Opera festményei

Falképek a Deák-mauzoleumban,
Székely

Pesti Hirlap. 1883. szept. 16. 12

A Deák-mauzoleum építőbizottsága....

Székely Bertalan festő

PestiHirlap, 1883. máj. 30. 4.
Müvésztelep

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1883. szept. 16. 12

a Deák-mauzoleum epitőbizottsága....

Táblakép. „Zrinyi, a szigetvári hős." Vázlat. Székely

Pesti Hirlap. 1883. nov. 24. 1

Prém József: Lej kiállítás a Mücsarnokban

Kiállítás. Patak Jenő.

Székely Bertalan festő

Pesti Hírlap 1883. jul. 25.2

Az Opera festményei

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. ápr. 15. 3.

A Ráth-pályázat zsürije

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. máj. 26.

~~A magyar kép~~

Rédey Tivadar: A magyar képtörüniversitet akadémia kérdéséhez

Székely Bertalan, festő

J81

Budapesti Hirlap. 1881, VII. 18.

33. n. 3-o. (Sz. és M.)

Festett ornamentika. MÁV. nyug-
dijintézeti pelota,
Szélich Berta
Pesti Hirlap. 1881. aug. 6. 3.
Mutvészeink Körébül

Székely Bertalan festő

Pesti Hírlap. 1881. aug. 6. 3.

Művészeink Rómából

Székely Bertalan, festő

Budapest. Kiélap. 1881 X. 19.

125. sz. 3.o. (Sz. és K.)

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. jul. 19. 3.

Művészeti hírek

Jbl

Táblakép, Izsó Miklós aroképe

Székely Bertalantól.

Budapesti Hirlap, 1881, VII. 18.

33. n. 3. o. (Sz. és M.)

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. jun. 28.5.

Az állandó Képcsarnok

Székely Bertalan festő.

Pesti Hirlap. 1881. nov. 1. 3.

a Mucsanek második

forozatában....

Táblakép: „Idill." Szécsely

Pesti Hirlap. 1884. jan. 15. 12.

az Orsz. Magy. Kiptminiszeti

Tisztelet....

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. nov. 6.

Szemere attila: Őszi mutáslat

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1884. jan. 15. 12.

az orsz. magy. képzőművészeti

Társulat....

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1884. febr. 21. 3

A Deák-szoborbizottság...

Székely (Bertalan), festő

Budapesti Szemle, 1884.

XXXVIII. 447–455. l. Ampelos:

Ipolyi Arnold az operaház festmé-
nyeiről.

Szekely Bertalan festő

Budapest, Hirlap, 1881. X. 27.

133.o. 5.o. A magyar Képzőművészeti

akadémia.

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1882. febr. 13. 3.

Az orsz. magy. képzőművészeti társulat
közgyűlése

Falk ép. Deák-mausoleum, Székely

Pesti Hirlap. 1884. febr. 21.3

A Deák-szoborbizottság...

Székely Bertalan

festő

Budapesti Szemle, 1873. I.

211 – 224. l. – Keleti Gusztáv:

Képzőművészeti szemle.

Székely Bertalan

festő

Budapesti Szemle, 1873. II.

183 – 198. l. – Kelati Gusztáv:

Képzőművészeti szemle.

Székely Bertalan "Kochmeister Friggs"
c. archépének leleplezéséről

Fővárosi tapok 1870. II. 23. 157.

Hír

Székely Bertalan Petőfi-illusztrációi-ról

Fővárosi tapet 1870. III. 10. 209.

Hír

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./is részt-
vesz az Atheneum által kiadandó Petőfi
összes költeményeit magábanfoglaló disz-
kiadás illusztrálásában.

Fővárosi Lapok 1870.I.III.11.209.old.
Fővárosi hirek rovata.

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi lapok 1870. IV. 14. 331.

Hír a Kép. Társulat kiállításáról

Patak Jenő

Táblakép"Apáca"

Székely Bertalan

Fővárosi Lapok 1870.IV.14.331.old.

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./ a közokt.min.történelmi festményekre kitüzött pályázatán.

Fővárosi Lapok 1870.I.V.10.423.old.

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./a Képzőművészeti Társulat kiállitásán.

Fővárosi Lapok 1870.I.IV.14.331.old.

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi tapok 1870. V. 10. 423.

Hír a történelmi festmény pályázatról

Székely Bertalan festő

Életképek, 1876.juni 1.I.1.sz.9.l.

Vegyes közlemények.

Festészet XIX.sz. önálló táblakép Székely Bertalan müvei a Nemzeti Muzeumban.

Életképek, 1876.juni 1.I.í.sz.9.l.

Vegyes közlemények.

Székely Bertalan "Dobozi" c. művének
műlapjáról

Földvári tapsol 1865. X. 22. 967.

Hír

Széhely Bertalan új művéről

Fővárosi tapok 1865. X. 15. 939.

Hír

"Krisztus és Péter apostol a tengeren"

– Székely Bertalan festményéről

Fővárosi lapok 1865. X.15. 939.

12 r

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi Lapok, 1865. VIII. 19. 726.

Id. S. B. legújabb rajzairól

Székely Bertalan a "Megfagyott gyermek"
és "Ágnes asszony" c. illusztrációiról

Fővárosi Lapok 1865. VIII. 17.

Hír

Székely Bertalan a "Megtagyott gyermek" és "Ágnes asszony" c. illusztrációiról

Fővárosi tagok 1865. VIII. 17.

Hír

Székely Bertalan festőművész

Fővárosi lapok 1865. VIII. 13. 709.

Hír a Magyar Képzőművészeti Társulat albumpályázatáról

Székely Bertalan Eötvös József egyik
költeményéhez készített illusztráció-
járól.

Fővárosi tapok 1865. VII. 26. 642.

Hír

Székely Bertalannak Eötvös József
egyik költeményében készített illusztrá-
ciójáról

Fővárosi Lapok 1865. VII. 26. 642.

Hír

Székely Bertalan modosi oltárképéről

Fővárosi Lapok 1865 VI. 25. 575.

Hír

Kéhely Bertalan "Eötvös József arc-
képéről

Fővárosi Lapok 1865. VI. 25. 575.

Hír

Patak Jenő

Székely Bertalan festő/19.sz./már elkészitette Szalay László arcképét az Akadémia számára.

Fővárosi Lapok 1865.I.IV.29.391.old.

Táblakép. Patak Jenő.

Szalay László arcképe. Székely Bertalan müve. Az Akadémia számára festi.

39.

Fővárosi Lapok 1865. I. I. 13. old.

Patak Jenő

Táblakép.

"Szalay László arcképe."Székely Bertalan müvét kiállitják.a

Fővárosi Lapok 1865.I.IV.29.391.old.

Székely Bertalan festő

Pesti Hírlap. 1884. okt. 3. 3

Tóthai Róza, Tóthai Mór leánya...

Székely (Bertalan) festő

Budapesti Szemle. 1884.

XXXVII. 295. - 310. l. Ampelos.

Az ősi műtárlatról.

Falkép

Az aranybulla kiadása /vázlat/
Székely Árpád
Századok 1898. 677-694 o.

Lovas Imre: Az aranybulla, mint fres
kó

z tálúc Bertalan

Székely Bertalan MDK

Oláh leány, olf.

Műcsarnok 1879. ápr. 25.

Székely Bertalan

72

** (*A képzőművészeti társulat sorshuzása*) máj. 26-án délelőtt 10 órakor történt meg következő eredménynyel: Az 1500 frt értékü festmény („Szigetvár végperczei“ Wéber Ferencztől) nyerte a 37-ik sorozat 156 száma. Székely Bertalan „Apáczá“-ját (1200 ft) a 12. sor. 338 száma, a harmadik nyeremény (1000 ft.) ugyancsak Székely B. „Árvá“-ja 12. sor. 395 számnak jutott.

Vas. Ujs. 1872.

274. l

ozvágyon a református templom kertjében
Parlaghy-család sírboltja 1576-ból.
ányvár pusztulásra ítélt, elhagyott ref.
orán gótikus reminiscentiák érezhetők.
nanyagolt, egyszerü, homlokzati tornyu
t a XVIII. század közepéről való, mel-
megrokkant harangállvány, körülötte
ló temető. A község határában földvár
.. A zemplénagárdi gör. kath. templom
már a XIII. században is templom állott
k alapfalaira 1451-ben épült a gótikus
. A mostani templom a XVIII. században
ezett és a XIX. században gyökeres áta-
son esett át. A szabolcs-megyei Döge
emplomának őse a XVI. században épült.
erjedelmes, vadonatuj neoromán templom
helyén, s réginek nyoma sincs.

Székely Bertalan

— **A Kisfaludy-társaság** szerdai ülésében *Gyulai* Pál másodelnök melegen emlékezett meg a társaság nagy veszteségeiről: *Toldy* Ferenczről és báró *Kemény* Zsigmondról. A tagok s a nagyszámú közönség fölállva hallgatták Gyulai szavait, ki előadá, hogy az utolsó gyűlés óta a társaság elveszté két kitünő tagját és elnökét.

216.

. A *Kemény* Zsigmond arczképére nézve az az ohajtás nyilvánúlt, hogy azt szintén *Székely* Bertalan fesse, kitől a társulati terem Kisfaludy Károly, Toldy Ferencz és Tomori Anasztáz nagyobb arczképeit birja. Gyulai Pált és Keleti Gusztávot kérték föl, hogy ez ügyben intézkedjenek.

Nar. Ujs. 1876, 12. l.

Székely Bertalan

** (*Festészeink*) jelenleg a bécsi világkiállításra készülnek, s hiszszük, hogy a jelentékeny lendület, melyet a magyar képzőművészet az utóbbi időkben tüntetett föl, a világ első művészei közt is tiszteletre méltó helyet fog kivivni. *Székely* Bertalan amaz ismeretes vázlatot dolgozza ki, melyet a történelmi festmények két év előtti pályázatán láttunk, s mely Tököly Imre menekülését ábrázolja, midőn atyja kérésére hivei elviszik a németek által meglepett Árva várából. *Thán* Mór nagy történelmi festményt készit szintén a történelmi festészeti pályázat vázlatából: Kun László király és Habsburg Rudolf találkozását a csatatéren, Ottokár cseh király leveretése után. *Madarász* Viktor ki fogja állitani az „Onodi országgyülés" czimü nagyobb festményét is, melyet egy főur rendelt meg nála. *Ligeti* Antal kedvencz vidékéről, a Libanonból fest nagy tájképet, ama régi sirokkal, melyekről azt tartják, hogy phönicziaiak. *Keleti* Gusztáv, *Mészöly* Géza több tájképet festenek, *Valentini*, *Böhm* pedig életképeket. *Orlai* Petőfi életéből készit egy képet a kiállitásra.

Vas. lejs. 1872. 373 l.
ccd ??

Nagyr

van a

Révle

templ

Az el

épüle

lette

puszt

nyoma

helyé

melyn

imahá

kelet

lakit

ref.

Most

áll a

MDK

Székely Bertalan festőművész

Több napot töltött Debrecenben és környékén, ahonnan számos vázlattal tért vissza.

Vas.Ujs. 1874. 604.l.

MDK

Székely Bertalan

Apáca

Műpártolás. Vas. Ujs. 1873. 494.l.

Székely Bertalan

Irod

A Gizella albumból.
(Eppel) Vas. Nyó
1873. 308 - 309 l.

Gizella Kirajné és
Jure Nerceg c. Egyé-
fanetszebbe be-
mutatva.

Szekely Bertalan

1872. k. áll.

Kinai nő — (Japán nő!)
Árva leány.

Fővi Lapok 1872. 98.

Székely Bertalan

dés előtt« című képe, ugyancsak tőle a már régebben
kiállított s nevezetessé lett »Apáca,« meg az »Árva«,
e kedves megható kép, melynek csak az a hibája, hogy
az árva lány nagyon erőtetett állásban van a vászon-
ra vetve.

Fővárosi Lapok
1875. 24. l.
(A Képkiállításról.)

MDK

Székely Bertalan

Árva, festm.

Fővárosi Lapok, 1875. I. 637. o. A műtárlaton.

Székely Bertalan

* **Székely Bertalan** egyik jeles történeti művét: »Tökölyi Imre búcsúját atyjától« a közoktatási miniszter megvette a muzeum számára. –

Fővárosi Lapok

1875. I. félév

540 l.

François Mauriac

A FRANCIA REGÉNYÍRÁS MAI MESTEREI

BENOÎT: A zöld sziget
BERNANOS: A Sátán árnyékában
DABIT: Szálloda a külvárosban
DUHAMEL: Két ember
DUVERNOIS: Edgar
GIDE: A Vatikán pincéi
Meztelen

VIII. HÓ	31 NAP	AUGUSZTUS

Vasárnap
21
[illegible] Franciska

Hétfő
22
Timót vt.

Kedd
23
B. Fülöp

Székely Bertalan

A képkiállitáson.

(E—i.) Semmi sem uj a nap alatt, szokták mondani, de legkevésbbé uj ama csöndéleti kép, melyet a képzőművészeti tárlat nyujt minden alkalommal, valahányszor csak megnyilik. Elutazol az akadémiáig, felhaladsz a szük, komor lépcsőzeten és benyitod a második emelet ajtaját, mely nyekeregve tárul fel előtted, mintha valamely ősi kriptabolt nehéz tölgyből faragott ajtaja lenne. Belépsz a csöndbe, melyet már régebbről ismersz, de a mely mindig s igy most is megdöbbent. Egy homályos fülkébe lépsz, melynek falát két termetes Venus ékiti; megtalálhatod ott az egyik sarokban Székely Bertalan Lédáját is a hattyúval; oldalt sorrendbe rakva, Szász Károly, Liszt Ferenc, Arany János, Pauliné és Jókai gypszből öntött mellszobrai merednek rád szomorúan és porosan; jobbrúl,

Fővárosi Lapok
1875. 24. l.

A HÁZ MODERN MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

— **Az országos képtár számára** a közoktatási miniszter megvásárolta Székely Bertalan „Tököly Imre bucsuja atyjától“ czimü nagy történelmi festményét. Ugyancsak az országos képtár számára a közoktatási miniszter megrendelte Rafael hires „Disputá“-jának másolatát Haan Antal müvész házánkfiánál, a ki jelenleg Rómában működik. Haan négy év alatt készíti el a képet, a már itt levő „athenaei iskolá“-nak megfelelő nagyságban, melynek sikerült másolatát Rómában szintén ő készítette.

MDK

Székely Bertalan

Tököly Imre bucsuja anyjától

Az országos képtár számára... Vas. Ujs. 1875. 347. l.

M.D.K.

Székely Bertalan

A Szegeden megnyilt kiállitáson, -melyet a Képzőművészeti Társulat rendezett-szerepel a müvész "a jelesebb festők között" kiállitott müveivel, -adja hirül a lap.

Egyetértés, Bp. 1874. szept. 26. I. évf. 146. sz. 695. lap

M.D.K.

Székely Bertalan

"Fürdő előtt" c. képe szerepel a Képzőművészeti Társulat kiállitásán.
Az "Ujdonságok" c. rovat leirja a kép tartalmát: "fiatal parasztnő kisfiát fürdeti a patakban."

Egyetértés, Bp. 1874. május 13. I. évf.
36. sz. 149. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Székely Bertalan

"V. László és Czilley" c. /művét/ a kormány megrendelésére készitette el a Muzeum Képtára számára, mint a lap "Ujdonságok" c. rovata közli.

Egyetértés, Bp. 1874. ápr. lo. I. évf.
8. sz. 36. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

M.D.K.

Székely Bertalan

"Összhang" és "Csolnakázó mátkapár" c. művei szerepelnek a Képzőművészeti Társulat kiállitásán, -közli az "Ujdonságok" c. rovat.

Egyetértés, Bp. 1874. ápr. 9. I. évf. 7. sz. 31. lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Székely Bertalan

Szemléleti képek. Vasárnapi Ujság 1874. 51.sz.
824.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Wagner Sándor is haza érkezett e napokban Münche
böl és Széekly Bertalannal együtt Debrecenbe utaztak.
Mindketten alföldi vázlatokat gyüjtenek.

Vas. Ujs. 1874. 572.1.

Székely Bertalan

Wagner Sándor

— **Wagner Sándor és Székely Bertalan** festészeink több napot töltöttek Debreczenben és környékén, és számos vázlattal jöttek onnan vissza. Kiss Lajos országgyülési képviselő és Csáky Gergely tanácsnok voltak a szives házigazdák, kik a legnagyobb előzékenységgel vezették mindenfelé a művészeket. A tősgyökeres magyar vidék gazdag és változatos anyagot nyujtott a művészeknek, kik tájképeket, népviseleteket, egyes tárgyakat nagy számmal rajzoltak, sőt föltünőbb alakokat is. A Münchenhez szokott Wagner Sándor a vázlatok egész tárházával jött el s lerajzolta többi közt Szilágyi László gazduramat, a város kocsisát, aztán Pecze gulyásgazdát, és egy talyigás jellegző arczát, mint megannyi typikus alakokat. Wagner előszeretettel viseltetvén a lovak iránt, szép magyar paripákat, s ménes-csoportokat is rajzolt. Mindezeket festményeiben föl fogja használni.

Vas. Ujs. 1874. évf. 6

és éreztetését szolgálja a jelen kötet, képes krónikája a régi magyar történetnek, életnek, műveltségnek, csillogó, majd elboruló visszfénye, művészi visszhangja a magyar sorsnak.

A magyarság művészi tehetsége már korán, a kereszténység fölvétele előtt jelentkezett, kibontakozni és magára találni, s művészeti képeségeit kifejleszteni azonban csak a keresztény lélek ihletése alatt tudta. A honfoglaló magyarság keleti hazájából perzsa-szasszanida jellegű művészetet hozott magával, amelyet ügyesen, ízléssel és határozott stílusiránnyal alkalmazott az iparművesség körébe tartozó tárgyakon, sátrait, ruházatát és lovait díszítő ékítményes ötvösműveken (2. l.) A művészet teljesebb és szélesebb gyakorlatába a kereszténység vezette. A keresztény művészetet főként itáliai formájában vette át és alkalmazta a maga körülményeihez. Érvényre tudta juttatni sajátos ízlését s az átvett új stílusba beleszőtte nemcsak honfoglaláskori művészetének díszítőelemeit, hanem azoknak a népvándorláskori népeknek a műgyakorlatából átvett elemeket is, amelyek ebben a hazában elődei voltak. Az itt talált kultúrák közül kétségkívül a római uralom emlékei voltak a legértékesebbek és legtartósabbak s a keresztény államot

Székely Bertalan

— A Szerdahelyi-emlékbizottság e napokban ülést tartott. A jeles művész emlékszobrára eddig 4610 frt gyült össze. Ebből megrendelik Szerdahelyi márvány mell-szobrát Izsónál, s a nemzeti szinház átalakitandó előcsarnokába helyezik; megrendelik egyszersmind a szinház számára Szerdahelyi arczképét Székely Bertalannál. Az előcsarnok számára rendelik meg Egressy mell-szobrát is, valamint ott helyezik el Megyeriét, mely még ma is a szinház külső falában áll, kitéve az idő viszontagságainak.

Vas. Ujs. 1874. 12 l.

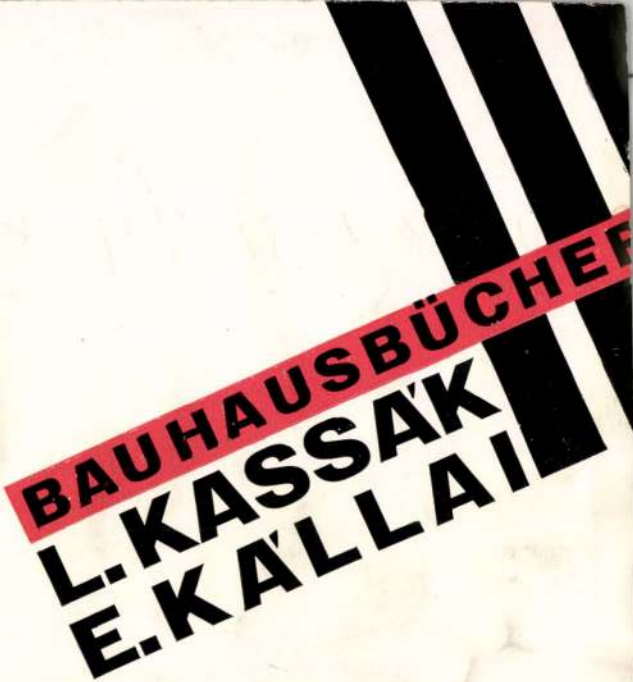

Kassák Lajos terve. Szedte K

MDK

Székely Bertalan

a Nemzeti Szinház részére az alábbi bizottság megrendelte Székely Bertalannál Szerdahelyi arcképét

A Szerdahelyi-emlékbizottság...Vas. Ujs. 1874. 12.l.

Festészet.

Léda a hattyuval, fest. Székely Bertalan

Atheneum. 1874. V. 108/12.

Székély Bertalan festö.

Atheneum. 1874. V. 380.

Festészet.

Tököli bucsuja fiától Árva várában.

fest. Székely Bertalan.

Atheneum. 1874. V. 380.

Székely Bertalan festö.

Atheneum. 1874. VIII. 2559.

Székely Bertalan

festo

irod

Keleti 1874. V. 443.

Az 1874 évi pesti
kiállításra műcsarnokba

Thökölyi ünnelége
kiállítva

Bp-i Szemle V. köt. 1874.
10 sz. (?

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... szamu .....

am.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Szekely Bartalan

lásd

Csapó Gyulát

„ „Vihar" Vas

Ujs 1873. 586.

u szöveghez enlétve

Székely Bertalan

festő

Budapesti Szemle, 1874. V.

427–446. l. — Keleti gusztáv:

Képzőmű vészeti szemle.

MDK

Székely Bertalan

Gizella bajor hercegasszony sz. István első magyar ~~xxjx~~ király neje Imre herceggel

A Gizella-album. Vasárnapi Ujság 1873. ápr. 2o. 193.l.

1893.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

a történeti festmények idei pályázatát következőképp döntè el a képzömüvészeti tanács:
"Tököli és fia" c. müve után 100 aranyat nyert el.

A történeti festmények....
Vas. Ujs. 1873. 169.l.

Székely Bertalan

Thán Mór

(*A történelmi festészi pályázatra*) eddig megérkezett müvek és vázlatok naponként láthatók a muzeum képtári helyiségében, a déli órákban. Eddig 5 darab érkezett: két kész festmény és három vázlat. A kész festmények közül a „Thököly István és Imre fia“ czimü képen a néző azonnal ráismer Székely Bertalan alkotó tehetségére, mélyebben járó gondolkozására és érdekesen szinező ecsetére. A haldokló Thököly Istvánt mutatja Árva várában. A várat ostromolják s két hü harczos erőködik, hogy az ajtót visszanyomva tarthassa. Thököly haldokolva nyujtja át kardját fiának Imrének, hogy folytassa tovább a szabadságharczot. Az ifju egy mélybe vezető lépcső felső fokán áll, vagyis inkább ott tartja egy harczos, mert a fájdalomtól roskadozik. Alantabb másik harczos látszik, ki fáklyával világit a sötét rejtek-utba. — A másik festmény Thán Mórtól szintén méltó művésze hiréhez. Kun László király és Habsburgi Rudolf találkozását tünteti föl a marchfeldi csatatéren, a mint a cseh Ottokár legyőzetése után az egyesült diadalmas hadak két fejedelmi vezére kezet nyujt egymásnak a halottak és sebesültek közt.

Vas. Lap. 1873 121. l

40 III. -7.-6.
112

Szekely Bertalan

1872 évi kiállításban

Az árva

Chinai nő (Japán nő)

mód.

Figy. 1872. 56 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Székely Bertalan

Festészeink. Vas. Ujs. 1872. 373.l.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1872. 202 l.

** (*Az országos képzőművészeti társulat*) már kibocsátotta sorsjegyeit a folyó évi huzásra, melynek nyereménytárgyait 12,854 frt értékü műbecsü olajfestmények képezik. Egy sorsjegy ára csak 50 kr, s ezek a titkári hivatalnál (akadémia-palota) rendelhetők meg. A ki 2 darabot rendel meg, már bérmentve kapja. A sorshuzás máj. 26-án történik meg. Főnyeremények Weber Ferencz „Szigetvár végperczei“ czimü 1500 frtra becsült festménye; továbbá Székely Bertalantól „Az apácza“ (1200 frt) és „Az árva“ (1000 frt), — Orlaytól „Atilla és Vigil“ (900 frt), — Weber Henriktől „Judit és Holofernes“ (700 frt), — Thán Mórtól „Feszület“ (600 frt), „Hunor és Mogor“ (500 frt), — Grimmtől „Busongó leány“ (500 frt), — Székelytől „Az anyai őrszem“ 500 frt, — Molnártól „Esztergom vidéke“ (380 frt), — Mészölytől „Szürkület“ (300 frt). — Ezenkivül vannak festmények: Ligetitől, Telepitől, Schäffer Bélától, Markó Károlytól, Barabástól, Paál Lászlótól, Klimkovitstól, és szobrok: Izsótól, Kuglertől stb. E sorsjáték a képzőművészetek fejlesztésére és az inségre jutott hazai művészek, özvegyeik vagy árváik fölsegélésére rendeztetik.

y teszi festőivé. A régi gótikus templo-
zentély felé bővitették. Főkapuja erede-
kus, igen egyszerü. A templom belsejé-
otikus részleteket kipusztitották a XVIII
beli átalakitáskor. Templomi berendezése
XVI. Lajos stilü, ujabban barna festék-
ázolva. 1656-ból egy ezüst tányérja van.
zekeresi ref. templom kis szigeten áll
fák között, körülötte cinterem. Körül-be-
legépebb állapotban fennmaradt bájos go-
alusi templomocska ezen a vidéken. A
egybe van épitve a fa harangtoronnyal,
XVIII. századból való és a székelyföldi-
asonló, de sisakja már bádoggal, alsó, K
része palával van fedve. A toronyból pál-
gótikus kőkapu vezet a templomba, mely-
zes támpillérei, ablakai, sőt azok goti-

MDK

Székely Bertalan

Apáca

A képzőművészeti társulat sorshuzása. Vas.Ujs. 1872. 274.l.

Székely Bertalan

Vas. Lejs. 1870. 289. l.

4.

— *(A képzőművészeti társulat)* épen most bezárult tárlatában sok nagy érdekü és becsü külső belföldi festvény között különösen két hazai mü vonta magára s bilincselte le a fájdalom aránylag nagyon is gyér látogató közönség figyelmét: *Székely* Bertalan „Apáczá"-ja s *Keleti* Gusztávtól „A bujdosó kertje". *Székely* képe megható családi jelenetet ábrázol. Az anya, elaléltan s végső kimerültségben hátra hanyatlott betegágya vánkosára — haldokló, vagy talán már halott is, félig nyilt ajkáról elszállt vagy elszállóban van a lélek s a lecsukott szemből kialudt a fény; a férj kétségbeesetten borult az ágyra s zokogva fekszik ott, térdein. Egy apácza, összefogott kézzel, a haldoklók imáját mormogja. A másik az előtéren a kisdedet, ki épen anya-emlő nélkül marad, tartja ápoló karjában. Az egész képen benső drámai élet lebeg, a külsőségek, melléktárgyak, csoportozás, minden, e belső élet hü s teljes kifejezője. A szinezés ép oly élénk és hatályos, a mily szabatos a rajz s megragadó az egésznek kifejezése. —

S. Spitzer-hdr

Kép 512

MDK

Székely Bertalan

/A képzőművészeti társulat/. Vas. Ujs. 1871. 89.l.

Székely Bertalan

** (*A képzőművészeti társulat*) helyiségében febr. 1-sőjétől uj kiállitás nyilt meg, melynek tárgyai: Zichy Mihály Szent-Pétervártt lakó festész hazánkfia rajzainak és festvényeinek fényképezett másolatai; Székely Bertalantól tizenhat kompoziczió, és végre az akadémia tulajdonát képező gr. Waldstein-féle album aquarell-festvényei, melyek magyar tájakat ábrázolnak.

Vas. Ujs. 1871. 89 l.

Jannonhalma, Boldogasszony tpl

19–20

Székely Bertalan

(*A pesti városház*) tanácstermében mult héten leplezték le a város tavaly elhunyt nagytevékenységü főpolgármesterének: Rottenbiller Lipótnak Székely Bertalan által festett arczképét.

Vas. Ujs. 1871. 594 l

Pécs. Plébánia – temp-
lom

039.

ágos Bizottsága

ny	száma:	19
	kelte:	19
	beérkezése:	19

k száma:

lintézett szám:

áma:

áma:

sta:

Szekely Bertalan

Wod

Figyelő. 1871. 216 l.

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Szekely Bestalan

ined

Kiáll. 1871

Ki volt állítva.

1. Árva

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ....

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Székely Bertalan

L. M. Az apáca.
Sz. B. festménye
Vas. Ujs. 1872.
52, 53. l. képpel
(kemetet)

A kép tárgyának
költői ~~[illegible]~~ leírása,
minvészetéről csak
üres általánosságok

MDK

Székely Bertalan

Az árva

Az apáca

Az anyai őrszem

Az országos képzőm. társulat. Vas. Ujs. 1872. 202.l.

Székely Bertalan

Egrü nök. 1552.

festuje uta leszult

szines kozmat, folio-

keszult Gatternicht

A vál Stuttgartban.

A Haraisz s a Kül-

föld 1871 évi

nummellikete

Győr, hencés tpl

541, 542,

Székely Bertalan

A képrőművészeti
társulat kiállításán
1871-ben kiállítva
Léda a hattyuval.

Vas. Ujs. 1871.
225 l.

Eger, lyceum

652

Székely Bertalan

Apáca című festményéről a bécsi Tages-Presse elismerő kritikája.

Ez időben a bécsi Künstlerhaus nemzetközi tárlatán volt a kép kiállítva

Vas. Ujs. 1871. 241 l

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1871

297. l.

** (*Székely Bertalan*) festészünk közelébb végezte be Eötvös arczképét, melyet megrendelés folytán a b.-füredi szeretetház számára festett.

OKTÓBER

31 nap — 41. hét

8 Vasárnap	
9 Hétfő	
10 Kedd	
11 Szerda	
12 sütörtök	
13 Péntek	
14 Szombat	

** (*A történeti képpályázat*) ügye már eldőlt. Hivatalosan még nincs ugyan kihirdetve a biráló bizottság itélete, de az „Ellenőr“ már közzéteszi. A 100 aranyos dijat Benczur Gyula „Szent István megkereszteltetése,“ az 50 aranyat pedig Madarász Győző „Bethlen Gábor tudósai közt“ czimű vázlatának itélték oda; a másik 50 aranyat nem itélték oda senkinek. — Székely Bertalan „V. László Czileyvel“ czimű képe, melyet pályázó társai közt a hirlapok ismertetései leginkább kiemeltek, a bizottság által nem bocsáttatott pályázatra, mivel „vázlata mellett a teljesen elkészitett képet is benyujtá“ s tárgyát sem a kitüzött föladatok közül („Sz. István kereszteltetése“ sat.) választá. Azonban biráló a bizottság is kitünő műnek tartja e képet, s azért ajánlja a kormánynak, hogy vegye meg a muzeum számára s a fönmaradt ötven aranyat is csatolja annak árához.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1870. 593. P.

K.

Kolozs megye.

1. **Bánffy-Hunyad,** ref. templom.
2. **Bonczhida,** ref. templom.
3. **Kolozsvár,** róm. kath. Szent Mihály plébánia-templom.
4. — Szent Ferencz-rendi templom és kolostor.
5. — akadémiai templom.
6. — farkas-utcai ref. templom.
7. — kolozsmonostori egykori apátsági templom.
8. — városi falak, bástyák.
9. — Mátyás király szülőháza.
10. **Körösfő,** ref. templom.
11. **Magyar-Bikal,** ref. templom.

Székely Bertalan festménye is (mert ő nemcsak vázlatot állita ki) igen érdekes, költői. V. Lászlót ábrázolja, a mint nagybátyja: Cilley Ulrik aláiratja vele Hunyadi László halálitéletét. Egy kereveten ül az álnok tanácsos, mellette az ifju király, szemeivel egy bájos női alakon csüggve, mely igéző bayadere-ruhában táncol és mosolyog rá, mig háta mögött szintén szép nők csoportja áll. Sajátlag ez egy életkép, két történeti személylyel, de hatása élénk, szinezése meleg. Valami vöröses fény képezi az egész légkört, az igézet kitüntetésére. Minden igen szép rajta, kivéve a táncoló hölgy arcát, melyen nincs meg eléggé az inger.

Székely Bertalan

Haránk sa Külföld

1870. XI. k. 319. l. (Egy hét története.)

(Állami tört. festmény rajzáratot)

vázlat a pályázatra küldöttnek tekintetik, kivéve ha a mű szerzője bejelentési ívén írásban kijelenti, hogy a pályázaton résztvenni nem kíván.

A Műbarátok 3000 koronás ösztöndíjára, a téli kiállításon szabályszerűen elfogadott mindazok a három éven belül befejezett, magyar művészektől való művek pályáznak, melyeknek festői 1900 december 14-ikéig egész határozottsággal és *írásban kijelentik*, hogy a pályázatban résztvenni kívánnak, s kötelezik magukat arra, hogy a mennyiben az ösztöndíjat elnyernék, tanulmányaik folytatása végett a következő egy évi időre a külföldre fognak utazni.

A 600 koronás Ráth-díjra pályázik a kiállításra szabályszerűen elfogadott minden olajba festett történelmi-, élet- vagy arckép.

A 600 koronás Eszterházy-féle díjra a kiállításon szabályszerűen elfogadott összes vízfestmények pályáznak.

Az 1. és 2. számú kitüntetést *hat művészből és három nem művészből* álló pályabiróság ítéli oda, melynek tagjait azok a magyar művészek választják, a kik *a*) a társulat kiállításain megelőzőleg kitüntetésben részesültek, s a kik *b*) az 1900/1901. évi téli kiállításon legalább egy művel résztvesznek.

A szavazás céljából az *a*) és *b*) pontban foglalt művészeknek a társulat titkársága szavazólapokat küld, melyek kitöltve, s a borítékon külső névaláírással ellátva legkésőbb *1900. december 14-ikén este 6 óráig* a titkári hivatalba (Műcsarnok, Városliget) beküldendők.

Az aranyérem ügyében a pályabiróság csak javaslatot tesz, a végleges döntés a vallás- és közoktatásügyi minisztert illeti meg.

Székely Bertalan.

vöd

A Hon 1879

szept. 2. Reggeli kiadás. (Petőfi arc. képünk kérdése.)

MDK

Székely Bertalan

mintarajztanodai tanár

A párisi kiáll. jutalmak kiosztása. Vas.Ujs. 43.sz.

1878. 687 l.

Székely Bertalan

MDK

Oláh lány, tanulmány, olf.

Mücsarnok 1878. okt. 16

Székely Bestalan

Erőd
z
Jalsovics Hladár Károly

A balatonfüredi gyógyhely és kirándulási helyei.
Bp. 1878. 110-113 l.

MDK

Székely Bertalan

a festészet tanára

O.mintarajz isk. kiáll. Vasárnapi Ujság, 27.sz.
1877. 428 l.

Lord Sirs

Budapesti Szemle

1873. II. 324 (Kép-
zeőmű Szemle)

– Gizella alkuvról /?
– Tóth fiatalnak pályázat?

vagy helyettesének
láírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Székely Bertalan

Életrajza:

Ligeti Antal: a Nemzeti Múzeum Képcsarnokának ismertető lajstroma, Buda. 1870. 26. l.

T.5441.

stromlott vár foglalja el,
Felirata a lebegő mondatsza-

.

ldung der berühmten Vestung
Bericht, welcher gestalt die-
agerung, den 19. Augusti Anno
und Alliirte Waffen glück-

Jacob Koppmayer.
. Die Grosse Batteri és befe-
ihe Armada.

m.

Szekely Bertalan

festő

Kolet. 1873. II. 192. l

195. l

Bp-ikkule 2

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühel

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

Székely Bertalan

festő

irod

Keleti 1873. I. 223

Tárlati Szemle. Bp-i Szemle

1973. I. köt. (?)

– Vilas – vól.

_____ *műhely.*

yfőnökség!

év _____ hó____n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ számu _____

ztam.

_ évi _____ hó_____

_____

sajátkezü aláirás és munkásszám.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

V.László Czileyvel" c.képe nem bocsáttatott pályázatra, mivel a "Vázlata mellett a teljesen elkészitett képet is benyujtá" s tárgyát sem a kitüzött föladatok közül /Szt.István keresztel-tetése, stb./ választá.
De a bizottság kitünö munkának tartja e képet, s ajánlja a kormánynak vegye meg a muzeum számára s a fönmaradt 5o aranyat is csatolja annak árához.

A történeti képpályázat.

Vas.Ujs. 187o. 593.1.

MDK

Székely Bertalan

Képzőmüv. Társ. Képzőművészeti Szemle, 1880. 2.évf.
16.l.

MDK

Székely Bertalan

Tavaszi ünnepek a Károlyi palotában. Vasárnapi Ujs. 16.sz. 1880. 260 l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

"Apácza" a nemrég bezárult tárlat nagybecsü képe vonta magára a figyelmet. /Haldokló anya, apáca karján a kisdeddel ki anya-emlö nélkülmarad, a kétségbeesett férj az ágyra borul. /

A képzömüvészeti társulat.
Vas. Ujs. 1870. 289.1.

Székely Bertalan festő M.D.K.

1864 ben ismét München van
VII. Károly bucsúja.
Páris majd Hollandia
Ágnes asszony 1866,
Mohácsi csata
Koronázási jelenet 1867
Egri nők

Gerecse P.: A pécsi ukrégyház és falfestményei.
Útmutató .... Pécsek 1891, 88.

Székely Bertalan K.

Üvegfestészeti kiállitás. Az orsz. üvegfestészeti műintézetben, az egyetemi füvészkert mögött (üllői ut 78. sz.), a napokban készült el a budai Mátyás-templomnak egy antik modoru nagy ablaka, mely a műteremben öt napig dijtalanul látható. Az ablak a «Megváltót» ábrázolja s kartonjait Schulek és Székely tanárok készitették. Ugyancsak a műteremben van kiállitva egy kétszáz négyszögméter terjedelmü üvegmozaik a legszebb üvegfestéssel, melyet a jeles műintézetnél Bukarestben rendeltek meg. Galaczra is készült egy kiváló diszes renaissance-üvegfestmény. Több szép templom-ablak, egy ebédlő ablakai, melyek az Andrássy-uti Gschwindt-palota számára készültek s egy művészi kivitelü japáni stilü ablakfestmény, mely a Földváry-család tulajdona, láthatók még a kiállitásban.

Vas. Ujs. 1885. 490. l.

POROSZ SZÉN, KOKSZ, TÜZIFA

NAGYKERESKEDÉS

BUDAPEST, VI. KERÜLET

VILMOS CSÁSZÁR ÚT 45

Bortnyik Sándor

Székely Bertalan

Székely Bertalan.

Zringi szépetrári kirohanásának képe körülve.

Dr. W Lauser. Die Kunst in Oesterreich Ungarn. Wien. 1886.
II. - 120.1.

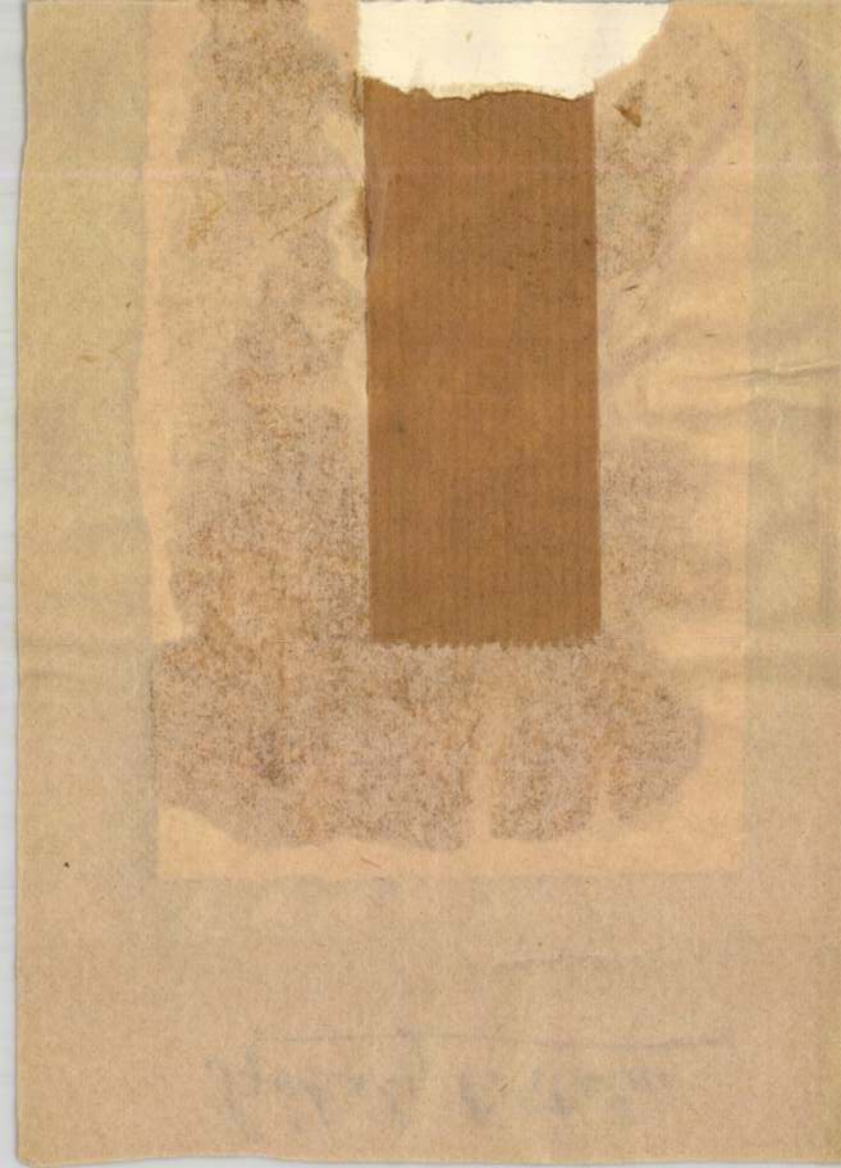

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1885. máj. 10. 9-11

Radó Antal: Festészetünk a Kiállitáson

Festészet. XIX. k. Táblakép, „Zrínyi."
(Székely)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. máj. 10 9.–11.

Radó Antal: Festészetünk a
Kiállításon

Táblakép. „Zrinyi", Székely

Pesti Hirlap. 1885. máj. 10. 9–11

Radó Antal: Festészetünk a Kiállitáson

Székely Bertalan festő

Századok 1885. 190 o.

Székely Bertalan festő (1835-1910)

Pesti Hirlap. 1885. VII. é. máj. 10. 9-11o

Radó Antal: Festészetünk a Kiállításon

Székely Bertalan

1881. Budapest.

(257) Gyermek arckeje. Olaszt.
Pfeffer J. tulajd.

Őszi kiállítás 1881. II sorozat

1883. u. ott.

(230) Zvinje Szigetvár.
Vázlat.
Magantul.

Őszi kiállítás 1883. II sor

Székely Bertalan

«Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben» című honismertető vállalatnak közelebb megjelent 138. füzete «Magyarország» Budapestet tárgyazó III. kötetének 3. füzete. E füzet első közleménye *Budapest történetének* befejezése. *Salamon* Ferencz kitünő történetirónk e becses dolgozata egészen napjainkig nyomon kiséri fővárosunk életét, s itt különösen az 1843-óta történt eseményekről ad áttekintést. Szerencsés kézzel, igazi tapintattal vázolja az utolsó negyven évnek úgy viszontagságait, mint örvendetes vívmányait s ügyes fordulattal tér arra a végső következtetésre, hogy Budapestnek, e már is igen tekintélyes fővárosnak, nagygyá s hatalmassá kell lennie, mert emelkedésének s virágzásának nem mesterséges, hanem igazi középponti fekvésénél fogva természeti és természetes fejlesztő okai vannak. Fölemlíti azt az érdekes adatot, hogy az 1851-iki népszámlálás Budapesten 156 ezer lelket mutatott ki, negyven év mulva 1891-ben Budapest lakosainak száma 506 ezer; három és negyedszerte több. Az idegenek forgalma 1885-ben az országos kiállítás alkalmával is nem egészen 3 millió embert tett, a vasuti dijszabásnak Baross miniszter által kezdeményezett leszállítása folytán 1890-ben már megközelítette a 7 milliót. — A második közleményben *Pasteiner* Gyula *Budapest épitkezésének* történetét kezdi meg. Ez valóban alapvető tanulmány, mert első rendszeres és kritikai összeállítása annak, hogy mi történt Budapesten (illetőleg Budán és Pesten) az épités terén 1. a rómaiak korában, 2. az Árpád-házi királyok idejétől Budavár visszavételéig, és 3. Budavár visszavételétől a legújabb időkig. A szakértő mélyre látásával s a tárgykedvelő részletező figyelmével vesz számba Pasteiner mindent, a mi nevezetes, vagy említésre eléggé érdemes; szorgalmasan összegyüjtött adatainak elrendezését vonzó, érdeklődést keltő előadással teszi még becsesebbé. A jeles dolgozat csak a következő füzetben lesz befejezve. — E magukban is élénk változatosságú dolgozatokat 13 művészi rajz díszíti. Kiváló érdekü ezek között a történeti czikkben az első, mely I. Ferencz József ő felsége megkoronázását 1867. junius 8-án a budavári

K. 1891. 540.

VASÁRNAPI UJSÁG.

főtemplomban tünteti föl, Székely Bertalan aquerellje után, melyet a magyar miniszterium megbizásából Erzsébet királyné részére készített. *Egyetlen* egykori fölvétel ez e történeti nevezetességü eseményről. Az eredeti kép királyné ő Felsége birtokában van, s Szögyény László miniszter és e honismertető vállalat igazgató-bizottságának elnöke kérte el közlés végett magától a királynétól. Szintén kiváló érdekü kép e füzetben a budavári főtemplom (az ugynevezett Mátyás-templom) képe, mely a befejezéséhez közelgő remek épitményt a megállapított tervek nyomán már egészen kész alakjában mutatja be, *Rauscher* Lajos ismert művészünk szép rajzában. A többi szintén igen sikerült rajzokat *Benczúr* Béla, *Dörre* Tivadar, *Háry* Gyula és *Nádler* Róbert művészeink szolgáltatták. — A magyar államnyomda kiadásában s Révai testvérek bizományában megjelenő füzet ára 30 kr.

földgömbön nincs egyetlen hely sem, mely ily mesés gyorsasággal emelkedett volna.

VASÚT KIRABLÁSA KOLORADÓBAN.

A vasutak utasainak kirablása Európában már a ritkaságok közé tartozik s ezért okozott oly nagy feltünést pár hóval ezelőtt Athanasios görög haramia hőstette a Balkán-félszigeten. Az éjszakamerikai Egyesült-Államokban azonban, hol a gyér népességű nyugati vidékeken oly sok vasútvonal vezet át, aránylag gyakrabban van

AZ 1848/49-KI SZABADSÁGHARCZI EMLÉKEK, KÉPEK ÉS TÁRGYAK KIÁLLITASA.

Az 1848—49-iki szabadságharcz emlékeinek kiállításán, mely Hentaller Lajos országos képviselő és Farnek Béla buzgó iparkodása folytán jött létre, sok érdekes és történelmi becscsel bíró tárgy van felhalmozva.

Miután az abszolut kormányrendszer alatt ama dicső idők emlékeinek gyűjtése nagy veszélylyel járt, csakis egyes családok és egyének őrizték meg a sokféle ereklyék némely részeit, s igy ezek leginkább most kerültek nagyobb számmal napfényre.

Vezéreink és államférfiaink arczképeit, az akkori honvédség fegyvereit, egyenruháit, szolgálati jelvényeit és zászlait a mostani nemzedék többnyire külföldön készült eszményi rajzokból

Szétely Bertalan festő M.D.K.

A pécsi altemplom apszisban levő tépeinek egyrészét festette.

Az újjáalakított pécsi nézeseggház.
Pécs 1891 3/

Szérely Bertalan festő M. D. K.

Szül. 1835 Kolozsvárott. Bécsben majd Münchenben tanult. 1871 től a mintarajztanoda tanára. Pécsett a ut. Mór és tűz Mária kápolnáit s az altemplom oldalapszis képeit festette.

Az ujjáalakitott pécsi nézeszegház. Pécs 1891, 45

Dear Sir,

Your letter of 1st inst. has been handed to me by Mr. [illegible] who is leaving for [illegible] on the 15th inst.

Yours faithfully,

[illegible]

MDK

Székely Bertalan

Lotz Károllyal a Pécsi Bazilika kápolnáit és az altemplomot festette.

Dr.Dolenetz József: A Pécsi Bazilika.

Vasárnapi Ujság 1891. 25.sz. 398-404.l.

MDK

Székely Bertalan

Szent István király felajánlja Szüzmáriának Magyarország koronáját,
Szüzmária megkoronázása.- Kapisztrán János tábori miséje a Nándorfehérvári csata előtt
A pécsi bazilika Imre herceg kápolnájában levő falifestmények repr.

Vasárnapi Ujság 1891. 25.sz. 407.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

aquarelljének reprodukciója "Magyarország" Budapes-
tet tárgyazó III.kötetének 3.füzete./ Az osztrák
magyar monarchia irásban és képben" c. honismertetö
vállalatnak 138.füzete./

Az osztrák-magyar monarxhia irásban és képben.

Vas.Ujs. 1891. 54c.1.

Szekely Bertalan

wod

Vas Tip 1891. 542

MDK

Székely Bertalan, festöm.

aquarellje, melyet a magyar miniszterium megbizásából Erzsébet királyné részére készitett I.Ferenc József megkoronázását 1867.jun.8.-án a budavári fötemplomban- tünteti fel. -Egyetlen egykori fölvétel ez e történeti nevezetességü eseményrül. Erzsébet királyné Szögyény László miniszter kérésére adta kölcsön a képet közlésre.

Az osztrák-magyar monarxhia irásban és képben.

Vas.Ujs. 1891. 54c.1.

MDK

Székely Bertalan festőművész

Lotz Károly és Székely Bertalan festőművészek 37.000 frt. tiszteletdijat kapnak a pécsi dómban végzett munkájukért.

Cikk: A pécsi dóm restaurálása.

Vas.Ujs. 1891. 542.l.

Székely Bertalan festő M.D.K.

n. 1835.

2 kápolnát festett a pécsi dómban
(Imre és Mór kápolnák)
Bécsben tanult, majd münchenben.
II. Lajos koltesének megtalálása 1860.
Dobosi és hitvese 1861.
1862-ben Pestre jött.

Gerecze P.: A pécsi ukszegyház és falfestményei.
Útmutató . . . . Pécsett 1891, 8, 9, 76, 86-87,

Székely Bertalan

Lásd

Közlemények

1891. 33 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tesénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

M.D.K.

Székely Bertalan, festő"

és Lotz Károly bemutatták a budavári Mátyás templom épitő bizottságának a templom belső képei figurális festményeinek vázlatait, melyeket a bizottság – egy kivétellel – nagy tetszéssel fogadott

Vállalkozók Lapja, Bp. 1892. XIII évf.
márc. 15. sz. 2 old.

Székely Bertalan, festöm. MDK

t a részt illusztrálja, hol Jókai Mór befejezi a "budapesti élet" rajzolását. Szól a társadalmi és politikai életről, s végzi a koronázásnak mint nemzeti ünnepnek gazdag leirásával.

"Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben"
151 füzet.
Vas. Ujs. XXXIX.évf. 10.sz.1892. 176.1.

Székely Bertalan, festőm. MDK

t a részt illusztrálja, hol Jókai Mór befejezi a "budapesti élet" rajzolását. Szól a társadalmi és politikai életről, s végzi a koronázásnak mint nemzeti ünnepnek gazdag leirásával.

"Az osztrák-magyar monarchia irásban és képben"
151 füzet.
Vas. Ujs. XXXIX.évf. 1e.sz.1892. 176.1.

Székely Bertalan

ved

Kovács Dénes dr

A budavári Mátyás-
templom. Vas. Ujs.
1893. 566. l.

BUDAPEST
1939 SEP. -2-6
LK

Székely Bertalan

írod

Nemes Antal dr

A Nagyboldogasszonyról
nevezett budavári
főtemplom története és
leírása. Bp. 1893.

LENT!

Ó PÁL

gu műve, az

TÉSZET

a magyar könyvpiacon.
236 kép.

ötésben P 24.-
kötésben „ 28.-

s állandó ügyfelei
etésre kaphatják.

NYVOSZTÁLYÁNAK KIADÁSA.

Gerecze Péter: A pécsi székesegyház különös tekintettel falfestményeire

4°, 55K, 282L, Budapest, 1893.

Székely Bertalan

Székely Bertalan

Lásd

z

G Pécs 1893. 249 l

Gerecze Péter. A
pécsi Székesegyhaz
kulonos tekintettel
falfestmenyeire.

Bp. 1893
249-251 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191 ...

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételér

nevü munkástársamat szóbelileg megb

Kelt ....., 191 ...

.....

tanu.

.....

tanu.

MDK

Székely Bertalan festőm.

Kovács D: Mátyás tpl ünnepe. Vas. Ujs. 1894. 41.sz.

677.l.

Szekely Bertalan

ivod

Kacziany Odon.

Magyar festőmesterek.

Vas. lap 1894. 49 szám.

arczkeppel.

Székely Bertalan

Koronázó templom freskói

vód

Vélics László: Az egyházi művészetek tanulmányozásáról. Bpest 1894. 63, 73. l.

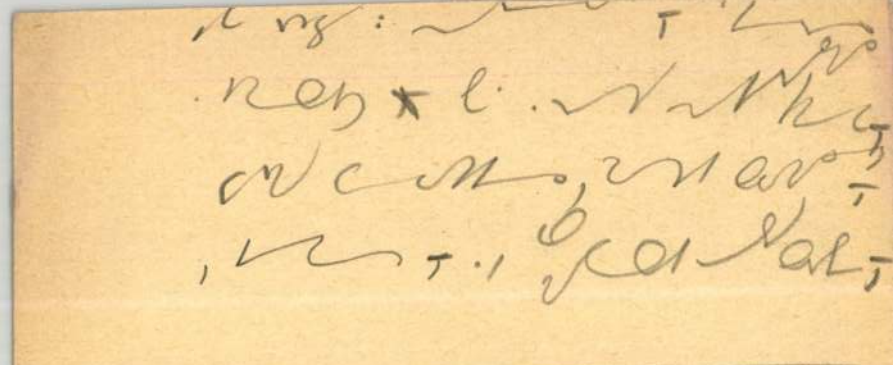

Ad 1.)

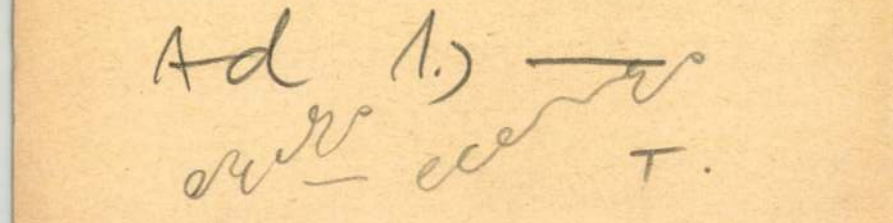

Székely Bertalan MDK

Szinvázlatok a Kecskemét városának dísztermébe való történelmi falfestményekhez, vizf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok. 1896. febr. 6., 6. old.
(Ujdonságok. Főpapjaink a millen-
nimnon.)

Kalmár

Székely Bertalan
festő"

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 19., 7. old.
(Ujdonságok. Adomány.)

Kalmán

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1896. ápr. 19., 6. old.
(Ujdonságok. Lotz Károly... betegsége)

Kalmán

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1896. máj. 23., 1. köt.
(Szana Tamás: A művészetről.)

MDK

Székely Bertalan

Kecskemét városa felhivására az Orsz. képzőm. Tanács Őt ajánlotta a millenium alkalmából történelmi falfestmények alkotasara.

Vas.Ujs.1895.43.sz. 714.l.

MDK

Székely Bertalan

I. Endre megkoronázása. Székely Bertalannak a pécsi székesegyházban levő falfestménye. Repr.

Vas.Ujs. 1895. 12.sz. 42.évf. 180.lap

Szécsy Bartalan

[illegible]

Vas. Ups 1895. 1861.

Rappel

MDK

Székely Bertalan

László király Horvátország megheditása végett átkel a Dráván. Székely Bertalan falfestménye a pécsi székesegyházban. Repr.

Vas.Ujs. 1895. 14.sz. 217.lap

Székely Bertalan

ind

Vas. ny 1895. 217.

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1895. febr. 7., 428. old.
(Műcsarnok. A Bazilika képei.)

Kalmár

Székely [Bertalan]
festő

Fővárosi Lapok 1875. febr. 23., 612old.
(Fővárosi.)

Kalmár

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1895. máj. 10., 1479. o.
(Fővárosi a lipótvárosi templom
épitése.)

Kalmán

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1895. jun. 13., 1868. old.
(Fővárosi a lipótvárosi bazilika építése.)

Kalmár

Kéreg Bertalan, festő

Iparmüvérset 1895-ben 100. l.

Székely Bálalan

vod

Pokorny Frigyes

A restaurált tihanyi templom és monostor. Magyar Sion

1894. 641. és kv.

M.

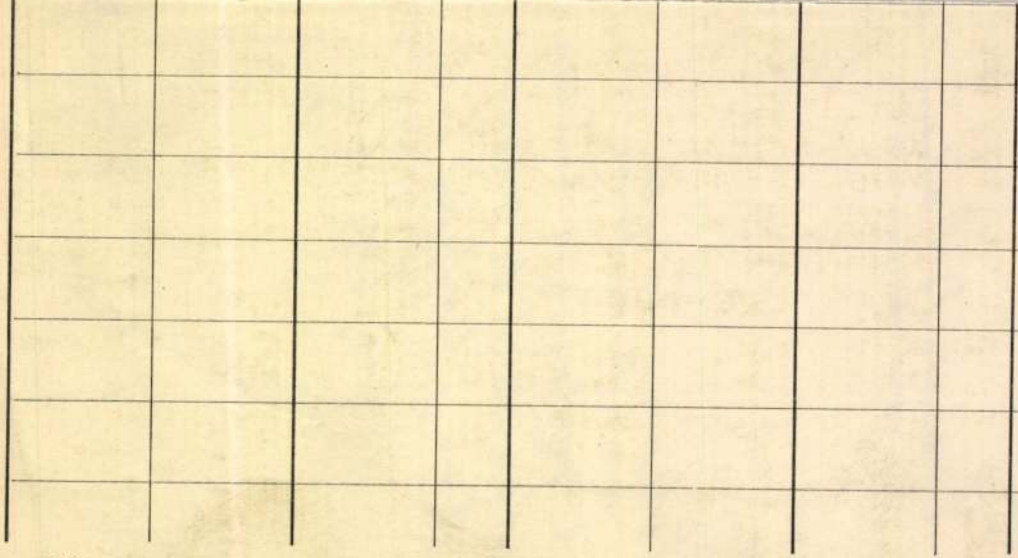

915. raktári szám. Leltári napló. (Belív.)

Székely Bertalan

ivod. Pécs.

Velics László: Az egyházi
művészetek tanulmányo-
zásáról. Bpest, 1894. 73. l.

MDK

Székely Bertalan festőművész

A budavári Mátyás-templom belsejét, Székely Bertalan és Lotz Károly festőművészek, vallásos és hazafias képekkel diszitették.

Dr. Kovács Dénes: A Mátyás-templom ünnepe.

Vasárnapi Ujság, 1894. 41.évf. 41.sz. 677,678. lapok.

MDK

Székely Bertalan

A lipótvárosi bazilika fali képeinek elkészitésével, az országos képzőművészeti tanács, Székely Bertalan művészt óhajtja megbizni.

Cikk: A főváros két nagy temploma.

Vasárnapi Ujság, 1894. 41.évf. 40.sz. 665, 666.l.

MDK

Székely Bertalan

Liezen-Mayer Sándor. Vas. Ujs. 1898. 9. sz.
141.l.

MDK

Székely Bertalan

Zala György: Müvészek lakomája.

Mücsarnok. 1898. nov. 20. 16.sz.

144-145 l.

Ctéhef Bertalan

archipé,

Repr. Var. Ugs

1898. 730 l

Székely Bertalan
Kacziány Ödön = Magyar festőművészek. Vas. Lejs.

1894. SZÉKELY BERTALAN. 817, 818l.

Alig van a fiatal művész-nemzedéknek olyan tagja, ki ne lett volna, habár rövid ideig is, Székely Bertalan tanítványa. A fáradhatatlan mester nagy buzgósággal, igen alaposan, majd egy negyedszázadon át oktatta a rajztanár-jelölteket s a művész-növendékeket a mintarajztanodában. Visszavonúlva a nyilvános élettől, kötelességeinek és tanulmányainak él. Nevét hiába keressük a kiállítások tárgymutatóiban s a napilapok hasábjain. Csendben, zajtalanúl, de folyton dolgozik, mind magasabbra szállva a tudás, az alkotás ama régióiban, hová kevesek jutnak el, kevesen közelíthetik meg.

Egy gondolkozó művész, ki a természet adta nagy tehetségét komoly munka s évtizedek tanulmánya által érlelte, tisztította, bár nem élt a nagy művészeti központokban, mélyrehatóbban, tüzetesebben képes megitélni az ott történőket, mint sokszor a legbeavatottabbak az ott élők közül. A változó művészeti divatok nem érintik, egy bölcs higgadtságával elemzi keletkezésük okát s jósolja meg biztosan a rájuk váró jövőt. Egyének, mint irányok nem kerülik el biztos tekintetét.

A Nemzeti Múzeum képtára érdekesen s tanulságosan mutatja Székely művészi pályájának utját. Piloty szorgalmas tanítványa, ki «*Második Lajos holttestének feltalálását*» festette, még teljesen az iskola s a becsületes müncheni, kissé nyárspolgárias szin és forma nyelvezetét beszéli. Szárazon, nyomról nyomra követi, mint lelkiismeretes másoló, a természetet; egyetlen érték, mely sajátja, a mély költői érzékről tanuskodó fölfogás. E művét követte «*Dobozy*» már saját szín és formai nyelvezetével, drámailag nyilatkozó őserővel, biztossággal az előadásban; nem másolja a természetet, csak megkérdezi s nagy széles formákban adja elénk. S e magaslatot, melyet Dobozyval elért, csekély kivétellel megtartja többi művében. «*V. László*», «*Egri nők*», «*Thököli búcsúja*», s a «*Mohácsi csata*» mint előkelő nyilvánulásai a magyar géniusznak a történeti festészet terén.

A *pécsi* székesegyházban mint a monumentális festészet önálló, saját útjain járó mester lép elénk. A *Szent-Imre-kápolna falképei* egy önmaga iránt is szigorú művész érett, tisztúlt át meg át gondolt mesteri alkotásai.

Mint a román stylt teljesen értő, annak nyelvezetével könyedséggel bánó s a korlátok közt is szabadon és biztosan mozgó művész, mutatta be magát a *budai Mátyás-templom falképein.*

A kitünő alkotások még méltatásokra várnak s talán évtizedek múltán fognak is egy komoly tudós részére könyvanyagot szolgáltatni.

Székely Bertalan 1835-ben született Kolozsvártt. Kora gyermekségében nyilatkozott tehetsége és Simó kolozsvári rajztanár volt első mestere. Atyja a tekhnikai pályára szánta s Bécsbe küldötte a polytekhnikumra 1850-ben, de a műegyetemet csakhamar fölcserélte a képzőművészeti akadémiával, hol Fürich, Kupelwieser és Dobiasovszky tanítványa volt. Betegeskedése miatt többször félbeszakítva tanulmányait, négy évet töltött Bécsben. Az ötvenes évek közepén Münchenbe utazott, hol Piloty iskolájában 1861-ig dolgozott. Ez évben a fővárosba telepedett, hol mint művész, s 1871 óta mint a mintarajztanoda tanára buzgón működik.

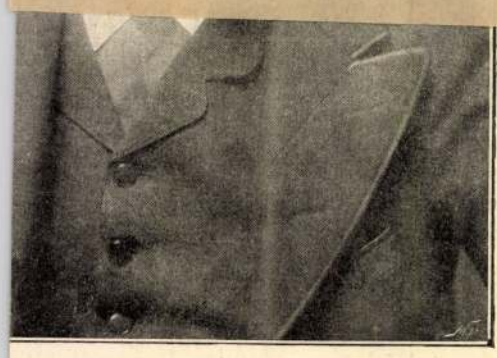

BENCZÚR GYULA. Ellinger fényképe után.

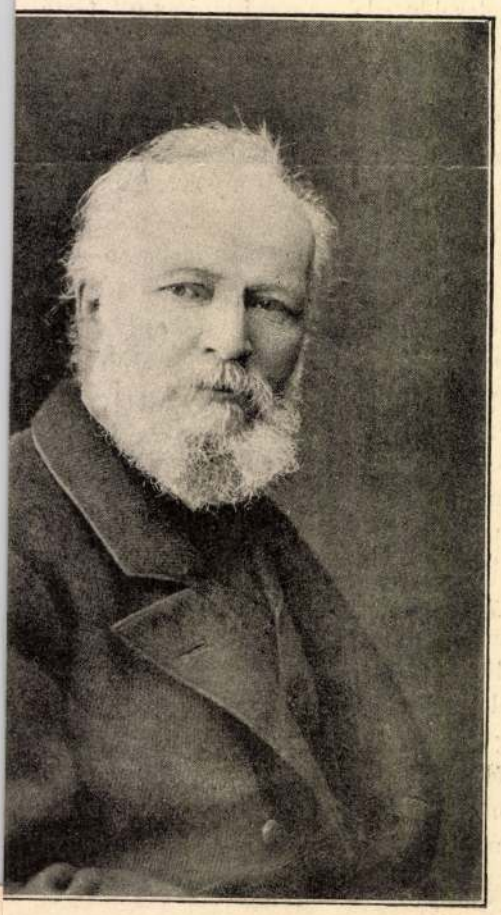

THAN MÓR. Kozmata fényképe után.

49. SZÁM. 1894.

MAGYAR FESTŐMŰVÉSZEK.

Első közlemény.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Székely Bertalan fiatalkori arcszképe. Saját festménye. Repr.

Vas.Ujs. 1898. 730.l. 45.évf. 42.sz.

MDK

Székely Bertalan ,festöm.

saját festésü arcképe.

Ernst Lajos, magyar történéti gyüjteményéből 48 képpel jelenik meg a Vas. Ujság mai száma. 1898. 45.évf.42.sz. 734.l.

MDK

Székely Bertalan

Paur G.: Magyar müvészek kiáll. a Mücsarnokban.
Vasárnapi Ujság 1898. 914.l.

Székely Bertalan

Lód

Czobor Béla dr.

A történelmi kiállítás.

Bpest, 1898. 5. l.

ö n y v .

a Müemlékek Országos Bizottsága
ovember hó 17.-én, az egyetem
ében
-kórházba tervezett
ertár ügyében megtartott üléséről.
: dr. Gerevich Tibor elnök, dr.
dr. Genthon István előadó, és
.
r Gyula
miatt
nyitá-

MDK

Székely Bertalan

Batthyany Lajos temetése 1870. jun. 9.-én.
Székely Bertalan egykorú rajza utan. Repr.

Vasárnapi Ujság, 1899. 46.évf. 683.l.

Székely Bertalan

Festményeiből műmellékletek Szalay-Baróti „Magyar nemzet története"-ben.

(említve)

Pestmegyei Hírlap, 1899 10. szám, 9. lap

Székely Bertalan

Batthányi temetése 1870-ben.
Rajz a Vasárnapi Ujságban,
okt. 8-án.

(emlitve)

Pesthegyei Hírlap, 1899 42. szám,
9. lap

MDK

Székely Bertalan festőm.

Hivatalos tudósitások. Magyar Iparmüvészet 1899.
175-177 l.

MDK

Székely Andor, bizottsági dij.

A mintarajziak. kitüntetettjei. Műcsarnok, 1899. 7.sz. 87 l.

MDK

Székely Bertalan

Két halott. Than Mór és Karvaly Mór. Mücsarnok
1899. 11. sz. 151-152.l.

MDK

Székely Bertalan

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

Székely Bestalan

Prod

z

Keleti 1893

422. l

426 l.

428. l.

430 l.

431. l. Keppel

| | | |

MDK

Székely Bertalan

Karvaly Mór. Otthon. 1899. évf. 7o-74.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.-t

a m.kir. vall.és Közokt.miniszter a rajztanitásra képesitő vizsgálatok országos bizottságának tagjává nevezte ki.

Rajztanár-jelöltek vizsgáló-bizottsága.

"Művészet" 1899. 373.l.

Székely Bertalan, festöm.

megörökitette az 1870-ben végbement temetését gr. Batthyány Lajosnak, Magyarország elsö volt miniszterelnökének, kit a vesztöhelyen kivégezve sikerült kimenteni a közös sirbatemetéstöl. A holttestet magába foglaló koporsót 21 évig titokban örizték, hisz az ötvenes években veszélybe sodorta volna a rejtegetö szerzeteseket. - Idök változtával Pest városa jogának és kötelességének tartotta a dicsöhalottat méltó nyugvóhelyre vinni.

Repr. a lapban.

Gróf Batthyány Lajos temetése.
Vas. Ujs. 1899. 691.l. 46.évf. 41.sz.

MDK

Székely Bertalan festőművész

A budavári Mátyás-templom Szent-Istvan-kapolnájának falfestményeit alkotta. Az északi falon levő kettős sorban a következő képek vannak: István legyőzi a poganyságot. Sirja fölött angyalok énekelnek. Sirjánál csodák történnek. A Szent Jobbnak a sirból fölvétele.

Forster Gyula: Szent Istvan király ünnepére.

Vas.Ujs. 1897. 34.sz. 44.évf. 551.l.

MDK

Székely Bertalan tanar

A budavari Matyas-templom Szent-Istvan-kápolnájának az ablakban levő üvegfestmények Székely Bertalan tanár kartonjai szerint 12 magyar szentet ábrázolnak.Ezek a következők:Szent Kapisztrán János, boldog Csaky Mór,Szent Özséb, Szent Kinga, boldog Salamon (kiraly), Szent Mór,szent Erzsébet, szent László, szent Adalbert, szent I Imre, szent Gellért és szent Margit.

Forster Gyula: Szent Istvan kiraly ünnepére.

Vas.Ujs. 1897. 34.sz. 44.évf. 551.lap

MDK

Székely Bertalan festőművész

Szent Istvan legyőzi a poganysagot. Székely Bertalan falfestménye a budavari Mátyas-templom Szent-István-kápolnajában. Repr.

Szent István hirdeti a keresztény vallast. Székely Bertalan falfestménye a budavári Mátyas templom Szent-István kápolnájában. Repr.

Vas.Ujs. 1897. 34.sz. 44.évf. 549, 553.l.

MDK

Székely Bertalan festőművész

A budavári Mátyás-templom Szent-Istvan-kapolnájának falfestményeit alkotta. Az ajtó fölött levő képcsoport a következő részekből áll: Szent István hirdeti a keresztény vallást. Imre fiat tanitja. Alamizsnát oszt. Országát Nagy Asszonyunk védelmébe ajánlja.

Forster Gyula: Szent Istvan király ünnepére.

Vas.Ujs.1897. 34.sz. 44.évf. 551.l.

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház kápolnáiban és altemplomaiban látható falfestményeket festette .

Cikk: Legszebb templomunk.

Reggeli Ujság, 1897.nov.4. 6.l.

MDK

Székely Bertalan

Zala György: Müvészek lakomája. Mücsarnok, 1898. nov. 2o. 16. sz. 145. l.

Székely Bertalan

anúcs éd

Festészeti bonctan.

Á. Székely Bertalan történelmi festő és tanár előadásai nyomán körli Végh Eurde rajztanár-jelölt.

Jelen harmadik kiadást javitotta és sajtó alá rendezte Zsitvay János rajztanárjelölt.

Budapest, 1892.

XVII.

148.

Székely Bertalan

irod

Sunko 1898 7 l

és 19 l.

MDK

Székely Bertalan

A műtárlat gyarapodása. Vas. Ujs. 1896. 499.l.

Székely Bertalan

Az Athenaeum kiadásában tiz kötetes történeti mü jelenik meg a millennium emlékére. "Magyar nemzet története" cimmel Junius sign.-val közli a lap, hogy legjelesebb müvészeket, -közöttük a müvészt is- felkérték a kötetek illusztrálására.
A kiadvány a honfoglalás előtti időktől, napjainkig dolgozza fel a magyar történelmet.

A HÉT, Bp. 1899. jan. 1. X. évf.
jan. 1. 14-15. lap.

Székely Bertalan

ki az utóbbi években majdnem kizárólag tanári hivatásának élt, jelenleg egy nagy historiai kép vázlatával foglalkozik. E mű Zrinyi kirohanását ábrázolja Szigetvárott, de egészen más csoportosításban és más felfogásban mint a Krafft Péter ismert képe mely a nemzeti muzeumban volt s most a Ludovika Akademia nagy termében függ.

Képzőművészeti szemle 1881. 126 l. (márczius).

Az állandó képárucsarnokban (műcsarnok) néhány képet állított ki 1881.

1881. brüsseli nemzetközi műkiállítás Fürdés előtt.

n. o. 1881. 126 l.

1881. Őszi kiállítás:

Három gyermek, (halvány archépek)

n. o. 1881. 188. l.

MDK

Székely Bertalan

Művészi Ipar 1885/86. 38.1.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1884. 677. l.

A Deák-mauzoleum freskóinak vázlatát a

VASÁRNAPI UJSÁG.

napokban fejezte be *Székely* Bertalan kiváló történeti képirónk. Négy allegorikus alakot, illetve jelenetet tüntetnek fel ezek, melyek közül a *Justitia* a bejárással szemben a koporsó fejéhez jön, ezzel átellenben lesz a *Sapientia*. A másik két oldalfalra a *Temperantia* és *Fortitudo* alakjai jönnek. Székely nagyobb szabásu történelmi festményen is dolgozik jelenleg. Ez: Zrinyi kirohanása Szigetvárból. A művész e mű vázlatával a műcsarnok tavalyi történelmi festészeti pályadíjat nyerte meg.

zágos Bizottsága

Székely Bertalan

irod

Keleti G. cikke

Kel 1885

IV. K 4. f. 727

728. l.

E.) Muferak.

Rajtábla à 2·50 Kor.

Rajvendő (fejes) à 3 K.

Hámfügvendők à 1 K.

Függő ón à 1·20 Kor.

Székely Bertalan

A bpesti Operaház
díszes pitvarában a
muzsák és geniuszok
allegoriai csoportjainak
falképei fenti művei.
A királyi szalon felső
részét a négy évszak överi
fentitől. Minden falnak
külön évszak jutott,
vidám gyermekseregg el,
mely játszik, divaszo-
dik, virágot, gyümölcsöt
szed, az évszak szerint

Vas. Ujs. 1884. 617 l

-1938.

Székely Bertalan festő

2.

Pesti Hirlap. 1880. aug. 1.

Kaas Ivor: Magyar festők

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1880. jul. 25.

Kaas Ivor: Magyar festők

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1880. jún. 20.

Kaas Ivor: Magyar festők

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1880. ápr. 27. 3.

A „Tavasz" jótékonycélu kapcsolata....

Székely Bertalan

l.

Szana 1890

92, 93,

94. l.

A m. kir. postatakarékpénztártól

16136

MŰEMLÉKEK
ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

Budapest
IX. Hőgyes Endre u. 10.

Hivatalból
Díj átalányozva

BUDAPEST 44 III 23 17 E 54

(20)

22.

162.97 [illegible]

400.— } [illegible]
40

Józef Batala

Grod

Var. typ 1890. 457 l.

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház freskói. Vas. Ujs. 1890. 28. sz. 457.l.

Szekely Bertalan

irod

Vas. Ujs. 1891. 81 od.
(A budavari Mátyás-
templom.)

Korhely árnyékomat nyomomba húzván
Mennék haza a kormos, süket utcán.
Aztán csak várni — az élet elröppen —
Horatius-t olvasni esti ködben
Álmodni mélyen és álmodni resten
S télen táncolni, túl a kicsi Pesten.

Ma hogy a föld vérünk, könnyünket issza,
Szeretnék futni: vissza, vissza, vissza.

Itt szomszédomban az ordas hegyek közt
A »szent Öreg« élt, Virág Benedek.
Kovakővel gyújtotta meg a gyertyát,
S lúdtollal körmölt magyar éneket,
Akkor se ismerték nálunk a költőt
Futó szegény vad, elbújt reszketeg,

Székely Bertalan festő M. D. K.

1869 Eötvös költeményeit illusztrálja
1869 Petőfi " "
1870 „Apácza" s több portré
1871 „V. Lanló". Kinevepték tanár-
nak a mintarajzistolához.
„Női élet" cikluz
„Árva", arcképek
"

Gerecze P.: A pécsi uksegyház s falfestményei
Utmutató. ... Pécsett 1891, 88

Székely Bertalan festő M.D.K.

„Vihar", „Assonantia", „Fürdés előtt"
„Tańcosnő", „Thököly"
1882 „Murányi Venus", az Operaház freskói
a budai főtemplom ablakképei.
Megírta a „A figurális rajzolás és
festés alapelvei".

Gerecze P. A pécsi nézeseghár és falfestményei.
Utmutató ... Pécsett 1891, 89

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1881. febr. 13. 5.

A Deák-szobor

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1880. 680 l.

Székely Bertalan jeles történeti festőnk s a mintarajztanoda tanára, hol az anatomiát adja elő, a festészeti anatomiáról érdekes művet irt, mely közelébb kerül sajtó alá.

Székely Bertalan, festő, tanár M.D.K.

Készítette ez Államvasuti tisztviselők Nyugdíjalapi bérházában az első emelet figurális díszítményeit [a többi Rauscher Lajos kartonjai alapján készült:]

Bauzeitung für Unagrn, Bp. 1881. X.évf.

nov. 6. sz. 224.old.

Székely Bertalan

MDK

Gyermek arckép, olf.

Műcsarnok 1881. őszi kiáll.
második sorozat

M.D.K.

Székely Bertalan

A müvészt több müvésztársával együtt felkérték a Dalszinház /festészeti diszitésére. nézőterének/

Képes Családi Lapok. Bp. 1882. nov. 19.
8. sz. 127. lap

Székely Bertalan

cród

Ruby Miroszláv: Festészeti bonctan. Á. Székely Bertalan történelmi festész és tanár előadásai nyomán közli —. Bpest, 1881.

Székely Bertalan

MDK

Zrinyi Szigetvárt, vázlat

Műcsarnok 1883. őszi kiáll. II.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1883. 62. l.

A Deák-mauzoleum belsejét falfestmények is fogják ékiteni, s ezek Deák életéből tüntetnek föl egyes jeleneteket. Jeles művészünkre, *Székely* Bertalanra bizták a festmények elkészitését.

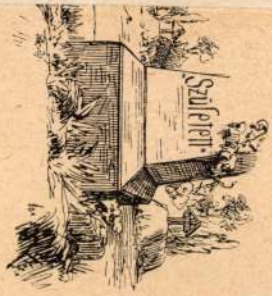

vájkálhasson bennök, de mivel hogy

«Született!»

virága lenni, hogy fogja ő majd felverni szerény kis lakásukat egész nap dallal, kaczagással, hogy fogja majd lecsókolni esténkint férje homlokáról a munka verejtékét... eh, mily kicsinyes! O másra van hivatva...

Vőlegénye szép, magas, izmos ember volt, a gróf ellenben vézna, gyönge... de hát ez mindegy: ő született és elég volt neki egyszerkétszer megjelennie, hogy a szép piros mosolygó gyümölcs ölébe hulljon alá...

Félév mulva a szép piros, mosolygó gyümölcs fonnyadni, hervadni kezdett, a szegény iparos már régesrégen elzüllött... a gróf pedig, mint fényes szárnyú pillangó, röpült fényoszlopával tovább-tovább virágról virágra.

ság érdekeit Európa egyik legnagyobb fővárosában. Ez mindenesetre fontos állomás, hanem hát mindenki tudja, hogy ily fontos állomásra — születni kell.

V.

Egy reggel váratlan vendég toppant be a nagykövet úr lakosztályába. Bizony ha be nem mutatja magát, a gróf úr rá sem ismer az ispán kis fiára, az ő egykori ostorhegyesére, a ki most — az öreg gróf meghalálozván — igazgatója a nagykövet birtokainak. Hát biz ez a látogatás a mily váratlan volt, ép annyira volt kellemetlen.

A jószágigazgató azt jött jelenteni, hogy a birtok nem győzi tovább a

Székely Bestatan

Lvod

Köslenyes, Az orsz. m-
Kepröm. társ. Bpest.
1884. 72-73 l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Székely Bertalan, festő M.D.K.

hapott megbírást Lotz Károllyal együtt, a hátyás templom ablakai feletti hisebb nyílásoknak címer-sorozatokkal való díszítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1884. V évf. (?)
nov. 26. sz. és 1885. jan. 28.

M.D.K.

Szécsey Bertalan, festő

és Schulek Frigyes tervei szerint a budai Mátyás templom részére készülő 9 ablakot Kratzmann Ede üveg-festészeti műtermében kivitelezték.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1884. V évf. (2.) jun. 25 sz. és 1885. jan. 28.

MDK

Székely Bertalan

A budavári Mátyás-templom üvegfestményei. Vas. Ujs. 1884. 773.l.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1884. 44. l.

A Deák-mauzoleum kupolájának falfestményeihez Székely Bertalan ujabb négy allegorikus vázlatot készitett. A két főkép az 1848-diki átalakulás és a kiegyezés allegorizálása, a másik kettő pedig az átmeneti időszak mozzanatait tünteti föl. A művész nyáron fog e vázlatok festésébe s ősz végeig elkésziti.

M.D.K.

Székely Bertalan

Az Országos Kiállitásra nagy történelmi képet fest, mely Zrinyi Miklós Szigetvárából való kirohanását ábrázolja, -közli az Irodalom és Müvészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp. 1884. dec. 7.
11. sz. 175. lap

M.D.K.

Székely Bertalan

"A kilenc muzsát festette az Operaház oldalfalaira ezenkivül géniusokat és amoretteket készitett, mint azt Sz.T. "A mi Operaházunk" c. beszámolójában irja.

Magyar Salon, Bp. 1884. nov. 1. II. kötet
157-163. lap

Székely Bertalan, festőm. MDK

a mintarajztanoda és rajztanárképezde f.évi/1885-1886/téli tanfolyamán az emberi alakrajz és festés /figurális/ szaktanára vol Sz.B.

Az elméleti tárgyak közül a boncalaktan tanára is volt Sz.B.

Különfélék.- A m.kir orsz.mintarajztanoda....

Művészi Ipar. 1885/86. 128.l.

Székely Bertalan, „festő" M.D.K.

üvegfestményeit, szánja Schulek Frigyes a Mátyás templom 1885-ben megkezdett helyreállítási fervein, a hatalmas szentélyablakokra.

A Magyar Mérnök -és Építész-Egylet Heti Értesítője, Bp. 1885. IV. évf. 49. old.

Székely Bálint

Egyházm. Lap

1885. 32. l. 129. l.

Székely Bertalan

Vas. Lyó. 1885. 438. l.
(Az országos kiállítás
műcsarnokai)

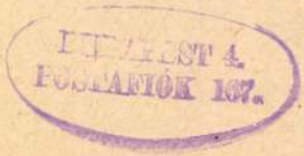
POSTAFIOK 187.

MK

Székely Bertalan
Táncozsné, festm.

V-r: A kiállitás vásárlói. VU 1885. XXIII.évf. 678 l.

M.D.K.

Székely Bertalan

Lotz Károly művésztársával együtt a Mátyás-templom üvegfestésü ablakainak alaprajzait tervezik, -közli a Képzőművészet c. rovat.

Képes Családi Lapok, Bp . 1885. jan. 4.
15. sz. 239. lap.

M.D.K.

SZÉKELY Bertalan festő

Zrényi Szigetvárt. Repr.

Book. Tárgymut. Bp. 1885. 59., 128 l.

M. D. K.

SZÉKELY Bertalan festő

A táncosnő. (Repr.)

Bvák. Tárgymut. Bp. 1885. 59, 106 l.

Székely Bertalan MDK

A táncosnő, olf.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Székely Bertalan MDK

A táncosnő, repr.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Székely Bertalan

A táncosnő c.
képe repr.

1885. orsz. Kiáll. Kat.

Székely Bertalan

Zrinyi Szigetvárt
c. képe repr.
1885. orsz. kiáll. kat.

Székely Bertalan

készítette a Deák
mauzoleum kupolá-
jában lévő allegori-
kus falképeket.

Vas. Ujs. 1887. 342. l
(Deák Ferenc síremlék.)

Bugát

317

Székely Bertalan

Lvód

Vas. Ujs. 1889. 425. l.
(A Mátyás-templom
ablakai.)

Székely Bertalan MDK

Zrinyi Szigetvárt, olf.

Műcsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Székely Bertalan MDK

Zrinyi Szigetvárt, repr.

Mücsarnok 1885. Bpi. orsz. ált. kiáll.

Székely Bertalan

1885. Budapest.

~~346. 350~~

1. A tańcosnő. Olaff. 1000 frt.
2. Zrinyi Szigetvárt. Olaff. 4000 frt.

Budapesti orsz. ált. kiállítás. A képzőmiv. egyetem kepes hasonmutatója. Bpest 1885.

Székely Bertalan festő

M. D. U.

emlitve

Gerecze P.: A pécsi restaurált nékesegyház külseje. Pécs 1888 42

M.D.K.

Székely Bertalan, festő"

készítette a pécsi székes-
egyház helyreállítása idején
az egyik kápolna falfestmé-
nyeit.

A mű- és középítészi társulat
pécsi kirándulása.

A Magyar Mérnök- és Épitész-Egylet Heti Értesitője, Bp.
1889. VIII. évf. 251.

Szekely B.

irod

~~A tihanyi templom falfestmenyei. Vas Ujs 1889-504 l~~

Vas. Ujs. 1889.
504 l. (A tihanyi templom falfestmenyei.)

MDK

* Székely Bertalan, festőm.

1883. Ipolyi Arnold-féle 5oo frtos történelmi díj. "Zrinyi Miklós Szigetvárott"

?. Kitüntetett művészek. Kat.? 17.1.

Székely Bertalan
Vas. Ujs. 1896. 276. p.

Székely Bertalan festménye után.

II. Lajos holttestének feltalálása.

Alulirott az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat“ rendes tagjai sorába lépek, s a társulati alapszabályok 11., 12. és 13. §§-ai értelmében kötelezem magamat az 190.....évtől számitott, legalább három éven át évenkint husz koronát Budapesten a Társulat pénztárába befizetni. Kikötöm magamnak viszont mindazokat az előnyöket és jogokat, melyek ugyanazon alapszabályok szerint a társulat rendes tagjait megilletik.

Kelt.....

Aláirás :.....

Lakás :.....

Czim vagy állás :.....

Székely Bertalan

II. Lajos tetemének fel-
találása c. képe repr.

Szilágyi: Magy. nemzet
tört. V. K. 28. l.

Egri nők. Repr.:
u. o. 326. l.

Zrínyi Miklós Kirohanása
Repr. u. o. 377. l.

Székely Bertalan M.D.K.

München 1850-es évek.

II.Lajos holttestének megtalálása. 13X19 cm. illusztráció Keleti Gusztáv: Festészet és szobrászat c. cikkéhez. id.mü 413-470.p.

Szign. Székely - MK sc. - Morelli G.F.i.

- - festménye után MK /?/ egyszinü fametszete.Készült Morelli Gusztáv müintézetében.M.Kir.Állny.

O.m.9.k.Magyarország.III.1893.431.p.

Szekely Bertalan

wód

z

Kopsz 1898

262 l

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

1800

MDK

Székely Bertalan

"Székely Bertalan ifjukori arcképe" c. festm. repr.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat.

MDK

Székely Bertalan

Ráth György arcképe. Olajf. Ráth György tul.
A nő élete. (Képsorozat). Rajzok. 12 kép.
Petőfi " Tündéralom" c. költeményéhez. Rajzok.
4 kép.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 18. lap

MDK

Székely Bertalan

Bécsben, Székely kapta meg az egyetlen kitüntetést, a Militär- Befreiungs-Zeugniss-t.
Nagy-Kanizsán festett egy csomó arcképet, oltárképet s a művekért kapott pénzzel Münchenbe ment 1859-ben.

Hock János : Székely Bertalan

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó. 10, 11.lap

MDK

Székely Bertalan

Mint 8 éves gyermek lerajzolta anyját.Később lerajzolta nővérét és annak baratnőit.
Apja mérnöknek szánta és 1851-ben Pécsbe küldte tanulni. A politeknikumban nem boldogult és a festő akadémiára ment, ahol megismerte Geigert és Rahlt.Már az első évben a legjobb volt.

Hock János : Székely Bertalan

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó.1o. lap

MDK

Székely Bertalan

"II.Lajos a Csele patakban"c. képét 1860-ban festette.Ez volt első történelmi képe. 1861-ben festette"Dobozyt."Ekkor dolgozott együtt Makarttal, Lenbachchal,Wagnerrel.

Hock János : Székely Bertalan.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó.11.lap

MDK

Székely Bertalan

"Dobozy"c.festményét a székesfehérvari nők vették meg gr.Zichy Nándorné gyujtésére.
Az egri nőket az egri nők 1500 frt.-ért.
A mohácsi csatát, amelyen két évig dolgozott a művész, 1200 frt.-ért vette meg Fuchs Gusztáv.

Hock János : Székely Bertalan

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó. 11.lap

MDK

Székely Bertalan

Első képe nagy feltünést keltett, s körutra vitték Londonba. Br. Eötvös gyujtésére azutan 1500 forintért Vették meg a Muzeumba, de ezt a pénzt is 100 frt.-ként fizették éveken at a művésznek.

Hock János : Székely Bertalan

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó. 11.lap

MDK

Székely Bertalan

1864-ben festette meg VII.Károlyt a Bayerisches Muzeumba és Pecht a hires kritikus nagy lelkesedéssel irt róla. Eötvös és Kemény Zsigmond barók hivtak haza Münchenbol.Itthon a rajziskola tanára lett.

Hock János : Székely Bertalan.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó. 11.lap.

MDK

Székely Bertalan

"V. László" és "Thököly Imre bucsuja" c. műveit a kormány vette meg db.-ként 3000 frt.-ért. Összes nagy képeiért, melyek mind a Muzeumban vannak, alig keresett 11 ezer frtot. Ez Székely egész élete művészetének ára. Pedig a nagy képek neki is belekerültek kétszer annyiba.

Hock János : Székely Bertalan.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat. Előszó. 11. lap

MDK

Székely Bertalan

Megfestette a királyi palota előszobajat és a földszinti belépésnél az amoretteket. Székely Bertalannal megcsináltatták a Vajda-Hunyadi dekoráció tervezeteit is, de a megbizast nem kapta meg, sőt a beadott vazlatai is elvesztek.

Hock János : Székely Bertalan.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat. Előszó. 11. lap

MDK

Székely Bertalan

Schmidt kivanságara megfestette Pécsett a Szt. Mór kápolnát és a Patrona Hungáriát.
Schmidt ki akarta vinni Németországba templomot festeni.

Hock János : Székely Bertalan.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900.Nemzeti Szalon kat.Előszó. 11, 12.lap

MDK

Székely Bertalan

Az Évszakok. 1. A tavasz. (Zsibongas.) 2. A nyár. (Fürdés.) 3. Ösz. (Gyümölcsszedés és vándorlas.) 4. Tél. (Megfagyas.)

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat. 15.lap

MDK

Székely Bertalan

Elemek. 1. A föld szine. (Szerelem) 2. A föld belseje. (Tűz és gőz.) 3. Levegő, eső és napsugár. 4. A viz élete.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat.15.lap

MDK

Székely Bertalan

Ebédlő-disz. 1. Vadaszat. 2. Kertészet. 3. Halászat. 4. Szüret.

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat.15. lap

MDK

Székely Bertalan

Felhők. 1. Reggeli felhők. 2. Déli felhők.
3. Esti felhők. 4. Éjjeli felhők.

Az élet. 1.Leányrablas. 2. Játék a nádasban.
3. Az alvás lancolata. 4. A jövő alma.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat.15.lap

MDK

Székely Bertalan

Élet a levegőben. 1. Szerelem. 2.Játék.
3. Küzdés. 4. Nyugalom.

Az élet. 1. Fürdés és játék. 2. Átkelés egy folyón. 3. Átkelés egy hegyen. 4.Lankadas.
5. Virágfakadás. 6. Az élet hullamzasa.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900.Nemzeti Szalon kat.15.lap

MDK

Székely Bertalan

Az első terem diszitésére szolgaló festmény-szalagokat (friz) a mester mint kivitelre varó tervezeteket mutatja be,

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 15.lap

MDK

Székely Bertalan

Tájképvázlat.	Vizfestmény
Tájképvázlat.	"
Tájképvázlat.	"
Tájképvázlat.	"

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 16.lap

MDK

Székely Bertalan

Tájképvázlat.	Vizfestmény.
Tájképvázlat.	"
Tájkép gyorsvázlatban.	"
Tajkép gyorsvázlatban.	"

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 16.lap

MDK

Székely Bertalan

Tájképvázlat. Olajdeszkara.
Tájképvázlat. "
Tájképvázlat. "
Tájkép gyorsvázlatban. Vizfestmény.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat.16.lap

MDK

Székely Bertalan

Tájkép gyorsvázlatban.	Vizfestmény.
Tájkép gyorsvázlatban.	"
Fa-tanulmány.	Rajz.
Tájképvázlat.	Olajdeszkara.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat.16.lap

MDK

Székely Bertalan

Fa-tanulmány. Vizfestmény.
Tájkép gyorsvázlatban. "
Tájkép gyorsvázlatban. "
Fa-tanulmány. Rajz.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiáll.
1900. Nemzeti Szalon kat.16.lap

MDK

Székely Bertalan

Tájképvázlat.	Olaj.
Tájképvázlat.	"
Tájképvázlat.	"
Tájképvázlat.	"

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat.16.lap

MDK

Székely Bertalan

Tájképvázlat.	Olaj.
Tájképvázlat.	"
Tájképvázlat.	"
Tájképvázlat.	"

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900.Nemzeti Szalon kat. 16.lap

MDK

Székely Bertalan

II. Lajos tetemének feltalalasa. Olajf. Az állam tulajdona.

A művész ifjukori arcképe. Olajf. Ernst Lajos tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiáll. 1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

A mohácsi ütközet. Olajvázlat. Ernszt Lajos tul
II. Lajos tetemének föltalálása. Olajvazlat.
Ernst Lajos tul.
Thököly Imre menekülése. Olajvázlat. Ernst Lajos
tul.

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat.17.lap

MDK

Székely Bertalan

Dobozy Mihály és hitvese. Olajf. Az állam tul.
A mohácsi ütközet. " " " "
V. László neveltetése. " " " "
Deák Ferenc. Olajvázlat. Ernst Lajos tul.

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 17. lap

MDK

Székely Bertalan

Az egri nők. Olajvazlat. Ernszt Lajos tul.
Dobozy Mihály. Vizfestmény-vazlat. Ernszt Lajos tul.
Gr. Andrássy Gyula. Olajvazlat. Ernszt Lajos tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

V. László neveltetése. Olajvázlat. Ernszt Lajos tul.
Gr. Andrássy Gyula. Olajtanulmany. Ernszt Lajos tul.

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

Az első trónbeszéd. Tusvazlat. Ernszt Lajos tul.
A királyi pár a redoute-balban. Rajz. Ernszt Lajos tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiáll. 1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

Felvonulás a kiralyi varba. Tusrajz. Ernszt Lajos tul.
Zrinyi kirohanása. Olajvazlat. Ernszt Lajos tul.

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 17. lap

MDK

Székely Bertalan

Zrinyi kirohanása. Szinvázlat. (Olaj) Ernszt Lajos tul.
A király fogadtatása. Tusrajz. Ernszt Lajos tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

A szegényház alapkövének letétele. Tusrajz.
Ernszt Lajos tul.

Az Andrássy-miniszterium eskütétele. Tusrajz.
Ernszt Lajos tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

Thököly Imre menekülése. Olajf. Az állam tul.

Királyi eskü. Szinvazlat. (Olaj) " "

Koronázás. " " " "

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 17.lap

MDK

Székely Bertalan

Deák Ferenc. Olajf. Az allam tul.
Királyi kardvágás. Szinvázlat. (Olajf.) Az állam tul.
Lovaggá ütés. Szinvázlat. (Olajf.) Az allam tul.

Székely Bertalan müveinek kollektiv kiall. 1900. Nemzeti Szalon kat. 17, 18. lap

MDK

Székely Bertalan

Az egri nők. Olajf. Az állam tul.
Leda és a Hattyu. Olajf. A művész tul.
Almodozás. Vizf. Mgt.
Női arckép. Olajf. A művész tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiall.
1900. Nemzeti Szalon kat. 18.lap

MDK

Székely Bertalan

Női arckép. Olajf. A művész tul.
Az anya őrszeme. (Triptychon). Olajf. dr.Hirschfeld Antal tul.
Thököly Imre menekülése. Olajvázlat. Az állam tul.

Székely Bertalan műveinek kollektiv kiáll.
1900. Nemzeti Szalon kat. 18.lap

MDK

Székely Bertalan festőművész

Lyka Károly cikke.

Mücsarnok, 11.sz. 1900, márc. 18. 137 l.

Székely Bertalan, festöm. MDK

tagadhatatlan ,h. az elsö képes Petöfi-ki
adás diszitöit, kik közé tartozott, - az ujabb
kiadás müvészei felül nem mulják.

Petöfi elsö képes kiadás.
Magy. Iparmüvészet. 1900. 71.1.

M.D.K.

Székely Bertalan

A Nemzeti Szalon alapszabályainak értelmében létrehozott müvész törzsgárda intézmény tagjai közé választotta a müvészt,-irja Rózsa Miklós: "A Nemzeti Szalonról" c. beszámolójában.

"Zivatar" c. festményének repr.-ját hozza a ~~kx~~ lap.

Magyar Salon, Bp. 1900. julius
693-708. lap
835. "

...genstände und
...enen Nachlässen,
...haftlichem und
...ivatbesitz

...-ig délelőtt 9-től délután 5-ig.
naponként délután ½4-től.
...il 1928 von 9 bis 5 Uhr.
...täglich ab ½4 Uhr Nachm.

..., 1928.
...I., ~~NAGYMEZŐ-UTCA~~ 8.

megbizottai (telefon: 120—14),

valamint *Besnyő Béla* (Váci-utca 25. sz.),
(Kossuth Lajos-utca 3. sz.), *Mezey Erzsébet* (
Pick Mór (Károly király-ut 28. sz.), *Réthy Zsigm*
(*Szilárd Vilmos*, Mária Valéria-utca 7. sz.), *Va*

AUSZUG AUS DEN A

Die Versteigerung erfolgt gegen sofortige
wird zum Zuschlage die Luxus-, beziehungswe
hoben. Vor Bezahlung des Meistbotes findet eine
Die Gegenstände werden in dem Zustande verka
Reklamationen aus Gründen der Bestimmu
Zuschlage können nicht berücksichtigt werden,
waren. Die Gegenstände werden unter dem S

Die Gegenstände werden nach erfolgtem
zwar auf Verlangen bis zu deren Übernahme
ohne weitere Haftung für etwaige Beschädig
hat ausschliesslich auf Kosten und Gefahr des
leitung keine Haftung für eventuelle Verluste

Auskünfte erteilt und Kaufaufträge über
utca 8. Telefon: 120—14).

Légrády nyomda és kön

Székely Bertalan

"Viharos" sign.-val "A Székely-kiállitás" cimmel közli a lap azt a beszámolót, mely a Nemzeti Szalonban rendezett tárlatról szól. Felsorolja és méltatja a müvész néhány alkotását: "II. Lajos tetemének föltalálása", "V. László neveltetése" a müvész egyik fiatalkori arcképe "a portréfestés remeklése", Ráth György arcképe, melyet külön kiemel, majd felhivja a figyelmet arra, hogy a nagy tudásu, igazi müvészt nevezzék ki a Szépmüvészeti Muzeum igazgatójává.
A HÉT, Bp. 1900. márc. 18. XI. évf.
11. sz. 175. lap.

M.D.K.

Székely Bertalan

"Zivatar" c.képéről elismeréssel ir lap "Csevegés a "Zöld Szalon"-ban" c. rovatában "A Nemzeti Szalon megnyilt" cimmel.

Képes Családi Lapok, Bp. 19oo. május 2o. 22. évf. 2o. sz. 32o. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Székely, Bertalan

wod

Műcsarnok, 1900.

142. (Sz. B. Kiállitása a Nemzeti-halomban)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnök

a

8. sorsz. Műhelyi minta

MOL

Székely Bertalan festőművész

Önarcképe (ifjúkorából)
V. László udvarainak vázlata a kiállításon
olaj.

Katalog a Nemzeti Szalon Nemzetközi kiállításához
Budapest 1901.

Székely Bertalan

Székely Bertalan művének kiállítása a Nemzeti Múzeumban.)

rendeznek. A magyar közönségnek most lesz először alkalma megismerni a mester teljes munkásságát, mely kiterjed a festészet egész birodalmára.

A gyűjtemény, melyet a Nemzeti Múzeum, történeti arczképcsarnok, maga a mester és magánosok egészítették ki teljessé, a következő jelentősebb műveket foglalja magában: hat nagy történeti kép, 17 kisebb-nagyobb történeti vázlat, 30 friz, 24 rajz, 18 olajvázlat, nyolcz kisebb-nagyobb történeti vázlat, 30 friz (fali képek a párkányok alá) 24 rajz, 18 olajvázlat, nyolcz akvarell, hat történeti arczkép, több életkép s a mesternek ifjú korából való, maga festette arczképe. A Székely-kiállításhoz méltán fog sorakozni a *grafikai kiállítás* is, melyen a legjelesebb külföldi rajzoló művészek mellett kiváló magyar nevek is szerepelnek.

Vas. Ujs 1900

140. l.

Székely Bertalan

ind

Értesítője, A magyar
nyelvtanárok országos
egyesületének - 1900. III. 87.
243. 1.

Magyar királyi államvasutak.

T. Mühely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Székely Bertalan

Zichy Mihály üdvözlete Székely Bertalanhoz. A Péterváron élő nagy magyar művész, *Zichy* Mihály, ki hazája minden művelődési mozgalmát folytonos figyelemmel kiséri, a mint értesült, hogy *Székely* Bertalan műveiből a Nemzeti Szalon kiállítást rendezett, a következő táviratban üdvözölte nagyérdemű kollegáját márczius 22-ikén: «Őszinte tisztelőd és barátod csatlakozik üdvözlőid sorához. Tartson meg az Isten sokáig, erőben és egészségben, *Zichy Mihály.*» — *Székely* Bertalan, kit nagyon megilletett a gyöngéd figyelem, meleg hangú sorokban köszönte meg a messzeföldről jött szíves üdvözletet.

Vas. Ujs
1900. 205. l.

X

[illegible]

[illegible]

Székely Bertalan
festő

Fővárosi Lapok 1900. márc. 11., 8. old.
(reprodukció: A mohácsi ütközet.)

Kalmár

Szekely Bertalan

Szöd

Lyka Károly. Szekely Bertalan. Budapesti Napló. 1900. 7/7.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

m.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Székely Bertalan

wód

Lyka Karól. Székely Bertalan. Mücsarnok. 1900. II. szám.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök
alá

8. sorsz. Műhelyi minta.

< Székely Bertalan >

zvód.
z
Lyka Károly

< > Budapesti
Napló
1900. marc. 13

ez, közepén a bünbeesés jelenete. Német, XVI. sz. —
im Mittel der Sündenfall. Deutsch, XVI. Jh.

pén dudor, trébelt, csavarosan gerezdes rozettával. Német,
das Mittel gebuckelt, mit gewundener, gerippter Rosette.

epén trébelve a bünbeesés jelenete. Német, XVI. sz. —
r Sündenfall. Deutsch, XVI. Jh.

a bünbeesés jelenete. Olasz, XVII—XVIII. sz. — Runde
Sündenfall. Italienisch, XVII—XVIII. Jh.

a, Mária koronázásának jelenetével. Olasz, XVI. sz. —
nung der Maria darstellend. Italienisch, XVI. Jh.
Illusztr. XXXVIII. tábla.

aranyozott réz, domboru barokk kagylós disszel, két villa,
. Osztrák, XVIII. sz. — Besteck für eine Person, Kupfer
ekor. Zwei Gabeln, Messer, zwei Löffel, ein Salzfass. Öster-

ku, renaissance diszitéssel, aranyozott bronz. Baluszteres
tején Szent Péter alakja áll (Ezüst). Jelezve: JEAN
. — Kleine Stutzuhr, in Form einer Monstranz, mit Renais-
Gehäuse der heilige Petrus aus Silber. Französisch, um 1600.
Illusztr. XXXVI. tábla.

Székely Bertalan

½. Kolozsvárott 1835. május 8án. Jelenleg (1900) a budapesti műtarajztanoda és rajztanárképző tanára.

1., Thököli Imre menekülése. (vázlat) 74X94 cm. M.N. Muz. Cat. 53. l. n-o.k. l.

2. Dobozy Mihály. vászon 133X155. A székesfehérvári nők ajándéka 1863. M. n. Muzeum. Cat. 84.

3. A mohácsi ütközet. vászon 174.5X285. Fuchs Gusztáv ajándéka 1868. M. N. Muz. Cat. 89. l.

4 Az egri nők. vászon, 226.5X176.5 Az egri nők ajándéka 1868. M. N. Muz. Cat. 112.

5. V. László és Gilley Ulrik. vászon 123X222. Vétetett 1871. M. N. Muz. Cat. 113.

6. Thököli Imre menekülése. vászon 159X222. vétetett 1875. M. N. Muz. Cat. 114.

7. II. Lajos tetemének feltalálása. vászon, 140X181.5. Részint alácrásból, részint a képcsarnoki egylet ajándékából 1863. M. N. Muz. Cat. 123.

8. Deák Ferencz arczképe 1869-ből A művész ajándéka 1876. vászon, 146X122. M. N. Muz. Cat. 475. jelenleg a tört. Képcsarnokban.

Jacopo alias Jacobello del Fiore

velencrei festő.

Gentile Fabriano mester tobb jeles tanitványai közül Jacopo al. Jac. del Fiore vált ki s fejlődött maga is a velencrei iskolában határt jelző előkelő mesterré. Ő volt az első, ki alakjait mindig a természeti nagyságnak megfelelően festette; s az akkori művészi fejlettséghez viszonyitva, annyi előkelő izlést és méltóságot tudott műveibe önteni, hogy szinte meglepő.

Dessewffy A. Vel.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Sas Ede. Mesék a valóságról. *Budapest 1900.* Sas Ede neve inkább prózai elbeszélései révén ismeretes az irodalomban, de hogy mint verskölto sem tartozik a hivatlanok közé, költeményeinek e csínos gyűjteménye hangosan hirdeti. A mi különösen meglepi az olvasót, az a formának ügyes, szabatos, mondhatni művészies kezelése. De Sas Ede nemcsak külső előnyökkel dicsekszik, verseiből a belső tartalom sem hiányzik. Mindig van mondanivalója s tárgyait költőileg fogja föl s költőileg alakítja. Költészetén azonban bizonyos kiábrándultság vonúl végig; keserű, olykor fanyar mosolylyal nézi a világot s hangja gyakran válik szatirikussá. Különösen jellemzők a kis kötet első cziklusába foglalt költemények, melyeket *gyermekmeséknek* nevez. A gyermekmesék (Csipkerózsa, Hamupipőke, Piroska és a farkas, Hófehérke) keretében modern történeteket beszél el, mai világunk szatirikus rajzával, s a kétféle hangot, a népmesék naivságát s a századvég kiábrándult emberének hideg, gúnyos reflexióit, sokszor igen szerencsésen olvasztja össze. Az *Életemből* című cziklusban az a második hang uralkodó, a *Velencze* című utolsó cziklus négy költeményében ellenben, bár itt sem hiányzik a szatirikus elem, Byron hatása alatt a múltak álma, sovárgása csendűl meg méla rímekben. Az érdekes kis kötetből álljon itt mutatványúl a következő költemény:

Levélhullás.

A fákat leggyöngébb szellő se rázza,
A lomb szeliden mégis lepereg.
Szép csöndes, engedelmes megadásra
Tanítanak a hulló levelek.

De hát mi az, a miről én lemondjak?
Fanyar mosoly fut át az arczomon.
Fényéről tán kincseknek, hatalomnak?
Dicsőségről, mely örök fénybe von?

Multamba nincs, mitől a búcsu fájna,
És a jelenbe sincs, de semmi sem,
Nincs semmim, csak a jövendőnek álma —
Hát azt síratja épen a szívem.

Mert nem fáj úgy a múltat eltemetni,
Mint a jövőnek büszke vágyait.
A valóságot szíved elfelejti —
De soha sem felejti álmait.

Cervantes «Don Quijotte»-ját új magyar kiadásban adta ki az Athenæum-Társaság. Cervantes halhatatlan művének teljes és hű fordítását, melyet *Győry* Vilmos végzett, *Huszár* Vilmos némely részében megrövidítette, összevonta, hogy így az ifjuság s mindazok számára hozzáférhetőbb legyen «Don Quijotte», kiket a terjedelmesebb olvasmány elfárasztana. Huszár Vilmos, ki a spanyol irodalom alapos ismerője, ezenkívül bevezetéssel is ellátta Cervantes művét, melyben ismerteti az író korát, sok jellemzőt mond a spanyol irodalomról, «Don Quijotte» keletkezéséről; figyelmeztet ennek vezérgondolatára, a mű szépségeire, s a hatásra, melyet ez a munka tett a modern regényirodalomra. A csinosan kiállított könyv ára 2 korona 50 fillér.

Vörösmarty levelezése. Ez év deczember elsején lesz százéves fordúlója Vörösmarty Mihály születésének. Megülik az összes irodalmi körök országszerte. Ez alkalomra a székesfejérvári Vörösmarty-kör ki akarja adni összes levelezését. A kör választmánya tehát kéri mindazokat, a kiknek birtokában van Vörösmarty valamely levele, küldje be a kör titkárjának, Czapáry László tanárnak Székes-Fejérvárra.

A föld, mint társadalom-politikai és nemzeti kérdés. Irta *Asbóth* János, az Akadémia tagja. A földbirtok és a földmívelés ügyének rendkívűl fontos kérdéséről táplált nézeteit kifejtette a szerző annak idején az ezen ügyben a földmívelési miniszter által összehívott szaktanácskozáson és értekezett e tárgyról a tudományos Akadémia előtt is. Mindezeket most összefoglalva, önálló füzetben is kiadta. Ára 60 fillér.

A pápaság egyetemes története, írta *Goyau* György, franczióból fordította *Kubinyi* György. Budapest, a fordító tulajdona. Goyau franczia író katholikus szempontból írta meg a pápaság történetét, illetőleg összefoglalta a világtörténetnek kétségtelenül egyik fontos részét, egy aránylag nem nagy, bár terjedelmes könyvbe. A pápaságnak világtörténeti fontosságát s az emberiségre, a művelődésre való hatását emeli ki főképen. Kapható a könyv a fordítónál Karavukova bács-bodrogmegyei községben és Budapesten a Szent-István-Társulatnál (VIII. Szentkirályi-utcza 28. sz. a.) füzve 4 koronáért, kötésben 5 koronáért; papnövendékeknek 3 korona.

Az Akadémiában tartott értekezésekből megjelent legújabban: *II. Ramses, az exodus faraója*, írta *Mahler* Ede, ki azt bizonyítja, hogy II. Ramses alatt történt a zsidók kivándorlása Egyiptomból. Ára 75 fillér. *A marosvásárhelyi ref. iskola XVII. századi törvényei*, írta Békefi Remig; ára 1 korona. *Emlékbeszéd Horvát Boldizsár tiszteleti tagról*, tartotta Tóth Lőrincz; ára egy korona.

A SZINHÁZ TAGJAI NÉZIK AZ OLTÁST.

«Himfy dalai» német fordításban. Az «Oesterreichisch-Ungarische Revue» című bécsi folyóirat e havi száma *Berczik* Árpád a «Himfy dalai» nagyhatásu vígjátékának német fordítását közli, a mely Kumlik Emil sikerült munkája. A fordító hosszabb előszóban ismerteti a magyar közéletnek Kisfaludy Sándor nevéhez fűződő korszakát, mint a Berczik darabjának érdekes irodalomtörténeti és politikai hátterét.

Nemzeti Szinház. Márczius 9-ikén a Nemzeti Szinház *Meilhac* és *Halévy*, a régebben jónevü párisi irói czégnek, mely Offenbachnak is több operettészöveget szolgáltatott — egy három felvonásos vígjátékát adta elő *Adorján* Sándor fordításában. A még a hetvenes évek elejéről való színmű czíme «*A kis marquisné*». Jóval enyhébb a levegője, mint a mai franczia színműveknek, de a darab tárgya már kissé kopottas, a minek nem a szerzők az okai, hanem az, hogy az újabb szerzők azóta e tárgyat és helyzeteket sokszor fölhasználták. A vígjáték alapja az, hogy az udvarló nagyon megijed, mikor megtudja, hogy imádottja szabaddá lett s most már feleségül veheti, ha akarja.

A KATONASÁG SORFALAT ÁLL A SZINHÁZ ELŐTT.

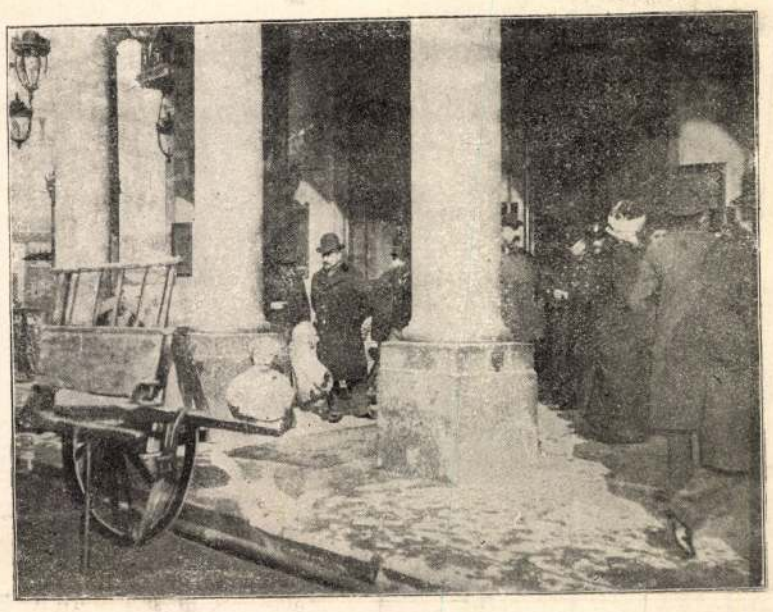

A TŰZBŐL MEGMENTETT SZOBROK A FŐBEJÁRAT OSZLOPAI ALATT.

A THÉATRE FRANÇAIS ÉGÉSE. — J. W. B. Wilby pillanatfényképei.

Kergazonné már alig bír ellenállni Boisgommeux ostromának. Kergazon úr, a ki tudós, nem bánná, ha elválna tőle felesége, s meg is egyezik vele, hogy majdidéz elő a férj olyan jelenetet, melyben a felesége meglepi s aztán meg van a kellő ok a válásra. Mindenféle akadályok következtében a szobalánynak kell látszólag megadni az okot. De ezalatt Kergazonné, ki udvarlóját értesíti, hogy immár közeledik szabadulása, kiábrándúl, mert Boisgommeux nem örül ennek a változásnak. Az asszony visszatér férjéhez, udvarlójának még erkölcsi leczkét is ad, s ő maga azzal békül ki férjével, hogy az asszony a tűzhelynél találja meg otthonát. Az eleven, mulatságos jelenetek, s az ügyes bonyolítás mellett *Csillag* Teréz kedves játéka, *Náday*, *Dezső*, *Gabányi*, *Nagy* Ibolyka közreműködése hatott legjobban.

Vígszinház. Feydeau György márczius 10-ikén előadott bohózatának ártatlan czíme «*Pajkos férjek*,» de maga a darab épen nem ártatlan. Feydeau bohózatát gazdag elmésséggel s kómikus ötletekkel fűszerezi s ezek miatt nagy tetszéssel fogadta a lipótvárosi szinház közönsége s hosszú életűnek is igérkezik, mert a ki csak mulatni és nevetni akar, ezt megtalálja. Két asszony akarja e darabban megboszúlni férje kicsapongását, szeget-szeggel. Az akadályokat, melyekkel lépten-nyomon találkoznak, elmésséggel és frivolítással állítja elébök a szerző. Morál csak annyi van a darabban, hogy az asszonyok és férjek kibékülnek. *Mihály* József a sok kétértelműséggel telt darabot óvatosan fordította le. Az előadás nagyon eleven volt. *Lánczy* Ilka, *Haraszthy* Hermin alakítása a finomsággal sokat bírt simítani. Nikó Lina, Kalmár Piroska, Gál, Hegedüs, Góth, Fenyvessi, Balassa mind kivették részüket az előadás sikeréből.

Székely Bertalan képei a Nemzeti Szalonban. Minden műszeretó nagy érdeklődéssel nézi a Nemzeti Szalon márczius 10-ikén megnyílt kiállításában *Székely* Bertalan festményeit és vázlatait, melyek egy gazdag művészi lélek annyi érzésével és tudásával mutatják meg az újabb nemzedéknek egyik első mesterünk műveit és pályáját. Együtt láthatók itt

VOLTAIRE MELLSZOBRÁNAK MEGKOSZORÚZÁSA A THÉATRE FRANÇAISBAN 1778-BAN — Egykorú metszet után.

A jelenlevők üdvözlik Voltairet, a ki a szinpadtól jobbra eső 2-ik emeleti páholyban látható.

a művésznek a Nemzeti Múzeumban és magánosok birtokában levő művei. *Ernszt* Lajos, a szenvedélyes gyűjtő, maga egész sorozatot állított ki *Székely* műveiből.

A Nemzeti Szalon kiállításán *Székely* művei egy termet töltenek meg. Két teremben pedig a festészet és rajz más érdekességeit találjuk. Képviselve van *Munkácsy* is: itt láthatjuk tőle a «Golgotha» híres képének egy pasztell-vázlatát, a «Milton» egyik női alakjához készült tanúlmányt, az «Ecce Homo» terjedelmes olajfestésü vázlatát, s három vízfestményt, a mi Munkácsytól nagy ritkaság. Ezek tulajdonosa Malonyay Dezső, ki Párisban bizalmas összeköttetésben élt Munkácsyval, s két kötetben megírta életét. Ott látjuk Munkácsy utolsó festékes tábláját és ecsetjét, melyhez utólszor nyúlt. Sok a megnézni való *Mészöly* Géza, *László* Fülöp, *Zemplényi* Tivadar, *Mannheimer* Gusztáv, *Poll* Hugó, *Kacziány* Ödön, *Katona* Nándor, *Rubovics* Márk, *Baditz* Ottó, *Szikszay* Ferencz, *Bruck* Lajos, *Olgyay*, *Kubinyi* Sándor, *Edvi* Illés Aladár, *Büttner* Helén, *Nagy* Zsigmond, *Istvánffy* képeiből, rajzaiból. A rajzokból külön kis kiállítás van itt, de ezek közt aránylag kevés a magyar művésztől való. Ide tartoznak *Rauscher* Lajos tanár rézkarczai. Külföldi hírneves rajzolóktól több kedves és finom munka van itt kiállítva. Az olasz *Favretto* három vízfestményéből egyet azonnal meg is vettek a Nemzeti Múzeum számára. A kiállítás rendezéseért a Nemzeti Szalon ügyeiben oly nagy buzgóságot kifejtő *Hock* Jánost méltán megilleti az elismerés. A kiállítás megnyitására a hetek óta távol levő Wlassics közoktatásügyi miniszter helyett *Kadocsa-Lippich* Elek osztálytanácsos, a művészi osztály vezetője, jelent meg.

Székely tisztelői örömmel használták föl ez alkalmat, hogy szeretetöknek és nagyrabecsülésöknek kifejezést adjanak a kitűnő művész iránt, a kinek a magyar művészet körül annyi érdeme van, s a ki mint tanár ma is oly buzgón működik az ifjú művésznemzedék képzése körül. Igaz szeretettel vették körül e hó 13-ikán, az Országos Kaszinó termében, a hol tiszteletére lakomát rendeztek.

A mester, a kit ritkán látunk műtermén és iskoláján, vagy eszmecseréhez való bizalmas társaságán kívül, feleségével és két fiával jelent meg: a festésben határozott erővel indúló Székely Árpáddal, dr. Székely Ágostonnal, s vejével dr. Antal Gyulával. Ránézve rokonszenves társaság fogadta itt, kollégái, barátai; régebbi és mostani tanítványai; írók, művészek, tisztelői. Sokan megjelentek, sokan pedig táviratokban, levélben küldtek üdvözletet. A lakomán elsőnek *Hock* János köszöntött Székelyre. Vázolta a mester küzdelmes múltját, hatását az elmúlt és a mai korszakra s művészeti jelentőségét a jövendőre nézve. A mester elérzékenyűlve, kézszorítással köszönte meg az ünneplést. Az éljenzés lecsillapúltával *Rózsa* Miklós, a Nemzeti Szalon titkára olvasta fel *Zala*, *Strobl* és *Fadrusz* szobrászok együttesen aláírt levelét, melyben a magyar művészek nevében üdvözlik a mestert, majd babérkoszorút nyujtottak át Székelynek, melyet a művészek küldtek. Taps és éljenzés hangzott. *Kacziány* Ödön művésztársai nevében köszöntötte föl a mestert visszaemlékezésekkel füszerezett beszédben; *Kauser* pedig az építészek nevében emelt reá poharat.

Figyelmeztetés. Azon előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius hó végén lejár, fölkérjük előfizetéseik mielőbbi megújítására, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Előfizetési föltételek:

	Koronaértékben					
	Egész évre		Félévre		Negyedévre	
	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
A Vasárnapi Ujság	16	—	8	—	4	—
A Világkrónikával együtt	19	20	9	60	4	80
A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok a Világkrónikával	24	—	12	—	6	—
A Politikai Ujdonságok a Világkrónikával	10	—	5	—	2	50

Az előfizetések a **«Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4. szám** küldendők. *Egyes előfizetések* legczélszerűbben posta-utalvány által eszközölhetők.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia márczius 12-iki heti ülésén *Pauler* Gyula elnökölt, s *Böhm* Károly levelező tag, a kolozsvári egyetem tanára és jeles bölcsészeti író tartotta székfoglaló értekezését. «Az értékelmélet feladata és alap-problemájáról.»

A magyarországi hírlapírók nyugdíjintézete. a múlt héten 5000 forintot kapott Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter útján. Az összeget valaki a kereskedelmi miniszterium egyik tisztviselőjének postán küldte, minden tájékozás nélkül. A tisztviselő a miniszternek adta át, ki a hírlapírók nyugdíjintézetének gyarapítására fordította.

A budapesti mentő-egyesület márczius 11-ikén tartotta évi közgyűlését gr. *Andrássy* Aladár elnöklése mellett. Bár annyi sok jót gyakorol az egyesület, a közönség adományai csak kevéssé támogatják. Ez tünt ki a közgyűlésen. A mostani évre a kiadásokat 88,332 koronában állapították meg, de csak 70,000 korona bevételre számítanak. Az elnök megnyitó beszédében föl is említette, hogy a nagy közönség közönbös a jótékony egyesület működése iránt, holott minduntalan igénybe veszi.

MI UJSÁG?

Márczius 15 ike. A szabadság napját országosan megűlték most is márczius 15-ikén. A budapesti ünnepélyekre több középületen — az országházán is — kitűzték a nemzeti lobogót, s azon kívül számos magánházra. A képviselőház nem tartott űlést. A Petőfi-társaság és az egyetemi ifjúság ünnepe lelkes közönséget gyűjtött össze. A Petőfi-szobor megkoszorúzása is kiemelkedő része volt az ünnepnek, valamint az emléktábla felavatása a múzeum lépcsőjénél, a hol ötvenkét év előtt Petőfi a «Nemzeti dalt» szavalta. Minden kör és egyesület igyekezett kivenni részét az ünnepből. A szinházakban hazafias darabokat adtak elő; a Nemzeti Szinházban «II. Rákóczi Ferencz fogságát». Az iskolákban szünetelt az előadás, vagy ünnepre gyűltek össze a tanulók. Az ünneplésben részt vett a félszázad előtti márczius 15-ike egyik főszereplője, *Jókai* Mór is, ki a Petőfi-társaság ünnepi ülésén elnökölt. Az ország összes városaiban mindenütt rendeztek ünnepeket.

A *Petőfi-Társaság* délelőtt a Vigadó nagytermében rendezte díszgyűlését. Nagy sokaság gyűlt össze, mely az elnöki helyet elfoglaló Jókait perczekig viharosan üdvözölte.

Bartók Lajos alelnök szólt először. A világszabadságról beszélt költői hévvel, s márczius 15-éről.

MDK

Székely Bertalan

Pályabiróságok ülései. Mücsarnok, 1900. 20. sz. 283.l.

MDK

Székely Bertalan

A: M.művészet a párisi kiáll.-on. Műcsarnok, 1900, jun. 17. 315 l.

MDK

Székely Bertalan

kiállitása a Nemz. Szalonban.

Mücsarnok, 11.sz. 1900, márc. 18. 142 l.

MDK

Székely Bertalan

Szana T: 1oo év a m. müvészet történetéből. Mücs. 19oo. dec. 16. 54o l.

MDK

Székely Bertalan

"Anyai szeretet" c. művének repr. (Az Orvos-Szövetség kiállítása.)

Művészet, 1902. 356.l.

Székely Bertalan

és Lotz Károly "jeles müvészekről semmi ujat nem mondhatunk, tisztelettel hajolunk meg következetességük előtt, mellyel müvészi hitvallásukat évek igen hosszu sora óta dokumentálják."
A két müvészről azonos vélemény, szószerinti idézete a Müvészet c. rovatban, -"Nemzeti Szalon" cimmel közölt szöveg egy részének.

A HÉT, Bp. 1902. márc. 30. XIII. évf. 13. sz. 210-211. lap.

Székely Bertalan

l.

Sándor

1901. 4, 5. l.

1944 III.8.-án.....

" V.7.-én.....

" VI.3.-án.....

" VI.26.-án.....

" VII.10.-én.....

Budapest, 1947 okt

Főtisztelendő

KOVÁCS S Á

MDK

Székely Bertalan, festöm

egy régebbi érdekes képével szerepel.

A Nemzeti Szalon tárlata. 1900.máj. 12.
Vas. Ujs. 1900. 47.évf. 20.sz. 331.l.
/A társulat igazgatója Hock János./

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Zrinyi Miklós Szigetvárott.1883.- Ipolyi Arnold-féle 5oo ft-os történelmi dij.

Mücs. -OMKT. Tavaszi kiállitás. 19oo. Kat. 17.1.

MDK

Székely Bertalan

1.
Párisszi Kiáll.1900.

Székely Bertalan

kiállítása.

Nemzeti Szalon

1900. März -

Föv. Kept

Székely Bertalan

koll. Eiáll

Nemzeti halon

1900.

...ak

Bpest

...kör 929 okt. – dec. negyedévi nyugtát

...e, kedjen azérbe jövő P. 6 mellékelt

...elyes tisztelettel

Adler Lajos

pénzbeszedő

Bpest. Arlina u. 21

930 12/31

Székely Bertalan

A Nemzeti Salon által
1900 ban rendezett
kollektivkiállításának
katalogusát lásd

Könyvtáramban

Bő életrajz és
arckép

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Székely Bertalan

művenek kollektív
kiállítása
és nemzetközi grafikai
kiállítás.

Budapest
1900

teljes életrajzzal - arcképpel
lásd könyvtáramban
A művész életrajzával
egyidejűleg dolgozandó
fel.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

MDK

Székely Bertalan

Zichy Mihály üdvözlete Székely Bertalanhoz.
Vas. Ujs. 1900. 13. sz. 205.l.

Szekely Bertalan

[illegible]

Vas Lyp 1900. 1718

Székely Bertalan

A rajztanitáshoz egy jó segédkönyvecske jelent meg *Székely* Bertalan derék festészünktől, s az orsz. mintarajztanoda tanárától. Czime „*A figurális rajz és festés elvei, melyek a m. kir. orsz. mintarajztanoda és rajztanárképezdei szakoktatásnál alkalmazásban vannak.*“ Székely saját előadásainak fő irányát és elveit adja elő 32 lapon világosan és érdekesen, gyakran ábrákkal és rajzokkal is magyarázva. A füzet a müvészet elveinek széleskörü áttekintésével és teljes ismeretével lévén irva, kis terjedelemben is bő tartalmu, mert tömören és határozottan szól a rajz és festés minden részletéről, s a mit mond, nemcsak rajztanitókat érdekelhet, hanem azokat is, kik üres óráikban szeretnek a rajzolással és festéssel foglalkozni, s biztos ujjmutatást óhajtanak. Praktikus tanácsadó az izlés, csin és művészies érdekében, s tudtunkkal az első ilynemü könyv. Csak kis kivonat Székelynek azon érdekes előadásaiból, melyeket a mintarajztanodában tart, de elégséges arra, hogy fölgerjeszsze a vágyat; bárcsak e nagymüveltségü képirónk az ecset mellett a tollhoz is hozzá nyulna minél gyakrabban, s irna a képzőművészetekről.—A füzet az Eggenberger-féle könyvkereskedés kiadásában jelent meg, s ára 40 kr.

Vas. Ujs. 1877. 203. 1.

segélyező alapja gyanánt fognak kezelni. *Márkus* főpolgármester mély meghatottsággal köszönte meg a közgyűlés üdvözlését.

A nemzetközi béke érdekében. A nemzetközi, interparlamentáris konferenczia a nyáron Párisban fog tanácskozni. A konferenczia magyar csoportjában gr. *Apponyi* Albert nagy buzgóságot fejt ki, hogy a világ összes sajtója szövetségbe lépjen a béke érdekeinek javára. E végből márczius 26-ikán a magyar sajtó képviselőiből álló értekezlet gyült össze Budapesten *Jókai* Mór elnöklete alatt, mely alkalommal gr. *Apponyi* szokott ékesszólásával, fejtegette a nemes eszmét. S a magyar hirlapíró-csoport Jókai elnöklete alatt azonnal meg is alakult. Másnap az interparlamentáris magyar szövetség tartott ülést gr. *Apponyi* elnöklete alatt, s főleg azzal a fontos kérdéssel foglalkozott, minő módosításokra és kiegészítésekre szorulnak a hágai békekonferenczia határozatai. Gróf Apponyi egyszersmind bejelentette a magyar sajtó-csoport megalakulását, s indítványozta, hogy a szövetség elé nemzetközi javaslat terjesztendő, mely szerint a szövetség felszólítja összes csoportjait, hogy saját államaikban a sajtónak a mienkkel azonos czélu csoportokká alakulását mozdítsa elő. Ezt egyhangulag el is fogadták, a miről gróf *Apponyi* levélben értesítette *Jókait*. Az ülésen jelen volt *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Perczel* Dezső, a képviselőház elnöke, *Szilágyi* Dezső, *Wekerle* Sándor, gróf *Csáky* Albin, *Horánszky*, stb.

Zichy Mihály üdvözlete Székely Bertalanhoz. A Péterváron élő nagy magyar művész, *Zichy* Mihály, ki hazája minden művelődési mozgalmát folytonos figyelemmel kiséri, a mint értesült, hogy *Székely* Bertalan műveiből a Nemzeti Szalon kiállítást rendezett, a következő táviratban üdvözölte nagyérdemű kollegáját márczius 22-ikén: «Őszinte tisztelőd és barátod csatlakozik üdvözlőid sorához. Tartson meg az Isten sokáig, erőben és egészségben, *Zichy Mihály.*» — *Székely* Bertalan, kit nagyon megilletett a gyöngéd figyelem, meleg hangú sorokban köszönte meg a messzeföldről jött szíves üdvözletet.

Ludvigh János emlékezete. *Szepes-Béla* városa szoborral akarja megörökíteni jeles szülöttjének, Ludvigh Jánosnak emlékezetét. Ludvigh János, Ludvigh Gyulának, a magyar államvasutak elnök-igazgatójának édes atyja, eleintén a XXI. szepesi városnak, azután pedig Iglónak volt országgyűlési képviselője. Később a magyar táborban volt kormánybiztos, majd a hétszemélyes tábla birája. Világos után Brüsszelben telepedett meg, hol a magyar emigrácziónak egyik nagy tevékenységű embere lett, ki mint publiczista is sokat irt, s haza jövén, mint a «Hon» vezérczikkirója és országgyűlési képviselő folytatta hazafias munkásságát.

Magyar művész Rómában. *László* Fülöp, a hírneves arczképfestő befejezte Rómában XIII. *Leo* pápának és *Rampolla* bíbornok államtitkárnak arczképét. A pápa kétszer ült László előtt magánlakosztályában. Még Lenbach előtt is csak egyszer ült a szent atya. Az arczkép, mely a budapesti szépművészeti muzeumnak készült, a pápát karosszékben ülve ábrázolja. Három napig volt kiállítva Rómában, *Fraknói* Vilmos püspök palotájában, a hol az összes főpapok és a Rómában élő arisztokráczia tagjai megtekintették. A két arczkép a párisi kiállítás magyar osztályának egyik érdekessége lesz.

A posta és távíró egyesítése. A magyar posta- és távíró-intézet egyesítésének nagy műve, melynek keresztülvitelét Baross Gábor már 1887-ben kezdette meg a budapesti főpostahivatal és központi távíróhivatal egyesítésével, márczius 17-ikén végleg befejeztetett. A posta- és táviró-tisztviselők megünnepelték e nagyfontosságú eseményt. Az Andrássy-úti Klivényi-féle vendéglő dísztermében 250 terítékű lakoma volt, melyen *Demény* Károly igazgató, *Dávid* Endre felügyelő, a Kassára távozó főnök és *Józsa* Lajos főfelügyelő, az új főnök voltak jelen, s velük a székesfővárosi tisztviselői kar szine-java.

A PETŐFI-EMLÉKTÁBLA LELEPLEZÉSE POZSONYBAN. — Thaly Kálmán beszédet mond.

HALÁLOZÁSOK.

Báró Atzél Béla, a magyar előkelő társaság egyik legkiválóbb, legtevékenyebb s áldozatkész tagja, s a nemzeti érzésnek is lankadatlan buzgalmú ápolója, ki a főváros társadalmi életének emelése, fejlesztése körül annyi maradandó érdemet szerzett, elhúnyt márczius 29-én Budapesten 50 éves korában. Nagy veszteség az előkelő ízlésű, nagy műveltségű és ritka tevékenységű férfiú halála. Ő emelte a fővárosi klub-életet is arra a nagy fejlődésre, melybe az utóbbi években jutott. A fejedelmi berendezésű Park-klub az ő alkotása s az Országos Kaszinót is ő alakította át a társas élet fényes otthonává. A művészi ízlés terjesztését, a magyar nemzeti, társadalmi erő fejlesztését tűzte ki czélul, s tollal, szóval, tettel dolgozott eszméi megvalósításán. Egyideig a politikai téren is működött, s nyolcz évvel ezelőtt az országgyűlésen a bodajki kerületet képviselte, de a politikát hamar fölcserélte a társadalmi tevékenységgel, s itt föl is találta becsvágyá méltó terét. A szeretetreméltó, gavallér férfiú a télen sokat szenvedett asztmában, s a franczia Rivierán keresett enyhülést. Márczius 13-ikán érkezett haza, s itthon influenzás tüdőgyulladásba esett, mely pár nap alatt véget vetett életének. Özvegye Glinai Germany Ilona, a román szenátus tagjának, Glinai Germany Györgynek leánya, s két fia Elemér és György gyászolják. Halála mély részvétet támasztott mindenfelé. Alig van valaki a fővárosban, a ki ne ismerte volna. A legközelebbi órában már nagyon sokan fejezték ki részvétöket személyesen, vagy irásban a gyászoló családnak. A részvétnyilvánítók közt az első volt Széll Kálmán miniszterelnök és báró Fejérváry miniszter. Az Országos Kaszinó, a Nemzeti Kaszinó, a Park-klub, az Otthon és a Budapesti Ujságirók Egyesülete, melyeknek alapító tagja volt, gyászlobogókat tűztek ki. A városi tanács a kerepesi-úti temetőben díszsírhelyet jelölt ki. A halottat a Park-klubban helyezték ravatalra s a temetést márczius 31-ikére tűzték ki.

Joubert Jakab Péter, a boer hadak fővezére, Transzvál köztársaság alelnöke, márczius 27-ikén meghalt 66 éves korában. Halála nagy csapás a boerok szabadságharczára annál is inkább, mivel ez épen a mostani válságos pillanatban következett be, midőn oly nagy szükség lett volna az ő nagy tehetségeire. Életének gyomorbaj vetett véget, mely már régebb ideje ostromolta. Ezért utóbb vissza is vonúlt a csatatérről, hova azonban, javulást érezvén, épen újra vissza akart menni, midőn márczius 25-ikén roszúl lett, s 27-ikén este pedig meghalt. Az angol lapok is nagy tisztelettel irnak katonai és polgári erényeiről.

Zsolnay Vilmos temetése múlt vasárnap délután ment végbe Pécsett, ott volt az egész város, de voltak sokan Budapestről is, különösen művészek és építészek. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter Abonyi Emil miniszteri tanácsos által képviseltette magát, és koszorút küldött Zsolnay ravatalára. A gyár felé vezető széles országúton végestvégig égtek a gyászfátyollal bevont gázlámpák, a gyár munkásai pedig kalapjukon gyászfátyollal és égő gyertyával a kezükben sorfalat állottak. A beszentelést Hettyey Sámuel püspök fényes segédlettel végezte. Majd Littke József, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, néhány szóval elbúcsúztatta a halottat. A nagy gyászmenet eleje már rég a temetőben volt, mikor a halottas kocsi a gyárudvarról elindulhatott. A pécsi kereskedelmi kamara külön gyászjelentést bocsájtott ki, valamint a város is. A kamara egyhangúlag elhatározta, hogy a várossal karöltve, *Zsolnay Vilmosnak emlékszobrot emel,* s az e czélra való gyűjtést 2000 koronával megnyitja. Az adakozások már is szépen gyülnek. — Zsolnay alig pár heti betegség után hunyt el. Még betegen is minden nap megnézte gyárában a párisi világkiállításra készülő remek tárgyakat és folyton rendelkezett.

Majláth Béla temetésén, mely márczius 25-kén ment végbe, a fővárosi irodalmi világ sok tagja volt jelen, a régi honvédek pedig testületileg kisérték ki egykori vitéz bajtársukat utolsó nyugvóhelyére a kerepesi-uti temetőbe. Halálát a kiterjedt rokonságon kívül özvegye szül. szentmiklósi és óvári Pongrácz Anna, gyermekei: Eszter, balázsfalvi Brencsán Gézáné, férjével, Kamilla és Béla, valamint unokái ifj. Brencsán Géza és Károly gyászolják.

Nagyklopotivai Pogány György, Hunyadmegye nyug. főispánja, Déván, 85 éves korában meghalt. Közszolgálatát Nagy-Enyeden mint Alsó-Fejérmegye aljegyzője kezdte meg. Később alispán lett és e tisztét 1848-ig viselte. 1861-ben főispánná nevezték ki. Ebben az állásában szolgált 1879-ig, a mikor nyugalomba vonult. Alsó-Fejérből 1890 ben helyezték át Hunyadmegyébe. Több jótékony alapítványnyal örökitette meg nevét. Halálát fiai: Károly, Krassó-Szörénymegye főispánja, és János alsó-fejérmegyei birtokos és kiterjedt rokonság gyászolja.

Gróf Benedetti Vincze, egykor világszerte emlegetett franczia diplomata meghalt Párisban márcz. 28-ikán, 83 éves korában. Benedettinek jutott az a végzetes szerep, hogy előkészítse a franczia-porosz háborút. Akkor ő volt a franczia nagykövet Berlinben, s ő állt elő Napoleon azon követelésével, hogy a spanyol trónra kijelölt Hohenzollern Lipót herczegnek Vilmos porosz király parancsolja meg, hogy soha el ne fogadja a spanyol koronát. Ezt a követelést Benedetti 1870 julius havában Emsben oly hangon ismételte a porosz király előtt a fürdő sétálóhelyén, s aztán oly nyersen kivánt újabb kihallgatást a királynál, hogy július 14-ikén a diplomácziai összeköttetés Franczia- és Poroszország közt megszakadt, s nyomban rá franczia részről a hadüzenet következett. Benedetti a császárság bukása után a nyilvános élettől egészen visszavonúlva élt.

Elhunytak még a közelebbi napokban: Pröbsztl Pál. esperes-plebános, aranymisés pap, újhartyáni plebános, 80 éves korában, Újhartyánban. — Demeter János, ev. ref. lelkész, 74 éves korában, Martonyiban. Az elhunyt honvédtiszt volt a szabadságharczban, melynek harminczegy ütközetében vett részt. — Bakóczi János, ref. lelkész, ki az egyházi történelem terén irodalmilag működött, Hajdú-Böszörményben 66 éves korában. — Kósa Dániel, ó-apáti-i ref. lelkész, 75 éves korában. Ó-Apátiban. — Édes Vincze, ref. lelkész, volt egyházmegye-

tanácsbiró és földbirtokos 66 éves korában. Az elhunyt tüzértizedes volt a szabadságharczban. — Szilárdi Jakó Pál, 48-as honvédfőhadnagy, nyug. kir. járásbiró, földbirtokos, 77 éves korában, Derecskén. — Uhlárik János, pénzügyi titkár, volt országos képviselő, 48-as honvéd, 72 esztendős korában, Trencsénben. — Szabel Alajos, nyug. pénzügyi számtiszt, régi honvéd, Nagy-Váradon. — Dr. Bakó János. Hontmegye nyug. főorvosa, Budapesten. — Egedy Lajos, államvasuti nyug. főellenőr, 64 éves korában, Budapesten. — Szoboszlai Papp József, szatmármegyei tiszteletbeli főszámvevő, a nagykárolyi takarékpénztár-egyesület felügyelő bizottságának elnöke, 35 éves korában, Nagy-Károlyban. — Papp Ferencz, birtokos, Kolozsmegye bizottsági tagja, 68 éves korában, Gyekán, honnan Mocsra, a családi sirkertbe szállították. — Kovács László, 48-as honvédhuszár főhadnagy, a martonfalvi Kovács-család utolsó férfitagja, 82 éves korában, K.-Martonfalván. — Fügi Béla, kismartoni polgármester, 66 éves korában, Kismartonban. — Schiffer József, iváncsai földbirtokos, 85 éves korában, Iváncsán. — Zavodszky József, a központi állampénztár pénztárnoka, Budapesten.

Bachmann Mihaela, az esztergomi Szent Anna-kolostor főnöknője, 65 éves korában meghalt. Előbb a szatmári anya-zárda tanítóképzőjének volt tanárnője. — Nemespani Barta Béláné, szül. Rudnyánszky Emma, a budapesti itélőtábla néhai tanácselnökének özvegye, 71 éves korában, Jászfalun. — Tőkey Jenőné, szül. Török Izabella, 30 éves korában, Makón. — Özv. Hlatkay Károlyné, 72 éves korában, Temesvárott, Hlatkay Endre, a nagyváradi ügyvédi kamara elnöke, a boldogultban édesanyját gyászolja.

SAKKJÁTÉK.

2160. számu feladvány. Schiffer V.-től.

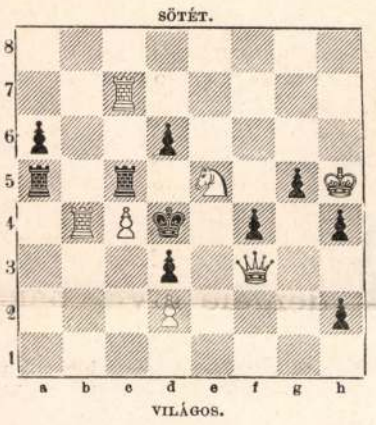

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2144. számu feladvány megfejtése Feigl M.-tól.

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. Vf1—d1	Kd5—d4 : (a)	1.		Fb2—d4 : (b)
2. c2—c4	b4—c3 : e. p.	2. Vd1—f3 †		Kd5—e6
3. Vd1—b3	t. sz.	3. Hd6—e8		t. sz.
4. V mat.		4. V v. H v. f4—f5 mat.		
	b.		c.	
1.	c5—d4 : (c)	1.		Ha6—c7
2. Vd1—f3 †	Kd5—c6	2. c2—c4 †		b4—e3 :
3. Hd6—e8 stb.		3. Vd1—f3 † stb.		

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Lipótvártt:* Hoffbauer Antal. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *Losonczon:* Demeter József. — *A pesti sakk-kör.*

Szerkesztői üzenetek.

A megjött vándormadarak. *Rajz.* Tulajdonképen nem egyéb ez, mint száraz természetrajzi dolgozat, mely egyszerűen előadja, hogy tavasz kezdetén milyen sorrendben érkeznek meg a bibicz, gojzer, szárcsa és egyéb madarak. De hát az ilyesmi így elmondva, csakis valamely szakközlönyben volna helyén, bár hogy még ott is helyet foglalhatna: arra nézve sincs a közleményben semmi olyan adat, vagy részlet, a mi már régóta ismeretes ne volna.

Itthon. Nincs benne semmi új; de a mi benne van, az meleg közvetlenséggel fakad a szerző szivéből. Ha lehet, sort kerítünk rá.

Kakuk madár zöld erdőben. Szívesen elmondanók részletesen kifogásainkat; csakhogy az el nem fogadott verseket megsemmisítjük, emlékezetben pedig annál kevésbbé tarthatjuk, mert számuk évenként több ezerre megy.

Lendva, K. M. A lapokat a kiadóhivatal mindig idején feladja. A legutóbbin kívül más levelet mi nem kaptunk. A gazdasági hasznos tudnivalókat köszönettel vettünk s azt társlapunk a «Politikai Ujdonságok» gazdasági mellékletében fogjuk felhasználni.

Nem közölhetők: *Mi rémitőbb. Miért?* Gyarló kisérletek, kritikára sem méltók. — *Kifosztva.* Sok erővel kezdődik, később azonban diszharmoniába vész. — *Az életből.* Se nem igaz, se nem szép. — *Rég birkozom.* A rajta átvonúló keserű hang túlzásba csap, itt-ott a jóizlés rovására. — *Emlékezzél.* Nem valami sokat érő kisérlet. — *Oh érezéa-e már.* Külső formája elég ügyes, tartalma azonban zavaros. — *Egy sugár. Nincsen. Az ifjúsághoz.* Egyik sem válik be. — *Utolsó búcsúdal. Vád. Te vagy. Petőfihez. Az enyészet. Bucsuszó anyámhoz. Panasz. Szivem búja. Virágszálak.*

KÉPTALÁNY.

A «Vasárnapi Ujság» folyó évi 11-ik számában közölt képtalány megfejtése: *Az nem merül el, a ki erejét ismeri.*

Felelős szerkesztő: **Nagy Miklós.**

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

SZENÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

párisi és lyoni selyemgyári raktára Budapest, IV., Bécsi-utcza 4.

Raktárunkon található a legszebb és legnagyobb választék **divatos selyemkelmék, csipkék** és **szalagok,** valamint **gyöngytülldiszek, point lace-ruhák** és point lace-kelmékből. Fekete, fehér és szines selyemkelmék 85 krtól 14 frtig. Foulard-, Pongis- és Satin Liberty-selymek 65 krtól kezdve. Angol mosóselyem 80 cm. szélességben 1.25 krtól kezdve. Mintákkal kivánatra készséggel szolgálunk.

Mirtus

créme

bőrfinomitó szépitő, üditő (zsirtalan és ártalmatlan) **arcz-** és **kézi créme,** eltávolit minden **bőrhibát** szeplőt, bőrhámlást, pattanást. Kis tégely **50 kr,** nagy tég. **1 frt.**

3 kiállitási kitüntetés.

Hozzá **Pulcheradin** szappan 40 kr, poudre 50 kr.

8456

Készíti, szetküldi az **Apostol gyógyszertár, Budapest József-körut 64 c.**

Crême Ideale

a bőr szépség ápolásához, mely az eddigi készitményeket mind tulszárnyalja tisztán **zsiradékmentesen** van összeállitva, nappal is sikerrel használható.

Egy tégely ára 80 kr.

Creme Ideale szappan a legkedveltebb virágillatokat tartalmazza a legtisztább összetételekből készül. ***1 db 35 kr, 1 doboz 3 db 1 frt.***

Ideale-Hölgypor

virágillatokból készitve, kedvencze a hölgyvilágnak, bőrszépitőszer. Ezen **Hölgypor Ideale** jól tapad a eggyakorlottabb szemek is képtelenek a bőr poros voltát felfedezni. ***Egy doboz ára 1 frt 50 kr.*** Naponta postai szétküldés minden irányban

SCHWARTZ illatszertára

Temesvár 8001

(Higyen. cosmet. Laboratorium.)

50 zenedarab:

legujabb tánczos, kuplék, magyar dalok, műdalok stb. zongorára énekkel gyönyörü letétben 1 frt, bérmentve 1 frt 15 kr. 8545

GERŐ IMRE kiadónál,

Bpest, Erzsébet körut 52.

Védjegy

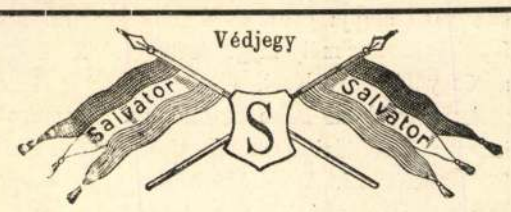

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvény-bántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel rendelve lesz. 7523

Húgyhajtó hatású!

Kellemes izű! Könnyen emészthető!

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

Alapittatott 1865-ben.

A legjobb bel- és külföldi

zongorák, pianinók és harmoniumok

legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv

zongoratermében

Budapest, IV. Gizella-tér 2.

(Váczi-u cza sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyár **Schiedmayer és fiai** stuttgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 8466

Nagy kölcsönző-intézet. Arjegyzék ingyen.

Magyar királyi államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

Az alulirott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben szükséges *vasúti talpfák* szállitását biztositani kivánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

a) 10,000 drb. 270 cm. hosszu I-ső rangu fenyő talpfa,

b) 760,000 drb. 250 cm. hosszu I-ső rangu, és

c) 400,000 drb 220 cm. hosszu II-od rangu tölgy- vagy bükktalpfa szállitására. Kedvező árak mellett a *b)* és *c)* alatt érintett talpfák szállitása három évi időtartamra is biztosittatik. A szállitásra vonatkozó részletes módozatokat ma gába foglaló «Pályázati felhivás» valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, az országos iparegyesületnél, a kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint a m. kir. államvasutak üzletvezetőségeinél megtekinthető és a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési (A. III.) szakosztálynál (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. em. 44, ajtó) kapható. A pályázati feltételek kiegészitő részét képező általános és különleges feltételek a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szerezhetők meg. A szabályszerüen kiállitott, ivenkint egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és a boritékon ezen felirattal: «Ajánlat 13312/900. számhoz» ellátva, legkésőbb folyó évi április hó 28-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta utján oda beküldendők. Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5%-a készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban az ajánlatok benyujtására kitüzött határidőt megelőző nap déli 12 óráig az alólirott igazgatóság budapesti főpénztáránál leteendő. Később benyujtott ajánlatok, valamint az olyanok, melyek nem pontosan és nem a részletes módozatok betartása mellett tétetnek, valamint az olyanok is, a melyekre nézve a előirt bánatpénz le nem tétetett, nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1900 márczius hó. **Az igazgatóság.**

Michelstädter S. E. és H.

Sajátkészitményü czipők nagy raktára

Váczi-utcza 3. sz. **BUDAPEST,** Erzsébet-körut 15.

«Triumph» czipők — gombolás, füzés és zug nélkül — egyedüli készitője.

Dr. Hőgyes-féle asbest-talpbetéttel ellátott czipők nagy raktára. 8477

Fiók-telepek: Debreczen, Becskerek, Sopron, Ujvidék, Zágráb, Brassó, Varazsd, Szatmár.

Minden czipő talpába az ára bele van nyomva.

Selyem-Blousok

2 frt 40 krtól

feljebb! — 4 méter — postabér és vámmentesen szállitva! Minták kiválasztásra, nemkülönben fekete, fehér és szines «Henneberg-selyem» blousok és ruhákra alkalmas, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenkint.

Csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendelik!

HENNEBERG G.,

selyemgyáros, ZURICHBEN.

Cs. és kir. udvari-szállító.

minden mű 1000, a másodikban 600, a harmadikban 400 korona pályadíjat kapott. Az I. kategóriába jutott: Kallós Ede és Márkus Géza, Ligeti Miklós és Bálint és Jámbor, Róna József, Telcs Ede és Márkus Géza, Tóth István és Pogány Móric pályamunkája. A II. kategóriába jutott: Donáth Gyula, Jankovics Gyula és Vágó László, Kiss György, Margó Ede és Scheer Izidor, Rintel Géza munkája. A III. kategóriába jutott: Andrejka József, Dunaiszky László, Füredi Rikárd, Grieszfelder János, Holló Barnabás és Vágó József, Horvay János, Istók János, Lukácsy Lajos, ifj. Mátray Lajos, Prager Győző, Sovánka István, Szász Gyula, Széchy Antal, Székely (Singer) Antal, ifj. Vastagh György pályamunkája. A bizottság egyúttal szűkebb pályázatra szólította az első kategóriába sorozott pályaművek szerzőit.

A Pozsonyi Kereskedelmi és Iparkamara székházának építésére kiírt titkos tervpályázatra beérkezett tizenkét munkálat közül a biráló-bizottság az első díjat Komor Marcell és Jakab Dezső műépítészeknek, a második díjat Hubert József műépítésznek, a harmadik díjat Pártos Gyula műépítésznek itélte oda és megvételre ajánlotta Román Miklós építész tervét.

KÜLFÖLDI KRÓNIKA

VELENCE. — Nagy szomorúság és pótolhatatlan veszteség érte ez év nyarán a lagunák városát. Július 14-ikén délelőtt $^1/_2$10 órakor a S. Marco templom harangtornya összedőlt, maga alá temette Sansovino loggettáját és aggasztóan megrongálta a királyi palota remekszép könyvtártermét.

A csapásszámba menő katasztrófa nem jött váratlanul. A szakértők már régóta tisztában voltak azzal, hogy a harangtoronynak, mely Velence városképének egyik legjellegzetesebb alkotórésze volt, napjai meg vannak számlálva s az utóbbi időben már gyanús hasadásokat észleltek rajta. E hasadások egyike július 13-án riasztóan kiszélesedett, úgy, hogy az illetékes körök azonnal kiküldtek egy műépítőkből álló szakbizottságot, mely alapos vizsgálat alá vevén a tornyot, egyértelműleg megállapította, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik. Hogy ennek, hacsak emberileg lehetséges, mégis elejét vegyék, elhatározták, hogy a hasadó falakat alátámasztják és a tornyon a szükséges javítási munkákat a legsürgősebben végrehajtják. Addig is a közelben fekvő templomokban beszüntették a harangozást, betiltották a delet jelző ágyúlövést, nehogy a levegő erősebb megrázkódása a beomlást siettesse. Mielőtt azonban a bizottság határozatait foganatosíthatta volna, 14-ikén délelőtt 9 óra 30 perckor, mikor éppen a tűzoltók a torony roskadozó falainak alátámasztásához fogtak, az egyik falról nagy kövek hullottak alá, a torony teteje megingott s a következő pillanatban, alig hogy a tűzoltók és a környéken ácsorgó kíváncsiak elmenekültek, összeomlott az egész alkotmány és teljesen romjai alá temette a hírneves loggettát, mely Velencének egyik legremekebb műkincse volt.

A katasztrófa hatása szinte leírhatatlan volt, úgy a lakosságra, mint a városban volt idegenekre. Sokan sírtak, mások a legnagyobb kétségbeeséssel fogadták a szomorú hírt, a város külső képe pedig csakhamar a legáltalánosabb nemzeti gyász minden jelét magán viselte és a rémületéből lassan fölocsúdott néma fájdalommal siratta el Velence egyik legszebb ékességének hirtelen pusztulását. A beomlás után csaknem közvetlenül fölmerült az az eszme, hogy az összedőlt torony mihamarabb újra fölépíttessék. Erre a célra azonnal megindult a gyűjtés és maga Velence város községtanácsa félmillió lirát szavazott meg a torony és a loggetta helyreállítására, a takarékpénztár pedig százezer lirával járult hozzá ez adakozáshoz, mely azóta a külföldön is olyan mértéket öltött, hogy a terv megvalósításához szükséges anyagi eszközök minden valószínűség szerint hamarosan együtt lesznek.

A beomlott harangtorony, mely az ó-keresztény építészetnek egyik érdekes emléke volt a piazzetta, a hires bazilikával szemben állott. Kilencvennyolc és hat tized méter magas volt és szélessége legalul körülbelől tizenhárom méterre rugott. 911-ben kezdték építeni és csak 1512-ben fejezték be teljesen. Nem lépcsőkön, hanem harminckét ferde síkon lehetett feljutni a harangfödél alá, a honnan páratlanul szép kilátás nyilt a városra és egész környékére. Tiszta időben a tiroli havasokat is lehetett látni róla s az idegenek közt, a kik a városban megfordultak, alig akadt csak egy is, a ki ezt az aránylag kényelmes és fölötte jutalmazó kirándulást elmulasztotta volna.

A loggetta, melyet a ledőlt harangtorony romjai alá temetett a renaissance-kornak egyik legcsodálatosabb remeke volt s pusztulása a művészetnek igazán pótolhatatlan vesztesége. A loggettát Jacopo Sansovino 1540-ben építette s eleinte a prokurátorok szórakozóhelyéül, majd később a nagy tanács üléseinek ideje alatt a palotaőrség elhelyezésére szolgált, az utóbbi időben pedig azzal töltötte be hivatását, hogy mint a legnemesebb művészi ízlésnek egyik legszebb virága, gyönyörködtette a Velencében összesereglő idegenek százezreit, e mellett az a prózai szerep jutott neki, hogy színhelye volt hetenként a kislutri huzásának.

A harmadik épületet, a Bibliotecát a mely szerencsére nem pusztult el teljesen, csak megsérült, szintén Sansovino kezdte építeni 1436-ban, és szigorúan a tervező művész modellje után Scamozzi fejezte be 1582-ben. A beomlott könyvtárterem mennyezete még teljesen Sansovino műve volt, a kinek a terem képdíszének a megfestésével Andrea Schiavone, Paolo Veronese és Tintoretto segédkeztek.

AZ ORVOS-SZÖVETSÉG KIÁLLÍTÁSA
ANYAI SZERETET
SZÉKELY BERTALAN OLAJFESTMÉNYE

A fönnebb röviden elmondott katasztrófa óta Velence lakossága állandó izgalomban van, mert alig mulik el nap, hogy szárnyra ne kelne a hír a város egyik-másik műemlékének veszedelmes düledezéséről. Így augusztusban egy mennykőcsapás következtében a szent János- és Pál-templom egy oldalablaka és néhány oszlopa omlott össze, majd pár napra rá a Palazzo Reale falai elevenedtek meg ijesztően, sőt állítólag a San Marco bazilika egyes részein is a pusztulás csalhatatlan nyomai mutatkoznak.

Valószínű, hogy e hirek terjedésében nagy része van az idegességnek is, annyi azonban bizonyos, hogy a pusztulás harangja megkondult a lagunák gyönyörű városa fölött.

MÜNCHEN. — A művészek és a művészet iránt érdeklődők körében újabb időben mindinkább előtérbe nyomul az a kérdés, hogyan és miképen lehetne végre a művészeti pályázatok ügyét a művészet anyagi és erkölcsi érdekeinek lehető megóvása szempontjából rendezni.

Ez év elején a Münchenben megjelenő „Die Werkstatt der Kunst“ című művészeti folyóirat foglalkozott behatóbban evvel a kérdéssel, mostanában pedig az „Ornament“ című folyóiratban jelent meg több, a kérdés megoldását célzó javaslat, a melyek közül különösen egy érdemli meg a figyelmet, az, a mely a művészeti kamarák létesítését sürgeti.

A javaslat szerője röviden összefoglalva így adja elő sok tekintetben figyelemreméltó tervét:

„A művészeknek általános választása alapján, a kereskedelmi kamarák mintájára a képzőművészetek és az iparművészet számára is kamarák volnának létesítendők, a melyeknek egyedül volna joguk arra, hogy nyilvános pályázatokat kiírjanak. Ha már most az állam vagy egy magánember pályázatot akarna kiírni, köteles volna az illetékes művészeti kamarához fordulni, a mely a tervezett pályázati hirdetést előbb minden szempontból alaposan megvizsgálná s a mennyiben megfelelőnek találná, közzétenné. Ez a kamara azonban nem volna egyúttal pályabiróság, s így a pályázat hirdetőjének jogában állana a pályabiróságot tetszése szerint megválasztani vagy a pályabirói tisztet magának gyakorolni. A pályabiróság eljárásának megkezdése előtt a kamara megvizsgálná, mely művek azok, a melyek nem felelnek meg a föltételeknek, s ezeknek aztán nem

Művészet 1902

Székely Bertalan

Ébe László. Székely Bertalan. Vas. Ny 1900. 11 szám. arcsiki és kepekkel.

Okv. felh

Szécsi Bertalan

wid

Vas. typ 1900.

205 l.

MDK

Székely Bertalan

A Nemzeti Szalon. Vas. Ujs. 1900. 44.l.

Lichef Bestalen

ried

Vas. Vp 1.900, 1401.

Szekely Bertalan

Nro 1

Ornáp-Világ.

1900. 613 l

ornáp-

pel

Székely Bertalan

vrod

Hock János. Székely Bertalan. Pesti Hirlap

1900. 68 sz.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Székely Bertalan.

Műveinek kiprodukciói a Vasárnapi Újság 1900 márc. 18 számában.

Kiállítása a Nemzeti Szalonban

(emlitve)

Pestmegyei Hirlap 1900 márc. 25 gld.

Székely Bálint

vrá

A Magyar Rajz-
tanárok Orsz. Egye-
sületének Értesítője
1900. 243, 244. l.
(A Székely kiállítás)

Bal :

SÁROSI BÉLA
II. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

Jobb :

VERSEGHI
ISTVÁN
II. ÉVES
DÍSZÍTŐ
FESTŐ

LRA : TANÁR : ROVÁTKAY LAJOS
: SÁNDOR BÉLA

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan képei a Nemzeti Szalonban. Vas. Ujs. 1900. 11. sz. 171-172.l.

Péczely Béla

S z é k e l y B e r t a l a n :

Anyai szeretet.

Olajfestmény.

Az Orvosszövetség kiállitasáról.

M Ű V É S Z E T .
I.évf. 1902.
5.sz. 356.old.

Székely Bertalan

irod

Lyka Károly: Székely Bertalan ily. kartonjai. Művészet 1902. 1—11. l. 13, 15, 16. l.
Szamos képpel.

A vajdahunyadi freskó tervek.

Kiváló tisztelettel

KELEMEN D. ÉS TÁRSA
KÖNYVTERJESZTÉSI VÁLLALATA

Levelezésnél kérjük a borítékon levő számra hivatkozni.

Levelezéshez válaszbélyeg küldendő!

Franklin Társulat nyomdája

Székely Bertalan

12. SZÁM. 1902. 49. ÉVFOLYAM.

Vas. Ujs. 1902. 187.

Székely Bertalan: Női arczkép.

Gróf Apponyi Gyula a mint automobiljén távozik.

CZIUS 19.)

Székely Bertalan MDK

Női arckép, repr.

Vasárnapi Ujság 1902. 187.o.

M.D.K.

Székely Bertalan

"A Nemzeti Szalon kiállitása" c.-el ir a "Hónapról-hónapra" c. rovat a művészről, aki "egy kitünő női arcképpel szerepel" a tavaszi tárlaton.

Magyar Salon, Bp. 1902. ápr. hó. XXXVII. kötet 60. lap

MDK

Székely Bertalan

Tahi Antal mestere

Mü "Tahi Antal". Müvészet, I. évf. 1902, 342-344.

Székely Bertalan

Abai Rk. templom

falképei

(Fehér vm.)

Székely Bertalan jelentése a falképek javításáról MOB 1902 465. sz.

l.

Gerecsefalképek

495. l.

Szekely Bertalan

festő

Szod

M. N. Murcem 1902. 1931

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

M.D.K.

Székely Bertalan festő

történelmi festő

Czigler Ignác: művelődéstörténet. 12p.
1902, 197

MDK

Székely Bertalan

A M. Tud. Akad. Széchenyi Muz.a 1902. máj. 1. Bp. 1902.

2o, 21 l.

MDK

Székely Bertalan

A mintarajziskola uj igazgatója. Vas. Ujs. 1903. 36. sz. 595.l.

Székely Bertalan

A magyar mükritikusok összeválogatták legjelesebb festőmüvészeink alkotásait, s ezt Gerő Ödön szerkesztette egységes müvészeti munkává, amely "A magyar festőmüvészet albuma" cimmel jelent meg. Több, mint száz repr.-t és a müvészek életrajzát, munkásságát tartalmazza.
"Egy müvészi album" cimmel a Müvészet c. rovat ismerteti a müvet.

A HÉT, Bp. 1904. dec. 11. XV. évf.
5o. sz. 8o2. lap.

MDK

Székely Bertalan

Vörösmarty-Album. Művészet, 1904. 140. l.

MDK

Székely Bertalan

Sgraffitó diszitései.

Divald Kornél: Régi és modern sgraffitó diszités.

Művészet, 1904. 241-244.lap

Székely Bástalan

A murányi Vénus c.
képe repr.

Vas. Ujs. külön Ka-
rácsonyi mell. 1904.

Esztergom, arátes

160

MDK

Budavára visszavétele, pályázat

Székely Bertalan

Művészeti Krónika 1904. okt. 15.

MDK

Székely Bertalan

Simkó Józsefné urnó arcképe, of.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat. 39.l.

MDK

Székely Bertalan

Simkó Józsefné urnő arcképe, of.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat. 38.l.

Székely Bertalan

cród

Lyka Károly: Kis könyv a művészetről. Bpest, 1904. (Hogy an tamad a kép c. fejezet.)

79-87 l

MDK

Székely Bertalan
festő

„Murány i Vénus" c. festményének
„barom jennyomásos reproduktiója.
mint „melléklet"

÷ Ábráink, mellékleteink és borítékunk
Grafikai Szemle 1905 évf 1 z 12 l

Dear Sir,

Thank you for your letter of 10th inst. and the enclosed cheque for £5.

Yours faithfully,

Székely Bertalan

XVI. TEREM.

317 **Nádler Róbert.** La Condamine. Olajf. Eladó.
318 **Nádler Róbert.** Olvadozó hó. Olajf. Eladó.
319 **Nádler Róbert.** Sziklás tengerpart. Olajf. Eladó.
320 **Nádler Róbert.** Monaco. Olajf. Eladó.
321 **Nádler Róbert.** Részlet Grödenből. Olajf. Eladó.
322 **Bruck Miksa.** A Sió torkolata. Raffaelli pasztell. Eladó.
323 **Bruck Miksa.** Elhagyott park kapuja. Olajfestm. Eladó.
324 **Bruck Miksa.** Intérieur. Olajfestmény. Eladó.
325 **Pállya Celesztin.** Feleségem. Olajf. Magánt.
326 **Kézdi-Kovács László.** Éjjeli menedékhely. Olajf. Eladó.
327 **Kacz Endre.** Csend. Olajfestmény. Eladó.
328 **Kacz Endre.** Önarckép. Olajfestmény. Magánt.
329 **Kacz Endre.** Iskola után. Olajf. Eladó.
330 **Kacz Endre.** Az előszobában. Olajfestmény. Eladó.
331 **Kézdi-Kovács László.** Szürke téli nap. Olajfestm. Eladó.
332 **Pállya Celesztin.** V. Krammer Teréz, mint Tosca. Olajfestmény. Magántulajdon.
333 **Kézdi-Kovács László.** Erdő széle. Olajf. Eladó.
334 **Kézdi-Kovács László.** Közelgő vihar. Olajfestm. Eladó.
335 **Vastagh Géza.** Tyúkok. Olajf. Eladó.
336 **Ádámosi Székely Bertalan.** Simkó Józsefné úrnő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.
337 **Gergely Imre.** Játszó gyermek. Olajf. Eladó.
338 **Glatter Ármin.** Férfi-arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

Képröm Társ. 1904
Sav. Kiáll. Szt.

296 **Telkessy Valér.** Női arckép. Sz. L. úrhölgy. Pasztell. Magántulajdon.

297 **Déry Béla.** Halászok Cherso előtt. Olajfestmény. Eladó.

298 **Kümmerle Pál.** Tanulmány. Olajf. Eladó.

299 **Angyalffy Erzsébet.** Kékszemű leány. Olajfest- Eladó.

300 **Basa Jenő.** Béke. Olajfestmény. Eladó.

301 **Jávor Pál.** Apám. Olajf. Magántulajdon.

302 **Pataky László.** „... és bépolálá Őtet és helyhezteté a jászolba." Lukács ev. I. 2. 7. Olajfestmény. Eladó.

303 **Jávor Pál.** Arckép. Olajf. Magántulajdon.

304 **Hein József.** Férfi-arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

305 **Pongrácz Károly.** Zagyva. Olajfestmény. Eladó.

306 **Rosenmayer Ferenc.** Vásári részlet. Olajfestmény. Eladó.

307 **Angyalffy Erzsébet.** Özv. M. L. úrnő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

308 **Kondor Dezső.** Arcképtanulmány. Olajfestmény. Magántulajdon.

309 **Brandl Gusztáv.** Téli hangulat. Olajfestm. Eladó.

310 **Mátrai Vilmos.** Részlet a szolnoki várból. Olajfestmény. Eladó.

311 **Jávor Pál.** Arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

312 **Borszéki Frigyes.** Létküzdelem. Olajfestmény. Eladó.

313 **Jávor Pál.** Arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

314 **Grosz Béla.** Ágnes. Olajfestmény. Eladó.

315 **Grosz Béla.** Kedvenc nótám. Olajfestmény. Eladó.

316 **Grosz Béla.** Érdekes olvasmány. Olajfestm. Eladó.

339 **Bruck Lajos.** Otthon. Olajfestmény. Magántulajdon.

340 **Ádámosi Székely Bertalan.** Simkó Józsefné úrnő arcképe. Olajfestmény. Magántulajdon.

341 **Glatter Ármin.** Női arckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

342 **Vastagh Géza.** Kakas tyúkokkal. Olajfestmény. Eladó.

343 **Baditz Ottó.** Napnyugta. Olajfestmény. Eladó.

344 **Baditz Ottó.** Balaton partján. Olajfestmény. Eladó

345 **Baditz Ottó.** Menyecske. Olajfestmény. Eladó.

346 **Baditz Ottó.** Erdő belseje. Olajfestmény. Eladó.

Székely Bertalan

"Két bájos puttoja és medaillonja, megragadja az embert"-irja„Szent István temploma" c. cikkében a lap, a Bazilika történetéről, s felsorolja a közremüködő müvészeket.

A HÉT, Bp. 1905. nov. 19. XVI. évf.
47. sz. 770-772. lap.

MNK

Székely Bertalan
művészi festői munkák

Epcsti Szt.István-templom. Épitő Ipar, 1905. nov. 2c. 391-94 l. képek.

izlésü virágdiszitéssel. Jegye HP. Holics, XVIII. sz.

legfestésü arany kartusban felirás. Jegye H. Holics,

kartusban képzelt tájkép. Jegye HH. Holics, XVIII.

üzérekkel diszitve. Jegye HF. Holics, XVIII. sz.

ltkék bárok kartussal. Jegye HF. Holics, XVIII. sz.

1014. HAT TÁNYÉR, sz
HM és HC. Holics,

1015. TÁNYÉR, szines fa

1016. NŐI ÉJJELI EDÉ

1017. TEJSZINES KANN
XVIII. sz.

1018. CUKORTARTÓ FE
Holics, XVIII. sz.

1019. SZAPPANTARTÓ
XVIII. sz.

1020. CSOKOLÁDÉSCSÉS
HH. Holics, XVIII.

1021. LEVESESTÁL FED
Holics, XVIII. sz.

1022. KEREK TÁL, fajá
XVIII. sz.

1023. ÖT TÁNYÉR, fajáns
Holics, XVIII. sz.

1024. KÉT HÁROMSZÖG
vonalas diszités. Jeg

Székely Bertalan

A szt.István tpl. megnyitása. Vállalkozók Közl. 1903. nov. 22. 3-5.l.

3/. MDK

Székely Bertalan, festőm.

Női tanulmányfej. Repr. 859.l.
Mór püspök visszatérése ". 860.l.
A modori templom oltárképe. Repr. 860.l.
I.Endre király megkoronázása." 861.l.
Falfestmény-vázlat a régi zeneakad.részére.
Repr. 861.l.
Mór püspök felszenteli a pécsi templomot. 861.l.
Repr.

Lánder Tivadar: Székely Bertalan.
Vas.Ujs. 1905. 52.évf. 53.sz. dec. 31.

1/. MDK

Székely Bertalan, festöm.

Elérte azt amit festömüvész Magyarországon külsöségben elérhet. Hetven éves korában igazgatója lett a Lotz-féle mesteriskolának.
Eddig kellett várnia, mig mesteriskolát kapott ö, ki elöször hirdette nálunk a müvészneveles helyes elveit.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan.
Vas.Ujs. 1905. 52.évf. 53.sz. dec. 31.
857-858.1.

MDK

Székely Bertalan.

M.kir. II. festészeti mesteriskola igazgató tanára.

Magyar Iparmüvészet, 1906 . 254. l.

Székely Bestalan

vrod

Förster 1905

10·l 30·l.

~~Balkan félsziget II. 147~~

Székely Bertalan

Tardos Krenner Viktor cikk fenti tanitási módszerről.

Rajzoktatás 1906. évfban

WILSON JAMES.

Redgrave szerint 1735-ben született s 1780-ba halt meg. Smith 24 mezzotinto lapját emliti.

4. Molineux úrnő arczképe. Kettle után.
Smith: IV. 101. sz.

5. Tavistock Ferencz marquis arczképe. Reynolds után.
Smith: IV. 141. sz.

6. Leány őszibaraczkkal. Rosalba után.
Smith: IV. 167. sz.

7. Fiú a hegedűvel. Hals F. után.
Smith: IV. 159. sz.

WATSON THOMAS.

Londonban 1743-ban született s 1781 október 11-én halt meg. A mezzotinto modor kiváló mestere, a ki a pontozott modort is kultiválta.

8. Kennedy Polly kisasszony arczképe. Reynolds után.
Smith: IV. 22. sz.

9. Crewe úrnő. Reynolds után
Smith: IV. 10. sz.

10. Parker úrnő. Reynolds után.
Smith: IV. 28. sz.

11. Paterson János arczképe. Reynolds után.
Smith: IV. 29. sz.

12. Zsófia Matild herczegnő, Gloucester herczeg leánya. Reynolds után.
Smith: IV. 33. sz.

Székely Bertalan

a főiskola volt igazgató tanára a II. festészeti mesteriskolához igazgató tanárrá nevezteteti ki.

Mintarajzok és Rajztanárkiszó Értesítője

1905-6. 6-l.

A miniszte

h. álla

pengő" formájában számolási értékként

kalmasnak és pedig annyival is inkább,

29.évi december hó 1-én életbelé-

k értelmében most már a jelzálogjogilag

ek között "számolási értéknek" /:ami-

beli egyenértékében is meghatározhatók

y is nagyobb gyakorlati jelentőséget

evezett miniszter ur kívánságának meg-

got ügyeljen arra, hogy amennyiben

ny ügykörében valamely hosszabb lejá-

sben az érdekelt szerződő fél kíván-

./.

o t t s á g á n a k ,

B u d a p e s t .

MDK

Székely Bertalan

Zichy Mihály halalára, Székely Bertalan rajza. Repr.

Művészet, 1906. 2.sz.

Székely Bertalan

Irod

Székely Bertalan a magyar művészeti viszonyokról. Magyar Szó 1906. 303 sz.

.....nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Székely Bertalan

Repr.: MDK

"Dobozy Mihály" Szépm. Muz.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

144.l.
116. kép.

Székely Bestalan

vod
z
Lyka Károly

A képirás nyabb irá-
nyai. Bp. 1906.
159. l.

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház falfestményeit festette az 1883-as átépitésnél.

Gerece Péter dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Épitőmüvészet 1907.9.sz. 4-6.l.

Székely Bertalan MDK

A budapesti lipotvárosi Szt István templom, a budai Mátyás templom, a Deák -mauzoleum, a bpsi Operaház, a pécsi székesegyház és a vajdahunyadi lovagvár bibiliai , illetve történelmi tárgyu faliképei.

A müncheni National-Museum számára megfestette VII. Károly bucsuját ábrázoló óriási méretü képét.

Mirowi Myskovszky Ernő: A magyar képzőművészet története. Bp. 1906.

79.1

Székely Bertalan MDK

A magyar müvészet képviselői között a Nemzeti Szalon Kossuth utcai helyiségében 1901.febr.16-án megnyilt internacionális tárlaton.

Mücsarnok.1901.8.sz.132.

2/. MDK

Székely Bertalan, festöm.

Fénykép:Székely Bertalan mütermében.
Müvei: Székely Bertalan ifjukori önarcképe.
Repr.
Saját festménye Ernszt Lajos történeti
gyüjteményében. 853.1.

Lánjer Tivadar: Székely Bertalan.
Vas.Ujs. 1905. 52.évf. 53.sz. dec. 31.

857-858.1.

MDK

Székely Bertalan

Gerő Ö.: Szlányi Lajos. Művészet 1908. 378-383.l.

Székely Bertalan

"Magyar festőkgyüjteménye" cimmel a Müvészet c. rovat közli, hogy a Könyves Kálmán müvészeti kiadónál megjelent "negyvenöt nemesmüvü réznyomatban a magyar festészet utóbbi harminc esztendejének java alkotásai...összefüzetlenül külön képek gyanánt."
A Hetvenes évek nagyjai közé sorolja: Székely Bertalan, Zichy Mihály, Lotz Károly és Munkácsy Mihály müvészeket, valamint az utánuk következőket: Paál Lászlót, Benczur Gyulát és Szinyei Merse Pált.
A HÉT, Bp. 1908. dec. 27. XIX. évf.
52. sz. 859. lap.

Székely Bertalan

"A templom müvészete" cimmel Tövis ir az Iparmüvészeti Társulat által rendezett kiállitásról a Mücsarnokban.
A müvész kartonjait a legnagyobb elismeréssel méltatja.

A HÉT, Bp. 1908. szept. 13. XIX. évf.
37. sz. 598-599. lap.

Székely Bertalan

vrád

Csánki Dezső

Árpád és az Árpádok –
Bp. 1907 288 l.
után

Itt repr.

I. Endre koronázása
A pécsi székesegyház
falképe után

Budapesti műegyetem X. 125.

MDK

Székely Bertalan

Tört.Képes.mütárgyainak lajstroma. Bp.19o7.
11o, 17o, 171, 172, 195 l.

Székely Bertalan

wód

Berzeviczy Albert:

K. Kelety Gusztáv
unlererete

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
55/1930.

Mintaragzisk.
ert

1906-7. 8. l.

Figyelmeztetés!

A magy. kir. belügyminiszter a székesfőváros részéről hozzá felterjesztett *1930. évi költségvetésnek azt a részét, mely az egyesületeknek nyújtandó segélyösszeget megállapította, nem hagyta jóvá.*

A belügyminiszter ugyanis azt követeli, *hogy a hatóságok fokozatosan szüntessék meg a társadalmi szervezetek részére évenkint adott segélyösszegeket* és ennek kifejezéseként a *főváros költségvetéséből* a folyó évre *előirányzott ilyen[illegible] segélyösszegekből*

Székely Bertalan

Irod

A Közoktatásügy Magyarországon, Bpest 1908.
186. l.

[illegible]

[illegible].Mu[illegible]mlék Orsz.Bizot
gának 129
[illegible] Nys.Dr.

M.D.K.

Székely Bertalan

"A hatvanas és hetvenes években éreztette először irányitó hatását München, ahonnan a müvész, valamint Madarász Viktor, Wagner Sándor, Liezen-Mayer Sándor és Benczur Gyula kerültek ki."- irja a "Szerkesztői posta" c. rovatában a lap.

Magyar Salon, Bp. 1898. Március hó
1350. lap

Székely Bertalan

V. László nevelteté.
repr. Művészet. 1901.
3 szám. (Szabofile)

Székely Bertalan MDK

Fényes Adolf a tanitványa volt a mintarajz-iskolában.

Pályabiróságok ülései.
Mücsarnok.1901.32.sz.383.l.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1905, 76. l.

Arczképleleplezés. A könyvkereskedő-segédek »Csak szorosan« című egyesületének helyiségében szép ünnepségek között leplezték le január 21-én az egyesület disztagjának, a magyar könyvkereskedelem nesztorának *Hoffmann* Alfrédnak, az Eggenberger-féle könyvkereskedés tulajdonosának sikerült arczképét, a melyet *Székely* Bertalan festett. Az arczkép leleplezési ünnepélyt díszközgyűlés előzte meg. Az arczkép leleplezése előtt az Athenaeum Férfidalegylet üdvözlő dalt énekelt, majd *Lipcsey* Kálmán, az egyesület elnöke vázolta az ünnep jelentőségét. Ezután a könyvkereskedők egyesületének hivatalos szónoka *Ranschburg* Viktor magvas beszédében ismertette Hoffmann Alfréd pályafutását, egyéni és hivatásbeli kiváló tulajdonságait. Az ünnepélyen a pályatársakon kívül több notabilitás volt jelen, s az ünnepi beszédek után a beteg Gyulai Pál helyett *König* Gyula udvari tanácsos, műegyetemi tanár beszélt és üdvözölte Hoffmant, majd *Fejes* Sándor szavalta *Endrődi* Sándor alkalmi költeményét. E közben a lepel lehullott az arczképről és a jelenvoltak zajosan éljenezték az ünnepeltet. *Hoffmann* Alfréd megindultan köszönte meg az ovácziót. Az ünnepélyen jelen volt *Láng* Lajos az egylet díszelnöke, báró *Eötvös* Loránd, *Kovács* Gyula, *Kármán* Mór, *Marczali* Henrik egyetemi tanárok, *Ferenczi* Zoltán és még sokan az irodalom mívelői közül.

BUD
ERZSÉBET-KÖRÚ

Sajt, vaj és
csemegeáruk

Székely Bertalan

Székely Bertalan nagyszabásu festménye, I. Endre király megkoronázása a harmadik műmelléklet. Nagynevü ősz művészünk a pécsi székesegyház egyik falára festette ezt a művét, mely nemcsak arányainál, hanem belső értékénél fogva is legjelentékenyebb alkotásai közé tartozik. Ismeretes dolog a magyar művészet fejlődésének ismerői előtt, hogy Székely Bertalan nemcsak legkiválóbb, de egyuttal legönállóbb művészeink egyike, a kinek művészi tehetségét ritka nagy gyakorlati és elméleti tudás támogatja s a ki egészen saját, egyéni stilust képzett ki, a maga lelkének tartalmából. Különösen falfestményein lehet élvezni ezt az ő stilusát, a vonalak játéákban, az egész kompoziczió felett való uralmukban. A vajdahunyadi vár számára

készült kartonokon kivül a pécsi falfestmények Székely Bertalan művészetének legnemesebb termékei s mostani műmellékletünkön először kapja az olvasó e nevezetes műalkotások egyikének méltó másolatát.

Vas. Ujs. 1907. évi
Karácsonyi albuma
48. l
Műmelléklet

— Tanár úr! — szólítja őt egy hang. — hogy vagy, tanár úr?

Curti a buffo ezt a kérdést is szokott vidámságával teszi meg; ő mindig azt a benyomást teszi, mintha minden szavában valami kitörni akaró ártatlan nevetést fojtana vissza.

— Igen, — feleli Marcantonio sóhajtva — jól vagyok; de megpróbáltam felkelni és nem tudtam: még nagyon gyenge vagyok!

A tanár ezeket a szavakat az ágyukhoz ragaszkodó betegek panaszos hangján mondja és a tekintete mintegy kegyelemért esd.

[illegible]

is felnyitná megszólal:

— Szerafina! Iginio!

És a kis leány hiába kérdi újra:

— Mi történt?

Szekely Bertalan

Szöd

Mod. fest. 1907.

Tércy Gábor:
Modern festők.
IV. k. Bp. 1907. (Kép-
pel.)

..... nevü munkás igazoltatott.

a művezető aláírása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Székely Bestalan

Lippich 1901.

51. l. 53. l.
56. l. 60. l.

Székely Bertalan

Munkanár

1908. egyházmüvészeti Kalitta

34, 35. l.

Katzianer Mihály Károly

Mellig, hétnyolczad
szeme barna s arcza s bajusz
csavart nyakkendője fehér,
gott s fehete kabátja lehajtott

Olajfestés, vászonra,
özv. Greiner Józsefné

M. Kipt. 201.

Az 1890: VI. 16. dikn 26500
(118/90) alapján 1890: VII. 29-én
kiállításra (141/90).

Székely Bertalan

a Lipesti Operaház
első emeleti csarnoká-
ban a négy évszá-
kot ábrázoló fal-
festménye

Operaház, A magy-
kir. — 1884–1909.
Bpest, 1909. 11. l.

Szobrász-ba [illegible]istide Maillolról festett ismert képe (1899, Budapes[illegible] Elek tulajdona) továbbfejlődésének egyik jelentős állomása. Az alak és a háttér megbonthatatlan hamvasszürke dekoratív egységbe forr. Egyszerű, tiszta síkokból épül fel, melyek a tér viszonylatait éppen csak jelzik. A kompozíció csendes ritmusát keretelő vonalak adják, melyeknek már jóval kisebb a szerepük, mint az előző művekben volt.

Különös, hogy Rippl-Rónai önmagát ebben az időben impresszionista festőnek tartotta, holott éppen ezekkel a vásznaival a lehető legtávolabb állott az impresszionizmus elveitől. Kompozícióját a dekoratív egység alakította, mely lehetőleg síkszerűen, legfeljebb a dekoratív ritmuson belül tömegszerűen rendezte formakészletét. Ilyféle alakítási módszer az összegezésen, elhagyáson alapszik s Rippl-Rónai élt is az elhagyás jogával, egyszerűen mellőzte azokat a formákat, melyeket nem tudott volna a többivel

Székely Bertalan

Székely Bertalan. Irta Lándor Tivadar. Művészeti Krónika, febr. 15.

L 1905.

Művészet 1905. 141 l.

Székely Bertalan festö.

Művészet.1905.417/18.1.

Budapest, 1934. május 15.

urnak,
Budapest.
---

b.ajánlott levele vételét és tudomásul
sztus hó 1.-re felmondotta.
ozólag sajnálatunkra nem vagyunk abban
i bérekre 5.-nél tovább várhassunk és
l, hogy a julius havi bérét csak auguszt-

, hogy a junius és julius havi házbéreket
feltétlenül megfizetni sziveskedjék, a
jük 3 napon belül okvetlenül kiegyenli-
tségeink vannak, melyek pontos betartását

Teljes tisztelettel

INSTRUCTUS
INGATLAN ÉS ÁRUFORGALMI R. T.

Székely Bestalan

lásd

Mün. Krónika

1905. 2. n.

Székely Bertalan MDK

Tájképrészlet, tempera

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállitása

Székely Bertalan

Mucsarnok.

1909. graf. nemzeth. kiáll.
104. 107. 210–217.

Attikai sírrelief IV. 232. — váza IV. 232.

MDK

Székely Bertalan
festő
1835–1910

művei a grafikai kiállításon

÷ Vemzetközi grafikai kiállítás a
Műcsarnokban

Grafikai Szemle 1909. évf 2 sz 29 l

M Ű V É S Z E T
V.évf. 1906.
73.l.előtt

Péczely Béla

S z é k e l y B e r t a l a n :

Zichy Mihály halálára

Szépia-rajz.

Szines melléklet

Raj: Lichy Mihály halálára
Lehel Bertalan.

Művészet V. évf. 1906. 83-92 l.

Székely Bertalan, festő

Művészet, II., 1903. 252-255.

Ambrozovics Dezső: Eisenhut Ferenc

Székely Bertalan, festő

Művészet, III., 1904. 54-55.

Hazai krónika.

Kikely

Magyar Minerva IV. 1904-ii.
424. l.

Székely Bertalan, festő

Művészet, III., 1904. 80-85.

Lázár Béla: A Nemzeti Szalon története.

Kiállitások
a Nemzeti Szalon Székely Bertelen vázlatai-kiállitása, Bpest, 1900 tavasz

Müvészet, III., 1904. 80-85.

Lázár Béla: A Nemzeti Szalon története.

Székely Bertalan, festő

Művészet, II., 1903. 404-412.

Esztegár László: Jantyik Mátyás.

Székely Bertalan, festő

Művészet, III., 1904. 140-141.

Művészeti irodalom.

Székely Bertalan, festő és grafikus

Müvészet, III., 19o4. 112-116.

L.: Szemlér Mihály.

Székely Bartalan:

Szines kartonok Vajdahunyad részére.

A ciklus második képe:"És akarva,akaratlan Üzik ismét,szakadatlan"

M Ű V É S Z E T .

I.évf.1902.

1.sz. 3.old.

Székely Bertalan :

Szines kartonok Vajdahunyad részére.

A ciklus első képe:"Vadat üzni feljövének Hős fiai szép Enéhnek"

M Ü V É S Z E T .

I.évf.1902.

1.sz. 2.old.

Székely Bertalan:

Szines kartonok Hajda Hunyad részére.
A ciklus harmadik képe:"Minden este bánva bánják,hogy e vadat mér' kivánják."

Egész oldalas kép.

MÜVÉSZET.
I.évf. 1902.
1.sz. 4.old.

Székely Bertalan:

Szines kartónok Hajda Hunyad részére

A ciklus negyedik képe:"Mégis,mégis ha reggel lett a gimszarvast üzni kellett."

Egész oldalas kép

MÜVÉSZET.

I.évf.1902.

1.sz. 5.old.

Székely Bertalan

Szines kartonok Vajda Hunyad részére

A ciklus ötödik képe:"Haj vitézek,
haj.elébe,kiki egyet az ölébe"

Egész oldalas kép.

M Ű V É S Z E T

I.évf. 1902.

1.sz. 8.oldal

Székely Bertalan:

Nagy karton a ciklus ötödik képéhez /Haj.vitézek/

Egész oldalas kép.

M Ű V É S Z E T

I.évf. 1902.

1.sz. 9.old.

I.
II.

Székely Bertalan:
Nagy kartonvázlat a ciklus hatodik képéhez /S a leventék épen százan/
Egész oldalas kép

M Ű V É S Z E T .
I.évf. 1902.
1.sz. 11.old.

Székely Bertalan:
Szines kartonok Vajdahunyad részére
A ciklus hetedik képe:"Szaporaság lőn temérdek,a szigetbe nem is fértek."
Egész oldalas kép.

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
1.sz. 13.old.

Székely Bertalan:

Részlet a Vajdahunyadi kartonokból.

/Kettős kapunyilás/

M Ű V É S Z E T .

I.évf.1902.

1.sz. 12.old.

Székely Bertalan:
Szines kartonok Vajda Hunyad részére
A ciklus hatodik képe:"S a leventék épen
százan megosztoztak mind a százon"

M Ű V É S Z E T .
I.évf. 1902.
1.sz. 10.old.

Székely Bertalan:
Részlet a vajdahunyadi ciklus ötödik képéhez készitett nagy kartonból.
/Haj.vitézek/
Egész oldalas kép.

M Ű V É S Z E T .
I.évf. 1902.
1.sz. 19.old.

Székely Bertalan:
Részlet a vajdahunyadi ciklus ötödik képéhez készitett nagy kartonból
/Hunyaj,vitézek/

M Ü V É S Z E T
I.évf. 1902.
1.sz. 15.old.

Székely Bertalan:
Részlet a vajdahunyadi ciklus ötödik képéhez készitett nagy kartonról /Haj.vitézek/
Egészoldalas kép.

M ü v é s z e t .
I.évf. 1902.
1.sz. 17.old.

Székely Bertalan:

Részlet a vajdahunyadi ciklus hetedik képéhez készitett kis kartónról /Szaporaság/Gyermeket emelő magyar.

M Ű V É S Z E T

I.évf. 1902.

l.sz. 16.old.

Önálló táblakép - Történeti festmény

Székely Bertalan:
Mohácsi csata
1866.

M U V É S Z E T
I.évf.1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

Budapest

Pesti Müegylet

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

Egyesületek

/Pesti/ Müegylet

M Ű V É S Z E T
I. évf. 1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

S z é k e l y Bertalan festő

M Ű V É S Z E T
I.évf.1902.
1-10.

Vajdahunyad vára

A lovagterem freskoinak
vázlatai és kartonjai
/Székely Bertalan/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

Falkép - Történeti festmény

Székely Bertalan:
A leventék épen százan...
/Falkép-karton Vajdahunyad
várának lovagterme részére/

- illusztrácio -

MŰVÉSZET
I.évf.1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

S z é k e l y Bertalan festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Falkép - Történeti jelenetek

Székely Bertalan:
Vajdahunyad vár lovagtermének
fresko-diszei/vazlatok/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

S z é k e l y Bertalan festő

M Ű V É S Z E T
I.évf.1902.
12-27.
"Nemzeti müvészet"

Falkép - Történeti festmény

Székely Bertalan:
Haj,vitézek!haj,elébe!
/Falkép-karton Vajdahunyad
vára lovagterme részére/

- illusztráció -

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

M ü n c h e n

Székely Bertalan tanulmányai

M Ú V É S Z E T
I.évf.1902.
1-10.
"Székely Bertalan uj kartonjai"

S z é k e l y Bertalan festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
342-344.
"Tahi Antal"

Önálló táblakép - Életkép

Székely Bertalan:
Anyai szeretet
/Brüll Gusztávné tulajdona/

MŰVESZET
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

Önálló táblakép - Arckép

S z é k e l y Bertalan:
Arckép
/Péteri gyüjtemény/

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
328-333.
"Budapest magánképtárai"

3302. Székely Bertalan.

Sz. Kolozsvárott 1835 május 8-án. † Budapesten 1910 augusztus 22-én.

II. Lajos tetemének feltalálása.

Az előtérbeli dombon, fejjel balra, fekszik II. Lajosnak lepedőbe takart teteme, a mely körül öt főúr van. Közűlök egy, a ki pánczélt visel, a tetemet emeli fel, egy a gyolcs végével a király fejét fogja, egy — az ősz Czetricz — gondolatokba merülten nézi a szerencsétlen uralkodót, egy a lábakat igazgatja és egy, a ki jobb kezében sisakot tart, jobbrafordultan segítségért integet. A háttérben hegyek bontakoznak ki, a melyek felett az égbolt felhőzött. Jelzése alól balra: »*Székely Bertalan 1859.*«.

Fa, méretei 36·5 : 49·7 cm. — Lelt. sz. 3302. — Vétetett az 1906 június 20-án Sebestyén Mihálytól 1000 K-án (86–906). — Elszámoltatott 1906 augusztus 6-án (1081–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III
449 (3302)
653 (506).

III : 449

Vétel
1906

Székely Bertalan: Női arczkép.

Háry Gyula: Ujházi Ede arczképe.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

Kimnach László, *Veress* Zoltán, *Markó* Ernő, *Berkes* Antal, stb. festményeit találjuk még itt.

A harmadik termet a *nagybányaiak* foglalták le, leginkább tájképekkel: *Grünwald* Béla, *Ferenczy* Károly, *Glatz* Oszkár. Itt állított ki *Kacziány* Ödön is egy arczképet, és *Udvary* Géza «*Szent György legendája*» czimen nagyobb festményt.

A szoborművek közt a legtöbb *Kiss* Györgytől van: Boldizsár püspök, Troll Ferencz püspök mellképei, egy apácza mellszobra, Szent Gellért és az «Élet-halál» czimű csoportozat.

HENRIK POROSZ HERCZEG AMERIKAI LÁTOGATÁSA.

Nagy, tüntető barátkozás okozója lett a németek és amerikaiak közt *Henrik* porosz herczegnek, a német császár öcscsének látogatása az éjszakamerikai Egyesült-Államokban. A látogatás tulajdonképeni czélja, vagy talán jobban mondva ürügye az volt, hogy *Vilmos* császár yachtot rendelt magának Amerikában s felkérte *Roosevelt* Alice kisasszonyt, az Egyesült-Államok elnökének leányát, vállalná el új hajója keresztanyai tisztét. Ez alkalomra küldte el Vilmos császár az öcscsét a tengeren túlra s az amerikaiak oly lelkes ünneplessel fogadták, a melynek zaja áthallatszott az oczeánon Európába is.

A hajó keresztelése február 25-én folyt le a New-York közelében levő Shooter Island nevű szigeten. Itt bocsátották az új yachtot vizre. *Roosevelt* kisasszony *Henrik* herczeggel egy e czélra alkalmazott korlátos deszka-folyosón a hajó oldalához ment, mögöttük *Roosevelt* elnök nejével, továbbá a new-yorki angol követ és Seth Low new-yorki polgármester. *Roosevelt* kisasszony a hajó-keresztelést nem a nálunk szokott módon végezte. Nálunk ugyanis az a szokás, hogy a keresztanya megnyom egy gombot, melyből villamos vezeték visz a pezsgős palaczkhoz, mely a nyomásra összetörik s a kiömlő pezsgő kereszteli meg a hajót. Ezúttal a pezsgős palaczk egy kötélen lógott le a hajó oldalához, *Roosevelt* kisasszony jó erősen megfogta és teljes erejével hozzávágta a hajó oldalához, hogy összetörött. A palaczk szalmaborítékban volt, hogy cserepei széjjel ne hulljanak s ezeket az ünnepély után mutogatták egy new-yorki ékszeres bolt kirakatában. A keresztelő formula, melyet a szép keresztanya mondott, ez volt: «*Keresztellek téged a német császár nevében Meteornak.*»

Henrik herczeg még ezután több napig maradt Amerikában, körútat is tett több kisebb-nagyobb városban s ottléte alatt szeri-száma se volt a tiszteletére rendezett lakomáknak s egyéb ünnepélyeknek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Gustavo A. Becquer (a spanyol Heine) dalai és válogatott meséi, *fordította Kőrösi Albin; Budapest, 1902.* — Nálunk teljesen ismeretlen, érdekes egyéniségű spanyol költőt mutat be a magyar közönségnek e kötetben *Kőrösi* Albin, a spanyol költészet buzgó ismertetője. *Becquer* 1836—1870-ig élt, küzdelmes élete volt. Költészete igazi elismerésre csak halála után talált. «A spanyol Heine»-nek nevezik s méltán, mert erősen Heine hatása alatt áll. Apró, bánatos, vágytól epedő, olykor gunyoros hangú szerelmi dalokat irt, többnyire pesszimisztikus szellemben, ezenkívül prózai meséket, apró novellákat, melyekben a költői szinezés és hangulatkeltés a főczélja. Hangja nem nagy terjedelmű, de szépen cseng, költői előadása szines, képekben gazdag. Néha kissé elnyujtottnak találjuk, néha azonban meglepő könnyedséggel kerekedik ki a hangulat képe. A fordítás komoly, lelkiismeretes munka, gond és szeretet eredménye; kár azonban, hogy a fordító nehézkesen versel, gyengén rímel. Az ilyen kis daloknál, melyekben a hangulat a fődolog, nagyon fontos a verselés szépsége, a nyelv könnyed zengése, mely nélkül a hatás nagy része veszendőbe megy. A fordító könyve elején terjedelmes és meleg hangú tanúlmányban rajzolja meg a spanyol költő jellemrajzát. Meséiből is lefordított néhányat. A kötet a fordító saját kiadásában jelent meg; ára két korona. Mutatványúl a következő kis dalt közöljük:

Lenge foszlánya tollkönnyű ködnek,
Hószínű háló, mit habok kötnek,
Arany veretű lant
Húrján repeső hang,
A szellő csókja, a fény hulláma,
Az vagy te csak.

Mikor utánad, légies árnyék,
Kapni óhajtok, eltűnsz te már rég,
Mint a hang, mint a láng lobbanása,
Mint a köd, mint a hab csobbanása
A kék tavon.

Parttalan tenger zajló habárja,
Üstökös csillag, mely az űrt járja,
Panaszos sirám
Rekedt szél húrján,
Valami jobbnak örökös vágya,
Az vagyok én.

A ki szemét rád szegzi búbába'
Éjjel meg nappal egykép, a kába:
A ki veszettűl üldöz egy árnyat,
Mit csak az ábránd alkota lánynak:
Az én vagyok!

Erősek és gyengék. Ilyen czím alatt jelent meg *Pollák* Illés tollából egy 298 oldalra terjedő társadalom-bölcseleti tanúlmány, melynek czélja a jog törvényeinek természettudományi alapon megállapítása; a természettudományt a legtágabb keretben értve s nem zárva ki az elmélkedésből azt sem, a mi eddigelé csak sejtelemszerűen él a modern gondolkodók agyában. Tétele, hogy a társadalomban uralkodó jog a vagyonnak joga. S logikával folyik ebből az a kritika, melylyel az író a fennálló társadalmi és jogrendet támadja. Két elem harczol az élet boldogságáért — mondja: — az erős és gyenge s jaj a gyengének, a ki nem talál rokonelemeket, hanem magára marad az «elhelyezkedés» nagy munkájában; a legtöbb alámerűl, elpusztúl. «Az ember érvényesűlni vágyó csoportosulat, mely ezen igyekvése közben nem lehet igazságos.» Természetes, hogy sokan nem értenek egyet a filozófus íróval, de mélyre ható elméjét, széles körű tudását, valamint jelen munkája kiválóságát senki sem fogja tagadni. A könyv a Franklin-Társulatnál jelent meg, ára négy korona.

Pályanyertes népszinmű. Porzsolt Kálmán, a Népszinház igazgatója előadásra alkalmas népszinműre 100 arany pályadíjat tűzött ki. A birálók 83 darab közűl a díjat «*A rozsályi malom*» czímű 4 felvonásos népszínműnek itélték. A jeligés levél felbontásakor dr. *Kacziány* Géza fővárosi tanár és ismert író neve tünt ki. A birálók egyike «*A régi szerető*» czímű 3 felvonásos népszínműre szavazott. Ezt a népszínművet a birálók dicséretben részesítették. Szerzője *Géczy* István, kinek több színművét játszszák a Népszinházban, s legutóbb a Vígszinházban került előadásra egy kisebb darabja Ezeken kívül előadásra ajánlották a *Szeghy uram bűne*, *Kökény Ágnes*, *Betyárvirtus* s a *Tilosban* czímű népszínműveket. A két első darabnak *Éder* Pál fővárosi tisztviselő a szerzője, kitől már játszottak darabot. A birálókat élénken foglalkoztatta «*A hit*» czímű népszínmű, melyben eredeti erőt találtak, de a pályázatból ki kellett zárni, mert elkésve érkezett. Szerzője dr. *Rózsa* Miklós, a Nemzeti Szalon titkára.

Vigszinház. Márczius 15-én a Vigszinház száz előadásos sorozatában egy új irónak, *Fényes* Samunak (Kassáról) történelmi szinműve, «*Kurucz Feja Dávid*» került bemutatóra. A közönség szereti, ha a magyar szerzők visszanyulnak a multba. Herczeg Ferencznek «Ocskay brigadéros» kurucz darabját rövid idő alatt száz előadásra segítette. Fényes Samu is a kurucz világból keresett tárgyat, Tököly Imre idejéből. A történet romantikus, nem is egészen tisztán indokolt, de az irói tulajdonok nem hiányzanak belőle s a szerző tehetsége iránt bizalmat gerjesztenek. A mese röviden a következők körűl forog: Kassa városát a kegyetlen és vérengző Caraffa ostromoltatja. Van kémje is, egy szép asszony, Ráskainé, a ki Tábori Örzse néven jelenik meg Feja Dávid főbirónál. Gonosz, ledér asszony. Csábítgatja a feleséges főbirót, kicsalja titkait s azokat galambbal küldi el az ellenségnek. Csakhogy az öreg Fejáné sólyma elfogja a galambot s megtalálják

Thaly Kálmán.

Nemeskéri Kiss Pál, Keczer Miklós és Biró Lajos.

Gróf Apponyi Gyula a mint automobiljén távozik.

PILLANATNYI FÉNYKÉPEK A KÉPVISELŐHÁZ ELŐTT. (MÁRCZIUS 19.)

annál a titkos üzenetet. Őrzsét a tanács elé állítják, de ő nem hiszi, hogy elitélik, mert Feja Dávid neki bűntársa. De Feja a hóhérnak adja át, vállára bélyeget sütnek, megvesszőzik, a városból kisöprűzik. E férfiasságért Őrzse beleszeret Fejába, úgy hogy mikor Caraffa emberei betörnek a városba, kegyelmet eszközöl Feja számára. Ennek ez a kegyelem nem kell, inkább a vérpadra megy. Ráskainét pedig leszúrja egy ember. Külsőleg sok a szines és a tarka a darabban; egyes jeleneteinek hatását a szerző jól kiszámította. A szerzőt többször kitapsolták. *Haraszthy* Hermin volt az első a játszók közt, ki szenvedélylyel ábrázolta Ráskainét. Kijutott a tapsból *Pethesnek* (a főbiró), *Hegedüsnek*, *Góthnak*, *Fenyvesinek*, *Varsányi* Irénnek, *Hunyadi* Margitnak.

Az Uránia-szinház legújabb tanúlságos darabja, melyet e hó 18-ikán mutattak be, «*A szultán birodalma.*» Szerzője ifj. *Hegedüs* Sándor, ki ugyane szinházban régebben Amerikát ismertette felolvasásban, képekben. Most a keletnek az érdeklődést annyira foglalkoztató világából mutatott be sok részt.

Verses prológban szavalta:

Szultán birodalma, mesék szülőfölde,
Hősök hazája, álmok országa,
Hívlak, idézlek, tünő képek szárnyán
Ölts alakot — s jelenj itt meg előttünk.

A vásznon aztán egyenként tüntek föl a képek, melyekhez a szerző történelmi, néprajzi ismertetéseket nyújtott, legendákat is elmesélt, véleményt hangoztatott. Először Konstantinápoly és egyes részei tüntek föl; majd a dervisek földjét mutatta be külön fölvonásban s végül az alsó országról szóló ismertetése következett. A színezett képeknek a vetítésben kitünő hatása volt, a mozgó fotografiák közül főleg a galatai híd tolongó embertömege tetszett. Megindúlással látta a közönség Rodostó képét, Rákóczi fejedelem és Zrinyi Ilona sírját. A Leandertornyáról és Szaffó szigetéről szóló leirás is fokozott hatást tett, s a közönség sokat tapsolt, főleg a második fölvonás után, a mikor a szerző teveháton jelent meg, természetesen csak vászonra vetve. A szinházat megtöltő előkelő közönség soraiban ott volt *Wlassics* Gyula kultuszminiszter is.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia márczius 17-iki ülésén három szaktudományi felolvasást tartottak. *Kosutány* Tamás saját vizsgálódásai alapján új adatokat terjesztett elő a buzasikér és a búzalisztek ismeretéhez. Tapasztalta, hogy a frissen csépelt búzának a csirázó képessége kevesebb, mint annak a búzának, a melyet a learatás után csak félévvel használtak vetőmagúl s hogy a csirázó képesség egy éven belül arányosan növekszik, azután fokozatosan, míg végül egészen elapad. Ehhez hasonló dolgot tapasztalt a sikér fejlődésében is. Az aratás után mindjárt elcsépelt és lisztté őrlött búzában kevesebb a sikér, mint a mennyit ugyanabból a búzából pár hónap multán kimoshatni. Fontos körülmény az is, hogy a tésztát félórán át pihentetni kell a sikér kimosása előtt. Ezután arról beszélt, hogy a búzának szemre, látszatra legalább különböző időben különböző a sikértartalma. *Klein* Gyula bemutatta ifjabb *Entz* Géza vendég kutatásait «Adatok a Peridiniák ismeretéhez» czímen. Entz már két év óta foglalkozik a Quarnero és a Balaton puszta szemmel láthatatlan ázalagaival, kivált a Peridiniákkal, a melyeknek szervezetéről, szaporodásáról új és tanúlságos anyagot gyűjtött össze. Végül *Bugarszky* István mutatta be *Rohrer* László vendég vizsgálódásait a fehérjék sav-kötő képességének meghatározásáról.

Akadémiai jutalmak. A Magyar Tud. Akadémia márczius 19-ikén rendkívüli ülést tartott, a melyen pályázatok eredményét hirdették ki. Más esztendőkben külön-külön ülésben döntöttek a Teleki-, Karácsonyi- és Farkass-Raskó-díjak odaitélése, vagy ki nem adása dolgában. Most egy ülésben egymásután döntötték el valamennyit.

A báró *Eötvös* Loránd elnöklése mellett tartott ülésen legelőször a *százaranyos gróf Teleki-díjra* érkezett drámákról olvasott fel jelentést *Kozma* Andor. A 26 pályamű közül 11 gyarló kisérlet, a többiben irodalmi forma, néhol drámai tartalom is mutatkozik. Aránylag legjobbnak mondható «*A fekete czár*» czímű pályamű, a melynek kerete a Ferdinánd király és Zápolya János között folytatott háború. A darabnak van egységes cselekménye, hőse drámai, küzdelmében mindvégig érdekes. De a hős kivételével a többi alakok rajza, főkép a nőké, gyönge. Elég jó a darab nyelve s a párbeszédnek gyors drámai üteme van. Jambusai folyékonyak. A bírálók ezt a művet itélik aránylag a legjobbnak s noha irodalmi becse nem nagy, tekintve, hogy a jutalmat ki kell adni, a bizottság ajánlja, hogy «*A fekete czár*» czímű tragédiának adják ki a díjat. Báró *Eötvös* Loránd elnök kijelenti, hogy a jeligés levelet csak az esetben bontja föl, ha a szerző kívánni fogja. A szerző másnap jelentkezett a titkári hivatalban *Gabányi* Árpád, a Nemzeti Szinház művésze, kinek a száz aranyat kiutalványozták. — A gróf *Karácsonyi 200 aranyosdíjért* vígjátékok versenyeztek. A bírálók jelentését *Herczeg* Ferencz készítette s *Heinrich* Gusztáv olvasta fel. A pályázat eredménye gyarló. Tizenhárom vígjáték érkezett a bírálókhoz, s ezek közül csak egy emelkedik ki, a «*Zrinyi György házassága*» czímű, melynek nyelvezete szép, de színszerűsége és drámai formája kezdetleges. A bírálók azt ajánlják, hogy az Akadémia ne adja ki a díjat. Az összes ülés ehhez hozzájárult. — A *Farkas-Raskó-pályázatról* (hazafias költemény) szóló jelentést *Endrődi* Sándor terjesztette elő. Az eredmény meddő. Csak nyolcz vers érdemel egyben-másban figyelmet. Költőiknek van mondanivalójuk, nincsenek gondolat és erő híján, de megragadni egyik sem tud. Koszorút egyik pályamű sem érdemel. A díjat tehát nem adják ki. — A *Wodianer-jutalom* oly tanítóknak van szánva, a kik a tanítás, nevelés, a magyar nyelv terjesztése körül kiváló érdemeket szereztek. Ezt az ezer-ezer koronát tevő jutalmat az idén *Sárkány* Gáspár munkácsi elemi iskolai igazgató-tanító és *Kondor* Ferencz halmosi állami elemi iskolai tanító kapják.

A Petőfi-Társaság e havi ülését márczius 16-án tartotta. *Bartók* Lajos, alelnök mondotta az ünnepi beszédet «A mi márcziusunk» czímmel. A beszéd végén mese alakban szólt egy máguszról, a ki mindent megpróbált, hogy a világhatalmat adó bölcsek kövét megtalálja. Lement a föld mélyére s előbb a vashoz, majd az aranyhoz fordúlt, de mind a kettő tehetetlennek bizonyúlt. Végre az ólomhoz fordúlt a mágusz: «Te vagy a legsulyosabb, te hódítsd meg a világot!» S a nehézkes ólom golyónak öntve, millió keblet tört keresztül, népeket irtott ki, csak romlást szült s a romok alá került maga is, de világot nem hódított. A mágusz kiásta és megöntötte betűnek: «Menj, a ki eddig romboltál, alkoss; a ki öldöklés angyala voltál, légy a halhatatlanságé; a ki a zsarnokság fegyvere voltál, légy a szabadságé! A szabadság szárnyain menj betű és hódítsd meg a világot!» És az ólombetű ment. — Ezután *Jakab* Ödön olvasta fel hatással *Gárdonyi* Gézának «Az öreg honvéd» czímű költeményét, majd *Prém* József «A szabadságról» cz. költeményét szavalta el. *Váradi* Antal bemutatta *Salamon* Ödön vendégnek «Hugo Viktor és a magyarok» czímű értekezését. *Kiss* József «A naphoz» czímű legújabb költeményével szerzett tetszést. *Szabóné Nogáll* Janka csinos kis elbeszélése fejezte be az ülést.

A Lipótvárosi kaszinó márczius 16-ikán *Falk* Miksa elnöklésével közgyűlést tartott. A kaszinónak 1901. év végén 1280 tagja volt. Kegyelettel emlékezett meg az évi jelentés a kaszinó elhunyt tiszteletbeli tagjáról, Szilágyi Dezsőről, kinek a kaszinó megfestette arczképét, s ezt méltó ünnepélylyel fogja leleplezni. A bevétel az előirányzott 218,400 koronát 6456 koronával haladta meg; a kiadás az előirányzott 6581 koronával több. Felszólalások történtek a mulatságokra és művészi estélyekre kiadott költségek miatt, mert az e czélra megszavazott 8000 koronán felül még 60,000 koronát költöttek, a mely összeg a kártya-pénzekben talált fedezetet. A hosszúra terjedt vitában azt is felhozták, hogy a mulatságokra sok vendéget hívnak meg s e miatt a kaszinó tagjai rövidülnek meg. Többen felhozták, hogy ép most oly képviselőket is (t. i. néppártiakat is) meghívtak a márczius 17-ikére kitűzött hangversenyre, a kiknek elveivel a lipótvárosi kaszinóban sokan nem értenek egyet. A hosszúra terjedt s igen zajossá vált vita következtében Falk Miksa elnök a közgyűlés folytatását elhalasztotta. A márczius 17-ikére kitűzött estélyt is elhalasztották. Az egész elnökség és igazgatóság lemondott.

MI UJSÁG?

A király márczius 20-ikán délelőtt adta az utolsó általános kihallgatást a budai királyi lakban. Másnap délután Bécsbe utazott.

A Kossuth-szobor. A Kossuth szobrára begyűlt adományokat 1897 óta a fővárosi hatóság kezeli, s erre külön bizottságot alakított. E bizottság pályázatot hirdetett a Kossuth sirja fölé emelendő mauzoleumra. A pályázó tervek fölött pár nap alatt már döntenek. A mauzoleum emelése miatt azonban

Székely Bertalan

történeti festő.

~~Művészet, 1903. I. [illegible]~~

Székely Bertalan már végetben egész sor pompás tanulmányt ajándékozott a kassai muzeumnak.
Művészet, 1903. 168 l.

Székely Bertalan

A müvész halálának alkalmából Nagy Sándor: "Székely Bertalanról" cimmel ir, s megemliti néhány alkotását, melyeket bemutat a lap. A pécsi székesegyház részére készült falfestménye "Szent István megkoronáztatása", "képciklus a csodaszarvas regéjéhez: szines kartonok Vajda-Hunyad részére, a ciklus első képe.
"Képciklus a csodaszarvas regéjéhez" a ciklus hetedik képe, szintén Vajda-Hunyad részére.
Repr.-ók.
ÉLET, Bp. 1910. szept. 4. II. évf. 34. sz. 292-295. lap.

Székely Bertalan

Irod

Divald Kornél. Székely Bertalan (1835–1910.) Budapesti Szemle, 1910. évf. 144-ik kötet. 360–369. l

csetleg felhasználandó

..... nevü munkás igazolta

a müvezető aláirása.

yezem:

gy helyettesének
ása.

Endrényi Imre, Szeged.

Székely Bertalan

A müvész haláláról szóló nekrológjában Margitay Ernő beszél festészetéről, családásairól, fájdalmairól és betegségéről. Megemlékezik alkotásairól, "Hunor és Magyar asszonyairól, V. László bajadérjairól.

ÉLET, Bp. 1910. aug. 28. II. évf.34. sz. 280, 281. lap.

9/.

nemzeti Székely Bertalan, festőm. MDK

Itt élt egy művész, ki fiatalon freskót fest a bajor muzeumnak, hazajön, s viselei annak az ólmos levegőnek sulyát /"uttörő idők"/ amitől érthető, h Brockytól Markón át Munkácsy-ig Zichy Mihályhoz hasonlóan mind kimaradtak. Belső lelki nagysága kon kul ittmaradásra készteti. -Érthető, ha senkivel közösséget nem tartó, társtalan művész volt.
Mint a II.sz. fest. főiskola igazgatója irja végrendeletének papirján:"az én nyomoruságos életem".

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház. Művészeti folyóirat. 1910. III. 7.sz.
127- 134.l.

5/.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Piloty egy részletvirtuóz, Sz.B. :művész. Ősz hajjal lép elénk Sz.B. ki falat fest. Ő a folytonos belső evolucióban égő művész. Monumentális. Nem a spontán megfigyelések visszaadója. A tárelosztás és forma művésze.

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház modern művészeti folyóirat. 1910. III. III
7.sz. 127-134.l.

8/. Székely Bertaln, festöm. MDK

Nála mindig meg volt az erös kontaktus a term
szettel./ S megvan a három fázis: antauralista, az
impresszionista s a stilizáló készség./
Sz.-nél meg volt ez a skála . Reflektáló ember, abs
sztrakt képzeletü.

Igy csinálja meg alkotásait:

Vajdahunyadi- vár
Pécsi székesegyház.
Mátyás templom falain.

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház. Művészeti folyóirat. 1910. III. 7.sz.
127- 134.l.

7/. Székely Bertalan, festöm. MDK

Falfestészete alig ismer fejlödésen ért el oly stiluvig, amely ha valamivel rokonságot tartn nem Goreggio, vagy a barokk freskó,- inkább egyptomi sirok és bizánci templomok falai.
Székely B. itt stilizáló müvész.
/ Adatgyüjtö, lejegyzö, naturalista studiumok végtelen skálája van mögptte./

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház. Müvészeti folxóirat. 1910. III. 7.sz.
127- 134.l.

7/. Székely Bertalan, festőm. MDK

Falfestészete alig ismer fejlődésen ért el oly stilusig, amely ha valamivel rokonságot tartanem Goreggio, vagy a barokk freskó, - inkább egyptomi sirok és bizánci templomok falai.
Székely B. itt stilizáló művész.
/ Adatgyűjtő, lejegyző, naturalista studiumok végtelen skálája van mögötte. /

Demőtér István: Székely Bertalan.
A Ház. Művészeti folxóirat. 1910. III. 7. sz.
127-134.1.

6/.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Történelmi képein a szin second természetü. Viszont ez a meghatározás mindjárt nem vehetö készpénznek, mihelyt szemben áll vele az önarckép, s késöbb fehérlö hajjal csinált vázlatok, studiumok. Ely dolgok melyek tárlatokra nem kerültek, vagy csak egy-kettö, pl. az orvosszövetség kiállitásán egy kis kép: kékruhás nö a szabadban.

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház modern müvészeti folyóirat. 1910. III.
7. sz. 127-134.l.

3/.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Bár Piloty -tanitvány, de evoluciója folyamán oly messze szaladt Pilotytól, amire nincs tá[illegible] volság mérö. Székely képelgondolása egyszerübb, tiszt[illegible] amire épit, az -festöi momentum.

Dömötör István: Székely Bertalan,
A Ház modern müvészeti folyóirat. 127-134.1.
III. 7.sz. 1910.

4/. MDK

Székely Bertalan, festöm.

Az ötvenes-hatvanas években éli ifju éveit. Számba kell venni ezt a Dobozy, Mohács után, Cillei és II.Ulászló előtt, nem azért, mintha e képeket csak ebből MK a szemszögből lehetne értékelni. Egyideig elsösorban illusztrativ festö, - amit az "Önarckép-ben ad, korát felülmuló piktori érettség. Repr. 131.l.

Ernszt Lajos gyüjteményéből.

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház módern müvészeti folyóirat. 1910. III. III
7.sz. 127-134.l.

2/. MDK

Székely Bertalan, festőm.

Kora meghatványozza azt az érzést, a magyarfajhoz tartozás érzését. Sz.B. korának fia. Képeket fest a magyar multból.
A kor levegöjén kivül München és Piloty hajtotta Sz.B.-t a historia felé.

Dömötör István: Székely Bertalan,
A Ház modern müvészeti folyóirat. 127-134.l.
III. 7.sz. 1910.

1/.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Sz.B. 14.éves mikor az országutakon honvédágyuk robognak. M.o. megcsinálja a közjogi forradalmat. Azzal a szándékkal, hogy müvész lesz, belép az ötvenes évekbe. 1860-ban 25.éves. Már megfestette önarcképét.

A háttér, az idök amelybe beáhyazódtak képei, adják a kulcsot Székely egyéniségének megértéséhez.

Dömötör István: Székely Bertalan,
A Ház modern müvészeti folyóirat. 127-134.l.
III. 7.sz. 1910.

MDK

1/.

Székely Bertalan, festőm.

Sz.B. 14.éves mikor az országutakon honvédágyuk robognak. M.o. megcsinálja a közjogi forradalmat. Azzal a szándékkal, hogy művész lesz, belép az ötvenes évekbe. 1860-ban 25.éves. Már megfestette önarcképét.

A háttér, az idők amelybe beáhyazóltak képei, adják a kulcsot Székely egyéniségének megértéséhez.

Dömötör István: Székely Bertalan.
A Ház modern művészeti folyóirat. 127-134.l.
III. 7.sz.

Székely Bertalan

SZÉKELY BERTALAN†. A magyar monumentális festészet és művészeti oktatás legkiválóbb, legérdemesebb úttörő mesterét ragadta el közülünk a halál. Székely Bertalan augusztus hó 21-én örökre lehunyta szemét. A magyar történelmi képírásnak legkimagaslóbb alkotásaival ő ajándékozta meg nemzetét s mégis évtizedek múltak, míg kortársai megértették és méltányolták művészetét, mely nem alkalmazkodott a kor múló divatjaihoz, hanem örökéletű elveknek és igazságoknak hódolt csupán. Mint a nagyarányú fali festészetnek mestere, a freskofestő művészek legelső sorában illeti meg a hely a műtörténelemben. Mint tanítómester, az immár diadalmasan előre törő ifjabb festők egész csoportját kötelezte le azzal, hogy elsősorban alapos művészi tudás elsajátítására serkentette őket. Oly időben, amikor téves theoriák a művészek széles körét arra csábították, hogy lebecsüljék ami a művészetben mesterség, Székely Bertalan legnagyobb szabású kompozicióit festése közben is egyre technikájának tökéletesebbé tételére törekedett. Annak, ami a művészetben mesterség s ami nélkül a leglángolóbb fantáziával megáldott művész működése is csupán szárnyaszegett vergődés, Székely Bertalan hű apostola maradt. S ha ő maga iparművészeti mozgalmainkban személyesen nem is vehetett részt, annál kiválóbb erők állottak ezek szolgálatába tanítványai sorából, akiket ő tanított meg a mesterség megbecsülésére. S főleg ez utóbbiaknak köszönhetjük, hogy mahonap művészet és iparművészet között nálunk is összeomlanak a korlátok, amelyeket a mult századnak a művészet való lényegét félreismerő nemzedékei vontak a kettő közé. Ez az oka annak, hogy a képzőművészettel együtt a magyar iparművészet munkásai is fájdalmas szivvel gyászolják a mestert, hogy őszinte kegyelettel emlékezünk meg róla ezen a helyen is.

Magyar Iparművészet
1910. 241. l.

LANTOS

Könyvesboltja és tud. antiquariuma
Áll. eng. aukciók

Modern and antiquarian bookseller
Sales by auction

BUDAPEST, IV., MÚZEUM-KÖRUT 3.

Nagyságos

Dr.Szentiványi Gyula titkár urnak,

Budapest.
Budafoki ut 10/c.IV.

Székely Bertalan

irod

Magyar Nemzet. 1910

apr. 28 (Székely Bertalan
mellőzése. — A berli-
ni magyar tárlatból
kihagyták)

(~~Művészet 1910. 224 l.~~)

Székely Bertalan

Székely Bertalan. Irta Dömötör István. A Ház, III. 7.
Székely Bertalan és a festészet esztétikája. Palágyi Menyhért könyvéről írt —D. A Cél, I. 1.

(Művészet 1910. 395. l.)

Székely Bertalan

Irod

Kacziány Ödön: Pesti mű-
vészélet az ötvenes és hat-
vanas években. Művészet
1910 14. l. 15. l.

Egy anekdóta II. Lajos
holttestének találási-
ról.

Székely Bertalan

Székely Bertalan és a festészet esztétikája. — Palágyi Menyhért könyve. Irta Lakos Alfréd. Az Ujság, jún. 26.

1910.

Székely Bertalan. Irta Bölöni György. Világ, jún. 30.

1910

(Művészet 1910. 312. l.)

Székely Bertalan

Székely Bertalan

A figurális rajz és festés elvei.

Kiadva: Palágyi Menyhért: Székely Bertalan és a festészet aesthetikája c. mű függelékében. Bpest, 1910.

I. 4. p. h.

Sérieux

Mouvement 1910

311. 2

Szekely Bestala

laid

Mivénet 1910

314

magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Székely Bertalan

Jegyzet

Kedd 26 Manó

Hétfő 25 Gyüm. ölt.

Vasárnap 24 Ocult

Március 31 nap

Székely Bertalan nagybeteg. Az Ujság, júl. 29.

1910

26 Kedd

Művészet. 1910. 355. (

25 Hétfő

Székely Bertalan. Irta —ő – ő. A Hét, aug. 21.

Székely Bertalanról, halála alkalmából, írtak a napilapok aug. 23., hetilapok aug. 28.

Székely Bertalan temetéséről írtak a napilapok aug. 25.

Székely Bertalan tanítványai között. Irta: Egy tanítványa. Vasárnapi Ujság, szept. 4.

Székely Bertalanról. Irta Nagy Sándor Élet, szept. 4.

Székely Bertalan fiatalságából. Irta Horváth Janka. Vasárnapi Ujság, szept. 11.

u. o.

20 Szerda

21 Csütörtök

22 Péntek

23 Szombat

Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
20	21	22	23
B. Csák Móric	Benedek	Gen. sz. Katalin	Viktórián vt.

Gerevichnek gratulálni
koronaőrnek.

Székely Bertalan

lásd okvetlenül

Rajzoktatás. 1910. szept. 15.

szám.

Megvan könyvtáramban

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engec

.....

a mühelyfőnö

8. sorsz. Mühelyi min

Székely Bertalan

Székely Bertalan. Irta Divald Kornél. Budapesti Szemle, dec. 1.

1910

(Művészet 1910. 431 l.)

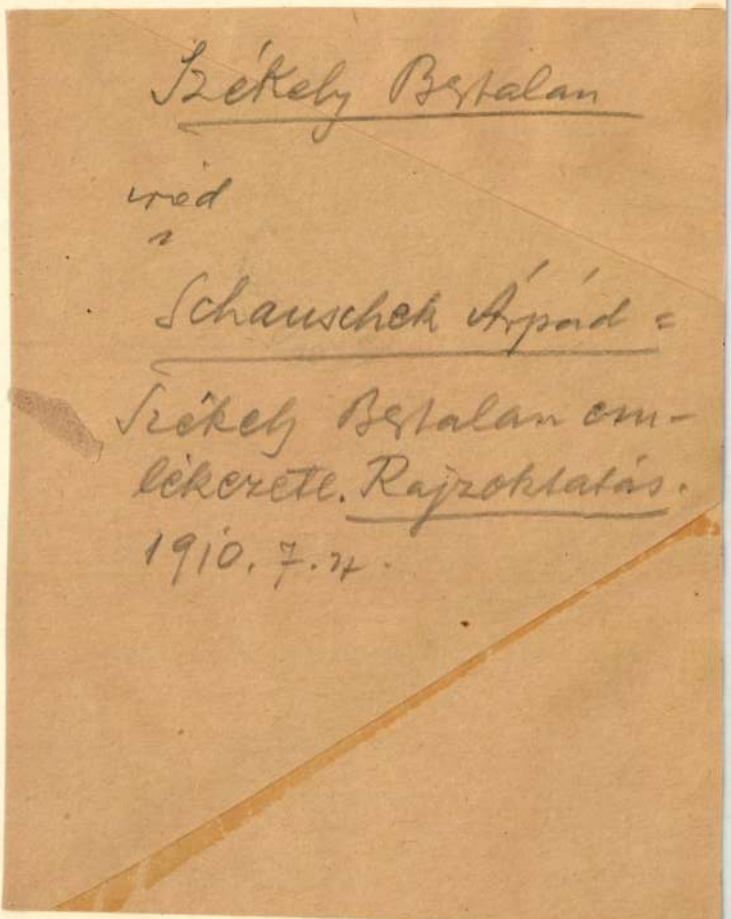

118. Abington úrnő arczképe. Reynolds után
Smith: II. 1. sz.

108. «Staalmeesters.» Rembrandt után.
Smith: II. 149. sz.

109. Haman ítélete. Rembrandt után.

HUDSON HENRY.

Közelebbi életrajzi adatai ismeretlenek. 1782 és 1793 között működött.

110. Hamilton Vilmos arczképe. Reynolds után.
Smith: II. 2. sz.

HUMPHREY WILLIAM.

Született 1740 körül, halála éve ismeretlen. Rézmetsző, rézkarczoló és kiadó volt Londonban

11. Férfi könyvekkel. Rembrandt után.
Smith: II. 28. sz.

JEHNER J.

Életrajzi adatai ismeretlenek. Festő és rézmetsző volt. Lapjait nagy precizitás jellemzi.

12. Cavendish Bentinck W. H. titchfieldi marquis gyermekkori képe. Reynolds után.
Smith: II. 13. sz.

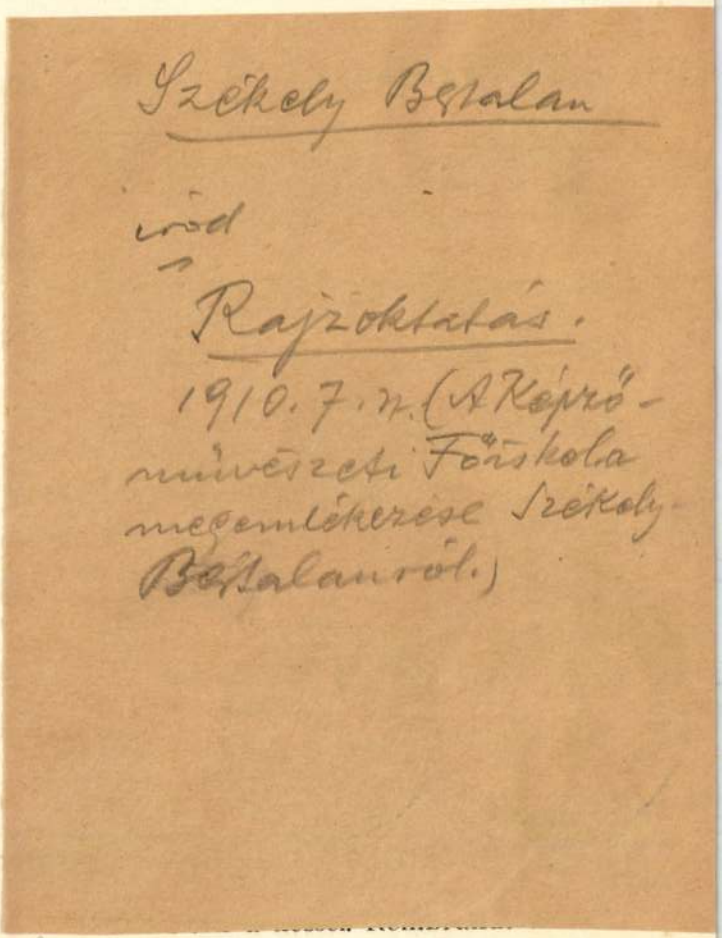

Smith: II. 146. sz.

107. Kakast koppasztó nő. Rembrandt után.

Smith: II. 148. sz.

színűleg Reynoldsnál tanúlta a festészetet. Kitűnő festményei közé számítják egyebek közt Schimmelpenninck arczképét. A mezzotinto metszésben azonban jelentősebb, mint a festésben.

91. Lee János arczképe. Reynolds után.
Smith: II. 22. sz.

92. Spencer Lavinia grófnő arczképe. Reynolds után
Smith: II. 28. sz.

93. Frigyes yorki herczeg arczképe. Hoppner J. után.
Smith: II. 36. sz.

94. Gondolkodó fiú. Reynolds után.

95. [illegible]s. Rubens után.
Nagler: K. L. VI. 204

96. A hajóépítő és felesége. Rembrandt után.
Nagler: K. L. VI. 204.

97. Színházasdi. Paye R. M. után.
Nagler: K. L. VI. 204.

98. Herakles a kigyókkal. Reynolds után.

HOUSTON RICHARD.

Dublinban 1702 körül született s Huber szerint Londonban 1775-ben halt meg. Brooksnál tanúlt Mac Ardellel együtt Smith 153 mezzotinto arcz-

Székely Bertalan

írta

Kende Zoltán: Szé-

kely Bertalan élete.

Rajzoktatás. 1910.

7. 7.

Alapitva: 1839.

HERENDI PORCELLÁNGYÁR R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,

Székely Bestalan

irád

Kovách Géza =

Gyászbeszéd Székely Bestalan sirjánál.

Rajzoktatás. 1910. 7. 22

minden festőművész
HOFFMANN
FERENCNÈL
KERETEZTETI

Székely Bestalan

irod

Kölber Dezső:

Székely Bestalan temetése. Rajzoltatta.

1910. 7. 7.

minden festőművész
HOFFMANN
FERENCNÉL
KERETEZTETI

Székely Bertalan

ivod

Budapesti Napló. 1910

jún. 7. (Székely Bertalan — A „Nemzeti festeszet" első kötete. Palágyi Menyhért dr. könyve.)

~~(Művészet. 1910. 311. l.)~~

Székely Bertalan

wód
z

Kovách Géza: Vír-
rasszatok. Rajzoktatás
1910. 7. r.

a világhírű herendi díszkészletek,
jutányos kézifestésű asztali készletek.

21 világkiállításon nagydij.

Központi iroda:

BUDAPEST IV, VÁCI UCCA 37.

Telefon: 827-55.

Gyártelep:

HEREND

(Veszprém megye.)

Székely Bertalan

irod

Jaschik Álmos: Egyesületi ügyek. Rajzoktatás 1910. 232. l.

A Rajztanárok Egyesülete 1910. szept. 9-én megtartott ülésén bizottságot választott, melynek feladata Székely Bertalan művésztanári egyénységére vonatkó adatok gyűjtése volt.

Székely Bertalan

Palágyi Menyhért dr.:
Székely Bertalan és a
festés aesthetikája.
Könyism.
Rajzolatás

1910. 228. l.

A

LXII-IK CSOPORTKIÁLLITÁS

KATALOGUSA

G. LÁZÁR ILONA
GYŐRFY K. JÓZSEF
LENHARD ALICE
Dr. NAGYNÉ

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan tanitványai között. Vas. Ujs. 1910. 36. sz. 748.l.

[Székely Bertaban]

wód

Lyka Károly:

Székely Bertaban

Uj Idők. 1910.

II. 180. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Székely Bertalan

Palágyi Menyhért

Székely Bertalan és a festészet aesthetikája.

Nemzeti Festészetünk I.

Budapest, 1910. Eggenberger.

8-r, 4, 170, 2 l. Fűzve.

A „Függelékben: I. Székely Bertalan: A figurális rajz és festés elvei. II. Palágyi Menyhért: Nagy mesterek másolása és a hitfestés problémái.

I. 4. p. h.

2.50

Székely Bertalan

Bölöni György: Szé-
kely Bertalan.
Világ 1910.
jun. 30.

Поправка.

20/10 декабря 1943 г.

(Перевод.)

Székely Bertalan

^

vied

Keleti G. Művészeti
dolg. Bpest 1910.
107 l.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

élyezem:

MDK

Székely Bertalan

Palágyi M.: Székely Bertalan és a festészet esztétikája. Bpest, 1910. /Ism.: A Cél I. 1910. 63.l.

MDK.

Székely Bertalan, festöm.

1883. Ipolyi Arnold-féle 500 ft-os tört.dij:
Zrinyi Miklós Szigetvárott.

OMKT-Vándorkiállítások.1910.szept.8.-dec.27. Nagy,Mis
kolc. Kassa. Eperjes. S.a.ujhely,Debrecen, Gyöngyös.
Kat. 69.l.

MDK

Székely Bertalan, festő.

Zrinyi Miklós Szigetvárott. 1883 Ipolyi A.-
féle 500 frtos tört. díj.

OMKT-Vánd. kiáll. 1910 szept. 8-dec. 27-ig.
Kitünt. műv. lajstr.-Hornyánszky V.
kny. 69. l.

Székely Bertalan

Lap

Budapesti Hírlap

1911. febr. 4. (A Székely-kiállítás megnyitása.)

U. 298.

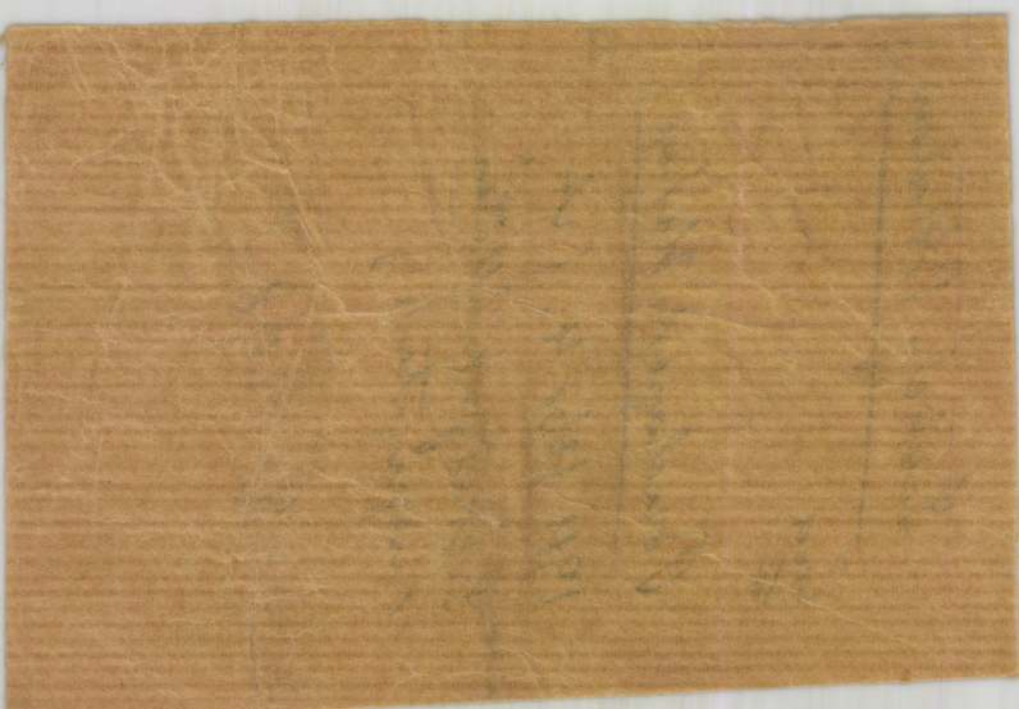

MDK

Székely Bertalan

Zrinyi Miklós Szigetvárott, 1883. Ipolyi Arnold-féle 500 frtos történelmi dij

Mücsarnok 1910/11 tav. kiáll. 16.1.

Székely Bertalan emlékkiállítás, 1911.

Budapesti Szemle, 1911.

CXLVI. 296. - 299. l. Meller Simon:

Tárlatok.

Székely Bertalan

Uod

Lakos Alfréd:

Székely Bertalan emlékkiállítása.

Budapesti Napló

1911. febr. 2.

U. 354

Duna pentelei lelet VI. 205.

Székely Bertalan

irod.
z

Bölöni György. Székely Bertalan. Aurora. 1911.
I. éf. 2-ik szám 77-79/1.

..... nevü munkás igazolta

.....

a művezető aláírása.

ezem:

..... helyeltesének

ndrényi Imre, Szeged.

Székely Bertalan

Wód

Egyetértés.

1911. febr. 5

(Székely-Bertalan-emlékkiállítás.)

U. 367. l.

Érkezett 1905 jun. 3.

490/1905 sz. (Bpest, 1905 máj. 31.)

Az Orsz. Tanács átteszi a temesvári városi könyvtár-
nak vételre felajánlott Bászel. könyvtár jegyzékét.
(1.) Temesvár város tanácsának. 2.) Válasz. IX. 26.)

Székely Bertalan

Zemplényi Tivadar, Vidovszky Béla, Vastagh Géza, Szlányi Lajos, Székely Bertalan, Stetka Gyula, Skuteczky Döme, Rubleczky Géza, Poll Hugó, Nádler Róbert, Mérő István, Kunwald Cézár, Komáromi Kacz Endre, Knopp Imre, Kiss Rezső, Jendrassik Jenő, Glatz Oszkár, Gergely Imre, Benczur Gyula művészek alkotásait hozza a lap a Mücsarnok Tavaszi tárlatáról:

Székely Bertalan: "Golgota" c. festménye. Repr.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I. kötet. 403.

Székely Bertalan

Nagy Sándor: „Székely Bertalan emlékkiállitás a Mücsarnokban" cimmel a 198-201. és a 226-228. lapokon./A repr.-ók lapszámai külön feltüntetve./

"Dobozi Mihály", "Vérszerződés", "Krisztus a habok fölött" "Női arckép", "Csoda Szent István sirjánál", "Önarckép". "A nő élete" c. sorozat: „Sóvárgás, Bucsu, Ima a távollévőért, Menyasszony, Édes titok."

"A magyarok átkelése a Dnyeperen I."
" " " " II."

"Almos meglátja a magyar hazát" repr.-ók.

Fenti c. beszámoló hosszan ismerteti a művész életét, művészetét.

ÉLET, Bp.1911, január-junius III.évf.I.kötet 171.-től 228.-ig tartó lapokon.

Nagy Sándor: Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban

Kny. Élet
Kis 8°, OK, 16L, Budapest, 1911

Székely Bertalan

Székely Bertalan

2

A római Angyalvárban külön kiállitási termeket épittetett az olasz vezetőség olyan idegen művészek számára, akik hosszabb ideig dolgoztak Rómában, vagy jelenleg is ott élnek.
Itt kaptak helyet a magyar müvészek is, az ő részükre biztositott külön teremben, ahol Barabás Miklós, Ferenczy István, Kovács Ferenc, Lafite és Markó Károly alkotásait mutatták be.
Székely Bertalan: A római magyar kiállitáson, a VIGNA CARTONI-ban bemutatott müveit külön nem emliti meg a kritika, de idézi az olasz sajtó magasztaló hangját a müvész alkotásairól.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III.évf. I.kötet. 690-694. lap.

Székely Bertalan

A legismertebb olasz lapok, szinte egymással versenyezve dicsérik a VIGNA CARTONI-ban rendezett magyar képzőművészeti kiállitást.
Vág Boldizsár: "Római magyar kiállitás" cimmel számol be a magyar művészet óriási sikeréről.
Benczur Gyula, Beszédes László, Bezerédy Gyula, Ferenczy István, Gémes-Gindert Péter, Holló Barnabás, Lányi Dezső, László Fülöp, Ligeti Miklós, Munkácsy Mihály, Paál László. Róna József, Ströbl Alajos, Szamovolszky Ödön, Székely Bertalan, Szinyei-Merse Pál, Telcs Ede, Vastagh György, Zala György művészek szerepeltek a tárlaton.

ÉLET, Bp. 1911. január-junius. III. évf. I.kötet. 690-694. lap.

Budapest — operaház

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466-468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Budapest – Mátyás templom.

1

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. f. 466–468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Falkép – pécsi székesegyház, budai Mátyás templom – budapesti operaház –

Székely Bertalan

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466–468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Táblakép – portrék: „Greguss János" – „feleségem" – „Siklóssyné" – „fauserné" – „fuchsné" —— Székely Bertalan

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466-468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Táblakép – Tájképek – Székely Bertalan

Revue de Hongrie

1911. IV. 2. VII. I. 466–468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Székely Bertalan emlékkiállítás

Műcsarnok — Bp. - 1911.

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466-468. l.

Sz. B. emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Ta[illegible]ép — „VII. Károly császár menekülése" — „II. Lajos holttestének megtalálása" — „Dobozy" — „Mohács elesta" — „Egri nők" — „V. László"

Székely Bertalan

Revue de Hongrie

1911. IV. a. VII. I. 466–468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Székely Bertalan

festő

Revue de Hongrie

1911. IV. o. VII. f. 466-468. l.

Székely Bertalan emlékkiállítás a Műcsarnokban.

Székely Bertalan

Tardos ~~Kremmer~~ Viktor:

Székely Bertalan történelmi-sége. Az Orsz. M. Kir. Képző-művészeti Főiskola ... évkönyve az 1910–1911. tanévről.

Bpest 1911. 3–28. l.

Igen érdekes cikk; Székely működésének védelmében íródott.

Székely Bertalan

halálról, emlékének megörökítése a tanári testület 1910. szept. 9. ülésének jegyzőkönyveben stb.

Vardai Szilárd: Az Orsz. M. Kir. Képzőművészeti Főiskola ... évkönyve az 1910–1911. tanévről. Bpest, 1911. 30–34. l.

Kovách Géza talpraesett bücsübeszéde a szadai temetőben.

Székely Bertalan

4 rét
3

K-y: Székely Bertalan emlékkiállítása.
Magyar Hirlap
1911. febr. 4.
U. 348.

Viselet.

Női hajviselet.

E lapon tiz ábrában kü
oldalról és hátulról feltüntet

BÁLI HAJDIS

legalól balra: Melléklet a Nőv
jobbra: Kiadja Heckena
ezután középütt: Ny. Rohn és G

Kny., mér. a papir

Székely Bertalan

Sacher Lipót dr:

Székely-Bertalan-múzeum. Magyar Nemzet. 1911. febr. 11.

N. 358

Azt ajánlja, hogy Kolozsvár város létesítsen az állam támogatásával Székely Bertalan-múzeumot

Sudán VIII. 177.

16/. MDK

Székely Bertalan, festöm.

Nemcsak mint alkotómüvész, de mint a magy. müvészet nevelömestere is óriás volt. Lotz K,tehetsége az ö hatása alatt bontakozott ki s fordult teljes erövel a dekoratiy müvészet felé, nem szólva Mészölyhöz, a tájképfestöhöz való tanitó viszonyáról. - A képzömüv. Föisk. tanára,majd igazgatója volt évtizedeken át, a tanitványok munkáikkal egyre-másra aratják külföldön az elismerést.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása. Magyar Iparmüvészet.1911. 81-86.l.

16/.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Nemcsak mint alktotómüvész, de mint a magx. müvészet nevelőmestere is óriás volt. Lotz K. tehetsége az ő hatása alatt bontakozott ki s fordult teljes erővel a dekorativ müvészet felé, nem szólva Mészölyhöz, a tájképfestőhöz való tanító viszonyáról. - A képzőmüv. Wöisk. tanára, majd igazgatója volt évtizedeken át, a tanitványok munkáikkal egyre-másra aratják külföldön az elismerést.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása. Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.1.

15/.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

A fiatalok, ha külföldre kerültek, idegen mesterekhez vetődve ébredtek tudatára Sz. B. igazi nagyságának.

A veszteség csak a nemzet részén van, mert Sz.B. bázárkózva müvészete fellegvárába elvégezte amit a kedvezőtlen körülmények között is elvégeznie adatott. Az utódok részén van a veszteség, mert nem sajátitották el közvetlen tapasztalás utján az ábrázolás technikai módszereit.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása. Magyar Iparmüvészet, 1911, 81-86.l.

17/ MDK

Székely Bertalan, festőm.

A magyar rajzoktatás szinvonala emelkedését, a közizlés fejlesztése körüli eredményeket nevelő munkájának tulajdonithatjuk.
Mestermüveivel, elméleti irataival örök nevelőként itt marad közöttünk, ha már életében vajmi kevesen fogadták el, amit nyitott tenyérrel kinált.

Lánder Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Frizbervek a régi Zeneakadémia számára. Két reprodukció/szines/ I.Melléklet.

Magyar Iparmüvészet.1911. XIV.évf.

MDK

MDK

13/.

Székely Bertalan, festöm.

Egyik bécsi mübirálója Petöfi hóditó erejéhez hasonlitja Székely külföldi pályafutását. Idehaza ugyanakkor Heveşi Lajos, az igaz magyar müvészetnek mindenkor nagy elöharcosa keserü váddal kénytelen illetni a magyar elökelö világot, amely nem jutottm még annyira, h.Sz. termelte mükincseket /épp a "Japáni nö" c. félaktja volt kiállitva/ - megbecsülje v. a nemzeti mügyüjtemény megmentse.
Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet.1911. 81-86.l.

MDX

15/.

Székely Bertalan, festőm.

Egyik bécsi mübirálója Petőfi hódító erejéhez hasonlítja Székely külföldi pályafutását. Idehaza ugyanakkor Hevesi Lajos, az igaz magyar művészet nek mindenkor nagy előharcosa keserü váddal kényteleni illetni a magyar előkelő világot, amely nem jutott még annyira, h.Sz. termelte mükincseket /épp a "Japáni nő" c. félaktja volt kiállítva/ - megbecsülje v. a nemzeti mügyüjtemény megpentse.
Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet.1911. 81-86.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Talán senki sem tudja: hogy Sz.B. Magyarországon soha semmiféle müvészeti érmet vagy jutalmat nem kapott.
Nem annyira az anyagi, mint a lelki honorálás, a megértés a müvész legnagyobb mutalma, ebben Sz. B.-nak sohasem volt része.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása. Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

MDK

11/.

Székely Bertalan, festőm.

A parlamentben, ahol annyi méltatlan festmény
foltozza be a falakat Sz.B. -nak kezenyoma sincs.
Valósággal kálváriát járt a pécsi dómnál, a koro-
názó Mátyás-templomnál, a Szent István-Bazilikánál,
a régi zeneakadémiánál, a vajdahunyadi várnál, Pé-
cett Schmidt bárónak, a chromogothika mesterének,
a Mátyás templomnál Schuleknek köszönhette, h. al-
kothatott.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparművészet. 1911. 81-86.old.

12/.

Székely Bertalan, festőm.

A bazilikánál egész sor falfestménye kivitetlen, Vajda-Hunyadi számára készült kartonjai kartonnak maradtak, a Halászbástya falfestményei évekig tartó huza-vona után sem valósulhattak meg.

Lánder Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparművészet. 1911. 81-86.old.

9/6

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Keresete a nehéz formákat. A festészetnek egész sor megoldatlan problémájával megpróbálkozott. A pécsi dóm triptichonjainak mesterien megoldott összefüggése és egysége, valamint a Halászbástya számára készült tulhosszukás, szalagszerü formátumban való falfestményterveinek nagyszerü kompozicióí bizonyságai festöi látásának és bravurjának.

Lámer Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

10/.

Székely Bertalan, festöm.

Alkalmat azonban sohasem kapott, h. egy évtizeden
át kikisérletezett, tanulmányozott, ezernyi plafon
tervének megoldásához jutott eredményét a leg-
nagyobb magyar dekorativ-festö kivitelezhesse.
Sz.B. a maga teremtö erejének csak egy töredékét
fejthette ki.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.old.

MDK

10/.

Székely Bertalan, festőm.

Alkalmat azonban sohasem kapott, h. egy évtizeden át kikísérletezett, tanulmánozott, ezernyi plafon tervének megoldáshoz jutott eredményét a legnagyobb magyar dekorativ-festő kivitelezhesse.
Sz.B. a maga teremtőerejének csak egy töredékét fejthette ki.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparművészet. 1911. 81-86.old.

7/. MDK

Székely Bertalan, festöm.

Abban a korszakában, melyről sokan ma is állitják, h.a történelemfestés foglalta le elméjét a münchani befolyás alatt , lelkesedéssel foglalkozott a természet tanulmányozásával, festett és rajzolt ezernyi tájat,népéletet, kutatta a freskófestés titkait, tanult architekturát és ornamentikát,megpróbálkozott az"Art appliqué"terén, figyelte és rajzolta a madarak röptét, állatok mozgását. Ö a képzömüvészetek polihisztorja volt.

Lyka Károly: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet.1911. 81-86.l.

INDEX

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Monumentalitása nemcsak a magyar, de az eu
rópai XIX.századi művészettörténetben is jelölik
meg helyét. -Valósággal kereste a versenyre való
alkalmat. A művészeti fejlödés folytonossága bár ott
rejtözködik müveiben, uj, egyéni művészetet terem-
tett. -Igy készültek versenyképpen az operaházi mu-
zsák szemben Baudry párizsi muzsáival. Igy a
"Krisztus a keresztfán".

Lám Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet.1911. 81-86.l.

5/.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Történeti képeiben szembenállt mestereivel KK mind felfogás, mind előadás dolgában, Pilotyval és Kaulbachchal, kik azonban a teljes elismeréssel hajoltak meg eredetisége és teljesen egyéni törekvése előtt. -Sz.B. magából meritett, összes festői problémáit egyedül megoldani igyekezett.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.

Magyar Iparművészet. 1911. 81-86.l.

6/.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

6 sgraffito-vázlat az államvasutak nyugdijintézetéKKKX palotájának homlokzatára. Repr. a 82, 83, 84, 85.lapon.
a 86 oldalon színes vázlatának repr.-ja.
/A cikk záródísze.
Sz.B. színes vázlata nyomán.
/ A sgraff.vázlatok ezeken a lapokon voltek, de nem volt jelezve, h. Sz.B. tervezte - azokat!?/

Lánder Tivadar:Székely Bertalan festőművészete.

Magyar Iparművészet.1911. 81-86.l.

3/. Székely Bertalan,festőm. MDK

Nincs a müvészetnek olyan ága, mellyel ne foglalk
kozott volna. Elsörendü mester volt a festöi elö
adás technikájában. Mát fiatalon, az ötvenes évek
végén végén Münchenben kivételes helyzete volt.
Szinyei beszéli, h. a hatvanas évek elején Münchenben közmondásos volt genialitása. - Kora ifjuságában is érett felfogással ,öntudatos akarással haladt müvészi eszményei felé.

Lánder Tivadar:Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

Székely Bertalan, festöm.

Még Lenbach, Litzenmayer, Schlwich Eduard, Makart, Wagner Sándor, utóbb Max Gabriel és Benczur volt tanulótársainak jelessége mellett is kiemelkedett. Greguss festöm. arcképe és Székely ifjukori önarcképe készen voltak már a hatvanas évek elején /a müncheni kiállitáson Greguss arcképe eseményszámba menö feltünést keltett/ - amikor Lenbachnak a késöbbi nagy portraitista még kezdeteit járta a maga müvészetének.

Lándor Tivadar: Székely Bertalan feltámadása.

Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

MDK

4/.

Székely Bertalan, festőm.

Még Lenbach, Litzenmayer, Schleich Eduard, Makart, Wagner Sándor, utóbb Max Gabriel és Benczur volt tanulótársainak jelessége mellett is kiemelkedett. Greguss festőm. arcképe és Székely ifjukori önarcképe készen voltak már a hatvanas évek elején /a müncheni kiállításon Greguss arcképe esemény-számba menő feltűnést keltett/ - amikor Lenbach a későbbi nagy portraitista még kezdeteit járta a maga művészetének.

Lándor Tivadár: Székely Bertalan feltámadása.

Magyar Iparművészet. 1911. 81-86.1.

1/.

MDK

Székely Bertalan,festöm.

Béca és München után hazatérve rendkivüli tudást, eredeti tehetséget hozott magával haza. Történeti festményei, arcképei nagy elismerést arattak, Alkotásai bejárták a külföldet,Bécset, Drezdát. - Izsó Miklós, Lotz Károly,Keleti Gusztáv köréje csoportosultak. -Meghódította München, Berlin müértöit.

Lándor Tivadar:Székely Bertalan feltámadása. Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

2/.

MDK

Székely Bertalan,festöm.

A londoni kiállitáson Ruskin méltatta. - A közvi
szonyok lassan ellene fordultak, nagy bántások ér
ték, -visszavonult, de folyton alkotott. -Téves-
sen igy maradt a köztudatba, h. Sz.B. történeti K
festö. -Most,mikor halála után ezernyi ,nagyrészt
ismeretlen müvét hozza a Mücsarnok emlékkiállitás
a magyar müvészeti közvéleményt megdöbbenés fogta
el.

Lánior Tivadar:Székely Bertalan feltámadása.
Magyar Iparmüvészet. 1911. 81-86.l.

Székely Bestalan

wód

Lyka Károly:
Székely Bestalan
művészete.
Magyar Figyelő.
1911. 398. l.

Székely Bertalan

A Mücsarnokban rendezték meg a "Székely-kiállitást", ahol a mesternek minden korából való müvét összegyüjtötték.
Gerő Ödön: "Székely Bertalan emléke" cimmel számol be a tárlatról, melyet Lándor Tivadar rendezett, aki évek óta kutat és dolgozik a "Székely-érték megállapitásáért". Rövidesen megjelenik nagy Székely-munkája, ebből megismerhető lesz majd a tudós, az elméletek mestere, az ember és a müvész élete. A tárlaton a müvésznek több, mint ezer képe és rajza szerepel.

A HÉT, Bp. 1911. február 5. XXII. évf.
6. sz. 95. lap.

Székely Bethlen

cród

Lándor Tivadar:

Székely Bethlen.

Magyar Nemzet

1911. febr. 2.

U.355.

Orgovány ásatás VII. 143.

Székely Bertalan

Magyar Szó. 1911. febr. 4. (Székely Bertalan halálozása.)

U. 349

Viselet.

Női ruha.

Az első alak öltözete sz
boritással zsinórozva és tarká
ké pedig fökötő rokaprémes kun
az asztalon virág és balra fél
ket. Felirata:

LEGUJABB MAGYAR
Alter Antal diva

alól jobbra: Ny. Rohn és Grund
legalól balra: Melléklet a Növ
jobbra: Kiadja Heckenas

Kny., mér. 24.4

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
1.old.előtt

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Tanulmány/Hosszu haju férfi/

Olajfestmény-vázlat.

Szines melléklet.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
9.old.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Arckép/Szakállas férfi/

Szénrajz

M Ü V É S Z E T
X.évf.1911.
1.old.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Patak partján

Szénfestmény.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
13.1.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Freskó-karton/Szt.Gellért prédikál/

Tempera

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
8.old.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Önarckép

Szénrajz fedőfehérrel.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
12.l.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Freskó-karton/Szt.Imre és boldog Mór
a pécsi freskókból/

Tempera

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
4.old.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Arcképtanulmány.

Szénrajz

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
5.old.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Arckép/fiatal fiu/

Ceruzarajz

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalanról ir Landor Tivadar a Művészet 1911.-i számában.

Művészet, 1911. 62-68.l.

Székely Bertalan

Székely Bertalan hagyatékából. — Eötvös József báró levele. — Az Ujság, dec. 25.

1910.

(Művészet 1911. 47. l.)

Erzsébet királyné

Derékig, ülve, hétnyolc
ba van fogva, nyakéke b
ösne, kivágott ruháját csi
s csipkekendőjét karjaira
fáján pihenteti s karkötő
két sorban:

„Elis a
Herzogin v

s legalól jobbra: „Wien

Aczélmetszet, szi
Ltsa 7567

55/93

Székely Bertalan

Székely Bertalannak ismert történeti képe: „II. Lajos tetemének megtalálása“ 1861 febr. havától volt a Műegylet kiállításán. Társulatunk pendítette meg a hírlapokban azt az eszmét, hogy magyar művésznek ilyen fényes első sikerét nem szabad tétlenül nézni s ha máskép nem megy, nyilvános gyűjtés útján meg kell a képet venni a Nemzeti Múzeum számára. Ennek a felhívásnak meg volt a kívánt eredménye, kivált mikor báró Eötvös József állt a gyűjtés élére és Székely festményét meg is vették.

Szm KT 50 105. l.
Művészet 1911

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Székely Bertalan

Székely Bertalan emlékkiállítását ismertették a napilapok febr. 2. és febr 4., hetilapok febr. 5. számai.

Székely Bertalan kiállítása. Irta Bölöni György. Világ, febr. 3.

Székely Bertalan tragikuma. Irta —ll—. Egyetértés, febr. 5.

A Székely-kiállítás megnyitása. Irta K—y. Magyar Hirlap, febr. 5.

Székely Bertalan emlékkiállítás. Jeltelen cikk. Magyar Nemzet, jan. 29.

Székely Bertalan emlékkiállítása a Műcsarnokban. Jeltelen cikk. Magyar Nemzet, jan. 13.

Székely Bertalan emlékkiállítása. Jeltelen cikk. Magyar Nemzet, jan. 25.

Székely Bertalan hagyatéka. Jeltelen cikk. Magyar Nemzet, jan. 1.

(Művészet 1911. 95. l.)

:

állva. Parókájá fodritott s arcza s baju-
lylyel köpenyének kissé felvett alját szo-
t, mely alatt irás van e kezdettel: „LAVDE
utatóúját olykép szorítja öszsze, miutha
nek gallérja lehajtott, ála alatt Móres-
mbolt kábátja felett, nyakba vetett
ratai a kép alatt külön táblán (2 sorban): „Aegid
Magnas Hungariae Insig. Eccles.
a Leodum Decanus. Aetatis LXVII.";
Illustri ac Generoso Domino Joanni
s ipsius fratri et ejusdem Ecclesiae
imi Electoris Palat. Ducisq Bavar.
ad Celsissimum Principem Leo-
lra: „Mannheimii 1779" s jobbra:

külsö vonalkeretet véve 34.1 : 21 cm.

Rosenth. 146/93 № 1 A 24.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
108.l.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Agnes asszony II.

Társulati mülap,1865.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
108.1.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Agnes asszony, I.

Társulati mülap, 1865.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
109.1.

Péczely

S z é k e l y B e r t a l a n :

Agnes asszony,III.

Társulati mülap,1865.

Székely Bertalan

ársulat multjára

SZÉKELY BERTALAN: ÁGNES ASSZONY III.
TÁRSULATI MŰLAP 1865.

Szm KT 50 .109 l.

M. N. M. 1811

KELETI GUSZTÁV: ZRINYI A KÖLTŐ HALÁLA
TÁRSULATI MŰLAP 1866.

A társadalom színe java sietett résztvenni az adakozásban. Művészeink saját alkotásaikat ajándékozták e célra, mintegy 40,000 forint értékben.

A társulat pályázatot hirdetett a műcsarnok terveire, melyben nemcsak hazai, hanem külföldi építőművészek is vehettek részt. Az 1874 július 20-án letelt határidőre 45 terve-

MDK

Székely Bertalan

Forster Gyula a Szentjobb-kápolna kifestésére Székelyt kérte fel.
A koronázó templom ornamentális kifestésének terve tulajdonképen szintén Székely műve. Ezt Schulek iránti barátságból végezte. De méltányos volt hogy ezért honoráriumot kapjon és Forster javaslatára 6000 forintot engedélyezett a miniszter.

-o-: Krónika.
Művészet, 1911. 230.lap

MDK

Székely Bertalan

Kőrösfői-Kriesch A. emlékbeszéde Székely Bertalan felett. A Képzőm.Társ. közgyülése. Müvészet 1911. 158-164.l.

MDK

Székely Bertalan

Forster a 80-as évek végén kérte Székely, hogy a vajdahunyadi vár úgynevezett aranyházába, a falaknak festményekkel kidiszitésére vázlatot készitsen. A kartonok elkészültek, de azok kivitelét a művész életében foganatositani nem lehetett.

-o-: Krónika.

Művészet, 1911. 230.lap

MDK

Székely Bertalan

1881-ben felkérték Székely, hogy az Andrássy-úti zeneakadémiai épület hangversenytermének főfalára tervezzen megfelelő tárgyú festményt. Székely két vázlatot mutatott be. A Pulszky Ferenc elnöklete alatt álló tanács a nagyobbikat hozta javaslatba.
Székely az orsz. mintarajztanoda lépcsőházában két fal festői diszitésére is készitett terveket. Megbizást nem kapott és igy 1884-ben a vázlatok elkészitéséért 400, illetőleg 300 forint honoráriumot kért. A minisztérium 250 forintot utalványozott számára.

-o-: Krónika.

Művészet, 1911. 229.lap

MDK

Székely Bertalan

Az 1869-ben hirdetett palyazatra megfestett nagy képét, V.Laszlót 1870-ben a kormany 3000 forintért megvasarolta.
1871-ben a kormany az Orsz.Mintarajztanoda és Rajztanárképezde tanáraul meghivta.

-o-: Krónika.

Művészet, 1911. 229.l.

MDK

Székely Bertalan

1875-ben megvette a kormány 3000 forintért a "Thököly búcsúzása atyjától" című művét.

-o-: Krónika.

Művészet, 1911. 229.lap

Székely Bertalan

Székely Bertalan hagyatéka. Irta Lándor Tivadar. Magyar Nemzet, ápr. 12.

1911

Székely Bertalan feltámadása. Irta Lándor Tivadar. Magyar Iparművészet, XIV. 3.

Chronique des beaux-arts. — Exposition posthume de Barthelémy Székely. (Műcsarnok.) — Pór et Tarkhoff. (Könyves Kálmán.) — Collection Joseph Rippl-Rónai. (Művészház.) Irta Didier Rózsaffy. Revue de Hongrie, ápr. 15.

1911.

(Művészet 1911. 235. l.)

A képzőművészet komolyabb értékeléséről. A Székely Bertalan-emlékkiállítás alkalmából. Irta Kőszegi László, Budapest, Károlyi György. 15. l.

(M. o. 236. l.)

Székely Bertalan

1911

Székely Bertalan-múzeum. Irta dr. Sacher Lipót. Magyar Nemzet, febr. 11.

A mester hagyatéka. Irta Lyka Károly. Uj Idők, febr. 12.

Székely Bertalan. — Emlékkiállítás a Műcsarnokban. Irta (vd.). Népszava, febr. 16.

Székely Bertalan. Emlékkiállítás a Műcsarnokban. Irta Nagy Sándor Élet, febr. 19. és febr. 26.

Székely Bertalan emlékezete. Irta Schauschek Árpád. Rajzoktatás, febr. 15.

A Székely-kiállítás megnyitása. Irta. —de. U. o.

Székely Bertalan műveinek kiállítása a Műcsarnokban. (II.) Irta Rózsaffy Dezső dr. Az Ujság, febr. 12.

A Székely Bertalan emlékkiállítás. Jeltelen cikk. Magyar Nemzet, febr. 26.

(Művészet 1911. 195. l.)

M. 327

Székely Bertalan

Ybl Ermindr: Transzcendens művészet. Művészet 1911. 410–419. l.

A cikkben nincs egy szó sem Székely-ről. Irodalmahoz nem veendőbe. A szimbolizmusról szól a cikk, azért van itt ajánlva

A cikk egyébként Dudits Andor csomagjában

Hornyánszky Viktor cs. és kir. ud

olyam

911

zőművészeti Társulat

ival

és Wolfner

Székely Bertalan

wód

Népszava.

1911. febr. 16. (Székely Bertalan. Emlékkiállítás a Műcsarnokban.)

U. 365.

római

Sarkophag. VIII. 147.

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház helyreállitási művénél ismerte meg Schmidt Frigyes Székelyt és Lotzt. Műveikről úgy nyilatkozott, ha előbb ismeri meg a magyar művészek nagy tehetségét, akkor nem bizta volna a templom kifestését Andrére és Beckerathra.
Székely és Lotz együttes tiszteletdija a pécsi székesegyházban alkotott festményeikért 36.450 forint volt.

-o-: Krónika.

Művészet, 1911. 230.lap

MDK

Székely Bertalan

A koronázó templomban festett falképeket, ezekért 35.000 forint tiszteletdijat kapott.Az ablakfestményekért 3700 forintot.

-o-: Krónika.

Művészet, 1911. 230.lap

MDK

Székely Bertalan

Amőrettek. Tempera friz-vázlat.
Amorettek. " " "
Táncoló Amorettek. Tempera vázlat.
Régi mestermű. Olajf.

Kézdi-Kovács László Atelier-kiall.kat. Nemzeti Szalon. 1911. febr. 11. lap

Székely Bertalan festőművész

Emlékkiállítása a Műcsarnokban
febr 3 – márc 3 ig 1911-ben
Önarckép, Portrék, kompozíciótervek
II Lajos, V László, Egri nők, több olajvázlat
Tájképek: Esti hangulat, Rezes Alkony stb.
Pogány Kálmán: Székely Bertalan
Népművelés 1911, 6. évf 155—160 l.

Székely Bertalan

Vrod

z

Lengyel Géza

A Halászbástya
építője. Nyugat
1911. dec. 1.

mint napvadító tobogók
s most a nap egy végsőt rivalt

s egyszerre meghalt; s akkor oly
csönd lett egyszerre, s oly sötét és
olyan hideg hogy vacogott a
nőkön a bolyhos, puha sál,

vacogtak a bolyhok és rojtok;
ür hullt az ég és föld közé,
magasba szökött föl az ég
s a mélyben meglapult a táj,

mint szükölő vadállat. Én is
összehuztam galléromat
s ugy néztem az idegen ürbe
mint a bujdokló bujdosók,

ha veszélyes tisztásra buknak...
Kezem kezedben lüktetett.
Remegtünk, mint két gyáva bajtárs
egy part élén hol nincs bozót,

Székely Bertalan

vad

Kézdi Kovács László

Székely Bertalan
emlékkiállítás.
Pesti Hirlap 1911.
febr. 2.

U. 350.

Érkezett 1905 ápr. 26

339/1905 sz. (Kassa, 1905 ápr. 1 3055/sau sz. a.)

Kassa sz. kir. város tanácsa Mihalik vidéki felügyelővé leendő kinevezése esetére áll. igazg. helyettes alkalmazását kéri. (A 1912/905 sz. elintézése folytán tárgytalan. IV. 30.)

Székely Bertalan festőművész
1835–1910

„egyes tájképeiben s arcképében az impresszios festés gyönyörű példáit hagyta ránk"
– „az a kincs amit ő hagyott ránk bizony nem máról holnapra való – örök nagy szellemi gyarapodása a nemzetnek"

Körösfői Krisch Aladár: Székely Bertalan
Népművelés, 1911, 6. évf. 318–320 l.

Székely Bertalan

Székely Bertalan emlékezete. Irta Schauschek Árpád. Rajzoktatás, márc. 15.

1911.

Régiségtár.

...rolva.)

...ek feje egészen hiányzik, ~~és~~ míg balkezének csak
...szakálla hosszú. Brokát-köntösét, mely
...kendőöv szoritja, felsőkabátjának lehaj-
... aranyból valók és csizmájának magas szára

... cm.

... a.

29

Székely Bertalan

Kőszegi László:

A képzőművészet komolyabb értékeléséről. A Székely Bertalan emlék-kiállítás alkalmából.

Kny. Rajzoktatás. 8-r. 15 l. Bp. 1911.

Gent (1294)

M. kir. adófelügyelő helyettes Budapest
székes-főváros I.-II. közigazgatási kerü
letének területén.

12623

I II 910

A műemlékek Tek

A csatolt adóivet oly ki
rencsém attenni hogy azt
besittetni s a ~~vényt~~ vevényt hoz
kedjék

B

Székely Bertalan

zród
z

Lyka Károly:
A mester hagyatéka.
Uj Idők. I. 175. l.
(1911)

2

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Székely Bertalan

Kőszegi Zászló: A képzőművészet komoly értékeléséről. A Székely Bertalan emlék-kiállítás alkalmából.

Kvg. Rajzoktatási
8°, OK, 15L, Budapest, 1911.

A MŰCSARNOKBÓL

SZÉKELY BERTALAN EMLÉKKIÁLLÍTÁS. Az „Országos Magyar Képzőművészeti Társulat“ február hó 3-án a Székely Bertalan Emlékkiállítás-sal nyította meg a jubiláris esztendőre tervezett kiállításainak a sorozatát. Magasztos, a maga egyszerűségében monumentális, és az elhúnyt halhatatlan Mester emlékéhez minden ízében méltó volt az az ünnepség, amelynek a keretében József főherceg, a Társulat védője, a hatalmas kiállítást megnyitotta. A fenséges védőt a Társulat vezetősége és a kormány tagjai fogadták az előcsarnokban. Mikor a főherceg kíséretével bevonult az első nagy terembe, a magyar himnus hangjai fogadták, amelyet a közönség a fenséggel együtt áhítattal hallgatott végig. Mikor az utolsó akkord is elhangzott, előlépett Andrássy Gyula gróf, és a következő nagyszabású, eszmékben gazdag és klasszikus szárnyalású beszédet intézte a Társulat védőjéhez:

Fenséges uram! Mindenekelőtt legyen szabad az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat nevében megköszönni, hogy eljött az ünnepélyre és hogy megjelenésével annak fényét emeli. A mai nap nevezetes a Képzőművészeti Társulatra nézve, mert jubiláris éve első kiállítása nyílik meg. Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat ötven éve szolgálja a magyar kultura szent ügyét, szolgálja sikerrel és szép eredménnyel. Működéséről most nem akarok szólani, csak lehető röviden azt a célt akarom kifejteni, mely a Társulatot vezette. A Társulat célja a magyar művészek számára piacot teremteni és célja a magyar művelt társadalmat a művészet számára meghódítani. E munkával épp annyira vél a művészeknek és a művészetnek, mint a magyar nemzetnek és a magyar kulturának általában használni, sőt nézetem szerint nagyobb szolgálatot tesz még a nemzeti kulturának, mint a művészetnek. Igaz, hogy a művészek a közönségtől kapják a mindennapi kenyeret, hogy a művész tőle kapja az elismerést és a dicsőség babérkoszorúját és igaz az is, hogy a művészek alig érhetik el a tökélyt minden irányban, ha nem támogatja a társadalom szeretete és áldozatkészsége. Bizonyítja ezt az olasz renaissance, amely nagyszerű eredményeit el nem érhette volna, ha nem áll mögötte a pápa, az olasz fejedelmek és az egész társadalom színe-java. De azért mindezek ellenére a művészet mégis többet ad a társadalomnak, mint amennyit tőle kap. A művész munkájának impulzusa nem a külső haszon, nem a pénz és nem a dicsőség, hanem saját művészi ösztöne. Az igazi művész azért dolgozik, mert nem tehet másként, mert az ihlet vezeti és a művész legszebb, legdicsőbb alkotása gyakran a nyomorban, a társadalom közönye közepette, sőt ellenszenve mellett jött létre. Az úttörő hevét, a társadalom igen gyakran félreismerte. A művészalkotás egy belső lélektani processzus folyománya, oly processzusé, amelyet a külvilág alig tud módosítani és erősíteni és a társadalom érdeklődése néha még bizonyos veszéllyel is jár. A társadalom a művészt néha irányítani és vezetni akarja, holott a helyes helyzet az, hogy a művész vezessen és ha a művész ezt nem teszi, hanem fut a közönség után, akkor úgy jár el, mint a vezető államférfi, aki nem saját meggyőződését követi, hanem a közvélemény által irányíttatja magát. A közvélemény nyomása gyakran a művész őszinteségét gyengíti. Kevés dolgot utálok annyira az élet minden vonatkozásában, mint az őszinteség hiányát, mint a meggyőződés ellen való cselekedetet és különösen károsnak tartom ezt a művészet terén, amely csak akkor becses és csak akkor komoly, ha a művész őszinte látásából, becsületes megfigyeléséből, a művész egyéniségéből táplálkozik. A közvélemény nyomása pedig leterelheti a meggyőződés útjáról. Két irányú hátránnyal szokott járni a laikus közönség beavatkozása a művészi produkcióba, azzal a hátránnyal, hogy a közvélemény, amely mindig a mult varázsa

Művészet 1911.

alatt áll, az új irány életerős kifejlődését hátráltatja és a szükséges újat az unalmas középszerűségnek, a zseninek néha meglepő ugrásaival szemben előnyben részesíti. Máskor pedig ezer kárral járhat, ha a művész, aki gyorsan fel akar tünni, gyorsan beszéltetni kíván magáról, egy pózt vesz fel, egy túlzott zsánert és a közönség ízléstelenségére pályázik. A művészet életerős és egészséges fejlődésére csak a szabadság talaján számíthat. Minden beavatkozás, kívülről való irányítás csak gyengíti annak eredetiségét. A művészet többet ad a közönségnek, mint amit kap tőle, mert míg legföljebb csak a működéséhez szükséges külső eszközöket nyeri meg, addig a társadalomnak belső értékét fokozza, annak lelki kincseit szaporítja, a műélvezet és a műízlés fokozásával a társadalmat és az egyén életét tartalmasabbá, gazdagabbá teszi. A művészet az idealizmust erősíti, az igazzal és szépel való foglalkozás a mindennapi kicsinyesség fölé emeli a lelkeket, a művész az emberiség jótevője, a nevelője és szórakoztatója ugyanakkor. Magyarországon különösen fontossággal bír a képzőművészet, mert a magyar különös tehetséggel bír a képzőművészet iránt. Bizonyítja ezt, hogy olyan időben, midőn a kultura más ágaiban még nagyobb eredményt nem érhettünk el, a művészet terén már nagy embereket produkáltunk. Bizonyítja ezt a magyar képzőművészet fejlődése a mai napig és bizonyítja a mai kiállítás, bizonyítja Székely Bertalan, az, aki bármely nemzetnek büszkeségére válna, aki a legnagyobb művészek mellett megállhat. Én, aki a közélet gyakran csúnya jelenségei között azon egoizmus, opportunizmus és számítás közepette, amelyet különösen a válságos idők szoktak kiváltani, sokszor aggódva kérdezem, van e még a nemzetben életerő és képes lesz-e magát fenntartani, engem olyan alak, mint Székely Bertalan megvigasztal, olyan nemzet, melynek ilyen tagja van, olyan nemzet, amely ilyen becsületes, komoly, kulturmunkát tud produkálni, amelynek olyan férfia van, aki egész életét csendes, reklámnélküli munkára fordítja s ennyi reális tudást egyesít a becsületes munkássággal és művészi tehetséggel, az ilyen nemzet jövőjében bíznunk kell, az ilyen nemzet nemcsak fenn fog maradni, hanem a kulturának egyik produktiv munkása lesz. De végzem beszédemet avval, amivel kezdtem, köszönöm újból, hogy fenséged idefáradt, hogy fenséged, aki hús a mi húsunkból, vér a mi vérünkből, aki minden szép törekvését a magyar nemzetnek osztja, idejövetelével rokonszenvét bizonyította a magyar művészet iránt, és tiszteletét Székely Bertalan emléke iránt.

Andrássy Gyula gróf beszédére József főherceg az alábbi beszéddel válaszolt:

Nagyméltóságú elnök ur! Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat méltóbban igazán alig kezdhette volna meg jubiláris esztendeje ünnepélyeinek és kiállításainak a sorozatát mással, mint éppen Székely Bertalannak, a magyar történeti festőművészet legnagyobb alakjának korszakot alkotó műveinek a kiállításával. Rendkívül fontos nemzeti és kulturális érdekű feladat a társulatnak a feladata. Ha visszatekintek a multba, nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy a világhírű magyar mesternek, Munkácsynak, aki annyi dicsőséget és babért szerzett nemzetünknek, az első támogatója a Képzőművészeti Társulat volt. És ez csak egyetlen momentum, amelyet félszázados gazdag eredményes működéséből kiragadok, de minden sikerét ez alkalommal felsorolni hosszú lenne. Inkább nézzünk a jövőbe. A magyar művészet jövőjében sok a bimbózó rügy, amelyek virulhatnak és a magyarnak e téren ismét babérokat juttathatnak. A Képzőművészeti Társulatra ebben az irányban nagy hivatás vár. És bizton hiszem, hogy ezt a hivatását jól fogja teljesíteni.

Amidőn nagyméltóságod meleg és rokonszenvvel telt szavaiért hálás köszönetet mondok, azon forró kívánság tölti el keblemet, hogy számtalan Székely Bertalanhoz hasonló és az ő magaslatán álló magyar művésznek alkotása töltse be a jövőben is ezeket a termeket. Amidőn a jubiláris Képzőművészeti Társulatnak őszinte szerencsekívánataimat fejezem ki, a kiállítást ezennel megnyitom.

A beszédek elhangzása után a főherceg Andrássy Gyula gróf és a kiállítás egyik lelkes és buzgó rendezője, Lándor Tivadar kalauzolása mellett megtekintette az örökbecsű kiállítást, és közel két órai időzés után ezekkel a szavakkal fordult kisérőihez:

— Hihetetlen gazdag ez a kiállítás. Soha senki sem sejthette, hogy Székely Bertalan ennyit és ennyifélét produkált. Ezt a kiállítást nem elég egyszer megnézni. Még sokszor el fogok jönni, hogy kellőkép és nappali világítás mellett élvezhessem ezt a gyönyörű tárlatot.

Ezután meleg kézszorítással búcsúzott el kísérőitől. Távozása után a közönség késő estig hullámzott fel s alá a termekben.

A TÉLI KIÁLLÍTÁS január 15-én zárult minden várakozást felülmuló jó eredménnyel. A kiállítást két hónap alatt több mint 60.000-en nézték meg s így napjára átlag ezer látogató esik. A tárlaton 631 műtárgy volt kiállítva s ezek közül 491 volt eladó. Ezekből összesen 157 műtárgy kelt el, összesen 151.165 korona értékben. A vásárlás következőleg oszlott meg: Ő Felsége, a király vett 6 művet 5800 koronáért, az állam 10 művet 18.050 koronáért, a földmüvelési miniszter 2 művet 2500 koronáért, a társulati nyerők 53 művet 42.380 koronáért és magánosok 77 művet 82.375 koronáért. Tekintve, hogy a nyerő tagok 25 mű vásárlásánál nyereményértékeikre 12.080 koronát ráfizettek, azt lehet mondani, hogy a magánvásárlás összege 94.455 koronára rugott. A tárlat nyers bevétele 25.785 korona 30 fillért tett ki.

A mester hagyatéka

Székely Bertalan is a magyar kultura halhatatlan vezérei közül való, tehát az ő élete is mártiromság. Dicsőséges munkáját csak most tekinthetjük át némiképpen, hogy művészi hagyatékából kiállították azt a részt, amely éppen elfért a Műcsarnok tizenhat termében. De teljes művét most sem látjuk itt. Hisz' a kecskeméti városházát, az Operát, a pécsi dómot, a budavári főtemplomot nem lehetett a Városligetbe szállítani. Tehát csonka a kép, amelyet e nagy művészről a Műcsarnokban kapunk. Az ő nagysága azonban akkora, hogy ez a tizenhat termet betöltő töredék is hangosan hirdeti jelentőségét.

De csonka valósággal az élete műve is. Mert hiszen főművei: a vajdahunyadi ciklus, a Halászbástyára szánt képek, a lipótvárosi templom freskói sohasem váltak látható valósággá. Nevezzük enyhén örök titoknak, hogy e nagy festő tíz évi munkássága — hajnaltól éjjelig tartó munkássága — csak terv maradt. Néhány kilométer vázlat, tanulmány, kartón (egy részük a Műcsarnokban van) szól arról, hogy mi lett volna e tervekből. Holott azok így is nemzeti művészeti kincseink ragyogó gyémántjai.

Mindig méltatlanul bánt a világ Székely Bertalannal.

A pécsi dóm művészi diszítésekor Németországból hozattak a közepesnél is alantasabb festő-mesterembereket a templom monumentális diszítésére és Székelyt csak úgy mellékesen tűrték ott meg. Mondanunk sem kell, hogy ez megfosztotta Magyarországot attól, hogy egy hatalmas művészi koncepcióval gazdagabbá váljék.

Ezt a példát hamarosan akár egy tucattal tudnók megtoldani. Mindig a középszerüséget tolták előtérbe s mindig Székely volt az, akit félretoltak. Egész Magyarországon csak egypár egészséges eszü ember találkozott, aki kaput nyitott Székely zsenije előtt: a kecskemétiek. Mert ők föntartás és akadékoskodás nélkül kinálták föl városházuk falait a nagy mesternek. És az ő Vérszerződése, amellyel a Lechner-épitette falat ékesitette, mindenkor dicsősége marad Kecskemétnek. Bevallom: ahányszor eddig Kecskemétre utaztam, utamnak célja ez a kép volt.

Különben igaz, professzor, direktor lett Budapesten Székely Bertalan. Senki tehát szent Bürokráciuszt vádolni ne merje, hogy nem jutott ki neki az elégtételből. De hisz' egykoron kulturánk egy másik vezére, a nagy Révai Miklós is egyetemi tanárrá lőn Pesten. De olvassuk csak el Révai azon időbeli vallomásait . . .

Ezek a panaszok egy sír fölött hangzanak el, amelyen a gyep még ki se zöldült. Hangozzanak azok ott el, kapja-vigye a szadai szellő tovább. Mi itt Budapesten örüljünk, hogy e géniusz remekműveiből bőséges kóstolót kaphatunk a Műcsarnokban.

Ha azokból az irásokból, amelyek a mester művészetét eddig méltatták, ítélnünk szabad, úgy azt kell hinnünk, hogy majdnem egész életén át vagy semmibe se vették, vagy félreismerték őt. Kételkedünk benne, hogy Székely egész nagysága egyáltalán átmehessen ma a köztudatba. Annyira eltér művészete mindentől, amit kortársai produkáltak. Pilotynak volt egy darabig tanitványa. De mily messze hagyta maga mögött Pilotyt!

A város, amelyben először ismerkedett meg magasabbrangu művészettel, München, a monumentális festészet terén Cornelius freskóit mutatta föl mint non plus ultrát. De mily magasságba jutott Székely Cornélius fölé! Iskolatársai közt jelentékeny hirü

A modern műterem fényképe
A vigadói gyermekkarneváiból

mesterek találtatnak. Sőt Makart egy ideig világhirü is volt. De hogyan lehet a bécsi mester efemer külsőségekkel átitatott festészetét a magyar mesterével összehasonlitani? Egy fiatalember volt akkor Münchenben, aki egyenrangu talentum Székellyel, azt is hamar elhallgattatták: Szinyei Merse Pál. Messze, Franciaországban akadt valaki, aki szenvedélyesen vágott neki a nagy muralis problémák megoldásának: Puvis de Chavannes. De Székely idehaza, mindentől elzárva, hasonló problémákat oldott meg már akkor, amikor francia pályatársa még nem szakithatott érett gyümölcsöket művészete fájáról.

Székelyt a legnagyobb magyar freskófestőnek tartjuk.

De ezzel munkálkodásának és értékének csupán csekély részére mutatunk rá. Mert valósággal nincs több oly sokoldalu művészünk, mint ő. Arcképeinek sora, azok, amelyek a Műcsarnokban láthatók, elégséges volna arra, hogy a művészetben az első sorba kerüljön.

Amin Barbizon nem egy világhirü tájképfestője fáradozott: megoldotta azt Székely is, Szadán, Vác vidékén. Történeti festményeit hasonlitsuk össze a kor hasonló célu műveivel: a próba a magyar mester javára dől el. Egy egész sor kézirajza látható itt: klasszikus művek.

Tanár és igazgató volt. De nem hagyott hátra tanitványokat. Művészete egészen az övé: legföljebb utánzói támadhattak.

Vaskos kötegekben hagyott hátra művészeti teoriával foglalkozó kéziratokat: azok az ő művészetéből levont igazságok, amelyeket csak egy újabb Székely Bertalan követhetne veszedelem nélkül.

Bölcs visszavonultságban töltötte el élete javát. Nem zavarta senki vizét s ment a maga útján. És ezen az úton nem találkozott élő lélekkel. Talán ez önthette beléje azt a monumentális erőt. A stílus, amelyet megteremtett, ma még nem könnyen olvasható irás. De minden jel megvan rá, hogy azzá válik. S akkor fogják fölfedezni e nagy mester igazi nagyságát.

Lyka Károly

Uj Idők 1911. 20 sz.

A medikus

— *Részlet Bródy Sándor új színművéből. Második fölvonás, harmadik jelenet.* —

Rubin: Kedves kolléga, így sohase lesz ön kolléga.

János: Ez így nem mehet tovább . . . ezt nem lehet, nem lehet.

Rubin: Mit, mit nem lehet, kolléga?

János: A fia egyszerűen a szemembe vágta . . .

Rubin: Mit?

János: Hogy ön engem kitart. És hogy én nem teljesítem kötelességemet.

Rubin: Gyerekbeszéd. De van valami benne. Az utóbbiban.

János (kedvetlenül): Magam is tudom. És éppen azért tudni akarom az egészet. Le akarok számolni. Mi az én kötelességem?

Rubin: Hogy letegye az utolsó vizsgát. Orvos legyen. Kész praxist kap. Alig várom, hogy átadhassam. És hogy családot alapítson.

János: Rövidebben: ön egy kissé türelmetlen.

Rubin: Az vagyok.

János: Jó, beszéljünk így. Arról van szó . . .

Rubin: Arról.

János: Ön attól fél, hogy elzüllök, vagy elugrom.

Rubin: Attól. Inkább az előbbitől.

János: Tehát a doktor úr engem egyszerűen megvett a leánya számára és most le akarja számítolni az üzletet.

Rubin: Kiméletlen és ostoba beszéd. Én meg akarom önt tisztelni azzal, hogy hozzá adom a lányomat.

János: Hódolattal fogadom a megtiszteltetést. Kénytelen vagyok vele. Mikor parancsolja?

Rubin: Ha így beszél, nem beszélek többé a dologról. Egy ember, aki engem becsapott.

János: Kitaníttattam, kiétettem és kinulláztattam magamat — ez igaz.

Rubin: Aki beült a családomba . . . visszaélt . . .

János: Ezt a hangot kikérem magamnak. Tartozom, fizetek.

Rubin: Mivel?

János: A bőrömmel. A szívemmel. Az egész életemmel.

Rubin: Ez a hang új. Hogy most jött meg az utolsó rigorózum előtt, nem baj . . . de . . . Az ajtót jó lesz becsukni . . . Bejöhet . . . (Becsukta az ajtót.) És hogy Riza erre az ügyre rámenjen, ez nem célom. Mik az ön tervei?

János: Amiket ön parancsol.

Rubin: Nekem ne adja az üldözött bárányt. Hallgasson ide. A judiciumom még ép. Egyébként nincs egy részem, amely nem . . . Halálos betegen rendelek már két év óta. Az akarat tart az életben. Hogy ami pénzt még össze lehet harácsolni, a lányomnak, magának, a gyermekeimnek. Nekem hiába csinál grimaszt. Ne vágjon közbe. Én is voltam fiatalember, orvosnövendék és én elvettem a lányt, ahol orvosnövendék voltam. Első szerelem. Bár eladtam volna magamat valami jómódu családba. Agyontanultam és agyontanítottam magamat. Az ifjúságomat eladtam a jövendőért. Ezért, ami most van. Kellett volna nekem ma így lenni . . . Föláldoztam magam a feleségemért. Soha meg nem bocsátottam neki. Őt is nyomta. A kórházból vittem neki haza ételt. Éjjel surolta a rendelőszobát. Nagyon hamar belefáradt a szerelmi házasságba. Elment. Itt hagyta a lányomat és ezeket a csibészeket. Rossz két gyerek, de — jó. Az enyém. A szép leányom vizes lakásban született. Vizes lakás és szerelem — két testvér. Fütyülök rá! Ipecacuana . . . A gyomrom . . . Riza beteg lett. Egy gyerek, aki reumát kap. Tíz évig mással komolyan nem foglalkoztam, mint ezt gyógyítottam. De ezt kigyógyítottam.

János: És a páciensek?

Rubin: A beteg emberiség! Maga még ott tart, hogy az emberek tömegével lehet valamit csinálni?

János: Ott.

Rubin: Semmit, semmit! Nézze, minden második embernek elálló füle van. Arra nem lehet rábírni az embereket, hogy a kölykeik fülét egyöntetüen leszoktassák. Pedig ezt csak lehet, ez csak elemi dolog, a fej szépsége. De nem akarok vitatkozni önnel. Ön az új iskola. Magunkkal kell törődni, a családdal, a gyerekkel.

János (szórakozottan): Igen.

Rubin: Egy ilyen kis körben még lehet tenni valamit. Ambició! Tudomány! Ezen a rongyos Pesten. Itt nincs pénz. Ez az egész város egy krajzleráj. Tíz forinton múlnak itt a dolgok. Tíz munkást vizsgáltam meg ma. A szívük megnagyobbodott a munkától és az italtól. Micsoda receptet adhatok nekik? — Pénzt. Hogy ne dolgozzanak. Különben elpusztulnak, mint a kutyák. Az egészség is pénzkérdés.

János (nevetve): Igen.

Rubin: Nekem hiába nevet. Én ezt végigcsináltam. És ma hiába *van*. Elpusztulok mint a kutya, mert nem *volt*. És becsületes voltam. Mert szerelmes voltam. Fenét voltam. Csak barom, barom, barom! Ha állam volnék, megtiltanám a szerelmi házasságot. Erős lányok rendesen hektikás fiúkba szeretnek. Az én feleségem egy kis sovány, szomoru lány volt. A szánalmat összetévesztettem a szerelemmel. A szánalom menjen a sóhivatalba . . . És most mondja el fiatal barátom, mit akar?

János: Én semmit. Csak végit akarom szakítani. Essünk túl rajta.

Rubin: És az utolsó rigorózum?

János: Két héten belül.

Rubin: Ez becsületes beszéd. Szólt már neki? Én nem is tudom, hogy vannak egymással.

János: Sehogy.

Rubin: Mondta már neki, hogy férj és feleség lesznek? Hogy nagyon, nagyon szereti?

János: Nem.

Rubin: Azt hittem, elvégezték együtt.

János: Nem.

Rubin: Mikor akar?

János: Amikor önnek tetszik. Nekem mindegy.

Rubin: Nincs semmi akadály?

János: Nincs.

Rubin: Csak arra kérem, hogy melegséggel közeledjék hozzá. Én abban neveltem föl, hogy maga a legelső férfi a világon . . . és hogy iránta tele van forró érzéssel. A szépirodalom elrontja ezeket a lányokat. Ez a szép hazugság kell nekik. Életszükség. Maga tudja, hogy udvaroltam neki a maga nevében. Neki tetszett és nekem is tetszett, hogy ami raison, egyszersmind . . .

János: Az érvek meghatók. Nem hiszek bennük. Nekem megvannak a külön okaim, amért . . .

Rubin: Annál jobb. Szabad ez okokból valamit . . .

János: Jobb, ha el nem mondom.

Rubin: Mégis, kötelességem, hogy kíváncsi legyek.

János: Kérem, én megmondom. Volnék egyedül, mennék zsákot hordani a Dunapartra. De családdal vagyok és az fölnéz rám. A kezével néz és a nyakamat fogja, éppen hogy meg nem fojt a szeretetével. Mit cifrázzam? szárazon: reggel dobtam ki a hugomat, aki férjhez akar menni a maga leányának a hozományából. Az apám, — a szabó, a hátam bőréből akar neki szabni menyasszonyi ruhát. Nagyon goromba voltam

Székely Bertalan

Több művész munkájáról, művészetéről szól Dr. Décsey Géza: "Kálmán Péter és a münchení magyarok a Glastpalastban" c. kritikája. Közülük kiemel négy művészt, mint akik a századforduló jelentős mesterei: Székely Bertalan, Lotz Károly, Liezen-Mayer Sándor és Hollósy Simon. Mindegyiküket művészetét külön elismeréssel méltatja, de Hollósy Simonról és művészetéről kivételes részletességgel számol be. A fiatalabb Kálmán Péter művészetének ismertetése nevénél külön szerepel. A kritikában felsorolt összes művésznevet lásd: Lotz Károly nevénél.

ÉLET, Bp. 1925.
okt. 11. XVI. évf. 21. sz. 421-422. lap.

Székely Bertalan

1911. emlékkiállítás
a műcsarnokban
Tárgymutató az OMKT
Székely Bertalan
emlékkiállításához.
Bp. 1911.

MDK

Székely Bertalan festőm.

Sz.B. emlékkiállitás nyitja meg az OMKT 5o. jub. esztendejében rendezendö kiállitások sorát.

Aádámosi Székely Bertalan szül. 1835 máj.8-án Kolozsvárt. Elsö ismert öse Bertalan, ki 1592-ben István nevü fiával Báthory Zsigmond fwjwdwlwmtöl nemességwt nyert.

Mücs.-

OMKT.- Székely Bertalan emlékkiálitás. 1911.febr.3.-
OMKT.5o. jub.évében. Kat. 3.1. márc.3.

Székely Bertalan, festöm.

Apja Sz.Dániel, kamarai titkár/erdélyi guberniumnál/ édesanyja Kelemen Johanna.-Öregatyja Péter, gyulafehérvári ref.pap.

Iskoláit Kolozsvárt végezte. A ref.koll.-ba járt 1844-1850-ig. Gyermekkorában már rajzolt, lerajzolta családja tagjait. Elsö mestere:Simó Ferenc. Beteges fiu volt, a szabadságharcban nem vehetett részt, csak a honvédtáborokat rajzolgatta. Olaszul,franciául megtanult.

OMKT.- Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911.febr.3.-márc.3.
OMKT.5o. jub.évében. Kat.3.1.

Székely Bertalan, festöm. 1850-MDK Bécsbe

1850-ben Bécsbe ment. A Képzöm. Akadémiába iratkozott be. 1855-ig ott tanult. Mesterei: Geiger Nep. János és Rahl Károly. Elsö dijat nyert egy kiállitásom minek következtében felmentették a katonaság alól. Haragvó szülei megbékéltek/ kik azt kivánták, h.a bécsi Polytechnikumot látogassa/.

OMKT.- Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911.febr.3.-
OMKT.50. jub.évében. Kat. 3.l. márc.3.

Székely Bertalan, festöm. MDK

1956-ban Brassóban rajzórákat ad,h.megálhessen.
Megfesti" Aeskulap és a Párkák c. odavaló gyógyszertár cimképét.
"Oláh leány" képe ez idöböl való.
1857-ben harmadszor kapja meg a tifuszt.Ekkor Nagy-Szebenben tartózkodot, hol kénytelen bolti cimképeket festeni.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911 febr.3.-márc.3.
OMKT 50.jub.eszt. Kat.4.1.

Székely-Bertalan, festőm. MDK

Még Brassóban magára vonta Berres ulanus örnagy figyelmé
ki ott munkával látta el. Később B. öt Schulpe Ágost ör
nagy hoz ajánlotta, ki vele oltárképet festetett. -
Sch. családnál maradt, kik több arcképet festtettek vele.
Aichelburg gr. a Sch. család rokona meghivta csehor-
szági birtokára hol folytatta a családi képek festését.
1859-ig. Szerzett pénzeivel Münchenbe utazott.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911
OMKT 50.jub.eszt. febr.3.-márc.3.

Kat.4.1.

Székely Bertalan festőm. MDK

1860-ban megnősült.
Münchenben megfesti önarcképét.
II.Lajos király holttestének feltalálása c. képét.
Ezt 1861-ben Pesten kiállitja.
1861-ben Münchenben megfesti: "Dobozy" c.képét.
/Megvásárolta a szék.fehy.-i Nőegylet. /

Műcs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911
OMKT 50.jub.eszt. febr.3.-márc.3.

Kat.5.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Münchenben 1862-ben kiállitja Greguss János arcképét. Oly feltünést jelt, h. hazahivják. - Munkát, állást igértek neki. Reményei nem váltak be. Portrékat fest: Rosty Pál, br. Eötvös-család, Meczenaest Gusztáv, Fuchs Rudolf, Fuchs Gusztáv, stb. arcképei ez időkből valók.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-
Az OMKT 50. ik jub. eszt.-ben. márc. 3.
Kat. 5. 1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

1863-ban a régi müncheni bajor National Museumban megfestő:

" VII.Károly császár/Károly Albert bajor választófejedelem/ menekülését müncheni palotájából" E művének sikere arra inditja a kormányt,h. 1000 forintos utazási ösztöndijat adjon a fiatal mesternek ki ezután beutazta Hollandiát és meglátogatta Párist

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiáll. 1911.febr.3.
Az OMKT 50.ik jub. eszt.-ben. márc.3.

Kat.5.1.

Székely Bertalan, festőm.

1864-ben visszatért Pestre, megfestette a modori templom oltárképét: " Kishitü miért kételkedel". - Megtanulta az angol nyelvet.

1865-ben a Képzőm. Társ. mülapja részére megrajzolta: Arany "Ágnes asszony"-át .

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiáll. 1911.febr.3.
Az OMKT 50.ik jub. eszt.-ben. márc.3.

Kat. 5.6.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm

1866-ban "Mohácsi vész "c.tört.képét, mely kép az"A
"Anyai öröszem% /tryptichon/ és az "Özvegy" c. müvei-
vel együtt az 1867-i párisi világtárlaton szerepelt.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.
3.-márc.3. -Az OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben. Kat. 6.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1867. "Egri nök".Az egri nök ajándékából a Nemz. Muzeumba került.

A koronázás jeleneteit megfestette a királyi pár számára összeállitott albumba. Ez évben a Ferenc József lovagrendesztjével tüntetik ki.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. feb. 3.-márc.3. -Az OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben. Kat. 6.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Megirja és kiadja a "Figurális rajz és festés elvei c.utasitásait. A" Festészeti Bonctan" -ra vonatkozó előadásait tanitványai röviditett kivonatban több kiadásban adták közre.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911.feb: 3.-márc.3. Kat. 6.l.
Az OMKT 50. jub.esztendejében.

MDK

Székely Bertalan, festőművész

1868-ban illusztrálja bóEötvös Jó költeményeit . Megfesti Deák Ferenc arcképét.
1869-ben visszatér Olaszországból és illusztrációkat rajzol Pétőfihez; megfesti b.Eötvös J. arcképét és két oltárképet Nagybecskerek számára.

Müs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. fe

3.-márc.3. -Az OMKT 5o.-ik jub.eszt.-ben. Kat. 6.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

A nagybecskereki templom föoltárára: Nepomuki Szt.J
Jánost, a mellékoltárra: Mária a gyermek Jézussal.
1870-ben fejezte be " Apácza", "Mostoha leány" és
"V.László" c. müveit.

Mücs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911.febr.
3.-márc.3. Kat. 6.l.
Az OMKT 50. jub.esztendejében.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

1871-ben "Nő élete" c. 12.képből álló ciklust festi meg
és Petőfi"Tündérálom" c.költeményéhez 4 képet.

1871 okt.-ben nyilik meg az orsz.mintarajztanoda és
rajztanárképezde, ebbe iz intézetbe az alakrajzolás
és festés, utóbb a "festészeti bonctan" tanárává nevezi
ki a kormány.

Műcs.-OMKT. Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911.febr.
3.-márc.3. Kat. 6.l.
Az OMKT 50. jub.esztendejében.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Foglalkozik az állat-, jelesen a lóbonctannal is. Számos illusztrativ falitáblát rajzol és szemléltetö taneszközöket szerkeszt ugy az állat- mint az emberboncta hoz.

Műcs.- Az OMKT 50 -ik jub. esztendejében Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 7.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1872-ben készültek el: "Az özvegy é gyermeke" c. képe. Továbbá a kormány megbizásából 6 db. szemléltetö kép az iskolák számára/falitáblák/. És Andrássy Gyula gr. arcképe.

Mücs.- Az OMKT 50 -ik juv. esztendejében Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 7.1

Székely Bertalan, festöm.

1873-ban: "Léda a hattyuval" c. képét három változatban festette meg.
1874-ben a Képz.m. Társ. számára: "Assonantia" c. festményét készitette.
1875-ben :"Fürdés előtt" , "A vihar", a "Táncosnö" és a "Thököly" c.képét festette, melyet a kormány 1876-ban megvásárolt.

Müv.- Az OMKT 50 -ik jub. esztendejében Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 7.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1876-ban elkezdte "Murányi Vénusz" c. 1878-ban Párisban kiállitáott müvét. Megfesttet Pauler Tivadar, Pulszky Ferenc é Horváth tábornok arcképét.

Ezidöböl valók a Körönd-tér egyik palotájában lévö dekorativ alakok, valamint a Képzöm. Föiskola épületén néhány fej.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911 febr.3.-márc.3. Kat. 7.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

1860-as és 70-es évek között több külföldi és hazai képes lapba, főleg a Vasárnapi Ujságba rajzolt illusztrációkat. Az első képes Petőfi-kiadásban megjelent rajzai: "Sasgó", "lehel", Hunyadi László" stb.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 7.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

az 1880-as évek elejéröl valók vázlatai a mintarajziskola lépcsöházának tervezett freskóihoz: "Apolló és a Muzsák", "minerva" stb. Ezenfelül 100-nál többre menö tájképvázlat és studium természet után maradt utána.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 7.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1884 szept. 37-én megnyilt kir. Operaház elöcsarnokának boltozatára emoretteket, a királyi páholy szalonjában az "Évszakok"at jelképezö "gyermekfrizeke"-et festett./ 1882.

Mücs.- Az OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékiálitás 1911. febr. 3.-márc.3. Kat. 7.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

az 1885-i évi orsz.kiállitáson résztvett a "Zrinyi kirohanása Szigetvárból" c.nagy történeti festményével, melynek vázlatával a 80-as évek elején pályadijat nyert.

Kiállitotta "A táncosnö" c.müvét is./1875/. /Zrinyi.... c.képén már 1862-ben kezdte meg és a kiállitás után is dolgozott rajta/.

Mücs.- Az OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékiállitás 1911. febr. 3.-márc.3. Kat. 8.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Az 1887. május hó 21-én befejezett " Deák-mauzoleum" lunett
jeibe a7 elözö években /1883/ festette a"Önmérséklet", "Bölcsesség", "bátorság" és "Igazság" számos alakból álló allegoriáit, mely képek tönkremenvén/ szellözés hiánya, nedvesség, stb./ utóbb mozaikba tétettek át.

Mücs.- Az OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás 1911. febr. 3.-márc.3. Kat. s.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1891. jun.21-én felszentelt pécsi bazilikában már az elözö években megfestette egyik fömüvét:" Kapisztrán tábori miséje Nandor-Fehérvár alatt", továbbá"Mária megkoronátatását". A Szt.Mór kápolnáját is ö diszitette freskókkal: " Endre megkoronáztatása", "A király megdorgálja Mór püspököt",Mór visszatérése Pécsre"." A pécsi dóm felszentelése","László király átkel a Dráván%. E müvén dolgozott 1887-89-ben.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 8.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Az 1893-ban ujra felszentelt budavári füegyházba /aug.15-én/ 1890-1896 között festette a követlezö falképeket: "Mária Magyarország Nagyasszony"/a Loretto-kápolna bejárata fölött. - A két torony keleti falsikjain: " Krisztus élete". -A fökapu két angyal alakját.
A "Mátyás cimer"-t két"fekete -sereg"-beli vitézét és több dekorativ alakot.

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlé kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 8.l.

MDK

r

Székely Bertalan, festőm.

1893 utáni években a budavári főegyházba: Szent Ferenc életéből vett jeleneteket . A déli elöcsarnokban:"Ádám és Éva kiűzetését","Krisztus a tisztitóhelyen".

Résztvett a templom üvegfestményeinek és dekorációjának tervezésében/1883-1893-1906/.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan eml kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 3.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1896-97-ben a kecskeméti városháza dísztermét díszítette festményeivel: "Vérszerződés","I. Ferenc József koronázása", azonkivül a magyar történet nagy alakjaival.

Műcs.-Az OMKT 50.-ik jub. esztr.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás.1911.febr.3.-márc.3. Kat.9.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1894-1902 -ben a rajztanár -vizsgálóbizottság alelnöke volt.
1902-1903-ban a mintarajz-iskola és rajztanárképzö helyettes-igazgatója, 1903 szept.1.-töl pedig az intézet müvészi igazgatója és a rajztanár-vizsgálóbizottság elnöke lett.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.egzt.-ben: Székely Bertalan emlkiállitás.1911.febr.3.-márc.3. Kat. 9.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

1900-ban festette a "Forrás" c. aktot.
1900 -1902. és az elözö években Vajda-Hunyad várába szánt freskókhoz terveket, majd kartonokat készitett/kivitelre nem kerültek/. Tárgyuk: a "Csodaszarvas regéje". /A müvészet" 1902. évf.-ban megjelentek/.

Mücs.-Az OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911.febr.3.-márc.3. Kat.8.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Csinált tervvázlatot a zeneakadémia freskóihoz, szines kartonokat a bp.lipótvárosi Szt.István-templom freskóihoz. /Kivitelre nem kerültek; a föv. muzeumban vannak./

1903-ban befejezte a "Japán nö" c. már 1870-ben kezdett képét.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911.febr.3.-márc.3. Kat. 9.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

1904-ben festette a "Fürdö nö" c. aktot.
1895-96-ban a budavári templom Szt.István/Gara/ kápolnájában dolgozott. Müvei itt:" Szt.István hirdeti a keresztény vallást." Imre fiát tanitja. Alamizsnát oszt. Országát Nagyasszonyunk védelmébe ajánlja. Szt.István legyözi a pogányságot. Sirja fölött angyalok énekelnek. Sirjánál csodák történnek. A szent Jobbnak a sirból felvétele. - Képsorozatok az üvegfestményekhez.

Mücs.-Az OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911.febr.3.-márc.3. Kat.92.l.

Székely Bertalan, festöm.

1905 dec. 6-án a király a II./Lotz-féle/ festö mesteriskola igazgatójává nevezte ki.
Ez időtöl 1907-ig tervvázlatokat készitett a budai "Halászbástya" arkádjaihoz, ugyanekkor néhány kartont: "Illuziók utáni vágyódás"/hármas ké/.
Továbbá akttanulmányokon és a képzöm.muzeum freskóinak tervezetein dolgozott. E munkái befejezetlenek maradtak,mert életének utolsó éveit betegeskedven majd teljesen elaggva töltötte el.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.egzt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911.febr.3.-márc.3. Kat. 9.l. és 10.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Meghalt 1910 aug. 22-én a Bp. melletti Mátyásföldön. Eltemették aug. 24-én Szadán/Gödöllő mellett/ a ref. temetőben.
Ezrekre menő vázlatai és kézi rajzai leltározás alatt vannak.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. egzt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 10.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

A nagybecskereki Madonna. /Nagybecskerei r.k. hitközség tulajdona.
Székely Bertalan önarcképe. Ernst Lajos t.
II Lajos testének feltalálása. Szépm.muz.t.
Mohács. Szépm.Muz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.ezst.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1931.febr.3.-márc.3. Kat. 13.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Id. gróf Andrássy Gyula arcképe. /Fiume város t./
Báró Eötvös József arcképe. Az Akad.t.
Deák Ferenc arcképe. Az állam tulajdona, a "Történelmi arcképcsarnokból.
Murányi Vénusz. Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.ezt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911.febr.3.-márc.3. Kat. 13.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

V.László udvara. Szépm.Muz.

Szalay László arcképe. Az Akad. t.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiá
tás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.13.1.

Székely Bertalan, festőm.

Thököly menekülése. Szépm.muz.
Dóbczi. Az állam tul. " "
Zrinyi kirohanása. Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékki
tás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.13.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Rottenbiller Lipót polgármester arcképe.
Bp. szék. főv. t.

Tóth Kálmán költő arcképe. Baja város t.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlék
tás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.13.1.

Székely Bertalan, festőm.

A művész önarcképe.	Ceruzarajz.
Hölscher Károly arcképe.	" "
Tanulmányfej.	Sepia.
Gróf Aichelburg gyermekkori arcképe.	Krétarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911.febr.3.-márc.3. Kat.15.l.

MDK

Székely Bertalan festöm.

1. Arctanulmányok. Cer.rajz.
Frankl József arcképe 1858-ból. Cer.rajz.
Léda-tanulmány. Krétarajz.
Arckép. Vizf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 15.l.

Székely Bertalan festöm.

5.	Arcképtanulmányok.	Cer.rajz.
	Fesztó Leci arcképe.	" "
A 12 éves Jézus a templomban.		Tempera.
	Mária megkoronáztatása.	"

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub.esat.-ben:Székely Bertalan eml kiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 15.1.

MDK

Székely Bertalan festőm.

II.ter?.	Dr.Kármán Mór arcképe.	Krétarajz.
	Jézus születése.	Tempera.
	Gyermek Jézus bemutatása a templomban.	Tempera.
	Mária imádtatása?.	

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.esmt.-ben:Székely Bertalan emlkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 15.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

	Fejtanulmány.	Krétarajz.
IIter.18	Tanulmányfő.	Szines krétarajz.
	Férfifejtanulmány.	Ceruzarajz.
	Arcképtanuémány.	Krétarajz.

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub.esszt.-ben:Székely Bertalan emlék-kiállitás. 1911.febr.3.-márc.3. Kat.15.1.

Székely Bertalan, festőm.

	Női fejtanulmány.	Ceruzarajz.
II.ter.22.	Tanulmányfő.	Vizfestm.
	Gyermekfej.	Ceruzarajz.
II. 24.	Arcképtanulmány.	Vizfestm.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlék kiállítás. 1911.febr.3.-márc.3. Kat.15.1.

Székely Bertalan, festöm.

II.	25.	Tanulmányfö.	Krétarajz.
	26.	Tanulmányfö.	Vizfestm.
	27.	Tanulmányfö.	Sépia.
	28.	Arc.éptanulmány.	Pasztell.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlék kiállitás. 1911.fevr.3 -márc.3. Kat. 15.1.

Székely Bertalan, festöm.

II.ter.

29. Arcképtanulmány. Ceruzarajz.
30. Tanulmányfej. Vizfestm.
A müvész ifjukori önarcképe. Vizf.
32. Arcképtanulmány. Vizf.
Konréder festö ifjukori arcképe.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan em
kiállitás. 1911.fevr.3 -márc.3. Kat. 16.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. terem:

33.	Tanulmányfej.	Krétarajz.
34.	Arcképtanulmány.	Pasztell.
	A müvész neje.	Lithographia.
36.	nTanulmányfej.	Krétarajz.
	Nöi fejek.	Krétarajz.

Mücs. -OMKT be.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlé kiállitás. 1911.fevr.3 -márc.3. Kat. 16.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. ter.:

38.	Arcképtanulmány.	Szin.kréta.
39.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.
4o.	Öregasszony.Tanulmányfej.Krétarajz.	
4a.	"Justitiához" tanulmány-vázlat.	Sepia.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll.-a. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 16.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. ter.:

42.	Tanulmányfej.	Szines krétarajz.
43.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.
44.	Tanulmányfej.	Krétarajz.
45.	Arcképtanulmány.	Krétarajz.
46.	Női fejtanulmány.	Krétarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. ezt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll.-a. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 16.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

II. terem:

47.	Salamon József arcképe.	Krétarajz.
48.	Arcképtanulmány.	"
49.	Női fejtanulmány.	"
50.	Tanulmány Mór püspökhöz.	Tusrajz.
51.	Leányfej.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. ezst.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll.-a. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 16.1.

Székely Bertalan, festöm.

II.terem:

52.	Gyermekfej.	Ceruzarajz.
53.	Férfifej.	Ceruzarajz.
54.	Gyermekfej.	Krétarajz.
55.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 16.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. terem:

56.	Fejtanulmány.	Krétarajz.
57.	Tanulmányfö.	Ceruzarajz.
58.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.
59.	-62. Arcképtanulmányok.	Vizf.-k.

Mücs. OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. .16.l.

Székely Bertalan, festőm.

II.terem:

65. Rauscher Lajos arcképe. Vizf
64. Arcképtanulmány.
65. Fauser gyógyszerész arcképe. Tusfestmény.
66. Arcképtanulmány. Vizf.
67. A művész ifjukori arcképe. Krétarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 16.l.

MDK

Székely Bartalan, festöm.

II.terem:

68.	Arckép. Gerner Borbála.	Szin.krétarajz.
69.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.
70.	Wagner Sándor ifjukori arcképe.	Ironrajz.
71.	Tanulmányfö.	ceruzarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. XXXXXXX-febr.3.-márc.3. Kat.17.1.

MDK

Székely Bartalan, festm.

II.terem:

72.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.
73.	Tanulmányfö.	Ceruzarajz.
74.	Tanulmányfö. ü	Krotarajz.
75.	Tanulmányfö.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan em. kiállitás. 1911. ~~XXXXXX~~-febr.3.-márc.3. Kat.17.1.

MDK

Székely Bartalan, festőm.

II.terem:

76. Kugler József, arcképe. Krétarajz.
77. Laufer. Arcképtanulmány. Ceruzarajz.
78. Gyermek tanulmányfő. [illegible]

A 78. sz. díjazott akadémiai versenymű.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. [illegible] febr.3.-márc.3. Kat.17.1.

Székely Bertalan, festöm.

II.terem:

79. A müvész atyja. Krétarajz.
80. Férfifejtanulmányok a Deák-mauzoleum freskójához. Krétarajz.
81. Tanulmányfö. Ceruzarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.17.1.

Székely Bertalan, festőm.

II.terem:

83.	Báró Zeyk arcképe.	Ironrajz.
84.	Tanulmányfej és kéz a "Cigány-asszony" c.képhez	Krétarajz.
85.	Női fej.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállítás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.17.l.

Székely Bertalan, festőm.

II.terem:

86. Tanulmány a "Táncosnő" c. képhez. Krétar.
87. Férfifej. Ceruzarajz.
88. Berecz de Perez arcképe. Krétarajz.
89. Női fejek. Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlé
kiállítás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.17.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. terem:

90. Tanulmányfejek "Zrinyi"-hez. Krétarajz.
91. Tanulmányfej. "
92. Arcképtanulmény. "
93. Gyermekfej. "

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 17.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

II. terem:

94. Női tanulmányfej. XXXXXXXXXX Kréta rajz.
95. Az apostol. Vizfestm.
96. Öreg férfiarc. Olajvázlat.
97. Hősök fejei. Tusfestmény.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlék kiállítás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 17.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. terem:

98.	Tanulmány a "Zivatar" c.képhez	Krétarajz.
99.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.
100.	Női tanulmányfej.	Krétarajz.
101.	Arcképtanulmány.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT Be.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállítás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 17.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XXXXX II.terem.

1o2. Arcképtanulmány. Krétarajz.
1o3. Nöi fej. Ceruzarajz.
1o4. Tanulmányfej az operai "Muzsák"-hoz. Krétarajz.
1o5. Férfialak. Ceruzarajz.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 17.1.

Székely Bertalan, festőm.

II. terem:

106.	Tanulmányfejek "Hungaria"hoz.	Sepia.
107.	Férfifej.	Ceruzarajz.
108.	Arctanulmány.	Krétarajz.
109	Gyermekfej.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitása.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 18.l.

Székely Bertalan, festőm.

II.terem:

110.	Tanulmányfő "Justitia"-hoz.	Tusrajz.
111.	A művész neje.	Pasztell.
112.	Arctanulmányok.	Ceruzarajz.
113.	Szemtanulmányok.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlék-kiállítás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 18.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. terem:

114. Gróf Aichelburg arcképe. Ceruzarajz.
115. Fejtanulmány az "Egri nök"-höz. Krétarajz.
116. Tanulmány. Ceruzarajz.

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékiállitás 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 18.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

II. terem:

117.	Tanulmány Szt. István fejéhez.	Krétarajz.
118.	Leányfej.	Ceruzarajz.
119.	Három királyfő.	Ceruzarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 18.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

II. terem:

120. Tanulmányfő az "Egri nők"-höz. Krétarajz
121. Tanulmányfő. Ceruzarajz
122. Férfifej. " "

Műcs.-MKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállítása 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 18.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III.terem.

1. Vázlat Dobozyhoz. Sepiafestmény.
2. Az Ideál hármas kép. Sepiavázlat.
3. Vázlat Dobozyhoz. Sepiafestmény.
4. Vázlat/ceruza/Dobozyhoz.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub.eszt-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr. 3.-márc.3. Kató 19.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III.terem.

5. Vázlat Dobozyhoz. Sepiafestmény..
6. Az Ideál hármas kép. Sepiavázlat.
7. Kilátás a váci hegyekre. Vizfestmény.
Állam tulajdona. Szépmüv. Muzeum.
8. Erdö mélyén. Vizf. Állam tul. Szépm.Muzeum.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub.eszt-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr. 3.-márc.3. Kat. 89.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

III.terem.

9.	Paraszttudvar.	Olajvázlat.
10.	Rezes alkony.	Olajvázlat.
11.	Jegenyék.	Olajvázlat.
12.	Felhőtanulmány.	Olajvázlat.
13.	Felhőtanulmány.	Olajvázlat.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub.eszt-ben:Székely Bertalan em kiállitás.1911. febr. 3.-márc.3. Kat. 19.1.

MDK

Székely Bertalan
Sxxx

Székely Bertalan
~~Szé[illegible]~~, festőm.

III. terem:

19.	Est.	Olajvázlat.
20.	Szafadi részlet.	Olajvázlat.
21.	Tájrészlet.	Olajvázlat.
22.	Vörösegyházi részlet.	Olajvázlat.

Műcs. -OMKT.50.-ik jub.esztben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 19.l.

MDK

Székely Bertalan festm.

III. terem?

23.	Kunyhók.	Olajvázlat.
24.	Szérüskert.	Olajvázlat.
25.	Szadai részlet.	Olajvázlat.

Műcs. -OMKT.50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 19.1.

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

26.	Holdvilágos táj.	Olf.
27.	Szadai részlet.	"
28.	Tanya.	"
29.	Malom holdvilágnál.	Olajvázlat.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékki
állitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 2o.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

30.	Erdö.	Olf.
31.	Paraszttanya.	"
32.	Cigánytanya.	"
33.	Füzes part.	"

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan eml állitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 20.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

34.	Tanya.	Olf.
35.	Holdvilágos táj.	"
36.	Gizella királynö Imre herceg-gel	Olf.
37.	Imre herceg ravatala.	"

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub.esszt.-ben:Székely Bertalan emlállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 2c.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

38. II.Lajos holttetemének feltalálása.
Állam tul. Szépm.Muzeum. Olajvázlat.
39. Mohácsi vész. Vizfestmény.
40. VII.Károly menekülése. Ceruzarajz.
41. VII.Károly menekülése. Sepiafestmény.

Mücs.-OMKT.50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 20.1.

MDK.

Székely Bertalan, festőm.

III. terem:

42.	Vázlat az egri nőkhöz.	Krétarajz.
43.	Vázlat az egri nőkhöz.	Sepiafestmény.
44.	Képvázlat az egri nőkhöz.	
45.	Vázlat az egri nőkhöz.	Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT.5c.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 2c.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

46. Vázlat az egri nökhöz. Ceruzarajz.
47. II.Lajos holttestének feltalálása. Sepiafestmény.
48. Képvázlat II. Lajos holttestének feltalálásához. Színes vázlat. Vizfestmény.

Mücs.-OMKT.5o.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 2o.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

49. II.Lajos holttestének feltalálása. Sepia festmény.
50. Vázlat az egri nökhöz. Sepiafestmény.
51. Képtervezet II. Lajos holttestének feltalálásához. Sepiafestmény.

Mücs.-OMKT.50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 20.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

III. terem:

52.	Vázlat Dobozyhoz.	Sepiafestm.
53.	Vázlat Dobozyhoz.	Sepiafestm.
54.	Vázlat Dobozyhoz.	Sepiafestm.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub. esszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 2o.l.

Székely Bertalan, festőm.

III. terem:
55. V. László udvara. Tusfestmény.
56. Vázlat az egri nőkhöz. Krétarajz.
57. Képvázlat az egri nőkhöz. Sepiafestmény.
58. Képtervezet II. Lajos holttestének megtalálásához. Sepiafestm.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. esztben: Székely Bertalan emlékkiállítása. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 20.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

III. terem:

59. Vázlat az egri nőkhöz. Sepiafestm.
60. Tanulmány a vérszerződéshez. Sepiafestm.
61. Vázlat az egri nőkhöz. Sepiafestm.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 20.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IV. terem:

1. Koronázási jelenet. Szinválat a koronázási albumhoz. Áll.tul. Szépm.Muz.
2. Öreg női tanulmányfö. Fiatalkori munka. Olf.
3. Aranysarkantyus vitézek avatása, fel. Szinvázlat a koronázási albumhoz. Szépm.Mu

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911 febr.3.-márc.5 Kat. 21.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IV. terem:

4. Nocturne. Vizf.
5. Krisztus a keresztfán. Olf.
6. Krisztus és Lucifer. Olajvázl.
Nagybecskereki Madonna/kis méretben/. A müvész által tervezett és kivitt keretben. Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely bertalan emlékkiállitása. 1911 febr. 3.-márc. 5 Kat. 21.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

IV. terem:

8. Tanulmány Tökölyhez. Olajvázlat.
9. Gyermekfej. Olajvázlat.
10. Nagybecskereki Nep. Szt.János vázlata. Olf.
11. Krisztus megáldja a kenyeret, Olajvázl. Predetije az I.ker. ev. templomban.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítása. 1911 febr. 3.-márc. 3 Kat. 21.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IV.terem:

12. Krisztus a keresztfán. Olf.
13. Erzsébet királyné arcképe. Olajszinvázl.
14. Dionysusi menet. Zeneakadémiai frizterveze Olf.
15. Dionysusi menet. Zeneakadémiai friz tervezet. Szintelen. Olf.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitása. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 21.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IV.terem:

16. Az Olympuson. Zeneakadémiai friz tervezet. Olf.
17. Opera friz. /Ösz/. Olajvázlat.
A M.kir.Opera udvari társalkodójából.

Mües.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-pen:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911 febr.3.-marc.3. Kat. 21.1.

Székely Bertalan, festőm.

IV.terem: Olajvázlatok nagy kompozíciókhoz.

18. Opera friz /Tél./ Olajvázlat.
A M.kir. Opera udvari társalkodójából.
19. Opera friz. /Nyár./ Olajvázlat.
A M.kir. Opera udvari társalkodójából.
20. Opera friz./ Tavasz./ Olajvázlat.
A m.kir. Opera udvari társalkodójából.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. össz.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 22.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

V. terem: kisméretü olajtájképek.

1.	Magányos lak a tóparton.	Olf.
2.	Éjjel.	"
3.	Füzek.	"
4.	Kutnál.	"
5.	Esti hangulat.	"

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan, fes emlékkiáll.-a. 1911. febr. 3. -márc. 3. Kat. 23.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

V. terem: kisméretü olajtájképek.

6.	Rezes alkony.	Olf.
7.	Kutnál.	"
9.	Este a tanyán.	"
8.	Kertben.	"
10.	Paraszttudvar.	"
11.	Malom.	"

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan, 1
emlékkiáll.-a. 1911. febr. 3. -márc. 3. Kat. 23.1

Székely Bertalan, festőm.

V. terem: kisméretü olajtájképek.

12.	Erdőszélen.	Olf.
13.	Est.	"
14.	Késö est.	"
15.	Az elhagyott ösvény.	" -vázlat.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan, fe emlékkiáll.-a. 1911. febr. 3. -márc. 3. Kat. 23.1.

Székely Bertalan, festőm.

V. terem: kisméretű olajtájképek.

16.	Holdas táj.	Olf.
17.	Visegrádi részlet.	"
18.	Gyümölcsös.	"
19.	Esti hangulat.	"

Mücs. -OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. 23.l. Kat.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

V. terem: kisméretű olajtájképek.

20.	Parasztudvar.	Olf.
21.	Szadai részlet.	"
22.	Udvarrészlet.	"
23.	Szérüskert.	"

Mücs. -OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. 23.l. Kat.

Székely Bertalan, festőm.

V. terem: Kisméretű olajtájképek.

24.	Füzes patakpart.	Olf.
25.	Nyárfák.	"
26.	Holdvilágos táj.	"

Műcs. -OMKT. 5e.-ik jub. esztt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. 23.l. Kat.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

V.terem:

27.	Falusi urilak.	Olf.
28.	Mély ut.	"
29.	Borus alkony.	"
3o.	Itató.	"

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiá. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 24.1.

Székely Bertalan, festőm.

V.terem:

31.	Faluvég.	Olf.
32.	Alkony a patak partján.	"
33.	Erdő mélyén.	"
34.	Erdőrészlet.	"
35.	Téli est.	"

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.esztt.-ben: Székely Bertalan emlékki. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 24.l.

Székely Bertalan, festőm.

V.terem:

36.	Rózsevivő asszony.	Olf.
37.	Erdei forrás.	"
38.	Tópartján.	"
39.	Falu vége.	"

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 24.1.

Székely Bertalan, festöm.

VI.terem: kisméretü olaj-és aqu.képek.

1.	Felhö tanulmány.	Ol.vázlat.
2.	Falu vége.	" "
3.	Elhagyott ösvény.	" "
4.	Pajta.	" "

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 25.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VI. terem: kisméretü olaj-és aqu. képek.

5.	Paktakpart.	Vizfestmény.
6.	Udvarrészlet.	Sepiafestm.
7.	Tájkép Visegrádról.	Vizfestmény.
8.	Martonvásári részlet.	Olajvázlat.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 25.1.

Székely Bertalan, festőm.

VI. terem: kisméretű olaj-és aqu.képek.

9.	Visegrádi táj.	Vizfestmény.
10.	Tájképvázlat.	Vizfestmény.
11.	Reggeli hangulat.	Vizfestmény.
12.	Esti hangulat.	Olajvázlat.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 25.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VI. terem: kisméretü olaj- és aqu. képek.

13.	Udvarrészlet.	Sepiafestm.
14.	Tájkép.	Vizfestmény.
15.	Szadai részlet.	Olajvázlat.
16.	Szadai paraszt udvar.	" "

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertlan, festő emlékkiáll. -a. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 25. l.

MDK

Székely Bertalan, festő.

VI. terem: kis méretű olaj- és aqu. képek.

17. Veresegyházi részlet. Ol. vázl.
18. Elhagyott zug. " "
19. Felhőtanulmány. " "
20. Borus alkony. " "

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertlan, festő emlékkiáll. -a. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 25. l.

MDK

Székely Beertalan, festőm.

VI. terem: kisméretü olaj- és aqu. képek.

21.	Parasztudvar.	Olajvázlat.
22.	Szadai tájrészlet.	Olajvázlat.
23.	Rezes alkony.	Olajvázlat.
24.	Fasor.	Vízfestmény.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertlan, fe
emlékkiáll. -a. 1911 febr. 3.-márc. 3. Kat. 25. 1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VI.terem: kisméretü olaj- és aqu. tájképek.

25.	Borus idö.	Vizfestm.
26.	Falu széle.	Vizfestmény.
27.	Tanya.	Vizfestmény.
28.	Boglyák.	Olajvázlat.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911 feb.5. -márc.3. Kat. 25.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VI. terem: kisméretü olaj- és aqu. tájképek

29.	Siófoki tanulmány.	Vizfestmény.
30.	Visegrádi tájrészlet.	" "
31.	Fatanulmány.	" "
32.	Fatanulmány.	" "

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. ezst.-ben: Székely Bertalan emk. kiáll. 1911 feb. 5. -márc. 5. Kat. 26. l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VI.terem: kisméretü olaj- és aqu. tájképek.

33.	Tájkép.	Vizfestmény.
34.	Tanya.	Olajvázlat.
35.	Visegrádi táj.	Vizfestmény.
36.	Parkrészlet.	Vizfestmény.

Hüct.-OMKT 50.-ik jub. esmt.-ben:Székely Bertalan emlé
kiáll. 1911 feb.3. -márc.3. Kat. 26.1.

Székely Bertalan, festöm.

VI.terem: kisméretü olaj- és aqu.tájképek.

37.	Borus hangulat.	Vizf.
38.	Udvarrészlet.	Ol.vázl.
39.	Akácok.	" "
4o.	Tájtanulmány.	" "

Mücs.-OMKT 5o.-ik.juh. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékki állitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 26.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VI.terem: kisméretü olaj- és aqu.tájképek.

41.	Elhagyott lak.	Ol.vázl.
42.	Árnyékos ut.	" "
43.	Tájképtanulmány.	" "
44.	Tájkép.	" "

Mücs.-OMKT 50.-ik.jub. egzt.-ben:Székely Bertalan emlékállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Ka t. 26.1.

MDK

Székely Bertalan festöm.

VII. terem: Szines freskók és hozzá. tanulmányok.
1.,2. Kecskeméti városház. Hármas alak. Tempera.
3. Kecskeméti városház. A király koronázása. Tempera.
4. Kecskeméti városház. Vérszerződés. Tempera.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911.febr.3.-márc.3. Kat. 27.l.

MDK

Székely Bertalan festőm.

VII. terem: Színes freskók és hozzá. tanulmányok.
5.,6. Kecskeméti városház. Hármas alak. Temp.
7. Kecskeméti városház. Vérszerződés.
Színes festmény.
8. Mátyás-templom. Hollós címer-őrző vitéz.
Tempera karton.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan élőképei. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 27.l.

Székely Bertalan n.festőm.

VII.terem: Színes freskók és hozzá. tanulmányok

9. Karton Vajdahunyad számára. Éjjeli pihenő a tűznél. Tempera.karton
10. Mátyástemplomi Mária a lorettói kápolnával. Tempera.
11. -18. M.kir.Operaház-Karton Muzsához.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub.szt.-ben: Székely Bertalan lévkiáll. 1911.febr.3.-márc.3. Kat. 27.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Szines freskók és hozzáv. tanulmányok

19. Két gyermekalak. Operaházi karton. Tempera.
20. Kiüzetés a paradicsomból. Vizfestm.
21. Krisztus alászállása a pokolra. "
22. Mór visszatérése. Tempera.
23. Részletek a pécsi székesegyházból. Szent Sebestyén és Szent András. Temperavázlat.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.-3 márc. 3. Kat. 27.1.

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Szines freskók és hozzáv. tanulmányok

24. A pécsi dóm beszentelése. Tempera.
25. Részletek a pécsi székesegyházból. Ferdinánd, Szent Xaver Ferenc. Tempera.
26. III. endre megkoronázása. Tempera.
27. Részletek a pécsi székesegyházból. Bölcs Salamon Tempera.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.-3 márc. 3. Kat. 28.l.

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Színes freskók és hozzáv. tanulmányok

28. Részletek a pécsi székesegyházból.
Szent Anna. Tempera.

29. Részletek a pécsi székesegyházból.
Szent Gellért. Tempera.

30. Csoda Szt. István sírjánál. Szt. István legyőzi a pogányságot. Tempera.

Műcs.-OMKT. 80.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan a lélekfáll. 1911. febr.-3 márc. 3. Kat. 28.1.

Székely Bertalan, festöm.

VII. terem: Szines freskók és hozzáv. tanulmányok

31. Mária imádása? Tempera.
32. Mór prédikál. Tempera.
33. A szent jobb megtalálása. Szt.László a szt. -jobbi apátságot alapitja. Tempera.
34. Mór imája. A király megdorgálja szt.Mórt. Tempera.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. esztben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 28.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Szines freskók és hozzáv. tanulmányo

35. Részletek a pécsi székesegyházból. Sz.t.György. Tempera.
36. Részletek a pécsi székesegyházból. Szt.Margit. Tempera.
37. Mór megcsókolja a herceget. Tempera.

Mücs.-OMKT 5c. -ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlék kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 28.1.

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Színes freskók és hozzáv. tanulmány

38. Részletek a pécsi székesegyházból. Szt.Márton. Tempera.
39. Szt.Ferenc látomása. Tempera.
40. Kapisztrán miséje. Tempera.
41. Szt.Ferenc látomása. Tempera.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlé kiállítás, 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 28.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VII. terem: Szines freskók és hozzáv. tanulmányok.
42. Szt. Margit zárdába vonul. Tempera.
43. Részletek a pécsi székesegyházból.
Szt. Flórián. Szt. Benedek. Tempera.
44. Részletek a pécsi székesegyházból.
Szt. Gellért. Szt. Adalbert. Tempera.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 28.1.

Székely Bertalan, festöm.

VII. terem:Szines freskók és hozzáv.tanulmányok.

45. Szt.Ferenc látomása. Tempera.
46. Szt.László átkel a Dráván. Tempera.
47. Vajdahunyadi freskó kisméretü másolata. Tempera.
48. Vajdahunyadi freskó kisméretü másolata. Tempera.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub.esztben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc.3. Kat. 28.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Szines freskók és hozzáv. tanulmányok.

49. Karton a Deák-mauzoleumból. Önmérséklet.
Tempera.
A székesfőváros tulajdona.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlkiáll. 1911. febr. 3.-márc.3. Kat. 28.1.

MDK

Székely Bertalan, fegtöm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

80. Karton a Deák-mauzoleumból.
Békülékenység. Tempera.
A szék.fv.tul.

51. Gyermekcsoport a mókir. Opera számára. Tempera.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 29.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII.terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

52. Kompozíciók a Szt. István-templom számára.
A/ Krisztus születése.

53. Kompozíció a Szt.István-templom számára:
B./ Krisztus feltámasztja Jairis leányát.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII.terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

54. Kompozició a Szt István-templom számá
C./ Krisztus a gyermekek között.

55. Kompozició a Szt.István-templom szá-
mára: D/ Krisztus mennybemenetele.

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub.eszt-ben:Székely Bertalan emlék-
kiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.1.

MDK

Székely Bertalan, fwstöm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányk.

56. Kompozíciók a Szt.István-templom számára:
A/ Krisztus születése. Tempera.
A székesföv. tulajdona.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt. -ben:Székely Bertalan emlék
kiáll. 1911 febr.3.-márc.3. Kat. 29.1.

MDK

Székely Bertalan, fwstöm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

57. Kompozíciók a Szt.István-templom számára:

B/ Krisztus feltámasztja Jairus leányát.
Tempera.
A Székesföv.tulajdona.

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub. eszt. -ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911 febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

MDK

Székely Bertalan, fwtöm.

VII. terem: Freskó és hozzáv. tanulmányk.

58. Kompoziciók a Szt.István-templom számára

C/ Krisztus a gyermekek között. Tempera.

A Székesföv. tulajdona.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. oszt. -ben:Székely Bertalan em kiáll. 1911 febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VII.Terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

59. Kompoziciók a Szt.István-templom számára.

Krisztus mennybemenetele. Tempera.

A Székesföv. tulajdona.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

1700

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

60. Gyermekcsoport a M.Kir.Opera számára.Tempera

61. A magyarok átkelése a Dnjeperen./Tervezet a Halászbástyához. Gouache.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. esztl.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.1.

Székely Bertalan, festőm.

VII. szerem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

62. A magyarok átkelése a Dnjeperen. /Tervezet a Halászbástyához. / Gouache.

63. Álmos meglátja a magyar hazát. /Tervezet a Halászbástyához/ Gouache.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. esztr.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítása. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

64. Alpári ütközet. /Tervezet a Halász-bástyához./ Gouache.

65. Szt.István apostoli munkálkodása. /Tervezet a Halász-bástyához/ Gouache.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.- ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

66. Árpád vezérré emeltetése. /Tervezet a Halász-bástyához./ Tempera.

67. Könyves Kálmán ítélkezése. /Tervezet a Halász-bástyához./ Gouache.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. esztr.- ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 29.l.

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Freskók és honzáv. tanulmányok.

68. Csoda Szt.István sirjánál. /Tervezet a Halász-bástyához./ Tempera.
69. Szt.István sirbatétele. Temperavázlat.

70. III.endre koronáztatása. /Tervezet a Halász-bástyához./ Gouache.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. esmt.- ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 29.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VUI. teremÖ Freskók és hozzáv. tanulmányok.

71. Gyermekcsoport, a M.Kir.Opera számára.
Tempera.

72. Karton Vajdahunyad számára. Nörablás.

73. Gyermekfriz, a M.Kir.Opera számára.
/1.XIII. teremben./

74. Falkép Vajdahunyad számára.Családi élet.
Tempera.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlék. kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 3o.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VUI. terem: Freskók és hozzáv. tanulmányok.

75. Mátyás-templom. Hollós címerőrző vitéz. Temperakarton.

76. Karton a Deák-mauzoleumból. Tudomány. Tempera.

A Székesföv. tulajdona.

-Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítása. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 30.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. atnulmányok.

77. Karton a Deák-mauzoleumból. Igazság. Tempera.
A Székesföv. tulajdona.

78. Két gyermekalak. Operaházi ciklusból. Tempera.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 30.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

VII. terem: Freskók és hozzáv. atnulmányok.

79. sc. Szénkarton: angyal faldísz a Mátyás-templomhoz.

A terem közepén a "Koronázási Album" négy lapja.
Állami tulajdon. Erzsébet királyné Muzeum.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan eml
kiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 30.1.

MDK

Székely Beertalan, festöm.

VIII. terem. Gyüjtemény a pécsi székesegyház és a budavári Mátyás-templom szénkartonjaiból.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Beertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 31.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX. terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

1. Ö Felsége a király és királyné a polgárok báljén
   Ceruzarajz.
2. Az országgyülés fogadtatása Ö Felsége által.
   Tusrajz.
3. Az "Erzsébet szegényház" zárkö letétele Erzsébet
   királyné által. Ceruzarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 33.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Ernst Lajos gyüjteménye IX.terem.

4. Fáklyásmenet Ő Felsége tiszteletére. Tusrajz.

5. Ő Felsége fogadtatása az Andrássy-minisztérium részéről a pályaudvaron. Ceruzarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. esszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX.zerem: Ernst Lajos gyüjteménye.

6. I. Ferenc József koronázása. Aquarell.

7. Az Andrássy-minisztérium eskütétele. Tusrajz.

8. Gizella /Szt.István felesége/. Tempera.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben :Székely Bertalan emlék kiállitás. 1911.~~XXXXXXXX~~ febr.3.-márc.3. Kat. 33.l.

Székely Bertalan, festőm.

IX.szoba: Ernst Lajos gyüjteménye.

9. Szt.Margit zárdába vonul. Vázlat. Aquarell.

10. Kapisztrán János miséje. Aquarell.

11. Szent László átkel a Dráván Horvátország meghódítására. Aquarell.

Műcs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben :Székely Bertalan eml kiállitás. 1911.~~MÁRCIUS~~ febr.3.-márc.3. Kat. 33.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX.zerem: Ernst Lajos gyüjteménye.

12. Szent László párviadala. Tempera.

13. Szent László átkel a Dráván Horvátország meghóditására. Tempera.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben :Székely Bertalan emlé kiállitás. 1911. ~~XXXXXXXX~~ febr.3.-márc.3. Kat. 33.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX.terem: Ernst Lajos ur gyüjteménye.

14. Nagy Lajos, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás. Tempera.

15. Kapisztrán János tábori miséje. Gouache.

16. Csodák Szt. István sirjánál. Vizfestmény.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc. 3. Kat. 33.l.

Székely Bertalan, festöm.

IX.terem: Ernst Lajos ur gyüjteménye.

17. Szt.Imre felajánlja a koronát. Gouache.

18. A vérszerzödés. Temperafestmény.

19. A pécsi Mór-kápolna vázlatai. Gouache.

20. III. Endre koronáztatása. Temperafestm.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan em lékkiállitás. 1911. febr.3.-márc. 3. Kat. 33.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX.terem: Ernst Lajos ur gyüjteménye.

21. Szent István sirja. Temperafestmény.

22. Szent István felajánlja a koronát. Temp.festm

23. Szent István,Szent.László és Kálmén királyok. Temperafestmény.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan e lékkiállitás. 1911. febr.3.-márc. 3. Kat. 33.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX.terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

24. Szt.Margit zárdába vonul. Temp.festm.

25. Thököly Imre menekülése. Ceruzavázl.

26. Zrinyi Miklós kirohanása. Viz és gouache.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlé
kiállitás. 1911. febr.3 - márc.5. Kat. 34.l.

Székely Bertalan, festöm.

IX.terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

27. Dobozi Mihály. Olf.

28. Zrinyi Miklós. Arckép. "

29. Zrinyi Miklós kirohanása. "

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. emt.-ben: Székely Bertalan em kiállitás. 1911. febr. 3 - márc. 3. Kat. 34.1.

Székely Bertalan, festőm.

IX.terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

30. Az egri nők. Olf.

31. Gregussa János arcképe. "

32. A murányi Vénusz. "

Mücs.-MMKT 50.-ik jub. ezst.-ben: Székely Bertalan em kiállitás. 1911. febr.3 - márc.3. Kat. 34.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX. terem:Ernst Lajos gyüjteménye.

33. Zrinyi Miklós kirohanása. /A világos foltokat Makart festette./ Olf.

34. II.Lajos király megtalálása. Olf.

35. Szécsi Mária. /A murányi Vénus/. Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. XXXXX. eszt.ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 34.l.

Székely Bertalan, festőm.

IX. terem:Ernst Lajos gyüjteménye.

36. A mohácsi csata. Olf.

37. V.László udvara. Olf.

38. Thököly Imre menekülése. Olf.

Műcs.-OMKT 5c.-ik jub. KIÁLL. esztrben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 34.l.

Székely Bertalan, festőm.

IX. terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

39.. Gróf Ansrássy Gyula. Olf.
40. Gróf Andrássy Gyula. Olf.
41. Deák Ferenc. Olf.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. MXMX. emlékben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 34.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX. terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

42. Sz"Apostol" illusztráció Petöfi költeményéhez. Tusrajz.

43. A hegyek közt. Illusztráció Petöfi költeményéhez. Tusrajz.

44. Ernst Lajos arcképe, háttérben a művész önarcképével. Kretarajz.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 34.l..

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX. terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

45. A zászlótartó. Illusztr.Petöfi költemény hez.

46. Salgó./Illusztr,Petöfi költem.-hez. Tusrajz.

Müc. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan eml kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 34.l.

Székely Bertalan, festőm.

IX. terem: Ernst Lajos gyüjteménye.

47. II. Lajos megtaláltatása. Tusvázlat.

48. Az "Apostol" Illusztr. Petőfi költ.-hez.

49. Pulszky Károly. Krétarajz.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan em. kiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 34.l..

MDK

Székely Bertalan, festöm.

IX.terem.: Ernst Lajos gyüjteménye.

50. Hunyadi László lefejeztetése. Tusrajz.
51. Tündérlom. /Illusztr. Petöfi iölt.+hez./ Tusrajz.
52. A müvész önarcképe. 1858-ból. Szines kréta.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

X.terem: arcképek.

1. Hofmann Alfréd arcképe. Olf.
2. Horváth Lajos arcképe. Önarckép korából való olajfestmény.
3. Pulszky Ferenc arcképe. Olf.
Képzöm.Társ. tul.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 35.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

X.terem: arcképek.

4. Pfeiffer Ignác arcképe. Olf.

5. Báró Kochmeister arcképe. "

6. Fuchs Rudolf arcképe. "

Műcs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 35.l.

Székely Bertalan, festőm.

X.terem: arcképek.

7.	Pulszky Ferenc arcképe.	Olf.
8.	Tanulmányfő.	Olf.
9.	Tanulmányfő.	Olf.

Műcs. -OMKT 50.-ik jub. esztt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállítás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 35.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

X. terem: Arcképek.

10. Izsó Miklós arcképe. Olf.
Az állam tul. Tört. arcképcsarnok.

11. Báró Eötvös József. Olf.
Képzőmüv. Főiskola tul.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3 -márc. 3. Kat. 35.1.

Székely Bertalan, festőm.

X.terem: Arcképek.

12. Férfiarckép. Olf.

13. Dr.Pauler Tivadar. Olf.
Képzőmüv.Főisk. tulajdona.

14. Dr. Kármán Mór arcképe. Olf.

Müc.-OMKT. 50.-ik jub. emlékkiállitás. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 35.l. -ben:Székely Bertalan e-

Székely Bertalan, festőm.

X. terem: ~~XXXXXXXXX~~ Wolfner Gy. gyüjt.

15.	Esti hangulat.	Olf.
16.	Kis boldas táj.	"
17.	Fejtanulmány.	"
18.	Táj kastéllyal.	"
19.	Holdvilágos táj.	"-vázlat.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3 -márc. 3. Kat. 38.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

X.terem.Wolfner Gyula gyüjtemény.

2o.	Holdvilágos táj.	Ol.vázlat.
21.	Nöi tahulmányfö.	Olf.
22.	Várrom.	Olf.
23.	Fejtanulmány a "Mostohaleány"-hoz.	Ol.vázl.

Müvs.-OMKT 5o.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.1.

Székely Bertalan, festöm.

X.terem: Wolfner Gyula gyüjtemény.

24.	Tanulmányfejek" Zrinyi"-hez	Ol.vázl.
25.	Nöi tanulmányfej.	Olajf.
26.	Szépség átka. Hármaskép.	Olajf.
27.	Léda-fej.	Ol.vázlat.
28.	Nöi fejtanulmány "Zrinyi"-hez.	Olajf.

Müvs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan em. kiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.1.

Székely Bertalan, festőm.

X.terem. Wolfner Gyula gyüjtemény.

29.	Nocturne.	Olf.
30.	Fésülködö nö.	Ol.vázlat.
31.	Vázlat a "Táncosnö"-höz.	Olf.
32.	Arcképvázlat.	Olf.
33.	Léda. Vázlat.	Vizf.

Müvs.-OMKT 50.-ik jub.emzt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

X.terem:Wolfner Gyula gyüjt.

34.	Oláh nö gyermekkel.	Olf.
35.	Cigányleány.	Olajvázl.
36.	Tanulmányfö.	Olf.
37.	Rózsaluga sban.	Olf.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben :Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

X.terem:Wolfner Gyula gyüjt.

38.	Schikedanz Albertné.	Ol.vázl.
39.	Zrinyi. Vázlat.	Olf.
4o.	Gyermekarckép-csoport.	Ol.vázlat.
41.	Fejtanulmányok "Zrinyi"-hez.	Olf.

Műcs.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben :Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

X.terem:Wolfner Gyula gyüjt.

42.	Két női fejtanulmány.	Olf.
43.	Borus délután.	Olf.
44.	Rezes alkony.	Olf.
45.	Naplemente.	Olf.

Műcs.-OMKT 60.-ik jub. eszt.-ben :Székely Bertalan emlékkiállitás. 1910. febr.3.-márc.3. Kat. 36.l.

Székely Bertalan, festöm.

X. terem.

46.	Tanulmányfö I.	Olf.
47.	Tanulmányfö II.	Olf.
48.	Rosty Pál arcképe.	Olf.
49.	Tanulmányfö III.	Olf.

Mücs.-OMKT.Bc.-ik.jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.l.

Székely Bertalan, festőm.

X. terem.

50.	Tanulmányfő I.v.	Olf.
51.	Tormay Béla arcképe.	Olf.
52.	Plósz Lajos arcképe.	Olf.
49.	Tanulmányfő III.	Olf.

Műcs.-OMKT.50.-ik.jub.esszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 36.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XI.terem:Nöi arcképek.

1.	Nöi arckép.	Olf.
2.	Nöi arckép.	Olf.
3.	Nöi arckép.	Olf.
4.	A müvész neje.	Olf.
5.	özv. Keleti Gusztávné.	Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt-ben: Székely Bertalan emlé
kiállitás. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 37.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XI.terem:Nöi arcképek.

6. Nöi arckép. Olf.
7. A müvész neje. Olf.
8. Katona Béláné szül. Madarász Adeline arcképe. Olf.
9. Tanulmányfej. Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt-ben: Székely Bertalan eml kiállitás. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 37.l.

Székely Bertalan, festőm.

XI.terem:Női arcképek.

10.	Női tanulmányfej.	Olf.
11.	Női tanulmányfő.	Olf.
12.	Női tanulmányfő.	Olf.
13.	Tanulmányfej.	Olf.
14.	Rachel.	Olf.

Műcs.-OMKT 5p.-ik jub. eszt-ben: Székely Bertalan emlékkiállítása. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 37.l.

Dzékely Bertalan, festöm.

XI. terem. Nöi arcképek.

15. Tanulmányfej. Olf.
16. Nöi tanulmányfö. Olf.
17. Katona Béláné szül.Madarász Adeline arckép. Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3 Kat. 37.1.

Székely Bertalan, festőm.

XI. terem. Női arcképek.

18. Pfeffer Ignác gyermekei . Arckép-csoportozat. Olf.
19. Női tanulmányfej, koralldiszszel.
20. Női tanulmányfej kibontott hajjal. Olf.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlék kiáll. 1911. febr.3.-márc.3 Kat. 37.l.

MDK.

Dzékely Bertalan, festőm.

XI. terem. Női arcképek.

21.	Szőke női tanulmányfő.	Olf.
22.	Özv. Siklóssy Gyuláné arcképe.	Olf.
23.	Barna női fej.	Olf.
24.	Fauser Antalné arcképe.	Olf.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlék-kiáll. 1911. febr.3.-márc.3 Kat. 38.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XI. terem: Női arcképek.

25. özv. Fuchs Rudolfné arcképe. Olf.
26. Fauser Antal arcképe. Olf.
27. Schikedanz Albertné arcképe. Olf.

Mücs.-OMKT 50. ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 37.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XII. terem: Női a[illegible]aktok.

1.	Aktvázlat.	Olf.
2.	Fürdö nö. Vázl.	Olf.
3.	Vázlat a Hajnához.	Olf.
4.	Léda. Vázlat.	Olf.

Székely Bertalan

Mücs.-OMKT 50-ik jub.eszt.-ben: [illegible] emlék kiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 39.l.

Székely Bertalan, festőm.

XII. terem: Női aktok.

5.	Vázlat Hajnához.	Olf.
6.	Fürdő nő. Vázlat.	Olf.
7.	Hajna.	Olf.
8.	Vázlat Hajnához.	Olf.
9.	Vázlat a "Fürdő nő"-höz.	Olf.

Műcs.-OMKT 50-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 39.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XII.terem: Női aktok.

10.	Léda. Vázalt.		Olf.
11.	Léda. Vázlat.		Olf.
12.	Fürdö nö.	Vázlat.	Olf.
13.	Léda. Vázlat.		Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. ~~XXXXXXXX~~ febr.3.márc.3. Kat. 39.1.

Székely Bertalan, festőm.

XII.terem: Női aktok.

14.	Fürdö nö.	Olf.
15.	Léda. Vázlat.	Olf.
16.	Fürdö nö.	Olf.
17.	Léda. Vázlat.	Olf.
18.	Fürdö nö.	Olf.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Beetalan emlékkiállitás. 1911. ~~MÁMXXXX~~ febr.3.márc.3. Kat. 39.1.

Székely Bertalan, festőm.

XII.terem: Női aktok.

19.	Fürdő nő.	Olajvázl.
2o.	Forrás.	Olf.
22.	Léda. Kék-fehér drapériával.	Olf.
21.	Léda. Piros-fehér drapériával.	Olf.
23.	Forrás.	Olf.

Mücs.-OMKT 5o.-ik jub.egyt.-ben:Székely Bertalan emlék kiállitás. 1911. MÁRCZIUS febr.3.márc.3. Kat. 39.]

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XII. terem. Nöi aktok.

24.	Léda. Barna-fehér drapériával.	Olf.
25.	Léda. Fehér-fekék drapériával.	Olf.
26.	Forrás.	Olf.
27.	Fürdö nö. 4o.l.	Olf.
28.	Léda. Vázlat. 4o.l.	Olf.

Mücs.-OMKT. jub. eszt. 5o.-ik. Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3 -.márc.3. Cat. 39.l. és 4o.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XII. terem. Nöi aktok.

29.	Fürdö nö.	Vázlat.	Olf.
30.	Fürdö nö.	Vázlat.	Olf.
31.	Japán nö.		Olf.
32.	Ajttanulmány.		Olf.

Mücs.-OMKT. jub. eszt. 50.-ik. Székely Bertalan emlék kiáll. 1911. feb.-r.3.-.márc.3. Kat.40..1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XII. terem. Női aktok.

33. Akttanulmány. Olf.
34. Léda. Vázlat. Olf.
35. Fürdő nő. Kisméretü olajvázlat.

Műcs.-OMKT. jub. eszt. 5c.-ik. Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3 -.márc.3. Kat. 4o.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XIII. terem. Életképek és tájképek.

1.	Az apáca.	Tusfestmény.
2.	Vizet meritö leány.	Szénrajz.
3.	Cigányasszony.	Egyszinü olajvázlat.

Mücs. -IMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 41.l.

MDK

Szekely Bertalan, festöm.

XIII. terem. Életképek és tájképek.

4. Vizhordó leány. Szénrajz.
5. Rajongó szerelem. Találkozás. Tusfestm.
6. Rajongó szerelem. Szerelmi idill. " "
7. Rajongó szerelem. Nöi vigasz.
8. Rajongó szerelem. A kétségbeesés.

Mücs. -IMKT 5c.-ik jub. esztben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 41.l.

Székely Bertalan, festöm.

XIV. terem: Wolfner Gyula gyüjtemény.

216. Iskolai fali-képek. Temetö. A Mester eredeti körajza.

217. Iskolai faliképek. Vásár. A Mester eredeti körajza.

218. Iskolai fali-képek. Udvar. A Mester eredeti körajza.

Mücs. -OMKT. 50.-ik jub. cszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 45.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XIV. terem: Wolfner Gyula gyüjtemény.

219 -23c Tanulmányok különféle technikában.
231-232 Plafoni-tervezetek. Vizfestmény.
233-24c. Drapéria-tanulmányok.

Mücs. -OMKT. 5c.-ik jub.ecsmt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 45.l.

Székely Bertalan, festőm.

XV. terem: Szines tanulmányok freskókomp.-hoz.

11. Vérszerződés. Temperavázlat.
12. Vajdahunyadi vázlat. Leányrablás. Tempera.
13. Zrinyi M., Bethlen G., és II. Rákóczi Ferenc. Tempera festm.

Műcs.-OMKT. 5o.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitása. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 46.l.

MDK

Székely Bertalan; festőm.

XV.terem: Szines tanulmányok freskókomp.-hoz.

14. Vajdahunyadi vázlat. Leányrablás. Tempera.
15. Vajdahunyadi vázlat. Örtüz. Temperavázl.
16. Véreszerződés. Gouachevázlat.
17,18,19. Vérszerződés. " "

Műcs.-OMKT. 5c.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitása. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 46.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem: Szines tanulmányok freskókomp.-hoz.

20. Vajdahunyadi vázlat. Az otthon. Gouachevázlat
21. Vajdahunyadi vázlat. Nőrablás. Temperavázlat.

Műcs.-OMKT. Sz.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitása. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 46.1.

Székely Bertalan, festöm.

XV,terem:Szines tanulmányok n. freskó komp.-hoz.

1. Széchenyi István,Kossuth Lajos és Deák Ferenc. Tempera.
2. Vajdahunyadi vázlat. Vadüzeés. Temp.vázl.
3. Vérszerződés. Temperavázlat.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 47.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV, terem: Színes tanulmányok n. freskó komp.-hoz

5. II. Rákóczi Ferenc. Tempera.
6. Szent István alamizsnát oszt. Szín- és tervvázl. a budavári Mátyás-templom falfestményéhez. Vizf.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 47. l.

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem:Szines tanulmányok n. freskó komp.-hoz

7. I.Ferenc József királyunk koronázása. Tempera.
8. Szent Mór beszenteli a pécsi székesegyházat. "
9. Zrinyi Miklós. Tempera.
10. Szt.István tanitja Imre herceget. Szinvázlat. Vizfestmény.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 47.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XV.terem: Szines tanulmányok n.freskókomp.-hoz.

22. Vajdahunyadi vázlat. Az otthon. Gouache-vázlat.

23-24. Vajdahunyadi vázlat. Leányrablás. Gouache-vázlat.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 48.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XV.terem: Szines tanulmányok n.freskókomp.-hoz.
25. és 27. Vajdahunyadi részlet. - Nörablás.
Tempera vázlat
26.- 28. Vajdahunyadi részlet. Leányrablás.
Gouache Vázlat.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 48.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem: Színes tanulmányok n.freskókomp.-hoz.

29. Vajdahunyadi részlet. Vadüzés. Gouache-vázlat.
30. Vajdahunyadi vázlat. Temperavázlat.
31. Vajdahunyadi vázlat. Részlet a Csodaszarvasból. Gouache.

Hüce.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 48.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XV.terem: Szines tanulmányok n. freskókomp.-hoz.

32. Vajdahunyadi vázlat. Örtüz. Gouache.
33. Vajdahunyadi vázlat. Átkelés a Dnyeperen. Tempera.
34. Vajdahunyadi vázlat. Vadüzés. Gouache.

Mücs. -OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 48.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem: Szines tanulmányok n. freskókomp.-hoz.

36. Vajdahunyad. Vázlat. Gouache.
37. Tervezet a Képzőművészeti Főiskola számára. Temperafestmény.
38. Krisztus a gyermekek közt. " "

Műcs. -OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 48.l.

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem: Szines tanulmányok n. freskókomp.-hez.

39.	Vérszerződés.	Tempera.
40.	Szt.Mór visszatérése.	Temp.festm.
41.	Szt.Margit zárdába vonul.	Tempera.
42.	Krisztus megvesszöztetése.	"

Műcs. -OMKT. 5e.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3 -márc.3. Kat. 48.l.

Székely Bertalan, festöm.

XV.terem: Szines tanulmányok m. freskókomp.-hez.

43.	Szt.Mór prédikál.	Tempera.
44.	Pécsi sorozat. 4 kép.	Gouache.
45.	A boldogságos Szüz imádása?	Tempera.
46.	Illusztráció az"Apostol"hoz.	"

Mücs.-OMKT. 5c.-ik §ub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 48.l.

Székely Bertalan, festöm.

XV.terem: Szines tanulmányok a freskókomp.-hoz.

47.	Vérszerzödés.	Tempera.
48.	Krisztus születése.	"
49.	Vérszerzödés.	"
5o.	Mátyás-templom belseje.	Szines rajz.

Műcs.-OMKT. 5o.-ik Jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 48.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XV.terem: Szines tanulmányok n. freskóromp.-hoz.

51,52,53. Az Ideál ciklus I.,II.,III. része.
Olajvázlatok.

54. Az Ideál. Hármas kép. Tusrajz.

55. Szentek./Szt.Flórián, Szt. Sebestyén, Szt. Mór, Boldog Salamon./ Tempera.

Mücs.-OMKT. 5c.-ik Sub. esat.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 48.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem: Szines tanulmányok n. freskókomp.-hoz.

56. Vérszerződés. Temperavázlat.
57. Angyalok. Tempera.
58. Patrona Hungariae. Vázlat. "

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3 Kat. 48.l.

M DK

Székely Bertalan, festőm.

XV.terem: Szines tanulmányok n. freskókomp.-hoz.

59,60,61. Angyalok. – Temperaák.
62. Üvegablakterv, 6 szent. Tempera.
63. Szent István. Tempera.
64. Részlet a pécsi Mór-kápolna freskóiból. Mór püspök megcsókolja Imre herceget. Tempera.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3 Kat. 49.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV. terem: Színes tanulmányok a freskóhoz.

65. Részlet a pécsi Mór-kápolna freskóiból. Mór imája. A király megdorgálja Mór-t. Tempera.

66. Könyves Kálmán. "

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3 Kat. 49. l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV. terem: Szines tanulmányok n. fresk.komp.

67. Magyar szentek. 6 db. Tempera.
68.és 69. Angyalok. "
70. Angyalok. "
71. I.Ferenc József megkoronázása. Tempera.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 49.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XV. terem: Szines tanulmányok n. fresk.komp.-hoz

72.	Patrona Hungariae. Vázlat.	Tempera.
73.	Angyalok.	Tempera.
74.	Szentek.	Temperafestmény.
75.	Fejtanulmányok.	Tempera.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben; Székely Bertalan emlékkiáll. lo11. febr.3.-márc.3. Kat. 49.1.

Székely Bertalan, festőm.

XV. terem: Színes tanulmányok n. fresk.komp.-

76. A szent Jobb felmutatása. Tempera.
77. Jézus születése. Temperavázlat.
78. Az angyalok énekelnek Szent István sirjánál. Tempera.

Műcs.-OMKT. 5c.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 49.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV. terem. Szines tanulmányok n. freskókomp.-hoz

79. Könyves Kálmán, Szent László és Szent István. Tempera.

80. Szent István, Szent László és Könyves Kálmán. Temperavázlat.

81. Jézus a gyermekek között. " "

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 49.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok. stb.

1. Tanulmányok gróf Széchenyi, Kossuth és Deák alakjához. Sepiavázlat.
2. Sepiatanulmány.
3. Kéztanulmány a fürdőző nőhöz. Krétarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 51.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XV. terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok. stb.

4. Tanulmányfej. Krétarajz.
5. Drapériatanulmányok. " "
6. Tanulmány a püspök alakjához. " "
7. Lédatanulmányok. " "

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 51.l.

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok, stb.

8. Tanulmányrajz. Ceruza.
9. Freskótanulmányok. Sepiafestmény.
10. Tanulmányok a püspök alakjához, a koronázásnál. Krétarajz.

Mücs.-OMKT. 50.-ik.jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-a márc.3. Kat. 51.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok, stb.

11. Kéztanulmány a fürdőző nőhöz. Krétarajz.
12. Arcképtanulmány. Krétarajz.
13. Tanulmányok II. Rákóczi Ferenc, Bethlen G., és Zrinyi Miklós alakjához. Sepiavázlat.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-a márc. 3. Kat. 51 l.

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok, stb.

14.	Sepiatanulmány a fürdőző nőhöz.	
15.	Drapériatanulmány,	Sepia vázlat.
16.	Női aktTanulmány.	Sepiafestm.
17.	Drapériatanulmány.	Sepiavázlat.
18.	Madonnatanulmány.	Sepiafestm.

Műcs.-OMKT. 50.-ik.jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 51.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem9 A gyermek. Másolatok. Kartonok. stb.

19.	Vázlatok a fürdözö nőhöz.	Sepiavázlat.
20.	Akttanulmány drapériával.	" "
21.	Akttanulmány a fürdözö nőhöz	Krétarajz.
22.	Tanulmányvázlat.	Sepia.

Műcs.-OMKT. 50.-ik.jub. eszt.-ben Székely Bertalan emlékkiállitás. ---------- 1911. febr.3.-márc.3.

Kat. 52.1.

~~MDK~~

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem9 A gyermek. Másolatok. Kartonok.stb.

23.	Akttanulmány a fürdözö nöhöz.	Krétarajz.
24.	Freskóvázlat.	Sepiafestmény.
25.	Sgraffitovázlatok.	Tusrajz.
26.	Vázlatok freskókhoz.	Sepiafestmény.

Mücs.-OMKT. 5o.-ik jub. eszt.- ben Székely Bertalan em.-.
lékkiállitás.----------1911. febr.3.-márc.3.

Kat. 52.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI. terem9 A gyermek. Másolatok. Kartonok.stb.

27. Arcképtanulmány a fürdözö nöhöz. Krétarajz.
28. Arcképtanulmány. " "
29. Sgraffitovázlatok. Tusrajz.
30. Tanulmányok freskókhoz. Temperafestmény.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben Székely Bertalan em-. ki
lékkiállitás. ---------- 1911. febr.3.-márc.3.
Kat. 52.1.

MDK

Székely Bertalan.festöm.

XVI. terem. A gyermek.Másolatok.Kartonok. stb.

31.	Arcképtanulmány a fürdözö nöhöz.	Krétarajz.
32.	Tanulmányrajz.	Sepia.
33.	Sgraffitovázlat.	Tusrajz.
34.	Tanulmány Mózeshez.	Sepiafestmény.

Mücs. -OMKT. 5c.-ik jub. eszt.-ben Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 52.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok. stb.

35.	Haj- és kéztanulmány.	Krétarajz.
36.	Akttanulmány.	Sepiafestmény.
37.	Kéztanulmányok.	Krétarajz.
38.	Drapériatanulmány.	Ceruzarajz.

Mücs. -OMKT. 50.-ik jub. eszt.-ben Székely Bertalan emlékkiállítása. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 52.l.

Székely Bertalan festőm.

XVI. terem. A gyermek. Másolatok. Kartonok. stb.

39.	Tanulmány freskóhoz.	Krétarajz.
40.	Freskótanulmány.	Sepiafestmény.
41.	Draperiatanulmány.	" "
42.	Vázlat freskóhoz.	" "

Műcs. -OMKT. 50.-ik jub. esmt.-ben Székely Bertalan e
lőkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 52.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem: A gyermek. Másolatok.Kartonok. stb.

43. Tanulmány Szt.György alakjához. Sepiafestm.
44. Angyaltanulmány. Ceruzarajz.
45. Szent Erzsébet. A pécsi székesegyház freskó részlete. Karton.

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat. 52.l.

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem: A gyermek. Másolatok. Kartonok. stb.

46. Másolat Rubens metszet után. /A mester gyermekkori müve./ Tusrajz.

47. Másolat Evertingen után. /A mester gyermekkori müve./ Tusrajz.

Műcs.-OMKT. 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 52.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

48.	Másolat Van Hoek után.	Aquarell.
49.	Másolat Tizian után.	"
50.	Másolat Van Dyck után.	"
51.	Másolat Terborgh után.	"

Mücs.-OMKT. 50.-ik jub.esszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 5.-márc. 5. Kat. 52.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

52. Másolat Coreggio után. Aquarell.
53. Másolat Ruysdael, Teniers, Terborch után. Aquarell.
54. Másolatok Rubens után. Aquarell.
55. Emmausi vcsarca Rembrandt után. "

Müc.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 53.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

56. Másolat Tizian után és Van Goyen után. Aquarell.
57. Másolat Rembrandt "Éjjeli őrjárat" c.müve után. Aquarell.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. esztr.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 53.l.

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem: Mestermüvek, vázlatok, másolatai.

58.	Másolat Teniers után.	Xquarell.
59.	Különféle Tizian másolat.	Aquarell.
6o.	Tájkép Claude Lorrain után. Interieur Van Ostade után.	Aquarell.

Müc.-OMKT 5o.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 53.1.

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem:Mestermüvek vázlatos másolatai.

61. Sámson menyegzöje menyegzöje Rembrandt után. Aquarell.
62. Tájkép Ruysdael után és Bonnington után. Aquarell.

Müc.-OMKT emlékkiáll. 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 53.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem:Mestermüvek vázlatos másolatai.

63. Tobiást elhagyja az angyal, Rembrandt után. Aquarell.
64. Szent Sebestyén, másolat. Vizfestm.
65. Szent Család, Rembrandt után. "

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.- márc.3. Kat. 53.1.

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem:Mestermüvek vázlatos másolatai.

66. Másolat Rubens-metszet után. Tusrajz.
67. Tájkép másolat nyomatról. /A mester gyermekkor müve./ Tusrajz.
68. Szent Imre herceg, a pécsi székesegyház freskójából. Carton.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. esszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 53.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatos/másolatai.

69. Ceruzarajz. A népköltészet c.gyüjt. tulajdonos Rajz.
70. Arcképtanulmány. Bory Jenö tul.
71. Széchenyi István szobra./Izsó Miklóstól./ Ceruzarajz.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiáll.1911. febr.3 -márc.3. Kat. 53.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI. terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

72.	Tanulmány.	Vizfestm.
73.	Enyelgés.	Olf.
74.	Akttanulmány a fürdözö nöhöz.	Olf.
75.	Tanulmányfej.	Olf.
76.	Tanulmányfej.	Olf.

Mücs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 5 -márc. 3. Kat. 53.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem: Festőművek vázlatos márványlatai.

77.	Akttanulmány.	Olajvázl.
78.	Vázlat "Szécsy Mária" -hoz	" "
79.	Arcképtanulmány.	" "
80.	Gyermek a temetőben. /Gyermekkori kisérlet./	Olf.

Műcs. -OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiáll. 1911. febr. 3 -márc. 3. Kat. 53.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatai, másolatai.

81,82,83.	Vázlat. a Rajongó szerelemhez.	Ol.vázl.-k
84.	Tanulmányfej Thökölyhez.	" "
85.	Tájkép.	" "
86.	Anya és holt gyermeke.	Olf.
87.	Arcképtanulmány.	"

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlék kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

NDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

88.	Arcképtanulmány.	Olf.
89.	Szinvázlat a "Rajongó szerelem"hez	Olf.
90.	Arcképtanulmány.	Olf.
91.	Tanulmány Rachelhez.	Ol.vázlat.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatai és másolatai.

92. Vénusz születése. Majolikára festve. Olaj.
93. Tanulmányfej. Olf. A kassai Muz. tul.
94. Tanulmányfej. Olf. Az állam tulajdona.
95. Tanulmányfej. Olf. " " "

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.essz.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-ától.3. Kat. 54.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem. Mestermüvek vázlatos másolatai.

96-101. Kéz- és lábtanulmányok. Krétarajz.
102-105. Állattanulmányok. Ceruza- és krétavázlatok.
106-109. Fej- és mozdulattanulmányok. Krétarajz.
110. Szines diszitötervezet.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem. Mestermüvek vázlatos másolatai.

111.	Virágos fatanulmány.	Temperavázlat.
112.	Szines diszitötervezet.	
113-116.	Mozdulattanulmányok.	Sepia- és krétarajzok
117-120.	Nöi fejtanulmányok.	Krétarajz.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlék kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem. Mestermüvek vázlatos másolatai.

121. Tanulmányok Dobozihoz.
122. Angyal szénkarton a Mátyás-templomból.I.
123. Xaveri Szt.Ferenc. Szénkarton a pécsi s
székesegyház számára.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. esztt.-ben:Székely Bertalyn eml
kiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

124. Géniusz. a Deák-mauzoleum számára.I.
Bp. szék föv. tul.
125. Vérszerzödés. Szinezett karton.
126. Geniusz a Deák-mauzoleum számára II.
Bp.szék.föv.tul.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

Székely Bertalan festöm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

127. Angyal szénkarton a Mátyás-templomból. II.

128. Nagy Lajos, Hunyadi János és Mátyás király. A kecskeméti városház falfestményének kartonja.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

XVI.terem: Mestermüvek vázlatos másolatai.

129. Angyal szénkarton a Mátyás-templomból. III.

130. Geniusz a Deák-mauzoleum számára. III.
Kp. szék.föv. tul.

Kücs.-OMKT 50.-ik jub. emzt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 54.l.

Székely Bertalan, festöm.

XVI.terem:

131. Karton a kecskeméti városházához. Koronázás.
132. Geniusz a Deák-mauzoleum számára. IV.
Bp.szék.föv.tul.
133. Szt.Gellért. Szénkarton a pécsi székesegyház számára.

Mücs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat. 55.l.

Székely Bertalan, festőm.

XVI. terem:

134. Angyal szénkartón a Mátyás-templomból. IV.

135. A M.kir. Operából. Gyermek-kompozició. Tempera festmény.

136. Volkmann Róbert zeneszerző. Krétarajz.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat. 55.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Reprodukciók a katalogus végén:

Salamon József.

Drapéria tanuulmányok.

Tanulmányfej.

Tanulmányfej.

Mücs.-OMKT 50.-ik. jub.eszt.-ben:Székely Bertalan e
lékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3 Kat.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Reprodukciók a katalogus végén:
A forrás.
Léda.
Nöi arckép.
Nöi arckép.
Tanulmányfej.
Nöi tanulmányfej.

Mücs.-OMKT 50.-ik. jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3 Kat.

Székely Bertalan, festőm.

Reprodukciók a katalogus végén:

Öreg női fej.
Kármán Mór.

A legutolsó reprodukció: profil-tanulmányok.

Műcs.-OMKT 5o.-ik. jub.esszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás. 1911. febr.3.-márc.3 Kat.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

A kat.végén reprodukciók:

Vérszerződés.
V.László udvara.
Mária üdvözlése.
Krisztus a töviskoszoruval.
A forrás II.
Fürdés után.

Műcs.-OMKT 5e.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitása.1911. febr.3.-márc.3. Kat.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

A kat. végén reprodukciók:

II. Lajos tetemének feltalálása.
Nocturne.
Mór püspök hazatérése.
Zene. A zeneakadémia falfestmény terve.
Plafontervezet.
Golgota.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub. eszt.-ben: Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr. 3.-márc. 3. Kat.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

A kat.végén reprodukciók:

Krisztus a habok felett.
Dobozi Mihály.
Thököly Imre menekülése.
Az egri nök.
A mohácsi csata.

Mücs.-OMKT 5c.-ik jub. eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállitás.1911. febr.3.-márc.3. Kat.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

Reprodukciók a kat. végén:

Önarckép.
Régi magyar kuria.
Zivatar.
Az apáca.
Reggeli ima.
Japán nö.
Vallomás.

Műcs.-OMKT 50.-ik jub.eszt.-ben:Székely Bertalan emlékkiállítás. 1911. febr.3.-márc.3. Kat.

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gűjteménye

Lédafej, olf.

Női fejtanulmány Zrinyihez, olf.

Nocturne, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyűjteménye

Fejtanulmány a Mostohaleány-hoz, olf.

Tanulmányfejek Zrinyihez, olf.

Női tanulmány, olf.

Szépség átka, Hármas kép, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan

MDK

Wolfner Gyula gyűjteménye

Holdvilágos táj, olf.vázlat I-II.

Női tanulmányfő, olf.

Várrom, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Wolfner Gyula gyüjteménye

Esti hangulat, olf.

Kis holdas táj, olf.

Fejtanulmány, olf.

Táj kastéllyal, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Izsó Miklós arcképe, olf.

br. Eötvös József, olf.

Férfiarckép, olf.

Dr. Pauler Tivadar, olf.

Dr. Kármán Mór arcképe, olf.

Műcsarnok 1 911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

br. Kochmeister arcképe, olf.

Fuchs Rudolf arcképe, olf.

Pulszky Ferenc arcképe, olf.

Tanulmányfő I-II, olf.

Műcsarnok 1 911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Hofmann Alfréd arcképe, olf.

Horváth Lajos arcképe, olf.

Pulszky Ferenc arcképe, olf.

Pfeffer Ignác arcképe, olf.

Mücsarnok 1 911. Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Pulszky Károly, kréta

Hunyadi László lefejeztetése, tus

Tündérálom, Ill. Petőfi költeményeihez, tus

Öna ckép 1858-ból, szines kréta

Mücsarnok 1 911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

A zászlótartó, ill. Petőfi költeményéhez

Salgó, ill. Petőfi költeményéhez, tus

II. Lajos megtaláltatása, tusvázlat

Az Apostol, Ill. Petőfi költeményéhez

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Deák Ferenc, olf.

Az Apostol, Ill. Petőfi költeményéhez, temp.

A hegyek közt, ill. Petőfi költeményéhez, tus

Ernst Lajos arcképe, háttérben a művész önarcképe, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

A mohácsi csata, olf.

Thököly Imre menekülése, olf.

V. László udvara, olf.

Gróf Andrássy Gyula I_II. olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

A murányi Venus, olf.

Zrinyi Miklós kirohanása, olf.

II. Lajos király megtalálása, olf.

Szécsi Mária, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Zrinyi Miklós, Arckép, olf.

Zrinyi Miklós kirohanása, olf.

Az egri nők, olf.

Greguss János arcképe, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiáll.

Székely Bertalan MDK

Szt. Margit zárdába vonul, temp.

Thököly Imre menekülése ceruza

Zrinyi kirohanása, viz és gouache

Dobozi Mihály, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiáll.

Székely Bertalan MDK

A pécsi Moór kápolna, vázlatai, gouache

III. Endre koronáztatása, temp.

Szt. István sirja, temp.

Szt. István felajánlja a koronát, temp.

Szt. István, Szt. László és Kálmán királyok, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiáll.

Székely Bertalan MDK

Kapisztrán János tábori miséje, gouache

Csodák Szt. István sirjánál, vizf.

Szt. Imre felajánlja a koronát, gouache

A vérszerződés, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiáll.

Székely Bertalan MDK

Kapisztrán János miséje, aqu.

Szt. László átkél a Dráván Horvátország meghódítására, aqu. temp. I–II.

Szent László párviadala, temp.

Nagy Lajos, Hunyadi János, Hunyadi Mátyás, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Ő Felsége fogadtatás az Andrássy-miniszterium részéről a pályaudvaron, ceruza

I. Ferenc József koronázása, aqu.

Gizella Szt. István felesége, temp.

Szt. Margit zárdába vonul, aqué

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Az országgyülés fogadtatása Ő Felsége által, tus

Az Erzsébet szegényház zárókő letétele Erzsébet királyné által, ceruza

Fáklyásmenet Ő Felsége tiszteletére, tus

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Két gyermekalak, temp.

Szénkarton: Angyal faldisz a Mátyás templomhoz I-III.

Koronázási Album négy lapja

Ő Felsége a király és a királyné a polgárok
báljén, ceruza

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Falkép Vajdahunyad számára. Családi élet, temp.

Mátyás templom. Hollós cimerőrző vitéz, temp.

Karton a Deák mauzoleumból, Tudomány, temp.

Karton a Deák mauzoleumból, Igazság, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szent István sirbatétele, temp.

III. Endre koronáztatása, gouache

Gyermekcsoport, temp.

Nőrablás, karton Vajdahunyad számára,

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Borus idő, vizf.

Falu széle, vizf.

Tanya, vizf.

Boglyák, olf.vázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Parasztudvar, olf. vázlat

Szadai tájrészlet, olf. vázlat

Rezes alkony, olf. vázlat

Fasor, vizf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Veresegyházi részlet, olf. vázlat

Elhagyott zug, olf.vázlat

Felhőtanulmány, olf. vázlat

Borus alkony, olf. vázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Udvarrészlet, sepia

Tájkép, vizf.

Szadai részlet, olf. vázlat

Szadai parasztudvar, olf. vázlat

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

II. Rákóczi Ferenc, temp.

Szt. István alamizsnát oszt.szin- és tervvázlat a budavári Mátyás templom falfestményéhez, vizf.

I. Ferenc József királyunk koronázása, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Ifju, repr.

Evangelista, repr.

Öreg női fej, repr.

Kármán Mór, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Léda, repr.Női arckép I-II . repr.

Tanulmányfej, repr.

Női tanulmányfej, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Krisztus a töviskoszoruval, repr.

A forrás II., repr. Fürdés után, repr.

A forrás, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Golgota, repr.

Vérszerződés, repr.

V. László udvara, repr.

Mária üdvözlése, repr.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Nocturne, repr.

Mór püspök hazatérése, repr.

Zene, repr.

Plafontervezet, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Thököly Imre menekülése, repr.

Az egri nők, repr.

A mohácsi csata, repr.

II. Lajos tetemének feltalálása, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Reggeli ima, repr.Japán nő, repr.

Vallomás, repr.

Krisztus a habok felett, repr.

Dobozi Mihály, repr.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Régi magyar kuria, repr.

Zivatar, repr.

Az apáca, repr.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Önarckép, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Szt. Gellért. szénkarton a pécsi székesegyház számára

Az Operából Gyermekkompozició

Volkmann Róbert zeneszerző, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Geniusz. Karton a Deák mauzoleum számára I-IV.

Vérszerződés, sz.karton

Nagy Lajos, Hunyady János, és Mátyás király

Karton a kecskeméti városházához, koronázás

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan **MDK**

Női fejtanulmányok, kréta

Tanulmányok a Dobozihoz,

Angyal szénkarton a Mátyás templomból I-IV.

Xaveri szt.Ferenc.szénkarton a pécsi székesegyházból

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Fej- és mozdulattanulmányok, kréta

Színes diszitőtervezet, I-II.

Virágos fatanulmány, temp.

Mozdulattanulmányok, sepia, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vénusz születése, Majolikára festve, olf.

Tanulmányfej, I-III. olf.

Kéz és Lábtanulmányok, kréta

Állattanulmányok, ceruza és kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Arcképtanulmány I-II., olf.

Szinvázlat a Rajongó szerelemhez, olf.

Arcképtanulmány, olf.

Tanulmány Rachelhez, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan **MDK**

Vázlat a Rajongó szerelemhez I-UUU. olf.

Tanulmányfej Thökölyhez, olf.

Tájkép, olf.

Anya és holt gyermeke, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan **MDK**

Akttanulmány, olf.

Vázlat Szécsy Máriához, olf.

Arcképtanulmány, olf.

Gyermek a temetőben, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanulmány, vizf.

Enyelgés, olf.

Akttanulmány a fürdöző nőhöz, olf.

Tanulmányfej I-II., olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szt. Imre a pécsi székesegyház freskójából, carton

Ceruzarajz

Arcképtanulmány, rajz

Széchenyi István szobra, ceruzarajz

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szt. Sebestyén, másolat, vizf.

Szt. család, Rembrandt után, vizf.

Másolat Rubens metszet után, tus

Tájkép másolat nyomatról, gyermekkori mü, tus

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Interieur Van Ostade után, aqu.

Sámson menyegzője, Rembrandt után, aqu.

Tájkép Ruysdel után és Bonnington után, aqu.

Tobiást elhagyja az angyal Rembrandt után, aqu.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Másolat Rembrandt Éjjel őrjárat c.müve után, aqu.

Másolat Teniers után, aqu .

Különféle Tizián másolat, aqu.

Tájkép Claudé Lorrain után,

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Másolat Coreggio után, aqu.

Másolat Ruysdael, Teniers, Terborgh után, aqu.

Másolatok Rubens után, aqu.

Másolat Tizian, van Goyen után, aqu.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Másolat Van Hook után, aqu

Másolat Tizian után, aqu.

Másolat Van Dyck után, aqu.

Másolat Terborgh, után, aqu.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Angyaltanulmány, ceruza

Szt. Erzsébet a pécsi székesegyház freskó részlete

Másolat Rubens metszet után, tus

Másolat Evertingen után, rajz

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Miccsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Freskótanulmány, sepia

Drapériatanulmány, sepia

Vázlat freskóhoz, sepia

Tanulmány Szt. György alakjához, sepia

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan **MDK**

Akttanulmány, sepia

Kéztanulmányok, kréta

Drapériatanulmány, ceruza

Tanulmány freskóhoz, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanulmányrajz, sepia

Sgraffitóvázlat, tusrajz

Tanulmány Mózeshez, sepia

Haj- és kéztanulmány, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Freskóvázlat, sepia

Sgraffitovázlatok, tus

Vázlatok freskóhoh, sepia

Arcképtanulmány a fürdöző nőhöz, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan **MDK**

Akttanulmány drapériával, sepia

Akttanulmány a fürdöző nőhöz, kréta

Tanulmányvázlat, sepia

Akttanulmány a fürdöző nőhöz, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan **MDK**

Drapériatanulmány I-II

Női akttanulmány, sepia

Madonnatanulmány, sepia

Vázlatok a fürdöző nőhöz, sepia

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Kéztanulmány a fürdöző nőhöz, kréta

Arcképtanulmány, kréta

Tanulmányok II. Rákóczi Ferenc, Bethlen G. és Zrinyi Miklós alakjához, sepiavázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Lédatanulmányok, kréta

Tanulmányrajz, ceruza

Freskótanulmányok, sepia

Tanulmányok a püspök alakjához, a koronázásnál, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan **MDK**

Kéztanulmány a fürdöző nőhöz, kréta

Tanulmányfej, kréta

Drapériatanulmányok, kréta

Tanulmány a püsoök alakjához, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan **MDK**

Szt. István, Szt. László és Könyves Kálmán, temp.

Jézus a gyermekek között, temp.

Tanulmányok gr. Széchenyi, Kossuth és Deák alakjához, sepia

Sepiatanulmány,

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

A szent jobb felmutatása, temp.

Jézus születése, temp.

Az angyalok énekelnek Szt. István sirjánál, temp.

Könyves Kálmán, Szt. László, Szt. István, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Patrona Hungariae, vázlat, temp.

Angyalok, temp.

Szentek, temp.

Fejtanulmányok, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MÜK

Könyves Kálmán temp.

Magyar szentek 6 drb. temp.

Angyalok I-III. temp.

Ferenc József megkoronázása, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Üvegablakterv 6 szent, temp.

Szt. István temp.

Részletek a pécsi Mór kápolna freskóiból. temp.

I-II.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vérszerződés, tempvázlat

Angyalok, temp.

Patrona Hungariae, vázlat, temp.

Angyalok I-III. temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Krisztus születése, temp.

Mátyás templom belseje, sz.rajz

Az Idál ciklus I-II-III. része olf.

Az Ideál hármas képt, tus

Szentek, temp.
Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szt. Moor prédikálm temp.

Pécsi sorozat 4 kép, gouache

A boldogságos szüz imádása, temp.

III. az Apostolhoz, temp.

Vérszerződés, temp. I-II

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vérszerződés, temp.

Szt. Mór visszatérése, temp.

Szt. Margit zárdába vonul. temp.

Krisztus megvesszőztetése, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vajdahunyadi vázlat

Átkelés a Dnjeperen, temp. Vadüzés, gouache, Vázlat gouache

Tervezet a Képzőm.Főisk.számára, temp.

Krisztus a gyermekek közt, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Vajdahunyadi vázlat: Nőrablás, temp., Az otthon gouache, Leányrablás I-III.gouache, Nőrablás I-III. temp. gouache., Vadüzés, gouache, Részlet a Csodaszarvasból, gouache, Őrtüz I-II.gouache,

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vajdahunyadi vázlat Őrtüz, temp.

Vérszerződés I-IV. gouache

Vajdahunyadi vázlat Az otthon, gouache,Nőrablás, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vajdahunyadi vázlat Leányrablás, temp

Zrinyi M., Bethlen G. II. Rákóczi Ferenc temp.

Vajdahunyadi vázlat. Részlet a Csodaszarvasból, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Salaomon József, repr.

Drapériatanulmányok, repr.

Tanulmányfej I-II. repr

Profiltanulmányok, repr.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Gyermekcsoport, az Opera számára, temp.

A magyarok átkelése a Dnjeperen, gouache, I-II.

Álmos meglátja a magyar hazát, gouache

Alpári ütközet, gouache

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szent István apostoli munkálkodása, gouache

Árpád vezérré emeltetése, temp.

Könyves Kálmán ítélkezése, gouache

Csoda Szt. István sirjánál, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Széchenyi István, Kossuth Lajos, Deák Ferenc,
temp.

Vajdahunyadi vázlat. Vadüzés, temp.

Vérszerződés, temp.

Vajdahunyadi vázlat. Az otthon, gouache

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Iskolai falképek Temető, Vásár, Udvar, kőrajz

Tanulmányok különféle technikában

Plafondtervezetek, vizf.

Drapériatanulmányok

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteményé

Kastély a tó mellett, aqu.

Vajdahunyadi vázlat. Hazatérés, gouache

Eső után, vizf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Sámson és Jónás, aqu.

Női fejtanulmány, eruza

A 12 éves Krisztus a templomban, sepia

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Amorettek I-VII. temp.

Muzsa, temp. I-III. temp.

Vajdahunyadi vázlat, gouache

Miesarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Részlet Szt. István predikációjából, sepia

Amorettek, temp.

Muzsa, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Vajdahunyadi vázlat, Szarvas üzés

Női alak, sepia

Férfitanulmány, sepia

Anya és gyermeke, sepia

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Vajdahunyadi vázlat, Szarvasüzés, kréta

Női fej, I-II. kréta

Férfifej, sz. kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye.

Mozdulatkompozició Lédához, ceruzavázlat

Tanulmány Női fej, szén

Női arctanulmány, kréta

Micsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Drapériatanulmány, sepia

Anya gyermekkel, sepia

Tanulmányok különféle technikában

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Kéztanulmány, kréta

Tanulmányfejek, kréta

Anya gyermekkel, sepia

Mozdulattanulmány, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Drapériatanulmány, gouachevázlat

Hunyadi János alakja Kapisztrán miséjéből, sepia

Drapériatanulmány I-III. gouache

Tanulmány az operai falfestményekhez, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Profiltanulmányok, krétavázlat

fej- és kéztanulmányok, kréta

Kézfejtanulmányok, kréta

Akttanulmány, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Tanulmányok különféle technikában

Férfitanulmány, kréta

Anya gyermekkel, sepia

Tanulmány, női fej, ceruza

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

A Boldog anya vázlata, olf.

Plafondtervezetek, vizf.

Sgraffitofejek, a Képzőm.Főisk.homlokzatáról I-III. szén

Sgrafittoterveze ek az államvasutak nyugdij intézeti palotája falazatára, szénrajz

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Zivatar, olf.

Vázlat a Táncosnő-höz, olf.

Nokturne, olf.

Anya gyermekkel, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Női a lugasban, olf.

Az elhagyott, olfvázlat

Cigányasszony, olf.

Kishitü miért kételkedel?A modori oltárkép vázlata

Az apáca, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Kisértet, olf.

Boldog anya, olf.

Tájkép, olf.

A mostoha leány, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Az özvegy, olf.

Tájkép, olf.

Az özvegy, olf.vázlat

Az anyai örszem, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Mostoha lány, olf.

vázlat a Zivatar c.festményhez

Erdő mélyén, olf.

Zivatar, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szent Mór beszenteli a pécsi székesegyházat, temp.

Zrinyi Miklós, temp.

Szt. István tanitja Imre herceget, szinvázlat, vizf

Vérszerződés, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanya, olf.vázlat

Visegrádi táj, vizf.

Parkrészlet, vizf.

Borus hangulat, vizf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Siófoki tanulmány, vizf.

Visegrádi tájrészlet, vizf.

Fatanulmány I-II, vizf.

Tájkép, vizf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Árnyékos ut, olf. vázlat

Tájképtanulmány, olf.vázlat

Tájkép, olf.vázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Udvarrészlet, olf.vázlat

Akácok, olfvázlat

Tájtanulmány, olf. vázlat

Elhagyott lak, olf.vázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

A nő élete: A bucsu, tus, A csatatéren, tus, Ima a távollevőért, tus, Kinzontlátás, tus, A menyasszony tus, Házi tüzhely, tus, Az édes titok, tus, Az első gyerek tus, Anyai gondok, tus, Anyai örömök

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Rózsalugasban, szén

Cigányasszony, olf.

Női tanulmányfej, kréta

Ágnes asszony járom kréta

A nő élete. Sóvárgás, tus, Szerelmi találkozás, tus

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Szókely Bertalan MDK

Rajongó szerelem, Találkozás, tus

Rajongó szerelem, Szerelmi idill, tus

Rajongó szerelem.Női vigasz

Rajongó szerelem, A kétségbeesés,

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Az apáca, tus

Vizet meritő leány, szén

Cigányasszony, olf.

Vizhordó leány, szén

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Japán nő, olf.

Akttanulmány I-II, olf.

Léda, vázlat, olf.

Fürdő nő, kisméretü olf.vázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Forrás, olf.

Fürdő nő, olf.

Léda vázlat, olf.

Fürdő nő vázlat, I-II. olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Léda, olf. kék-fehér drapériával

Forrás, olf.

Léda Barna fehér drapériával, olf.

Léda, fehér-kék drapériával, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Fürdő nő, vázlat I-IV. olf.

Fürdő nő, olf. I-II.

Forrás, olf.

Léda, olf. piros-fehér drapériával

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Hajna, olf.

Vázlat Hajnához, olf.

Vázlat a Fürdő nő-höz, olf.

Léda I-V., vázlat, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Fürdő nő, vázlat, olf.

Vázlat a Hajnához, olf. I-II.

Léda, vázlat, olf.

Fürdő nő, vázla , olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

özv. Fuchs Rudolfné arcképe, olf.

Fauser Antal arcképe, olf.

Schickedanz Albertné arcképe, olf.

Aktvázlat, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szőke női tanulmányfő, olf.

özv. Siklósy Gyuláné arcképe, olf.

Barna női fej, olf.

Fauser Antalné arcképe, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Rachel, olf.

Katona Béláné, Madarász Adeline arcképe, olf.

Pfeffer Ignác gyermekei, olf.

Női tanulmányfej koránldisszal,

Női tanulmányfej kibontott hajjal, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

A müvész neje, olf.

Katona Béláné, Madarász Adeline arcképe, olf.

Tanulmányfej, olf. I-III.

Női tanulmányfő I-III

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Női arckép I-III. olf.

A müvész neje, olf.

özv. Keleti Gusztávné, olf.

Női arckép, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Tanulmányfő I-IV., olf.

Rosty Pál arcképe, olf.

Tormay Béla arcképe, olf.

Plósz Lajos arcképe, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Két női fejtanulmány, olf.

Borus délután, olf.

Rezes alkony, olf.

Naplemente, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Schickedanz Albertné, olf.

Zrinyi, vázlat, olf.

Gyermekarcképcsoport, olf.

Fejtanulmányok Zrinyihez, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Oláh nő gyermekkel, olf.

Cigányleány, olf.

Tanulmányfő, olf.

Rózsalugasban, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Wolfner Gyula gyüjteménye

Fésülködő nő, olf.

Vázlat a Táncoshőhöz , olf.

Arcképvázlat

Léda, vázlat, vizf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Mohács

Thököly menekülése

Dobozi

Zrinyi kirohanása,

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Gr. Aichelburg arcképe, ceruza

Fejtanulmány az Egri nők-hoz kréta

Tanulmány,ceruza

Tanulmány Szt.István fejéhez, kréta

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanulmányfő a Justitiá-hoz, tus

A müvész neje, pasztellArctanulmányok, ceruza

Szemtanulmányok ceruza

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Tanulmányfejek, a Hungáriá-hoz sepia

Férfifej, ceruza

Arctanulmány, kréta

Gyermekfej, ceruza

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Arcképtanulmány, I–II

Női fej, ceruza

Tanulmányfej az operai Muzsák-hoz, kréta

Férfialak, ceruza

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Hősök fejei, tus

Tanulmány a Zivatar c. képhez, kréta

Arcképtanulmány, kréta

Női tanulmányfej, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

A pécsi dóm beszentelése, temp.

Részletek a pécsi székesegyházból; Ferdinánd.

Szt. Ferenc, tempera

III. Endre megkoronázása, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Krisztus alászállása a poklokra, vizf.

Mór visszatérése, temp.

Részletek a pécsi székesegyházból: Szt. Sebestyén és Szt. András, temperavázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Mátyástemplomi Mária a lorettói képolnával, temp.

M.kir.Operaház.Karton Muzsához I- I-VIII.

Két gyermekalak, temp.Operaházi karton

Kiüzetés a paradicsomból, vizf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szt. Ferenc látomása, temp.

Szt. Margit zárdába vonul, temp.

Részletek a pécsi székeskegyházból: Szt. Flórián,

Szt. Benedek, Szt. Gellért, Szt. Adalbert, temp.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Mór megcsókolja a herceget, temp.

Részletek a pécsi székesegyházból. Szt. Márton, temp.

Szt. Ferenc látomása, temp.

Kapisztrán miséje, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan

MDK

Mór prédikál, temp.

A szent jobb megtalálása., temp.

Mór imája, temp.

Részletek a pécsi székesegyházból: Szt. György,

Szt. Margit, tempera

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Szt. Ferenc látomása, temp.

Szt. László átkel a Dráván, temp.

Vajdahunyad freskó kisméretü másolata, I-II. temp.

Karton a Deák Mauzoleumból. temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Karton a Deák-mauzoleumból.Békülékenységm temp.

Gyermekcsoport az Opera számára, temp.

Kompozició a Szt.István templom számára:

Krisztus feltámasztja Jairus leányát,Krisztus mennybemenetele,Krisztus születése, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Kompoziciók a Sz.tIstván templom számára:

Krisztus feltámasztja Jairus leányát, temp.

Krisztus a gyermekek között, temp.

Krisztus mennybemenetele, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Leányfej, ceruza

Három királyfő, ceruza

Tanulmányfő az Egri nők-höz, kréta

Tanulmányfő, ceruza

Műcsarnok 1911 Székely Bertalan kiállítás

MDK

Székely Bertalan

Női fejek, ceruza

Tanulmányfejek a Zrinyihez, kréta

Tanulmányfej, kréta

Arcképtanulmány, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Női fej, ceruza

Tanulmány a Táncosnő c. képhez, kréta

Férfifej, ceruza

Berecz de Perez arcképe, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

MDK

Székely Bertalan

Tanulmányfő, ceruza

br. Zeyk arcképe, iron

Arcképtanulmány, ceruza

Tanulmányfej és kéz a Cigányasszony c.képhez, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Laufer, ceruza
Gyermektanulmányfő,
A müvész atyja, kréta
Fréfifejtanulmányok a Deák-mauzoleum freskójához
kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanulmányfő, ceruza

Arcképtanulmány, ceruza

Tanulmányfő, I-III.

Kugler József arcképe, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Önarckép, ifjukori, kréta

Arckép, Gerner Borbála, sz. kréta

Arcképtanulmány, ceruza

Wagner Sándor ifjukori arcképe, iron

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Rauscher Lajos arcképe, vizf.

Arcképtanulmány, vizf.

Fauser gyógyszerész arckép, tusfestmény

Arcképtanulmány, vizf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Arcképtanulmány I-VI. vizf.

Fejtanulmány, kréta

Tanulmányfő, ceruza

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Leányfej, ceruza

Gyermekfej,ceruza

Férfifej, ceruza

Gyermekfej, kréta

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Salamon József arcképe, kréta

Arcképtanulmány, kréta

Női fejtanulmány, kréta

Tanulmány Mór püspökhöz, tus

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Arcképtanulmány, ceruza I-II

Tanulmányfej, kréta

Női fejtanulmány, kréta

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Női fejek, kréta

Arcképtanulmány I-II

Öreg asszony, kréta

Justitiá-hoz tanulmányvázlat, sepia

Tanulmányfej
Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanulmányfej, kréta

Arcképtanulmány, pasztell

A müvész neje, lito

Tanulmányfej, kréta

Műcsarnok 1911 Székely Bertalan kiáll.

Székely Bertalan MDK

Arcképtanulmány, ceruza

Tanulmányfej, vizf.

Ifjukori Önarckép, vizf.

Konréder festő ffjukori képe, vizf.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiáll.

Székely Bertalan MDK

Női fejtanulmány, ceruza

Tanulmányfő, vizf.

Gyermekfej, ceruza

Tanulmányfő I-III. kréta, vizf. sépia

Micsa nok 1911 Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Fejtanulmány, kréta

Tanulmányfő, sz. kréta

Férfifejtanulmány, ceruza

Arcképtanulmány, kréta

Mücsa nok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Önarckép, ceruza

Hölscher Károly arcképe, ceruza

Tanulmányfej, sépia

gr. Aichelburg gyermekkori arcképe, kréta

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Dr. Kármán Mór arcképe, kréta

Jézus születése temp.

Gyermek Jézus bemutatása a templomban, temp.

YMária imádtatása, temp.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Arctanulmányo, ceruza

Fosztó Leci arcképe, ceruza

A 12 éves Jézus a templomban, temp.

Mária megkörönáztatása, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Arctanulmányok ceruza

Frankl József arcképe 1858-ból

Léda tanulmány, kréta

Arckép, vizf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

V. László udvara

Szalay László arcképe

Rottenbiller Lipót arcképe

Tóth Kálmán költő arcképe

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Férfifej, ceruza

Vázlat Dobozyhoz, sepiafestmény

Az Ideál hármas kép, cépia

Vázlat Dobozyhoz, sepia,

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállítás

MDK

Székely Bertalan

Kunyhók, olf.

Szérüskert, olf.

Szadai részlet, olf.

Holdvilágos táj, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Est, olf.

Szadai részlet, olf.

Tájrészlet, olf.

Vörösegyházi részlet, olf.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Visegrádi részlet, vizf.

Vörösegyházi részlet, olf.

Felhőtanulmány, olf.

Visegrádi pincék, vizf.

Műcsarnok 1911 Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Rezes alkony, olf.

Jegenyék, olf.

Felhőtanulmány I-II. olf.

Szadai völgy, olf.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Az Ideál hármas kép, sepiavázlat

Kilátás a váci hegyekre, vizf.

Erdő mélyén, vizf.

Parasztudvar, olf.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szadai részlet, olf.

Tanya, olf.

Malom holdvilágnál, olf.

Erdő, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Parasztlanya, olf.

Cigánytanya, olf.

Füzes parti olf.

Tanya, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Holdvilágos táj, olf.

Gizella királynő Imre herceggel, olf.

Imre herceg rqvatala, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

II. Lajos holttestének feltalálása, olfvázlat

Mohácsi vész, vizf.

VII. Károly menekülése, ceruza

VII. Károly menekülése, sepia

Mücsarnok 1911. Székely Bertalán kiállitás

Székely Bertalan MDK

II. Lajos holttestének feltalálása, sepia

Képtervezet II. Lajos holttestének feltalálásához, s
sepia

Vázlat Dobozyhoz I-III. sepia

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Vázlat az egri nőkhöz, I-III. kréta, sepia

Vázlat az egri nőkhöz, ceruza

II. Lajos holttestének feltalálása, sepia

Képvázlat II. Lajos holttestének feltalálásához, vizf

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vázlat az egri nőkhöz, sepia

Tanulmány a vérszerződéshez, sepia

Vázlat az egri nőkhöz, sepia

Koronázási jelenet, szinvázlat

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

V. László udvara, tus

Vázla az egri nőkhöz, kréta

Képvázlat az egri nőkhöz, sepia

Képtervezet II. Lajos holttestének megtalálásához
sepia

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Öreg női tanulmányfő, olf.

Aranysarkantyus vitézek felavatása, szivázlat

Nocturne, vizf.

Krisztus a keresztfán, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Krisztus és Lucifer, olf.

Nagybecskereki Madonna, olf.

Tanulmány Tökölyhez, olf.

Gyermekfej, olfvázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

ä Székely Bertalan MDK

Nagxbecskereki Nep.Sz.János vázlata, olf.

Krisztus megáldja a kenyeret, olf.

Krisztus a keresztfán, olf.

Erzsébet királyné arcképe, olf.szinvázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Dionysusu menet, Zeneakad.friz tervezet

Az Olympuson, m.f. olf.

Opera friz, Ősz, olf.

Opera friz Tél, olf.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szécsy Mária, olf.

Murányi Vénusz, olf.

Zrinyi vázlat, olf.

Kishitü, miért kételkedel?" , vizf.

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Opera friz Nyár, olf.

Opera friz, Tavasz, olf.

V. László. Vázlat, olf.

Zrinyi, vázlat, olf. I-II

Mücsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Az eskü, szinvázlat

A művész atyja, olf.

Kardvágás, szinvázlat

Magányos lak a tóparton, olf.

Műcsarnok 1911 Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Parasztudvar, olf.

Malom, olf.

Erdőszélen, olf.

Est, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Kecskeméti városház Hármas alak I-III. tempera

Kecskeméti városház. A király koronázás , temp.

m.f. Vérszerződés, tempera

m.f. Hármas alak I-II. tempera

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Kecskeméti városház Vérszerződés sz.festmény

Mátyás templ.Hollós cimerőrző vitéz, tempera

Karton Vajdahunyad számára Éjjeli pihenő a tüznél tempera

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Részletek a pécsi székesegyházból Szt. Anna, temp.
Szt. Gellért, temp.
Csoda Sz.t István sirjánál. Szt. István legyőzi a pogányságot, temp.
Mária imádása, temp.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Visegrádi táj, vizf.

Tájképvázlat, vizf.

Reggeli hangulat, vizf.

Esti hangulat, olf.vázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Patakpart, vizf.

Udvarrészlet, sepia

Tájkép Visegrádról, vizf.

Mártonvásári részlet, ovázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Rezes alkony, olf.

Kutnál, olf.

Kertben, olf.

Este a tanyán, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Éjjel, olf.

Füzek, olf.

Kutnál, olf.

Esti hangulat, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Itató, olf.

Faluvég, olf.

Alkony a patak partján, olf.

Erdő mélyén, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Holdvílágos táj, olf.

Falusi urilak, olf.

Mély ut, olf.

Borus alkony, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Udvarrészlet, olf.

Szérüs kert, olf.

Füzes patakpart, olf.

Nyárfák, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

MDK

Gyümölcsös, olf.

Esti hangula , olf.

Parasztudvar, olf.

Szadai részlet, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MIK

Késő est, olf.

Az elhagyott ösvény, olfvázlat

Holdas táj, olf.

Visegrádi részlet, olf.

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállítás

Székely Bertalan MDK

Tópartján, olf.

Faluvége, olf.~~xxxx~~

Felhőtanulmány, olfvázlat

Elhagyott ösvény, olvázlat

Pajta, olvázlat

Műcsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Erdőrészlet, olf.

Téli est, olf.

Rőzsevivő asszony, olf.

Erdei forrás, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Gyermekfej, kréta

Női fejtanulmány, kréta

Az apostol, vizf.

Öreg férfiarc, olf.

Mücsarnok 1911. Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

Nagybecskereki Madonna

Az egri nők,

Önarckép

II. Lajos tetemének feltalálása

Műcsarnok 1911.Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan MDK

gr. Andrássy Gyula arcképe

Deák Ferenc arcképe

br. Eötvös József arcképe

Murányi Vénusz, olf.

Mücsarnok 1911.Székely Bertalan kiállitás

Székely Bertalan

Irod

Rózsaffy Dersődr:

Székely Bertalan műveinek kiállítása a Műcsarnokban. I–II.

Az Újság. 1911. febr. 3 és febr. 12.

U. 357.

U. 360

Schmelhegger Imre, mérnök VIII. 185.

Székely Bertalan

1911. ~~jannár~~ február
hagyaték ~~kott~~. kiállítása
Budapesten.

Az Ujság 1911. dec. 31.

U-78.

MDK

Székely Bertalan

"Magányos lak a tó partján" c. festm.repr.
(Székely Bertalan emlékkiallitasaról.)

Vas. Újs., 1911.58.évf. 101.lap

MDK

Székely Bertalan

1900-ban rend.kisebb gyüjtm.kiáll.
A Műcsarnokban rendezett emlékkiallitason, több mint ezer festményt, rajzot, aquarellt, kartont állitottak ki az elhunyt művész alkotásaiból.

Farkas Zoltán : A Székely Bertalan emlékkiall

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 101.lap

MDK

Székely Bertalan

Emlékkiállitasán ifjúkori önarcképe, ismert történelmi képei láthatók.
A melléktermek egyikében szamos ifjúkori kisérlete látható abból az időből, amikor még semmiféle tanitásban nem volt része.
Egyik mellékteremben az aktok vannak kiallitva.
A Léda théma sok variatioban.

Farkas Zoltán: A Székely Bertalan emlékkiállitas.

Vas.Ujs.1911.58.évf. 6.sz. 101,102.lap

MDK

Székely Bertalan

A Műcsarnokban rend.emlékkiallitasan Fulszky Ferenc arcképe. Egy rózsaszinruhas nó arcképe. A kiállitott tájképei közül a "Magányos lak a tó partján" cimût közli a lap repr.

Farkas Zoltan: A Székely Bertalan emlékkiallitas.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 6.sz. 101, 102.lap

MDK

Székely Bertalan

Emlékkiállitasan a Halaszbastyara tervezett kepei
E nagy kartonok mellett, még sokkal feltünőbbek
a pusztán dekorativ frizek. A vonuló nők csoport-
ja és az ugynevezett négy évszak.

Farkas Zoltán: A Székely Bertalan emlékkialli-
tás.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 6.sz. 101, 102.lap

MDK

Székely Bertalan

A Műcsarnokban rend.emlékkiallitason, ismert történelmi képei lathatók. Ifjúkori önarcképe, A Léda téma sok variációja.
Pulszky Ferenc arcképe, egy rózsaszinruhas nő c.képe.

Farkas Zoltán : A Székely Bertalan emlékkiall.

Vas. Ujs. 1911. 58.évf. 102.lap

MDK

Székely Bertalan

"Szent Mór visszatérése" c. művének repr.
"A pécsi székesegyhaz kartonjaiból." c.művének repr.
"A pécsi székesegyhaz kartonjaiból." c. művének repr.
(Székely Bertalan emlékkiallitasaról.)

Vas.Ujs.1911.58.évf. 111.lap

MDK

Székely Bertalan

A Műcsarnokban rend.emlékkiallitáson a Halaszbástyára tervezett képei. E nagy kartonok mellett, melyekben sok a történeti felsorolás,vagy allegorikus symbolizmus, még sokkal feltünöbbek a pusztán dekorativ frizek. Különösen a vonuló nők csoportja és az ugynevezett négy évszak.

Farkas Zoltan: A Székely Bertalan emlékkiall.

Vas.Ujs., 1911. 58.évf. 102.lap

MDK

Székely Bertalan

"Krisztus a keresztfan" c. kép repr.
"Nyár" c. kép repr.
" Női tanulmányfej kibontott hajjal." c. kép repr.
"Tanulmányfej" c. kép repr.
(Székely Bertalan emlékkiallitasaról.)

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 110. lap

MDK

Székely Bertalan

"Vérszerződés" c. művének repr.
"Zivatar" c. művének repr.
"Fürdő nő" c. művének repr.
(Székely Bertalan emlékkiállitásáról.)

Vas.Ujs.1911. 58.évf. 111.lap

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan 1867-iki arcképét közli a lap.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 102.lap

Székely Bertalan

Had

Bölöni György:

A Székely Bertalan-kiállítás.

Világ. 1911. febr. 3

U 356

Orsónehezítők VII. 146.

Székely Bertalan

lásd okr.

Schauscher Árpád

Székely Bertalan
emlékezete Bp.
1911. Két cikk.
Különlenyomat a
Rajzoktatásból.
Ez nincs vásárva
a Könyvt.

MOB kutár 1125. sz

SZÉKELY BERTALAN

56-60. l.

Római nemzetk.kiáll.kat. 1911. 205-211.l.

225-231. l

MDK

Székely Bertalan

Művészet 1914. évf. 259.l.

Székely Bertalan festő

M-D.K.

műveiből kiállítás az Ernst L. vezeté
se alatt álló Nemzeti Szalonban.

Dömötör István: Egy művészeti propagáló
Ernst L. Bpp. 1913 23.26

Gerő Ödön: Székely Bertalan. Magyar remek-festők.

2°, 25 K, 12 L, Budapest, 1913.

Székely Bertalan

M.D.K.

Székely Bertalan, festő

emblémái díszítik az Andrássy-úti rajztanárképző épületet, melyet Rauscher Lajos tervezett.

Építőipar - Építőművészet. Bp.1914. 38.évf. 24.sz. 248-249.old.

Székely Bertalan festő
/1835 - 1910/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
12 - 27.
"Lázar:B.Eötvös J.művészetpolitikája"

Festészet, 1850-1900. - Önálló tablakép - Történeti kép

II. Lajos holttestének feltalálása.
/Székely Bertalan/

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
12 - 27.
"Lazár: B. Eötvös J. művészetpolitikája"

Péczely

Muzeológia ,1850-1900.

Nemzeti Muzeum/vásárlás/

II Lajos holttestének feltalálása (Szabady B.)

M Ü V É S Z E T

XIII.évf.1914.

12-27.

"Lázár:B.Eötvös J.müvészetpolitikája"

Festészet, 1850-1900. - Önálló táblakép - Történeti festmény.

Székely B.: V. László nevelteté-
se

M Ú V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
12 - 27.
"Lázár: B. Eötvös J....."

MDK

Székely Bertalan

Székely Árpád. Művészet 1914. 256-257.l.

Székely Bertalan

a tihanyi apátsági templomban a szentélybe vezető lépcső felett a négy evangelista falképe. A templom hajójában Szent Anyos püspök apotheozisa is fenti nüvve. F

Sörtihanyi apáts
148. l.

F A kornsnál az egyházi renét szimbolizáló kép szülen fenti nüvve

Valamyi 1889.

Sörös Pongrác: A tihanyi apátság tört. II. k.
A pannonhalmi Szt Benedek-rend tört. XI. k. Bp. 1911.
148. l.

3409. Rissanen Juho
Sz. Kuopio Finnország

Baleset.

Egy [illegible] hótól boritott ut
kiknek egyike pipázik, [illegible]
jel balra fekvő munkást (a ho
sége, leánykája, [illegible] fia, a ki
[illegible] négy társa vesz körül. A
melynek nyitott ajtajában [illegible]
A férfiak öltözete: prém[illegible]sap
kabát, térdig érő nadrág, ba
szonyé: fekete fej- és koczk
rék, [illegible] sötétkék szoknya és f
szürke ruha barna csikokkal.
nen 1903 4.

Aquarell, méretei 11
Vétetett az 1907. ja
ján 2000 Kán (160-907)

1907

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan esete Makarttal.

Cikk: Makart korszaka Bécsben.

Művészet, 1912. 56.lap

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Ellentétben Szinyeivel, ki a szineket igaz értékük
ban s csak a napfényben látta, - képzelete abstrak
természetü, öt a természet optikai benyomása izgatt
és ihlette.

Dr.Lázár Béla:A müvészi képzelet.
Müvészet. 1912. 257-263.l.

MDK

Székely Bertalan

Négy vázlata a Dobozyhoz. Repr.

Művészet, 1912. 312.lap

Sehr geehrter Herr

Mit Ihrem Schreiben vom 3. Januar 1912 [illegible]

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan vázlatai a Dobozyhoz. 5 db. vázlat. Repr.

Művészet, 1912. 313.l.

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan vázlatai a Dobozyhoz. 4 db. vázlat. Repr.

Művészet, 1912. 315.l.

MDK

Székely Bertalan

A nő élete. Sóvárgás. Repr.

" " Anyai örömök. Repr.

" " Ima a távollevőért. Repr.

Uj Idők 1911-12. XVIII. 13. sz. 313,314,315.l.

MDK

Székely Bertalan

Az Ernst gyűjtemény legfontosabb és leginkább kiemelkedő része elsősorban Székely Bertalan képeinek és vázlatainak csoportja, közte a művész néhány ismert nagy festményének rendkivül jellemző s magukban is nagy művészi értékű vazlatai, nagyszámu végre nem hajtott terv, ötlet, rajz.

Cikk: Az Ernst-Múzeum és Szinyei Merse Pál kiállitása.

Vas-Ujs. 1912. 59.évf. 2o.sz. 397.l.

Székely Bertalan

Két Lorrain-kép körül. (Székely Bertalan felfedezése. — A piacra dobott képek. — Páris felé. — Hol a Lex Pacca?) Jeltelen cikk. Világ, dec. 9.

1911

(Művészet 1912. 39. l.)

Belgrád.

Az éjszak felől feltünte
bogó leng, ágyúkkal tüzelnek.
terét, a tábort és a partoka
térben török hadihajó köti l
tényekkel távozó naszádokra

BELGRA

alól: CONTERFACTVR DER STADT
VOM TVRCKĒ EINGE
a keretbe foglalt magyarázat
jezése: I. Sauu fluss.

Rm., mér. a rl. 16.9: 2

Székely Bertalan

Alapítsunk freskói iskolát. Írta V. Vállalkozók Lapja, ápr. 17.

1912

A párisi salon des Indépendants. Irta — dí — ó Pesti

Székely Bertalan

vod

Lázár Béla

Tizenhárom magyar festő Bpest, 1912.

13. l. 14. l. 50. l. 51. l

93. l. 106 l. 141. 197

l.

UJ IDŐK

szépirodalmi, művészeti és társadalmi :: képes hetilap

SZERKESZTI

HERCZEG FERENC

Előfizetési ára negyedévre 5 K.
Budapest VI., Andrássy-út 10.

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan, Smigelschi Oktáv mestere

Smigelschi Oktáv. Müvészet XII. évf. 1913.15-18.

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan, Knopp Imre mestere

Knopp Imre. Müvészet XII. évf.1913. 94-loo.

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan, Jávos Pál mestere

Müvészet XII.évf. 1913. 26-27.

X bankárné arcképének apróbb rajzhibáit töviről hegyire méltatták.

Nem kis megdöbbenést keltett a „greco"-beli jó urak egyikének, ki valami ürügy alatt bekukkantott Makarthoz, ama kijelentése: „mondom nektek, szédítően nagyszerű. Még soha ilyet."

S a kis lengyelnadrágos ember (mint a bécsiek kezdetben nevezték), néha-néha megjelent egy igen szép vöröshajú asszonnyal s egy nagy kutyával, a nyilvános helyeken. Kezdték megismerni, a nagy közönség beszélni kezdett arról, hogy ugyan miért is adta a császár, a szép vöröshajú asszony férjének a Gusshaust. Pletykaszerű találgatások szállongtak a légben, bár a jó öreg Berrez ezredes (a jeles katonafestő), kit később Makart védszentjének neveztek el, volt az, aki szorgalmasan egyengette udvari összeköttetései révén pártfogoltjának útját a nagy császárvárosban.

Az izzószemű kis ember szorgalmasan festett tovább. A Kunstverein havonta megújuló kiállításain hol egy színgazdag kompozició (Venus és Tannhäuser), hol egy bájos bécsi asszony arcképe keltett feltűnést, a sajtó osztatlan dícséretétől kísérve.

Egyszerre nagy nyüzsgés, forrongás támadt a Café Grecoban, a lapok hírül adták: a Belvedere részére történt vásárlást. Makart „Romeo és Juliáját" vették meg a Künstlerhausból. De erre már a képzőművészeti akadémia tanárai is rázták a fejüket. A „Greco" törzsasztalánál éppen Canon festőművész, a „nagy lengyelnadrágos" vitte a szót, lecsepülve a sárga földig „Romeo és Juliát"; s ím egyszerre fiakker áll meg a Café előtt s kiszáll belőle Makart és Huber (híres állatfestő) melléknevén Fiakker-Huber, mert sohasem járt gyalog). Alig néhány másodperc mulva a kis és nagy lengyelnadrágos vígan paroláztak és sorba a többi művész úr is; mint ezt az illendőség magával hozza. Ez időtől kezdve nem egyszer sakkozott esténként a kis Makart (mint rendesen nevezték) a Café Grecoban. Szíves jó modorával mindenkit megnyert s mint Braver Kerl, vagy Guter Kumpan volt ismeretes. Ki- és bejártak műtermében a kollegák is s megesett nem egyszer, hogy frakkban találták a festőállvány előtt s ha csodálkozva kérdezték a nagy öltözködés okát, Makart nyugodtan csak annyit mondott „a felségek vannak bejelentve"; ő azért szokott módján, tovább festett. Széles és előkelő körben nagy ismeretségre tett szert, olyannyira, hogy az 1871-ik év vége felé arcképes megrendeléseinek egy részét Lenbachnak adta át, ki majd háromnegyed évig dolgozott Bécsben a Makart pártfogása révén.

Ez időtájt szorosan vett köréhez, Huberen kívül a bécsi művészek közül Charlemont, Jettel, Schindler és Willemson tartoztak. Úgy a Café Grecoban, mint valamelyik előkelő étteremben vagy a Künstlerhaus klubhelyiségében többnyire együtt voltak láthatók. Köztük Lenbach is rendesen megjelent. A hallgatag Makart helyett ő vitte a szót s mint élesen biráló és kíméletlen elemező, nem egy bécsi művésznagyságnak tapintott elevenére.

Emlékezetes egy hosszabb vitája Canonnal, mely a régi mesterek bírálatából indulva ki, majdnem személyes élűvé vált. Ilyes vitákba Makart sohasem elegyedett, csendesen sakkozott tovább, csak néha tekintett mosolyogva hol egyikre, hol másikra.

A sakkozással kapcsolatban egy kis adoma is keringett hosszabb ideig Makartról. Bal kezének kis ujján igen hosszú, botrányosan hosszú körmöt viselt, s nem volt hajlandó barátai unszolására sem levágatni. Székely Bertalan kitűnő történeti festőnk, aki Budapestről néha megfordult Makart baráti körében, hallva a hiábavaló szóbeszédet a nagy köröm ellen, ajánlotta Makartnak: játszanak egy parthie sakkot a köröm levágásának fejében. Makart, ki kissé hiú volt sakkozási tudományára s nem ösmerte még Székely nagy erejét e játéknemben, szívesen beleegyezett. A nóta vége az volt, hogy a nagy körmöt a kasszíros kisasszony ollójával ünnepélyesen le kellett vágatni a barátok nagy gaudiuma között.

Egy ízben Budapesten is megfordult Makart Lenbachhal, Székely Bertalan látogatására. Az akkoriban még Eszterházy-képtár régi mestereit évek multán is gyakorta emlegette.

Első, nagyméretű kompozicióját, Cornaro Katalint, a hetvenharmadiki világkiállítás alkalmára festette. Tanulmányok s kosztümök

Művészet 1912.

MAKART KORSZAKA BÉCSBEN

Az ezernyolcszázhetvenedik év novemberének valamelyik napján, nagy plakátok hirdették Bécsben, Hans Makart egyik képének kiállítását a Künstlerhausban. Esős, csunya novemberi nap, ki-ki sietett dolga után, meg aztán kit is érdekelt ez az ösmeretlen Hans Makart az ő „Hét főbűné"-vel (florenci pestis-nek is nevezik).

A Künstlerhaus üvegfedeléről vissza-visszapattogott az ólmos eső s a rosszul világított teremben nyolc-tíz ember, többnyire művészek, álldogáltak a kép előtt.

A hármas kép, mely egy év előtt Münchenben feltűnést keltett, egyike volt a tizenkilencedik század legzseniálisabb alkotásainak. Elementáris erővel hatott a nézőre s magával ragadta egy buja álomvilágba; megmámorosítva színakkordjaival; lenyügözve, elfoglalva hosszabb időre érzelemvilágát.

„A bujaság drámájá"-nak nevezve ez alkotást, legjobban jellemeztük ama tendenciát, mely benne megnyilatkozott s melyet a művész „Traum eines Wüstlings" banális címmel akart legelőször kiállítani.

Mindama drámai erőt, melyet a chiar oscuro sejtelmes, mélységes szinvilága nyujt a vele mesterileg rendelkező művésznek, ez egy alkotásába öntötte Makart; búcsút mondva evvel egyszer s midörökre ennek az iránynak.

A „Hét főbűn" borongó színakkordjai elhangzottak a hármas kép vásznán, mint mélyen búgó orgona szólamai a borús világítású ívek alatt, hogy helyet adjanak az életvidám, örömtől ragyogó ég azurjához fölhangzó zene széles hullámainak.

A meleg színek pompájának mestere, a színvarázsló, mint később rajongói széltében nevezték, egy csunya, esős novemberi napon lépett először az életvidám bécsi közönség elé.

A Café Greco művészkávéház irigykedő peszszimistái már készen voltak sötét jóslatukkal; mintegy előre tudni vélték, mint csomagolja holmiját a nagy, mély, tüzes szemű lengyelnadrágos kis ember, visszamenekülőben oda, ahonnan jött: az Isar partjára, Münchenbe.

De a lengyelnadrágos, tüzes szemű kis ember nyugodtan festette a Wieden egyik műtermében a híres szépség X bankárné arcképét; míg a Café Grecoban szájról-szájra szállt a hir, hogy a császár, igen a császár! Makartnak adta a Gusshaust a Wiedenen műteremnek. És nemsokára a Gusshaus tágas helyiségeit ellepte a mesteremberek raja, épitve, alakítva, fúrva-faragva hónapokon keresztül.

Majd egy szép napon a bécsi lapok egyik legtekintélyesebbike hosszú tárcában írta le ama bűbájos varázs-barlangot, hol a díszítő művészet csodái láthatók egy festő-műterem keretében. Az áradozó lelkesedés hangján írt cikk feltűnést keltett, de leginkább a Café Grecoban, hol már a Kunstvereinban kiállított

S z é k e l y Bertalan festő

Mérő István mestere

M Ű V É S Z E T
XII.évf.1913.
26.
Illusztráció: 5.

MDK

Székely Bertalan

Croniqueur: Karlovszky Bertalan. Művészet 1913. 250.l.

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalan, Bruck Miksa mestere

Bruck Miksa. Müvészet XII. évf.1913. 125-131.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1913. 900. l.
(Székely album.)

10 nincs Éji, Gerő
ödön beverető tanul-
mányával – Megje-
lenik 1913 karácso-
nyára –

Székely Bálint

1888-89-ben részt vett a tihanyi apátsági templom kifestésében.

Sörös Pongrác: A tihanyi apátság története. (Budapest, 1911.) (A pannonhalmi Szent Benedek-rend története XI. k.)

Irodalom
Századok 1913. 204. l.

FELSŐMA... ...LI-MUZEUM

KASSA

TELEFON 24-37.

289/1940

A

Müemlékek Országos Bizottsága

tekintetes Elnökségének

Budapest

Högyes Endre utca 10.

Minden sötét és csöndes volt körülötte. Sebastiana már lefeküdhetett és a borús éjszakában a kis sötét házikó, kertjével, sövényével, kútjával és fakerítésével, boldog emberek fészkének látszott.

Eszébe jutott az az este, a mikor ugyanezeken a lépcsőkön ülve a jövőjéről, megváltásról és békéről álmodozott. Csalódás, mindig csak csalódás várt reá! Az egész élet nem egyéb, mint csalódások hálója és mennél jobban igyekszik az ember, hogy kiszabadítsa magát belőle, annál inkább elvész belé, beléje gubbanczolódván a rettenetes bogokba.

A mikor úgy érezte, mintha megnyugodott volna és megszületett volna lelkében az elhatározás, fölállt, visszament Aldo Brunoék kis kapujához és megint bekopogott. Semmi válasz. De mégis minden pillanatban úgy rémlett előtte, mintha látná vetélytársának szomorú és hűvös alakját, a ki hívja, hogy kerüljön beljebb: és ő bemegy, leülnek a tűzhely mellé, mint azon az első estén Antonio Moronál.

És ő halkan így szólt:

— Aldo Bruno, én mindent tudok és azért jöttem, hogy valamit elmondjak neked. Vagy elmégy tüstént Nuoroból és hagysz engem békén, nyugodtan élni, vagy én küldelek el téged oda, a honnan nincs többé visszatérés. Határozd el magad, de rögtön, mert én már belefáradtam abba, hogy így éljek.

Aldo Bruno pedig hallgat, de ránéz, rámered hideg, számító tekintetével és egyszerre csak fölkaczag. Oh, ez az idegen, mindig ez volt az erősebb kettőjük között és ha valakinek el kell most tűnnie, hát az bizonyára nem ő!

Predu Maria Dejana érezte, hogy mint tolul a vér a fejébe. És megint vörös szinben látott mindent és az itélkező, bosszúálló férfi tört ki belőle, a ki ráront az ellenségére, mintha az lenne a saját sorsa.

Dühösen újra bekopogott, visszament az utczai kapuhoz, aztán a maestra kertjébe sietett és fölkapaszkodott a kerítésre. De mielőtt még leugrott volna a kis udvarba, megpillantotta ellenfelét, az ajtóküszöbön elterülve és megértette, hogy az meghalt, vagy legalább is haldoklik.

Leugrott, odaszaladt hozzá, föléje hajolt, megrázta, majd megpróbálta, hogy fölemelje.

Aldo Bruno teste még meleg volt és átengedte magát ellensége karjainak, mintha a sorsának adná meg magát, lágyan, mint a gyermeki test az anyai karoknak. De az arcza már fehér volt, a szeme tágra meredt és üveges fényű és a bajusza alákonyult az ajkára, mintha egy fáradt és megtört ember undorát fejezné ki.

A mikor Predu Maria Dejana meggyőződött arról, hogy Aldo Bruno már halott, gyöngéden, lassan megint aláeresztette a földre, fejét a küszöbre fektetvén, mint valami párnára. És nem mert többé hozzányúlni, csak egyik kezével a falhoz támaszkodva, föléje hajolva elnézte, mintha attól tartana, hogy újra föléledhetne.

Ő is sápadt volt és az ő szája is szinte ugyanazt a kifejezést öltötte föl, mint a halotté. Arra gondolt, hogy miért jött ide és úgy rémlett előtte, mintha Aldo Bruno kileste volna az ő szándékát és most elszökött volna előle oda, a honnan nincs többé visszatérés. De e mellett a lélektelen test mellett olyan titokzatos, rejtelmes félelem fogta el, a minőt semmiféle élő engesztelhetetlen ellenséggel szemben, sohasem érezhetett volna.

Így állt ott jó sokáig, szinte bambán. De egyszerre a harangok szava újra megtöltötte az éjszakát reszkető, édes harmóniával és eszébe jutottak gyermekkorának karácsony-éjszakái, a mikor a pap-nagybácsi hazatért a miséről és halkan még ekkor is énekelgette:

Dicsőség, dicsőség,
dicsőség az Úrnak a mennyek magasságában
és béke legyen a földön, a hol jó szándék
lakozik a szivekben.

... És ilyenkor az édesanyja mindig azt szokta mondani, hogy angyalok szállnak le a földre és jelentik az embereknek, hogy megérkezett *Az*, a ki azért van, hogy elrendezze a mi útjainkat.

És ekkor elindult, újra megnyugodván abban, hogy a mi titokzatos Urunk fogja irányítani a lépéseit.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Karácsonyi ajándékunk, a *Székely Bertalan* képeiből összeállított album, mai számunkkal megy széjjel előfizetőinknek. Mindenki meggyőződhetik róla, hogy nem volt túlzás, mikor azt igértük, hogy ez az album egyike lesz a legszebb magyar kiadványoknak. Az a tiz kép, melyet magába foglal, festőművészetünk legelsőrendű termékei közül valók, a magyar művészet hőskorszakának örökbecsű tanujelei. Mindenki látja belőlük, hogy Székely, bár nem ismerik annyira, mint leghiresebb művészeinket, például Munkácsyt, e legnagyobbakkal egyenrangú szellem. A képek reprodukcziói is nagy örömünkre úgy sikerültek, a hogy vártuk: teljes hűséggel és művészi összhangban adják az eredetiek szineit és vonalait, úgy hatnak, mint eredeti festmények. *Gerő* Ödön tanulmánya méltó kisérője a szövegnek, gondolatokban gazdagon foglalja össze Székely művészetét. Fogadják olvasóink szivesen ezt a karácsonyi ajándékunkat, melyet tőlünk telhető gonddal és áldozatkészséggel állitottunk össze.

Mikszáth Kálmán hátrahagyott munkáinak most jelent meg első kötete, mely az iró életében könyvalakban ki nem adott emlékezéseit és tanulmányait foglalja magában. Túlnyomó részben kortársakról, Mikszáth korának nevezetes embereiről szólnak az egyes czikkek, Andrássy Gyuláról, Türr Istvánról, Gyulai Pálról s más kiváló férfiairól a közéletnek és az irodalomnak. Mikszáth Kálmán fényes arczképfestő-művészete az ő legerősebb és legművészibb tulajdonságai közé tartozik, akár nagy vonalú, pontosan kidolgozott reprezentativ arczképről van szó, akár csak könynyedén odavetett vázlatról. Minden ilyen munkája mesterműve annak a művészetnek, a mely kiragadja egy ember arczulatából a fontos, jellemző vonásokat, beleállítja a dolgokat a maguk természetes perspektivájába s ezzel valóságos elevenséget tud adni az egész alaknak, mely mintha kilépne keretéből és megszólalna előttünk. Kortörténeti dokumentum és megkapó érdekességű olvasmány egyaránt Mikszáthnak ez a posthumus könyve is, egyik fő eseménye az idei karácsonyi könyvpiacznak.

Molnár Ferencz kis hármaskönyve. *Molnár* Ferencznek új könyve magában is érdekesség, de most megjelent új könyve formájánál fogva is magára vonja a figyelmet: három igen csinos, kis formátumu kötet, finom és kellemes barna kötésben s a három együtt egy piros virágos fekete vászon-

Schweizer's Selymet vám-mentesen házhoz!

Kérjenek mintát a mi ujdonságainkból fekete, fehér, vagy szinesben: crêpun, façonnés, chinés, ottoman, messalin stb. mousseline 120-cm. széles, méterje K. 1.20-tól kezdve, bársony ruháknak, és bluzoknak, plüs, kabátoknak és köpenyeknek, valamint bluzok varratlan és ruhák valódi svájczi himzéssel batist, -gyapju, és selyemben.
Mi csakis kezeskedett szolid selyemszövetet árulunk, közvetlenül magánvevőknek, póstaköltség, és vámmentesen a házhoz. (Dupla levélbélyeg.)
Schweizer és Tàrsa, Luzern U 24 (Svájcz)

SALVATOR kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, czukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitünő hatásu. — Természetes vasmentes savanyuviz.
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.
SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Lohr Mária (KRONFUSZ)
A főváros első és legrégibb csipketisztitó, vegytisztitó és kelmefestő gyári intézete.
Gyár és főüzlet: VII., Baross-u. 85.
Telefon: József 2—37.
Fiókok: II. ker., Fő-utcza 27. sz. IV. ker., Eskü-út 6. sz. IV., Kecskeméti-utcza 14. V., Harminczadutcza 4. sz. VI., Teréz-körút 39. VI., Andrássy-út 16. sz. VIII. ker., József-körút 2.

TÁTRALOMNICZ
Télisport szezon:
deczember hó 15-től
márczius hó 15-éig.
A legszebb bob- és ródlipálya uj felvonóval, posta, távirda, telefon, vasutállomás összeköttetés mindenfelé. Prospektus ingyen és bérm.

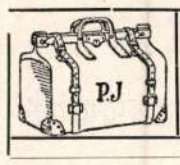

Bőröndös PAPEK JÓZSEF bőráru gyártó. Budapest, VIII., Rákóczi-ut 11. sz.
Csász. és királyi udvari szállító. A főváros legnagyobb bőráru :::: szaküzlete ::::

CZIMBALOM

Legujabb szab. aczélszerkezettel részletre is. Csodaerős, tiszta gramofon beszélőhangu gép 25 K s feljebb. — Hozzá: Fedák Sári, Király, Rózsa, Berczei, Bonci, Caruso-tól legszebb lemezek 2 korona 50 fillér.
Hegedük világhirü mesterek hü utánzatai
Fuvolák, Tárogatók, cziterák, harmonikák, stb. — Hürok.
MOGYOROSSY GYULA kir. szab. hangszergyár, Bpest, VII., Rákóczi-ut 71.
Javitási müterem stb. Számos kitüntetés a jó munkáért. — Árjegyzék ingyen.

Ékszerek! Ezüstnemüek!
készpénz és angol rendszerü részletfizetésre is beszerezhetők gyári áron áremelés nélkül

SÁRGA JÁNOS ékszergyárostól, cs. és kir. udvari szállító. Kolozsvár, Mátyás király-tér 13. sz. Vidékre választékot is küld.

Képes nagy katalógust ingyen és bérmentve küldjük meg.

Rendkivül szórakoztató játék
gyermekek és felnőttek részére.
Elragadó ujdonság.
Falusi házak és nyaralók fölépitésére szolgáló
HORGONY-ÉPITŐSZEKRÉNYEK.
Kapható az ország összes játéküzleteiben.
Ingyen és bérmentve küldjük az 1514. sz. szines ábrákat is tartalmazó jubileumi árjegyzékünket, ha a jegyzék számát közli velünk.
Richter F. Ad. és Tsai, Wien XIII., valamint nagybani elárusitás:
ATHENAEUM R.-T. EISLER-OSZTÁLYA
Budapest, VII., Miksa-utcza 8.

tokba beletéve. Igy együtt úgy hat, mint valami nagyon csinos műtárgy, a mely kikivánkozik a könyvespolcz soraiból, szép asszonyi szobák asztalkáira, kedves apróságok közé, a melyeket szivesen vesz kezébe és nézeget mindenki. Az a veszedelem, a mely az ilyen dísztárgyszerű könyvekkel velejár, hogy t. i. nem szokták elolvasni, nem fenyegeti ezt a *kis hármaskönyvet*, mert Molnár Ferencz semmiféle könyvét nem hagyja olvasatlanul senki, nálánál olvasottabb irónk nincs is s népszerűsége elhatott olyan helyekre is, a hová vajmi ritkán szokott elhatni iró szava. Nem véletlen, hogy épen azok a munkái kerülnek ilyen kis kiadásban közkézre: maguktól kivánkoztak valami megkülönböztetett formába. Csupa apró novella, rajz, apró emberek apró történetei, különös figurák, melyek erősen emlékeztetnek azokra a groteszk kis szobrocskákra, melyeknek furcsa, eltorzított formái gondolkodásba ejtik az embert, kis vignettaszerű ötletek novellisztikus formába rögzítve. Molnár kezében azonban a legkisebb téma és a legkisszerűbb forma sem marad jelentéktelen, mindennek jelentőséget tud adni, mert minden nagy, szinte beláthatatlan perspektivákba terjed ki, minden egy-egy üveglencse, melyen át az élet gyökereibe látunk bele. Az apró vonalakba, kicsinyesnek látszó formákba nem egyszer nagy dolgok vannak belerejtve, melyeket csak annál megkapóbbakká és meggyőzőbbekké tesz a különös foglalat. Az életérzés rendkivül erős Molnárban, az ő lelkében minden dolog az egész élettel kapcsolatban jelenik meg, a legkisebb húr megérintésére is megrezdül az élet óriási gazdagságú hangszerének egész húrrendszere. Innen munkáinak rendkivül erős szuggesztiv hatása: szavára mindenki lelkében viszhangok felelnek s mindenki érzi, hogy köze van a mondottakhoz. Molnárban magában is nagyon élénk az együttérzés alakjaival, látszólagos fölénye mögött nagy szeretet és melegség rejtőzik. Ezért tudja annyira megérteni és megértetni az élet elesettjeinek, a nyomorultaknak, a züllötteknek, magukkal tehetetleneknek, béna lelküeknek az életét, — szava akkor a legmeggyőzőbb, ha ezekről szól, a külváros rongyosairól, a bután szenvedő kis cselédekről, csirkefogókról. Ha a társadalmi élet felsőbb rétegeihez fordul, akkor is leginkább azokat az emberpéldányokat keresi ki, a kikben megereszkedtek az energia húrjai, a kiket valami végzet sodor magával, a kik kötött kézzel mennek neki a romlásnak, vagy legalább pillanatnyilag elszédültek idegrendszerük valami fennakadásától, vagy valami nehéz ütéstől, melylyel az élet illette őket. Néha valami különös kedvtelés arra viszi, hogy mulasson az ilyen alakokon, de szatirája szinte úgy hat, mint az önirónia, a saját megindulásának, a saját rokonszenvének fájó kicsúfolása. A kis genre Molnár legerősebb oldala, ebben tud legnagyobb lenni, minden tekintetben igazán művész, souverain ura mondanivalójának és formáinak. Eddigi pályája terméséből bizonyosan az effélék azok, a melyek legtovább fognak fennmaradni.

Mary. Egy kis regény viseli ezt a czímet s egy új irónő mutatkozik be benne: *Asbóthné Ferenczi* Sári. Egy leány regénye, egy német festőművésznőé, a kinek szivében heves hullámzást támaszt egy magyar fiatalember, nálánál ifjabb, másféle embertipusból való, úgy hogy észre sem veszi a leány szerelmét, szivesen együtt van vele, de minden bensőbb megindulás nélkül s könnyedén elhagyja, mikor megy vissza hazájába, hogy folytassa komoly, józan munkáját, berendezkedjék arra a normális polgári életre, melyre született. A leány szivéből csendesen szivárog a szenvedés, de összeszedi magát, leszámol szerelmével és férjhez megy egy derék, jóravaló emberhez. Csak akkor fogja el újra a gyötrő fájdalom, mikor már mint hervadt asszony újra találkozik a magyar fiúval, a ki épen nászútra viszi ifjú, virágzó feleségét. A történet beállításában, a hogy az alakokat megfogja, egymással szembehelyezi, határozott és érdekes talentum nyilvánul s nagyon sok finom érzésre való apró vonás is van a regényben. Az irónő tud látni, a mit meglátott, elevenen és frissen él a lelkében, a mi tulajdonság iróban fontos, az majd mind megvan benne. Csak a biztonsága hiányzik: a vonalak, melyeket rajzol, minduntalan félresiklanak, képeit, jeleneteit, melyek magukban véve sokszor szépek és meggyőzők, nem tudja egységesen, erős kézzel összemarkolni s ezért a regény széttöredezik s az elgondolás és megcsinálás között erős hézagok mutatkoznak. Bizonyos idegen hatásokat is le kell még vetkeznie; úgylátszik, sok modern német könyvet olvasott és azoktól kapott az ő műve is egy kis németes ízt, a mi nekünk, a kik nem tudjuk igazán, fentartások nélkül élvezni a modern német irodalmat, nem igen inyünkre való. A regény befejezése egészen kiérzik az egészből kislányos naivitásával és banálisan szentimentális kihangzásával. Mindezek ellenére a regény nem jelentéktelen munka, tele van olyan igéretekkel, a melyeket majd a jövőben számon kell kérnünk irónőjétől.

Lesznai Anna meséskönyve. *Lesznai* Anna, ki mint költő és mint finom és művészi himzett munkák tervezője és készítője egyforma megbecsülést szerzett, most egy pompás meséskönyvvel a gyermekek világa elé lép. *A kis pillangó utazása Lesznán és a szomszédos tündérországban* a czíme a könyvnek. Hangulatos előszó és egy szép mese van benne a kék pillangóról, a mely kibújt a gubójából és megkezdte útját a világ sok csodálatos dolgai között. A kicsinyek a mese szeretetteljes humorának fognak örülni, a felnőttek meg finom szólásainak, gyöngéd ötleteinek. És mindkét párt örülni fog a könyv ritka szép, művészi kiállításának. Lesznai Anna maga illusztrálta könyvét igen szép, gazdag és szines képekkel, melyek pompásan beillenek a mese hangulatába. Csupa virág, szin és gyöngéd vonal minden kép, magyarosságával a matyó himzések motivumaira emlékeztetnek a nélkül, hogy erőltetnék a népiességet. A szinek hangzatos muzsikája a képek tulajdonképeni tartalma, — a művésznő igazi művészi feladatot oldott meg bennük.

A «Jó Pajtás», *Sebők* Zsigmond és *Benedek* Elek képes gyermeklapja legújabb, deczember 28-iki számában, mely mint karácsonyi szám, a rendesnél jóval nagyobb terjedelemben és nagyobb diszszel jelent meg, felvonulnak a kedves lap legkiválóbb és leghirnevesebb munkatársai. *Endrődi* Sándor, *Endrődi* Béla, *Feleki* Sándor verseket irtak, *Rákosi* Viktor elbeszélést, *Benedek* Elek igen szép karácsonyi szinjátékot, *Sebők* Zsigmond befejezi *Dörmögő Dömötör* utazását a cserkészfiúkkal tutajon, *Márton* Ferencz és *Bér* Dezső egy-egy pompás képet rajzolt, *Bér* Böske kedves történetkét mond el, *Schöpflin* Aladár érdekes czikket irt, *Zsiga bácsi* bájos karácsonyi mókát mond el, *Szabóné Nogáll* Janka elbeszélést, *Dánielné Lengyel* Laura befejezi érdekes regényét. A *kis krónika* rovat apróságai, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A «*Jó Pajtás*»-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fill., félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal (IV. ker., Egyetem-utcza 4.).

Uj könyvek.

Mikszáth Kálmán hátrahagyott munkái. Emlékezések és tanulmányok. Budapest, Franklin-Társulat; ára 4 korona.

Kis hármaskönyv. Irta Molnár Ferencz. Budapest, Franklin-Társulat; ára szép vászonkötésben, 6 korona.

Mary. Regény. Irta *Asbóthné Ferenczi* Sári, Budapest, Franklin-Társulat; ára 3 K 50 fill.

Steckenpferd liliomtejszappan

BERGMANN & CO. gyártmanya TETSCHEN a. E. elérhetetlen hatásu szeplők eltávolitására és nélkülözhetetlen szer arcz- és bőrápolásra, mit számtalan elismerőlevéllel bizonyithatunk. Gyógytárakban, drogeriákban, illatszer és fodrász üzletekben 80 fillérért kapható. Szintugy páratlan hatásu női kézápolásra a Bergmann «Manera» liliomkrémje, mely tubusukban 70 fillérért mindenütt kapható.

TÁTRAFÜRED

TÉLI GYÓGYHELY. TÉLI SPORT ≡ REMEK TÉLI KLÍMA.

5½ klm. BOBPÁLYA. KORCSOLYAPÁLYA

Téli idény: DECEMBER–MÁRCZIUS

Prospektust küld A GRAND HOTEL IGAZGATÓSÁGA.

ASSZONYOK

zavaroknál, ha már mindent megpróbáltak eredménytelenül, ugy hozassák meg az orvosoktól elismert, fényesen bevált szert. Meglepő eredmény. Szavatolt ártalmatlan. Naponta hálairatok. I. erősségü M. 4·50, II. erősségü M. 6·50. — Diszkrét vámmentes szétküldés utánvéttel. Laboratórium F. Gutsche 673. Berlin C. 2.

MINDEN HÁZTARTÁSBAN NÉLKÜLÖZHETETLEN A

32 arany éremmel és a legfelső elismeréssel kitüntetett,

VILÁGHIRŰ „SCHÖBERL-ÁGY“

Éjjel 210 cm. hosszu, kényelmes ruganyos-ágy.

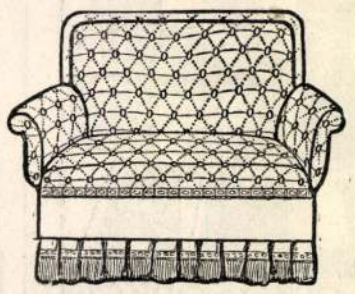

Nappal elegáns szék.

Használatban 184.000 darab. Kapható minden kivitelben. Szétküldés a világ minden részébe.

Schöberl Róbert udv. száll. cs. és kir. szab. gyára által

●● **Kizárólag: Budapest, Harisbazár.** ●●

Mivel ujabban többféle silány utánzatot hoznak forgalomba, felkérem a t. közönséget, hogy ilyeneket saját érdekében utasitson vissza.

Árjegyzék bérmentve. — Ugyanitt szabadalmazott ágygyá alakitható diványok, székek betegek részére, sodronyágyak és diszes diványpárnák kaphatók.

ZEISS

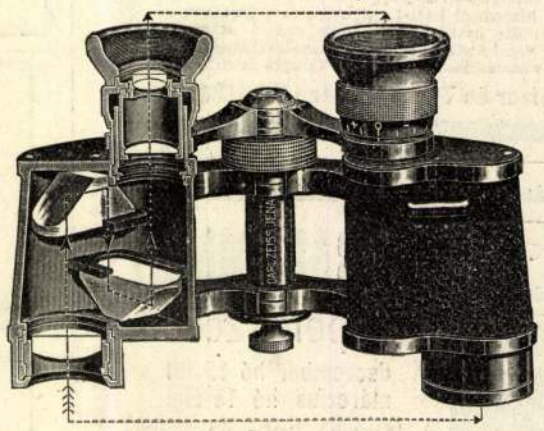

Tábori látcsövek és szinházi látcsövek.

Nagy fényerősség. — Nagy láttér.

UJ MODELLEK.

Eredeti árakon minden szakba vágó üzlet által beszerezhetők.

T. 404. sz. katalógus dijtalan.

CARL ZEISS Gesellschaft m. b. H. WIEN

IX/3., Ferstelgasse 1.

Gyárak: **Győr,** Jena, London, Wien, Riga.

MDK

Székely Bertalan

Drapéria-tanulmányok egy nagyobb falfestményhez. Székely Bertalan rajza. Repr.

Művészet, 1914. 346.l.

MDK

Székely Bertalan

Drapériatanulmany. Székely Bertalan rajza.
Repr.

Művészet, 1914. 345.l.

MDK

Székely Bertalan

Drapériatanulmány. Székely Bertalan rajza.
Repr.

Művészet, 1914. 347.l.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmány. Székely Bertalan rajza.Repr.

Művészet, 1914. 348.l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Drapéria-tanulmány. Rajz. Repr.

Szerző nincs. Rajzlapok félmult időkből.
Müvészet. 1914. 343.l. 35c-l.l.

Osztrák-Magyar monarchia irásban és képben című nagy műben nem egy rajza jelent meg, azoknak a fametszet technikájával készült reprodukciói a dolog természeténél fogva már nem mutatják az eredetiknek minden vonását hű közvetlenséggel. A most közölt rajzlapok azonban megadták a közvetlen bepillantás lehetőségét, látjuk rajtuk, hogyan, mily rendszer segítségével tanulmányozta a természetet, mik voltak azok az adott elemek, amelyekből heroikus tájképeit formálta.

Székely Bertalan, a nagy freskók mestere, itt közölt, aránylag kisméretű rajzai szintén nagy művek előtanulmányai, amelyek gondos elmélyedés és mélyreható tanulmány dolgában szinte páratlanok. Mutatják egy mester felkészülését nagyszabású dekorativ feladatok megoldására. A nagy sorozatnak csak néhány darabját mutatjuk itt be, hogy a közönség belélásson az előkészitő munkába, amelynek végső eredményeit nagy freskóiban bámulhatta. Egyazon alak kiformálása a cél s az adott esetben Székely Bertalan minden gondját arra irányította, hogy az alak mozdulatát mentül jobban kiemelje, hangsúlyozza a drapéria, amely elfödi. Székely kezén a drapéria nem volt soha valamely közvetlenül lefestendő objektum. Ha a drapéria rendesen elfödi a test kifejező mozdulatait, szerves tagozatát: Székely azon dolgozott, hogy a drapériát is úgy alakítsa, hogy az nem hogy elburkolja, hanem inkább kiemelje a törzs fordulatát, a tagokat. Neki ez eszköz volt egy mozdulatmotivum kiemelésére s hogy ez az eszköz mentűl engedelmesebb legyen, képeinek minden egyes alakjához előbb sokféle változatban rajzolt drapéria-tanulmányokat, míg végre a redők járását és esését úgy tudta rendezni, hogy kitűzött kompozicionális célját elérje. E rajzok bizonyára kitünő ujjmutatások e nagy mester kompozicióinak megértéséhez s reprodukciójukat bizonyára szivesen veszik az érdeklődők.

DRAPÉRIATANULMÁNY. SZÉKELY BERTALAN RAJZA

Rajzlapok félmult időkből.
Művészet 1914.
Herzó nincs.

A MONUMENTÁLIS SZOBRÁSZAT ALAPTÖRVÉNYE

Künn a szabadban, térségben áll egy szobor, melyet már messziről megközelíthetünk és közelebb jöve egyre szemmel tarthatunk, hullámzó, vibráló levegő veszi körül, fénybe, ragyogó, mozgó, állandóan változó fénybe van állítva, mely minduntalan felbontani, magába temetni akarja a formákat, küzd velök és ez a küzdelem élethalál harc. A formáknak kell győzniök. Hogy sikerülhet ez? Az emlékmű anyaga szerint más-más feltételek alakulnak ki. A levegő hatása márványra és bronzra különböző. Nem természetes-e, hogy mindezek a körülmények bizonyos feltételeket teremtenek, melyekkel a szoborműnek számolnia kell, nem világos-e hogy alkotójának mind ezt folyton számba kell vennie, már alkotás közben; hogy látnia kell művét a helyszinére oda képzelve, hatóformájában, amelyben dacolnia kell majd az idők járásával.

Itt kell keresnünk tehát a monumentális szobor alaptörvényét, melyet bővebben Fadrusz Jánosról írt nagyobb munkámban kifejtettem, s egy részletét most bemutatom.

A szobor felállításából indulok ki.

A szűk térben felállított, tehát közelhatásra számító műalkotás a részletek finomságát, a körüljárás révén a különböző nézetek figyelembevételét, tapintási érzékünk gazdag kielégítésére erős modellirozást, a nézetek egymáshoz való viszonyainak finom kiszámítását követeli. Konkrétumok izgatják a művész képzeletét. Folyton szem előtt kell tartania tehát a kialakulható profilokat, nem egyedül a távolsági képet, hogy az alakot minden oldalról egyformán jelentősnek, kifejezőnek alakíthassa. Igy dolgozik Rodin. Ő nem síkokat, de a folyton váltakozó profilokat keresi, a mélységeket figyeli, a tárgyak valeurjeit számítgatja ki, a fényhatások alatt változó formaalakulásokat, konturbomlásokat is egyre számba véve. Szóval felhasználja a véletlen adottságot s kifejezi a véletlen hatásokat is. Sőt, talán még keresi is őket.

A nagy térben felállított, távolsághatásra számító műalkotásra a nagy körvonal megőrzése azonban létkérdés. A művésznek arra kell igyekeznie, hogy érzését egyetlen egy en face-nézetbe összeszorítsa, s ezért nem a renaissancekori felállítási mód: a szobornak a tér közepére való állítása a kedvező a monumentális emlékműnek, hanem az architektonikus, amikor építészeti hátteret kap és ott, reliefszerűen, a

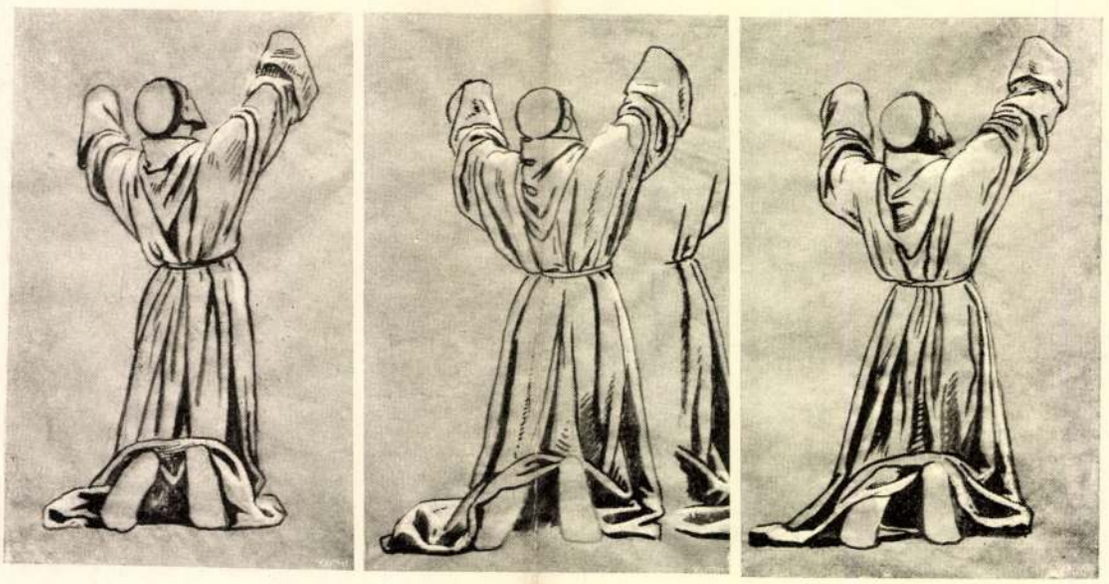

DRAPÉRIA-TANULMÁNYOK
EGY NAGYOBB FALFESTMÉNYHEZ

SZÉKELY BERTALAN
RAJZA

maga teljes terjedelmében, kiterítve, de egyetlen uralkodó konturba fogva, a távolsági kép egyetlen képsíkjába foglalva jelenhetik meg előttünk.

A tér közepén való felállítás még a konkrét képzeletű művész kerek szobrának, a ronde-bosse-ban dolgozott műnek sem használ, de a monumentális hatást egyenesen lefokozza azáltal, hogy a mozdulatot nem köti egyetlen egy szemponthoz. Nagyon ritka ugyanis ez egyértékű többnézetűség, szinte lehetetlenség, főleg csoportnál, hol az egymást érintő, egymás mellé állított és egymásba belekapcsolt alakok világos tagolást, kellemes ritmust, nemes egyensúlyt rendesen csak egyetlen egy főnézetben nyernek, s a művész örül, ha gondolatát egyszer, de teljes közvetetlenséggel kifejezhette. Mert a csoportnál nem elégséges az alakok közös mozgáscélja, mint a Zsarnokölők csoportjánál, zárt mozgásösszefüggésre kell törekedni, amikor egyik alak a másikra hat, s az egyiknek mozgása szükséges kiegészítője lesz a másiknak, mikor is a mozgás érthetővé csak egy-egy főnézetben válik teljesen, ott, hol a zártság megőrzése sikerült, ahol a csoport — szemben a térrel, ahová elhelyezték — külön téregység, jelenségösszefüggés, ritmusosan tagolva. Hogy e törvényszerűség mellőzése — főleg a monumentális szobrászatban — milyen eltévelyedésre vezet, mutatja Rodin Calaisi polgárok-ja, melyet sehol sem lehet egészében látni és minden megkapó részlet szépsége ellenére, mint egység csupa zavar, átvágás, alakok egymás eltakarása.

Rodin itt egyetlen egy érzésnek különböző kifejezését, a szenvedésnek, a megalázó megadás gesztusának egyéni változatait ábrázolta, — amint azokat a véletlen, a lélek sajátosságaiban gyökeredző hajlamok alapján kiváltja. Kiváltja egymás mellett, egymásra való hatás és minden kapcsolat híjján. Őt a változatos sokféleség, nem az egységes változatosság érdekelte. Igy jött létre ez az organizálatlan tömeg, mely monumentális hatást nem tud kiváltani, mert nem ad elvonatkozást a véletlentől és egységbe vonást az egyetlenségbe, ellenkezőleg csupa véletlenszerűség, zavar, alakok egymás eltakarása.

Hogy a levegő összefoglalja a formát? Ezt a védelmet egy német költő, Rilke szavalja Rodin mellett, a forma összekapcsolást egyenesen fölöslegesnek jelentvén ki, mert ennek a helyébe az átvágás lépett, melyet a mindent átölelő levegő enyhit.[1] Ez szerencsétlen érv, a szobrász nem veheti tényezőnek a levegőt, csak a levegő hatása alatt változó formaváltozatokat, a kialakuló profilokat, a részletek egymásutánját, amint azok a levegő-égben adódnak. De a formák kapcsolatait, vonatkozásait — pláne szabad térben fölállított szoborműnél — kezdettől fogva látnia kell, ha egységes monumentális hatást akar. Rodin erre nem képes. Ő for-

[1] Rilke: Rodin. Insel-Verlag. 65. lap.

DRAPERIA-TANULMÁNY

SZÉKELY BERTALAN RAJZA

máit egyenkint látta meg és egyenkint adta, amint a véletlen teremtette őket. Rend, organizmus, kapcsolat és egység híjján. Egyenesen ezt kereste. Ezt pedig nem lehet védeni. Rodin nem is akarja, — ellenkezőleg a véletlenszerűséget fokozni akarta azzal, hogy csoportját minden piedesztál nélkül, oda akarta állítani a Calaisi városháza elé, a tér közepére, mintha alakjai, — elvegyülve a piaci néppel, — most indulnának a hódító elé, nagy áldozati útjukra. A hatás így tisztán véletlenszerű, mondhatnók panoptikumszerű lett volna. S hogy a Calaisi polgárok egy kertbe és piedestálra állították fel a szobrot, soha meg nem bocsátotta nekik. Ez csak azt bizonyitja: mily öntudatosan dolgozik Rodin, mennyire tudja, hogy művészetének lényege nem a monumentálitás, mely egységet, de az intimitás, mely részhatásokat keres. Nem összhatásra dolgozik, hanem részlet-szépségre, mely újabbnál újabb izgalmakba kergeti bele a nézőt, soha meg nem nyugtatva őt. A monumentális szobor, mely a szabad tért akarja dominálni, egészen más ideát szolgálhat. Meghatni, elragadni, de megnyugtatni is akar egyszerre. Hogy ezt elérhesse, kell, hogy összhatásra törekedjék legelsö sorban, hogy pedig összhatása legyen az attól függ, hogy egy szempillantásra eligazodhassunk rajta. Mi az, amit legkönnyebben felfogok? A geometrikus, egyszerű forma, a háromszögbe vagy négyszögbe foglalt kompozicióséma, ahol a sok rész azonnal egységbe kerül, hol az egészet részleteivel együtt azonnal felfoghatom.

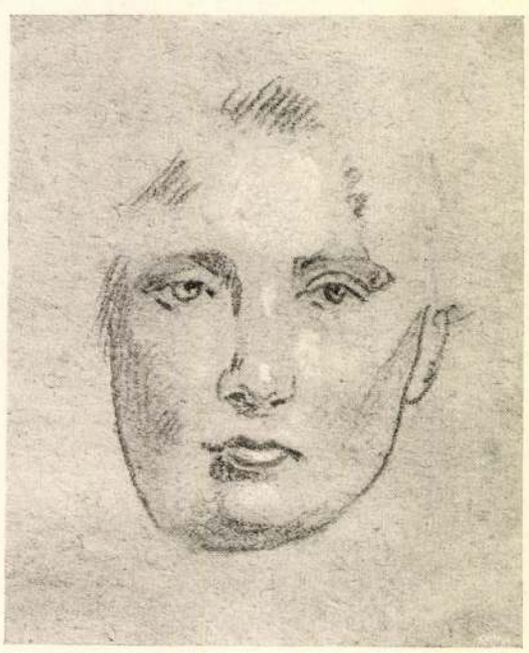

TANULMÁNY SZÉKELY BERTALAN RAJZA

Az egyiptomiak érezték, a görögök tudták az aritmetika és a geometria jelentőségét a kompozicióban. Az aritmetika a kellemes proporciókra, a geometria a kedvező vonalharmoniákra ad útbaigazítást. A művész, ki a «kedvező,» — a «kellemes» hatásokat keresi, — a kutató művész mindenkor felösmerte az egyszerűben, az ökonomikusban rejlő elementáris hatásokat.

Igaza van tehát Hildebrandnak, ki mint abstraktképzeletű művész, a monumentális szobrászat elveit nemcsak felösmerte, de rendszerbe is foglalta, hogy a nagy monumentális hatás csak úgy áll elő, ha ezt az organizált egységes képsíkot felépíteni sikerül, még pedig minél egyszerűbb geometrikus formában. Ha nem sikerült, — folytatja Hildebrand — «akkor mind kevésbbé jelenik meg az alak mint tiszta képjelenség, s minden egyes nézetet, mert egyik sem zárt egység, a következővel akarunk megmagyarázni, miáltal körben forgunk az alak körül anélkül, hogy megkaphatnók azt, ami a szemlélet számára igazán felfogható.»[1] Hogy ilykép a monumentális hatás elvész, igen természetes. Mert e hatás feltétele a nyugalmas szemlélet lehetőségének megteremtése, hogy egészen beleolvadhassunk az esztétikai látásba, szemben a természetnek zavaros hatásával, melyet éppen a művészet organizál, tiszta látóképzetet teremtve és a köbszerűség, a testiség nyugtalanító hatását eltüntetve.

Ezzel szemben Rodin, ki mint konkrétképzeletű művész, a szűk térrel számoló, könnyen megközelíthető és így részletében is megfigyelhető szobrászat elveit nemcsak felösmerte, de igen sokszor élesen formulázta is, éppen a testiség képzetének előidézését, a köbszerűnek, a formák plasztikai erejének, a mélység megteremtésének izgalmas hatását tartja a szobrászat legfőbb feladatának. Ez adja meg a formáknak az erőt és szélességet, szemben az akadémizmus lesimított, hideg formátlanságával, Ezért játszik Rodin művészetében oly nagy szere-

[1] Hildebrand: A forma a művészetben (Modern könyvtár) 42. lap, de a fordítás kijavitva.

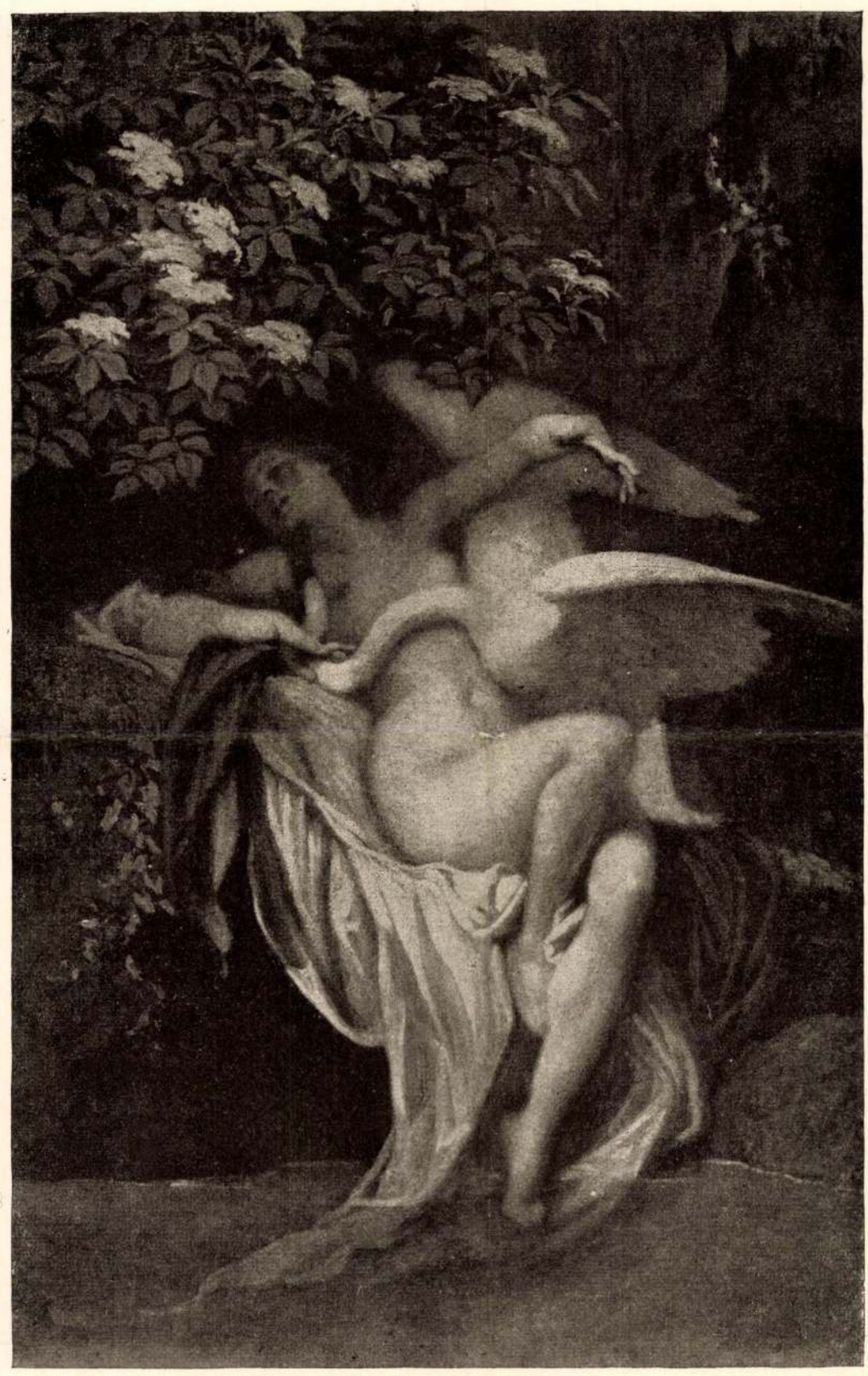

LEDA
SZÉKELY BERTALAN OLAJFESTMÉNYE

SZÉPMŰVÉSZETI
MUZEUM

máig csupán történeti kompoziciók képviselnek. Aki a magyar művészet multjának azzal a nagyon érdekes fejezetével akar foglalkozni, amely Székely Bertalan művészete körül forog, vagy akár csak egy pillantást akar vetni Székely művészetének gazdagságába, az muzeumunk gyüjteményében nagyértékű, de igen egyoldalú anyagot talál, s első sorban nehány magángyüjteményre, nevezetesen Ernst Lajos és Wolfner Gyula urak gyüjteményeire, de főképen Lándor Tivadar úr kitünő kollekciójára van utalva, amely utóbbi szerencsére a muzeumra néz örökségül. Székely oeuvre-jének kiegészítése és felfrissítése tehát egyik legaktuálisabb tennivalója muzeumunk modern osztályának, s így Glück Frigyes úr adománya, melynek révén Székelynek első akt-kompoziciója jutott a Szépművészeti Muzeum gyüjteményébe, több egy átlagos ajándéknál: jelentős tett, mely a muzeum törekvésével találkozva, a jövőbe mutat utat.

Az ajándékozott festmény abba a Leda-sorozatba tartozik, melyen 1873 körül dolgozott Székely. 1911-iki hagyatéki kiállításán ugyane tárgygyal foglalkozó négy kész festménye, kilenc olajvázlata és egy akvarellje volt kiállítva, melyekhez két krétarajz és egy ceruzával rajzolt mozdulatkompozició járult. A mi példányunk az, melyet a katalógus «Leda barna-fehér draperiával» megkülönböztetéssel jelölt meg; egy olajban festett tanulmány, melyet ugyane Ledának balkezéhez készített a művész, Lándor Tivadar úr tulajdona, s a kiállításon nem szerepelt. Képünket közöljük reprodukcióban addig is, amíg Székely elszórva levő többi Leda-kompozicióinak és vázlatainak összeállítása a tárgynak tüzetesebb megbeszélését teszi lehetségessé. P. E.

Az «ISASZEGI CSATATÉR» MUNKÁCSY MIHÁLYTÓL. A kis olajfestmény, melyre ezúttal a nyilvánosság figyelmét felhivni óhajtjuk, mindezideig amolyan számkivetésfélében élt. Nem azért, mintha nem ismerték volna, mert hiszen 1900 óta van az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum tulajdonában. Ki is volt állítva jó ideig. (Igaz ugyan, hogy nem megfelelő helyen, mert a második emeleten függött, egy rejtett homályos sarokban.) Aki ismerte, nem tartotta érdektelen darabnak. A művészeti értékek azonban állandóan revizióra várnak. Mindig azt kivánják, hogy új szempontokból nézzük őket. Az új szempontok felállítása pedig az idők változásától függ.

A régi csataképek most persze ugyancsak aktuálisak. Nemcsak azért, mert érdekes összehasonlítási anyagot szolgáltatnak a mai haditettekhez, hanem mert egyáltalában fogékonyabb szemmel nézzük őket. Történelmi érzékünk fejlődését rendkívül előmozdítják a mostani beláthatatlan horderejű események.

Az 1848—49-iki szabadságharc jelentősége pedig a mai világháború mértékével mérve sem tűnik fel kisebbnek. Nagyapáink küzdelmére ma is úgy tekintünk vissza, mint a magyarság legnagyobb tettére. Most is azt tartjuk legnagyobb háborunknak, mert abban a magyar nemzet, a magyar faj, minden erejével, minden érzésével résztvett. Olyan vihar volt a negyvennyolc, mely

MUNKÁCSY MIHÁLY
TANULMÁNY AZ «ISASZEGI CSATATÉR» KÖZÉPSŐ CSOPORTJÁHOZ

SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM

MAGYAR MANNHEIMER GUSZTÁV VÁZLATKÖNYVÉBŐL

Építészeti szakbizottság: Előadó: Vágó József, helyettes előadó: Hikisch Rezső. Tagok: Hültl Dezső dr., Lajta Béla és Málnai Béla.

Művásárló bizottság: Előadó: Dudits Andor, helyettes előadó: Thury Gyula. Tagok: Andrássy Gyula gróf, Benczúr Gyula dr., Berzeviczy Albert, dr., Forster Gyula báró, Hadik Barkóczy Endre gróf, Hauszmann Alajos, Róna József, Szmrecsányi Miklós dr., ujpesti Wolfner Gyula és Zala György.

Gazdasági bizottság: Előadó: zólyomi Wágner Géza dr., helyettes előadó zólyomi Wágner Ödön dr. Tagok: Egger Gyula, Glück Frigyes, Kisfaludi Lipthay Kornél, Kohner Adolf dr. báró és Lederer Sándor.

Jogi bizottság: Előadó: Végh Arthúr dr., helyettes előadó: Bárczy István dr. polgármester. Tagok: Forster Gyula báró, Kisfaludi Lipthay Kornél és Rudnyánszky Béla dr.

A társulat ellenőrévé közfelkiáltással ismét Glück Frigyest választották.

A választások után a választmány a juryválasztás határidejét május 20-ikára tüzte ki és a szavazatszámláló bizottságba Bosznay István, Bruck Miksa és Déry Béla festőművészeket és Tóth István szobrászművészt küldte ki.

A választmány a közgyüléstől nyert felhatalmazás alapján néhai Andrássy Dénes gróf alapítványa alapítólevelének a kiállítására és aláírására a társulat elnökségét kérte fel.

Az 1915/16. ÉVI JURYK. A művészek a jövő művészeti esztendőre a juryket a következőleg választották meg:

Szabadművészek Csoportjának festő juryje: Előadó: Szlányi Lajos, helyettes előadó: Herrer Cézár. Tagok: Karlovszky Bertalan, Szinyei Merse Pál és dobai Székely Andor. Póttagok: Bruck Miksa és Nagy Vilmos. Szobrászok juryje: Lányi Dezső, Róna József és Zala György. Póttag: Kisfaludi Strobl Zsigmond.

Független Művészek Csoportjának festő juryje: Előadó: Kézdi Kovács László, helyettes előadó: Pentelei Molnár János. Tagok: Endrey Sándor, Glatter Gyula és Koszkol Jenő. Póttagok: Déry Béla és Nádler Róbert. Szobrászati jury: Damkó József, Holló Barnabás és Horvay János. Póttag: Kallós Ede.

Építészeti jury: Hikisch Rezső, Janszky Béla, Lajta Béla és Málnai Béla.

A SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM KÖZLEMÉNYEI

SZÉKELY B. LEDA-KÉPE. — GLÜCK FRIGYES AJÁNDÉKA. A fővárosnak egy kitünő polgára, aki a művészetért mindig kész az áldozatra, a Szépművészeti Muzeumnak ajándékozta Székely Bertalannak egyik szép Leda-kompozicióját, s ezzel olyan ponton tett szolgálatot az intézetnek, ahol kapóra jött a támogatás. A Szépművészeti Muzeumnak magyar gyüjteménye igen becses, de tervszerű revizióra szorúl. A régibb nemzedék buzgón és szerencsésen szedte össze művészetünknek sok alapvető jelentőségű, történeti súlyú termékét, s szerény eszközökkel olyan örökséget gyüjtött számunkra, amelyet nem lehet eléggé megbecsülnünk. Azonban minden gyüjtésen meglátszik az illető kor érdeklődésének iránya, s a mi érdeklődésünk természetesen igen sokban más, mint elődeinké volt. Revideálnunk kell tehát a mult értékeit, nem azért, hogy elvessük mindazt, amit előbb becsesnek hittek, hanem hogy gyarapítsuk a régibb gyüjtést azokkal az értékekkel, amelyeket mi látunk meg a mult művészetében. Csak egy példát említve, mely egyúttal a legbeszédesebb: az állam éveken át a nagy kompoziciók, különösen pedig a történeti kompoziciók gyüjtését tekintette első kötelességének. Nem vádképen mondjuk ezt; az eljárás megfelelt a kor szellemének, s eredményes is volt: ennek köszönhetjük, hogy a 60-as és 70-es évek művészetének ilyenfajta főbb termékei szinte hiánytalan teljességben jutottak az ország tulajdonába. De lehet-e kétségünk a felől, hogy ugyane kor művészeinek más karakterű, tárgyban és szellemben másfajta munkáira is szükségünk van, olyanokra, amelyek alkalmasak arra, hogy megtörjék a gyüjtemény eme részének egyhangúságát, s egyszersmind olyan oldalról is jellemezzék a művészeket, amelyet a nagy kompoziciók nem világítanak meg s néha nem is sejtetnek. S itt senkinek a neve sem kinálkozik jobban említésre, mint a Székely Bertalané, akinek egyetemesre törekvő szelleme a festészetnek minden ágában nemcsak kisérletezett, hanem mély és komoly értékeket is hozott létre, s akit muzeumunkban mind-

Művészet 1915

MDK

Székely Bertalan, festőművész

Lakos Alfréd: Egy csendes ember halálára. Pesti Hirlap. 1914. jun.7. 66-67 l.

MDK

Margitay E: A Műhely kiállítása. Magyar Iparművészet. 1908. évf. 347-349 l.

MDK

Székely Bertalan

Petőfi illusztráció, akv.

Szt. György Céh XVII. auk. 1914. márc.

7o 1.

ines virágcsokrok
eissener Porzellan.
nd bunte Blumen-

mezőkben virág-
r Porzellan, Gold-
ldern. Schwerter-

el váltakozó kínai
eissener Porzellan.
Blumenguirlanden

na, ruháján arany
ener Porzellan und
Kleid mit goldenen
rh.
a XIII. táblán.)

Almafa alatt gavallér és hölgy almakosárral, a fán

359. **Bika,**

kutyák által hajszolva, színes höchsti porcellánszobrocska. Vörös jegy. XVIII. sz. — STIER von Hunden gehetzt, aus Höchster Porzellan mit bunter Bemalung. Rote Marke, XVIII. Jahrh.

(Illusztrálva a XIII. táblán.)

360. **Csésze aljjal,**

bayreuth-porcellán, hengeres alak, arannyal keretelt négyszögű mezőben színes tájkép. XIX. sz. e. f. — SCHALE MIT UNTERTASSE aus Bayreuther Porzellan. cylindrische Form mit goldumrahmter farbiger Landschaft in rechteckigem Felde, Erste Hälfte XIX. Jahrh.

361. **Szoborcsoport,**

színes ludwigsburgi porcellán. Rocaillos talapzaton, bárányok közt pásztor és pásztorleány. Kék jegy, 1770 tájáról. — BUNTE GRUPPE aus Ludwigsburger Porzellan. Schäfer und Schäferin zwischen Lämmer, auf Rocaillensockel. Blaumarke. Um 1770.

362. **Két fedeles csésze aljjal,**

ludwigsburgi porcellán, háromoldalú hasábalak, oldalain és az aljon biborszínű tájképek, fedelének gombja szárnyait kiterjesztő griff. 1775 tájáról. — ZWEI DECKELSCHALEN mit Untertassen aus Ludwigsburger Porzellan, von dreieckiger Form. Seitenwände und Untertassen mit purpurfarbenen Landschaften bemalt. Am Deckel Griff mit ausgespannten Flügeln als Knauf. Um 1775.

363. **Három csésze aljjal,**

ludwigsburgi porcellán, domború pikkelydísszel és színes

Székely Bertalan

A Hölgyfutó - 1914. 3-4 sz.

XVIII. aukció.

912. SZÉKELY BERTALAN: Petőfi illusztráció Akvarell. 12×12 . 80

Székely Bertalan festő

Budapesti Szemle CLXI.
1915. 321-346.o. Berzeviczy
Albert: A háború a képző-
művészetekben

SZÉKELY BERTALAN

Az erdő éjjel. Olajf. 4ox54.
Fürdeni készülő nő. Olajf. 2ox27.

Szent György Céh XVII.aukc.1914.márc. kat.
66.oldal

Székely Bertalan

"A turáni átok" az a magyar fátum, ami a legtalentumosabb művészeinket kikergette, üldözte a külföldre. Négy művészt sorol fel a cikk: Zichy Mihályt, Munkácsy Mihályt, Madarász Viktort, akit vaskereskedésbe és Székely Bertalant a "professzorság gályarabságába".

A HÉT, Bp. 1915. márc. 21.
XXVI. évf. 12. sz. 143. lap.

MDK

Székely Bertalan

Leda, repr.

RE.

Székely B. Léda-képe. Művészet 1915. 276-277.l.

MDK

Székely Bertalan

Müvészet 1915. évf. 166.l.

MDK

Székely Bertalan

Az 1867-iki koronázási ünnep. Ferenc József király fogadja az országgyülés hódoló küldöttségét, repr. Rajz

A királyi pár a fővárosi polgárság báljan a Vigadóban, rajz. Repr.

Uj Idők 1916. XXII. 53. sz. 651,654.l.

Székely Bertalan, festöm. MDK

Az idösebb nemzedék legtöbb tagját bizonyos szálak a "müncheni iskola"-hoz füzik. Ezek közé tartozik ö is.

Mügyüjtö révén szerepel itt a nagymester.

A városi müvész sorsjáték kiállitása.
Müvészet.1915. 337.338.l.

Székely Bertalan

I. Ferenc József
koronázási ezüje,
akvarell fentitől,
repr.

Vas. zip. 1916. 760 l

Szalay Imre V. 221.

Székely Bertalan

rod

Bölöni György:

A Vár a koronázás
előtt. Világ 1916.
dec. 30.

Korea III. 164.

Székely Bertalan

l.

Szabómagyfest.

220 — 230 l.

5 kejpel. –

Szabó László: Magyar festőművészet. Bp. 1916. 220–230. l. (Kéjekkel)

RAFIKA

ÁGAK
TÉSÉT SZOLGÁLÓ

KIADJA
LÓS

M

Székely Bertalan

vród
2

~~Lázár mnjövője~~

~~27. l.~~

Lázár Béla: A magyar művészet jövője. Bp. 1916. 27. 79, 81. 158. l.

MDK

Székely Bertalan

I.Ferenc József koronázása

Koronázási kiáll. Tört. Képcs.1916.dec.

MDK

Székely Bertalan

Lotz Károly emlékkiáll. katalógusa. Ernst Muz.kiáll. XX. Bp. 1916.

Székely Bertalan

emlékbeszéde Lotz Károly-
ról. Megjelent a Lotz
Károly emlékkiállítás kata-
lógusában. Ernst Museum
kiállításai. XX. Bpest 1916.

Lásd Lotz csomagjában

Butorok és lakberendezés
művészek tervei szerint.

A mintatermeink szives
megtekintését kérjük.

Székely Bertalan

2 db tanulmányfej

Művészi Interieurök rt. I. mk. 1917, márc.

4 l.

Székely Bertalan

lásd

Szépm. Muz.
a graf. ord. 26. Kiáll.
Székely Bertalan graf.
munkái
Bp. 1917.

Könyvtáramban
a Szépm. Muzeum
Katalogusai
között

MDK

Székely Bertalan

Ungarn. Bp. 1917. 453,454.l.

Székely Bertalan

Tövis: "A Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei" cimmel irja: eddig, csak nagy, de éppen ezért hüvösebb kompozicióival volt képviselve, de akinek egész nagysága és elvonult remetesége mellett, kétszeresen csodálatos modernsége, csak most fog kitünni, Lándor Tivadar nagylelkü adománya után, mely egy külön teremre való remekmüvel gazdagitotta a muzeumot.

A HÉT, Bp. 1917. május 27.
XXVIII. évf. 21. sz. 354-355. lap.

Székely Bertalan

Parkrészlet, of

Szeged 1917

sziveskedjenek.

Maradtam kiváló tiszteletem

kifejezése mellett

Földváry Jenő

nagybirtokos

MDK

Székely Bertalan

Léda

V. László és Cillei

Művészet 1917. 61.l.

Székely Bertalan

A Szépmüvészeti Muzeum Székely-grafikái 3025 lappal gazdagodtak,-Lándor Tivadar áldozatkészségéből,-közli a Müvészet c. rovat. "A felbecsülhetetlen értékü anyagból" most száz darabot kiállitott a Muzeum. A cikkiró a méltatás mellett elszomorodva irja, hogy "mennyire félreértett és hangjától megfosztott volt mindig a mester, holott minden ceruzavonása, félredobott papirja mélységes hittel és gyönyörüséggel örökitette meg gondolatait.

A HÉT, Bp. 1917. dec. 3o. XXVIII. évf. 52. sz. 83o-831. lap.

Székely Bertalan

Az Ujság 1917 dec. 23

1917 XII 23.

KÉPZŐMÜVÉSZET.

** **Székely Bertalan grafikai munkái.** (Lándor Tivadar gyüjteménye.) A Szépmüvészeti Muzeum bemutatja egy teremnyi részét annak az óriási grafikai anyagnak, melyet Lándor Tivadar tanitványi kegyelettel és hüséggel őrzött meg Székely Bertalan hagyatékából. Háromezernél több lapot számlál Lándor gyüjteménye, azonfelül nagyértékü festményeket, melyeknek legkülönbjei már régebb ideje a muzeum ujabb szerzeményeinek kiállitásán láthatók. Igen tanulságosan kerültek velük most szomszédságba Székely rajzai és festett vázlatai, közülök is azok, melyek kész alkotásokká fejlesztett állapotukban a szomszédos termekben függnek. Bár mennyiségre csak elenyésző része a kis kiállitás Lándor gyüjteményének, mégis kitünő fogalmat ad annak egész anyagáról, mert a mester müvészetének minden stádiumát és technikáját bemutatja rajta, azonfelül Székely képzeletének járásába és tervező logikájának müködésébe is betekintést nyit. Elcsodálkozva láthatja benne a mai, inkább rögtönözve, mint tervezve dolgozó müvész, a rendszeres müvészi gondolkodásnak egész menetét, egy-egy kép keletkezésének minden fázisát, a mint alakulásukat egy kiválóan tudatos agyvelő figyeli, ellenőrzi és megbirálja. Sokkal kisebb a helyünk, semhogy részletesebben foglalkozhatnánk ezzel a nagyon érdekes kiállitással. De be nem fejezhetjük beszámolónkat, a nélkül hogy Lándor Tivadarnak az egész magyar müvészet nevében ki ne fejezzük hálánkat, hogy nemcsak szeretettel megőrizte, de teljes egészében a nemzetnek ajándékozta gyüjteményét. Székely Bertalan jövő dicsőségéért senki sem tett nála többet. A kiállitás tanulságos rendezése Hoffmann Edit dr. érdeme. *(c. a.)*

elől térdnadrágos férfi hosszu bottal. Erdély,
Zinndeckel, auf der Stirnseite Mann mit langem

én elől szinesen kádár. Erdély, XVIII. sz. —
der Stirnseite Böttger. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

gos férfi bottal. Osztrák, XVIII. sz. — Krug,
n mit Stock. Österreich, XVIII. Jh.

zitéssel. XVIII. sz. — Krug mit Zinndeckel.
III. Jh.

én elől hegedülő férfi. Erdély, XVIII. sz. —
der Stirnseite geigender Mann. Siebenbürgen

rna szinben épületek. Magyar, XVIII. sz. —
Ungarisch, XVIII. Jh.

erezdes, 3 szines csokorral. Erdély, XVIII. sz.
nd 3 Blumensträusse. Siebenbürgen, XVIII. Jh.

elől lovastiszt szinesen. Erdély, XVIII. sz. —
er Stirnseite Reiterofficier farbig. Siebenbürgen,

ől ugró szarvas. Erdély, XVIII. sz. — Alvincer

Székely Bertalan

vod

Pesti Hirlap 1917 máj. 17.
(Ajándék a Szépművészeti Múzeumnak.)

Lándor Tivadar odaajándékozta Székely műveiből álló nagyértékű gyűjteményét.

100-nal több olajf.
2000 több akvarell, rajz stb.

Nagyrészét átadta, a többit halála után adják át.

U. 2115.

MDK

Székely Bertalan

Kis fiu képmása.Repr.

Vas,Ujság 1917 21.sz.34o l.

Székely Bertalan

Fakas Zoltán. Székely Bertalan rajzainak kiállítása. A Cél. 1918. 12. l.

Vasárnap
17
Kat. Rogate

MÁJUS 31 NAP

Prot. Paskál

Hétfő
18
Kat. Venanc

Prot. Erik

Kedd
19
Kat. Cölesztin

Prot. Ivó

Szerda
20

Prot. Bernát

Székely Bertalan

Kis fin képmása
c. képe repr.

Vas. Zsp. 1917 3401

ekkor meg a
képzőmvészeti Múzeum
tulajdon volt,
utóbb a Dános
Gyűjtemény be Ezrult
Én restauráltam

Orsógomb, ősi / VII. 106.

MDK

Székely Bertalan

Özv. Pfeffer Ignácné arcképe. Repr. Székely Bertalan műve.

Évkönyvei, Az O.M.Szépművészeti Múzeum. I.köt. Bpest. 1918. 24.l.

MDK

Székely Bertalan

Zrinyi kirohanása, vázlat

Állami képletétek a Nagyváradi Muzeum számára.
Muz.és Könyvtári Ért. 1918. 158.l.

MDK

Székely Bertalan

Felvinczi Takács Zoltán: Hollósy Simonról.
SzM Évk. I. köt. 1918. 151-177. l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Lándor Tivadar csodált mesterének képeiből, vázlataiból, sokféle kisérleteiből a leggazdagabb gyüjteményt állitotta össze s ezt nemrég a Szépm. Muz.-nak ajándékozta. Igy véglegesen kibontakozhatott az a Székely, akit müveinek hagyatéki kiállitásán csak rövid időre pillanthattunk meg.

Petrovics Elek: A Szépm.Muz.ujabb szerzeményei.
Evkönyvei. Az O.M.Szépm.Muz. - I.köt.Bpest 1918.]
184.]

Székely Bertalan

A Szépmüvészeti Muzeum grafikai osztályán bemutatott rajzai, kompoziciói, vázlatai és portréi "kivételes kvalitásról" tanuskodnak, de hidegnek, nem közvetlennek tartja őket kritikájában Kázmér Ernő: "Két kiállitás" cimmel, amely a Szépmüvészeti Muzeumban és a Szalonban bemutatott müveket ismerteti. Külön kiemeli nagyszerüen végiggondolt, kifinomultan befejezett arcképeit.

A HÉT, Bp. 1918. március lo.
XXIX. évf. lo. sz. 154-155. lap.

MDK

Székely Bertalan

Forrás

Hajna

Művészet 1918. 14.1.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

egész kis kollekciót kitévő tusz,pasztell, kréta, ecsetrajzzal volt képviselve Székely Bertalan művészete.

Művészet.1918. 23.old.

MDK

Székely Bertalan

Zrinyi kirohanása

V. László

Ágnes asszony

Müvészet 1918. 14.1.

Székely Bertalan festö.

ARS UNA.1923/24.II.évf.202/203.1.

Festészet.

Rottenbiller Lipót, festette Székely B.

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 202-203. l.

Festészet.

Női tanulmányfej, festette Székely Bert.

ARS UNA. 1923/24. II. évf. 202-203. l.

Magy. Nemz. Renaissance Társ. IV. aukciója. Bp. 1923

59

diófa- és diógyökérborítással, három fiókkal. XIX. sz. k. — COMMODE, Nussholz und Nusswurze, politiert, mit drei Laden. Mitte XIX. Jahrh.

950. **Asztal,**

különböző fákkal borított és berakott lapján barok-diszitmények. XVIII. sz. e. f. — TISCH, die Platte mit verschiedenen Hölzern furniert und mit Barockornamenten intarsiert. Erste Hälfte XVIII. Jahrh.

951. **Asztal,**

kerek, fényezett cseresznyefaborítással és jávorfaberakással, lapján körül osztott sávban stilizált virágdisz. XIX. sz. e. f.— TISCH, Kirschholz, politiert, mit Eschenholzintarsien, runde Platte mit einem Fries von stilisierten Blumen. Erste H. XIX. Jahrhundert.

952. **Asztal,**

különböző fákkal borított, négy lefelé keskenyedő lábbal. XIX. sz. e. — TISCH, mit verschiedenen Hölzern furniert. Auf vier nach unten sich verjüngenden Füssen. Anf. XIX. Jahrh.

953. **Asztal,**

cseresznyefaborítással. XVIII—XIX. sz. — TISCH, Kirschholz, politiert. XVIII—XIX. Jahrh.

954. **Állóóra,**

aranybronz, felrakott emblémákkal. Svájc. Empire. — STANDUHR, Goldbronze, mit aufgelegten Emblemen. Schweiz. Empire.

955. **Két ruhaszekrény,**

fényezett kőrisfaborítással. Ajtaján hullámos keret, a párkány alatt tojássor. 1860 tájáról. — Zwei KLEIDERKASTEN, Esche, politiert. Die Türe mit gewellter Füllung, unterhalb des Gesimses Eierstabbordüre. Um 1860.

MDK

Székely Bertalan

a N.Szal. törzstagja

Szövetség 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

Székely Bertalan

A franciák, olaszok, németek és hollandok nagyjai között a neves magyar művészeket is fölsorolja /-l-a./: "Dürer grafikai művei", - KÉVE - Ernst Muzeum" c. beszámolójában, a Művészet c. rovatban.
A XXII. aukción az Ernst muzeumban mutatták be alkotásaikat a magyarok közül:
Aggházy Gyula, Barabás Miklós, Bihari Sándor, Boruth Andor, Csók István, Edvi Illés Aladár, Telepy Károly, Székely Bertalan, Mednyánszky László, Lotz Károly és Mészöly Géza.

A HÉT, Bp. 1920. okt. 10.
XXXI. évf. 31. sz. 478-479. lap.

S z é k e l y B e r t a l a n

festő

Meier-Graefe J.: Im alten Oesterreich-Ungarn. Berliner Tageblatt. 1920.aug.8.

MDK

Székely Bertalan

Lyka K.: Szinyei Merse Pál. Magyar Muzsa 1920. 4. sz. 164-170.l.

MDK

Székely Bertalan

Elek Artur: Az ujabb magyar müvészet a Szép-
müvészeti muzeumban. Nyugat. 1920. aug.
818 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

A szerelmesek

Férfi képmás

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 36 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Női tanulmányfej

A Simonyi Ágoston-féle kastély terrajza, vf.

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 36 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Erdőrészlet

Történelmi jelenet

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 36 l.

MDK

Székely Bertalan

Szokolay B.: Látogatás erdélyi művészek műtermében.
Erdélyi Hirek 1921. dec. 5. 3.l.

Székely Bertalan

Kun Imre: "A Nemzeti Szalon kiállitása" cimmel ir a Szalon törzstagjainak szerepléséről és az elhunyt, nagynevü tagok néhány alkotásának bemutatásáról.
Székely Bertalan, Mednyánszky László, Körösfői Kriesch Aladár és Szikszay Ferenc művészeket sorolja fel az elhunytak között.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 2o.
XXXII. évf. 8. sz. 14o. lap.

Székely Bertalan

A "Rónai gyüjtemény"-ről Kun Imre/ír és/ felsorolja azokat a művészeket, akik a Rippl Rónai Ödön muzeumában szerepelnek. A művészek munkáit saját házában kiállitotta és teljes egészében Kaposvár városára hagyta Rippl Rónai Ödön, aki testvéröccse Rippl Rónai Józsefnek. Munkácsy Mihály, Mészöly Géza, Bihari Sándor, Liezenmayer Sándor, Barabás Miklós, Székely Bertalan, Zichy Mihály, Cauzik József és Naticska Jenő művei az első teremben kerültek bemutatásra.
A kiállitás további résztvevői Rippl Rónai József és Zemplényi Tivadar nevénél találhatók.
A HET. Bp. 1921. febr. 1o. XXXII. évf. 5.sz. 77-78. lap.

Székely Bertalan

/szet c. rovatban:

"Müvészek mükereskedése" c. közlemény a Művé-
Olgyay Ferenc vezetésével müvészekből álló
Társaság alakult, melynek tagjai munkáikkal
járulnak hozzá a Társaság vagyonához. A ma élő
élő müvészek mellett a régi nagy mesterek mü-
veit is kiállitják. Most nyilt meg a grafikai
tárlat, melyen részt vesznek:
Lotz Károly, Székely Bertalan, Dobai-Székely
Andor, Stetka Gyula, Czencz János, Baránszky
László , Beron Gyula, Győrffy István, Kampis
János, Maróti Major Ernő, Gregersen, Olgyai
Viktor és Hofbauer Károly.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 2o.
XXXII. évf. 8. sz. 14o. lap.

Székely Bertalan

Borsos József, Brodszky Sándor, Donáth, Telepy Károly, Szemlér Mihály, Than Mór, Lotz Károly, Székely Bertalan, Thorma János müvészeket sorolja fel a régi müvészek közül, akik alkotásaikkal szerepelnek "A Nemzeti Studió Aukció Kiállitása" cimmel rendezett szezonnyitó tárlaton.
A kiállitás anyagáról, a résztvevő régi és modern müvészekről a lap Müvészet c. rovata tudósit.

A HÉT, Bp. 1921. május 15.
XXXII. évf. 13. sz. 222. lap.

M.D.K.

Székely Bertalan festö.

Mübarát.1921.I.88-89.1.

...cről festett
...át, a megszálló

...területeken.

Reprod...

Városok Lapja. 19... 3.szám. márc. 20.

20.0

Székely Bertalan

L.F. /Lehel Ferenc/: "Százötven magyar müremeket mutat be az Ernst Muzeum" cimmel beszámol a tárlatról. Körösfői Kriesch Aladár kimaradt, mire megjegyzi, hogy nélküle "egy ilyen kiállitás nem tudományos jellegü."
Székely Bertalan a fiatalkori, Lotz Károly az öregkori munkáival szerepel. Pállik Béla női képmása meglepetést keltett.
Madarász Viktor "Dózsa népe" c. fantasztikus akasztási jelenete és Dózsa-portréja monumentális.

A HÉT, Bp. 1921.május 20.
XXXII. évf. 14. sz. 237. lap.

MDK

Székely Bertalan, sz.1835.

Ölelkezés, of.

Tájkép, of.

Triptichon

Societaire-ek 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

MDK

Székely Bertalan, sz.1835.

Ártatlanság, of.

Gizella királyné és Imre királyfi, of.

Societaire-ok l. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

SZÉKELY BERTALAN

Született 1835-ben. Tanulmányait Bécsben és Münchenben végezte, ahol Piloty tanítványa volt. A pesti műkiállításon 1861-ben, Bécsben 1871-ben szerepelt először. Legjelesebb történelmi festőnk volt és különösen a freskófestésnek nagy mestere. 1900-ban gyűjteményes kiállítást rendezett a Nemzeti Szalonban, melynek tiszteleti tagja és societaire-je volt. Meghalt 1909-ben.

222. Ölelkezés. (Olajf.)
223. Tájkép. (Olajf.)
224. Triptichon. (A nő élete.)
225. Triptichon-rész.
226. Tájkép.
227. Szadai táj. (Olajf.) 25.000 K.
228. Ártatlanság. (Olajf.) Dr. Nádor Henrik ur tulajd.
229. Gizella királyné és Imre királyfi. (Olajf.) Weiser Kálmán ur tulajdona.

Nemzeti Szalon
1911. márc.
Societaire-ek
kiáll.

† SZIKSZAY FERENC

Született 1870-ben, Budapesten. Párisban a Julien akadémián tanult. Első kollekciója 1904-ben volt az Uránia Szalonban kiállítva, 1907-ben pedig a Könyves Kálmánnál rendezett gyűjteményes kiállítást. A Nemzeti Szalon societaire-je volt. Meghalt 1908-ban.

240. Tengerrészlet. (Olajf.) Wolfner Gyula ur gyűjteményéből.
241. Tavasz. (Olajf.) 15.000 K.

MDK

Székely Bertalan, sz.1835.

Triptichon-rész

Tájkép

Szadai táj, of.

Societaire-ek 1. kiáll. N.Szal. 1921. márc.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

V.László, festm.

Magy.remekművek. Ernst-Muz.47.kiáll. 1921. máj.

13 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Arckép

Magy.remekművek. Ernst-Mus. 47.kiáll. 1921.máj.

15 l.

MDK

Székely Betalan, 1835-1910.

Id.Andrássy Gyula gróf arcképe

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.

14 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

II.Lajos holttestének feltalálása

Golgotha

Magy.remekművek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921.máj.
15 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Tájkép

Magy.remekmívek. Ernst-Mus. 1921. máj. 47.kiáll.

14 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Öreg nő

Magy.remekmüvek. Ernst-Muz. 47.kiáll. 1921. máj.

13 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Mohácsi csata

Magy.remekművek. Ernst-Mus.47.kiáll. 1921. máj.

13 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

III.Lajos holttestének feltalálása

Magy.remekművek. Ernst-Muz.47.kiáll. 1921. máj.

13 l.

MDK

Székely Bertalan

Mohácsi csata

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 13.l.

MDK

Székely Bertalan

Tájkép

id. Andrássy Gyula gróf arcképe

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 14.1.

MDK

Székely Bertalan

II. Lajos holttestének feltalálása

Golgotha

Ernst Múzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek.
1921. máj. 15.1.

MDK

Székely Bertalan

Öreg nő

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 13.l.

MDK

Székely Bertalan

Arckép.

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekművek. 1921. máj. 15.1.

MDK

Székely Bertalan

V. László

II. Lajos holttestének feltalálása

Ernst Muzeum kiáll. 47. sz. Magyar remekmüvek. 1921. máj. 13.1.

SZÉKELY: II. LAJOS HOLTTESTÉNEK FELTALÁLÁSA.

HOLLÓSY : KORCSMÁBAN.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos holttestének feltalálása, of. repr.

Ernst Muz. kiáll. 47.sz. Magyar remekművek.
1921. máj.

MDK

Székely Bertalan

M. Szal. őszi tárlat, 1921. szept.

2 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Vázl. a Dobozi és hitvese c.képhez

Szépm.Muz. uj m. szerzemények kiáll. 1921. jun. 4 l.

MDK

Székely Bertalan: Angyal.olf.
Vérszerződés. olf.

Nagy Magán/gyüjtemény Aukciója, 1921. Rákóczi ut 3o.1.e.7.

MDK

Székely Bertalan

M. Nemz. Reneszánsz Társ. 2. aukc. 1921.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Merengő leány, of.

Táncosnő, of.

M. Studio 2. sukc. 1921. 26 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Két angyal, mellképek, akvarellek

Tájkép nyirfákkal, of.

M. Studio 2. sukc. 1921. 26 l.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmány, szépia

Agg férfi, vf.

Tanulmány, szépia

Ernst Muzeum aukciói XV. /1921/. 5o.l.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmány, szépia

A forrás, of.

Mária a gyermekkel, vf.

Ernst Muzeum aukciói XV. /1921/. 50.l.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmány, szépiarajz

A forrás

Ernst Muzeum aukciói XV. /1921/. 50.l.

MDK

Székely Bertalan

Tájkép, vf.

Mona Lisa - tanulmány

Ernst Muzeum aukciói XV. /1921/. 5d.l.

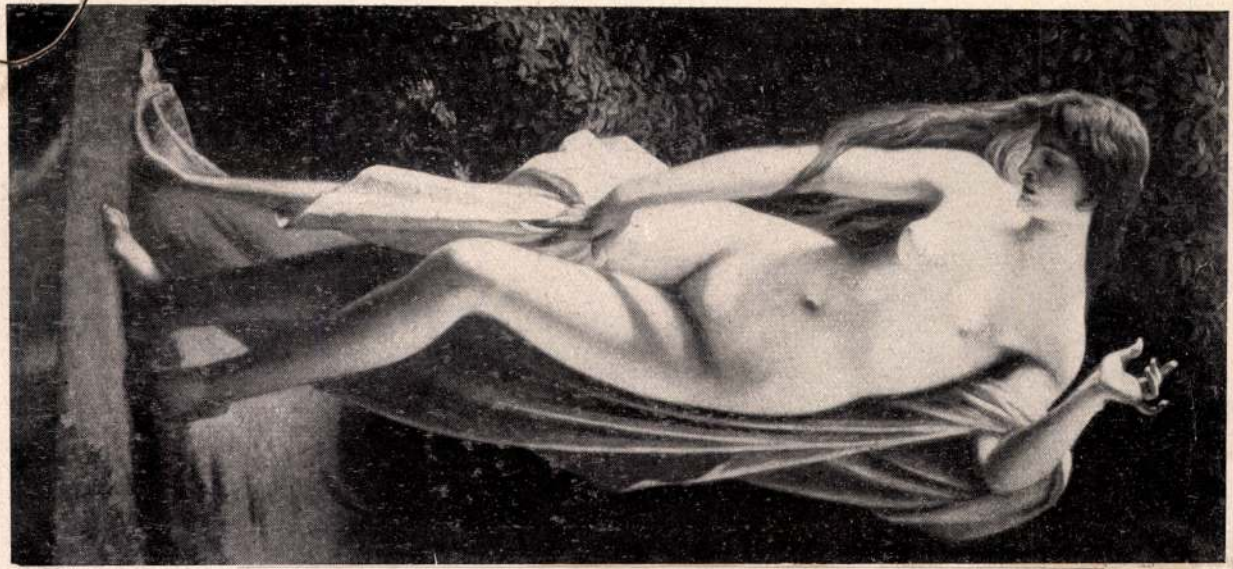

633.

Ernst Múzeum aukció XV
(1921)

Székely Bertalan

fordit

1

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Madonna, temp.
Tanulmánylap, temp. 5 db
Szent Márton, temp.
Tanulmánylap, kréta fehér és fekete
Tájképtanulmány, olaj

Ernst Múz. 18. aук. 1921. dec.
1.
64-65

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Akttanulmány, cer.
Tanulm. a Mátyás templomi freskókhoz, temp.
Tájképtanulmány, vizf.
Akttanulmány az operai muzsákhoz, kréta
" " " " "

Ernst Muz. 18. auk. 1921. dec.
64-65 l.

Székely Bertalan festö.

Műbarát.1922.II.153.l.

MDK

Székely Bertalan

Magyar Iparművészet 1922. 5-7. sz.

MDK

Székely Bertalan

Elek Artur: Magy. rézkarcok. Nyugat, 1922. dec. 1.
1412-1413 l.

M.D.K.

Székely Bertalan: Ifju, tanulmányfej.

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma.Bécs. 1922.nov.19. 45.sz. Boritékkép.

Vizfestmény. Szadai tájmotivumok,
Székely

Pesti Hirlap. 1922. nov. 12. 5

k. k. l. Magyar tájak

Rajz. Vázlatkönyv, Szikely

Pesti Hirlap. 1922. nov. 12. 5

k. k. l. Magyar tájak

Székely Bertalan

Dobozyné,
pentirajza, repr.

Az Ujság
1922. jul. 9.

Az *Ország-Világ* műlapja

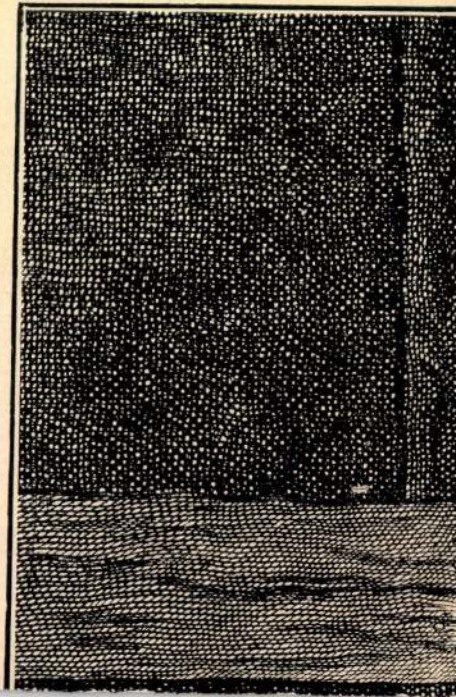

Székely Bertalan

cvód
2

Velence 1922

157. l.

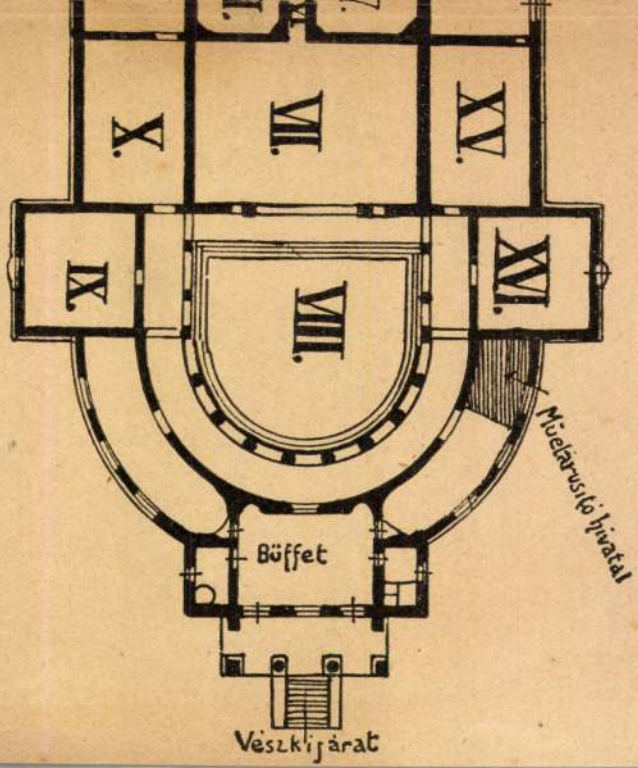
X.
VII.
XV.
IX.
VIII.
XVI.
Büffet
Vészkijárat
Műelárusító hivatal

MÍK

Székely Bertalan

Petőfi arcképe, tusr. Mezei József után, repr.

Ernst L: Petőfi arcképei. Ernst Muzeum III. Bp. 1922 13 l.

ajándékozásával. Az indulás sikeres-

után, 1912-ben a muzeum megvásárol-
fá-it, 1913-ban Millet pasztelljét,
ek cimü festményét s Toulouse-Lautrec
t. 1915-ben Corot Castelgandolfoja
rült vétel utján a gyüjteménybe, a-
zagpótló alkotás Delacroix: Marokkói
rhheim-cégtől vásárolva. Manet Legye-
egyik büszkesége 1916-os vásárlás
t Monet Trouville-i tájképe, ugyan-
a kitünő magyar festő, a XIX. szá-
t lelkes gyüjtője Chassériau kis tán-
ta a muzeumnak. Hatvany saját tettét
7-ben, midőn Cézanne csodás csendé-
uzeumot. Ő ajándékozta egy év multán

Székely Bertalan

Petőfi arcképe Mezei József után, tusrajz

Ernst Lajos: Petőfi arcképei. Ernst Múzeum III. Bp. 1922

K 13. l.

Székely Bertalan

Petőfi arcképe
1847 dr.
a fenyőpulan
lárd

Ernst Lajos

Petőfi arcképei –
Ernst Muzeum III –
Bp. 1922. 23. l. –

fára rajzolta Haske
fárametszette Neu-
mann hipszeben

BUDAPEST
41 SEP. 2022
LTH 4 LTD

BUDAPEST
94-SEP 13-N2

MDK

Székely Bertalan

a N.Szal. törzstagja

N. Szal. tav.tárlat, 1922. máj.

MDK

Székely Bertalan

Drapériás akt, festm.

Helikon 3. kiáll. 1922. ápr. 16 l.

Szekely Bertalan

Helikon VII. kiáll.:
1922. dec.

Bocskai.

LÉGRÁDY
TESTVÉREK

MDK

Székely Bertalan, festő.
1 db. olajfestm.
(Cim. sv. nyelv.)

Ungerska Konstutställningen i Konstakademien
Stockholm, 1922 maj.- Jegyz. 27. l.

Székely Bertalan MDK

Visegrád, vizf.

Szépm. Muz.Grafikai Kiáll.1922. XLVI.

Magyar Tájak

Székely Bertalan

Jaisd

Szépm. Muz. graf. o.

45. kiáll. (1922)

102 — 106. sz.

183, 184. sz.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK

Gróf ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

Székely Bertalan MFK

Szadai kertrészlet, tempera

Szépm. Muz.Grafikai Oszt.XLVI.kiáll. 1922.
Magyar Tájak.

Székely Bertalan MFK

Szadai táj. tempera

Szépm. Muz.Grafikai Oszt.XLVI.kiáll. 1922.
Magyar Tájak.

MDK

Székely Bertalan

Műcs. tav. tárlata

Műbarát 1923. III.24.1.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Széchy Mária, a murányi Vénusz
A nagy fa

Ernst Múz. 19. muk. 1922. máj.
22 l.

M.D.K.

Székely Bertalan

"Thália" c. müvének repr.-ját közli a
a lap Képzőmüvészet c. rovatában.

Szinházi Élet. Bp. 1923. márc. 18-24.
XII. évf. 12. sz. 54. lap.

Táblakép: II. Lajos király holtt ete mérnek feltalálása, Cédámosi Székely Bertalan

Pásztortúz, 1923. IV. évf. I. r.
316. l.

Reményik Sándor ismertetése Veress Col-
tán: A képnérés és képalkotás művészete

Széhely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1923. nov. 30. 5

a Vigyonmentő Várár Karakrongi ankárja

Szőllősy Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1923. nov. 8. 3

Az Ernst-muzeum uj aucziója

Székely Bertalan M.D.K.

153.) Üvegfestménytervek a Mátyás-templom ablakaihoz. Tempera.

154.) Szent Ferenc látomása. Tempera

Budapest régen és most. Bp. 1923 12 l.

MDK

Székely Bertalan

Az Est Hármas Könyve 1923. 343.l.

Székely Bertalan

M.D.K.

155) Szent Ferenc stigmatizációja.
Szent Ferenc prédikál a madaraknak.
(Tempera)

156) Üvegfestménytervek a Mátyás-templom ablakaihoz. Tempera.

158) Szentek. Tempera

Budapesten és most. Bp. 1923.

12 l.

Székely Bertalan

M.D.K.

Sgraffito-vállalok. Tempera

Budapest régen és most. Bp. 1923.

13 l

Székely Bertalan

Petrovics Elek:

Ujakról és négiekről. Bp. 1923

48, 50–52, 58.

79. 83. l.

lat Magyar Irodalmi Intézet és

megjelenő "A Magyar Nép Művészete"

izottság könyvtára részére ide mel-

lékul megküldöm.

jus hó 18.

meghagyásából:

MDK

Székely Bertalan, festö
1835-1909

V.László neveltetése.
Ártatlanság.
Zrinyi kirohanása Szigetvárott./Vázlat/.

Tavaszi Tárlat.1923 ápr.-máj. A magy.uttörö mesterek K gyüjt.kiáll. OMKT. Mücsarnok. Kat. 61.

MDK

Székely Bertalan

M.Szal. societoire-tag.

KEVE 14. kiáll. M.Szal. 1923. márc.
4. l.

MDK

Székely Bertalan, festö

a Nemz.Szal. societ. tagja.

A Nagy Akv.- és Pasztlfestök Egy. X.kiáll. 1923 Nov.
Nemz. Szal. Kat.

Székely Bertalan

vród

z

Lázár Béla dr

Fadrusz János élete

és művészete.

Bp. 1923. 113, 183.

192. l.

Székely Bertalan MDK

V. László nevelteetése

Mücsarnok 1923 tavaszi tárlat

Székely Bertalan

MDK

Zrinyi kirohanása Szigetvárott, vázlat

Műcsarnok 1923 tavaszi tárlat

Székely Bertalan

MDK

Ártatlanság

Micsarnok 1923 avaszi tárlat

Székely Bertalan

Lovas-kompozició a Vajdahunyad cimü képhez

Alkotás Művészház. III. Modern grafika. Bp. 1923.

3 l.

öldterületként Terra-Chipeg néven
ai érsek szereż itt birtokot. 1460-
ához tartozik. 1548-ban A Losonczy-
3-ban Ibrahim bin Hasszán esztergo-
en 11 adóköteles házt artak össze.
8-ban Forgách Zsigmond birtoka. 1715-
tartást vettek fel benne. 1727 évi
ződés alapján a SipekimBalás-család
család tagjai a birtokosok, 177o-ben

ésü kisközség a Cserhát hegység ~~bel-~~ lábá-

~~nt 1750 körül épült~~, a rimóci egyház
o adatait lásd Rimócnál. Helyi ér-
1917 körül bővitették, illetve át-

Grétely Bertalan festő M. D. h

Léda papír gouache
13 + 11 cm.

Emyedy Lukács és neje kapatéka. Bp.
1923, 59

MDK

Székely Bertalan, festő:

Lovas-kompozició a Vajdahunyad c.
képhez.

Alk. Műcsarnok. - III. Modern Grafika. - 1923 Bp. -
3. l.

Székely Bertalan festő

		M.D.h
Könyves Kálmán	karton	44.5 × 21
Vázlat „Zrínyi kirohanásához"	nézz.	40.5 × 28
Tavani hangulat	karton	24 × 34
Női tanulmány	„	63.5 × 50
Vérszerződés	népnaváz.	20 × 36
Jairus lánya	népne	20.5 × 21
Mária megkoronáztatása	ceruza	16.5 × 14
Lerelmesek	vánon	41.5 × 34

Anyedy Lukács és neje hagyatéka Bp
1923 51

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Léda, vf.

Ernst-Muz. 24. aukc. 1923. máj. 22.1.

132590	2974	Kecskemét, Pest m.	Kara
132591	2974	"	Kasz
132592	2974	Tatárszentgyörgy, Pest m.	Kere
132593	2974	Kecskemét, Pest m.	Oltó
132593			

Székely Bertalan, 1835-1910.

Szent Márton, gouache
Arcképevázlat, szén

Nagy. Nemzeti Reneszánsz Társ. IV. aukciója Bp.1923.

9 1.

Székely Bertalan , 1835-1910

Léda a hattyuval, olaj

Fürdő nő, olaj

Erdei patak, olaj

Magyar Nemzeti Renesszánsz Társ. IV. aukciója. Bp.
1923. 8 1.

Székely Bertalan, 1835-1910.
Szent Márton, gouache
Arcképvázlat, szén

Magy. Nemz. Reneszánsz Társ. IV. kiáll. 1923. 9 l.

Székely Bertalan

MDK

Szent Márton fouache
Arcképvázlat, szénrajz

Magy. Nemz. Reneszánsz Tára. IV. aukciója.
Bp. 1923. 9-1o.o.

MDK.

314. Székely Bertalan /1835-1910/.

Leányfej. Olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 20. l.

MDK.

315. Székely Bertalan /1835-1910/.

Női Kéztanulmány. /Erzsébet kir. keze/
olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 20. l.

MDK.

316. Székely Bertalan /1835-1910/.

Tájképtanulmány. Olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.

Bp. 1923. 20. l.

MDK.

312. Székely Bertalan /1835-1910./

Ülő Nő. Szénrajz.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 20. l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Női arcképtanulmány, gouache

M.N. Reneszánsz Társ. V.aukc. 1923.

24. o.

MDK.

313. Székely Bertalan /1835-1910/

Széchy Mária. Olajfestmény.

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társaság V. akció.
Bp. 1923. 20. l.

Széhely Bertalan, festő M.D.K.

Falfestményei díszítik a budavári koronázó főtemplom déli portaléja elé alakított előcsarnokot. Ugyszintén III. Béla és hitvese sírkápolnáját, melynek díszítésén Lotz Károly is közreműködött.

Dr. Lux Kálmán: A budavári koronázó főtemplom.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.

1924. 58. köt. 21-22. sz. 76. old. és 77. old

Székely Bertalan, festő" M.D.K.

Ferenc József koronázásáról készült képét, mint a koronázó főtemplom belső állapotának egyik fontos és a helyreállítás előtti időből legrészletesebb adatát, említi

Dr. Lux Kálmán: A budavári Koronázó főtemplom.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1924. 58. köt. 21-22. sz. 76. old.

Kékely Bertalan

„Sestó"

Bóron Nyiag

1924 okt. 19. 10 l.

MDK

Székely Bertalan

A budavári koronázó főtemplom kiegészitett és szinezett déli portaléja elé diszesen alakitott előcsarnokot épitettek, melynek falait Székely Bertalan festményei diszitik.

Lux Kálmán dr. : A budavári koronázó főtemplom.

A Magy. Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye. 1924.VI.8. 76.lap

MDK

Székely Bertalan

Székely Bertalannak, Ferenc József kiraly koronázása alkalmából készült festménye, a budavári koronázó főtemplom egész belső berendezését, teljes részletességgel mutatja be.

Lux Kálmán dr. : A budavári koronázó főtemplom.

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye. 1924. VI.8. 76.l.

MDK

Székely Bertalan

Gulyás K.: Bolyai Farkas egyetlen müvészi arcképtanulmánya. Pásztortüz 1924. dec. 25. 284-287.l.

MDK

Székely Bertalan

A budavári koronázó főtemplom falait az érdekesnél érdekesebb festészeti kompozíciók népesitik. A kifestés Székely Bertalan és Lotz Károly nagymestereink nevéhez fűződik.

Lux Kálmán dr.: A budavári koronázó főtemplom.

A Magy.Mérnök- és Épitész-Egylet Közlönye 1924.VI.8. 77.l.

Székely Bertalan festő

Pesti. Hirlap. / 92 H. jan. 27. 8

A Uncz. Vagyonmentő Vasár XXII. aukció-
kiállítása

Szécsy Bertalan pertő

Prot. rzemle.

1924. 130-131.

MDK

Székely Bertalan

Raksányi Dezső. Szinházi Élet 1924.26.sz.

Székely Bertalan festő

Pesti Hirlap. 1924. márc. 19. 6

Az. Ernst-muzeum XXIV. aukciója

Székely Bertalan

Arad

Lázár Béla dr.

Csók István - Az Ernst-Múzeum művész-könyvei. I. Budapest, 1921. II. k. kiadás. 5. l.

GLOBUS

Székely Bertalan

írta

Forster Gyula báró

Schulek Frigyes emlé-
kezete. Budapest 1925.
11. l. 12. l. 22. l. 23. l.
25. l. 38. l. 39. l.

Schulek Frigyes iránt
való barátsága a 38.
laptól.

csupán művészi nyomatok előálli
tására szánt rézlapok készitésén
Sokáig vitatkoztak azon,hogy Fin
guerráé,vagy a németeké a rézmet
feltalálásának dicsősége,mert ug
ebben az időben találkozunk az e
német rézmetszetekkel is.A vita
mert a németeknél már épugy réges
próbálkozhattak vele,valószinüleg
szintén ötvösök,mint Itáliában.

Művészi fejlődésének te
tőpontját a XVI.században éri el,
amikor Martin Schongauer,Albrecht
Dürer és Lucas van Leyden,Mantegn
és Marcantonio Raimondi ugy tech-
nikailag,mint a művészi kvalitást
illetően a legszebb,legértékesebb

MDK

Székely Bertalan

Szerelmesek, repr.

Uj Idők 1924. XXX. 16. sz. 3ol.l.

MDK

Székely Bertalan

Rózsalugasban, repr.

Székely-intime

Petrovics E.: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Müvészet 1925. 6. sz. 301-308.l.

Magyar Müvészet 1925.316.o. Kerényiné

Székely Bertalan: Ölelés.
szihes

2·1 **Székely Bertalan (1835—1910).** 05

632. TANULMÁNY. (A művész hagyatéki kiállitásából, 1911.)
Szépiarajz. 11×11.

150·— **Székely Bertalan (1835—1910).** 50·—

633. A FORRÁS. (A müvész hagyatéki kiállitásából 1911-ben.)
Vászon. 204×94.

Illusztr. XXXIII. táblán.

3·2 **Székely Bertalan (1835—1910).**

634. MÁRIA A GYERMEKKEL.
Vizfestmény. 22×16,5.

5·2 **Székely Bertalan (1835—1910).**

635. TANULMÁNY. (Kompozició.)
Szépiarajz. 10×35.

70·— **Székely Bertalan (1835—1910).** 50·—

636. AGG FÉRFI.
Vizfestmény. 28×18.

Illusztr. XXIII. táblán.

4·9 **Székely Bertalan (1835—1910).**

637. TANULMÁNY. (Temetés.)
Szépiarajz. 9,5×36.

Székely Bertalan (1835—1910).

638. TANULMÁNY. (Ütközet.)
Szépiarajz. 10×35,5.

25·— **Székely Bertalan (1835—1910).**

639. A FORRÁS.
Lemezpapir. 40×29.

640. Tájkép, vizf. 24×29·5

641. Mona Lisa – tanulmány lemezpapir 31·5×20

Ernst Muzeum aukciói XV (1921)

Fa. 35×29.

Stark Joseph August (1782—1838).

620. FÉRFI KÉPMÁS. Jelzés jobbra: Stark.
Miniatür. 6×5.

Steiner Johann (1725—1792).

621. KAUNITZ WENZEL HERCEG KÉPMÁSA.
Vászon. 58×47.

Stettka Gyula (szül. 1855).

622. RÁKÓCZI FERENC KÉPMÁSA. Lent balra: Lesskó János barátomnak emlékül. Stettka Gyula 1915.
Vászon. 68×47.

Stieler Josef Karl (1781—1858).

623. NŐI KÉPMÁS. Jelzés lent balra: J. Stieler.
Miniatür. 20,5×15.

Stipite Cesareo (19. század).

624. ALLEGORIA I. FERENC CSÁSZÁRRA. (1827).
Vizfestmény. 24×35,5.

Stotz Ottó (szül. 1805).

625. FEHÉR ARABS LÓ. Jelzés lent jobbra: Stotz.
Vászon. 34×42.

Strobentz Frigyes (szül. 1856).

626. EGY RENAISSANCE TEREM FALBURKOLATA. Jelzés fent jobbra: Strobentz, lent jobbra: 6/9 81.
Lemezpapir. 45×64.

A «Ma» folyóirat második kiállítása december 16-án nyilt meg. Olajfestményeket és grafikus lapokat mutatott be a közönség előtt teljesen ismeretlen Bohacsek Edétől, post mortem. Bohacsek mindössze huszonhat évet élt, Kassák Lajosnak a katalogus előszavában írt sorai szerint a legsiralmasabb küzködésben. (Született 1889 szept. Karánsebesen, meghalt 1915 júl. Atyja szobrász volt, iskolai képzettsége négy reál, az iparrajz-, majd az iparművészeti iskola, ahová mint szobrásznövendék járt.) Törekvésével a francia új primitivekhez (Henri Rousseau) járt közel. A kiállítás másik résztvevője, Pátzay Pál, szintén teljesen új név. Pátzay szobrász, agyagban és gipszben mintázott mozgás-problémákat. Kis figurái merész, de tehetségre valló kisérletek.

A magyar kir. zálogházak árverési csarnoka, új épületében (IX. Kinizsi-u. 2.) műtárgyak aukcióját is tervbe vette, s ezt Malonyay Dezső gyűjteményéből származó képekkel s más gyűjteményekből való színes metszetekkel, butor, selyem, csipke, ezüst és egyéb iparművészeti holmikat kezdte el. December 19-én és 20-án folyt le az aukció, amelyen azonban a festményeknek csakis igen kis része kelt el s az sem az aukciókon megszokott felszökkent áron, jóllehet Malonyay Dezső gyűjteménye csupa komoly értékű, jeles darabot tartalmazott. Egész gyűjteményt báró Mednyánszky László régebbi és újabb festményeiből és rajzaiból, ugyancsak nagyobb kollekciót az angol R. Bunny műveiből, három képet Szinyei Merse Páltól, négy grafikai lapot Munkácsy Mihálytól, s még a következő festők kisebb-nagyobb műveit: Rippl-Rónai József, Vaszary János, Bosznay István, Csók István, Edvi Illés Aladár, Góth Móric, Iványi Grünwald Béla, Kacziány Ödön, Katona Nándor, Lotz Károly, Márk Lajos, Kober Leo, Magyar-Mannheimer Gusztáv, Nagy

Zsigmond, Pörge Gergely, Madarász Viktor, Poll Hugó, Nagy Vilmos, Pállya Celesztin, Zich Ferenc, Juhász Árpád.

A Szépművészeti Muzeumban december 22-én nyilt meg a Székely Bertalan grafikai munkáiból rendezett kiállítás. A közszemlére tett lapokat a muzeum igazgatója abból a gyűjteményből válogatta ki, amelyet Lándor Tivadar ajándékozott a muzeumnak s ezzel márványba véste nevét e nemzeti kulturintézmény történetében. Csak töredéke volt a kilencvenkét darabot számláló kiállítás a 3025 lapból álló grafikai anyagnak, amely Székely Bertalan hatalmas művészi energiájának, szüntelenül működő teremtő erejének emlékét őrzi, de rendezésében kifejezésre jutott az a szempont, hogy az érdeklődő minél több oldalról ismerje meg a nagy magyar mester alkotó metódusát, pillantást nyerjen műhelyébe. Jó része ugyanis a bemutatott gyűjteménynek nem kifejezetten grafikai céllal készült, hanem valamely festmény fogantatásának bizonyos stádiumát jelezte, képterv volt, kompozició-vázlat, falfestményhez szolgáló jegyzet. Igy a «Forrás» c. kompoziciónak egész sor variánsát láttuk, tanulmányokat a «Hajna», «Zrinyi kirohanása», «V. László» c. kompoziciókhoz, a Mátyás templom, a pécsi dom, a Vajda Hunyadi vár számára készült freskók tervezeteit. Par excellence grafikai művek voltak Arany János «Ágnes asszony» c. balladájához rajzolt illusztrációk, visegrádi és szadai tájrészletek. A legkülönbözőbb technikai eljárással (tempera, akvarell, ceruza, tuss. szépia, kréta, toll) készült lapok, egyaránt rávilágítottak Székely Bertalan képszerkesztő, formaelosztó erejére, hol a vonal, hol a folt és tónus szerepét hangsúlyozó előadására, arra a komplex természetére, amit

a cikk befejezését lásd a Komplett példány 15-ik lapján.

Művészet 1918.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Rózsalugasban. Repr. 306.1.

Hármas kép középsö része: Nök a tükör elött.c. sorozatból. Repr. 309.1.

Petrovics Elek: Wolfner Gyula képgyüjteménye. Magyar Müvészet. 1925.

MDK

Székely Bertalam, festöm.

Táncosnö.	Repr. 309.1.
Régi kastély.	Repr. 310.1.
Esö után.	Repr. 310.1.

Petrovics Elek: Wolfner Gyula képgyüjteménye. .
Magyar Müvészet. 1925.

<Szekely Bertalan>

erod

Nikelszky Géza

<> visnaemlé-
kezés -

Pécsi Napló 1925
nov. 15

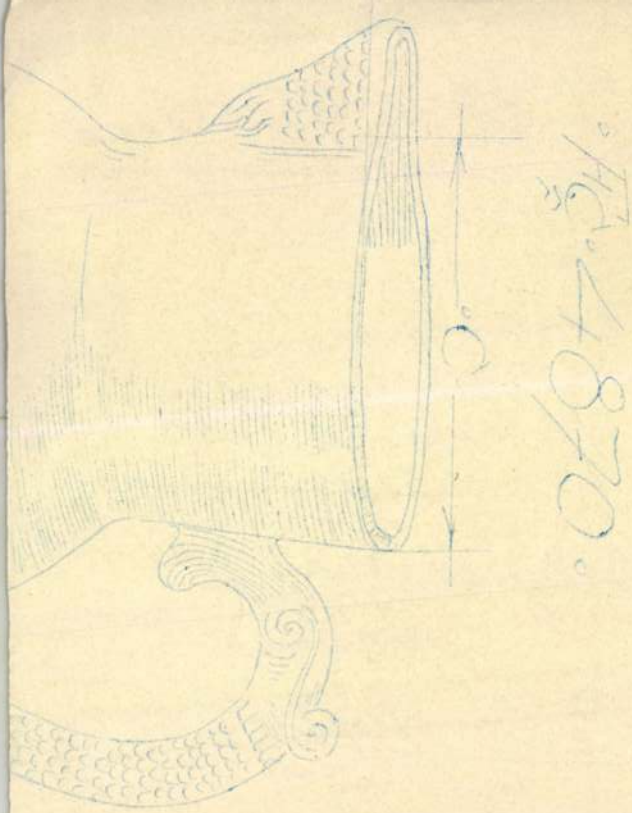

C

" 9 c/m ~ 1 LITER

" 10 " ~ 1 1/4 "

" 10 1/2 " ~ 1 1/2 "

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Trónszék. Repr. 312.l.

Petrovics Elek: Wolfner Gyula képgyüjteménye.
Magyar Müvészet. 1925.

MDK

Ádámosi Székely Bertalan

B. Forster Gy.: Schulek Frigyes t. tag emlékezete. Bpest a Magyar Tud. Akad. kiad. 1925. 11.l.

MDK

Székely Bertalan

Japán nő, of.

A forrás, of.

Art kiáll. OMKT. Május. 1925. dec. 7. l.

MDK

Székely Bertalan

KUT II. kiáll. N.Szal. 1925. márc. 2 1.

Székely Bertalan

Kövo 16. Miéll. 1925. nov. [illegible]

l. o.

MDK

Székely Bertalan

Léda, of.

Art kiáll. OMKT. Május. 1925. dec. 8. l.

MDK

Székely Bertalan

Léda, of.

A forrás, of.

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec. 8. 1.

MDK

Székely Bertalan

Léda, of.

zk

Akt kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec. 21. l.

MDK

Székely Bertalan

Fürdés után, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec.
21. 1.

MDK

Székely Bertalan

A forrás, of.

Akt Kiáll. OMKT. Műcs. 1925. dec. 21. 1.

MDK

Székely Bertalan

Patak partján, of.

Akt kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec. 21. 1.

MDK

Székely Bertalan

Ceruzarajzok

Küzdelem az ideálért, hármas komp.

Tanul[illegible] a fürdő nőhöz

Akt kiáll. OMKT. Mics. 1925. dec. 26. l.

[illegible]

Székely Bertalan

Léda, of.

Akt kiáll. [illegible]. [illegible]. 1925. dec. 22. 1.

MDK

Székely Bertalan

Vázlatok a Forráshoz

Küzdelem az ideálért, vázl.

Akt. kiáll. OMKT. Mücs. 1925. dec.

26.1.

ADK

Székely Bertalan

Léda, fej-tanulm.
Tanulm. a Forráshoz, o.v.
Vázlat a "

Akt kiáll. OMKT. Mics. 1929. dec. 26. l.

MDK

Székely Bertalan

vázlat a Forrás-hoz

vázlatok "

Küzdelem az ideálért, vázlat

Akt-Rátl. 1925. dec. Műcs.

MDK

Székely Bertalan

Patak partján, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Székely Bertalan

Ceruzarajzok

Küzdelem az ideálért.c. kompozicióhoz

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Székely Bertalan

A forrás, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Székely Bertalan

Léda, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

Székely Bertalan

Tanulmány a Fürdő nőhöz

Léda, fejtanulm.

Forrás-hozz tanulm.

Art-Kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Székely Bertalan

Léda, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Székely Bertalan

Fürdés után, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Székely Bertalan, mfx

A forrás, of.

Akt-kidll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Székely Bertalan

Patak partján, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Székely Bertalan

Japán nő, of.

A forrás, of.

Akt-kiáll. 1925. Műcs.

MDK

Székely Bertalan

Léda, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Mücs.

MDK

Székely Bertalan,

Léda, of.

Akt-kiáll. 1925. dec. Műcs.

MDK

Székely Bertalan,

A forrás, of.

Art-kiáll. 1925. dec. MUcs.

MDK

Székely Bertalan

Léda. (Wolfner Gyula tul.)

Műcsarnok, 1925/26. Akt kiáll. 22.1.

MDK

Székely Bertalan

Patak partján. (Wolfner Gyula tul.)
A forrás. " " "
Léda. (Fónagy Aladár tul.)
Fürdés után. (Wolfner Gyula tul.)

Műcsarnok, 1925/26. akt kiáll. 21.1.
22.1.

Székely Bertalan MDK

Léda, olf.

A forrás, olf.

Mücsarnok 1925-26 Aktkiállitás

Székely Bertalan

Japán nő, olf.

A forrás, olf.

Léda, ölf.

Műcsarnok 1925-26 Aktkiállítás

Székely Bertalan MDK

Léda

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Székely Bertalan MDK

A forrás

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Székely Bertalan MDK

Tanulmány a Forráshoz

Vázlat a Forráshoz

Vázlatok a Forráshoz

Küzdelem az ideálért, vázlat

Műcsarnok 1925-26 kt-kiállitás

Székely Bertalan MDK

Patak partján

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Székely Bertalan MDK

Ceruzarajzok

Küzdelem az ideálért c.hármas kompozicióhoz

Tanulmány a Fürdő nőhöz

Léda,fejtanulmány

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

Székely Bertalan MDK

Léda

Műcsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Fürdés után

Mücsarnok 1925-26 Akt-kiállitás

MDK

Székely Bertalan

TÁRGY

322. SZÉKELY BERTALAN: Ceruzarajzok.
323. SZÉKELY BERTALAN: „Küzdelem az ideálért"! című hármas kompozicióhoz.
324. SZÉKELY BERTALAN: Tanulmány a fürdő nőhöz.
325. SZÉKELY BERTALAN: Léda, fej-tanulmány.
326. SZÉKELY BERTALAN: Tanulmány a „Forrás-hoz": Olajvázlat.
327. SZÉKELY BERTALAN: Vázlat a „Forráshoz".
328. SZÉKELY BERTALAN: Vázlatok a „Forráshoz".
329. SZÉKELY BERTALAN: Küzdelem az ideálért. Vázlat.

Műcsarnok 1925/26. akt kiáll

A kia[illegible] nagy része részletfizetésre is kaphato. [illegible]st a társulat műtárosa ad.

Az eladási árak minden terem sarkában, vagy az ajtó mellett vannak kifüggesztve. Az eladásokat kizárólag a *Műtárnok* (szobor-csarnok, baloldali ajtó) közvetíti. A vásárlás csakis akkor érvényes, ha a vevő a fizetésre kötelező vásárlási lapot sajátkezűleg aláírja és a vételár egy negyedét készpénzben azonnal lefizeti; a hátralékos összeg pedig legkésőbb a kiállítás bezárási napjáig okvetlenül befizetendő.

A műtáros-hivatal megkerülésével létrejött eladások eseteiben, az eladási és nyugdíj-illeték, eredeti teljes vételár összege után fizetendő be a a Társulat pénztárába.

A megvásárolt művek, a sajátkezüleg aláírott elismervények ellenében, 1910 január 20-ától kezdve vehetők át a Műcsarnok helyiségeiben. A művek elszállításáról, azok tulajdonosai tartoznak gondoskodni.

Mindennemű szállítási, biztosítási, csomagolási költségek a művek tulajdonosait terhelik. Az 1910 február 15-ig el nem szállított, vagy át nem vett művekért a Társulat semmiféle felelősséget nem vállal.

Táblakép. A japán nő. Székely Bertalan

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Táblakép. A forrás. Székely Bertalan

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Táblakép. Léda. Székely Bertalan

Magyar Müvészet 1925. 369-392. o.
Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Táblakép. II. Lajos tetemének feltalálása. Székely.

Magyar Müvészet 1925. 360. 361. o.
Szmrecsányi Miklós: Elfelejtett magyar festő.

Londoni Világkiállitás 1862.Székely

Magyar Müvészet 1925.360-361.o.
Szmrecsányi Miklós: Elfelejtett magyar festő.

Székely Bertalan festő

Magyar Müvészet 1925.358-359.o.
L.K.:Stetka G yula.

MDK

Székely Bertalan

Aktképei, köztük "A forrás" c. műve a Műcsarnok akt-kiállitásán.

Gerő Ödön: Az akt-kiáll.

Magy.Művészet, 1925. 373.lap

MDK

Székely Bertalan

"Léda" c. műve. Repr. (Szépművészeti Múz.)

Gerő Ödön: Az akt-kiállitás.

Magyar Művészet, 1925. 382.l.

Táblakép. II. Lajos holtteste feltalálása, vázlat. Székely Bertalan

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képzőmüvészete.

Szekely Bertalan, festő

Pásztortűz, 1925. XI. köt.

308. l.

Prohaszka Béla: A magyar festőiskolák

MDK

Székely Bertalan

A Műcsarnokban rend.akt-kiall.-on Léda, Forras, Japán nő c. művei.

D.A.: A mücsarnok akt-kiáll.

Magyarság, 1925.dec.6. 21.1.

Rajz-sorozat. Székely

Pesti Hirlap. 1925. apr. 12. 8

Brochy ismeretlen mindi és más
műremekek

Székely Bertalan festő

Magyar Müvészet 1925.53.o.
/r.e./:Róma. Egyházmüvészeti kiállitás.

Táblakép. Az anya arcképe. Székely B.

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 42. o.
Munkácsy-képeink.

Székely Bertalan festő

Magyar Müvészet 1925.133-148.o.
Ybl Ervin:Xbl Miklós Operaháza.

Molnár József: Vasvázas építkezések az utcán.

Tér és Forma. V. é. f. 1932. 52-53 l. 6 ábra

Székely B ertalan festő

Magyar Müvészet 1925.162-164.o.
/Sz.O.dr./:A Müemlékek Országos Bizottsága.

Gr. Gyùlai Ignácz bán
Krech Fridrik arcképe
/Pest, XIX sz. e. f. /

Századok 1874.84-102 o.
Ngy Iván:Magyarország képzőművészeti

Freskó Pécs. Mór és Mária képolna.
Székely Bertalan

Magyar Müvészet 1925. 62-64. o.
/Sz. O. dr./: A Müemlékek Országos Bizottsága.

br. Fischer István egri érsek képmása

Ehrenreich Ádám metszvénye: F.I. arcképe Felsenburg után, 1822

Századok, 1874. 26–44 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészet

Székely Bertalan

A XIX század ötvenes éveitől a századvégig terjedő korszak képzőművésznagyjait sorolja fel Szokolay Béla kritikájában, mely Bezerédi Gyula szobrászmüvész munkájáról, tanulmányairól, müvészetéről szól.

Szobrászok:
Izsó Miklós, Fadrusz János, Zala György, Stróbl Alajos, Bezerédi Gyula, Huszár Adolf.

Festőművészek: Székely Bertalan, Lotz Károly, Benczur Gyula, Liezen-Mayer Sándor, Feszty Árpád, Kriesch Aladár.

Fenti kritikát lásd: Bezerédi Gyula nevénél.

ÉLET, Bp. 1925. febr. 1. XVI. évf.
3. sz. 58. lap.

Székely Bertalan festő

Magyar Müvészet 1925.6-24.o.
Lyka Károly:A nagybányaiak küldetése.

Székely Bertalan festő

Magyar Müvészet 1925. 2. sz. 42. o.
Munkácsy-képeink.

Székely Bertalan

Ágnes asszony, III. szines kőnyomat

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924.j mius
Orsz. Szépmüv. Muzeum. Katalogusa 13 lap

Székely Bertalan

Ágnes asszony, I.Tó nusos kőnyomat

A XIX.-XX. század magyar grafikája 1924.j nius
Orsz.Szépszév.Museum. katalogusa 15 lap

Székely Bertalan, 1835-1909

Szent István, Szent László és Könyves Kálmán, falképvázlat, akv.

Szent Ferdinánd, szén

Szent Márton, szén

Legyezős hölgy képmása, olaj

Prudentia, szén

N.Szal. III. emk. 1924. 12 -13 l.

tól cyg vészét. ——

a mester halála előtt kellek volna

igévete szerint-ugilvanosságra hozni

Szekely B hagyatékát

964 április 28 F. Antal Elemér

festőmüvész

E cikk ivójának bűne hogy Széke
a háttérben maradt
T.i. Székely B. élete teljes IRÁSOS
műnét átadta LÁNDORNAK feldol
gozásra és sajtó alá rendezésre
a mindenképpen óriási problémát
Lándor nem tudott megbirkozni
Rá ült az anyagra. Ét tesülésen
szint 10-12 éve vásárolta nem
a Tud. akadémia Lándor özv

Székely Bertalan

festőművész

Kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában
(hazai gyűjtő kollekciójából!)

Dunántúli Napló
1981 nov. 22.

Székely Bertalan festő

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.:Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Székely Bertalan MDK

Rottenbiller Lipót

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Székely Bertalan MDK

Krisztus születése

Jézus és a kisdedek

Jézus és Jairus leánya

Krisztus feltámadása

Műcsarnok 1924 február-március

MDK

Székely Bertalan

MDK

Nő kibontott hajjal, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Székely Bertalan MDK

Rottenbiller Lipót, olf.

Micsarnok 1923 február-március

Székely Bertalan

Krisztus születése
Jézus és a kisdedek
Jézus és Jairus leánya
Krisztus feltámadása

Műcsarnok 1924. febr-márc.

Székely Bertalan MDK

Nő kibontott hajjal, olf.

Műcsarnok 1924 február-március

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

4/11 1926 szám

Érk.: ... ev. szept. 1 ó 26 n.

Dr LUX KÁLMÁN
OKL. ÉPITÉSZ
BUDAPEST, X. SZABÓKY U. 40.
TELEFON JÓZSEF 40-93.

Nagytekintetü

Csatoltan van szerencsém „Á
budán„ czimü értekezésem egy pé
könyvtára részére ezennel felaj

Budapest 1916 július 26.

Székely Bertalan MDK
tanár

1871. Mintarajztanoda és Rajztanárképezde megalapitása.

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

Székely Bertalan MDK

1876. átveszi a boncalaktan tanitását

A Képzőm.Főisk.Évk.1921-22-22-23-23-24-24-25.
Bp. 1926

Székely Bertalan MDK

a II. festészeti mesteriskola igazgató-tanára, 1905.

Képzőm.Főisk.Évk.1921-22, 22-23, 23-24, 24-25. Bp. 1926.

Székely Bertalan MDK

helyettes müvészeti igazgat-, 19o2.

Képzőm.Főisk.Évk.1921-22, 22-23, 23-24, 24-25, Bp. 1926.

MDK

Székely Bertalan

igazgató, 1903.

Képzőm.Főisk.Évk.1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Székely Bertalan MDK

1[illegible]1o. aug.21-én, meghalt

Képzőm.Főisk.Évk. 1921-22, 22-23, 23-24, 24-25.
Bp. 1926.

Székely Bertalan

Archáj c. rajza
repr.

Művészeti Szalon
(Kolozsvár) 1926. 2 sz. 1. l.

e Maikäfer.

ung von Edwards.

Székely Bertalan

Szerepel a „Magyarság és négyélet" c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1926 XI. 14

Székely Bertalan festőművész

Pásztortűz, 1926. 3 sz.
70. l.

Szokolay Béla: A budapesti akthiállítás

Székely Bertalan festő

Századok 1926. LX évf. 652 o.

D. K. : Tóth Ervin, Az utolsó félszázad művészete

Építészet. irodalom.

Tér és Forma. III. é. 6. 1930. 226-228 l.

14 ábra.

Horzpodar László: Weekendházak.

M.D.K.

Lehel (Bertalan) festő

1875 ben tárgyalások folytak, hogy a pécsi ág. hitv. ev. templom oltárképét megfesse, a Kálváriás az Olajfák hegyén. Az oltárképet nem ő festette végül.

Baldauf Gusztáv: A pécsi ág. hitv. ev. egyházközség története. Pécs 1926 29-30.

Székely Bertalan

festő

Revue de Hongrie

1926. XIX. a. XXXIV. I. 182–195 l.

Szinyei-Merse Pál és a magyar tájképfestészet (Ybl Ervin).

Szélely Bertalan, festő

Pásztortűz, 1926. 23 cm.
530. l.

Réti István: Thomafalvas festőművész

MDK

Székely Móric

c.a: Fiatal művészek kiáll. Ujság, 1926. márc.24.

MDK

Kékely Bertalan festő

A forrás. Fónagy A. tul. vegr: 35.
Léda. képm. Mug. " 36.
A forrás. kékely Á. " " 37.
Fürdés után. Wolfner Gy. tul. " 38.
Japán nő. kékely Á. " " 39.
Vázlat a forráshoz. képm. Mug. " 153.

A magyar akt-kiállitás albuma. Önneáll.
Lyka-Majovszky-Petrovics Bp. 1926 - 6, 35-39,
153, 163.

Lékely Bertalan festő M.D.K.

A pécsi bazilika részére készített freskói

Czimer Kárely: A nagedi fogadalmi templom környékének rendezése és belső ornamentikája. Szeged 1926. 12

Székely Bertalan

A tihanyi apátsági templomban a szentélybe vezető lépcső feletti félkupolában a négy evangelista; Szent Anyos püspök megdicsőülése, az apostolok, Ker. Szent János, Szent Benedek, Szent Mihály, vagy a pogány Themisnek, a megvesztegethetetlen ítélet képviselője, valamennyi fenti műve! Az egyházi zenét szimbolizáló kép a kosmi felett.

Zavaris úgy!

Mihályi Ernő dr – Vigyázó János dr

Tihany részletes kalauza.
Bp 1926. 30, 31. l.

1½ K
vörösibolya

2 K
zöldeskék

4 K
karmin

4½ K
barnásibolya

1/.

MDK

Székely Bertalan festöm,
Rauscher Alajos ornamentikus

ezelött fél évszázaddal készitették az Andrássy -uti házat , a MAV gyönyörü sgrafittós palotáját. /1876 /. Epitette Petschaher mester, lemondott a hatás eszközeiről, h. összefüggö ,csupasz falfelületeket adhassen a fenti két müvésznek.

köröndi

Elpusztul Székely Bertalan sgrafittos háza.
Nemzeti Ujság. 1926.ápr.5. 9l.

1/.

MDK

Székely Bertalan festőm.
Rauscher Alajos ornamentikus

ezelőtt fél évszázajjal készítették az Anirássy -uti házat , a MAV gyönyörű sgrafittós palotáját. /1876 /. Építette Petschaher mester, lemeniott a hatás eszközeiről, h. összefüggő ,csupasz felfelületeket adhasson a fénti két művésznek.

körönli

Elpusztul Székely Bertalan sgrafittos háza.
Nemzeti Ujság. 1926.ápr.5.

Székely Bertalan
8 orai Jyszj lestő
1918 ám 11. sl.

Székely Bertalan

vagy

Bálint Aladár

Két kiállítás. (1. Székely Bertalan rajzai, vázlatai. 2. A Capek házaspár festőnek kiállítása.) Nyugat 1918. I. 193. l.

Vasárnap **24** Kat. Exaudi	MÁJUS 31 NAP	Prot. Eszter Izr. 3. Sel. j. hageb.
Hétfő **25** Kat. VII. Gergely p		Prot. Orbán Izr. 4 Sel. j. hageb.
Kedd **26** Kat. N. Fülöp		Prot. Fülöp Izr. 5. Sel. j. hageb.
Szerda **27**		Prot. Béda

Székely Be

cvod

Bálint Ala

Bestalan vajrac, v

látan

19 1

ai lu votre annon
s prie, de vous off
ngrie.
rdes à l'école de
mon examen de
e j'ai travaillé d

MDK

Székely Bertalan

Cillei és V. László, repr.

Tájkép, repr.

Udvari bál Budán az 1867-iki koronázáskor, repr.

Székely Bertalan rajzainak kiáll. Vas. Ujs. 1918. 1. sz. 4.l.

Székely Bertalan

Vad

Vas. Ujs. 1918. 4, 5. l.

(Székely Bertalan rajzainak kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. képekkel.)

860. Ismer

A XVII.

Ferdinánd.

Sima karimájú éremn
fordultan és arczélben van
juszt meg szakállt hord. I
gyapjas rend jelvényét vis
lát fedi. Körirata a gyön
D. G. RO. HUNGA. BO. REX. (
ülő »DANVBIVS« szemlélhet
vel kőedényre támaszkodi
val evezőt tart. Körirata
és a lábaknál : »DANVBIV

Galvanoplasztikus után
30 K. — Egger Dávid ajánd
1899 június 22-én (425–899)

Székely Bertalan

Salamon József arc-
képe, rajz
repr.
Vas. Ujs. 1918. 153 l.

Képzőm. Lexikon
kulajd.

hol az összecsapott keresztény
küzdelemre kelt, melyben két
, a kik végső erőfeszítéssel
ıfeleiket. Lovuk már-már össze-
g élénken harczolnak. Mellettök
t és a dobot látjuk, a melyet
Körülöttük elesett harczosok és
jobbról vágtat egy elszabadult
itetlen és a rőzse közt. A hát-
zik és ez előtt, a síkságon, az
mlélhetjük.

90·7 cm. — Lelt. sz. 865. — Véte-
-én Dessewffy Bélától 10 K-án
1891 október 1-jén. — Elszámol-
(41–892). — Az elszámolást jóvá-
ki 16647 és az 1892 július 20-iki
2).

Székely Bertalan

vrád

~~Lázárirók~~

~~60, 61. l.~~

Lázár Béla:

Irók és művé-
szek között. Bp.
1918. 60, 61. l.

Székely Bertalan

"Egyházművészeti Kiállitás a Nemzeti Szalonban" cimmel Major Dezső sorolja fel Munkácsy Mihály, Székely Bertalan és Lotz Károly művészeket, de alkotásaikat nem emliti meg, csak annyit mond, hogy a bennük rejlő mély kvalitások révén, minden időn tul is, nagy értékü, komoly mesterek maradnak, akiket alkotásaik igazolnak.

A HÉT, Bp. 1919. dec. 18.
XXX. évf. 19. sz. 300. lap.

Székely Bertalan

Tornyai János egyik mestere volt

K. E.: Tornyai János emlékezete

Délmagyarország 1919 I. 14

Székely Bertalan MDK

Püspökök, olf.

Egyház és Müvészet
Nemzeti Szalon 1919.

Székely Bertalan festőmüvész
Commpositió
Tárkányi Jenő gyüjt. pótkatalógusa, 1919

Sankcidjának

erium. 1279. 46b lap. (Eredeti nagyság.)

63b lap: Egy miniatura (186×138 mm) a *Kálvária* jelenetét ábrázolja. E miniaturának a kerete a legnyugtalanabb, legszaggatottabb. A két hosszanti oldalon hullámvonalban törik, felül két ékalakot képez, e mellett egy-egy két-

Székely Bertalan festőmüvész
Női fej
Tárkányi Jenő gyüjt. pótkatalógusa, 1919

Sankciójának

látható. Középen aranyruhában, kék köpenyben ül Mária. Feje fölött fehér galamb. Mária mellett egy-egy apostol ül, akik mögött még két-két apostol feje látszik. A betűből alul s felül a lapszélre három, sugáralakban kiképzett, elnyujtott levélben végződő indakör ágazódik el.

95b lap: (109. Psalm.: Dixit Dominus Domino meo) *D* iniciáléban (76 × 74 mm) *Mária megkoronázása.* A betűt zöld, vörös, kék, rózsaszín indafonatok képezik, s felső széléhez egy zöldszárnyú sárkány feje kapcsolódik. A sárkány elnyujtott kék teste felhúzódik a lap felső széléig, ahol farka négy levélben végződő indakörbe csavarodik.

Belül egymás mellett ül Krisztus és Mária. Mária kék köpenyben, piros ruhában kezét imára kulcsolja, s fejét piros glória övezi. Krisztus balkezében könyvet tart, jobb kezével Mária arany koronáját fogja. Fejét kék glória övezi, ruhája piros, köpenye kék. (340. kép.)

96a lap: Egy miniatura (170 × 115 mm), amelyen *Krisztus mandorlában* látható, a négy evangélista szimbolummal. Középen, vörös-zöld mandorlában ül Krisztus, fehérleplű, kék trónuson. Jobbjával áldást oszt, balkezében nagy könyv. Ruhája kék, vörös köpenyének elővillanó bélése sárga. Mögötte nagy, zöld földgömb. A miniatura négy, félköríves sarkában a négy evangelista jelképe.

150b lap: XV. századi bejegyzés. „Anno domini MCCCC septuagesimo septimo die mensis Decembris decima Reuerendissimus in Xpo pater et dns Georgius de Hessler meritis suis atque virtutum moribus erga serenissimum et gloriosissimum Principem et dm dm Fridericum Romanorum Imperatorem semper Augustum ceterosque Principes Nationis hoc ipsum exigentibus quam maximis a S.mo dno nostro Papa

MDK

Székely Bertalan festő.

„Tájképvárlat" – Lemezpapír

Debrecen város nyilv. képtárának tárgymutatója
D. 1919. 6. l.

7

Székely Bertalan MDK

Táncosnő, olf.

Éjjeli táj, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Szadai részlet, olf.

Falurészlet, olf.

Parásztasszony, olf.

Alkonyati ég, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bdrtalan MDK

A szentjóbi apátság alapitása, vázlat

Gizella királyné és Imre herceg, vázlat, olf.

Tájkép, aqu.

Női tanulmányfej, szines kréta

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett ~~mü~~kincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Női arcképtanulmány, szines kréta

Muzsák, tempera

Kompozicióvázlatok, szépia

Férfitanulmányfej, olf.vázlat 1856

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Visegrád, aqu.

Tanulmány a Lédá-hoz, kréta

Visegrádi táj, aqu.

Tájképtervek foltokben, szépia

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállítása

Székely Bertalan MDK

Fiu arcképe, 1859. olf.

Mücsarnok 1919 Köhtulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Tusrajz

Puttók, tempera

A forrás, tanulmány, fehér és fekete kréta

Tájképvázlatak, aqu.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Női fejtanulmányok, szénrajz

Női triptichon, olf.vázlat

Puttók, tempera

Női tanulmányfejek, fehér és fekete kréta

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Kunyhó fákkal, olf.

Havas éjjeli kép, olf.

Falurészlet, olf.

Rőzsét vivő asszony, olf.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Táj alkonyatkor, olf.

Tájkép, olf.

Paraszthház, olf.

Trónszék, olf.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Székely Bertalan

Tájtanulmány, olf.

Napos táj, olf.

Nő rózsalugasban, olf.

Tájtanulmány, olf.

Műcsarnok 1919 K[illegible]stulajdonba vett műkincsek kiállítása

Székely Bertalan MDK

Tájkép, olf.

Éjjeli kép, olf.

Kunyhók, olf.

Szoptató nő, olfvázlat

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bertalan

Kugler József arcképe, fehér és fekete kréta

Férfiarckép, szines kréta

Muzsák, tempera

Műcsarnok 1919 Köhtulajdonba vett műkincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Önarckép, olf.

A könnyelmü nő életéből, olfvázlat

Gyermekarckép, olf.

8 jelenet a Nő életéből, olfvázlat

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Holdas éjjeli táj, olf.

A könnyelmü nő életéből, olf.

Vázlat a "Zrinyi kirohanásá"-hoz, olf.

Női arckép, olf.

Tanulmány a Lédá-hoz, olf.

Mücsarnok 1919 Köztulajdonba vett mükincsek kiállitása

Székely Bertalan MDK

Erdőrészlet,olf.

Tájtanulmány, olf.

Fák, olf.

Tájtanulmány, olf.

Műcsarnok 1919 Köztulajdonba vett műkincsek kiállitása

Székely Bertalan, festő MDK

Három tanulmány „II. Lajos telemének feltalálása" - hoz. Ecsetrajz

Tanulmány u. a. - hoz "

Tanulmány „Dobozy hitvesé" - hez. 1860 "

Tanulmány a „Furdő nő" - hőz. Kréta.

O. M. Sz. M. - 27. Kiáll. - 1918 márc. - 19.-20. sz. - II. sorozat.

Jegyz.

MDK

Székely Bertalan, festő.

Női mellkép,	kréta.
Vizhordó leány,	tuss.
Vizet merítő leány,	"
A forrás.	"
Tanulmány a „Lédá"-hoz	Kréta.

OMSZM - 27. kiáll. - 1918 márc. ~~[illegible]~~. - 19-20 sz. rajz. - II soroz.

Jegyz.

Székely Bertalan, festő. MDK

Két arcképtanulmány, v. f.
Arcképtanulmány, 1857.
Fauser gyógyszerész arcképe, tuss.
Arcképtanulmány, pastell
Női fejtanulmányok, 1859 és 1860. - Kréta
Mesterházy k. a. arcképe. "

OM Sz M. - 27. kiáll. - 1918 márc. - 19. - 20. m. rajz. - II. tovoz.
Jegyz.

MDK

Székely Bertalan, festő

Két férfi arckép, 1854 Cer. és kréta
Két férfi arckép, 1856 és 1857. Kréta
Salamon József arcképe 1857. "
Két férfi arckép. 1857. "
Két arcképtanulmány, 1859. "

OMSzM. - 27. kiáll. - 1918 márc. - 19. + 20. sz. rajz. - II. terem.

Jegyz. /

MDK

Székely Bertalan, festő.

Krisztus föltámasztja Jairus leányát. Temp.

OMSzM. – Graf. Dszt. – XXVII. kiáll. – 1918 márc. – 19.–20. n.
zajz. II. sorsz. – Jegyz.

7-81

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Női tanulmány

V. László és Cillei

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Naplemenete

Fürdő nő

Felhőtanulmány

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Táncosnő

Leda
Uj szerzemények,kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Leda

Imre királyfi ravatalon

Uj szerzemények,kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Sóvárgás, vázlat

Szadai parasztudvar

Férfitanulmány

Uj szerzemények, kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

~~Székely Bertalan, 1835-1910.~~

Horváth Lajos arcképe

Gizella királyné Imre királyfival

Uj szerzemények, kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Vázlat Zrinyi kirohanásához

Gyermekarckép

Uj szerzemények,kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Viszontlátás

Ima a távollevőért

Anyai örömök

Uj szerzemények,kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Fiatal férfi arcképe

Női tanulmányfej

Uj szerzemények,kiáll. Szépm. Muz. 1918.

9 l.

MDK

Székely Bertalan 1835-1910.

Jegenyék

Leda

Szadai völgy

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

lo l.

MDK

Székely Bertalan 1835-1910.

Nocturne

Elhagyatva

Leda

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

10 1.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Özv.Pfeffer Ignácné arcképe

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

14 l.

MDK

Székely Bertalan 1835-1910.

Szerelmi találkozás

Leda

Anyai örömök

Uj szerzemények kiáll. Szépm. Muz. 1918.

lo 1.

MDK

3/.

Székely Bertalan, festőművész
Rauscher Alajos, ornanetikus

Akkor már állott a Mintarajziskola sgrafittós homlokzata, szintén fentiek müve. Alkalmazták ezt a diszitést egyik-másik épülö villán. És ezek az alkotások egy kivételével mind megsemmisültek. /Nem tudjuk magvannak-e az elpusztult diszitések kartonjai./ Ezért kell megmenteni a megmaradt egyet, a MÁV házát.

Elpusztul Székely Bertalan sgrafittós köröndi háza.
Nemzeti Ujság. 1926óápr.lis 5. 9.l.

MDK

Rauscher Alajos ornamentikus
Székely Bertalan festőművész.

Székely B. a maga kezével dolgozott a házon. Előbb gondos kartonokat készitett az egyes alakokhoz. - Rauscher fölséges diszitményeit a Mintarajziskola tanitványai csapatostól vágták, rajzolták a szines vakolatrétegből.

Elpusztul Székely Bertalan sgrafittós köröndi háza.

Nemzeti Ujság. 1926.ápr.5.

MDK

Székely Bertalan

N. Szal. XLIX. csop. kiáll. 1926. jun. 1 1.

Székely Bertalan

a Cennini Társ. tagja.

Cennini Társ. 3. kiáll. N.Szal. 1926. 1.o.
febr.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos holttestének megtalálása, of.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926. szept.

lo l.

MDK

Székely Bertalan

Mohácsi csata, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.

lo l.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos tetemének megtalálása

Mohács emléke. Ernt Muz. 84. kiáll. 1926. szept.

11 l.

MDK

Székely Bertalan

Mohácsi csata

Mogács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926.szept.

lo l.

MDK

Székely Bertalan

A mohácsi csata

Mohács emléke. Ernt Muz. 84. kiáll. 1926. szept.

11 l.

MDK

Székely Bertalan

II. Lajos király tetemének megtalálása

Mogács emléke. Ernst Múz. 84. kiáll. 1926. szept.

11 l.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos tetemének megtalálása, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.

11 l.

MDK

Székely Bertalan

A mohácsi csata, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926.szept.
11 l.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos holttestének megtalálása

Mogács emléke. Ernst Muz. 84.kiáll. 1926.szept.

lo l.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos tetemének megtalálása, festm.

Mohács emléke, Ernst muz. 84.kiáll. 1926. szept.

11 l.

MDK

Székely

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle,
1927. nov. sz. 295 l.

Sedley

Vol 8: Hôpadélvárosi. Budapesti Szemle,
1927. nov. 8a.
295 l.

Székely Bertalan.

Az Ernst Múzeum aukciós kiállításán több képe szerepel.

Az Est, 1924. nov. 13.

Székely

Szerepelt a „Magyar táj és életkép" c. kiállításon a Műcsarnokban

Esti Kurir, 1927 I. 14

Székely Bertalan

Az Árverési Csarnok karácsányi aukciójának kiállításán „Szérűskert" c. műre szerepel, 800-pengős áron szerepel a katalógusban. (említve.)

Esti Kurir, 1927. dec. 4.

Mitteilung Austrieben

Der Gemeinderat Lindenfels beschließt, alle-
mit sofortiger Wirkung "Schafhaltern"
die Auftrieb verboten. Verstöße werden
mit Geldstrafe geahndet. (Gemeinde)

Stadt Lindenfels, 1923 - Sec. 4.

Székely Bertalan

Szerepel a „Magyar táj és életkép"
kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság 1927 I. 15

MDK

Székely Bertalan

Magyar Iparművészet 1927. 137.l.

Székely Bertalan.

Múzeumainkban őrzött alkotásai részt veznek a varsói magyar kiállításon, a Engel művészegyesületek külön kérésére.

Magyarság, 1927. márc. 6.

Milenky Bertalan,

Ismeretlen barátom, szívesen elfogadtam azt az igen szép és nagyon hasznos könyvecskéd, a Szegedi Szemle-füzetek kötetét küldött levelére.

Budapest, 1927. márc. 6.

Székely Bertalan.

Az ápr. 2.-án megnyíló varsói magyar kiállításon műve szerepelni fog.

Magyarság, 1927. márc. 19.

Szabely Bertalan

Az Ugr. k.-ám megnyílt vasári magyar
kiállításban pulse szepelni. Jog.

Budapest, 1927. márc. 19.

Székely Bertalan

Szerepel a Pastalázárd pénztár
aukcióján

Magyarság 1927 X. 13

Székely Bertalan, az 1870 esévekben a
Magyar állam Vasutak (nyugdijintézete) budapesti Andrássy-utcz
palotajának sgrafittó diszitését, Rauscher Alajos
diszitő és iparművészel együtt festette, mely a világ
hirű firenzei palazzo Gondi sgrafittóival vetekedik.

Magyarság. 1927 apríl 12.

Mergl Károly, könyvkötő

IX. 16.

Székely Bertalan.

A Képzőművészeti Főiskola igazgatója farádi Veres Izabellát tanította és külön is foglalkozott a tehetséges művésznővel.

Magyarság, 1927. Nov. 13.

MDK

Székely Bertalan

Életrajzok. A Mű, 1927. 1.évf.2.sz. 32.l.

MDK

Székely Bertalan

K.: Három kiállitás. Nemzeti Ujság 1927. nov. 13. 13.l.

MDK

Székely Bertalan

A Postatakarékpénztár 38-ik aukciója. Nemzeti Ujság 1927. máj. 29. 12.1.

Kádár Bertalan

„Aqua amara", „Zivatar" és több
tájképe szerepel a „magyar táj és
életkép" kiállításon a Műcsarnokban

Nemzeti Újság, 1927 I. 14

Székely Bertalan, festő

Pásztortűz, 1927. 17 sz.

401. l.

Kolozsvári Béla: Erdélyi lélek a magyar képzőművészetben.

Székely Bertalan, festő

Pásztortűz, 1927. 18 sz.
424. l.

Jakab Géza: A magyarországi mester ünnepén.

Székely Bertalan

„Zivatos" c. festményének két változata nevezett a „hagyat penze és tájképfestéket" ~~a mi~~ c. kiállításon a műcsarnokban, és tájképei

körül néhány

Pesti Hirlap 1927 I. 13

M.D.K.

Székely Bertalan

Ld. Radnay Oszkár: Retrospektiv kiállitás a Mücsarnokban c. cikk.

Panoráma. Bécs. 1927.jan.3o. 5.sz. sztl.p.

MDK

Székely Bertalan

Zrinyi szigetvári kirohanása

II.Lajos király holttestének megtalálása

Kézdi Kovács L.: A magyar nemzeti művészet fellángolása. P.H. 1927 évi nagy naptára. 257,258.l.

MDK

Székely Bertalan

Dobozi Mihály és hitvese, repr.

Önarckép, repr.

V.László

Kézdi Kovács L.: A magyar nemzeti művészet fellángolása. P.H. 1927 évi nagy naptára. 257,258,26o,269.1

Székely Bertalan, festő

Pásztortűz, 1927. 4 oz.
96. l.

Szekhol ay Béla: Magyar tájkép és szoánerkép kiállítás a Műcsarnokban

M.D.K.

Székely Bertalan

A Wolfner Gyula gyüjteményében külön teremben foglalnak helyet a müvész alkotásai, amelyet a cikk "Székely Bertalan terme" néven emlit s megjegyzi, hogy a teremben a mesznek több képe van kiállitva, mint a Szémüvészeti Muzeumban. "Részletek a Székely Bertalan-teremből" cimmel fényképfelvétel.

„Világhirü festmények budapesti palotákban" c. Szinházi Élet. Bp. 1927. dec. 11-18. XVIII. évf. 50. sz. 46-47. lap.

Székely Bertalan.

A napokban megnyíló varsói magyar reprezentatív kiállításon műveiből néhány szerepelni fog.

Pesti Napló, 1927. márc. 25

Wekely Bertalan.

A napoleban megnyílá vassái mu-
ggas reprezentatív kiállításom mú-
vilról nehány nesepelen fogy.

Tirsti Kapelá, 1927. mác. 25

Székely Bertalan

A gyermek Margit
partraszállása a
Nyulak-szigetén

Baros Gyula:

Boldog
Margit legendája.

A Napkelet
Könyvtára 22. sz.
Bp. 1927.

Székely Bertalan

Egy női tanulmányfeje

Gombosi György

Andrássy Gyula gróf

gyűjteménye

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 441. l

MDK

Székely Bertalan

Régi nemesi kuria, of.

Domboldal, of.

Malomárok, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Árnyas ut, of.

Erdei kunyhó, of.

Faluvége, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.
1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Alkony, of.

Szérüskert, of.

A kis halott, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2s. sz. Nücs.

1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Erdőszéle, of.

Öregasszonyfej, of.

Tanya, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-20. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Zivatar, of.

Faluvégén, "

Fatanulmány, "

M. táj- és életképfáll. 29-23. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Ölelés, of.

Paraszthház Szadán, of.

Hangulat, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MTK

Székely Bertalan

Eső után, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.
1927. jan.

MDK

Szókely Bertalan

Szerelmesek, of.

Szadai táj, "

Este, "

M.táj- és életképkiáll. 19-20. sz. Műcs.
1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Erdőszéle, of.

Holdvilágos táj, of.

Alkony, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.
1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Ágnes asszony I., of.

" " II. "

" " III., "

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.

1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Kilátás a szadai sikra, of.

Csőszház, of.

Szérüskert alján, of.

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.

1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Az özvegy, of.

A Zivatar vázlata, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.
1927. jan.

MDK

Székely Bertalan

Zivatar, repr.

KMTárs. Magyar táj- és életkép kiáll. 1927.

MDK

Székely Bertalan

Régi Nemesi kuria, of.

Domboldal, of.

Malomárok, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927.
30.l.

MDK

Székely Bertalan

Zivatar, of.

Faluvégén, of.

Fatanulmány, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. 1927. kat. 30.l.

MDK

Székely Bertalan

Ölelés, of.

Paraszthház Szadán, of.

Hangulat, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 30.l.

MDK

Székely Bertalan

Kilátás a szadai sikra, of.

Csőszház, of.

Szérüskert alján, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 30.l.

MDK

Székely Bertalan

Erdőszéle, of.

Öregasszonyfej, of.

MTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. 1927. kat. 30.l.

MDK

Székely Bertalan

Tanya, of.

Alkony, of.

EMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. 1927. kat.
30.l.

MDK

Székely Bertalan

Szérüskert, of.

A kis halott, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 31.l.

MDK

Székely Bertalan

Árnyas ut, of.

Erdei kunyhó, of.

Faluvége, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 31.l.

MDK

Székely Bertalan

Az özvegy, of.

A "Zivatar" vázlata, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 31.l.

MDK

Székely Bertalan

Ágnes asszony I. Of.

Erdőszéle, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927.
31.l.

MDK

Székely Bertalan

Holdvilágos táj, of.

Ágnes asszony III. Of.

Alkony, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 31.l.

MDK

Székely Bertalan

Szerelmesek, of.

Ágnes asszony II. Of.

Szadai táj, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 31.l.

MDK

Székely Bertalan

Este, of.

Patak mentén, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927.
51.l.

MDK

Székely Bertalan

Csűrben, of.

Eső után, of.

KMTárs. Magyar táj-és életkép kiáll. kat. 1927. 31.l.

Székely Bertalan MDK

Ölelés, olf.

Paraszthaz Szadán, olf.

Hangulat, olf.

Zivatar, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Kilátás a szadai sikra, olf.

Csőszház, olf.

Szérüskert alján, olf.

Ölelés, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Régi nemes kuria, olf.

Domboldal, olf.

Malomárok, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Alkony, olf.

Szerelmesek, olf.

Szadai táj, olf.

Este, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállítás

Székely Bertalan MDK

A Zivatar vázlata, olf.

Ágnes asszony I.II.,III., olf.

Erdőszéle, olf.

Holdvilágos táj, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Árnyas ut, olf.

Erdei kunyhó, olf.

Faluvége, olf.

Az özvegy, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Faluvégén, olf.

Fatanulmány, olf.

Erdőszéle, olf.

Öregasszonyfej, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Zivatar, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan MDK

Patak mentén, olf.

Csürben, olf.

Eső után, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállítás

Székely Bertalan MDK

Tanya, olf.

Alkony, olf.

Szérüskert, ols.

A kis halott, olf.

Mücsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Székely Bertalan

SZÉKELY BERTALAN: ZIVATAR

BÖHM PÁL: ARATÁSKOR

MDK

Székely Bertalan

Strobl A. hagyatéki kiáll. /1856-1926/. Budapest 1927. máj.

MDK

Székely Bertalan

N.Szal. 53. csop.kiáll. 1927. jan.

Lehely Bertalan
festőművész

M.D.K.

I. Ferenc József koronázása alkalmából készített festménye a Mátyás templom belső berendezését mutatja.

Dr. Lechner Jenő: Budapest Műemlékei, Bp. 1924.
Dr Lux Kálmán: a gótika Műemlékei.

73/1.

SZÉKELY BERTALAN +

Krakói magyar kiáll.1927.

Székely Bertalan

Szerüskert c. kepe repr.

Árverési Csarnok aukció kat.

40 sz. 1927 dec.

Wurm János:

Mellig van ábrázol
lapját vörös tollak
me, bajusza s szak
A elöbbiu apró s a
ta

Procul â
â fulm

s a kép körül:

Joannes Wurm
Colonellus Am

Vászon, méretei 18·5
Gr. Csáky László aj

Székely Bertalan.

a Póstatakarékpénztár aukció-
ján alkotása szerepel.

Esti Kurir, 1928. Jún. 7.

MDK

Székely Bertalan

mellszobra; készitette Strobl Alajos

Gerő Ö.: Liptóujvári Strobl Alajos. Évk. KMT. 1928. 52.l.

MDK

Székely Bertalan

Gerő Ö.: Liptóujvári Strobl Alajos. Évk. KMT. 1928. 37-53.l.

MDK

Székely Bertalan

Műveivel szerepelt az 1925.dec.7.-én megnyilt és 1926.jan. 31.-én zárult Akt-kiállitáson.

Évk. KMT. 1928. 59.1.

MDK

Székely Bertalan

Kézdi Kovács László: A Műcsarnok kiállításai.
Évk. KMT. 1928, 59 l.

MDK

Székely Bertalan

Léda, repr.

Évk. KMT. 1928. 62.1.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

Zivatar. Repr. 1o2.1.

Évk.KMT. 1928. 1o2.1.

Székely Bertalan

ivód

Pipics Zoltán dr.

A dalékok a társulat
történetéhez.

Ér. K. KMIT. 1928.

117. l.

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI

RENDES TAGJAI TAGJEC

ÖSSZES KIÁLLÍTÁ

DÍJTALANUL LÁTOG

CSALÁDTAGJAIK SZÁ

ÖT INGYENJEGYET

RÉSZTVESZNEK A RENDES TA

RENDEZENDŐ

TÁRGYSORSJÁ

ÉS INGYEN KAPJÁ

Székely Bertalan festö.

HISTORIA. 1928. 7. sz. 7. l.

MDK

Székely Bertalan, festöm.

gyakran hangoztatta tanitványai elött, h. a festönek szüksége van arra, h. anatómiát tanuljon. " Elöbb meg kell tanulni " + azt mondta -" azután el kell felejteni. "

A Mügyüjtö. 1928. 6-7. sz. 184.1.

MDK

Székely Bertalan

V.László.

Jaschik Almos: A könyvillusztralas művészete.

Könyvbarátok Lapja. 1927-28. 38.l.

MDK

Székely Bertalan

V.László.

Jaschik Almos: A könyvillusztralas művészete.

Könyvbaratok Lapja. 1927-28. 38.1.

Kiérely Bertalan festő

Műgyűjtő 1928. 2., 58. l.

Szekely Bertalan

Urod

e

Historia 1928. 7–8. f.

(Befejezték a pécsi Székesegyházban falfestményeinek helyreállítását.)

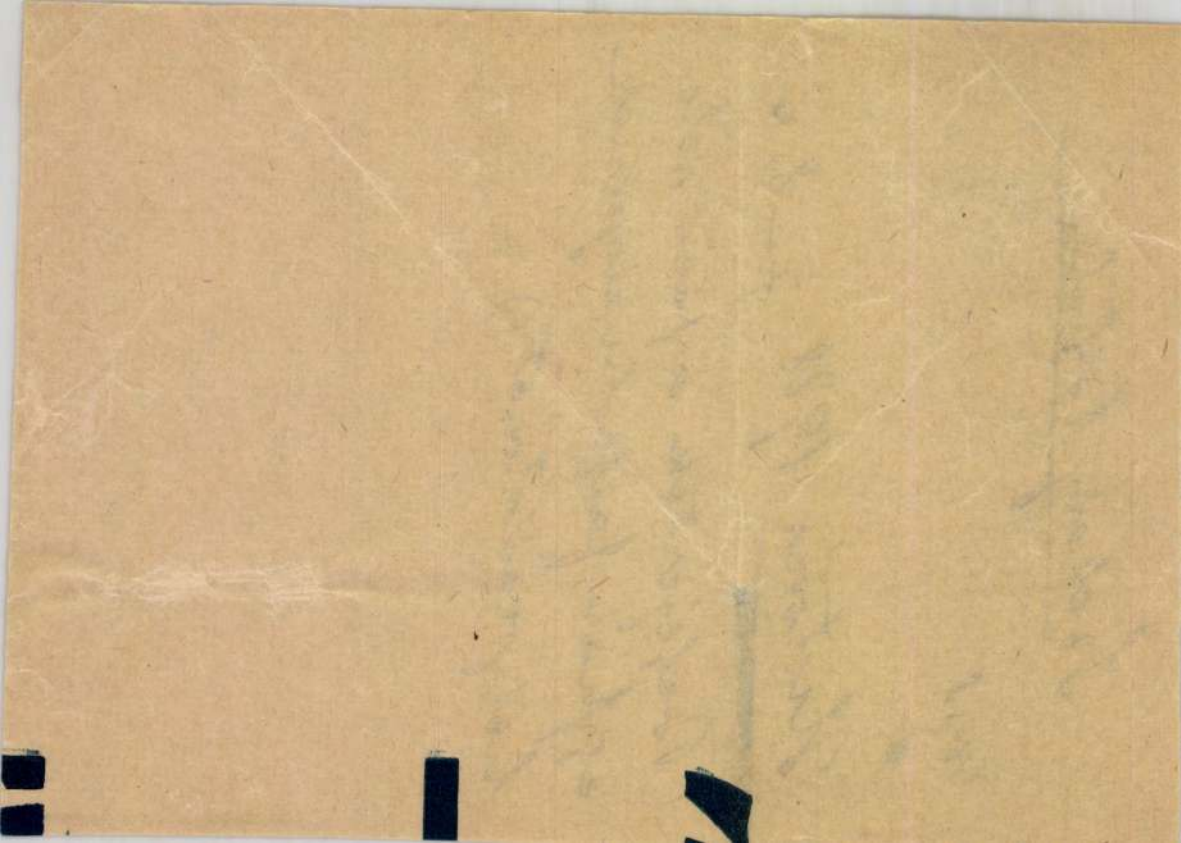

Kékely Bertalan, festő

Müggyűjtő. 1928. aug.-szept. 285.

MDK

Székely Bertalan

D.Rózsaffy: Une promenade rapide au Musée des Beaux-Arts. A Műgyüjtő 1928. 8-9. sz.

MDK

Székely Bertalan

Restaurálták a pécsi székesegyház falfestményeit.
A Műgyüjtő 1928.10.sz. 285.l.

Székesfehérvári Hadiárva Intézet.

Kerámia-munkái szerepeltek az Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállításán, a régi Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1928. dec. 2.

MDK

Székely Bertalan

A középosztály aukciója. A Mügyüjtő 1928.10.sz. 286.1.

Kékely Bartalan, festő

Elek Artur, Az ünarchép

Műgyűjtő 1928. dec. 342-345

MDK

Székely Bertalan /1835-1910/

Réti I.: Tájékoztató. Nyugat 1928. jun. 1.
791.1.

Székely Bertalan festő

Pásztortűz, 1928. 1sz. 21l.

Gulyás Károly: Tardos Kremner Viktor

Székely Bertalan festő ~~XIX~~. (1835-1910)

Pásztortűz, 1928. 9 sz.

208 l.

Dr. Roska Márton: A miniatűr.

MDK

Székely Bertalan

Lázár B.dr.: Ismeretlen Zichy-rajzok az Ernst-Muzeumban. Pesti Hirlap 1928. ápr. 21. 4.l.

Szekely Bertalan.

Az Ernst-múzeum XXXIX. aukciójának
kiállításán két több műve szerepel.

Pesti Hirlap, 1928. Nov. 18.

M.D.K.

Székely Bertalan

A művész alkotása is szerepel a Balassa fivérek Páfrány utcai gyüjteményében. "Több mint száz kiváló festmény van a Balassa fivérek birtokában" cimmel beszámoló arról, hogy a gyüjteményben milyen hires festők szerepelnek.

Szinházi Élet. Bp. 1928. juli 8-14. XVIII. évf. 28. sz. 106-107. lap.

Székely Bertalan.

Az Ernst-muzeum aukcióján festmé-
nyét 1650 pengőért vették meg.

Pesti Hirlap, 1928. dec. 2,

520. GYÖRGYI (GIERGL) ALAJOS: Védekezés a tűz ellen. Györgyi Géza tulajdona.
521. VÉBER HENRIK: Gyermekszoba. Véber Auguszta tulajdona.
522. MARKÓ FERENC: Mosás a Tiszában. Pásztor Illés tulajdona.
523. UJHÁZY FERENC: Lovak. Fónagy Aladár tulajdona.
524. SZEMLÉR MIHÁLY: Hazafelé. Bosnyák Izsó tulajdona.
525. UJHÁZY FERENC: A falu dobosa. Ujházy Irma tulajdona.
526. JANKÓ JÁNOS. A népdal. Budapest Székesfőváros tulajdona.
527. VALENTINY JÁNOS: A Balaton. Fónagy Aladár tulajdona.
528. SZEMLÉR MIHÁLY: Vásári jelenet. Fónagy Aladár tulajdona.
529. MUNKÁCSY MIHÁLY: Befordultam a konyhára. Dr. Bischitz Gyula tulajdona.
530. BRODSZKY SÁNDOR: Margitszigeti részlet. Dr. Deutsch József tulajdona.
531. GRIMM REZSŐ: Huszárbravur. Fónagy Aladár tulajdona.
532. MOLNÁR JÓZSEF: Törökbecsei malom. Dr. Deutsch József tulajdona.
533. ÁCS FERENC: Udvarló huszár. Horváth Nándor tulajdona.
534. MARKÓ KÁROLY: A kútnál. Mauthner Zoltán tulajdona.
535. BÖHM PÁL: Vásárosok. Wolfner Gyula tulajdona.
536. BÖHM PÁL: Öreg cigány. Kaszab Aladár tulajdona.
537. UJHÁZY FERENC: Szolnoki vásár. Ujházi Irma tulajdona.
538. BÖHM PÁL: Cigányok. Sebő Bertalan tulajdona.
539. GYULAY LÁSZLÓ: Betlehemesek. Gróf Zichy Béla tulajdona.
540. BÖHM PÁL: Kútnál. Dr. Bischitz Gyula tulajdona.
541. BÖHM PÁL: Vásár. Wolfner Gyula tulajdona.

X. TEREM.

Olajfestmények. Magántulajdonok.

542. SZÉKELY BERTALAN: Régi nemesi Kúria. Wolfner Gyula tulajdona.
543. SZÉKELY BERTALAN: Domboldal. Wolfner Gyula tulajdona.
544. SZÉKELY BERTALAN: Malomárok. Lándor Tivadar tulajdona.
545. LOTZ KÁROLY: A pataknál. Mauthner Zoltán tulajdona.
546. SZÉKELY BERTALAN: Kilátás a szadai síkra. Wolfner Gyula tulajdona.
547. SZÉKELY BERTALAN: Csőszház. Lándor Tivadar tulajdona.
548. SZÉKELY BERTALAN: Szérüskert alján. Wolfner Gyula tulajdona.
549. SZÉKELY BERTALAN: Ölelés. Wolfner Gyula tulajdona.
550. SZÉKELY BERTALAN: Parasztház Szadán. Wolfner Gyula tulajdona.
551. SZÉKELY BERTALAN: Hangulat. Wolfner Gyula tulajdona.
552. SZÉKELY BERTALAN: Zivatar. Wolfner Gyula tulajdona.
553. SZÉKELY BERTALAN: Faluvégén. Wolfner Gyula tulajdona.
554. SZÉKELY BERTALAN: Fatanulmány. Lándor Tivadar tulajdona.
555. SZÉKELY BERTALAN: Erdőszéle. Wolfner Gyula tulajdona,
556. SZÉKELY BERTALAN: Öregasszonyfej. Lándor Tivadar tulajdona.
557. SZÉKELY BERTALAN: Tanya. Wolfner Gyula tulajdona.
558. SZÉKELY BERTALAN: Alkony. Lándor Tivadar tulajdona.

KMTárs. Magyar táj — és élelk. kiáll. 1927.

559. SZÉKELY BERTALAN: Szérüskert. Lándor Tivadar tulajdona.
560. SZÉKELY BERTALAN: A kis halott. Balassa Ferenc és Béla tulajdona.
561. SZÉKELY BERTALAN: Árnyas út. Lándor Tivadar tulajdona.
562. SZÉKELY BERTALAN: Erdei kunyhó. Báró Hatvany Ferenc tulajdona.
563. SZÉKELY BERTALAN: Faluvége. Wolfner Gyula tulajdona.
564. SZÉKELY BERTALAN: Az özvegy. Fruchter Lajos tulajdona.
565. SZÉKELY BERTALAN: A »Zivatar« vázlata. Lándor Tivadar tulajdona.
566. SZÉKELY BERTALAN: Ágnes asszony I. Lándor Tivadar tulajdona.
567. SZÉKELY BERTALAN: Erdőszéle. Lándor Tivadar tulajdona.
568. SZÉKELY BERTALAN: Holdvilágos táj. Lándor Tivadar tulajdona.
569. SZÉKELY BERTALAN: Ágnes Asszony III. Lándor Tivadar tulajdona.
570. SZÉKELY BERTALAN: Alkony. Lándor Tivadar tulajdona.
571. SZÉKELY BERTALAN: Szerelmesek. Lándor Tivadar tulajdona.
572. SZÉKELY BERTALAN: Ágnes asszony II. Lándor Tivadar tulajdona.
573. SZÉKELY BERTALAN: Szadai táj. Lándor Tivadar tulajdona.
574. SZÉKELY BERTALAN: Este. Lándor Tivadar tulajdona.
575. SZÉKELY BERTALAN: Patak mentén. Sebő Bertalan tulajdona.
576. SZÉKELY BERTALAN: Csűrben. Lándor Tivadar tulajdona.
577. SZÉKELY BERTALAN: Eső után. Lándor Tivadar tulajdona.

578. LOTZ KÁROLY: Úsztatás. Wolfner Gyula tulajdona.
579. LOTZ KÁROLY: Hajóvontatók. érdi Krausz Simon tulajdona.
580. LOTZ KÁROLY: Incselkedés. Wertheimer Adolf tulajdona.
581. LOTZ KÁROLY: Hazatérő juhnyáj. Biehn János tulajdona.
582. LOTZ KÁROLY: Ménes Szépművészeti Múzeum tulajdona.
583. LOTZ KÁROLY: Alföldi tanya. Miklós Andor tulajdona.
584. LOTZ KÁROLY: Pihenő libapásztor leány. Wolfner Gyula tulajdona.
585. LOTZ KÁROLY: Lovak. Fruchter Lajos tulajdona.
586. LOTZ KÁROLY: Aratoünnep. Özvegy dr. Bókay Árpádné tulajdona.
587. LOTZ KÁROLY: Mosóasszonyok. Biehn János tulajdona.
588. LOTZ KÁROLY: Mulató legények. Wertheimer Adolf tulajdona.
589. THÁN MÓR: Csikósok. Elcöd Tihamérné tulajdona.
590. LOTZ KÁROLY: Itatás. Eladó.
591. THÁN MÓR: Ebéd. Kiss István tulajdona.
592. THÁN MÓR: Furulyaszó. Kiss István tulajdona.
593. LOTZ KÁROLY: Gémeskút. A Szépművészeti Múzeum tulajdona.
594. LOTZ KÁROLY: Fürdő nő. Özvegy dr. Bókay Árpádné tulajdona.
595. LOTZ KÁROLY: Halász. Özvegy dr. Bókay Árpádné tulajdona.
596. LOTZ KÁROLY: Parasztudvar lovakkal. Dr. Ádám Géza tulajdona.
597. LOTZ KÁROLY: A juhász családja. Kiss István tulajdona.
598. LOTZ KÁROLY: Dinnyevásár. Kiss István tulajdona.
599. LOTZ KÁROLY: Udvarló juhász. Elcöd Tihamérné tulajdona.
600. LOTZ KÁROLY: Cséplés. Kiss Istvánné tulajdona.
601. LOTZ KÁROLY: Ruhamosás. Kiss Istvánné tulajdona.

Szent tavasz

A monda szerint akkor köszöntött be, mikor nagy veszedelmek után volt Róma. Ilyenkor a termés legillatosabb, legzamatosabb gyümölcseit, virágot, bort, mézet mind odavitték az istenek lábai elé. És az ifjúság? Az kardot kötött és kivonult a városból, hogy — ha kell — életét adja az örök város fennmaradásáért. Igy újhodott meg időnként ifjúság, áldozat, pogány tűz Rómában. S ez a szent tavasz élteti a művészetet is. Ver sacrum. Odakint a Műcsarnokban, minden teremben minden falról képzőművész-növendékek, tiszta, nemes, csendes és lázadó magyar ifjúság művészete árad felénk. Az iskolai kiállítások szük osztálytermeit, verejtékes műtermeit áttörve, ide vonultak, ahol a ligetnek valami enyhe pogány izt ad a messziről csattogó életöröm és az oszloprendekbe fagyot klasszicizmus. Oh szegénység, milyen tiszteletreméltóak a te ábrándjaid és mennyi csodálatos szín van a költött életedben! Ijesztően sok kép, ijesztően sok tehetség, egy szük országnak pattanásig túltelített gazdagsága. Vagy ezerötszáz kép, amelyeken alig érezni a munka nagy fáradságát, a türelem csendes, hosszú, szürke tanulóéveit. Csak azt érezni, hogy a Képzőművészeti Főiskolán egy nyugati kultúra nagy érzelmi nosztalgiája van. Ijesztően, sőt megdöbbentően franciás, olaszos, novocentista, absztrakt formákat látó, nature morte-világba szenderült fiatalság. Itt vannak Vaszary- és Csók-tanítványok, akiknek élete vizuális közelségben van nemcsak mestereikkel, de a legdivatosabb világnagyságokkal. Itt vannak ifjú kisasszonyok és zilálthajú titánok, melyek Utrillo morbid hangulataival, Laurencin ezüstmeséivel tartanak lelki rokonságot. Csak a hangulat-naivitás igazi, belső, vérpiros élete kevés. A szigorúak : Benkhard, Dudits, Réti önfegyelmezettségre szorítják őket, de talán kevés marad a játékosságból. A nagy egyéniségtisztelők : Csók, Vaszary, Rudnay megtelítik a vágyakat, melyek rajongva röpülnek — a legmagasabb csúcsok felé. Irrealitás : talán ez e romantikus kor szomorú fiataljainak egyetlen vigasztaló öröksége. Nem lehet mind sorra venni, sőt neveket sem kiragadni. Pedig legjobb volna odamenni egyenként hozzájuk és megsimogatni halvány arcukat, biztatni őket és megmondani nekik, hogy nincs még egy ország, amelynek művészeti iskolájában ennyi tehetség van s ennyi ízléskultúra. Mondom, erre nincs idő. Ezért csak két megjegyzést. Az egyik : minek egy színtelen, erőtlen iparművészettel komplikálni s rossz plakátok csinálására nevelni jó képzőművészeket. A másik : a határtalan öntudat mellett is legyünk a kereskedelmi forgalomban reálisak. Nyolcszáz—ezer pengős képek mellett nem csoda, ha alig kettőt-hármat vásároltak meg a műbarátok.

De azért : a városligeti kiállítás minden hiúságával, lázálmával, tükörkeretbe szorított pappendekliképeivel is egy verhetetlen kultúrának fellángolása. Rügyek fakadása, mellek duzzadása. Szent tavasz !

A Műgyüjtő

6-7-ik száma mint kettős szám június-július hónapokra szól.
Következő számunk az augusztus végén megjelenő
8-9. szám a múzeumi igazgatók kongresszusa alkalmából ünnepi szám lesz.

Anekdoták

Betyárbecsület

Dr. *Lambrecht* Kálmán egy elevenen megírt tárcacikkében (Budapesti Hirlap 1928 ápr. 21) beszámol a müncheni Deutsches Museum keletkezéséről. Elmondja, hogy a múzeum zseniális megteremtője, Oscar von Miller milyen ügyes »zsarolási« manöverekkel tudta a világ egyik legszebb múzeumát úgyszólván »ajándékok«-ból megteremteni.

A pompás múzeum megvalósítója élete főművének fáradalmait Spanyolország bércei között pihente ki. Egy vadregényes szurdokban rablók támadták meg. Mindenét elvették, de betyárbecsületből búcsúzás előtt megvendégelték kifosztott foglyukat. Poharazásközben megkérdezték, kihez is volt szerencséjük. A körszakálas germán mérnök megmondta a nevét.

— Vagy úgy? Ön a Deutsches Museum megteremtője? Akkor ezer bocsánat. Kollégától nem veszünk el semmit.

Goya tréfái

A nagy spanyol festő halálának százéves fordulója alkalmából egész sereg csínyjének emlékét újítják fel a spanyol lapok. Egyik kedves szokása az volt, hogy halálos betegnek tetette magát s ezzel ejtette rémületbe a környezetét. Egy alkalommal szintén ilyesmit csinált. Egész Spanyolország aggódott érte. Azt hitték, hogy hamarosan vége lesz. Szép asszonyok járták a templomokat és imádkoztak érte. A »haldokló« háza előtt pedig óriási tömegek ereszkedtek térdre, sírva és imádkozva. De egyszerre csak megjelent háza erkélyén a festő maga. Jókedvűen integetett a térdelőknek, elővette a dohányzacskóját, pipáját s jóízűen rágyújtott a csibukjára.

Kuranda

Kuranda egy bécsi könyvkereskedő volt, aki gyakran rendezett könyvaukciókat a Singerstrasse-ban. Mint a legtöbb régi bécsi aukcionator, ő is híres volt arról, hogy merész tréfákkal fűszerezte a kikiáltásait. Történt egyszer, hogy a pódiumról hangosan kiáltott: »Hat kötet Lessing. Egy forint először ... másodszor ...« Egy hang a nézőtérről: »Kötve van?« Kuranda: »Hogyne. Spárgával«.

Mire való az anatómia?

Székely Bertalan gyakran hangoztatta tanítványai előtt, hogy a festőnek szüksége van arra, hogy anatómiát tanuljon. »Előbb meg kell tanulni« — mondta — »azután el kell felejteni«.

»Papszi«

»Papszi« tudvalevőleg néhai jó Lechner papa becéző neve volt. Igy nevezték barátai, tisztelői, az egész Muskátliasztal a Japánban. Mikor az Iparművészeti Múzeum palotáját csinálta, leghívebb munkatársai: Márkus Géza, Málnai Béla, Jakab Dezső segítettek neki a tervrajzok elkészítésében. Lechner azonban az ő szokott alaposságával, aprólékos pontosságával hidegvérűen dolgozott a — tető rajzán. »De Papszi« — mondták a munkatársai — »már hónapok óta csinálja ezt a tetőt. Minek az a túlzott gondosság? Hisz úgy sem látja azt senki emberfia odafönt«. »De látják a madarak« — mondta meggyőződéssel Lechner bácsi.

Miért van annyi tájkép a világon?

A Muskátli-asztalnál egyszer arról volt szó, hogy minek festenek annyit össze az emberek ok és cél nélkül. Szinyei-Merse a következőkép magyarázta meg a dolgot: »Vannak emberek, akik kimennek a természetbe. S ez alkalommal festenek egy képet«.

A Műgyűjtő 1928. 6-7 sz.

A feltaláló

— Elbeszélés —

Írta: **Surányi Miklós**

Nem volt öntudatán, mikor elvitték a szanatóriumba. Az operációs teremben félóráig vesződtek vele, aztán a professzor megállapította, hogy hiábavaló, sőt veszélyes minden erőlködés, a golyót nem lehet kivenni a koponyából, hagyni kell a dolgot, egyelőre nem lehet mást tenni, mint a sebet fertőtleníteni és bekötözni. Felvitték a negyedik emeletre, szép kis keletre néző szobába fektették s két ápolónőt rendeltek melléje, mert félő volt, hogy a beteg agyhártyagyulladást kap és deliriumos rohamai lesznek. Igazán szólva, nem sok reményt fűztek a felgyógyulásához. Ez délelőtt tizenegykor történt.

A beteg mozdulatlanul feküdt az ágyon. A két ápolónő halkan beszélgetett.

— Szép, tiszta, finom ember volt, látszik rajta.

— De sovány, mint az agár.

— Azt mondják, pillanatnyi elmezavarában tette.

— Elmezavar, elmezavar! Csak azért mondják, hogy pappal temethessék. Olyan elméje van ennek, mint a beretva. A barátja mondja, hogy valóságos lángelme volt.

— Iróféle ember?

— Ördögöt. Annál valamivel több. Föltaláló volt. Mérnök-ember, aki valami újfajta repülőgépet csinált, meg mindenféle mást, vagyis jobban mondva, valami olyant talált ki, ahogy a barátja mondja, amelynek révén mindenféle gép fölöslegessé válik.

— Butaság. Maga se tudja mit beszél, kisasszony.

— Tudom én bizony. Eddig mindenféle gépeket csináltak, hogy azzal az emberi erőt pótolják, vagyis, hogy a gépek dolgozzanak az ember helyett, ezt maga is tanulta s tudnia is kellene, ha el nem felejtette volna ... na hát, ezt hívják technikának, lelkem. Ez a szerencsétlen flótás pedig állítólag kitalálta, hogy mivel lehet a gépet helyettesíteni, vagyis jobban mondva, mivel lehet a gépeket mozgatni.

— Na erre kíváncsi vagyok.

— Pedig ez úgy van.

— Na hát mondja már, hogy mivel?

Ekkor a beteg megszólalt:

— Drótnélkül vezetett elektromossággal.

Az ápolónők arca fehér lett s ijedten hajoltak a sebesült fölé. Elállott a szívük dobogása. A beteg sárga volt, pofacsontjai majdnem kiszúrták aszott ésráncos bőrét, az orra hajlott volt, arca beesett, szeme lehúnyt, szája vértelen és keskeny, olyan volt, mint aki órák óta halott. Az egyik ápolónő megfogta a beteg pulzusát és megcsóválta a fejét:

— Még él. De nem sokáig viszi. Azt hiszem, ez volt az utolsó szava. Mondtam, hogy feltaláló volt. Most már maga is tudja, kisasszony, drótnélkül való elektromossággal hajtja a gépeket. Hívja be az inspekciós orvost.

Az orvos megvizsgálta, a beteg megint nem volt öntudatnál.

— Kisasszony, maga jöjjön velem, elég lesz mellette egy ápolónő is.

*

Délután négy órakor felnyitotta a szemét és körülnézett. Pillanat alatt mindent megértett. Látta, hogy hol van, azt is látta, hogy az ápolónő lefeküdt a kanapéra és elszundikált. Mozdulni nem igen tudott, túlságosan gyenge volt, de nem is volt kedve mozgolódni, egész jól érezte magát, nem gondolt semmire, talán mosolygott is egy kicsit, „nem is hittem volna, hogy ilyen jó meghalni" — legfellebb ezt gondolta az-alatt a szempillantás alatt, ameddig ébren volt és aztán ismét lecsukta a szemét.

Öt órakor megint magához tért, még pedig arra, hogy nagyon fáj a feje. Tehát nem haltam meg — gondolta magában, sőt, úgylátszik, végkép elrontottam a dolgot, mert ráadásul még szenvedni is fogok. A fájdalma pillanatról pillanatra nőtt. Ez rettenetesen megijesztette. Rémülten nézett maga körül, de nem látott a szobában senkit. Kiáltani akart, de nem jött hang a torkán, csak valami hörgésszerű zaj, mert a mellét is nyomta valami, egyáltalában kevés levegő volt a szobában s a szoba is szűk volt, egész valószínűtlenül kicsiny szobácska, s az volt az egészben a legrémesebb, hogy percről-percre kisebb és kisebb lett, mindjobban összeszűkült, a mennyezet alig hogy félméternyire volt az orrától ... szentséges ég, mi ez? — ez már nem is szoba, hanem csak valami kripta, fehérre meszelt, szűk családi sírbolt ... valóban sírbolt ez, sírbolt szaga van, párás és dohos és penészes, az orrát émelyítő fanyar szagok csavarják, az agya ég, veríték csurog végig az arcán ... nem, ezt nem lehet kibírni, itt meg kell őrülni, vagy a fejét bele kell verni a sírbolt falába, hogy az agyveleje szétloccsanjon és valóban meghaljon, mint ahogy eredetileg szándékában volt.

Szerencsére ez is csak egy pillanatig tartott, aztán megint visszasüllyedt eszméletlenségébe és órák hosszat mozdulatlanul feküdt az ágyon.

Este tíz órakor felébredt, látta, hogy emberek sürögnek-forognak körülötte, jeget raknak a fejére, tanácskoznak, fehér köpönyegek imbolyognak a lámpa előtt, aztán csend lesz, csak jobbról-balról marad mel-

Székely Bertalan. Női arckép

Uj Idők 1928. 32. sz.

lette egy-egy fehér szellem, bizonyosan az ápolónők, akik közül hol az egyik, hol a másik föléje hajlik.

Nagyon fáj a feje. De azért gondolkozni tud s most őszintén sajnálja, amit cselekedett. Egész higgadtan ítél maga fölött s csendesen hálát ad az Istennek, hogy életben maradt. Rettenetes lett volna, ha sikerül megölnie magát. Borzasztó vétek lett volna, rettentő ostobaság, ötvenötéves korára itthagyni mindent, asszonyt, gyermekeket, életet, terveket, gépeket, számításokat, konstrukciókat, eget, földet és mindezek fölött saját maga magát, akiben együtt van ég, föld és csillagok, az egész világ, amelyet az Isten egyenesen és kizárólag neki teremtett, mert ha ő meghal, a sötét semmiségbe zuhan újra minden: asszony, család, gyermekek, ég és föld... azaz, hogy éppen megfordítva. Minden megmarad, reggel fölkel a nap, este kiragyognak a csillagok, tavasszal kizöldül a mező, a fiatalok összeölelkeznek, meleg szellők simogatják az emberek arcát, az asszonyok gyermekeket szülnek, a családok fészkeket raknak, mind sűrűbben és sűrűben hullámzanak az embertömegek a földön, felhőkarcolók épülnek, a levegőt óriás repülőgépek szelik keresztül-kasul, az emberek megtalálják az ő jegyzeteit s azoknak alapján megvalósítják az ő gyönyörű álmát, hogy az elektromos energiát vezeték nélkül továbbítsák, alakítsák, növeljék hőenergiává, fényenergiává, mozgatóenergiává... szédületes elgondolni is... mindez készen van az ő jegyzeteiben... minden lámpa maga termeli az energiáját olyan áramfejlesztővel, amely a körte végén egész apró méretekben van elhelyezve. A drótnélkül vezetett elektromosság olyan fényforrásokat produkál, hogy egy nagyvárost, utcák és négyszögkilométerek százait egyetlen óriás villamoslámpa látja el nappali világossággal. Ha lealkonyul az égi nap, kigyul az ő elektromos lángja valahol a felhők magasságában, új égitest, vakító tűzgolyó, fényes korong, az ő villamossággal drótnélkül táplált, meleget és világosságot sugárzó drága, édes, éltetadó Napja. És bevilágítja a levegőt, besugárzik az ablakokon át a házakba, amelyek lakói lehúzzák a redőnyöket, ha álomra akarják a fejüket hajtani. De az ő mindenható agya által teremtett új mesterséges Nap felváltva virraszt és őrködik az emberiség fölött, termékenyíti a földet, fűti a városokat és pedig tetszés szerint való hőmérsékletben, melegíti vagy hűvösíti a ligeteket, parkokat... tovább, tovább... az semmi, az naiv gyerekjáték, az legyintésre sem méltó kicsiség, hogy mellényzsebemben hordom az akkumulátort, amely hajtja az automobilomat... mit is beszélek?... semmi szükségem sincs akkumulátorra, mert a gépkocsik épp úgy felveszik az elektromos hullámokat, mint ahogy a rádió a hangrezgéseket, nincs szükségem motorra, akkumulátorra, lelopom a villamoserőt a csillagmozgások energiájából s megváltoztatom vele az éghajlati viszonyokat, örökös tavaszt varázsolok a földre, kedvem szerint osztom el a földeket és vizeket... én édes Istenem, ez mind már benne van a jegyzeteimben, de ha én meghalok, majd kitalálja más... igen kitalálja és én már nem leszek és nem látom azt a földet, amelyet másodszor nekem kellett volna megteremteni.

Aztán elaludt megint. Reggel nyolc óráig semmit sem tudott magáról. Amikor felébredt, érezte, hogy a feje elviselhetetlenül fáj, mintha valami robbanni akarna az agyában, vagy mintha tüzes csiptetőkkel vájkálnának benne, vagy mintha valami présbe dugták volna bele, őrjítő fájdalom volt ez, de most még tisztábban tudott gondolkozni, még jobban emlékezett a részletekre, s megállapította, hogy mindennek a szörnyűségnek, ami vele történt, kapzsisága és telhetetlensége volt az oka. Az egész dolog tízezer dolláron fordult meg, illetőleg, hogy ő ezelőtt két esztendővel mindenáron ragaszkodott a hatvanezer dollárhoz, az amerikai pedig ötvenezernél nem volt többet hajlandó adni. Meg volt a szerződés, az amerikai már alá is írta, ötvenezer dollár, örökáron egy centtel sem több, mert a találmánynak úgy sem volt semmi gyakorlati haszna, csak pompás ideát rejtett magában, valami egész más találmányhoz. Ő makacskodott, napokon keresztül alkudoztak, az amerikai kábelt kapott, hogy haladéktalanul vissza kell utaznia Chicágóba, utoljára a repülőállomáson találkoztak, ott még fél óráig folyt az alkudozás, az amerikai akkor beszállt a gépbe, ott még kihúzta zsebéből a szerződést... ötvenezer dollár, egy centtel sem több, ő hatvanon alul nem adja... az amerikai tajtékzott a dühtől, mind a két kezével hadonászott, lobogtatta a szerződést, a motort megindították, éktelen puffogás, zakatolás, a kerekek gördülni kezdtek, az amerikai még egyet intett a fejével: igen? — ő is intett: nem. Erre a yankee magasra emelte a szerződést és összetépte. A monoplán lomhán és billegve fölemelkedett a levegőbe.

Ekkor jutott eszébe, hogy milyen tökéletlen jármű a repülőgép, hogy milyen primitív dolog a benzinmotor, hogy néhány évtized mulva villamosságnak kell hajtania a repülőgépeket is... ettől a pillanattól kezdve adta a fejét a drótnélkül való villamosáramszolgáltatás gondolatára. Azóta két esztendő telt el, a munkának, az illúzióknak, a nyomornak, a megalázkodásnak, a kétségbeesésnek két esztendeje, tegnapig bírta, tegnap eszébe jutott, hogyha akkor nem ragaszkodik a tízezer dollárhoz, most nyugodtan, szépen, kényelemben dolgozhatna élete nagy művén, tegnap betelt a pohár és főbelőtte magát.

Azaz, dehogy is lőtte főbe magát. Vagy mégis? Valaminek történnie kellett, csakhogy nem tegnap történt, hanem húsz évvel előbb, ő húsz év óta fekszik itt eszméletlen, az amerikai ellopta az ő jegyzeteit, a drótnélkül való energiaközlést megvalósították, ez most már bizonyos... lám csak ki kell nézni az ablakon, repülőgépek szelik keresztül-kasul a levegőt... semmi kattogás, semmi berregés, semmi motor, semmi benzin... nini, gyertyaegyenesen emelkedik fel ott egy repülőgép, a házakon egyszerű vaskampók vannak az ablakok alatt, amelybe a gépet egy elegáns mozdulattal beleakasztja a pilóta... gyerekség az egész... az ő ablaka alatt is ott a nagy vaskampó, éppen most akaszkodik bele egy repülőgép... hohó, hisz ez az amerikai atyafi, dühösen hadonászik a két kezével, ott villog a szerződés fehér lapja a kezében — igen? — Áhá, most fülön fogja a szerencsét, most nem repülsz el bitang... egy ugrás az egész...

*

— ... Professzor úr kérem, a beteg mozdulatlanul feküdt, megvallom egy pillanatra már azt hittem, hogy már meg is halt szegény... én nem tehetek róla, oly hirtelen történt az egész... nem is értem, ez a magával tehetetlen ember villámgyorsan kiugrott az ágyból, föl az ablak párkányára és onnan a mélységbe vetette magát.

„Az okosabb enged". De az, aki enged, már azért is az okosabb, mert kevesebb időt pocsékol el, mint az, akinek mindig igaza van.

*

A művész a mindennapi élet dolgában nem tesz egyebet, mint a filozófus, aki kortársainak véleményével szembehelyezkedik és azoknak új tanokat hirdet.

*

A legtöbb ember jobb a hírénél és rosszabb a nekrológjánál.

Fligl József

Yva

— Elbeszélés —

Irta: **Pekár Gyula**

Kacag a nap, ujjong az Adria káprázata, a melegedő április opál ködén át álomba vész az albán part. Pokolian zord ez az akrokerauniai bércfal, vízben álló fekete grottáit valóban az alvilág, a Tartaros bejáratánál képzelte az antik világ — feljebb a tornyosodó hegyszörny, a mithikus, havas Chimaera vicsorítja jégfogait a lenn mosolygó tavaszi enyhületre. A nagy Lloyd-hajó metsző éle, mint serény acél, szorgalmasan szeli, szabja a tenger redőtlenül sima, végnélküli kék szövetét... A partról narancs, mirtusz és salviaillat suhan a zefirrel felénk, ahogy a jókedvű Bartole kapitánnyal beszélgetünk a fedélzeten. Öten vagyunk, de főként a bécsi professzor, meg a rajongó angol Lady viszik a szót. Mindketten homéristák s Odysseus szerelmeinek a nyomait keresik: Kalypso-szigetét, Nausikát, aztán persze Medeát, ki Józonnal szökve apja elől, épp itt ontotta öccse vérét a tengeren. A kapitány ámultan szól közbe:

— Furcsa... Látják azokat a vérfoltszerű nagy vörös csikokat a naplementi tenger színén? A parti nép szerint a sok ezer éve ártatlanul kiontott vér az s az albán, ha bosszút fogad, erre a „tenger vérére" esküszik. Korzika mellett ez a bosszú második hazája. Itt az antik pokol bejárata előtt hosszú az élet, hosszú a halál, a nép a léggel szívja magába a bosszút...

— A Medea emléke, — borzong a Lady, — nyilván a kolchisi apa ősrégi kielégítetlen bosszúja él tovább... S ön, kapitány úr, ön valóban tud ily eseteket...

— Akár százat, mylady, itt van például...

Bartole nem folytathatta. Tulajdon e percben növekvő zsivaj mordult fel a nehezedő homályban a hajó orra felől. Olasz, szláv, német, görög, albán káromkodások, női sikoly, dulakodás, zuhanás, majd pisztolydurranás... Rohantunk lefelé, jött már a lihegő *nostruoms:* „csata, *signor capitano,* öt görög, meg egy albán!" Bartole revolvere fokával tört utat a lázas tömegen át:

— No, ez csak az a bolond janinai Szkender lehet...

— Ő az, *signor capitano,* a felesége miatt... a görögök szemtelenkedtek Yvával.

Hamar előre az olaj és hagymabűzös hajófolyosó vaslapjai közt! A félhomályban vadul nyüzsgött ott az egész Balkán és Levante: istriánok, dalmaták, montenegróiak, törökök, hellének, arabok, örmények, krétaiak taszigálták egymást s a sok fez, turbán, mirdita süveg, junák-sipka alatt megannyi vörösödő homlok izzott. A csörrenő rézveretes handsárok közül egy szaloniki zsidó bujt elő s imaszíjával a középre mutatott:

— Akadályozza meg, kapitány úr..., az a szegény görög pénzzel tartozik nekem!

Ott, az árboc melletti kicsi, nyilt téren egy fehérzekés, fehéröves, tagbaszakadt óriás térdelt. Kis fehér fezének hosszú bojtja a sasorros, nemes bronz arc kajla bajuszára lógott, a bajusz alatt, a dacos szájban késpenge villant, szeme pedig úgy szikrázott, akár a lőporhordó égő gyutacsa. A szív elállt: mindjárt jön a robbanás... Az óriás két, már-már alig kapálódzó, európai ruhás, vigécforma görögön térdelt és vasmarokkal fojtogatta őket. Várt; a bosszú gyönyöre lüktetett torz mosolyában, közben a mellette térdelő s öklével hadonázó feleség tüzelő szavára ügyelt. Törökös pompájú, nyers epiruszi szépség, egy paraszttá lett antik istennő volt ez az asszony, afféle bódító vadvirág az albán szirtek meredekjéről, jaj annak, aki az ilyennek utána nyúl! Vad báj volt még a dühében is, ahogy a szemét kaparta volna ki a földretepert két embernek; az aranykereszt, a sok aranypénz csillingelve csörgött a szobormellén, ahogy az ura revolvergolyótól ért véres vállához kapott:

— Eressz, én harapom át a torkukat!!... Öten akartak lefogni, hol a többi három? De ez a kettő meg is csókolt... Igen, megcsókolt, azzal a komisz görög varangyszájával... itt... itt...

A professzor az albán szótárát bujta, de voltakép felesleges volt, a paraszt istennő oly ádázul karmolta a csókok helyét a telt karján, hogy nem lehetett azt félreérteni. Majd az ajkát dörzsölte s undorral köpte le a két görögöt. Szoknyája megöl fehérfezes kisfia visított elő s a gyerek buzgón nyujtogatta a rézveretes pisztolyt apja felé. Szkender hátramordult:

— Csend! A bosszú az enyém. Vedd ki a kést a számból, úgy... Előbb ezt a kettőt. Aztán a többit. Hol az a többi három?

Hörgő jajszó a vasmarka alól. A többi három görög bujkálva menekült, ki a jégszekrény, ki a vitorla, ki a kötélcsomó alá. A kapitány odaugrott:

— *Santo Cristo,* mit csinálsz? Ereszd el.

— A bosszú az enyém, szisszent az albán vérbenforgó szemmel, — kinek mi köze hozzá?

— Rajta már! — uszította az asszony — engem öleltek, a feleségedet, hallod-e?

Bartole az óriás vállára tette a kezét. Halkan szólt:

— Szkender, nézz rám, emlékszel?

Kedvetlen dünnyögés:

— Emlékszem, kapitány úr...

— Most két éve Durazzóban a zsandárok elől a hajómra menekültél. Megmentettem az életedet. Te akkor megigérted...

— Megigértem, kapitány úr...

— Nahát akkor ereszd el azt a két görögöt azonnal!

— Gyáva! — tombolt az asszony, de a két görög máris reménykedve kapálódzott az albán térde és habozni kezdő vasmarka alatt. Szkender küszködve alkudozott:

— Könyörgök, kapitány úr... Fekete méreg a bosszú, ki kell köpnöm, különben bennem rohad és engem öl meg...

— Dehogy is rohad benned, Szkender, súgta a kapitány, — csak épp itt ne az én hajómon... Csak holnap reggelig várj... Hajnalban úgy is mind kiszálltok Korfuban, ott csinálhatsz, amit akarsz, érted?

Bartole hátrahunyorított felénk:

— ... Ott a csendőrség majd vigyáz... Tehát Szkender, kezet rá, nem nyulsz hozzájuk hajnalig...? Nos?

— Nyomorult, — vijjogott az asszony, — rád se nézek többet!

— Csend, Yva!

Yva dühösen lépett hátra s keresve kereste azt, ami fájjon: teli ököllel csapott az ura golyótól ért véres vállára. Szkender felszisszent, de felkelt s a szokásos nagy fogadalmat mormolva kezet adott a kapitánynak. Rá se nézett a térde, a marka alól menekülő két görögre, — hej futottak azok, mint a nyulak, négykézláb gurulva tüntek el a bámész tömeg szétvetett lába közt...

*

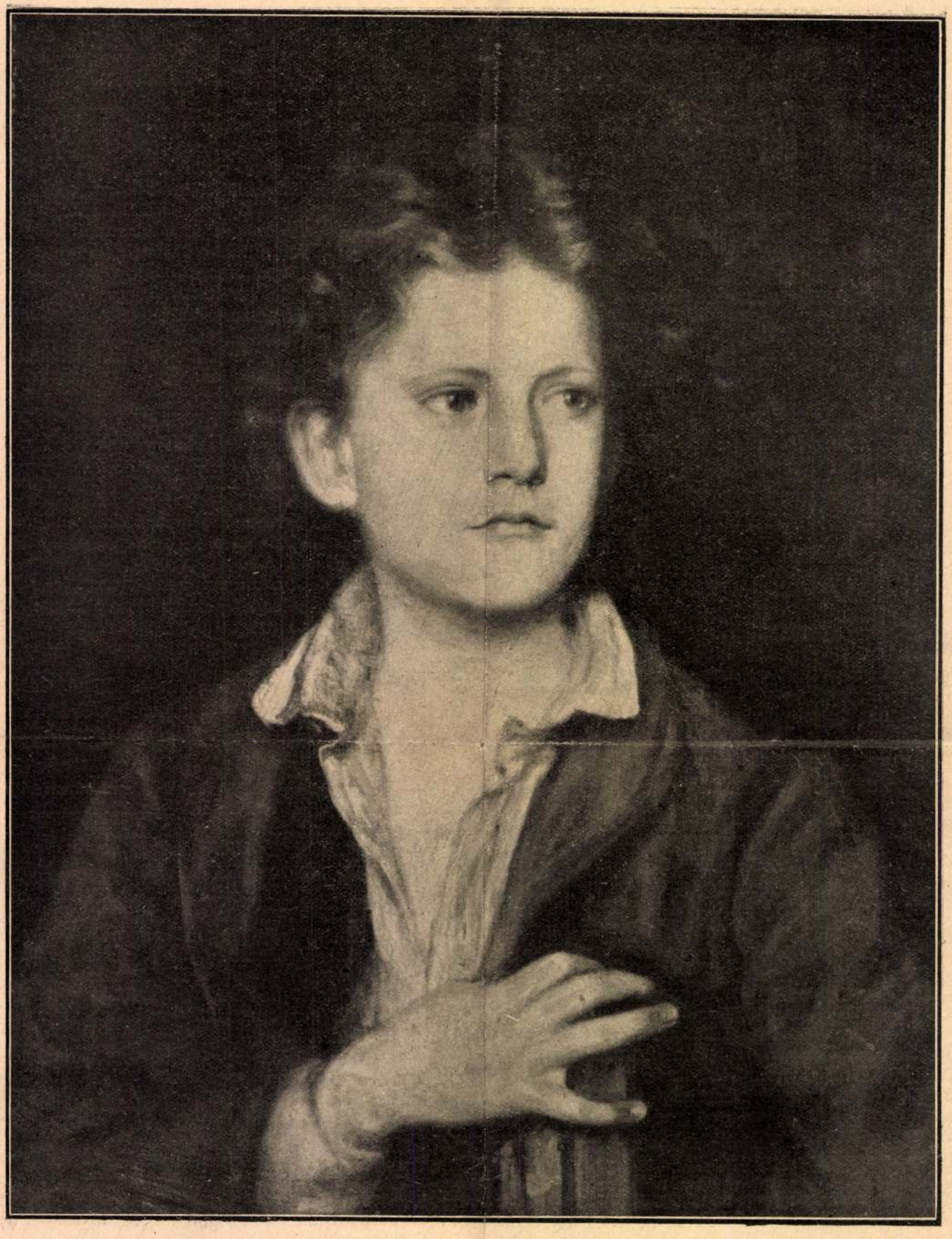

Székely Bertalan: Képmás.

Névjegy

Kis név voltam
Nagy névjegyen,
Vizitelni
Mentek velem.

De hiába
Kopogtattak,
Zárva volt az
Ajtó, ablak.

Szivem sarkát
Behajtották,
Nem volt otthon
A boldogság.

Falu Tamás

Uj Idők 1928. XXXIV. 16.

Székely Bertalan

Zsolnay Vilmos
arcképe fen-
tiszt.

Repr.

érod
2

Zsolnay Vilmos
1828-1928.

Pécs 1928.

MDK

Székely Bertalan (festő)

Említve: Rottenbiller tipótot ábrázoló, a mai (1928) Tanácsteremben (Budapest városháza) elhelyezett képe.

Dr. Wildner Ödön: Tavasz ébredése a pesti és budai városházán.

Városi Szemle, Bp. 1928. Tábla a 410, 411. lap köze illesztve.

Székely Bertalan

LXII. csoportkiáll. 1928. szept. 1 l.

N. Szel.

MDK

Székely Bertalan

Szépm.Muz.uj magyar képtárának kat. 1928.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmányok, 5 db. Ceruza-és tusrajzok

Tanulmányok, 5 db. Szépia és szénrajzok

Ernst Muzeum aukciói 38. sz. Bpest, 1928.
48.l.

MDK

Székely Bertalan

Kompozicióvázlat a "VérszerződésH-hez, vf.

"A forrás"

Tanulmányok,szépia és tusrajzok, 5 db

Ernst Muzeum aukciói 38. sz. Bpest,1928.
48.l.

MDK

Székely Bertalan

Dobozi és hitvese,szinvázlat

Freskóvázlatok négy angyalhoz,vf.

Szadai tájkép

Ernst Muzeum aukciói 38. sz. Bpest,1928.
48.l.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmányok, 5 db

Tanulmányok, 5 db

Tanulmányok, 5 db
szépia, tus-és krétarajzok

Ernst Muzeum aukciói 38. sz. Bpest,1928.
48.1.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmányok, 5 db. Tempera

Tanulmányok, 5 db. Ceruza és krétarajzok

Tanulmányok, 5 db. Ceruzarajzok

Ernst Muzeum aukciói 38. sz. Bpest,1928.
48.l.

Székely Bálám

566

Székely Bertalan: Sza

Ernst Múzeum aukciói 38. 7

Székely Árpád (1861—1914).

563. SZADAI UTCARÉSZLETEK (Ansichten aus Szada).
Aquarell, kétoldalon (Beiderseitig). 18×31 és (und) 13×30 cm.

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

564. „DOBOZI ÉS HITVESE". Szinvázlat. („Dobozi und seine Frau". Farbenskizze).
Lemezpapir (Karton). 40×45 cm.

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

565. FRESKÓVÁZLATOK NÉGY ANGYALHOZ (Freskenvorlagen zu vier Engeln). Négy darab egy keretben (Vier Stücke in einem Rahmen).
Aquarell. Mindegyik átmérője (Durchmesser eines jeden) 13 cm.

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

566. SZADAI TÁJKÉP (Landschaft aus Szada).
Fa (Holz). 20×26 cm. Illusztr. XXIV. tábl.

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

567. KOMPOZICIÓVÁZLAT A „VÉRSZERZŐDÉS"-HEZ. (Komposizionskizze.)
Aquarell. Lemezpapir (Karton). 23×37 cm.

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

568. „A FORRÁS" („Die Quelle").
Fa (Holz). 83×37 cm. Illusztr. XXVI. tábl.

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

569. 5 darab (Stück) TANULMÁNYOK (Studien). Sépia- és tusrajzok (Sepia- und Tuschzeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomaeus), (1835—1910).

570. 5 darab (Stück) TANULMÁNYOK (Studien). Sépiarajzok (Sepiazeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

571. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Sepiarajzok (Sepiazeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

572. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Sepia-, tus- és krétarajzok (Sepia-, Tusch- und Kreidezeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

573. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Tempera. Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

574. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Ceruza- és krétarajzok (Bleistift- und Kreidezeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

575. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Ceruzarajzok (Bleistiftzeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Ernst Múzeum aukciói 38 sz.
Budapest, 1928. 48 l.

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

576. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Ceruza- és tusrajzok (Bleistift- und Tuschzeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely Bertalan (Bartholomäus v.) (1835—1910).

577. 5 darab (Stück): TANULMÁNYOK (Studien).
Sepia- és szénrajzok (Sepia- und Kohlenzeichnungen). Különféle méretben (In verschiedenen Grössen).

Székely B. hagyaték

Spanyol mester (Spanisch), 15. század (Jahrhundert).

550. SZENT ANNA HARMADMAGÁVAL (Die hl. Anna selbdritt).
Fa (Holz). 150×90 cm. Kerettel (mit Rahmen). Illusztr. III. tábl.

Spanyol festő (Spanisch), 18. század (Jahrhundert).

551. A JÉZUSGYERMEK MEGJELENIK SZENT ANTALNAK (Das Jesuskind erscheint dem hl. Antonius).
Fa (Holz). 17×24 cm.

Spanyol (?) festő (Spanisch(?)), 18. század (Jahrhundert).

552. FERENCRENDI SZENT (Heiliger Franziskaner).
Vászon (Leinwand). 43×35 cm.

Spanyol-Flamand festő (Spanisch-Flandrisch), 17. század (Jahrhundert).

553. FÉRFI-ARCKÉP (Männliches Bildnis). Csaknem életnagyság (Fast lebensgross).
Vászon (Leinwand).

Stanzioni, Massimo köréből (Aus dem Kreise des).

554. SZENT JEROMOS (Der hl. Hieronymus).
Vászon (Leinwand). 80×52. cm.

Steen, Cornelis (?) 17—18. század (Jahrhundert).

555. KÁRTYÁZÓK (Kartenspielende). Jelezve (Bezeichnet): „Steen F."
Fa (Holz). 22×32 cm.

Steinfeld, Wilhelm (1816—1854).

556. ALPESI TÁJ (Alpenlandschaft). Jelezve (Bezeichnet): „Willy Steinfeld jun."
Fa (Holz). 51×40 cm.

Steinlen, Alexandre Theophile, szül. (geb.) 1859.

557. HOLDTÖLTE (Vollmond). Jelezve (Bezeichnet): „St" és (und) „Steinlen."
Kréta (Kreide). 40×20 cm.

Stettka Gyula (Julius), szül. (geb.) 1855.

558. AKTTANULMÁNY (Aktstudie). Jelezve (Bezeichnet): „Stettka Gyula."
Ceruza (Bleistift). 25×34 cm.

Stohl, Michael (1814—1881).

559. TESTVÉRKÉK (Geschwisterchen). Jelezve (Bezeichnet): M. Stohl 1851.
Vizfestmény (Aquarell). 31×25 cm. Ovális.

Strassgschwandner, Joseph Anton (1826—1881).

560. ROHAM (Sturm). Kétoldalt (Beiderseitig). Jelezve (Bezeichnet).
Ceruzarajz (Bleistiftzeichnung). 20×32 cm.

Strij, Jacob von (1756—1815).

561. A GÁZLÓ (Die Fuhrt).
Vászon (Leinwand). 60×49 cm.

Szász, Felicides (um) 1810 k.

562. EGY MAGYAR UR ARCKÉPE (Bildnis eines ungarischen Herrn). Jelezve (Bez.): „Festette Szász".
Papir. 63×45 cm.

Than Mór (1828—1899).

589. Két darab (zwei Stücke). LEHEL VEZÉR. Grisaille. HUBA VEZÉR. Grisaille.
Vászon (Leinwand). Mindkettő (Beide) 51×27 cm.

Theer, Adolf (1811—1868).

Székely Bertalan festö.

Katol.Szemle.1929.929-36.l.

MDK

Székely Bertalan,festőm.

Az Őszi Tárlaton belül akvarell- és pasztell-gyüjteményt állitott ki a Nagy. Vizfestők és Pasztellfestők egyesülete.
Sz.B. nagy terveinek első vázlatai különösen megkapók frissességükben, nagyvonalusságukban.

Rozványi Miklós: Az Őszi Tárlat.
Képes Krónika.1929. 42.sz. 19.old.

Fréhely
festőművész

Aukciós kiállítás - Ernst - muzeumban - képe szerepel. -

Az Est

1929 10.21

MDK

Székely Bertalan

Chroniqueur: Kohner A. gyüjt. Képzőművészet, 1929. 16.sz. 15-17 l.

4 Szerda

5 Csütörtök

6 Péntek

7 Szombat

Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
4	5	6	7
Viterbói Róza	Sz. Lőrinc	Ida	Kassai vértanuk

Jegyzet

8 Vasárnap

9 Hétfő

10 Kedd

Szept.	Vasárnap	Hétfő	Kedd
30 nap	8	9	10
	Kis Boldog A.	Kláver Péter	T. Sz. Miklós

Jegyzet

MDK

Székely Bertalan, festőm.

tájképei, tanulmányfejei és képtervei - szerepelnek
és nagy tempera vázlatai.

Baránski B.László: ?
Képzőművészet. 1929. 24.sz. 213.l.

MDK

Székely Bertalan, festőr.

Léda és a hattyu. Repr.
Ernst Vilmos ur gyüjt.-ből .

Képzőmüvészet. 1929. évf. 169.l.

MDK

Székely Bertalan

Képzőművészet 1929. 24. sz. 223.l.

MDK

Székely Bertalan

Krausz Simon gyüjteménye. Árverési Közlöny 1929.
5. rk. sz. 8.l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Alkony, of.

Árverési Közl. 1929. 5.rk.sz. 16. l.

Székely Bertalan, 1835-1910

Alaktanulmányok, tus

Vázlat a Fürdőző Nimfához, szén

Visegrádi részlet, vf.

Árv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 31 l.

MDK

Székely Bertalan

Feszti Árpádné: Huszár Adolf. Literatura, 1929. 12.sz. 450-2. l.

MDK

Székely Bertalan, festőm.
1835-1910

944. Kéztanulmányok. Szénrajz.

Árverési Kyalóny. 1929. ápr. 3. rb. sz. 36. l.

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház Mária-kápolnájában az ablakközökben egyes alakokat is festett Székely Bertalan. Ezek: Szent Anna, András, Kunigunda, György és Márton.

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 503.lap.

MDK

Székely Bertalan, festőm.

"A mohácsi vész után." München hatása érződik alkotásán.

Svenska Morgonbladet okt. 13.- ik száma.

A stockholmi magy. képzőm.kiáll. /1928/ a svéd sajtóban. -MIP 1929 3.sz. 177.l.

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház Szt.Mór-kápolnáját több egyes alakkal is díszítette. Így Szent Gellért, és Adalbert, Szt.Ferdinand, Xavéri Ferenc, Flórián, Benedek, Sebestyén és András majdnem életnagyságú alakjai.
A képek fölötti médaillonokban jelvényeket tartó angyalok mellképeit festette.

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 503.lap

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház Mária-kápolnajában, Székely Bertalan hét falfestménye : Szűz Maria megkoronáztatása és Szt.Imre és Szt.Margit hódolata Szűz Maria előtt a két rövidebb fal felső ivében. A többieknek targyai a következők: Szt. István felajanlja a magyar koronat Szűz-Máriának; Szt.László király Vaskanál átkel a Dravan, hogy Horvátországot meghóditsa; Szt.Margitot a Nyulak szigetén levő zárdába vezetik szülei; Kapisztrano Szt.Janos tábori misét mond a nándorfehérvari útközet előtt.

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 503.lap

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház Szent Mór kápolnájában, Székely, Pécs második püspökének legendáját beszéli el. A legendából Székely három képet alakitott. Szent Imre csókokkal üdvözli Boldog Mórt, Szent István beszél az ájtatoskodó Mórhoz és őt megfeddi.

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 501. lap

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyház Szt.Mór-kápolnájában, Székely Bertalan négy képén, Szent Mór püspökségének négy eseményét festette meg.

1. Szt.Mór az igehirdetés magasztos kötelességét teljesiti.
2. Szent Mór a pécsi székesegyhazat fölszenteli.
3. Endre király koronáztatasa Boldog Mór által.
4. Szt.Mór visszatér hivei körébe.

Szönyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 501-503.lap

MDK

Székely Bertalan

A pécsi székesegyházban két magyar mesternek a falfestés kisebbik része jutott: a négy kápolna és az altemplom három apsisa.

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 501.lap

NDK

Székely Bertalan,festöm.

?xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

a fiatal müvész egy vázlaton már megpróbálkozott a II.
Lajos holtteste föltalálásának tárgyával,nem sejtetve m
még amesteri módot, ahogy ezt a föladatot késöbb meg-
oldotta.

Magyar Müvészet.1925. 522.l.

MDK

Székely Bertalan

A felhőzetnek és az általuk befolyásolt napfénynek szinesebb festői meglátása a hatvanas években Székely Bertalan dicsősége. Még bágyadtabb nagy történeti vásznain is fontos szerepet játszanak a különböző világitási és fényjelenségek, melyek itt az események karakterizálását is célozzák. Gondoljunk csak II.Lajos holtteste feltalálásának, Dobozinak, a Mohácsi csatá-nak eltérő, a megvilágitásból származó szinhangulatára.

Ybl Ervin: Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet.

Magyar Művészet, 1926. 5.lap

M D K

Székely Bertalan

Magyar Művészet. 1926. 539. l.

MDK

Székely Bertalan

Réti I.: A harminc éves Nagybánya. Magyar Művészet 1926. 6. sz. 307.l.

MDK

Székely Bertalan

II.Lajos holtteste felatlálása

Dobozi és hitvese

Mohácsi csata

Ybl E.: Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet. Magyar Müvészet 1926. 1. sz. 5.l.

A bécsi cs. kir. hitbizományi könyvtárban levő eredeti után.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ 1853. ÉVI ARCZKÉPE.

tos sohajjal, következő megjegyzést tette: «Szegény jó grófné, elment ő is . . . *neki már jó*».

Talán legutolsó derültebb napjai azok voltak a felséges asszonynak, mikor az 1885-iki országos kiállítás alkalmával, családja tagjaival együtt ebédelt a *Dobos-féle* pavillonban. A terrasszon fényes társaság környezte Ő Felségét, s kiemelkedett ősz fejével Magyarország akkori miniszterelnöke, *Tisza* Kálmán, a kivel hosszasan társalkodott a királyné. Ott volt Gizella főherczegnő, Mária Valéria főherczegnő, Klotild főherczegnő két leányával, Ferenczy Ida, Kornis Mária grófnő és még számosan. A czigány húzta a szebbnél-szebb, akkor divatos nótákat, melyeket maguk a fejedelmi látogatók rendeltek meg. Egyszerre csak odaszólt a királyné egyik jelenlévő úrnak s ő maga mondta: — «Rendelje meg, kérem, a *Maros-vizé*-t, ezt nagyon szereti *Valéria*. Otthon ha zongorázza, mindig mondja, hogy ez a Blaháné legszebb nótája». A főherczegnő nagyon örült felséges anyja figyelmének és kezet csókolt neki. Vidám, boldog családi kép volt ez, a melyre még nem borult felhő árnya.

Az uralkodóház legfiatalabb generácziójában József főherczegnek szerencsétlen véget ért fiát, László főherczeget szerette nagyon a királyné. Ha megtudta, hogy *Lili* — ez volt a főherczeg beczéztető neve családi körben — Bécsben van, azonnal kiadta a rendeletet, hogy a kis főherczeget minden délután vezesse hozzá *uzsonnára* Holdházy apát. Ez meg is történt s ilyenkor víg beszélgetés, tréfa közt teltek az órák. A mi csak jó van Demmel híres udvari czukrászatában, fel volt az asztalra halmozva s a királyné a szép, kedves gyermekkel újra gyermekké válva, magyarúl magyar népmeséket mondott a kis László főherczegnek.

Egy ízben valami fogadtatás miatt nem hozhatták el *Lilikét*, és a királyné, hogy a gyermek némileg vigasztalódjék, egy remek porczellán bonboniert küldött neki, tele finom czukorkával, a kísérő czédulácskára pedig szép, hosszúkás vonásaival odaírta: «*Emlékül — a víg nagynéni*».

Víg volt még akkor a felséges asszony, víg a kedves szép főherczeg, és nem hitte volna senki, hogy a végzet mind a kettőre rövid idő alatt olyan erőszakos halált mér.

Mikor rejtelmes zsongással suhant át az őszi szellő a tájon, mikor a besnyői erdő fáinak levelei sárgára meg sötétpirosra váltak, a halvány, ködszerű pára meg ezüstös fátyolként borult rá völgyre, halomra, — akkor rendesen fölkereste az ő kedves *Gödöllőjét* a királynő. Kifáradva a távoli ég perzselő fényétől, hótakart tetők hideg világától, kék hullámú tavak örök derűjétől — kifáradva szürke, komor tengerek morajától, minden évben ide jött el pihenni, emlékein elmerengni. Még utóljára is megemlékezett erről a csöndes otthonról, s a németek hatalmas császárnéjának, a ki vendégéül hívta, azt mondta, hogy ha nem orvosai rendelkeznének vele, *csak haza menne Magyarországba*.

Másként határozott a kifürkészhetetlen isteni végzés.

A genfi tragédia, a századnak legundokabb bűnténye, a királyi szívet mindörökre elnémította, — gyászba borítva az uralkodó-családot, gyászba az elárvult Magyarországot.

Hiába várja a gödöllői kastély királyi urnőjét, hiába zúgnak hivogatólag a hervadozó tölgylombok. Erzsébet lábai alatt nem csörren már meg a haraszti pagony sárgult avarja, nem tér be ő többé a besnyői zárdatemplom csöndes boltjai alá, a hol magános sétáiban oly gyakran mondott egy-egy imát. Se élve, se halva nem tér meg többé az ő hű magyarjaihoz, a kiket úgy szeretett, a kik őtet úgy szerették. Virágos koporsóban, fekete ruhában ott aluszsza majd örök álmát a Habsburgok bécsi sötét, hideg sírboltjában, — ott, a hol nyugszik hazánk örökké siratott, elhervadt reménye, Rudolf trónörökös is, az, a kiért megdicsőült anyja haláláig viselte a gyászt és a kivel immár egyesült egy szebb, boldogabb hazában.

Bajor Erzsébet, dicső patronánk, az örök világosság fényeskedjék sokat szenvedett, nagy lelkednek! *V—k.*

A KIRÁLYNÉ A SEBESÜLTEK KÖZT.

1866.

A jicini csatában nehéz sebet kaptam; a fegyverszünet megkötése után Bécsbe kerültem, a hol Dietl, híres tanár nekem azt az ajánlatot tette, hogy fölvétet Erzsébet királyné laxenburgi kórházába, melynek ő a főorvosa. Ez a királyné saját magán-kórháza volt, melyet a sebesült tisztek számára alapított. A királyné személyesen ügyelt föl magánkórházában, s ott gyakran megfordult.

Dietl tanár ajánlatát csak azon föltétel alatt fogadtam el, hogy a kórházban külön szobát kapok; «mert — mondám — mindenekfelett magányra van szükségem; egyedül akarok lenni és olvasni zavartalanul: ez többet használ nekem, n

Dietl erre lesz; «a mi nagy orvos — barátja».

Egy esős, kórházba, a l mint az ottan vezetett.

Midőn bel (az úgyneve 1866-ban a eszközök mé

— Itt — n gyulhatok m nekem elvise

— Legyen apácza, — n az, míg meg veszszük; jó sége, ki néh panaszkodik

Néhány hogy a király brunnba érk szobám ajt gróf Königseggné és két apácza kíséretében.

Felálltam, de a királyné azt kívánta, hogy üljek le és elémbe állt. Kezdetben német nyelven beszélt és intézte hozzám a szokásos kérdéseket: hol sebesültem meg, sokat szenvedek-e, tudok-e aludni, stb.; mig végre azt kérdezte, hogy milyen bánásmódban részesültem a hadifogságban.

— A poroszok — feleltem — jól bántak velem; — de ekkor a zavar miatt akadozni kezdtem.

— Ön magyar, — vágott közbe a királyné, — mondja el, a mit tapasztalt, magyarúl.

Észrevettem, hogy ez gróf Königseggnének nem tetszett, azonban a királyné parancsa szerint magyarúl folytattam beszédemet.

— A poroszok — mondám — velem feltünően jól bántak; a polgármester egyik szobájába helyeztek el, melyben azelőtt gróf Pejacsevics ezredes volt; de azt hiszem, e jó bánásmódnak valami czélja volt; ha Felséged megengedi, elmondom az egészet.

— Nagyon kérem — szólt *már magyarúl* a királyné.

— Minden nap egy nagy úr látogatott meg, ki a «Johanniter-Ritter»-ek (sebesültek ápolásával is foglalkoznak) parancsnoka volt Jicinben.

Egy nap ágyam mellé ült és elbeszélte nekem a königgrätzi ütközet lefolyását. Úgy tettem, mintha elnyomna az álom; a nagy úr elment. Másnap újra eljött s így szólt: «Jó hírt hozok; nekem elrendelték, hogy családja iránti tekintetből, mely egykor a porosz királyi családdal rokonságban állt, önt egy, e czélra berendezett kényelmes kocsiban helyezzem el és kísérjem el az *osztrák táborba a Johanniterek zászlója alatt* s adjam át személyét Ő Felsége, az osztrák császár sebesülteket ápoló társulatának.

— Köszönöm, nem megyek.

— Hogyan?

— Én hadifogoly maradok; erőszakkal tehetnek velem, a mit tetszik; de *beleegyezésemmel* engemet nem vihetnek az osztrák táborba.

A nagy úr kapaczitálni akart, de csakhamar észrevette, hogy gyanítom a czélt: az osztrák előőrsöket akarják jobbra-balra felkeresni azon ürügy alatt, hogy osztrák sebesült tisztet hoznak a táborba.

Székely Bertalannak Erzsébet királyné részére készített festménye után.

A KORONÁZÁS A BUDAVÁRI FŐTEMPLOMBAN.

Székely Bertalan egykorú vázlata, Ernst Lajos gyüjteményében.

A KIRÁLYI PÁR A PESTI POLGÁRSÁG BÁLJÁN, A VIGADÓBAN, 1866 FEBRUÁR 6-ÁN.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÉLETÉBŐL.

MDK

Székely Bertalan

Falképeit nem stilizálta történelmi irányban, hanem művészetiben.

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 500.l.

Székely Bertalan K

„Mily jól esik a szemlélőnek Lotz és Székely keresetlen őszintesége. Ők nem stilizáltak történelmi irányban, hanem művészetiben. És ez a helyes."

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház. Magyar Művészet 1929. 500-l.

Nem egészen igy van, de a gondolat figyelemre méltó Szeg

T.2243.

lől felvett vár foglalja el,
hová a Dunán át hajóhid vezet.

ST.

te: 1. das Schlosz és befejezése

.6 cm.

-91-18.

MDK

Székely Bertalan

Magyar Művészet 1929. 634.l.

MDK

Székely Bertalan

Lyka K.: Művészeti élet és irodalom. Magyar Művészet 1929. 637.l.

Székely Bertalan

Farkas Zoltán: Mai festészetünk és közönsége.
Magyar Szemle 1929. VI.k.1.sz. 18 l.

Fzékely Bertalan
tstőnnivész

A nürnbergi magyar hét képzőnnivészeti kiállításának katalógusa történelmi visszatoglaló vérzében szerepel.

Lemszíti vijság

1929 11. 26

Székely Bertalan
Istömüvész

A nürnbergi magyar hét alkalmából Petrovics Elekunk a Képmüvészeti Museum igazgatója a városi képtárban tartott – a magyar müvészetről ismeádított lőadásában ismertette müvészetét. –

Nemzeti újság
1929 11.26.

Székely Bertalan
festőművész

Magyar Képzőművészeti kiállítás – oslóban –
Képével szerepel.

Nemzeti Újság
1929 I 22

Székely Bertalan

A mohacsi vész és
II. Lajos tetemének
feltalálása a Csele-
patarnál
c. képei repr.

Művészeti Szalon
(Kolozsvár) 1929. IV. évf.
5-6. sz. 28, 29. l.

1898-ban.

281

Székely Bertalan
Festőművész

Magyar képzőművészeti kiállítás – Oslóban –
képével szerepel –

Magyarság

1929 I 22

MDK

Székely Bertalan

Nemzeti Ujság 1924. dec. 25. 40.l.

MDK

Székely Bertalan

Rabinovszky: A Mücs. Őszi tárlata. Nyugat, 1929.
5o3 l.

Székely Bertalan „festő" (1835-1910)

Pásztortűz, 1929. 22 sz.

527. l.

Magyar kultúrkrónika (Krónikás)

Székely Bertalan

mód

2

Tidens Tegn (Oslo)

1929. jan. 9.

Székely
Pestörmüvész

Magyar Hét Nürnbergben - képével szerepel.

Pesti csaló

1929 11. 24

Képes Pesti Hirlap 1929 LI dec.7.8 o.

Rozgonyi

Székely Bertalan: Az apáca.8x13.

Székely Bertalan

Mühe szerepel az Áverési
csarnok Krausz Simon
antikójáni

v. ü 929. x. 30.
m. 929. x. 27.

Székely Bertalan

Művével szerepel az Ernst-
múzeum aukciókiállításain.

M.O.	929.	XII. 1.				
Est,	929.	XII. 1.	V. é.	929.	XII. 1.	
M.	929.	XII. 1.	P. H.	929.	XII. 1.	
M. H.	929.	XII. 1.	Ujsáj,	929.	XII. 1.	

Székely Bertalan

Művével szerepel az Árverési Csarnok Korábonyi antlóján.

N. Ü. 929. XII. 7.
P. H. 929. XII. 7.

Székely Bertalan MDK

Frizek

II-ik Lajos holttestét megtalálják

Önarcképe 13 éves korában

Frizek

Vizfestmény-másolatok

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Székely Bertalan MDK

Mennyezetterv I-III.

Vajdahunyadi freskó

Rauscher Lajos arcképe

Füzfák

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Székely Bertalan

Zrínyi kirohanása.

Irod

Zoltai Lajos: Jelentés Debrecen sz. k. város muzeumának és közművelődési könyvtárának 1928. évi működéséről. (Debrecen, 1929) 15. l.

Székely Bertalan MDK

Mennyezetterv I-II.

Az alkony

Szt.István felajánla a koronát I-II.

Vérszerződés

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Székely Bertalan MDK

Szarvas a forrásnál

Ferenc József koronázása

Hunyadi János és Kapisztrán áldozása

Endre koronázása

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Székely Bertalan MDK

Facsoport

Este jegenyével

Minden este bánva bánják

Nő az ablaknál

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Székely Bertalan MDK

Vajdahunyad freskóterv

Szent László átkel a Dráván

Két férfifej

Műcsarnok 1949 őszi kiállítás

Székely Bertalan MDK

Kapisztrán áldozása, repr.

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Székely Bertalan MDK

Nőrablás

Facsoport

A szadai völgy

Szadai táj

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

MDK

Székely Bertalan

Frizek. A Szépműv.Múz.tul.
II-ik Lajos holttestét megtalaljak. A Szépműv. Múz.tul.

Önarcképe 13 éves koraban. Özv.Székely Árpádné tul.

KMTárs. 1929. őszi kiáll. 19.1.

MDK

Székely Bertalan

Frizek. (A Szépmüv.Múz.tul.)

Vizfestmény-másolatok. (Lándor Tivadar tul.)

Vizfestmény-másolatok. (Lándor Tivadar tul.)

KMTárs. 1929. őszi kiáll. 19.1.

MDK

Székely Bertalan

Endre koronázása. (Lándor Tivadar tul.)

Mennyezetterv. (Lándor Tivadar tul.)

Mennyezetterv középponti megoldással. (Landor Tivadar tul.)

KMTárs. 1929. őszi kiáll. 20.1.

MDK

Székely Bertalan

Szent István felajánlja a Koronát. (Landor Tivadar tul.)

Szent István felajánlja a Koronát. Mgt.

Vérszerződés. (Landor Tivadar tul.)

KMTárs. 1929. őszi kiall. 20.1.

MDK

Székely Bertalan

Mennyezetterv. (Sárga) Lándor Tivadar tul.

Mennyezetterv. " " "

Az alkony.Mennyezetterv. (Lándor Tivadar tul.)

KMTárs. 1929. őszi kiáll. 20.1.

MDK

Székely Bertalan

Szarvas a forrásnal. (Lándor Tivadar tul.)

Ferenc József koronázása. (Lándor Tivadar tul.)

Hunyady János és Kapisztrán áldozása. (Lándor Tivadar tul.)

KMTárs. 1929.őszi tárlat 20.1.

MDK

Székely Bertalan

Mennyezetterv zöldben. (Lándor Istvan tul.)

Vajdahunyadi freskó. (A Szépműv.Múz. tul.)

Rauscher Lajos arcképe. (A Rauscher-csalad tul.)

KMTárs. 1929. őszi kiall. 20.1.

MDK

Székely Bertalan

"Kapisztrán áldozása" c. festm.repr.

KMTárs. 1929. őszi kiall.

MDK

Székely Bertalan

Fűzfák.

Nórablás. (A Szépműv.Múz.tul.)

Facsoport. (Kándor Tivadar tul.)

KMTárs. 1929. őszi kiáll. 20.l.

SZÉKELY BERTALAN: KAPISZTRÁN ÁLDOZÁSA

KŐRÖSFŐI KRIESCH ALADÁR: TOROCKÓI KÁLYHA

MDK

Székely Bertalan

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 5.l.

Székely Bertalan

Kat. Nürnb. 1929

12, 13. l.

MDK

Székely Bertalan

N.Szal. vezetőségi tagja.

Tavaszi Szalon katalógusa, 1929. máj. 3 l.

letes, 4 ablakos. Ives kapuján 1727-es
tilü, 178o körül, a XIX. század végén

Székely Bertalan
emlékkiállitása 19oo

Nemzeti Szalon 4oo-ik jubiláris és a Kéve XX. kiálli. 1929. febr.

MDK

n. Szekely Bertalan, festöm.

müveiből 1904-ben rendeztek emlékkiállitást.

A Nemz. Szal. 400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiálliátsa.
1929. febr.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Ádám és Éva kiüzetése a Paradicsomból, festm.

Krisztus áldást mond, festm.

Ernst Múz. 42. aukc. 1929. máj.

17 l.

MDK

Székely Bertalan

neve eml.

Pécsi egyházmüv. kiáll. Dunántul, 1929. jun. 12. 5.

MDK

Székely Bertalan

Tanulmány V. Lászlóhoz, of.

Ernst Muzeum aukciói 43. sz. /1929/. 40.l.

MDK

Székely Bertalan 1835-1910

Női arckép

Szécsi Mária

Parasztudvar

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec. 53 l.

Székely Bertalan, 1835-1910

Faun és nimfa

Ernst Múz. 43. aukc. 1929. dec.
53. 1.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910

Fürdő nő

Leda

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec. 53 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Szécsi Mária

Parasztudvar

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. **53 l.**

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Leda

Női arckép

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 53 l.

MDK

Székely Bertalan, 1835-1910.

Faun és Nimfa

Fürdő nő

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 53 l.

SZÉKELY BERTALAN

GY 1/1998

folyóirat

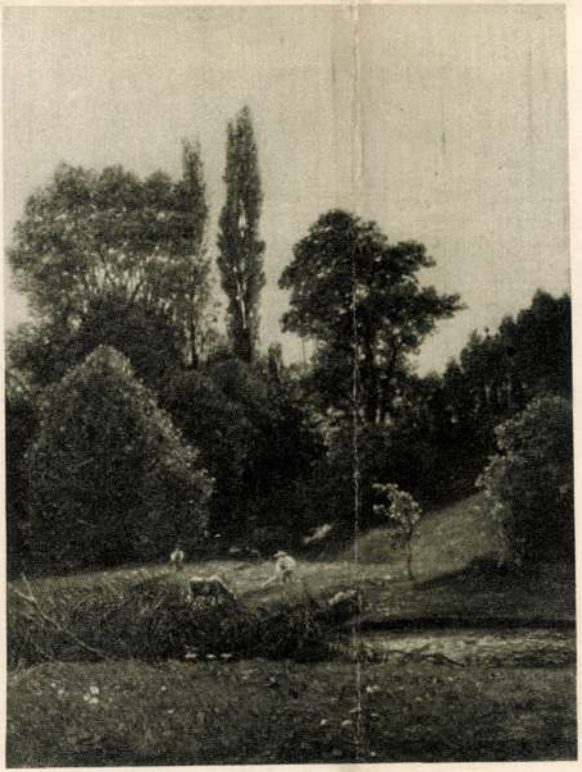

PAÁL LÁSZLÓ (1846—1879): NYÁRI DÉLUTÁN. 1869
Dr. Freysinger István úr tulajdona

SZÉKELY BERTALAN (1835–1910): DOMBOLDAL. Szadai tanulmány
Wolfner Gyula úr tulajdona

12

Gerő Ödön, A magyar népélet képben. Magyar Művészet 1927.

MDK

Székely Bertalan

Patrona Hungariae, mely a Mátyás-templom bejárati falfestményéhez készült, a Pécsett rend.kiállításon.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett.

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Székely Bertalan

Árnyas ut, repr. (Lábdar Tivadartul)

Domboldal. Szadai tanulmány, repr.
(Wolfner Gyula tul)

Gerő Ö.: A magyar népéletkép. Magyar Művészet 1927. 12.l.

MDK

Székely Bertalan

Zsolnay Vilmos keramikus 1894. /Székely ezt a képet sajátkezüleg festette a pyrogranit lemezre, repr.

Dömötör I.: Zsolnay-centennárium. Magyar Művészet 1928. 367-374.l.

MBK

Székely Bertalan, festöm.
1835-1910

Lombos erdörészlet. Repr.

O.M.Szépm.Muzeum

Visegrád. Vizf. Repr.
O.M.Szépm.Muzeum.

Zádor Anna: Az erdöábrázolás a magyar festészetben.
Magyar Müészet. 1928. 615.l. , 617.l.

MDK

Székely Bertalan

Magyar Művészet 1929. 73.l.

MDK

Székely Bertalan

Dömötör I.: Telepy Károly. Magyar Művészet 1929. 19-22.l.

Székely Bertalan

Cród

Magyar Művészet

1929. 294. l.

(A magyar képző-
művészeti kiállítás a
norvég fővárosban.)

Székely Bertalan

Vad

Magyar Művészet

1929. 292. 1.

(Művészeti krónika Lyka Károlytól.)

MŰVÉSZ ÉS M

NEM NÉLKÜLÖZHETI A MOST ME

MDK

Székely Bertalan

Lyka K: Művészeti krónika. MI. 1929. 429-433 l.

MDK

Székely Bertalan

neve emlitve

In memoriam. MM. 1929. 429. l.

MDK

Székely Bertalan

" Mily jól esik a szemlélőnek Lotz és Székely keresetlen őszintesége. Ők nem stilizáltak történelmi irányban, hanem művészetiben. És ez a helyes."

Szőnyi Ottó dr.: A pécsi székesegyház.

Magyar Művészet, 1929. 500.lap

Székely Bertalan
Vas. Lys. 1870. 329-l.

= **(A történelmi képvázlatokra)** nyitott állami pályázat határidejének leteltével hét pályamű érkezett be, melyek immár több hete a nemzeti muzeum képcsarnokában közszemlére bocsátvák. A biráló bizottság legközelebb összeül, de mielőtt az kimondaná döntő itéletét, nem lesz fölösleges a magunk szavazatával is hozzájárulni azon biráló nézetek nyilvánulásához, melyekből a közvélemény szava alakul. Az elsőség *Székely* Bertalant illeti. E nézetünket örvendetesen támogatja a napisajtó legtekintélyesebb lapjainak összevágó itélete. Ő két vázlattal pályáz s egy bevégzett nagy festménynyel: „V. László király neveltetése Czilley Ulrik által.“ E nagybecsü festmény a királyi palotában Czilley által rendezett éji tivornyát ábrázol; a bor gőze és a kéjhölgyek tánczától felizgatott, s erkölcsileg betudhatlan állapotba merült ifju király Czilley kivánságára egy fontos államokmányt ir alá. A kereveten ülő Czilley s a mámoros ifju igen szép, lélektanilag érdekesen alakitott csoportozat, szintugy a csillár fényétől élesen világitott bajadérek s a kerevet alján gondolatokba merült bohócz alakja.

Székely másik vázlata Tököly végperczeit láttatja, a mint a Heister által ostromlott Árvavár földalatti csarnokában bucsut vesz fiától s átadva neki kardját, a fiu megmentését Vay és Bercsényi hűségére bizza. Nemzeti zamat, erélyes alakok, érdekfeszitő helyzet és nemes alakitás képezi érdemeit e másik vázlatnak is, mely a művésznek nemcsak valódi hivatásáról, de igen fejlett szakképzettségéről s alapos tanulmányairól tesz bizonyságot. Ha ezen és ily tulajdonságok bátoritását czélozza a pályázat — mint hiszszük is — akkor a bizottmány Székelytől meg nem fogja tagadhatni az első pályadij kiadását.

Fiume.

1. **Fiume,** Szent Vid temploma (székesegyház).
2. — városi torony.

A MAGYAR NEMZETI MŰVÉSZET FELLÁNGOLÁSA

IRTA: KÉZDI KOVÁCH LÁSZLÓ.

A magyar szabadságharc 1849-iki leveretését követő nemzeti elnyomatást a 60-as években kezdi kiheverni a zsibbadtságából ébredő magyarság.

Uj életerő szállja meg. Uj alkotó kedv. Uj törekvések.

A magyarság nemzeti viseletével tüntet.

Irodalma, szinművészete nemzeti önérzettől lüktet.

És ebből a fellángolásból megszületik a *magyar nemzeti művészet hőskora.*

Szinte csodálatosan kelnek életre nagy iróink, nagy művészeink.

Ha a nemzeti fájdalomnak és megaláztatásnak ilyen termékenyitő ereje van a dacos ujjászületésre: a megcsonkitott Magyarország trianoni megaláztatásából talán megint egy uj, egy még nagyszerübb nemzeti föllendülést várhatunk!

Munkácsy Mihály önarcképe.

Az 1867-iki koronázás jelenti kezdetét annak a béke-korszaknak, melv I. Ferenc József király uralkodását jellemzi.

Festőművészeink most már nyugodtabban mélyedhetnek el alkotásaikba.

Egy csodálatosan dacos, őserőtől duzzadó művész: *Székely* Bertalan a magyar történelem legtragikusabb eseményét: a *mohácsi csatát* festi meg. A mohácsi vészre figyelmezteti a nemzetet. Székely 1835-ben Kolozsvárott született. Vérében az ősi székely daccal. Ez a mogorva magábamélyedés egész művészpályáján végig kiséri. Szinte a filozófusok alaposságával és kitartó részletezésével festi meg tanulmányait és kompozicióit. A mohácsi véres események közül különféle változatokban örökitette meg *II. Lajos király holttestének meg-*

Székely Bertalan

Zichy Mihály arcképe. Festette Miss Mary.

találását. Gyönyörüen jellemzi *Dobozi Mihály hősies önfeláldozását*, egyik legszebb kompoziciója az ifju *V-ik Lászlóról* festett műve, élénk cselekmény jellemzi *Zrinyi szigetvári kirohanásáról* festett művét. Számos történelmi freskója maradt a pécsi dóm, a budai Mátyás-templom, a kecskeméti városháza, a vajdahunyadi vár, a halászbástya falain s az aktuális történelmi eseményekből az ő művészete révén láthatjuk az 1867-iki koronázás négy vázlatos képét, magáról a koronázásról, a koronázási esküről, a kardvágás jelenetéről és a sarkantyus vitézek felavatásáról. Önmagáról festett arcképe a portraitfestészet egyik legkitünőbb darabja.

A történelmi események visszaidézése lelkesiti *Madarász* Viktort is, aki Csetneken 1830-ban született és párisi tanulmányainak elvégzése után festette meg két legjobb művét: a tragikusan szép *„Hunyadi László siratása"* c. vásznát és *„Zrinyi és Frangepán utolsó találkozása"* cimű mesteri kompoziciójját. Mindkét mű keletkezése történelmi festészetünk e fénykorába esik. Később a mester, ecsetét letéve, husz éven át rézműáru gyárát vezette s csak élete alkonyán próbálkozott ujra a festészettel.

Történelmi festészetünk egyik jeles alakja *Benczur* Gyula, bár az ő működése a 70-es évektől kezdődik. Benczur Gyula 1844-ben Nyiregyházán született, a müncheni Piloty jeles tanitványa volt s maga is sokáig ott élt, mig a budapesti mesteriskola vezetőjének meg nem hivták. Benczur első történelmi vásznai közül drámai hatást keres a *„Hunyadi László bucsuja"* és a *„Rákóczi Ferenc elfogatása"* c. művein, 1870-ben festette meg a *„Vajk keresztelése"* c. művének első vázlatát, 1875-ben ennek nagyobb méretü ujabb kompoziciójját. Az ő történelmi festészete a későbbi korszakra esik (ilyen a „Budavár visszavétele" c. nagy vászna és „Az országgyülés hódolata a király előtt" c. 1909-ben festett élénken benépesitett kompoziciója). Rubens hatása alatt festett bájos amorette-képei

Benczur Gyula önarcképe.

is később keletkeztek. Hiresek a képmásai is; önönmagát többféle változatban örökitette meg.

A 60-as években kel szárnyra világhirüvé lett két nagy mesterünk: *Munkácsy* Mihály és *Zichy* Mihály is. Munkácsy 1844-ben Munkácson született s gyermekkorának viharos évei, az asztalosinaskodástól a későbbi vándor évekig, mély nyomokat hagy művészetében. 1865-ben kerül Bécsbe Rahl mesterhez, majd Münchenbe, ahol Wágner Sándor és Kaulbach tanitványa. Később Párisban Courbet hatása alá kerül. 1868-ban Düsseldorfban Knaus tanár igen jóakaró mestere. Ekkor készíti a „*Siralomház*“ első változatát, mellyel hirnevet szerez. Ez időbeli tanulmányai közül való „*Az ásitó inas*“. Ugyancsak ez időtájt készül a mester „*Zivatar a pusztán*“ c. magyaros táj

Paál László portraitja. Festette Munkácsy.

Székely Bertalan önarcképe.

képe és „*Az isaszeghi csatatér*“ c. történelmi vonatkozásu tájhangulata. Knaus biztatja, hogy ujra Párisba menjen, ahol később *Paál László* és *Leibl Wilhelm* művészbarátaival együtt dolgozik. Művészpályájának további sikerei szinte közismertek. Szebbnél szebb magyar genre-képei (a „*Tépéscsinálók*“, az „*Éjjeli csavargók*“, a „*Zálogház*“, a „*Falu hőse*“), azután nagyobb kompozicioi: a „*Milton*“, „*Mozárt halála*“, nagyszerü biblikus művei: a három Krisztus-kép, közben festett mesteri arcképei s a „*Honfoglalás*“ c. nagyobb kompoziciója, már mind a későbbi évtizedek keretébe esnek, de genre-képeinek hatása különösen mély nyomot hagyott későbbi művészetünkben.

Zichy Mihály művészi pályája egészen más ivet ir le. Zichy 1827-ben született a somogymegyei Zalán és élete java részét Párisban és Szt.

Munkácsy Mihály: Siralomház.

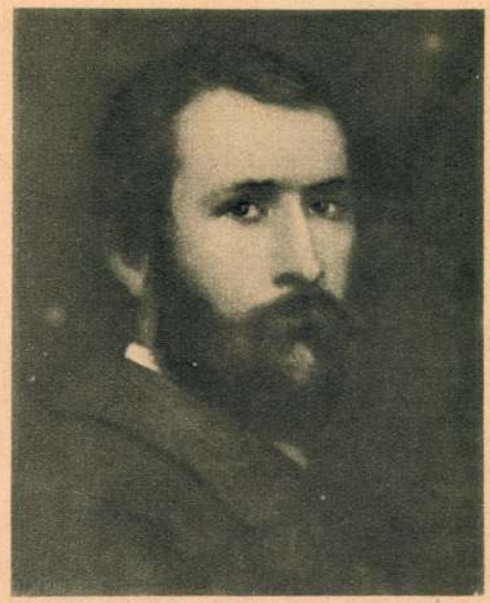

Lotz Károly önarcképe.

Pétervárott töltvén el, művészetében is kevés a magyar nemzeti vonás. Mint páratlanul jó rajzoló, művészetének legnagyobb értékeit e grafikai működésében leljük meg. Bölcselkedő és politikai vonatkozásokkal átszőtt kompozicióit is elsősorban nagyszerű rajztudása teszi élvezetessé; ilyenek az „*Autodafé*“, „*A démon fegyverei*“, a „*Tivornya*“, a „*Szirén*“-sorozat. Egyik legszebb poétikus vászna: „*A hulló csillagok*“. Illusztrációi közül a Lermontoff-rajzok, hazai vonatkozásban pedig az Arany-, Petőfi- és Madách-illusztrációk a legértékesebbek reánk nézve.

A 60-as évek művészi fellángolásában vesz részt: *Orlai Petrich* Soma (szül. 1822-ben Mezőberényben), akinek „*Zách Felicián*“-ja és korhű Petőfi-képmásai a legértékesebb emlékek; — *Wagner* Sándor (szül. 1838-ban Pesten), aki Münchenbe származott el, de izzó magyarságu genreképeivel, (a „*Debreceni ménes*“, — „*Hortobágyi lóterelés*“) itthon is igen népszerü volt, történelmi képei közül pedig a „Dugovics Titusz“ és a Vigadó falát diszitő „Mátyás diadala Holubáron“ c. műve őrzi meg nevét; — *Liezen-Mayer* Sándor (szül. Győrben 1839-ben), ugyancsak Münchenbe származott át, de „*Magyarországi Szent Erzsébet*“ c. művével itthon nagy sikert aratott, finom illusztrativ műveit is kedvelték; — *Than* Mór, (szül. 1828-ban Óbecsén), aki „*Martinuzzi György*“, az „*Ónodi országgyülés*“, a „*Mohácsi csata*“ c. történelmi képeivel s egész sereg kissé szárazon megfestett, de jól megkomponált freskoképével szerezte hirnevét. Művészetét jellemzi „*A nap szerelme a délibábbal*“ c. falkép kompoziciója.

Madarász Viktor önarcképe.

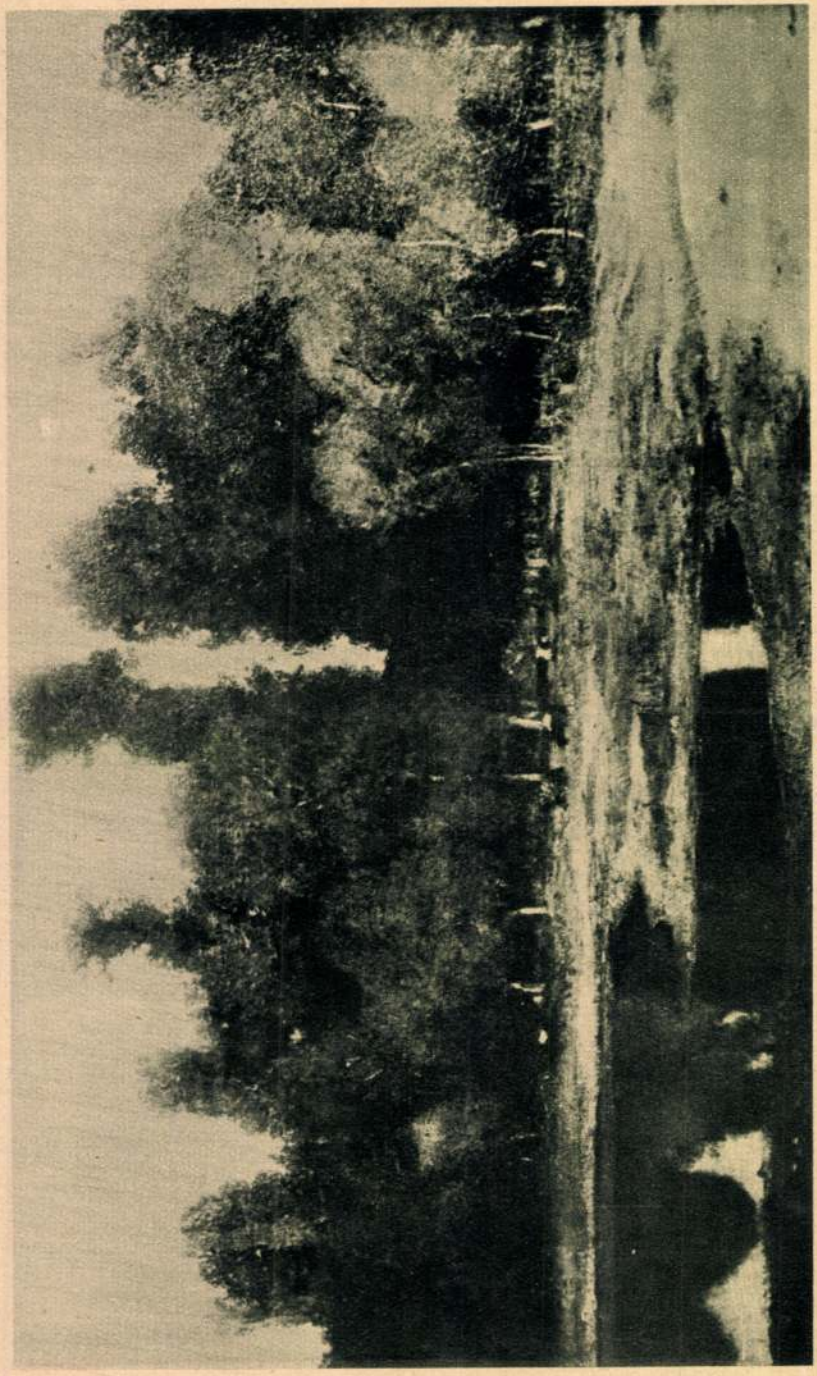

Pádl László: Tájkép.

Munkácsy Mihály: Az ásitó inas.

Benczur Gyula: Vajk megkeresztelése.

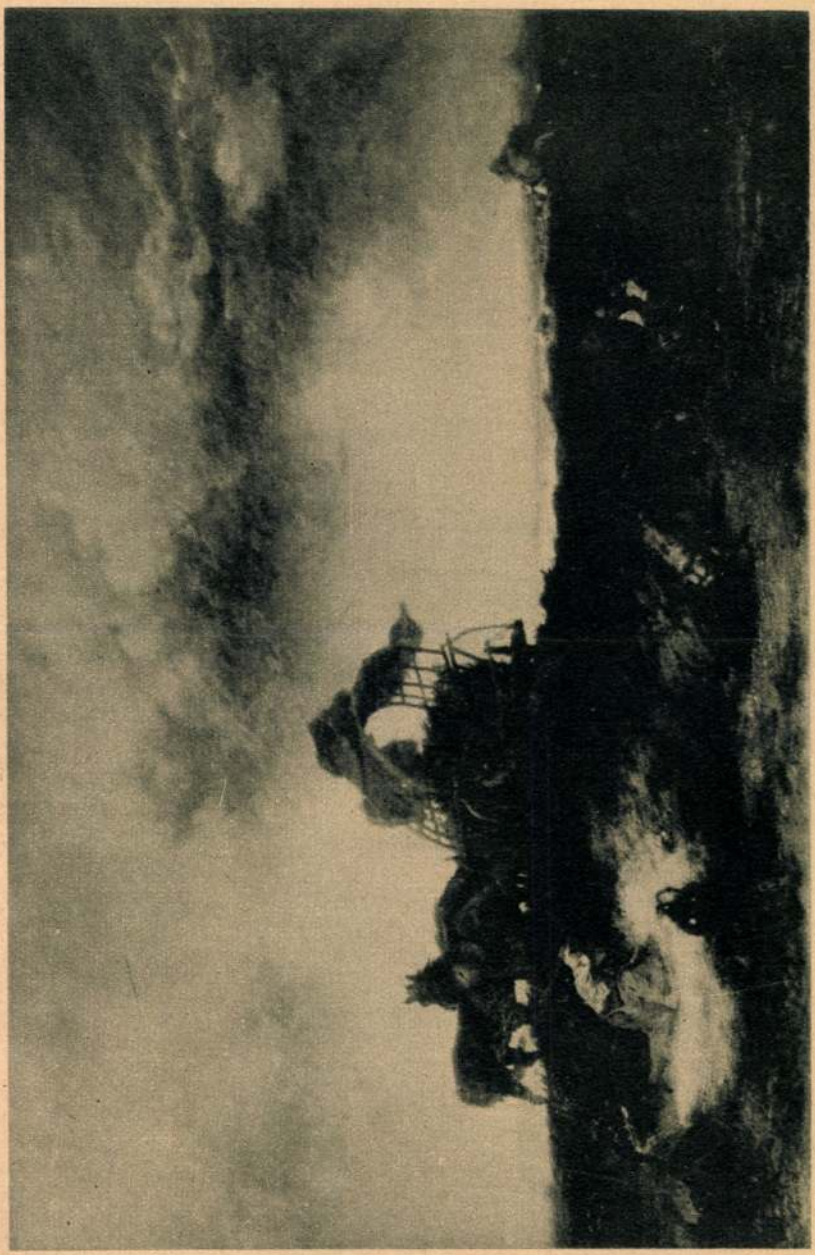

Munkácsy Mihály: Zivatar a puszán.

Madarász Viktor: Zrinyi és Frangepán.

Liezenmayer: Magyarországi Szent Erzsébet.

Benczur Gyula: Hunyady László búcsúja.

Ugyancsak a 60-as években kezdődik két kitünő mesterünk: *Lotz* Károly és *Szinyei Merse* Pál pályafutása. *Lotz* Károly tulajdonképpen német földről jött hozzánk. (szül. Hessen-Hamburgban 1833-ban), de ifju korában költözött Pestre, ahol első sikereit kitünő alföldi tanyaképeivel aratta; ilyen a „*Zivatar a pusztán*“ a „*Ménes*“ stb. Később a nagyobb stylre tért át és legjelentékenyebb freskofestőnk lett. A Vigadó, az Opera, az Akadémia, a Nemzeti Muzeum és számos más középület falfiszei hirdetik kitünő művészetét. *Szinyei Merse* Pál (szül. Szinye-Ujfalun 1845-ben), Münchenben indul művészi pályájára, ahol Wagner Sándor, majd Piloty tanitványa volt. E korból maradtak faun-vázlatai, köztük a „*Faun és nympha*“ c. műve. Később Böcklin barátsága révén nyerte palettája élénk szingazdagságát s a francia mesterek hatottak reá. Igy született a Manet

Szinyei Merse Pál: Faun és nympha.

„Reggeli“-jére emlékeztető pompás „*Majálisa*“ (1873-ban); másik nagysikerü műve a „*Pacsirta*“ (1882-ből). Későbbi mű-

Than Mór: A nap szerelme a délibábbal.

Székely Bertalan: *Dobozi Mihály és hitvese.*

Izsó Miklós:
A busuló juhász.

vészete főleg szingazdag naturalista-tájképekben merült ki.

A korbeli tájképfestők közül *Paál* László t és *Keleti* Gusztávot kell még emlitenünk. *Paál* kivételesen mély poézisát Barbizonban festett gyönyörű erdei tájrészletei hirdetik. Hatása különösen Munkácsynak, az ő leghivebb barátjának tájképein látszik meg. Paál Zámban, 1846-ban született s már 1879-ben a franciaországi Charentonban, az őrültek házában fejezte be életét. *Keleti* Gusztáv Pozsonyban, 1834-ben született s művészete éppen ellentéte Paál tiszta naturalizmusának. „*A számüzött parkja*" c. műve példaképe a romantikus iskolának. Bakonyi erdőrészlete is ilyen. Mint festő alig alkotott s inkább a rajztanárság foglalta el.

A 60-as évek magyar világához tartozik még az akkor fellépő két jeles szobrászunk, *Izsó* Miklós és *Huszár* Adolf szereplése is. Izsó 1831-ben Disznóshorvátiban született s mint kőfaragólegény kezdte meg pályáját. 1862-ben aratta első nagy sikerét „*Busuló juhász*" c. alakjával, mely ma is egyik legremekebb tipusa a vérbeli magyarságnak. Izsó még számos kisebb vázlatban tanulmányozta a magyar népet, különösen érdekelte a táncoló legények mozdulatainak változatossága és a cigányok figurái. Értékes képmásai maradtak e korból. *Huszár* Adolf 1843-ban született Zólyom-Jakabfalván. Izsó hatása alatt készitette a „*Huzd rá cigány*" cimü élénk, magyaros szoborjelenetét és Izsó vázlata után mintázta meg nagyban Petőfi budapesti emlékszobrát és Bem apó marosvásárhelyi szobrát.

Még sok mellék-szereplője volt a nemzeti művészi föllendülés ez évtizedének. Hatásában pedig a magyar képzőművészet óriási felvirágzása következett.

Olyan virágzás, hogy művészetünket ma az egész művelt világ ismeri. Művészetünknek ma a nagy világkulturában is sulya van.

Huszár Adolf:
Huzd rá cigány.

Zichy Mihály: Hulló csillagok.

Felvilágositás a sziliczei jégbarlang felől.

Szilicze, jun. 5.

A Vasárnapi Ujság f. évi 21-ik számában egy czikk volt közölve ezen czim alatt: *„A sziliczei hires barlang is elpusztult!“*

Az igazság érdekében felvilágositásul, s a természet megszomorodott barátinak lehető vigasztalására, felhiva érzem magamat annak kijelentésére, hogy a sziliczei hires jégbarlang (Lednicze) nem pusztult el, hanem csak megfogyatkozott hajdani hirében.

A mi az emlitett czikkben irva van, az mind igaz, de hogy azért a lélekharangot kénytelenek volnánk felette meghuzni; s egy nagy felkiáltással azt irni róla: a sziliczei hires jégbarlang is elpusztult, tulságos állitás.

Igaz, hogy már három nyáron át főzik ott a sört; de mindamellett van ott még most is sok jég; csak ott kell keresni, a hol van; minek eleven bizonysága a május 30-án rajtam történt eset, vagy helyesebben esés. Midőn ugyanis a nevezett napon két pelsőczi barátomnak vezetőül szolgáltam a barlangban, egy vigyázatlan lépés következtében, mintegy három ölnyire lépés nélkül mentem a tátongó mélység felé a tükörsima jegen.

Jó, hogy el nem nyeltél, oh Lednicze, mert akkor mindaketten elpusztultunk volna ebből az árnyék világból, igy pedig hála fejében, ha régi hiredben vissza nem állithatlak is, legalább kimondom szerény nézetemet a régi szépséged visszaállithatása felől, s nem hagylak végképen eltemetni.

A Lednicze, mint tudva van, a kis Tornamegye Szilicze községének határában fekszik, a községtől nyugotra ¼ órái távolságra. A hires agtelki Baradlához északnyugatra két, Rozsnyóhoz délnyugatra, szintén két órányira esik.

Alakjára nézve hasonlit egy óriási pinczetorkolathoz, melynek boltozatját 40—50 öl magasságra, a legtömöttebb mészkő szikla képezi, s valamint a pincze-torkolatba lejtős téren kell, sok helyen bemenni, ugy a Ledniczébe is. Midőn igy haladunk vagy 200 lépést befelé — nem tudjuk, lábunk alá nézzünk e? vagy a fejünk felett függő sziklatömeget bámuljuk, vagy mindent meg akarván egyszerre mohó vágygyal látni, a mélység felé irányozzuk tekintetünket, a hol most is függ nehány mázsányi jégdarab. — Miután igy haladtunk vagy 200 lépést, ott kezdődik aztán a jégpadozat lábaink alatt, melynek az a sajátsága van, hogy a meleggel szaporodik, a hideggel fogy. 4—5 ölnyire még a jégen is mehetünk lefelé, de hó! ne tovább! itt mintegy 5—6 ölnyi esése van az üregnek, s itt már tiszta sima jég az üreg alja, épen olyan, mintha valami vizzuhatag fagyott volna meg. A hol az esés megszakad, ott ismét van nehány □ ölnyi térség. S addig be lehet nézni; s itt voltak is már többen, hol kötelén, hol létrán, csupa legénykedésből. A mult nyáron pedig egy finánez kutyája aportirozott belé, olyformán, hogy a finánez időtöltésből követ dobált az üregbe s nem vette észre, hogy a vizsla a háta megett van s a kő után ugrott vagy 5 öl mélységbe, de kihozták s most is él a kutya is, a finánez is valahol.

Az emlitett térnél kezdődik a még eddig ismeretlen mélység. Ennek megismerésére és tettek ugyan már avatatlan emberek kisérletet, még 1848 előtt, olyformán, hogy mintegy 16 öles létrát belebocsátottak, de az alsó vége nem érte a fenekét, csak az oldalban akadt meg s mint mondják, a létra most is ott van, és a kisérletnek semmi eredménye nem lett. Azóta pedig nem jutott eszébe senkinek megvizsgálni: pedig még a mostani állapotjában is megérdemlené a fáradságot, habár igy kell is most felkiáltanunk:

„Együtt mélység és magasság!
Ráadásul a rondaság!“

A sziliczei sörfőzést illetőleg pedig, hogy a kecske is jóllakjék s a káposzta is megmaradjon, vagyis hogy a természet és mesterség működése egymásnak kárára ne történjék, nézetem szerint nem kell egyéb, mint a sörhűtőt odahozni, hol a sörfőző üst van most, az üstöt pedig egészen föl a barlang elejére: akkor nem lesznek kénytelenek a boltozatról a jégcsapokat leverni, mint most, mert kiebb nem fagy meg a sör, és a mi a fődolog, rendet és tisztaságot kellene biz ott tartani. Mind ezen czélok elérésére nem kellene egyéb, mint jelenlegi tulajdonosának, kun-taploczai lakos Czékus Mihály urnak erélyes intézkedése, a mit ő hiszem, hogy meg is fog tenni s nem fogja a közvélemény kárhoztatását becsületes lelkén tovább is viselni.

Én a Ledniczét röviden ezzel jellemzem: megláthatja ott az ember a legforrób nyárban az évnek mind a négy szakát hiven és egyszerre, s azt hiszem, hogy ez eléggé nevezetes természeti ritkaság. Látogatták is azt sokan még magas áldásu emberek, is, minek egyik bizonysága, a sziklába bevésett s még most is igen tisztán olvasható ezen chronostichon:

GRÓF REVITZKY ÁDÁM
FEÖ CANCELLÁRIVS
ORSZÁGVNK FÉNYE
E FAGYOS ÜREGET
AVGVSTVSBAN NÉZTE.

Végül én is bátor vagyok e természeti ritkaságot a Rimaszombatba készülő természetvizsgáló urak becses figyelmébe ajánlani megtekintés végett, a mi legkönyebben ugy eshetnék meg, hogy midőn az agtelki Baradlát augusztusban meglátogatják, s innen Rozsnyóra mennek, nehány vállalkozó, ha nem mindnyájan is, utjokat az agtelki Baradlától Kecsőnek, és Borzovának vehetné a Ledniczének, onnét pedig Rozsnyóra 2 óra alatt el lehet menni. Szóval az agtelki Baradlától a mondott uton 4 óra alatt el lehet érni Rozsnyóra. *Benkő Gáspár.*

A moldva-oláhországi ref. magyar missió.

Az erdélyi helv. hitv. egyházi főtanács és a püspöki hivatal, elérkezettnek látták az időt, hogy a moldva-oláhországi ref. magyar missió vezetése egy bizottmány kezeibe tétessék le. E bizottmánynak ez idő szerint törvényesen kinevezett tagjai és a missióban levő egyházaknak törvényes rendes lelkészei szent kötelességüknek ismerik, elmondani az egyetemes magyar prot. egyház szine előtt azon vezérelveket, melyeket, a missiónak iskeres fentartására és vezetésére nézve mulhatatlanul szükségeseknek tartanak jövendőben. Ezen tervezet nekünk is megküldetvén, közöljük belőle a főbb pontokat:

A bizottmány a missió körébe tartozónak vél, minden most meglevő és ezután itt Romaniában a bizottmány vezetése alatt alakulandó anya- és leányegyházakat, nem véve ki ez alól a bukurestit sem.

Egyházaink politikailag az ottani cs. k. konzulságok és sztaroszják s ezek által *Ferencz József* Magyarország felséges királyának védelme, egyházilag pedig az erdélyi helv. hitv. e. h. főtanács és ref. püspökség felvigyázása alatt fognak állani.

Tekintve, hogy Romániában lakó testvéreink között szórványosan román alattvalók is találtatnak s hálásan elismerve, hogy vallásunk gyakorlásában egyházaink és iskoláink belügyei kormányzásában a román kormány részéről teljes szabadságot élvezünk: kötelességüknek ismerik alulirtak is, hogy a román kormánynak, hitelveinkbe nem ütköző és egyházszervezetünkkel nem ellenkező rendeleteit tisztelettel elfogadják és teljesitsék.

A bizottmány minden év végével, a bevételekről és kiadásokról számadását ki fogja Bukurestben nyomtatni s megküldetni a magyar lapok szerkesztőihez. A részletes számadást pedig felküldendi superrevisióra az egyh. főtanácshoz Kolozsvárra.

A vallásos élet ébresztése s az egyházak és iskolák belügyeinek elintézése végett, a bizottmány minden évben valamelyik egyházunkban gyülést fog tartani.

Jelenleg négy rendes lelkész müködik a missióban, u. m. a bukuresti, ploesti, pitesti és szászkuti. Az Aldunánál egy ötödik lelkészhivatal fog felállitatni Galaczon.

Az emlitett helyeken a lelkészek azonnal megkezdik müködésüket, mihelyt a körülmények engedni fogják és a legpontosabban összeirandják a lelkek számát, a körutjok és véghezvitt functiójukról az elnökhöz jelentést teendenek.

A lelkészeknek az igehirdetésen és a szentségek kiosztásán kivül, körutjokban és állandó lakhelyükön, — hazafias teendőjük leend a hiveket a magyar irodalom pártolására buzditani; olvasóegyleteket, fiók-halotti-társulatokat állitani, vallásos és nemzettörténelmi magyarkönyveket osztogatni s év végével pontosan kimutatni, hogy miféle könyveket osztottak ki egy év alatt, miféle lapokat tartottak hiveik.

Miután az egyetemes magyar protestáns egyház félszázad óta s főleg a közelebbi évek alatt oly nagylelküleg felkarolta a Dunafejedelemségekben lakó hit- és nyelvtestvérek nemzeti és vallásos ügyét: szent kötelessége a már itt megalakult egyházaknak is, hogy gyümölcs termő ágai legyenek ők is az egyetemes magyar protestáns egyháznak, hogy saját érdekük előmozditására, minden egyháztag, még a legszegényebb is, bármi kevés összeggel hozzájáruljon évenként a missió gyarapitásához.

Ezen vezérelvek lelkiismeretes megtartása mellett kezdünk a reánk bizott szent ügynek vezetéséhez, azon édes reményt táplálván kebelünkben, hogy a hazai egyetemes protestáns közönség — a missiónak eddigi mélyen tisztelt minden rendü kegyes pártfogói — kegyesek leendenek bennünket továbbra is meleg részvétükkel támogatni.

A székelyek kivándorlása, fájdalom, folyvást tart, sőt oly nagymérvü még sohasem, volt mint ezen a tavaszon. Nem a haza szeretete aludt ki a székely nép szegényebb osztályának szivéből; hanem, *miért titkolnók el?* fájdalom, a nyomor és inség űziki őket a haza szent kebeléről; itt azonban testileg, lelkileg elpusztulnak, ha nem támogatják őket boldogabb helyzetü testvéreik. A szegény kivándoroltaknak szükségük van a vallás vigasztalására, hogy az élet terheit elhordozhassák; gyermekeiket neveltetni képtelenek, nevelés nélkül pedig nyomorékai leendenek a polgári társaságnak.

Nem várunk mi mindent készen a hazától, tudjuk hogy ott is sok a teendő s nagy a szükség; tudjuk, hogy a ki magán segiteni nem iparkodik s összedugott kézzel mindent csak mástól vár, az olyan a valódi szegénytől fogja el a jótéteményt. Mi csak arra kérjük hazánk legboldogabb helyzetü fiait és leányait, hogy segitsenek minket még egynehány évig terheink hordozásában. A jótétemény a hála szent érzelmeinek virágát fogja felfakasztani a segélyzendők sziveiben s mi alulirtak teljes igyekezettel azon leendünk, hogy az áldozat tőkéje azon nemzet számára kamatozzék itt külföldön is, a mely a sors mostohasága által elszéledt fiait és leányait áldozattal igyekezett megtartani a reánézve is legkevesebb és legsulyosabb esztendőkben. — —

E felhivást, mely apr. 18-án Bukurestben kelt, aláirták:

Dr. *Borosnyai János*, a missió-bizottmány elnöke Bukurestben; s a következő bizottmányi tagok: Dr. *Lukács Farkas* Bukurestben; *Varga János*, Ploesten; *Gál Károly* Ploesten; *Kovács Zsigmond*, Pitesten; *Székely Lajos*, Pitesten; *Vincze Dániel*, ploesti lelkész; *Nagy József*, pitesti lelkész; *Koos Ferencz*, bukuresti lelkész, s a missió-bizottmány jegyzője.

Egyveleg.

** *(Kortes-fogás.)* Midőn *Layard* a hires angol államférfi először lépett föl követjelöltül, egy választó kereken kijelenté előtte, hogy nem fog reá szavazni. „S miért nem?“ kérdé L. „Azért, mert ön nem angol.“ „Csalódik uram!“ „Mit? csalódom? hát meri tagadni, hogy Franciaországban született?“ „Ez igaz, de szüléim angolok voltak.“ „Mindegy, ön Franciaországban született, tehát franczia! Punktum!“ Layard gondolkodott egy pillanatig, aztán tréfásan mondá: „Nem fogadhatom el okoskodását uram, mert a szerint, ha esetleg istálóban látok világot, ön bizonyosan lónak declarál. Vagy nem?“ „Helyes! kiálta föl nevetve az ellenfél. Az ön logikája lefegyverzett!“ s egy hatalmas gestussal markába csapván Layardnak, másnap csakugyan reá adta szavazatát.

—h— *(A föld legnagyobb fája.)* Az angol ezredes *Campbell* szerint, ki *Ceylon* sziget több pontját beutazta s utazását igen vonzó modorban tette közzé, ott az ugynevezett *Bogah*-fa oly óriási nagyságra nő, hogy ez a növények *„tenyészkirály“*-a nevezését méltán megérdemli. „Nem nagyitok“ — ugymond — „ha azt állitom, mikép azon példány, melyet Colombo közelében láttam, árnyékába legszigorubb számitással *tiz ezer* embert befogadhat s napfény és eső ellen biztosan megóvni képes.“ — E növény-óriás, mely ott Buddha istennek van szentelve és szentnek tartatik, nagyságára fölülmulja az arábiai boabab-ot, a közép-amerikai cyprusokat, s még inkább az Aetnán találtató azon óriási gesztenyefát, mely alatt száz lovas elrejtőzhetik s mely innen *„de' cento cavalli“* nevet nyert.

TÁRHÁZ.

Irodalom és művészet.

** *(Érdekes történeti munka.)* „II. Rákóczy Ferencz fejedelem emlékiratai a magyarországi háboruról“ (1703—1711.) ép most jelent meg második, átdolgozott, megbővitett kiadásban, közlik: *Ráth* Károly és *Thaly* Kálmán m. tud. akademiai tagok. Az emlékiratok végén érdekes függelékek vannak; u. m. Rákóczy tartózkodási helyei, végrendelete és a bujdosók sirfeliratai. A 376 lapra terjedő munkát, melynek ára 3 ft., Rákóczy Ferencz arczképe disziti, mely kép nagyobb kiadásban is kapható, 50 krért Kugler Adolf kiadónál, kinél ez értékes munka megjelent.

** *(A magyar Shakspeare)* kiadásáról szomoru hirt hoz a „Pol. Hetilap.“ E szép vállalat most némi fennakadást lesz kénytelen szenvedni, minthogy pártfogója *Tomori* Anasztáz, ki tudvalevőleg a kiadásra szükséges összeget a Kisfaludy-társaságnak előlegezni szokta, az utóbbi évek, s különösen a multkori fagy következtében nincs azon helyzetben, hogy a nem csekély költségeket a folyó évre előlegezhesse, s igy a magyar Shakspeare közelebbi kötete csak jövő évben fog megjelenhetni. A forditások azért egyre folynak, igy legujabban „III. Richard“ forditására Szigligeti vállalkozott, s átalában a shakspearei müveknek alig van még egy harmada hátra, melyekre már forditó ne vállalkozott volna.

** *(„Szünórákra“ czim alatt Szana Tamástól)* egy kötetre menő vegyes müvek jelentek meg Debreczenben. A munkák többnyire a *széptan* köréből valók s dicséretére válnak a fiatal szerzőnek, ki e kevesektől járt téren igyekszik tehetségét érvényesiteni. A könyv ifj. Csáthy Károly bizománya s diszes kiállitása a debreczeni nyomdának dicséretére válik. Ára 1 ft. 20 kr. — Szerző a jövedelem felét az irói segélyegyletnek ajánlotta föl. Ez 32 ft. 80 kr. lett volna, azonban szerző ez összeget 50 ftra egészitvén ki, átadta az irói segélyegylet rendelkezésére.

** *(Megjelent uj könyv.) Zombori* Gedőtől megjelent: „*Az uttörők*,“ regényes korrajz a magyar prot. egyház történetéből. Kiadta Förster Rezső, Sárospatakon. A két kötetből álló munka Tisza Kálmánné, szül. Degenfeld Ilona grófnőnek van ajánlva.

** *(Székely Bertalan jeles festönk)* pár hét óta Egerben időz, hol *Bartakovich* Béla érsek ő exja arczképének festésével van elfoglalva.

** *(Uj zeneművek.)* Rózsavölgyi és Társa vállalkozó mükereskedésében ujabban a következő zeneművek jelentek meg: „Au bord du Fjord de Bergen“, piéce caracteristique, zongorára *Wöhler* Gothardtól, ára 80 kr., „Barcarolle“ zongorára ugyanazon szerzőtől, ára 60 kr. — Az előbbi Mosonyi Mihálynak, ez utóbbi Thill Nándornak van barátilag ajánlva. — Werfer Károly könyomdájában *Kassán* megjelent: „*Boru után derü*“ csárdások; szerzé Fáji *Fáy Pál*.

Egyház és iskola.

** *(A pannonhegyi főapát, Kruesz Crysostom János beigtatására)*, mint irják, pápa ő szentségének bécsi nunciusa, *Falcinelli* érsek ő exciája is megérkezett. Ő exciáját már Győrött nagy fénynyel és ünnepélyességgel fogadták. Kisérői voltak: főt. Deáky Zsigmond fölszentelt püspök és győri nagyprépost, Rimély Károly pázmáneumi h. igazgató, pápai kamarás és a nuncius titkára s több egyházi méltóság. Győrmegye banderiuma ő nagyméltósága oldalán a legközelebbi helységig lovagolt. Pannonhalma alá érve, 60 szent-mártoni ifjuból álló banderium képezte diszkiséretét ő exciájának, kit a főapátsági 6 lovu diszfogat hozott föl az ünnepélyesen földiszitett apátsági épületbe. A főajtóban a magas vendéget főt. *Sárkány* Miklós bakonybéli apát ur jeles latin beszéddel fogadta, mire a nuncius nehány kegyteljes szóval válaszolva a benedekrendiek sorfala közt a templomba haladt.

** *(Az eperjesi gör.-kath. székes-káptalannál) Sztrazeczky* Mihály olvasókanonokká, *Soltész* György őrkanonokká, *Ladomérszky* Viktor iskolai kanonokká léptettek elő fokozatosan s az ekkép üresedésbe jött utolsó kanonoki állásra *Mihalics* Mihály, a lőcsei főgymnáz. tanára neveztetett ki.

** *(A kecskeméti ref. főiskolában)* a jogakademia magán- és közvizsgái jul. 16—20., a főgymnáziuméi 16—28., érettségi-irásbeli vizsgák julius 16—18., szóbeliek 29—31-kén tartatnak. Kecskemét, jun. 13. 1866. — Az *igazgatóság* által.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

⬈ *(A „Taurus“ állatbiztositó intézet)*, melynek székhelye eddig Bécs volt, gyökeres átalakuláson ment át, melynek ugy az üzlet terjedésére, valamint különösen a hazai állatbiztositó ügyre nézve fontos hordereje van. A „Taurus“ a kölcsönös viszonyosság elvére levén állapitva, az a magyar és osztrák koronákhoz tartozó minden tartományban külön-külön társulattá alakult, mely társulatok ismét egymással kölcsönös szövetségi viszonyba léptek. A magyarországi „Taurus“ állatbiztositó intézetnek székhelye ezentul Pest főváros lett s az igazgató tanács következő hazánkfiaiból alakult. Elnök: *Gozsdu Manó*, országgyülési képviselő. Tanácsjegyző: Peténvi Otto. A *képviseleti tanács* tagjai: Cséry Lajos, Érkövy Adolf. *Póttagok:* Báró Staudach Adolf, Gyengő László. *Igazgató-tanácsbeliek:* Barkassi Imre, dr. Zlamál Vilmos, Trautman Károly lovag, Szemző Nándor, Fehér Miklós, Pajor Titus, Gerlóczy Károly. A vezér-igazgatóság Pesten a József-téren van.

Közintézetek, egyletek.

** *(A magyar tudományos akademia)* mathematikai és természettudományi osztályának jun. 11-kén tartott ülésében csak egy értekezés olvastatott föl, *Martin* Lajos levelező tagtól: „A villanydelejességnek erőműtani alkalmazásáról.“ — Azután élénk vitára nyujtott alkalmat Tóth Adolf mérnöknek egy *német nyelven* benyujtott értekezése „az üstökösök üstökeinek mivoltáról.“ Miután az akademiának czélja „a tudományokat magyar nyelven müvelni,“ e német értekezés ellen többen fölszólaltak. Volt ezért már harcz a Bach-rendszer alatt is, a germanisatio idejében, midőn a miniszterium „a magyar nyelven müvelést“ ki akarta törülni az alapszabályokból, mire az akademia alapitói alapitványaik visszavételével akartak felelni. Végre is a miniszterium engedett. Most is hosszabb vita után az elnök, *Kubinyi* Ágoston kimondta a határozatot, hogy az értekezés magyarra forditás végett visszaküldendő. — A jövő ülésen három értekező fog felolvasást tartani: Pesty Frigyes a perdöntő párviadalokról, Nagy Iván a régi várrendszerről, Greguss Ágoston az állam kötelességéről a müvészet irányában.

** *(Az országos magyar képzömüv. társulat)* e hó 7-dikén tartott választmányi ülésében kizárólag belügyeivel, s az ezen hó végnapjaiban megtartandó közgyülés előmunkálataival foglalkozott. A könyvtár használatának szabály-javaslatát az illető bizottság bemutatván, a munkálatot némi módositással elfogadták. A titkár jelentést tett, hogy a társulat tagjai, kiknek tagsági idejük az idén lejárt, kevés kivétellel mind hivei maradtak a társulatnak, mely ujakkal is szaporodott.

** *(A debreczeni országos gazdasági tanintézet)* épületei, mint a „H—gy“ irja, már tető alá kerültek, s igy biztos remélhető, hogy e folyó év őszén a tanfolyam is kezdetét veheti.

** *(A mátrai bányaegylet)* april 14-én tartott közgyülésének határozata által az igazgatóság megbizatott, hogy kérjen föl egy a bányászat és kohászat terén tapasztalt férfiut, ki a bányákat és hutákat megszemlélvén, tapasztalásai nyomán czélravezető bányamivelési tervet dolgozzon ki. Ily tapasztalt férfiut nyert az igazgatóság b. Leithner Antal urban, ki az ajánlatot elfogadva, 1866. máj. 10-én kelt véleményes jelentését az igazgatóságnak előterjeszté. A közgyülés továbbá jóváhagyta az 1865. aug. 22-diki közgyülés azon intézkedését, mely szerint *minden részvény után 5 ft. felülfizetés* állapittatott meg, s meghagyatott az igazgatóságnak, hogy azokat szükség esetén a törvény utján is hajtassa be. — A m. k. helytartótanácstól helybenhagyott egyesületi alapszabályok kihirdettettek, és végre az egyleti tisztviselők választása következőképen eszközöltetett: Egyesületi egyszersmind választmányi *elnöknek* megválasztatott gr. *Károlyi György*. Egyesületi és választmányi alelnöknek *Nentvich* Károly Miksa. *Választmányi* tagoknak: Szentkirályi Mór, Probstner Arthur, Katona Lajos, Dobay Vilmos és Gschwindt M. Az *igazgató tanácsba* elnöknek: Marschalko Leo. Tagoknak: Erdey Pál és Vecsey Sándor, a ki azonban lemondott. Póttagoknak: Matolay Gyula és Babics István. A *számvizsgáló* bizottmányba elnöknek: Breuer József. Tagoknak: Földy János és Jurenák Pál. Egyesületi ügyvédnek: Loisch Ede ügyvéd. Egyesületi jegyzőnek: Koller Béla ügyvéd.

Közlekedés.

⬈ *(A városligeti társaskocsik)* tárgyában a pesti v. főkapitányság czélszerü intézkedest tett. Ugyanis, hogy a társaskocsik körül tapasztalt tolongásnak, s ez ebből eredhető szerencsétlenségeknek eleje vétessék, elrendelte, hogy minden társaskocsitulajdonos köteles vendégeinek az állomási helyeken a kocsi elindulása előtt nyomtatott jegyeket adni, s csak ily jegygyel ellátott egyén szállhat a kocsiba. E jegyek közvetlen a kocsi elindulása előtt elszedetnek. Minden társaskocsinál csak annyi jegyet szabad kiosztani, a hány személyre a kocsi készitve van. — E czélszerü rendelet jun. 17-ikén lép életbe.

Balesetek, elemi csapások.

** *(Tüzeset.) Majsáról* irják, hogy ott a mult hó 24-ikén tüz ütvén ki, 3 ház elhamvadt. Az egyik házban a tető leszakadtával *hat* ember szorult benn, a segélyre összesietett nép nagy erőfeszitéssel a bevágott ablakokon át mind a hatot kihuzta. Mindnyájan tökéletesen észnél voltak, de tetemesen megsérültek s közülök négy jun. 6-án d. e. iszonyu kinok között meghalt, s a másik kettő megmaradásához sincs semmi remény. A szegények halálát több árva siratja.

** *(Tüzvész.)* Borsodmegyében Szt.-Mártonban e hó 14-én borzasztó tüzvész dühöngött, mely mintegy 60 házat hamvasztott el s egy 15 és egy 4 éves leányka bennégtek. Biztositva körülbelül csak hat ház volt.

Mi ujság?

** *(Császárné Ő Felsége)* e hó 11-én Schönbrunnból az *ischli* fürdőbe utazott.

— *(A képviselőház jun. 14-diki ülése)* egyike volt a legérdekesebbeknek, melyen a Kállay által inditványozott felirat mellett a szélső baloldal több tagja, mint *Csanády*, *Vidacs*, *Szilády* Áron stb. szállt síkra, mig velök szemben *Fábián* Gábor, *Tisza* Kálmán, *Apponyi* György, *Bónis*, *Andrássy* Gyula, *Jekelfalusy*, *Eötvös*, *Trefort*, *Zsedényi* s mások szólaltak fel, indokolt beszédben támogatva a Deák által javasolt határozatot. Végül *Ghiczy* szólott, s ő szintén Deák határozati vagy végzési inditványát támogatta, de beszédének éle Apponyi szempontjai ellen volt irányozva, kinek egy nyilatkozatát alkotmányellenesnek nyilvánitá. *Apponyi* nehány szóval felelt Ghiczy vádjaira, s a részletesebb feleletet, mivel a terem rosz akusztikája miatt Ghiczy beszédjét nem volt képes teljesen megérteni, akkorra tartotta fenn, midőn azt a gyorsirók jegyzetei után, egész terjedelmében ismerni fogja. E vita után az elnök szavazás alá bocsátván a kérdést, Deák inditványát a ház rendkivül nagy többséggel elfogadta, mig Kállay javaslata mellett a szélső balon alig 15—20-an állottak fel. A végzési javaslat jövő ülésben került részletes vita alá. Erre nézve két módositvány olvastatott fel, melyek egyikét Tisza Kálmán, másikat Mocsáry Lajos nyujtotta be.

** *(Mint a háboru egyik előjelét)* megemlitjük, hogy *Károlyi* Alajos gróf, a berlini osztrák követ a mult héten már elhagyta Berlint. Hintait és lovait már előre utnak inditá, s azok pár nap előtt Pestre érkeztek.

** *(Magyarország egykori katonai főparancsnoka)* Lichtenstein Ferencz lovassági tábornok, elméjében megzavarodott. Épen az északi hadsereghez készült, midőn a betegség megrohanta. Különben e betegség előjelei rajta már itt Pesten is mutatkoztak a lóversenyek alkalmával.

** *(Háromszáz budai polgár aláirásával)* folyamodást nyujtottak be a képviselőházhoz, melyben kérik, hogy a budai népszinház is soroztassék azon intézetek közé, melyeknek országossá való átváltoztatása kivánatosnak látszik.

** *(Díszpolgárok.)* Turócz-Sz.-Márton városa Miletics, Milutinovics, Stratimirovics és Dobrzanszky képviselőket díszpolgáraivá választotta.

** *(Nyilt köszönetet)* szavaz gr. Károlyi Ede képviselő *Czérna* István urnak, ki hozzá 200 ftot küldött értékpapirokban az inségtől sujtottak gyámolitására.

△ (*Azon bizottmány, mely Dánielik püspök elnöklete alatt*) a helytartótanácstól a végből küldetett ki, hogy a József-ipartanoda, a pesti államgymnasium és csillagda számára alkalmas helyiségről gondoskodjék, — e napokban kezdé meg tanácskozó üléseit.

+ (*A társaskocsi-tulajdonosok*) folyamodtak a városi hatósághoz, engedtessék meg nekik, hogy a városligetbe járó omnibusokat két kathegoriába oszthassák, ugy hogy az előkelőbbek 20, a szegényebb sorsuak pedig 10 krt fizetnének. Szeretnők tudni, minő jognál fogva akarnák a társaskocsi-tulajdonosok az előkelőbbeket kétszeresen megadóztatni ? Reméljük, hogy a hatóság e méltánytalan kérelmet nem fogja teljesiteni.

△ (*A városligeti lánczhid helyett*) ujat épitenek amerikai modorban, mely mintegy 1500—1600 ftba fog kerülni.

⊙ (*Pesten magyar gazdasszonyokat képző egyesület*) van keletkezőben, mely iránt a kérvény legközelebb a városi tanács elé terjesztetik.

⊙ (*Pest legidősb férfia, a kerepesi uton lakó Kovács László*) e napokban ülte meg 112-ik születés-napját. Ez ujabbkori Mathusalem még folyvást jó egészségnek örvend.

+ (*A Luczenbacher testvérek is*) szándékoznak egy helyi gőzöst járatni a fővárosok közt. A derék vállalkozók bizonyára kellő tekintettel leendnek a közönség kényelmére.

+ (*Öngyilkosság.*) Mult kedden az ujvilág-utczai 7-ik számu házban gr. Z. Jenő komornyikja pisztolylyal agyonlőtte magát. Okáról nincs tudomásunk.

△ (*Lisznyay Kálmán*) mult hétfőn a győri szinházban költői estélyt rendezett, ottani mükedvelők közremüködésével. Xántus János is résztvett abban, egy természettani ismertetést olvasván fel a „Harkályokról."

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, május 23. „*Port a szemébe.*" Franczia vigjáték 2 felv. „*Legjobb az egyenes ut.*" *Koczebue* vigjátéka 1 felv, A mai előadásról csak az a megjegyzésünk, hogy a közönség nagy érdekkel hallgatta végig a nagyravágyást ostorozó franczia vigjátékot, melyben Szigeti, Tóth József és Szathmáryné remek játékuk által tünnek ki. — A másik darabban Egressynek ismeretes torzalakja, Krumm Illés, még mindig megtartja régi mulattató tulajdonságát.

Szombat, május 24. „*Észak csillaga.*" Opera 3 felv. *Meyerbeertől.* Igen szép számu közönség, mely Hollósy-L-nét tüntető zajos tapsokkal fogadta. Jeles művészőnk ma különös jó kedvvel és szépen énekelt.

Vasárnap, május 25. „*A vén bakancsos és fia a huszár.*" Eredeti népszinmű 3 felv. *Szigetitől.*

Hétfő, május 26. „*Mátyás király lesz.*" Történeti szinmű 5 felv. *Szigligetitől.*

Kedd, május 27. *Artôt Désirée* k. a. föllépteül : „*A sevillai borbély.*" Vig opera 2 felv. *Rossinitól.* A szinház megtelt, ámbár rendkivüli előadást, fölemelt árakat hirdetett a szinlap. A vendégművésznő most is szives fogadtatásban részesült.

Szerda, május 28. „*A jó barátok.*" Vigjáték 4 felv. *Sardou Viktortól.*

Csütörtök, május 29. *Artôt Désirée* föllépteül : „*Alvajáró.*" *Bellini* 3 felvonásos operája.

Budai népszinház.

Május 23. „*Szegedi kupecz.*" Vigjáték 3 felv.

Május 24. *Szerdahelyi Nelli* jutalmára : „*Fekete asszony.*" Parodia 3 felv. Oly csekély közönség volt, hogy a bevétel a napi költségeket sem fedezte. Igy aztán nem lehet csodálni, ha a szinészek kedvetlenül játszanak.

Május 25. „*A két magyar király.*"

Május 26. *Szépné* jutalmára, először : „*Az idegesek*" Vigjáték 3 felv. Irták *Sardou* és *Barriére* ; forditotta *Tarnay Pál.* Az uj darabot tetszéssel fogadta a szépszámu közönség. Meglátszik rajta Sardou ügyes keze, bár kidolgozása nem oly sikerült, mint szerzőnek a nemzeti szinpadról ismert több más müvei. A szélsőségek, karikaturák nagy szerepet játszanak benne. — A jutalmazott, kinek csekély szerepe volt, nemcsak sok tapsot, hanem koszorukat is kapott ; a jogászmükedvelők pedig, mivel az általuk rendezett előadásban közremüködött, viszonzásul aranykarpereczczel ajándékozták meg. Az előadásban legtöbb érdem Dósát illeti. Horváth és Simonyi tulzással rontották el szerepeiket.

Május 27. „*A szerelmes kántor.*" Eredeti operette 1 felv. Zenéjét szerzé *Allaga Géza.* „*Fiatal keresztanya.*" Vigjáték 1 felv.

Május 28. „*Az idegesek.*" Vigjáték 3 felv.

Május 29. „*A csikós.*" Eredeti népszinmű 3 felv. *Szigligetitől.*

Szerkesztői mondanivaló.

6041. **Kassa.** V. L. Kérdésére azon biztos és örvendetes hirrel felelhetünk, hogy gróf Széchenyi István összes müvei, alkalmas elrendezéssel, nem sokára meg fognak jelenni Heckenast Gusztávnál. — Vörösmarty müvei kiadásának még semmi nesze nincs, — a mi eléggé feltünő és sajnos.

6042. **Hanva.** Még ugyan az nap (23-án) ment el a küldemény, épen akkor érkezett legislegfrisebb portéka. Eddig már kéznél is lesz. Ha nem volna, a kijelölt uton és férfiaknál sürgetendő. Sok jó hatást.

6063. **D.-Ványa.** L. P. Annyira el vagyunk foglalva egyéb tárgyakkal, hogy a kérdéses rajzok munkába vételére még nem kerülhetett rá a sor. A többit elintézzük.

6044. **Szeged.** Sz. L. A czikk megjott s legközelebb világot látand. Az előbbi is a repertoiron volt már. A levél utolsó sorai felett őszintén csodálkoztunk és sajnálkoztunk.

6045. **Kis madár a kalitkában.** Igy kezdődik : „*Wigan röpdesel*". . . . . !

6046. **Békés.** Sz. K. Köszönettel vettük, de azon sajnálkozással, hogy személyesen nem vehettük, mikor pedig lehetett volna!

6047. **Győr.** x—y. Viszonyaink tiltják, hogy a levelet ugy és azon alakban, a mint irva van, közzé tegyük.

6048. **Dugovics Titus.** Besoroztatott.

6049. **Tokaj.** B. L. Mint bizonyos hirt emlithetjük, hogy a hires müncheni tájképfestész, Klette, e napokban fog Pesten keresztül a Hegyalljára utazni, hogy a kiadandó „Hegyalljai Album"-ba szükséges tájképeket a hely szinén kiszemelje. Mesteri kezétől csak a legszebbet várhatják önök.

SAKKJÁTÉK.

127-ik számu feladvány. — Cseresnyés Istvántól (Pesten).

Sötét.

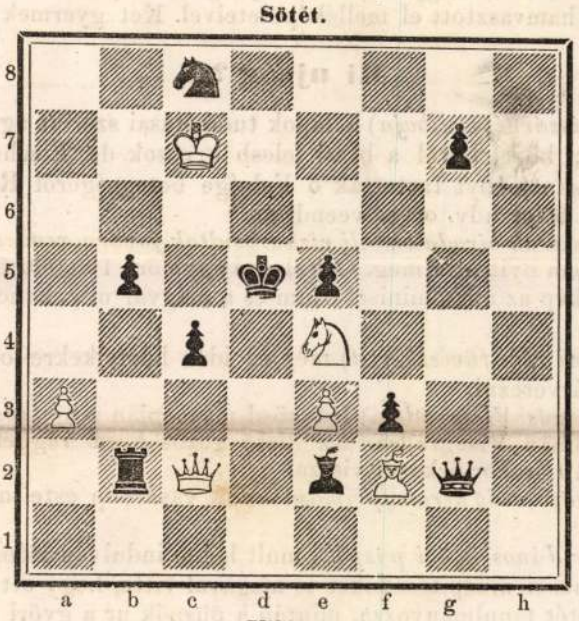

Világos.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

A 122-ik számu feladvány megfejtése.

(Bankos Károly ól Kun-Szent-Miklóson.)

Világos.	Sötét.
1) F a 3 — c 5 †	d 6 — c 5 :
2) B h 5 — d 5 †	e 6 — d 5 :
3) F g 2 — f 1	tetszés szerint
4) e 2 — e 3 ‡	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben* : Fülöp József. — *Nagyváradon* : báró Meszéna István. — *Török-Szent-Miklóson* : a kaszinó-egylet. — *Jánosiban* : Keszler István. — *B.-Ujvároson* : Kovács Lajos — *Pesten* : Cselkó György. — *Parabutyban* : Rothfeld József. — *Nagy-Körösön* : Nemcsick Lőrincz. — *Kövágó-Örsön* : Gold Sámu (a 121-et is). — *Nagy-Marján* : Beöthy Maris. — *Ó-Kanizsán* : R.

Rövid értesités. *Parabuty* : R. A lépések száma az önmatokra is kiterjed. Határidő május 31-ike. Önnek utolsó kérdésére a legjobb akarat mellett sem adhatunk kielégitő választ ; annyit tudunk csak, hogy a német sakk-lapokban él és uralkodik.

XXVI. sz. feladv. — Bankos Károlytól (Kun-Szent-Miklóson).

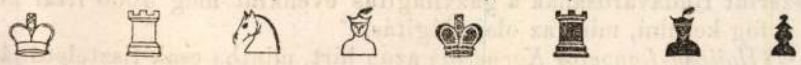

h 2. c 8, h 8. d 5, d 7. f 3. b 7. a 7, f 7. a 6, d 8. h 3.

Világos indul, s 2-ik lépésre matot mond.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár	Gör.-orosz naptár	Izrael. napt.	⊙ Nap- kelet ó.	kelet p.	nyug ó.	nyug p.	☾ Hold- kelet ó.	kelet p.	nyug. ó.	nyug. p.
	Junius	Május (ó)	Siv.								
1	Vasár. E 6 Exaudi	E 6 Ex· 20 G Exaud	3 Sivan	4	9	7	47	7	16	10	36
2	Hétfő Erasmus, Bl.	Fejérke 21 Konstant.	4 Fejér	4	8	7	48	8	21	11	3
3	Kedd Klotild,Korn	Kenelia 22 Basilikus	5 Hetiü	4	8	7	49	9	28	11	27
4	Szer. Quirin, Opt.	Berta 23 Mihály p.	6 H üa	4	7	7	49	10	35	11	49
5	Csöt. Vendel, Bon.	Vendel 24 Simon	7 H 2 ü	4	6	7	50	11	45	*	*
6	Pént. Norbert, P.	Róbert 25 János feje	8 Rób.	4	6	7	51	12	55	12	12
7	Szomb. Jézus sz. sz.	Szépike 26 Carpus	940.S.	4	6	7	52	2	11	12	34

Holdnegyed : ☽ Rlső negyed 5-én, 3 óra 59 percz délután.

TARTALOM.

Conte Domini Vincze (arczkép). *Kenessey Albert.* — A három Körös. *Szakál Lajos.* — A debreczeni kastély (Folytatás). *Jókai Mór.* — Természettani katekismus. (Folyt.) — Két fürdő a Fertő partján. Balf és Boz. (2 képpel). — A fakir *Rozsnyay Mátyás* — Az emberevők közt. — Elkésett régészeti levelek *Ipolyi Arnoldhoz.* (rajzokkal) III. *Römer Floris.* — Egyveleg. — **Tárház** : Rab István emlékére. *Szabados.* — Irodalom és müvészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi ujság? — Nemzeti szinházi napló. — Budai népszinház. — Szerkesztői mondanivaló, — Sakkjáték. — Heti naptár.

Felelős szerkesztő **Pákh Albert** (lak. : magyar-utcza 1. sz.)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomtatja **Landerer és Heckenast,** egyetem-utcza 4. szám alatt Pesten 1862.

kat, Ujfalunál medréből kitört s egy pillanat alatt 16 ház udvarát boritá el a viz, ugy hogy a lakosok a padlásokra és szalmakazlokra voltak kénytelenek menekülni. A házakat és vetéseket, tetemesen megrongálta az ár. Több emberélet is esett áldozatul. Egy bajóthi férfiu, két bajóthi asszony egy kisdeddel s egy ujfalusi nő az országuton levő Sándor-hid alá menekülvén az eső elől, a közellevő hegyekről sebesen lerohanó ár által elsodortattak, kétségkivül a Dunába.

△ (*Lopás.*) Pozsonyban máj. 21-én éjjel a Rómába utazott Viber prépost lakását kirabolták. A tolvajok az alvószoba beütött ablakain mentek be s a szobákban levő szekrényeket és asztalokat föltörték. Az ellopott holmik értékét még nem tudjuk, de, valószinű hogy a kár több ezer ftra rug.

⊙ *Tüzvész.*) Árvamegyei Saskó helységben máj. 15-én nagy tűz volt, mely 45 házat hamvasztott el melléképületeivel. Két gyermek is odaégett.

Mi ujság ?

\+ (*A császárné mellbaja*) a lapok tudósitásai szerint aggasztó szinezetet vesz föl; közelebbről a bécsi jelesb orvosok dr. Fischer, müncheni orvossal tanácskozmányt tartottak ő Felsége betegségéről Reichenauban; a gyógyitást a bajor udv. orvos veendi át.

\+ (*Az osztrák birodalombeli vizkárosultak javára rendezendő sorsjáték*) junius hóban nyittatik meg. Ő Felsége egyelőre 100,000 ftot bocsátott e czélra előlegkép az államminiszterium és a magyar udv. kanczellária rendelkezése alá.

⊙ (*A pesti régi füvészkertet*) még ez idén háztelkekre osztva, hirszerint el fogják árverezni.

⊙ (*Kéjutazás Visegrádra.*) Pünkösd másnapján a fővárosból kirándulás leend a Dunán Visegrádra. Az illető gőzös kora reggel induland el Pestről s esti 10 órakor érkezik vissza.

⊙ (*Magyarország herczegprimása*) mult vasárnap este indult el Bécsből Rómába.

⊙ (*Simor János győri püspök*) mult héten indulván Rómába, Lippert József, jeles hazai müépitészünket is magával vitte, hogy ott a jelesb egyházak épitészetét tanulmányozza, miután a püspök ur a győri székes egyházat eredeti fenséges román alakjába ő általa szándékozik visszaállittatni. A püspök ur elhatározá, minden Rómában található s a magyar történetre vonatkozó okmányokat és emlékeket eredetiben vagy másolatban, a menynyire lehetséges, a nemzet számára megszerezni. — Ugyancsak ő mlga Simor János püspök ur az alakulandó győri ének-és zeneegyletnek 100 ftot adott s ezzel alapitói sorát megkezdette. E művészetpártoló tetteért f. hó 18-án több működvelő által fáklyavilág mellett kardalokkal tisztelteltetett meg.

△ (*Haynald Lajos, erdélyi kath. püspök,*) a „Korunk“ bécsi tudósitása szerint, folyamodott, hogy a vegyes házasságról fennálló szigoru rendszabályokon könnyités történjék, miután azt tapasztalta, hogy a jelenlegi szigor következtében sokan inkább más vallásra térnek át.

\+ (*Ujpesten jun. közepén emlékünnep leend;*) ekkor fogja megülni alapitási ünnepét, melynek részletei lakoma és körmenet leendnek; ez utóbbi azon háztól fog kiindulni, mely ez uj telepnek első épülete volt.

\+ (*Budaváros hatósága a gázvilágitás ügyében*) elhatározta, a pesti gázvilágitó-társulattal kötni szerződést, miután ez oly tervet nyujtott be, mely szerint Budavárosának a gázvilágitás évenkint még 4000 fttal kevesebbe is fog kerülni, mint az olajvilágitás.

⊙ (*Hollósy-Lonovics Kornélia*) azon hirt, mintha csak tiszteletdijának évenkint 3,000 fttal leendő fölemelése esetében volna hajlandó, a nemzeti szinháznál továbbra is megmaradni, — teljesen valótlannak nyilatkoztatva, kijelenti, hogy közte s a nemzeti szinház igazgatósága közt soha semmiféle dijfölemelésről szó nem volt.

⊙ (*Deák Ferencz*) e napokban Zalamegyébe Szent-Lászlóra utazott, a nyár egy részét ottani rokonai körében töltendő.

⊙ (*Konstantinápolyba utazott tudós hazánkfiai*) távirati uton értesitették a „P. Naplót,“ hogy hozzáférkeztek Mátyás király világhirü könyvtárának Konstantinápolyban őrizett maradványaihoz. Tudós hazánkfia fogadtatásáról a „Sz. Hiradó“ örvendetes közleményeket hoz. Midőn a hajóból kiszálltak, a török tisztek egy kardos szerecsent rendeltek melléjök diszkiséretül, s Ali basa, külügyminiszter, Vámbéry által egész napra meghivta őket magához vendégekül. Az osztrák követség is minden kitelhető előzékenységgel halmozza el őket. A Stambulban lakó magyarok sürűen látogatják őket, sőt idegen nemzetbeli tudósok is tisztelkednek náluk. Ali basán kivül több más török főméltóságok is igen szivesen fogadák őket, s fermánokat eszközöltek ki számukra a zultáni serail, könyv- és fegyvertár, mecsetek stb. meglátogathatására. Buváraink Ázsiába Skutariba is kirándultak gőzösön s Nikodemiát és Rodostot is bejárandják.

△ (*Zordon május.*) Háromszékből irják, hogy az enyhe aprilt fanyar május váltá föl. Máj. hó 7-ike óta zordon nemere süvölt; a bérczeket hó fedi; a mezei gazdák téli ködment öltve ballagnak ekéik után a barázdában. Reméljük, hogy eddig már ott is másként van.

△ (*Szegedi hirek.*) Szegeden a vasuttársaság nagyszerü gépgyárat szándékozik épittetni. — Egy szerencsétlen nő nem rég a Tiszába ugrott s bele is halt.

\+ (*Az általunk közelebb emlitett erdőégésre vonatkozólag*) a „Korunk“ czáfolatot közöl, mely szerint a kincstári fából nem 5000, hanem csak mintegy 1400 öl égett el s nem is a gyalui, hanem a topánfalvi havasokon. Az égés több helység kirendelt lakóinak segélyével még az nap el lőn oltva.

\+ (*Állatsereglet.*) Triesztből nemsokára állatsereglet érkezik fővárosunkba, mely hirszerint a városligetben lesz kiállitva.

⊙ (*A „Nővilág“ szerkesztője, Vajda János,*) mint emlitők, közelebb a katonai törvényszék elé állittatott, közcsendháboritásról vádoltatván; mely vád alól azonban, tényálladék hiányában, a kiadó Heckenast Gusztávval együtt fölmentetett.

⊙ (*Az érsekujvári postakocsi kirablójáról*) irják, hogy midőn elfogatott, kétcsövü pisztolyt rántott elő, hogy vele először a pandurhadnagyot, aztán pedig magát agyonlője; azonban pisztolyát sikerült a panduroknak, kezéből még jókor kiragadni. A gonosztevő, egy érsekujvári szabó, a rablás és kettős gyilkosság tényét azonnal bevallotta, azt mondván, hogy a legvégső szükség kényszerité erre. A postakocsist pisztolylyal lőtte főbe, a kocsin ült szabadságos katonát pedig baltával ütötte agyon. Az elrablott pénzből 4000 és nehány forintot még megtaláltak nála.

⊙ (*Tóth, vidéki szinigazgató*) e napokban Váczon a legnagyobb inséggel küzdve halt meg. A nemzeti szinház tagjai adtak pénzt eltakarittatására.

\+ (*Két halál villám által.*) A mult heti nagy zivatar alkalmával Uj-Pesten a villám egy nőt s ennek leányát agyonsujtotta.

⊙ (*Lopás.*) Kecskeméten a vasuti pénztári szobából a Wertheim-féle pénzszekrényt tartalmával együtt elvitték. Szerencsére csak 150 ft volt benne.

⊙ (*Bankjegyhamisitók.*) Keménytelken Erdélyben hirszerint hamis bankjegykészitőket fedeztek föl és fogtak el.

⊙ (*Alapitsunk nemzeti képtárt.*) Gr. *Zichy Nándorné,* szül. gr. *Zichy Livia,* Fehérmegye egyik lelkes leánya, a „P. Napló“-ban egy nemzeti képtár alapitásának inditványával lép fel, mely akként létesülhetne, hogy megyénként egy-egy hazai művész jeles történeti műve, mely iránt közelebb érdekkel viseltetünk, vásároltatnék meg a nemzeti Muzeum számára, hol az ekként alapitandó nemzeti képtár felállitandó lenne. Az inditványozó, e nemes eszme létesülését előmozditandó, Székely Bertalan „Dobozi halálát“ ábrázoló festményének megvásárlására kéri fel a fehérmegyei közönséget. Ez inditványhoz a „P. Napló“ azon ohajtását csatolja: vajha Magyar- és Erdélyország minden megyéje, széke és szabad k. városa készittetne tehetséges hazai művészeink által egy-egy képet, mely saját történetének legmagasztosabb jelenetét ábrázolná. Ezáltal kettős czélt fognánk elérhetni, t. i. nemzeti képtárunk is lenne, s a magyar festőművészet is előmozdittatnék. A szép eszme meg van penditve, s hiszszük, hogy valósitásáról minden jóra kész közönségünk gondoskodni fog.

⊙ (*Nyelvkérdés.*) Moroda és Gyarmata, aradmegyei oláh helységek közül az első a román, a második a magyar nyelv mellett nyilatkozott. Szent-Anna német község, az egyházi és iskolai ügyeit kivéve, hivatalos ügyeit továbbra is magyar nyelven folytatja.

\+ (*Sutherland herczegnő, az ismert lelkes angol hölgy,*) mint az „Alföld“-nek irják, meglátogatván a londoni kiállitást, meg akarta szemlélni az oda küldött magyar ruhákat, melyek azonban még nem voltak kiállithatók, akkora volt a por és rendetlenség. A herczegnő keblén pompás, nagy melltüt viselt, Magyarország czimerével. Fényes termeiben nem egy magyar mágnás lelkesült föl saját anyanyelve iránt, a herczegi hölgy ajkairól hallott szép magyar beszéd által.

⊙ (*A „Zur Einigung Oesterreichs“ czimü röpirat szerzőjét*) hirszerint perbe akarják fogni. Bécsi ujságok e röpirat szerzőjeül gr. Széchsent emlitették, ki azonban hirlapilag kinyilatkzotatta, hogy ő annak szerkesztésére sem közvetve, sem közvetlenül be nem folyt.

△ (*A nagy-becskereki czigányzenészek ellen*) St. M. a kikindai járás főbirája bünvádi eljárást inditott, mivel a „Rákóczy-indulót“ nyilvános helyen játszották. Igy irja az „Alföld,“ de a dolog bajosan érthető, miután a fennebbi induló eljátszása tudtunkkal sehol sincs eltiltva.

\+ (*Egy vadállat — emberi alakban.*) Gráczban az a borzasztó eset történt, hogy egy 51 éves férfiu 80 éves anyját meggyilkolta. A szörnyeteg elfogatott, de mindent tagad. A gyilkosság okaul azt mondják, hogy az öreg nő reggeli ötödfél órakor templomba készült és fiát, ki csak reggel 4 órakor vetődött haza a korcsmából, álmából felzavarta, mi által annyira felbőszült, hogy dühében anyját megölte.

\+ (*Jószágelárverezés.*) A Csernovics Péter tulajdonához tartozó, aradmegyei mácsai és simándi birtokokra a második árverezési határidő jun. 30-ra van kitüzve.

⊙ (*A már enlitve volt trieszti kirándulásra,*) melyet a déli vaspályatársaság tervez, már több mint 200 aláiró vállalkozott, habár az illető ivek még ki sincsenek bocsátva. Ez a vállalat népszerüsége mellett bizonyit.

△ (*Babona.*) A „Korunk“ irja, hogy a közelebbi szárazság alkalmával Kolozsvárnak csaknem határán fekvő egyik román helység lakói, élükön a lelkészszel, volt földesurokat azon kéréssel ostromlák, engedje meg nekik, hogy egy, kevéssel azelőtt eltemetett cselédet kiásathassanak és sirjában megfordithassák, mert addig nem lesz eső. Csak nagy bajjal lehetett a népet e komoly szándék erőszakos kivitelében megakadályozni. Szomoru példája a népnevelés elhanyagolásának!

\+ (*Az orosházi evang. egyházközség*) a próbaprédikáczió tartására meghitt jelöltek közül *Győri Vilmost* választá meg rendes lelkészeül, a szavazatok $^3/_4$ részével.

\+ (*Halálozás.*) Az „Alföld“-ből értesülünk, hogy egyik szép tehetségü fiatal költőnk, *Zajzoni* (Rab István), lapunknak is egyik munkatársa, Brassóban meghalt. Temetése f. hó 16-án volt. Áldás és béke a sokat szenvedett, korán elhunyt költő sirjára!

Vas. Ujs 1862.

1

SZÉKELY BERTALAN HAGYATÉKA

A MAGYAR MŰVÉSZETTÖRTÉNELMET revideálni kell: Székely Bertalan hagyatéka felforgatta azt. A régi, kizárólag történeti jelentőségű és érdekességű alakok közé elhantolt művész feltörte a sírt, amelyet még életében rákapáltak, és mint egészen különértékű egyéniség mutatkozott meg most, halála után, a műértőknek. A Műcsarnokban bemutatott emlékkiállítás után Székely Bertalan többé nem a multé, hanem a jövőé; nem egy lépcső, egy rég elhagyott állomás a magyar művészet fejlődésében, hanem egy koroktól s az idő folyásától független, mindenben nagyjelentőségű művészegyéniség, aki régivé sohasem válhat, mert eredetiségénél és nagyságánál fogva mindenha új fog maradni.

A mintegy ezerkétszáz rajzból, festményből és kartonból álló emlékkiállítás végét vetette a róla való egyoldalú és téves felfogásoknak, holott élete munkájának csak egy töredékét, körülbelül negyedrészét, mutatta be a nyilvánosságnak. Egész sor munkája részben bemutathatatlan volt, mert falra festetett, részben olyan helyen maradt, ahonnan megszerzése a kiállítás számára nagy nehézségekbe ütközött, részben teljesen ismeretlen helyen van. Annyi bizonyos, hogy körülbelül másfélszáz portrait, ugyanannyi genrekép és egyéb festmény, sok száz tájkép, továbbá ezernyi rajz és színvázlat maradt ki a kiállításból, nem szólva azokról az alkotásairól, amelyek Székely Bertalan hagyatékában maradtak, de a kiállításba helyszüke miatt besorolhatók nem voltak.

A műtörténelmi kutatásnak lesz feladata megkeresni és megállapítani ezeket a műveket. Érdemes munka lesz, mert Székely Bertalan kétségtelenül nemcsak a magyar, hanem az európai művészet egyik legsajátosabb és legkiválóbb alakjává nőtt hagyatékának megismerése után. Megnehezíti a kutatás munkáját több körülmény, elsősorban az, hogy Székely Bertalan műveit nem írta alá. Sok ezernyi munkája között alig néhány száz van, amelyen jele: a magarajzolta „Sz" monogramm vagy neve található. Ezeket is csak külön kívánságra látta el aláírásával.

A másik nehézség — s ez a nagyobbik — Székely Bertalannak szinte példa nélkül való sokoldalusága. Végigjárván az emlékkiállítást, nem egy művész és műértő vetette fel magában a kérdést: egy ember munkája-e ez mind? Egy ember képzelete alkotta-e meg a formáknak és a színeknek azt a vége nélküli sokféleségét, egy ember keze hozta-e ki a technikai kezelésnek azt a párját ritkító gazdagságát és változatosságát, amely egymásnak néha szinte ellent is mond, amelyben egymást majdnem kizáró ellentétek is képviselvék, s amely a kishitüeket szinte kételkedésre, a becsületes lelkeket ámulásra ragadja? A hozzá nem értésnek és a dilettantizmusnak abban a korában, amelyben ma művészetünk él, nincs kizárva, hogy e nagy mesterrel szemben fegyvert fognak kovácsolni legnagyobb erejéből: a kifogyhatatlan gazdagságából. Az átlagos emberi elme amúgy is könnyen hajlik arra, hogy a rendkívüliségben kételkedjék, a közepes szintből való kiemelkedésben csak bizonyos magasságot ismerjen el, s mindent, ami azon túlmegy, vagy meg ne lásson vagy megkisebbítsen, hogy magához közelebb hozza, leszállítsa, a maga átlagos értelméhez idomítsa. A tudományos búvárlatnak egész külön ága az emberi nagy alkotások egyéni eredetének tagadása. Aprólékos nyelvi, néprajzi vagy másféle részletjelekből garmadára hordják az álbizonyítékokat, csakhogy az egyéni nagyságot tagadhassák, és millió közepes agy termékének tüntethessék fel azt, ami minden gondolkodó ember számára szellemi egységénél, tudatos összefüggésénél fogva kétségtelenül egy elme alkotása, egy tudatos művészi akarat műve. Ezt az egész irányzatot, melynek, egy-egy kivételtől eltekintve, kizárólag tudományos szereplés a célja, kelletlenül világította meg a világszerte rendszeresen folytatott folklorisztikának az a megállapítása, hogy a népmesék összessége alig száz

A Ház. IV. évf. 1–2. sz. (1911)

A cikkhez tartozó számos képmellékletet lásd a komplett. pldban

fogalmának. Nyilvános múzeum benyomását fogja kelteni s a házi használatra szánt bútorok és porcellánok, melyek mindennapi házi használat céljainak oly megfelelők s melyek éppen ezáltal ragadják meg figyelmünket elsősorban, mint napban sütkérező lusta lazaronik tünnek fel előttünk. Legyen a művészet a mindennapi élet szolgálatában s szaporítsa a gyönyörű bútor a lakosztály kényelmét, azonban a házban, mely otthonunk, ne gyarapítsa a már-már nagyon is elterjedt műkedvelő kultusz híveit.

Abban az időben, midőn a művészet úton-útfélen megnyilvánult, nem múzeumok alapítására gondolt az emberiség, hanem az épületeit és annak belsőjét díszítette.

Ahelyett tehát, hogy lakásainkból magánmúzeumokat teremtsünk, törekedjünk oda, hogy a nagy ház a szépség és kényelem legmagasabb fokát érje el, miáltal jobban megközelíti elődeink remek lakosztályait, mint egy esetleges történelmi hősök arcképcsarnoka, mely bár tetszetős, mégis léleknélküli test benyomását gyakorolja.

A ház általános rajzában elérendő stílus — ó vagy új — lelkiismeretes keresése olyan, mintha lidércfényt kergetnénk. A stílus után való futásnak, épp úgy mint a boldogság utáni vágynak, legtöbbször csalódás a vége. Mindkettő mellékproduktum, azonban az ideállal közvetlen vonatkozásban vannak. Hasonlítsuk a stílust díszes kardmarkolathoz, melynek pengéje egy méltó ügy védelmére huzatott ki: a harcos verekedés közben bizony csak kevés figyelemben fogja részesíteni a drágaköveket, melyek a markolatot díszítik. Bizony csak gyökeres kimüvelődés fog segíteni az állapotokon s addig is, aki stílust keres, olyan, mint aki a virágot öntözés helyett megfesti.

Hogy pompás modern lakást építsünk, nem szükséges a korinthusi oszlopot kiásni, vagy valami vak pedagógus biztatásának eleget téve, az oly gyakran megismételt akanthuslevél faragására bírni a modern munkást: hisz körülöttünk oly sok szép természetadta minta áll rendelkezésünkre. Az ily hiu ismétlések és másolások amúgy is csak elrontják az eredetiek iránt táplált szépérzékünket.

Legyenek az úriházak lakhelyei előkelőek és pompásak, de feleljenek meg a modern gondolkodás kívánalmainak: az új kor gondolata legyen gondosan keresztülvíve s nem az elavult formák másolata. Nem feltétlenül igaz az, — mint sokan képzelik — hogy ezen másolás egyedüli ellentéte a bizarr eredetiség, mely a nagyhangon hirdetett új irányt igyekszik képviselni s mely csak a józaneszűek elítélését képes kiérdemelni. A mult szorgos tanulmányozásán alapuló és a jelennek minden tekintetben megfelelő új munkát viszont csak azok fogják különcködésnek találni, kiknek gondolatai elavuló formák körül forognak.

Látszólagos különcködés szükségképen kísérőtársa minden új iránynak és az új ideák egy folyton előretörő centrum körül forognak. Az előrehaladott és fejlettebb ízlés, mely csak egy kis úttörő csapat tulajdona, idegennek fog tünni azok előtt, kik e tekintetben messze amazok mögött állanak s ez mindaddig így lesz, míg ők is el nem érik a fejlődés ama fokát, melyen ma a vezetőcsapat áll.

A házépítésben és díszítésben nyilvánuló architektura épp úgy, mint minden más dolog, egy bizonyos kavarodásban van: élni annyit jelent, mint haladni. És így görcsösen kapaszkodva a jóba és szépbe, vessük bizalmunkat egy szebb jövőbe s a mult dicsőségeinek bámulása közepette pedig igyekezzünk a jövő lehetőségeit meglátni.

Baillie Scott.

motivumra terjedő leleményt mutat fel. Vagyis évezredek óta a népeknek nem is milliói, hanem milliárdjai nem produkáltak annyit, mint egy termékenyebb századnak poétái.

Ez a kitérés nem fölösleges. Szinte előrelátható, mint fognak akadni tudálékosok, akik nem értvén meg a Székely roppant sokféleségében működő egyazon szellemet, nem látván meg a nagy változatosságnak teljes egységét előbb-utóbb abban fognak érdemet keresni, hogy egyről-másról, ami Székely ecsetje alól került ki, fel fogják vetni a hitelesség kérdését.

Szerencsére, ez előrelátható fontoskodással szemben eleve megállapíthatók a bizonyítékok.

Elsőben is mindegyik Székely-alkotást a legeltérőbb előadás mellett is azonos tulajdonságok jellemzik. A felfogásnak módja, a kézvonásnak jellegzetessége és bravúrja, a festői látásnak hihetetlen egyszerűsége, szinte elvontsága, mely azonban mégis a formáknak természeti teljességét adja a képies benyomásban, annyira jellemzők Székely Bertalanra és művészetére, hogy aki egynéhány művét ismeri és érti, az ezer más művénél meg nem tévedhet. Különben is, Székely Bertalannál a kezdetlegességnek az a fejlődési foka, amelyen a legtöbb művész keresztülmegy, amíg önmagát, a maga technikai tudását és stílusát megtalálja, szinte teljességgel hiányzik. Már kora ifjuságában virtuóza minden festői szerszámnak és anyagnak, s felfogását is, melynek átgondoltság, egyszerűség, természetesség és monumentalitás a jellemzői, már fiatalkori művei is majdnem ugyanolyan mértékben mutatják, mint a későbbiek. E tekintetben Székely úgyszólván példa nélkül áll a műtörténelemben. Mert valósággal csodagyermek volt a festészetben. S a gyermekkori bravúrból szinte egyetlen ugrással fejlett ki kész, érett művészete.

Második vezérfonal a Székely sokféleségében mutatkozó egység felismerésére, az az ő, már sokak által felismert és értett jellemző alkotási módja, hogy legtöbb művében teljesen újat keresett, régi modort, egyéb képein alkalmazott eljárásait nem ismételte. Ez a sajátossága két lélektani motivumból eredt. Az egyik az, hogy minden feladat csak akkor érdekelte őt, ha megvalósítására valami újat hozhatott létre, nem is annyira a mások számára, mint inkább a maga elméjének és leleményének foglalkoztatására. A másik az, hogy Székely Bertalan nemcsak szégyellette önmagának megismétlését, plagizálását, hanem elvül állította fel magának, hogy minden festői feladatot magából a feladatból kiindulva, s a benne mutatkozó s általa megkívánt előadási mód szerint kell megoldani. Minden képénél nemcsak a felfogást egyénítette, hanem a technikai megoldást is a festmény tárgyához, hangulatához és egész külön világához szabta. Csak végig kell nézni az arcképeket. A hetven férfi és női portrait között alig van kettő, amely egymáshoz felfogásban, előadásban, technikai megvalósításban hasonlítana. És mégis mindenki kénytelen egynek érezni mindannyit, egy ember munkájának, egyazon fantázia gyermekének.

De harmadsorban bizonyítják e roppant és szinte ellentétes változatosságnak egyazon forrásból való eredését Székely Bertalan följegyzései. A képzőművészetek elméletét tárgyaló íratain kívül, Székely Bertalan terjedelmes naplót hagyott hátra, mely nem annyira élete regényének eseményeit, mint inkább a művészetben való tapasztalatait, okulásait és kitalálásait örökíti meg nagy bőséggel. Ezen kívül minden egyes jelentősebb alkotásáról munka közben jegyzeteket készített, papirra vetvén a szempontokat és az eljárási módot, amelyek szerint művét létrehozta. Alig hihető, hogy e bizonyítékok után a hivatásos kételkedők sikerrel fontoskodhatnak majd.

Ez annyival jelentősebb, mert már is hallatszanak hangok, amelyek olyan kérdéseket vetnek föl: kitől tanulta Székely ezt vagy azt a technikát, előadási módot, kezelést? Tanulta elsőben az elmult nagy mesterek munkáiból, másodszor a természetből, harmadszor kiontotta a maga lángelméjéből. Mert Székely Bertalan autodidakta volt a szó legszorosabb értelmében. Auto-

didakta, mint minden igazi nagy elme. Az ilyenek ugyanis még a mások tanulásában, az idegen forrásból eredő okulás megszerzésének, felfogásának és felhasználásának módjában is teljesen eltérnek a kisebbképességüektől: nemcsak alkotásuk, hanem tanulásuk módja is teljesen önálló és maguktól eredő. Az általános lélektani megfigyelésen felül Székelynek autodidakta voltát dokumentumok is bizonyítják. Némely műveit ugyan próbálják más mesterek műveihez hasonlítgatni, de van egy sor festménye, amelynek sem felfogására, sem előadási módjára, sem elődöknél, sem kortársaknál példaképet találni nem lehet. Az ifjukori önarckép, a Greguss- vagy a Pauler-portrait, valamint — hogy egyet említsünk a többi közül — a báró Hatvany József tulajdonában lévő diadémes női fej előadási módját senkitől sem tanulhatta, mert annak mását vagy hozzá hasonlóját a műtörténelemben nem találjuk. Székely Bertalan ezt épp úgy magából merítette, mint ahogy magából merítette történeti festményeinek minden elődöktől eltérő új felfogási módját, vagy falfestményeinek mindenektől eltérő és a legnagyobb régi mesterekkel versenyző új stílusát, vagy ornamentikájának teljesen eredeti formai és színbeli motivumait.

Mert magából merített, sőt csodás lelkiismeretességgel kerülte a másokhoz való hasonlóságot, sőt az újszerűséget nemcsak egy-egy vonásban kereste, nemcsak művészetének egészére akarta kiterjeszteni, hanem minden egyes festményében lehetőség szerint új akart lenni még saját magával szemben is: egymaga nemcsak művészi értékben, hanem szín- és formamotivumban többet termelt mint egész festőnemzedékek együttvéve.

A nagy monumentális festő után, aminek Székelyt úgy ahogy már elismerték, bár meg nem értették, csak ezután, a hagyaték nyomán, fog elkövetkezni az intim Székelynek, a portraitistának, a táj- és genrefestőnek tanulmányozása, méltatása s ennek kapcsán felfedezése. Hogy el fog következni, arra megnyugtatást ad az a hangulatfordulás, mely a közfelfogásban Székely Bertalan hagyatékának kiállítása kapcsán beállott, s melyhez az ouverturet gróf Andrássy Gyulának a Székely-kiállítást megnyitó emlékezetes beszéde adta meg. Az utókor csak a felfújt nagyságokat szokta leszállítani a meg nem érdemelt magasságból. A reklám nélkül dolgozó igazi nagyokat, akik az alkotásnak éltek s nem a szereplésnek, késő korok mindig fölemelik s megillető talapzatra helyezik.

A magyar műtörténelem átértékelése már megkezdődött Székely Bertalan igazi nagyságának elismerésével.

Lándor Tivadar.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

➶ *(Tótországi dongák).* Statistikai kimutatások szerint a tótországi dongák bevitele Angliába, hol azok „Bosnian Staves“ név alatt ismeretesek, 1861-ben 1,069,000; 1862 ben 957,000; 1863-ban 2,279,000; 1864-ben 3,388,000; 1865-ben 4,157,000 darabot tett. — E dongák azonban majd mind a gyarmatokba szállittatnak, mert maga Anglia többre becsüli a balti dongákat. Ha a tótországi dongagyárak gyártmányaikat a vevő külföld szükségleteihez jobban alkalmaznák s az Angliában gyártott hordók nagysága s teriméje felől tüzetes adatokat szereznének, az oda való kivitel évről-évre szintugy emelkednék, mint péld. a Franciaországba szállitott dongák mennyisége, mely már 12 millió darabot tesz évenkint. Megjegyzendő még, hogy az árra nézve a külföldi gyártmányokkal csak akkor lehetne sikeresen versenyezni, ha a gyártás nálunk is gépek segitségével történnék.

➶ *(A méhtenyésztés Erdélyben.)* Erdélyből a mézkereskedők sajnálkozólag emlitik föl, hogy ez év nyarán a méhek szorgalma épen nem felelt meg a várakozást. Vedrét a mezőségen 5 fttal fizetik. Erdély régebben nevezetes kereskedést folytatott mézzel, viaszszal külföldre, most ez iparág hanyatlásnak indult, pedig a méhek tenyésztése kevés fáradtság mellett szép eredményekre vezethetne. Ez oly jövedelmező állat, mely sem szénát, sem zabot nem vesz igénybe, bármely határrészben korlátlanul gazdálkodhatik, senki se tereli be a tilosból, s ha a gazda csupán egy házhelylyel bir is, méhet tenyészthet. A „Székely Néplap,“ honnan e közleményt veszszük, ajánlja az erdélyieknek a méhtenyésztés fölkarolását.

Közintézetek, egyletek.

— *(Magyar tudományos akademia.)* Az akademia elnöksége, tekintettel a főváros még folyvást aggasztó egészségi állapotára, mely miatt a tanodák is csak novemberrel nyilnak meg, miután az akademiai tagok nagy része a tanári karhoz tartozik, czélszerünek vélte, szintén november elejére halasztani az üléseket, a mikor — a megállapitott évi üléssor szerint — folyamatba indulnak. Kelt Pesten, szept. 22. 1866. — *Arany* János titoknok.

— *(A középdunai gőzhajótársaság közgyülése)* f. évi okt. 8-án délelőtt 10 órakor Pesten a Köztelken, üllői-ut 12. szám alatt fog megtartatni, melyre a társulat részvényesei meghivatnak. A közgyülés tárgyai lesznek: 1) A legf. megerősitést nyert alapszabályok kihirdetése: 2) az igazgató-választmány jelentése eddigi működéséről, s a társulati ügyek jelen állásáról; 3) az elnökség és igazgató-választmány ujra-választása; 4) a vállalat érdekében teendő inditványok.

** *(A balatoni gőzhajó-társulat)* f. hó 15-én tartotta B. Füreden nagygyülését, mely alkalommal elhatároztatott, hogy a társulat uj hajót épitet, s e czélra a vállalat tiszta jövedelmét valamely takarékpénztárban kamatoztatja. A tanácskozásokat mint elnök Ürményi József vezette. A gyülés után b. Sennyei Pálné tisztelői egy virágbokrétát kötöttek a fürdőnek még most is teljes szépségben viruló virágaiból s Ürményit kérték meg, hogy üdvözletük mellett Pesten kézhez szolgáltassa.

Mi ujság?

— *(Gyászhir).* Mint P. U. mult számában már jelentettük, *Hajnik Károly*, a magyar országgyülések első gyorsirója, s irodalmunknak egyik sok érdemü bajnoka, szept. 21-én Budán hosszabb szenvedés után 59 éves korában meghalt s rokonainak, barátainak s tisztelőinek őszinte részvéte mellett az ottani sirkertben eltemettetett. Szolgáljon e rövid jelentés szomoru tudomásul elhunyt érdemdús jeles hazánkfia számos ismerőseinek a hazában, addig is, mig legközelebbi alkalommal a nyilvános pályán tanusitott közhasznu működésének részletes méltatását közölhetnők e lapokban. Reméljük, hogy addig egy arczképére is szert tehetünk, a mit mindeddig ismerősei körében hiában kerestünk.

— *(Császár Ő Felsége)* f. hó 17-én kelt legf. határozatával *Buda* sz. kir. városának törvénykezési költségei megtéritése fejében addig is, mig a magyarországi szabad királyi városok segedelmezése iránti kérdés elvileg eldöntetnék és az eziránti tárgyalások befejeztetnének, a számára előlegképen 50,000 ftot méltóztatott engedélyezni. Ő Felsége továbbá megengedte, hogy sz. kir. *Pozsony* városa számára, a helyhatósági törvénykezési költségek megtéritése iránt folyamatban lévő tárgyalások befejezése előtt is, a törvénykezés akadály nélküli kezelhetése végett 20,000 ftnyi előleg kiszolgáltassék. E város rendőri költségeinek megtéritése iránt is folynak a tárgyalások.

** *(Somssich Pál, inségügyi kir. biztos,)* mint Kaposvárról 20-ról irják, körutjában Simonfára érkezett. Az általa képviselt megyékben vetőmag és készpénzben kiosztatott: Baranyában 40,000 ft., Fehérmegyében 80,000, Somogyban 100,000, Tolnamegyében 80,000, Veszprémmegyében 220,000, Zalamegyében 90,169 ft. A tárnok egy iratot intézett Somssichhoz, melyben neki siker és áldásdús gyors működéseért meleg szavakban fejezi ki köszönetét. Somogyban a készpénz és az állami vetőmag (47,246 p. mérő) már kiosztatott.

** *(Frankenburg Adolf,)* a magyar kanczelláriánál udvari titkár, saját kérelme folytán nyugdijba helyeztetett. Pesten fog letelepülni, hol egykor a forradalom előtti években élénk irodalmi tevékenységet fejtett ki. Frankenburg jelenleg emlékiratain dolgozik. A negyvenes években, mint a Kossuth által szerkesztett „Pesti Hirlap“ egyik munkatársa s az „Életképek“ czimü jeles hetilap szerkesztője, az irodalom minden notabilitásával szoros frigyben és több politikai kitünőséggel is közel viszonyban élt s igy emlékiratai kétségkivül sok érdekes adatot fognak tartalmazni.

** *(Dr. Frommhold Károly,)* pesti orvost, a villanygyógytan kifejtése körül szerzett érdemeiért, a bádeni nagyherczeg a zähringi oroszlánrend keresztjével diszitette föl.

— *(Kubinyi Ágost)* muzeumi igazgató ur b. Sennyei tárnok ő exc.-hoz ment e napokban, többek közt megkérdezendő: „számolhatunk-e a magyar országgyülés mielőbbi összehivatására?“ — mert az illető bizottmány által már megkerestetett, hogy a muzeum nagy termét engedné át „*philharmoniai hangversenyek*“ tartására, — mely esetben az országgyülési butorzatokat mind ki kellene takarittatni s a hangversenynek megfelelő padokat, székeket stb. kellene beállitni. Minő választ nyert az igazgató ur? azt nem tudhattuk meg.

** *(Römer Flóris,)* magyar akad. tag, azt irja egyik lapunknak, hogy a magyar muzeum iránti részvét nemcsak honunkban, hanem külföldön is figyelemreméltó. Igy például Orsován *Csermák* fehértemplomi bőrkereskedő egy éremgyüjteményt helyezett értesitő rendelkezése alá, hogy abból a muzeum számára kedve szerint választhasson. Römer ur csak 20 darab érmet szemelt ki, melyek egyike ezüst görög pénz s valódi diszpéldány. — *Turnu Szeverinben* egy pompás rhinoceros-állkapczát vett át *Adamek* József urtól, ugyancsak a muzeum számára.

— *(Érdekes régiségek)* találtattak *Lemes* és *Kende* helységek közt Sárosmegyében. Azon egykor elhagyott, de végre is jobbnak talált vonal ugyanis Lemes és Eperjes közt, mely a Tarcza folyó völgyén vonul végig s a Kassa-Eperjes közötti országos ut jobb részét teszi, most ujolag munka alá vétetvén, a nevezett helyiségek közt egy lovag lovával együtt eltemetve találtatott, hihetőleg azon korból, midőn e nagy tisztesség csak a legkitünőbb férfiaknak és hősöknek adatott. *Kertész József* h. ügyvéd ur egyik sarkanytyu birtokáboz jutván, ezt felhozta s átadta a magy. nemz. muzeumnak. — Ohajtandó, hogy a többi részlet is ide kerüljön s ne járjon ugy, mint a minapi meteor, vagy némely más érdekes találmány, melynek jobbrésze Bécsbe vándorolt s csak az ott nem használható vagy értékesithető része adatott át a nemz. muzeumnak.

** *(Jótékonyság.)* Dr. Kovács Sebestyén Endre 100 frtot adott át a pestvárosi hatóságnak azon szegény árvák részére, kik a jelenleg pusztitó járvány által szülőiket vesztik.

** *(Jótékony adomány.)* Dr. Stesszel Lajos a fogoly Táncsics Mihály részére 5 ftot adományozott.

** *(A benczések pannonhegyi káptalana)* le akarván róni kegyeletét elhunyt kitünő tagtársa, *Czuczor Gergely* irányában, életnagyságu arczképével fogja földisziteni a könyvtár képcsarnokát; ezenkivül a pesti temetőben az elhunyt jeleshez méltó emlékot állittat.

** *(Bömches Frigyes halálhire,)* melyet a lapok sorra mind közöltek, tévedésen alapult. Egy névrokona halt meg, a ki ugyancsak Brassóban kereskedő volt. Bömches Frigyes most nyilatkozatot tett közzé, melyben kijelenti, hogy azon kellemes helyzetben volt, miszerint maga is olvashatta gyászjelentését. Igyekezni fog rajta, hogy halála után valóban megérdemelje az abban foglalt dicséretet. Kivánjuk, hogy az ősz honpolgár az eddig követett hazafias irányban még sok évig müködhessék!

** *(A pesti állatkert számára)* Ferencsics Berta k. a. Apostagról egy pár szép pávagalambot küldött, azon ritka fajból, melyet dicsőült nagy hazánkfia, gr. Széchenyi Isván döblingi lakásán tenyésztett.

** *(Az állatkertnek)* ismét több uj lakója van. Többi közt a vidramedenczében most a Missisippiből való vörös testü teknőczök laknak, uszva a vizben, vagy sütkérezve a napon. A vidrát a raktárban gyógyitják. Känguru is kettő van már együtt; az ujabb igen élénk. Továbbá a kert végén levő sertésudvarban a japáni lárvás disznók mellett egy pár mexikói pekarri van, erős sertéjü, kis lábu, eredeti állapotukban szerfölött mérges, de itt már egészen szelid példányok. A majomházat most már 26 különféle majom élénkiti.

** *(A kolozsvári lóverseny)* első napja szept. 20-dikán folyt le. A vadászversenyt, 400 ft. Draveczki Aurel „Beverlé“-je, a második osztályu császárdijt, 300 aranyat, gr. Bethlen Kár. „Emmá“-ja, a verseny-egyleti dij 50 aranyát pedig szintén Draveczki A. „Beverlé“-je nyerte. A császárdijra második volt gr. Bethlen Sándor „Hariss“-a.

** *(A császárfürdőt)* a helytartótanács engedélyével 1867-ik év jan. 1-től 10 egymásután következő évre bérbeadják. A beérkező ajánlatokhoz képest a bérleti idő 15, sőt 20 évre is kiterjeszthető. A kellőleg fölszerelt ajánlatokat f. é. okt. 30 ig kell beküldeni az irgalmasrend budai főnökéhez.

** *(A tornázás)* örvendetesen terjed az országban. Miskolczon az ifjuság részvéte és pártfogolása mellett szintén alakult tornaegylet. Nehány hölgy diszes zászlót himez részére.

— *(Figyelemre méltó kiábrándulás).* Azon számtalan csalhatlan óvszer, reczept, ital, és por ellenében, melyek a kolera uralkodása óta nagymérvben oly jó keletnek örvendnek (p. o. G. ur cseppjei, ha jól értesültünk, 1 ftjával 50,000 adagban t. i. ennyi üvegecskében, rendeltettek meg Bécsbe) csak egy tényt emlitünk — egy csalhat lannak vélt gyógyszerre vonatkozólag. Ezen gyógyszer egy veres szinü folyadék; feltalálója X. ur, egy derék, értelmes gyógyszerész és illatgyáros. X. ur, (tehát maga a feltaláló) nehány nap előtt erővel kezeibe nyomott egy derék orvos barátjának, ki a „csalhatlanságban“ kétkedik, egy ily üvegcsét — megnevezvén alkatrészeit s állitván, hogy ha van a világon — ez az igazi csalhatlan szer a kolera ellen. Párnap előtt azonban találkozik a gyógyszerész és orvos. „Barátom! kiált a gyógyszerész, csak azt akarom mondani, most már ne higyj nekem, ne higyj senkinek: mindent elkövettem két kedves hugom megmentésére gyógyszereimmel — és mindkettő meghalt a kolerában.“

** *(Magyar gyútüs puska.)* Egy pesti puskamüvesnél Hamar Leó pontos utasitásai szerint egészen uj lőfegyver készül, mely mint közelebb megpróbált uj találmányának mintafegyvere fog a gyútűs puskák vizsgálatára alakitott bécsi bizottmány elé terjesztetni. Hamar találmánya szakértők állitása szerint a porosz gyorspuska felett azzal az előnynyel bir, hogy sulyra könnyebb, kezelése egyszerübb, a porosz 7 tempó helyett ennek csak 3 fogása van; ép oly messzire hord.

** *(A kir. tárnokmester)* a polgármester kérelme folytán Jankovich György, a helytartótanács egyik alelnökét kormánybiztoskép küldötte ki, hogy Pest város tanácsának a kolera ügyében tett intézkedéseiről személyes tudomást vevén, a tapasztaltakról, valamint a még netán szükséges intézkedésekről jelentést tegyen.

** *(Kivégzés.)* Bécs-Ujhelyen mult pénteken egy gyalogsági tisztet, ki a königgrätzi csatában tanusitott magatartásáért törvényszék elé állittatván, halálra itéltetett — agyonlőttek.

Vas. Ujs. 1866.

ezer viszály t[illegible]
távol országokban! . . . . három halott a nyugalom révpartján — az esdve keresett hon földjén, melyhez legszebb reményök, lelkök minden vágya hozzá forrt! . . . *K. L.*

Sajátságos mérgezési eset.

Francziaországban, Chartres vidékén, több faluban 1861. októbertől, 1862. márcziusig, igen elterjedt egy betegség, mely jelei után ólommérgezésnek látszott. A betegeket csakugyan e bajból gyógyitották, s állapotuk javult is, de csak rövid időre, mert a baj csakhamar ismét beállott. Soká hiába kutatták a baj okát, mig végre a hatóság két orvost bizott meg a vizsgálattal. Ezek mindenek előtt azt találták, hogy a betegség igen szűk körben van elterjedve, s hogy e kör négy hónap óta nem nagyobbodott. Ugyanis hat községben 300—350 egyén betegedett meg, kik közül 15—20 meghalt. Egy-egy család tagjai mindig valamennyien megbetegedtek, kivévén a csecsemőket, mig oly rokonaiknak, kik látogatásukra jöttek, de tápszereikből nem ettek, nem lett semmi bajuk. Végre házról házra tett kérdezgetésekből kisült, hogy a megbetegedett családok mind ugyanazon malomból kapták kenyérlisztjöket. Megvizsgálták a malmot, s rájöttek a baj okára. A malomkövek őrlő oldalain ugyanis kisebbnagyobb számu mélyedések szoktak lenni, melyeket a molnárnak ki kell töltenie. Ez esetben a molnár, ki nemrég vette át a malmot, ólmot használt a mélyedések betöltésére; az ólom őrlés közben ledörzsölődött s a lisztbe vegyült.

A kenyér és liszt vegytani elemzéséből kitünt, hogy ólom van jelen részint fémalakban, részint szénsavas és eczetsavas só alakjában. Egy font lisztre 5 milligramm ólom esett (tehát $^1/_{1000}$ száztóli). Mihely az ólmot a malomkövekről eltávolitották, megszünt a betegség. Ugy látszik, hasonló véletlen mérgezések már igen gyakran fordultak elő. Azért minden, váratlanul feltünt szokatlan betegségnél szükséges volna, hogy azonnal szigoru és pontos vizsgálatok tétessenek okai iránt. Hány ember hal meg ily véletlen mérgezés miatt, melyet kellő elővigyázat mellett elkerülni, kellő felismerés mellett kigyógyitani lehetett volna! □

Egyveleg.

— *(Még egy pár meghiusult jövendölés.)* A Vasárnapi Ujság 37-dik számában „Csokonai jövendölései"-t olvasván, feltünt előttem, hogy az, a jegyzeteim közt levő jövendölésekkel némely tételében megegyez. Hasonló apróság, habár magában belbecscsel nem bir, mégis némi világot vet népünk gondolkozásmódjára, azért mindig közérdekünek tartom annak közlését.

Leirtam pedig Rév-Komáromban 1843-dik évben, régibb kéziratból, a mint szóról szóra következik:

„Magyar Profécziák vagy Jövendölések.

1811. A pénz megváltozik.

1814. A Franciák alkalmatlanok lesznek.

1818. Az Europai fejedelmek öszveszövetkeznek.

1822. Az Európának 3-ik Részében hadak lesznek.

1824. Az Európai népek önön fejedelmektől üldöztetnek.

1827. Az Európai koronás fejedelmek közt felbontatik az egyesség.

1833. Egy koronás fejedelem sem lészen Európában.

1835. Támad egy nagy vezér Európában az Ausztriából.

1845. Sem Pap, sem Pápa nem lészen.

1860. Az egész világon békesség leszen.

1885. Az egész világon egy Isten vagy Antikrisztus támad.

1890. A Jók az Istent megesmérik.

1899. Az egész világ elvész és egy akol és egy Pásztor lészen.

Vége e világnak.

Melyek a 16-ik Lajos király megölése után Neapolisban arany táblán a Benediktinusok kriptájában a Karboneriusok ellen való had után találtattak 1809-ik esztendőben, melyet követ a viz árja."

A fentebbi jövendölés, ugy hiszem, az előbb közlöttel egy eredetü s valószinü az is, hogy az eredeti szerkezetet Csokonai, ki 1797, 1798 és 1802. években Komáromban időzött, hozta oda magával, vagy a Debreczenben iskolázó komáromi református tanulók lemásolván, időnkint, a mint kézről kézre járt, változást szenvedett. *Sz. J.*

— *(Régi dolgok a hirlapirás első korszakából.)* Régibb jegyzeteim közt találtam az első magyar rendes hirlap, a „*Magyar Hirmondó*" előfizetőinek névsorát, mely az eredeti nyomtatott czimszalagokról (Schleifen) van lemásolva, s 318 magyar, német, franczia, latin czimet foglal magában.

A gyüjtemény be van kötve, irott czime következő:

„Collectio Titulorum, non tamen omnium, ad quos Nova Posoniensia Hungarica Auctore Cl. Dno Matthia Rát Hung. Jaur. ex Typographia Patzkoiana Anno 1780 expediebantur."

A nyomatott czimszalagok betűrendben következnek. Itt közlök belőle egy párt, annak bizonyságaul is, hogy akkor még mennyire megkiták a czimezést.

à Monsieur
Monsieur *Joseph d'Almási*, Vicomte Substitut du Comit. de Borsod
H. P. A. Z. = (ezek gothikus német betük)
par Bude à
Onod. Miskoltz.

Perillustri ac Generoso Domino *Josepho Andrecsics*, per I. Regnum Hungariae et Partium eidem adnexarum Jurato Fori utriusque Causarum Advocato, I. Episcopalis Dominii Vesprimiensis Ordinario Fiscali
Per Jaurinum, Papam H. P. A. Z.
Veszprimii.

Admodum Reverendo Domino Michaëli *Andreits*, Ecclesiae ad S. Josephum in Oppido Kaltenbrunn Parocho Fidelissimo
H. P. A. Z.
p. Viennam in
Graecium, Rakerspurg Kaltenbrunn.

Méltóságos és Fő-Tisztelendő Gróf *Battyány* Ignátz Úrnak, Német-Uj-Vár örökös Urának, és az Egri N. Káptalan Nagy Prépostjának és Kanonokjának.
H. P. A. Z.
Budának Egerbe.

An Hern Karl von *Dell*, Rittmeister bei dem K. K. Carabinier-Regiment von Jung-Toscana
H. P. A Z. in
Prag, Brandeis Lissau.
stb. stb.

Használtak akkor a postai küldeményeknél mindenféle nyelvet, de legkevésbbé a magyart. Tehát e részben is máskép áll már a világ. *Sz. J.*

TÁRHÁZ.

Irodalom és művészet.

** *(A „Képes Ujság")*, melynek felelős szerkesztője Hajnik Károly volt, de melyet ez év eleje óta a lap főmunkatársa, a rövid idő alatt teljesen kiérdemelt közkedveltséget nyert György deák vezetett: jövőre ez eddigi derék főmunkatárs szerkesztése alatt fog megjelenni.

— *(Megjelent uj könyvek.) Heckenast* Gusztáv kiadásából beküldettek: „*A magyar nyelv teljes szótára*," melyben az egyes szók különböző értelmeinek körülirás általi szabatos meghatározásán kivül különös figyelem van forditva azoknak szójárásos, közmondási, irodalmi stb. használatára, valamint a szaktudományi és iparbeli műszókra is. Szerkesztette *Ballagi* Mór. I. és II. füzet. Füzetenkint 50 kr. (E munka körülbelül 12 hat ives füzetben hat hétről hat hétre jelenik meg.) — „*A Világtörténet tankönyve.*" *Weber* jeles munkájának 17. és 18-ik füzete; ára füzetenkint 40 kr. — „*A kis regélő.* 50 uj kis mese, jó kis fiuk és jó leányok számára." Hoffmann Ferencz után közli Mesélő bácsi. Ára 80 kr.

** *(Kitünő történelmi kép).* A képzőművészeti társulat kiállitásában e héten tették ki közszemlére Székely Bertalan uj nagy festményét: „*A mohácsi vész*" *t.* E nagy becsü történelmi képről a következő ismertetést veszszük: „A mohácsi vész nem volt kizárólag a magyar nemzetet sujtó szerencsétlenség, hanem egyúttal csatavesztése az összes keresztyén világnak az ozmánok túlnyomó erejével szemközt. A vallási mozzanat Székely képén a haldokló püspök személyében lel kifejezést, ki a boldogságos szűz képével ellátott, de iszapba kevert országos zászlótól elfordulva, ég felé emeli elhomályosult tekintetét. Az ország és vallásért folyt elszánt harczra mutat az ellenével együtt elesett zászlótartó, még holta után is szorosan tartva kezében a reábizott jelvényt. Ezen és ilynemű csoportozatokat, melyek nemzeti és közös keresztyénségi szempontból jellemzik a válságos eseményt, a művész felfogása szerint megillette a legkiválóbb hely: az előtér. Magának a királynak halála, noha lényeges tényezője a későbbi zavaroknak, itt csak kisebb fontosságu epizodot alkot. Ez okból a király csoportozatát, ki futásra késztetve környezetétől, még egyszer de sikeretlenül akar szembeszállni a törökök árjával, középtérre tette át a művész. Ezen epizodnak daliásabb és hősiebb szinben feltüntetését igazolják történelmi kutforrásaink, melyek Lajos királynak a csatavesztés előestéjén és napján tanusitott bátor és méltóságteljes magaviseletéről megemlékeznek. A zivataros eget és esti hangulatot, ránk maradt történelmi adatok nyomán, festményében is megtartandónak hitte a szerző."

— *(A „Zenészeti Lapok")* érdekében Ábrányi Kornél már 22 dal és zeneegylettől nyert biztositást, illetőleg segélyzést s igy a „*Zenészeti Lapok*" ujonnan életbe léptetése vagy léphetése félig biztosittotnak tekinthető: előfizetési ivei már kibocsáttattak az eddigi feltételek mellett (egy évre 10 ft. $^1/_4$ évre $2^1/_2$ ft.), az első lap megjelenik október 7 én. Célja: Az általános zenemüvészet vivmányainak hazánkban is meghonositása és érvényesitése mellett, főleg a magyar zene érdekeit képviselni, ellenőrzeni s azt minden irányban fejleszteni: a korszellem, tudomány és a művészet mai szinvonalához mérve; adni fog eredeti közleményeket is London, Edinburg, Páris, Berlin, Róma és Bécsből, melyekre nézve a legelismertebb müvészeket sikerült megnyernie.

** *(Uj zenemüvek.)* Rózsavölgyinél megjelent: „Szerelmes kántor dalai," Allaga Gézától, ára 60 kr. — Továbbá „Szamárbőr-négyes" Mér- [illegible]

** *(„Magyar dallamtár")* indult meg Kugler műárus kiadásában. Ebben Tarnai Géza kezdő zongorázók számára a legkedveltebb népdalok közül irt át nehányat. Az első füzet ára 50 kr.

Egyház és iskola.

— *(Az iskolák megnyitásának elhalasztása.)* Mint az összes fővárosi tanintézetekben, ugy az egri és nagyváradi kath. gymnáziumban, s a kassai kir. jogakademián az iskolai év kezdete, a helytartó-tanács rendelete folytán, nov. 1-ig elhalasztatott.

** *(A pesti egyetem jog- és államtudományi karának állapotáról)*, az $186^5/_6$. tanév nyári szakában, következő kimutatást tettek közzé: A mult félévekből beiktatott rendes hallgatók száma volt 925, ujonnan beiktatott 35, rendkivüli hallgató 32, összesen: 992. (A tavalyi nyári szakénál 63-mal több, s 52 vel kevesebb, mint az első félévben). — Vallásukra nézve római katholikus 565, görög katholikus 41, görögkeleti 62, evang. ágost. hitv. 122, evang. helv. hitv. 112, unitarius 7, mózesvallásu 83. Származásukra nézve magyarországi 904; erdélyi 69, horvát-tótországi 11, határőrvidéki 1, az örökös tartományokból 6, más államokból 1. — Tudori szigorlat volt 71. u. m. államtudományi 27, jogtörténelmi 21, birósági szakokból 23. Tudori vitatkozás és fölavatás 15. A jogtörténelmi vizsgák száma 154, a biróságiaké 136, államtudományi 55. Rendes tanár volt 8, más karbeli tanár 2, magántanár 2.

— *(Az erdélyi ev. ref. főkonsistorium)* szept. 20-ki ülésében több tanárválasztás történt. Maros-Vásárhelyre a jogakademiához, hol most a harmadik évi folyam állittatik be, megválasztatott Dózsa Miklós és Székely József. Udvarhelyre bölcselmi tanárnak Páll Ferencz, jogtanárnak Jenei Viktor.

Székely Bertalan

Vas. Ujs. 1884. 129. l.

A Deák-mauzoleum bizottsága elhatározta, hogy a mauzoleumban nem állitanak sarkofágot, mert ezáltal az épület monumentális belseje a helynek szűk volta miatt benyomásban veszitene és mert a sarkofágot kisebb alakban elkésziteni nem lehet. A nagy férfiu holtteste a mauzoleum kriptájában helyeztetik el, melynek nyilását diszes, és Deák életéből több nevezetes mozzanatot relief alakokban feltüntető bronzlappal fedik be. A sarkofág helyett a bejárattal szemközt diszes márványoltár fog felállittatni. Székely Bertalan festőművészszel a mauzoleum falfestményeire nézve is megállapitotta a bizottság a föltételeket. A festményeknek novemberig el kell készülni.

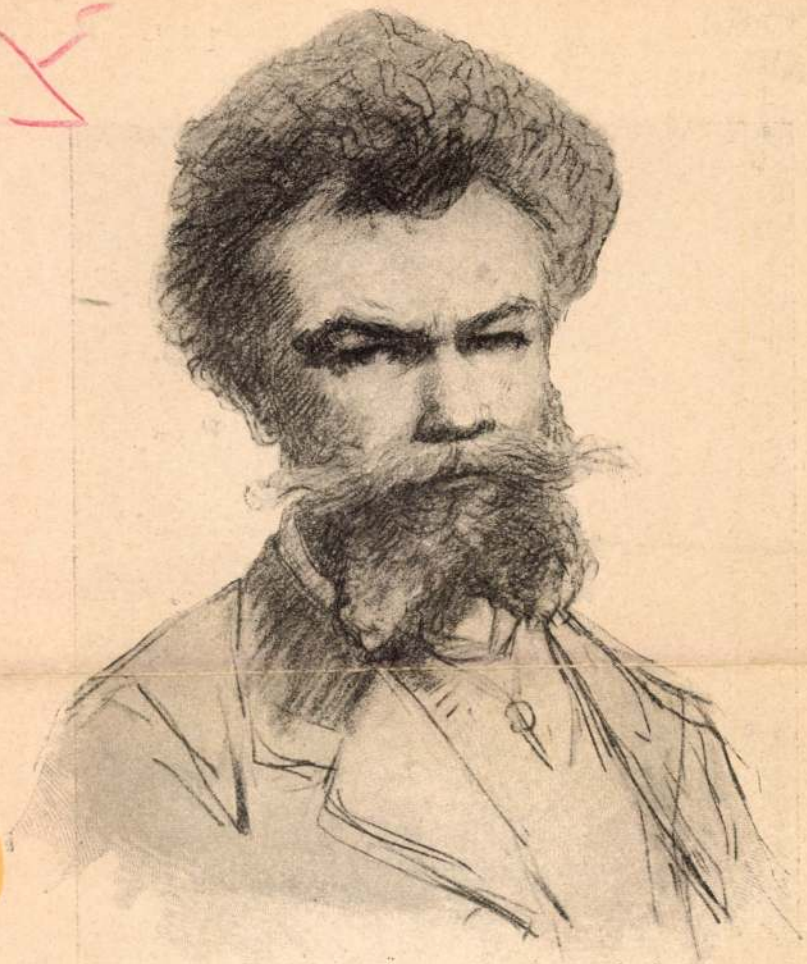

Saját rajza 1882-ből.

MUNKÁCSY MIHÁLY.

Saját festménye.

SZÉKELY BERTALAN FIATALKORI ARCZKÉPE.

ájában a következő ada-

ja minden alsóbb rangú
om livret kapott; egy
ankárért, biróért vagy
egy parlamenti tagért
ülbelül tizenöt frankot
eltartása a Bastilleban

költött. Miután pedig az akkori pénzérték a mait háromszorosan felülmúlja, a tartás nagyon is drágának mondható.

De lássuk, mit kaptak ennyi pénzért a Bastille foglyai. Renneville, könyvében a Bastilleban töltött fogságát leírva, többek közt első ebédjéről ezt mondja: a börtönőr egyik asztalkendőmmel leterítve zöldborsó levest csirkehússal, kitünő

Székely Bertalan

53. Krisztus a gyermekek között ♥
Tervvázlat a lipótvárosi Szent István templom dongaboltozati képéhez. Tempera. Festette: Székely Bertalan ♥

34

54. Krisztus születése ♥
Tervvázlat a lipótvárosi Szent István templom dongaboltozati képéhez. Tempera. Festette: Székely Bertalan ♥

55. Krisztus feltámadása ♥
Tervvázlat a lipótvárosi Szent István templom dongaboltozati képéhez. Tempera. Festette: Székely Bertalan ♥

56. Jairus leányának feltámasztása ♥
Tervvázlat a lipótvárosi Szent István templom dongaboltozati képéhez. Tempera. Festette: Székely Bertalan ♥

Iparmuv. Társ.
egyházmuv. Kiáll. 1908.

.ÓFŐ

III. SZÁZAD KÖZEPE

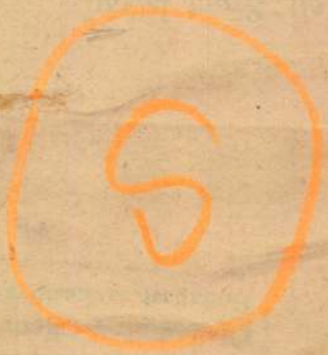

6302. **A népszinművészet Budán.** Teljes elismeréssel vagyunk e mű egyes szépségei iránt; de a jelen időpontot nem tartjuk alkalmasnak annak közzétételére. Félünk, hogy ezen idő előbb-utóbb be fog következni, s akkor ismét szeretnénk találkozni önnel. Különben ohajtjuk, hogy ne „e miatt" találkozzunk.

6303. **Árva Feri.** A mutatványnál jobbat várunk. Az utolsó versszak nem jó, nincs lélektanilag indokolva. Olyan „Árva Feri"-féle ember nem ugy szokott cselekedni.

6304. **Szeged.** Sz. K. Köszönettel vettük a felszólalást, de már más előzte meg.

6305. **Cseri.** Br. A. A dolognak utána fogunk járni, s az eredményről tudósitjuk önt. Könnyen meglehet, hogy ama hivatalban ön bizományáról megfeledkeztek a sok munka között.

6306. **Aranytollu kis madárka.** A rettentő rosz irás miatt a mű szépségeit ki nem érthettük. Nem virtus az már ma, ily tyukkaparásokkal tündökölni.

6307. **Gyöngyös.** D. A. Sajnáljuk, hogy a sorok kissé későn érkeztek, s egy illetékes felszólaló által megelőztettek. Fogadja ön köszönetünket.

6308. **Győr.** Dr. S. J. Legközelebbi alkalommal.

6309. **Kis-Zombor.** Cs. E. Szivesen megteszszük, csak arra figyelmeztetjük, hogy egyenes uton idő tekintetében nyer ön sokat. Ekkor ott rögtön beirják ön nevét, s azonnal küldik a lapokat, mig az idegen bizományosnál, a legjobb akarat mellett is, néha napokig késnek a küldemények. Mert hát ezeknek is van dolguk elég. De azért parancsoljon velünk. Mindegyik czim czélhoz vezet.

6310. **Nánás.** P. L. Nem feledkeztünk meg. Szives buzgalmaért fogadja ön köszönetünket.

6311. **Hanva.** Magán uton.

— **A Vasárnapi Ujság régibb évfolyamai.** Biharmegyei Tetétlenről (utolsó posta Kaba) jelenti Papp Zsigmond, hogy nála a Vasárnapi Ujság 7 évi teljes folyamai (1855—1861.), s jövő január 1-e után a folyó 1862. évi folyam is, egyenkint 4 ftért eladandók. A példányok a lefizetés után azonnal átvehetők.

SAKKJÁTÉK.

155-ik számu feladvány. — Seeberger J.-től (Grácban).

Sötét.

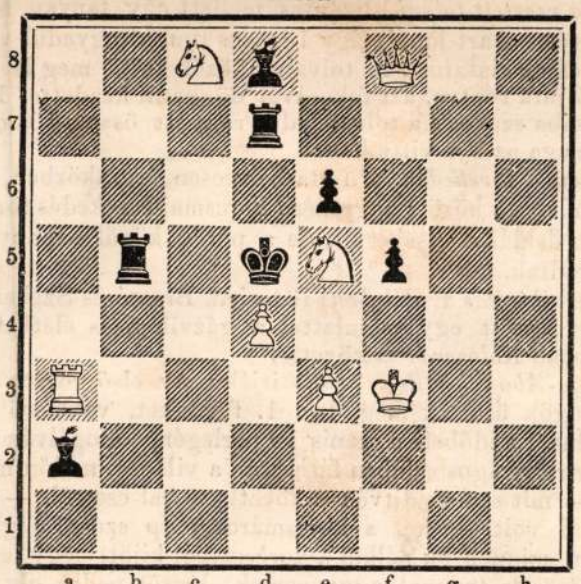

Világos.

Világos indul, s 3-ik lépésre matot mond.

33-dik számu játszma. (Futár-csel).

CSERESNYÉS I. és M. között. — Pesten, 1862. julius 10-én.

(Külföldi lapokban többször van említés oly sakkjátszásról, melyben az egyik ellenfél játszik, anélkül, hogy sakktáblára nézne. Hogy ez épen nem oly ritka, s hogy ily módon terveket alkotni ép ugy lehetséges : példa reá a következő játszma, melyben a Világos hadsereg vezetője szintén sakktábla nélkül játszott.)

Világos (Cs.).	**Sötét** (M).	**Világos** (Cs.).	**Sötét** (M).
1) e 2 — e 4	e 7 — e 5	11) h 2 — h 3	F g 4 — f 3 :
2) f 2 — f 4	e 5 — f 4 :	12) B f 1 — f 3 :	H c 6 — d 4 :
3) F f 1 — c 4	H g 8 — f 6	13) F d 3 — h 7 : †	K g 8 — h 7 :
4) H b 1 — c 3	d 7 — d 5	14) V d 1 — d 4 :	B a 8 — c 8
5) e 4 — d 5 :	F c 8 — g 4	15) K g 1 — h 1	F e 7 — c 5
6) H g 1 — f 3	F f 8 — e 7	*Világos Király a c 5-ön fenyegető Vezérvesztés miatt vonult félre.*	
7) d 2 — d 4	0 — 0	16) V d 4 — d 3 †	g 7 — g 6
8) 0 — 0	c 7 — c 6	17) F f 4 — g 5	B c 8 — c 6
A c 6 gyalogot ütni kevésbbé volna jó, mert az által egy ellenséges tiszt, a b8 Huszár jönne játékba.		18) B a 1 — f 1	F c 5 — e 7
9) F c 1 — f 4 :	c 6 — d 5 :	19) F g 5 — f 6 :	F e 7 — g 6 :
10) F c 4 — d 3	H b 8 — c 6	20) H c 3 — d 5 :	K h 7 — g 7
E lépés Világos részéről jobb, mint ha F b 4 — b 3 történt volna, mely által a Futár sok ideig tétlen marad.		21) H d 5 — f 6 :	B c 6 — f 6 :
		22) V d 3 — d 8 :	B f 6 — f 3 :
		23) V d 8 — f 8 : †	K g 7 — f 8 :
		24) B f 1 — f 3 : és nyer.	

A 150-dik számu feladvány megfejtése.

(Bayer Konrádtól Olmützben.)

Világos.	**Sötét.**
1) H b 6 — c 4	b 5 — c 4 : A)
2) F a 7 — d 4	K e 4 — d 4 : B)
3) K e 7 — d 6	tetszés szerint.
4) V g 3 — ‡	
B)	
2)	K e 4 — f 5 C)
3) V g 3 — f 3 †	K f 5 — g 5
4) F d 4 — f 6 ‡	

Világos. A)	**Sötét.**
1)	K e 4 — d 5
2) V g 3 — d 3 †	K d 5 — c 6
3) H c 4 — a 6 †	K c 6 — c 7
4) V d 3 — d 8 ‡	
C)	
2)	K e 4 — d 5
3) V g 3 — d 6 †	K d 5 — e 4
4) V d 6 — e 5 ‡	

Helyesen fejtették meg. *Veszprémben*: Fülöp József. — *Andráshidán :* Lukács Károly. — *Parabutyban :* Rothfeld József. — *Kassán :* Skvór Antal. — *Gyepesen :* Kun Sándor. — *Török-Sz.-Miklóson :* Frankl A. — *Öreglakról :* N. N. — *Kövágó-Örsön :* Gold Samu. — *N.-Váradon :* B. Meszéna I — *Kis-Kürtösön :* Csemiczky Károly. — *B.-Csabán :* Vidovszky János. — *Bajmakon :* Weisz Fülöp. — *Tiszatarjánban :* Nyilas Alajos.

Nemzeti szinházi napló.

Péntek, decz. 5. „*IV. Henrik*" tragédia 5 felvonásban. Irta Shakespeare, forditotta Egressy.

Szombat, decz. 6. „*Borgia Lucretia.*" opera. Zenéjét irta Verdi. *Láng* Paulina, kit az igazgatóság 3 évre szerződtetett, Orsini szerepét a közönség folytonos tetszés-nyilvánitásai között játszotta végig. Bignio, Voggenhuber és Pauli szintén dicséretet érdemelnek.

Vasárnap, decz. 7. „*II. Rákóczy Ferencz fogsága.*" Eredeti dráma 5 felv. Irta Szigligeti. A czimszereppel *Benedek* vidéki szinész akart megbirkózni, anélkül azonban, hogy ez neki legkevésbbé is sikerült volna. Átalában az egész előadás a sikerületlenebbek közé tartozott. Amaliát Szigligeti Anna, Bercsényit Kovács adta. Csak Szigeti Knitteliusa érdemel teljes elismerést.

Hétfő, decz. 8. „*A kisértet*" népszinmű 3 felv. Szigetitől.

Kedd, decz. 9. „*Port a szemébe*" vigj. 2 felv. és „*Elizondói leány*" operette 1 felv.

Szerda, decz. 10. „*Nápolyi Johanna.*" Uj eredeti szomorujáték, 4 felv. Irta Farkas Albert.

Csütörtök, decz. 11. „*Férj az ajtó előtt.*" operette 1 felv. Ezt megelőzte „*Becsületszó*" vigj. 1 felv. Szigetitől.

Budai népszinház.

Dec. 5. „*Két huszár egy bakancsos*" Népszinmű 3 felv. Az est koszoruját, mint e darabban mindig, ugy ma is Parténi nyerte el. A végső jelenet azonban szokottnál kevésbbé sikerült.

Dec. 6. „*Hazatértek*" Dráma 4 felv. Irta Hegedüs Lajos. Szabóné fölléptével, ki a budai népszinháznak most már *szerződött* tagja! Hosszas betegsége után Szépné ez estén lépett föl először, s a közönség mindjárt megjelénésekor zajos tapsokkal üdvözölte.

Dec. 7. Először : „*A repülö csizmadia*" bohózat 3 felv. Irta Csalóközi. Tűzzel és vassal, ördögökkel és angyalokkal föltarkázott férczmű; a szemnek azonban elég látni valót ad, s épen azért a vasárnapi közönséget vonzani fogja, — itt ott még meg is nevetteti.

Dec. 8. „*A repülö csizmadia*" ismételtetett.

Dec. 9. „*A sz. tropezi urnő.*" Dráma 5 felv. Francziából ford. Szilágyi Sándor. *Molnár* (Maurice) és Takács (Causade) játékát leginkább kiemelendőnek tartjuk.

Dec. 10. A budai jótékony nőegylet javára „*Don Juan.*" Opera 2 felv., előadva műkedvelők által. Ez előadást már harmadizben volt alkalmunk látni. Azonkivül, hogy az előadás ma is, mint egyébkor, műkedvelőktől nem remélett módon sikerült, — ezuttal csak azt emlitjük meg, hogy Láng Klára és Navratil már mint a budai népszinház szerződött tagjai működtek közre, s hogy szerződtetésökkel a népszinház mindenesetre sokat nyert.

Dec. 11. „*Richelieu első párbaja.*" Franczia vigjáték, *Tornyos* Kálmán világtalan zongora-művész hangversenyével összekötve.

Nem lehet elhallgatnunk, hogy a szinház rendesen fütve, s igy a közönség kényelméről e tekintetben is gondoskodva van.

HETI NAPTÁR.

Hó- és hetinap	Katholik. és Protest. naptár	Gör.-orosz naptár	Izrael. napt.	☉ Nap- kelet ó.	☉ Nap- kelet p.	☉ Nap- nyug ó.	☉ Nap- nyug p.	☾ Hold- kelet ó.	☾ Hold- kelet p.	☾ Hold- nyug ó.	☾ Hold- nyug p.
December		Dec. (ó)	Kisle								
14 **Vasár.**	**E 3 Ad.** Spir.	**E 3** Bot.	**2 E 1 A.** Hab.	22 Bot.	7	43	4	7	*	*	11	42
15 Hétfő	Ireneus püsp	Irén	3 Sophonias	23 Irén	7	44	4	7	12	37	12	5
16 Kedd	Etelka, Albin	Züllő	4 Borbála	24 Züll	7	45	4	7	1	47	12	31
17 Szer.	Lázár, Flór	Karacs	5 Sabbás ap.	25 Tem	7	46	4	7	3	3	1	1
18 Csöt.	Graczián p.	Turul	**6 Miklós**	26 Tur.	7	46	4	7	4	20	1	39
19 Péntek	Nem., Maura	Nemtő	7 Ambrus	27 Nem	7	47	4	8	5	37	2	29
20 Szomb.	Theoph. Kol.	Jenke	8 Patapius	**28 Sab**	7	47	4	8	6	48	3	28

Holdnegyed : ● Ujhold 21-én, 6 óra 20 percz reggel.

TARTALOM.

Szerdahelyi Kálmán (arczkép). — November végén *Soós Miklós.* — A templomok története. *J. Sándor I.* — Zágráb és a horvát népviselet (két képpel). — A só előállitása. *Kálmán Ferencz.* — Az ember elfajulása (?) *Szeberényi Lajos.* — Esztergom mint kikötő-hely (rajzzal). *Prokopp J.* — Vegyes jegyzetek. *Bardocz Lajos.* — **Tárház** : A Vasárnapi Ujság jövő évfolyama ügyében *P. A.* — Egy kis helyreigazitás-félére igazi helyreigazitás. — Irodalom és müvészet. — Egyház és iskola. — Ipar, gazdaság, kereskedés. — Közintézetek, egyletek. — Mi ujság? — Szerkesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Nemzeti szinházi napló. — Budai népszinház. — Heti naptár.

Melléklet : Előfizetési fölhivás a „Magyar Sajtó" 1863-ik évi folyamára.

Felelős szerkesztő **Pákh Albert** (lak. : magyar-utcza 1. sz.)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv**. — Nyomtatja **Landerer és Heckenast**, egyetem-utcza 4. szám alatt Pesten 1862

** (*A pesti aldunapart kiépitését*) jövő tavaszon a Lloyd-épülettől a görög templomig folytatja a város. A 370 ölnyi tér kiépitése 770 ezer forintba kerül.

** (*A Szent-László társulat*) a lipótvárosi templom épitésére 1000 ftot adományozott.

** (*Tüntetés a prágai nemzeti szinházban.*) Az alig egy hónapja megnyilt prágai ideiglenes nemzeti szinházban legközelebb adott hangverseny alkalmával egy német dal éneklése alatt a karzatokról iszonyu piszegés és fütty hangzott, s a zaj oly mértékig növekedett, hogy botrány kikerülése végett, a sorozatból minden német daarbot kihagytak.

** (*Garibaldi hivei s barátai*) bizottmányt alakitottak, melynek föladata leend, aranyérmet vésetni Zanetti orvos számára, ki a hősnek sebéből a golyót oly ügyesen kivette. E gólyóért egy angol, 1000 font sterlinget igért.

** (*Romok*) *Glogovácz* községében, a mostani templom és a plebániakert mellett a volt ovodi káptalan templomának romjai állanak, melyeket a nemzeti bank az egykori megyefőnök jóváhagyása mellett árverés alá bocsátott. Bonnaz Sándor püspök, mult hó 17-én Libanovszky Antal esperesnél látogatást tevén, ez alkalommal az emlitett romokat is megnézte s fölkérte a megyehatóságot, hogy a vételt semmisitse meg, elrendelvén egyszersmind, hogy a mostani tulajdonosnak a vételár kifizettessék. A romokat e rendelkezés folytán be fogják keriteni s a multnak egyik szép emléke továbbra is megmarad.

= (*Fölhivás! A Vörösmarty-szobor tárgyában*) van szerencsém az érdekelteket f. hó 30-ikára Székes-Fehérvárra a gazdasági egylet helyiségeibe d. e. 11 órára végleges értekezletbeni megjelenés általi tettleges részvétre felszólitani. Egyszersmind felszólitom ezennel a t. czimü ivtartókat, szivesskednének e napig a még künnlevő aláirási iveket hozzám czimezve, a netán bejött összeggel együtt (Sz.-Mihály, utolsó pósta Székes-Fehérvár) beküldeni. Kelt Pesten, decz. 4-én 1862. Zichy Jenő, mint bizottmányi elnök.

** (*Földrengés*) Szatmármegyében Csengeren, Daróczon, és Géczen nov. 29-én könnyü földingást éreztek.

— (*Árpádkorszaki királyaink hamvait illetőleg*) külföldön tartózkodó hazánkfia, b. Nyáry Albert, egy inditványnyal lép fel hozzánk intézett soraiban, mely röviden ebből áll: „A székesfehérvári ásatások is bizonyitják, mennyire ragaszkodik multjának emlékeihez a magyar, — s e részben a külföldi sajtó által is teljes elismerést arat. De hogy ősi királyaink föllelt hamvai nem a nekik tartozó ünnepélylyel takarittatnak el uj temetkezési helyeikre, — hogy még csak külön sirbolt sem létezik számukra, az fájdalmas és leverő! Széles e világon a magyar az egyedül, ki ősi királyainak sirboltját csak hagyományokban vagy romokban ismeri. Ezen segiteni kellene. S miután Árpádjaink közől nehánynak földi maradványai már is felásattak s a további sükerre nézve a jövő kecsegtet, e czélból egy országos királyi sirbolt felállitása volna kieszközlendő stb.“ E honfiui kegyelet-sugallta sorokat azon észrevétellel teszszük közzé, hogy e tárgyban az ország volna hivatva intézkedni.

** (*Nagy jutalom.*) Az olasz pénzügyminiszter javaslatára 10,000 l. jutalmat tűztek ki Turinban annak, a ki oly hazai vagy külföldi dohányleveLet fedez föl, mely akár természeti, akár vegyészeti uton a virginiai dohányleveleket pótolja s mint ilyen, valódi Virginia-szivarok készitésére forditható.

** (*A porosz herczeg és herczegnö mulatását Rómában*) a Caffarelli-palotában szomoru eset zavarta meg. A porosz követ, Kanicz ki elmebetegségének már előbb is gyakori, de apró jeleit adta, lováról leesve egészen megőrült. Este, midőn a Walesi herczeg Civita-Vechiába utazott, mig a porosz herczeg és herczegnő, szokott környezetével, s a Montebello-herczeg és herczegnével asztal mellett ültek, az őrült báró, halványan, mint kisértet, ingben és hálóköntösben a terembe lépett, s uralkodói hangon kérdé, hogy miért vannak annyian palotájában? avagy nem ur-e ő saját lakában. Zivataros éj volt, s az őrült beszédhez kiséretül, mennydörgött és villámlott a Capitolium fölött. Ijedtsége daczára, a herczegnő jelesen viselte magát; a herczeg pedig nyájas szavakkal engesztelte az őrült bárót, mig végre lakosztályába csakugyan visszatért. Másnap a bárót sógorához vitték, de betegsége még magasabb fokra hágott. Szobájához négy őrt állitottak, s kitöréseinek fékezésére kényszeritő eszközökhöz kellett nyulni. Az egyenes lelkü, s becsületes embert a Caffarelli-palotában ugy, mint a diplomatiai körökben, mindenki sajnálja.

** (*Megbüntetett gyilkos*) A Győrött félév óta fogva levő rablógyilkost, Horvátot, ki a tavaszszal a komáromi póstakocsist s a vele levő szabadságost meggyilkolta, e hó 4-én tették siralomházba. Nagyszámu nézőinek fennen hirdeté, hogy ha gyilkolni mert, meghalni is lesz bátorsága. E hó 6-án katonaság által képezett sorfal között vitték ki a pozsonyi kapun, 6000 embertől kisérve. Horvát, az itélet olvasása után, — mely alatt fejfáját mosolyogva nézte — az egybegyült népnek hosszu bucsubeszédet tartott, melyben elmondá, hogy őt neje fényüzése készteté roszra, s ha megszabadulna, oly életet élne, mely tükör lenne a világ előtt. — Sokan, kik a meggyilkolt özvegyét s árváit talán nem is ismerték, mig ennek siralomházában pénzt szórtak, sajnálni tudták a meglakolt gonosztevőt. A bünös, jankováczi születés volt. Testvére és apja hasonló véget értek. Nyolcz osztályt végzett s később szabó-mester volt. A bajcsi erdőnél lelőtte a postakocsist, ki őt az utfélen kegyelemből vette föl, — a kocsinlevő katonát pedig agyonvágta, s a rablott pénzzel Bécsbe szökött, s innen a meggyilkolt nejének pénzt küldött s egyszersmind megirta, hogy az elfogottak ártatlanok. Irását azonban megismerték, s elfogatván, lakolt.

** (*Megtisztelt zongora-művész*). *Jael Alfred,* ki pár évvel ezelőtt nemzeti szinpadunkon is föllépett, s ki rövid ujjai miatt „rövid ujju zongora művész“ melléknevet kapott, legközelebb Párisban adott egyik hangversenyén 4000 hallgató jelenlétében oly átalános tetszésben részesült, hogy a „Concert populair“ igazgatója a jeles művész méltánylására arany-érmeket veretett.

** (*A hires oroszlán-vadász Gerard Gyula*) jelenleg Liverpoolban tartózkodik, s viszontagságos élete és vakmerő kalandjai miatt az egész város közfigyelmének tárgya. Hirszerint Afrikába, az oroszlánok hazájába, egy önálló gyarmatot szándékozik telepiteni.

** (*Székely Bertalan tehetséges festészünk*) Dobozy üldöztetését ábrázoló olajfestvénye, b. Eötvös József ajánlatára a fehérmegyei hölgyektől megvásároltatva, a nemz. Muzeum tulajdona lett, s a muzeumi képtárban látható.

** (*A gyujtogatások meggátlása tekintetéből,*) az erd. kir. főkormányszék köriratilag felszólitá a hatóságokat, hogy a legszigorubb intézkedésekhez nyuljanak, s ha e végett a rögtönbiróság alkalmazása is szükségesnek mutatkoznék, az ugyane tárgyban kiadott rendeletek alapján jelentést tegyenek.

** (*A beszterczei mészárosok*) a hus ára felett összeveszvén, boltjaikat bezárták, a szász atyafiak bosszuságára. Egy hasonló eset Erdélyben oly formán végződött, hogy a mészáros urak boltjait hatóságilag kinyittatták, s helyettök gazdáikat zárták be.

** (*A porosz hódolati föliratok aláiróinak*) nevét a porosz lapok folytonosan, közlik, s e tárgyban minden nap 4—5 ezer uj aláirót hirdetnek. Ez esetben az a különös, hogy egy oberlausiczi kiszámitása szerint, a közlött aláirók száma is, Poroszország összes férfi népességének számát harmadfélszázzal már eddig is fölülhaladja.

** (*Rajta vesztett tolvaj.*) Szentes mellett egy tanyán nov. 25-én három tolvaj sertést akart lopni. Egy 18 éves ifju, ki egyedül volt jelen, vasvillát fogva, reájok riasztott. A tolvajok közől kettő meg is szaladt, de a harmadik, az ifjura rontva, azt fokosával döngetni kezdette. Erre az ifju a vasvillát a hasába szurta s a tolvaj halva rogyott össze, s kocsin a szentesi városházhoz maga az ifju vitte be.

** (*Korcsmai verekedés.*) Puszta Kövecsen, Muraközben, a dsidások és az ottani földmivesek között nagyszerü korcsmai verekedés történt, mely alkalommal több dsidás megsebesült, de a pórok közől nehányan a helyszinén halva maradtak.

** (*A gázvilágitás Erdélyben*) is terjed. Brassó és Szeben már régebben szerződést kötött egy társulattal a gázvilágitás életbeléptetésére. E példát legujabban *Kolozsvár* is követte.

— (*Nagy-Abonyból dec. 7-röl*) irják: Az első róráte előtti estéről szomoritó hangok ütötték meg dec. 1. füleinket, vakmerő gyilkosságról hallván beszélni. Ez időben ugyanis 10 pórlegény iddogálván a korcsmában, már valamenyire virágos szinben láthatták a világot, midőn más 4 egyén is bevetődött, — mit sem sejditvén a következő bal-esetről. — Mivel látogatásuk időutáni volt, ezeket a korcsmáros szép szóval eligazitá. Ekkor a fentebbi tizen, minden ok nélkül a korcsmából kijött négy legényre rohanván, egyet közölök azonnal agyonvertek; kettőt pedig oly annyira elkinoztak, hogy az egyik, egy napi kinlódás után szintén lefizette adóját a halálnak; a másik pedig kinlódik ugyan még sebeiben; de kevés remény életéhez. Az emlitett 10-ről meg kell jegyeznünk, hogy — amint a vizsgálatokból kitűnt, valóságos gyilkos szándokkal voltak, amelyre őket állitólag bizonyos abonyi polgár lovalta föl, szép igéreteket téve nekik, ha egy bizonyos esküdt ellenségét mielőbb láb alól elteendik. — A vizsgálat folyik. — Különben a népnevelés terén az itteni egyháztanács dicséretesen müködik. A földesuraságnak igen szép példája Hunyady Lajos ur, a ki a népnevelés előmozditásában, — számos másokkal készséggel aláveti magát az egyházi terhek viselésének, bölcsen átlátván, hogy az országok alapja a *müveltség*. — Germányi József vendéglős 70 darab „ABC,- és olvasó könyvet“ adományozott a r. kath. elemi tanodáknak. Isten áldja meg a derék nevelésbarátokat! — *F. A.*

— (*Felvilágositásul*). A Vas. Ujság egyik közelebbi számában Pethő Dénes munkatársunk, a „Tárnokvölgy“-ről irott czikkeinek elsejében többi között azt mondja, hogy Révész Imre, Rosty Zsigmond ellenében, a byzánczi irókra támaszkodva, Attilának Kajászó-Sz. Péteren történt eltemettetését tagadta. Bővebb értesités nyomán ki kell jelentenünk, hogy Révész Imre Attila sirjáról seholsem vitatkozott s nem értekezett. A tévedésnek onnan kell származnia, hogy Révész Imre irt ugyan egy müvet „Etel-lakát,“ de ebben „Attila birodalmi székhelyéről“ van szó, — s ez egészen más dolog.

** (*Halálozás.*) *Nyéki* Mihály, kir. tanácsos s a nemzeti szinháznak volt igazgatója, szélhüdés következtében meghalt. Béke poraira.

Adakozás. *A pesti jogász-segélyző-egylet javára*, szerkesztőségünknél *Seeler* Nándor ur adományozott 5 ftot.

Szerkesztői mondanivaló.

6300. **Jánosi.** S. M. Mind a két müvet köszönettel vettük. Hogy az ismételt kérdésre tettel felelhessünk, kérjük adandó alkalommal az idei folyamban megjelent müvek egyszerü jegyzékét.

6301. **Rozzant hidon** stb. stb. Nem adatnak.

Vas. Ujs 1862. 599. l.

imperiálizmus gyönyörű és szárnyaló eszméjének esetlen paródiáját látja. Vagy talán az egész csupán paródiája az osztrákok kipróbált hűségű „öreg katoná"-jának? DR. PETHŐ SÁNDOR.

SZÉKELY BERTALAN és a festészet esztétikája. Írta Palágyi Menyhért. Budapest, 1910. Eggenberger könyvkereskedése. 8°. 170 lap.

Az elmult nyáron, augusztus 21-én, 75 éves korában halt meg Székely Bertalan, a kiváló festőművész, akit művészeti közvéleményünk általában a magyar történelmi képirás atyamesterének tartott. Közönségünk szeme elé állandóan csak történelmi tárgyú olajfestményei kerültek, amelyek java a Szépművészeti Múzeum modern képtárában látható. Ezek alapján méltatja Palágyi Menyhért is Székely Bertalan művészetét, könyvében, amely röviddel a kiváló mester halála előtt jelent meg.

A széles filozófiai apparátussal megírt munka az első pillanatra oly hatással van reánk, mintha Székely Bertalan működésének méltatása itt elsősorban csupán a szerző esztétikai elméletének illusztrálására szolgálna. A bevezetés után, amelyben Palágyi különösen tanítványaihoz való viszonyában Reynolds-szal hasonlítja össze Székelyt, a festészet és a plasztika viszonyáról, Székely fejlődési útjáról, a festészet és irodalom közötti viszonyról, a folt- és vonalhatásról, nemzeti művészetünknek a germán és szláv kulturához való viszonyáról, a festészet dramaturgiájáról, végül a simbolismusról szól. Függelékül Székely Bertalannak tanítványai számára írt kis értekezését közli a figuralis rajz és festés elveiről s egy saját régebbi czikkét, amelynek ez a címe: A nagy mesterek másolása és a húsfestés problémáiról. Valamennyi fejezet lebilincsel érdekes tartalmával s eleven, ötletes és szellemes előadásmódjával. Ám Székely lapidárisan megírt, nehézkes sorokban gördülő, de magvas fejtegetésein kívül, amelyeket a festők mindenkor nagy haszonnal fognak olvasni, Palágyi cikkei a legtöbb önállóan gondolkodó olvasóban sok ellenmondást fognak kelteni. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy esztétikai elmélete helytelen. Csak a következtetések, amelyeket ebből levont s Székely működésével hozott kapcsolatba, nem mindig találók. Palágyi, mint említettük, elsősorban a saját elmélete szempontjából foglalkozik Székely művészetével s ennek jóformán csakis történelmi tárgyú olajfestményeit méltatja. Ezek alapján tartja legkiválóbb történelmi festőnknek. Pedig modern szemmel nézve, ezek a Piloty iskolára való, sok tudással megfestett, de főleg színezésükben modoros olajképek nem éppen erős oldaláról mutatják be Székelyt. Történelmi hangulat s drámai hatás tekintetében a fejlődésében időnek előtte megakadt Madarász Viktor is felülmulja Székely olajfestésű történelmi képeit régibb munkáival. Székely Bertalan igen sokoldalú művész volt. Arcképeket, mint a minő klasszikus önarcképe a Szépművészeti Múzeumban s életképeket is festett. Illusztrációk is szép számmal kerültek ki keze alól. A legnagyobb azonban a díszítőfestészetben volt. A freskó volt igazi birodalma. Ennek igazi stilusában egyszerűbb eszközökkel monumentálisabb hatást senki sem ért el nálunk eddig, mint ő. Vonalai ritmikus játékában, amelyet vajmi egyszerű színezése mint szelíd muzsika kisér, a mult idők szellemébe oly csodás odaadással belemerülő lelke egész közvetetlenséggel varázsolta elénk a rég letűnt regés és daliás idők eseményeit. Drámai vonások, mint a minőkkel Palágyi olajfestésű képein keres, freskóit sem jellemzik. Előadásmódja minden ízében epikus, de a javából való. Felfogása mindenkor költői, ha nem is vesztegeti meg úgy érzékeinket, mint Lotz freskói. Székely Bertalan pályáját, működését, egyéniségét Palágyi könyve tartalmassága ellenére sem világítja meg minden oldalá-

ról. A jeles mester alkotásai azonban oly sokfelé szóródtak széjjel, lappangnak minden felé az országban szerte-szét, hogy évek munkája lesz, amíg különböző helyre került munkáit a kutatás számba veszi s ezek kritikai méltatása kapcsán egyéniségét minden oldaláról megvilágítva, jelöli ki a való tények alapján helyét a művészet történetében. —D.

COLLECTION OF BRITISH AUTHORS. Tauchnitz edition. 1909—1910-ben megjelent művek. *Love and the wise men. By Percy White* 1 vol. Percy White mestere az ironikus leírás művészetének. Ebben a regényében is teljes iróniával tárgyal egy nevelési problémát, mely arra irányul, hogy az embereket a nemi érzelmekkel szemben védje meg. David Kirke-t filozofus nagybátyja neveli, kinek az a nézete, hogy a világot a szerelmi érzelmek kormányozzák. Arra törekszik tehát, hogy öccsét immunizálja a szerelem nem reális tüzével szemben. Nevelési kisérletei egy francia iskolában folynak le. És White tolla e részben valósággal remekel. Az iskolai élet ecsetelése, a kisérletek folyamán felmerült humoros események és mozzanatok festése rendkívül mulatságos órákat szerez az olvasónak.

Glumpses of unfamiliar Japan. Second Series By *Lafcadio Hearn.* 1 vol. A görög születésű, de ir nemzetiségű szerző sok éven át élt Japánban s ott Buddha vallására tért. Mindazonáltal megmaradt igazi európainak. Egyrészt tehát az új haza és annak reánk nézve még bizarr eszméi, másrészt az európai látókör különös érdeket kölcsönöznek műveinek. Ő ma, úgyszólván, az egyedüli modern író, ki igazán meg tudja velünk értetni a japán művészet és mondavilág szépségeit, ki a japán életnek és szokásoknak elragadó ecsetelésével igaz rokonszenvet tud kelteni új hazája iránt. Jelen művében vallási szertartásokat, népünnepeket, templomokat, községeket, japán kerttervezeteket, sőt a japán tenger sajátos szépségét mutatja be nekünk művészi leírásokban. cz. m.

FRANCIA REGÉNYEK. *La Barrière par René Bazin.* A vallásos témák fejtegetése a francia regényirodalomban mind nagyobb tért foglal el. Bazin jelen regénye is enemű irodalmi regények közé tartozik. Barrièrenek, korlátnak nevezi ő a vallásosság és hitetlenség összeférhetetlenségét a házasságban. Marie Limerelnek két kérője közül az egyik Felicien, kibe szerelmes, szabad gondolkodóvá lesz, bár konzervativ katholikus család gyermeke. Másik kérője, az angol nemzetiségű anglikán vallású Reginald Breynolds ellenben a katholikus vallásra tér. Marie, mint hitbuzgó katholikus nő, nagy lelki küzdelmek közt Felicienről lemond ugyan, annak hitetlensége miatt, — de egyelőre a megtért Reginaldot sem hallgatja meg. Csak midőn búcsúzni jön, hogy mint katona háborúba vonuljon, csak akkor sejti az olvasó, hogy a fiatalok még találkozni fognak az életben. Ezt azonban csak a gondolkodó olvasó sejti, az író nem árulja el. Érdekes képet fest Bazin az erősen protestáns színezetű Breynolds-családról, ahol természetesen a fiú áttérése nagy megbotránykozást okoz. Előtérbe lép a szerző személyes felfogása, midőn az angol vallásról elmélkedve a tradicionalizmus mellett kardoskodik. Ellenben ugyanő erős kritika tárgyává teszi a francia társadalomban uralkodó katholikus konzervatizmust, a melyet „gyávának és ingatagnak" nevez. Csak természetes, hogy ilyen felfogás mellett a szerző nem tudta megoldani a felvetett problémát és dacára annak, hogy Félicienből szabad gondolkodót, Reginaldból hithű katholikust csinált, a befejezésével kénytelen volt adós maradni. Regénye tehát egyik pártot sem fogja kielégíteni. cz. m.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VIII., Baross-utca 11. sz. II. e. 4.

HORNYÁNSZKY VIKTOR, BUDAPEST.

megfúrt lyukakba. A lyukak öblögetésére, illetőleg tisztogatására szolgáló vizet a vízhatlan öltönyben dolgozó csővezető-munkás a mótorosgép segítségéve lszabályozható 2—5 atmoszférányi nyomással vezette a nyílásokba. Az öblögetés alaposságáról tanuskodott az a jókora mennyiségű szennyes víztömeg, amely az öblögető munkás vízhatlan öltözékéről lepatakzott.

Rendszerint 25—30 m^2 hídfalazat-felületen végezték előbb az öblögetés műveleteit, hogy azután a fúrt lyukaknak ugyanazon sorrendjében hozzálássanak a higított cementtel való betöltéséhez. A felhasználást nyerő híg cementhez homokot nem adtak, nehogy a sűrűbb cementanyag, a a lyukakat és a réseket részben betömje, sűrűbb rétegben bevonja, avagy részben megint csak üresen hagyja. A tejnemű cementfolyadék teljesen híg állapotban került így a fúrt lyukakba s azokat környező résekbe, mire aztán több percnyi időtartamon át a sajtolás és besűrítés hatásának kitett cementanyag megfelelő mennyiségben elhelyezkedhetett a nyílásokba. Az így kitöltött réseket aztán erős faékekkel gondosan lezárták.

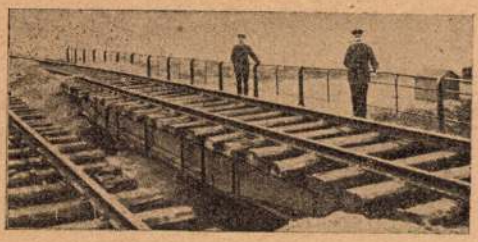

2. ábra. A hídon elhelyezett gerendák.

A szeptembertől novemberig folyt munkálatok ideje alatt 470 m^2 bolt- és ellenfalat javítottak. A hídfalazat egy köbméterére 25 *kg* cementet használtak föl. Munkaközben az anyagnak legfölebb 10%-a ment veszendőbe. Az így foganatosított munkálatok eredménye teljesen kielégítette a várakozásokat. A kijavított falazat erősebb ütésre mély, kemény, erőteljes hangot ad.

71 francia, 56 olasz, 54 német, 23 hollandi, 14 norvég, 12 spanyol, 11 ázsiai, 10 angol, 9 amerikai, 8 görög, 6 afrikai. *Gy. K.*

A legmeredekebb adhaesiós vasút. A riodejaneiroi öbölből Nova-Friburgoba menő egyméteres nyomközű vasút legmeredekebb szakasza 9·2% emelkedésű. A legkisebb görbületi sugár 27 méter. Gőz-, kézi- és vacuumféken kívül még egy úgynevezett központi fék is van, amely átkulcsolja a sínszálak között levő harmadik sínt. A lokomotív súlya 40 ~ 42 *t*. A legmeredekebb szakaszon a vonat legnagyobb sebessége óránkint 16·4 *km*. Ekkor a lokomotív csak három személykocsit vihet, amelyek maximális súlya 38 *t*. A lokomotív vonóereje ekkor 7550 *kg*. A súrlódási együttható sín és kerék között: 0·194. A lokomotív hasznos teljesítménye tehát körülbelül 425 lóerő. Lefelé a legnagyobb megengedett teher 100 *t*, ez a vonatra 12.000 *kg* gyorsuló erőt fejt ki, amelynek munkáját a fékek semmisítik meg. *O. K.*

Schwarz Sándor és Társa kályhagyárosok üzletüket megnagyobbítva, irodahelyiségüket és raktárukat az V. ker. Báthory-utca 20. sz. házba helyezték át, melyet saját céljaiknak megfelelőleg átalakítottak és kibővítettek.

HIVATALOS.

BUDAPESTI ÉPITŐ-, KŐMŰVES-, KŐFARAGÓ- ÉS ACSMESTEREK IPARTESTÜLETE.

A munkából jogtalanul kilépő munkások alkalmazása munkakönyv nélkül. Az ipartestülethez följelentés érkezett, hogy egy építőmestertől hétközben kilépett kőmíveseket munkakönyv nélkül más épületen munkába állították.

Figyelmeztetjük a tagokat, hogy az ily eljárás nemcsak a munkaadók közt szükséges szolidaritásnak rút megszegése s mint ilyen, ha az illető két munkaadó a budapesti építőmesterek, kőmívesmesterek és építővállalkozók szövetségének tagja, a szövetség részéről megtorlásra talál; de ezt nem tekintve, az ipartestület minden olyan esetet, midőn valamely munkaadó munkakönyv nélkül állít munkást munkába, az ipartörvényből folyó kötelesség szerint megbüntetés végett a kerületi iparhatóságnak följelenteni kénytelen.

an; 410 *m*, Latham, ugyanezen a napon Bonyban; 475 *m*, Latham, ecember 1-én Bonyban; 1000 *m*, Latham, 1910 január 7-én Bonyan; 1269 *m*, Paulhan, 1910 január 12-én Los-Angelosban (Kalifornia); 384 *m*, Latham, 1910 július 7-én Reimsben; 1524 *m*, Olieslaegers, 910 július 30-án Reimsben; végre Tych 1700 *m*-re emelkedett, tehát második kilométert is valószínűleg nemsokára el fogják érni.

A berlini művészeti akadémia szeptemberre és novemberre néhai *Skarbina* és *Olbrich* tanárok emlékére kiállításokat rendez.

Műegyetemek látogatottsága. A multkoriban megemlékeztünk több műegyetem statisztikájáról; kiegészítésül közöljük a déli és nyugati német városok és Zürich műegyetemének idevágó statisztikai adatait. A hallgatók számáról és megoszlásáról ezt a táblázatot állítottuk össze:

	1909	1910										
		Összesen	Általános	Építész	Gépész	Vegyész	Mezőgazd.	Mérnöki	Papírosgyári	Elektrotech.	Vendég
		szakosztályban									
München	2902	2756	409	1068	782	304	193	—	—	—	—
Darmstadt	1133	1407	46	331	345	121	—	271	42	166	85
Karlsruhe	1156	1256	—	449	231	238	20	—	—	205	42
Drezda	—	1168	106	432	278	227	—	—	—	—	125
Stuttgart	—	711	13	366	131	48	—	57	—	22	—
Braunschweig	—	506	61	183	95	187	—	—	—	—	—
Zürich	1326	1345	47	76	531	247	95	349	—	—	—

Külföldi volt: Münchenben: orosz 195, ausztriai és magyar 162, bulgár 105, svájci 52, román 32, szerb 25, összesen 650. — Darmstadtban 65, köztük 277 orosz (a cárné t. i. darmstadti, azért szeretik az oroszok ezt a műegyetemet). — Karlsruheban 431 külföldi közt 257 orosz, magyar és ausztriai 39, svájci 23. — Stuttgartban csak 37 külföldi volt, köztük magyar-ausztriai. — Braunschweigban 53 külföldi közt 46 orosz volt. —

Hiszen nem is az volt itt a cél, hogy az alagútépítmények ben szokásos és használatos burkolatokhoz hasonló cément réteget alkalmazzanak; ez esetben csupán a falazatbai keletkezett rések és üregek megfelelően tömör kitöltéséről volt szó. Hogy a javítások céljára felhasznált cément habarcs kötőképessége akadálytalanul és zavartalanul érvényesülhessen, a hidak bizonyos részét a forgalomból kizárták oly módon, hogy 16 méter hosszú gerendákat helyeztek el a munkában álló ívezet fölött csekély magasságban. Így aztán a forgalom sem szünetelt, egyben pedig a cémentbehatolás és kötés tartama alatt az illető hídfalrészlet teljesen tehermentesített maradhatott. Úgy a fúrást, mint a cémentezést részint szilárdan álló, részint pedig úszó állásokról végezték.

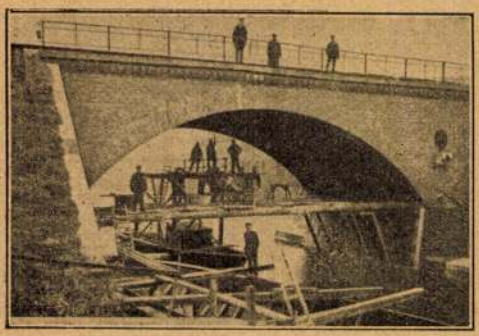

1. ábra. A hamburgi vasúti híd.

A cémentanyag bepréselésére szolgáló benzinmótoros légsürítőgép a hidak közvetetlen közelében, a vízparton volt elhelyezve. A munkások állásán elhelyezett cément-vakolatos edényt szivattyú kötötte össze a préselőgéppel. Besajtolás előtt a megfúrt nyílásokat acélcsövek segítségével vízzel gondosan kiöblögették; azután pedig hozzáfogtak a lyukak megtöltéséhez. A munkálatokat az ívnyílások legalsó részein kezdették s innen haladtak tovább a megfúrt lyukak öblögető mívelésének sorrendjében. A lyukakba vezetett öblögető acélcső-vezetet kemény faék és szösz segítségével sajtolták erőteljesebben a

3. ábra. A benzinmótoros légsűrítőgép.

ilkalást és
yebetilleti: erre
zve kijelentem,
gy a bírálat
zajlása után
omban jelen-
st tettem a
agyar Mérnök-
Építész-Egylet
ódájában, kérve, hogy az *összes* szaklapokat az ered-
ényről értesítse.

Mulasztás tehát bennünket, bírálókat, nem terhel; meg-
ttük, ami kötelességünk volt, s amit a jelen — teljesen
kalmatlan — nyári időszakban megtennünk lehetett,
időn ki erre, ki arra jár s alig volt lehetséges plenáris
ést összehozni.

A tisztelt cikkíró úr bizonyára emlékszik egy régebbi,
gyobb pályázatra, ahol 20.000 k. volt az első díj, s még
áig sem kaptam meg róla a bírálati jegyzőkönyvet, bár
iránt több ízben kértem az egyesület közbenjárását is.
ekintettel arra, hogy akkoriban a bíráló bizottság eljárását
gyon elítéltem: nem tehető fel rólam, hogy most magam
okot szolgáltassak a szemrehányásra.

Kiváló tisztelettel

Balogh Loránd.

VEGYESEK.

Kinevezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a Magyar
szágos Képzőművészeti Tanács építőművészeti szakosztályának elő-
ójává *Kertész* K. Róbert műszaki tanácsost, a Tanács jelenlegi három
s működésének időtartamára, — a kereskedelemügyi miniszter a m.
. államépítészeti hivatalok személyzeti létszámában *Kopp* Ede és
ak József kir. mérnököket kir. főmérnökökké, *Halász* Sándor és
kács Pál kir. segédmérnököket kir. mérnökökké, végül *Almasescu*
György okleveles építészt és *Szántó* Albert okleveles mérnököt kir.
édmérnökökké nevezte ki.

ségi folyamodványokat a beiratkozásra kitűzött határidő alatt (szeptember 2-től 12-ig) a rektori irodában kell benyujtani, amidőn az indexet illetőleg az első ízben történő beiratkozáskor az érettségi bizonyitványt is fel kell mutatni, A folyamodás benyujtását igazoló jegyeket másnap csak azok a hallgatók fogják megkapni, akik a szabályzat értelmében a tandíjfizetés alól felmenthetők. Tandíjfizetési halasztásnak helye nincs.

Az épitészeti tervpályázatok körüli eljárásra vonatkozó szabályzatot, melyet 1908-ban a kereskedelemügyi miniszter adott ki, a belügyminiszter is elfogadta; ennélfogva a hatóságok most már kénytelenek ezt a szabályzatot alkalmazni.

Építőművészeti ösztöndíjak. A Magyar Országos Képzőművészeti Tanács pályázatot hirdet *az építőművészet köréhez* tartozó két ösztöndíjra és pedig: egy ösztöndíjra 1500 koronával és egy ösztöndíjra 800 koronával. Ezek az ösztöndíjak kiadásuktól kezdődő egy évre szólnak és céljuk az, hogy azokat, kik az építőművészeti pályán az alapvető képzésen már túl vannak és a hivatottságnak kétségtelen bizonyítékait tudják felmutatni, tanulmányaiknak kiegészítésében támogassák. Pályázhatnak a királyi József-műegyetemet végzett építészek vagy olyan akár itthon, akár a külföldön tanult építészek, akik az építőművészeti képzettségnek a József-műegyetemet végzett építészekével képzettségével ugyanazon a fokán állanak. A pályázatokban csak magyar honosságú egyének vehetnek részt. A folyamodások a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez címezve folyó évi szeptember hó 30-ig az Országos Képzőművészeti Tanácsnak (Báthory-utca 12.) nyujtandók be, a mutatványművek pedig szeptember hó 28., 29. és 30-án az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumba. A beküldött művek hátsó oldalára cédula ragasztandó ezzel a felirattal: „A Magyar Országos Képzőművészeti Tanácshoz. Pályázat állami ösztöndíjra." E cédulán a pályázó neve és lakása szembetűnő módon feltüntetendő.

A repülés mesterségében napról-napra újabb és jobb eredményekről mutatnak föl a rettenthetetlen aviatikusok — különösen az elért magasságokra nézve. 18 hónap alatt így növekedtek a magasságok: 115 *m*, Wilburg Wright, 1908 december 18-án Anversben; 150 *m*, Paulhan, 1909 július 18-án Donaiban; 155 *m*, Latham, 1909 augusztus 29-én Reimsben; 300 *m*, gróf Lambert, 1909 október 18-án körülrepüli a Eiffel-tornyot Párisban; 360 *m*, Paulhan, 1909 november 19-én Bony

A falazatra egyidejűleg alkalmazott nagyszámú cément-
ntokon ma még a repedéseknek legparányibb nyoma
n észlelhető, ezért a két vasúti híd tartóssága hosszú
ére megint biztosítottnak látszik. —*i* —*ly*.

Válasz a panaszra.

Budapest, 1910 aug. 23.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Csak ma, külföldi utamról hazatérve — olvastam a b.
ja augusztus 14-iki számában megjelent „Panasz" című
cket.

A szerző álláspontját magam is vallom s igaza van, ha
naszkodik. Mint a füzesgyarmati pályázat egyik bírálója,
ndazonáltal fölvilágosítani kívánom őt, hogy a jelen
ctben nem történt mulasztás, hanem a kedvezőtlen körül-
nyek összejátszása okozta a késedelmet. A bíráló
zottság 5 tagból állott. Az első összehívás alkalmával a
t füzesgyarmati, valamint az egyesület részéről delegált
áló nem jelent meg. Utóbbi nem lévén Pesten, a meg-
vót nem kapta meg. Előkerestük a pótló tagot s elvesztvén
y napot, újra összehívtuk a bizottságot. A mostani szorgos
unkaidő dacára, két napon át vettük lelkiismeretes bírálat
á a beérkezett terveket s rendes jegyzőkönyvet vettünk
. Erre a két vidéki tag hazautazott, valamint elutazott
yik bíráló társunk is. A géppel leírt jegyzőkönyv tehát
ndorútra kelt, hogy a szükséges aláírások meglegyenek
ita. Bizony kellemetlen és körülményes munka az auguszi
si kánikulai bírálat s nem a jóakarat, hanem az idő
ányzott ahhoz,
gy a bíráló
zottság jövése-
enése közben
a gyenhezen
rélbe üssük a
lgot. Ami a

87. OT. 12 Edd. 1.

Székely Bertalan, a Festészeti Főiskola igazgatója folyó hó 21-én 75 éves korában megha Elhunytával nagy veszteség érte a magyar képz művészetet, tehát az építőművészetet is, melyet Mester eltávozása kétszeresen sujt. A Mester ugyar azok közé a testvér-képzőművészek közé tartozc akik müködésükkel hatalmasan fokozták az épít szeti alkotások érvényesülését. A magyar fresk festészetnek méltó képviselője volt: a budai Mátyá templom, Vajda-Hunyad, a pécsi templom, a Deá mausoleum, a kecskeméti városháza és számos egyé műve a bizonyságai annak, mily erős társa, testvé a festőművész az építőművésznek. A nagy halott tehát az építőművészek épp úgy gyászolják, mint festők és a szobrászok. Alkotásai hirdetik lángesz nemcsak nekünk, hanem a széles nagy világnak ahol a magyar névnek osztatlan dicsőséget szerze Örök becsű művei őrzik emlékét.

A m. kir. állami gépgyár munkáslakótelepének bemutatá képpen ma 4 újabb fényképfölvételt és az egész épületcsoport föl szinti alaprajzát közöljük; jövőre maradt a teremépület alaprajza, fényképfölvétel és az ismertető leírás.

A József-műegyetemen a beiratkozások az 1910/11. tanév el felére szeptember 1-től 12-ig tartanak. E határidőn túl egész október 14 csak azok kaphatnak kivételes engedelmet az utólagos beiratkozásokr akik a rektorhoz intézett és kellően bélyegelt folyamodványukban hite érdemlően igazolják, hogy a késedelemnek oka betegség vagy egyé legyőzhetetlen akadály volt. Október 14-ike után a m. kir. vallás- és kö oktatásügyi miniszter sem ad engedélyt a beiratkozásra. Tényleges katon szolgálatot teljesített önkéntesek október 1—8-ig iratkozhatnak b A tandíj félévenkint 75 korona. Egész vagy fél tandíjmentességet csa azok a jeles vagy jó előmenetelű tanulók kaphatnak, akik szegénységük

Székely Bertalan

delikát apróságot mutat fel. Itt vannak azután a történelmi képek sokkal emberibb vázlatai; egy tanulmány Andrássy Gyula arcképéhez — nem nagyon hízelgő a nagy államférfiúra, akit szépsége tudatában lévő, valójában azonban kissé cigányos fejű férfiúnak mond, de éppen ezért ez a vázlat jelentékenyen beszédesebb, mint a kész portré. A portréknál vagyunk: néhány asszonyi arcképről kell beszélni. Nagyszerűen végiggondolt, raffináltan befejezett képmások ezek. Egy öreg asszony arcképe például, a XI. teremben, lila tónusokkal, egy másik öregasszonyé szürkével, fehérrel és feketével.

Egyes termek falaira csak úgy a hely kitöltése gyanánt keskeny frizeket raktak fel: amorettekből állította össze ezeket a frízeket Székely, csak úgy, szórakozásképpen és mert a nyilvánosságra se szánta talán nagy részüket: azért oly közvetlenek, azért oly könnyűek, oly mélyen, igazán dekoratívek, oly impresszionisták. Székely magyarázói, kritikátlan tömjénezői úgy tesznek, mintna semmi nem lett volna idegenebb tőle, mint ez a fogalom, az impresszionizmus. Ha csak annyit tudok egy festőről, hogy szerette a falat és a freskónak igazi mestere volt, már feltételezhetem róla, hogy voltak kapcsolatai az impresszionizmussal. Székely oeuvrejéből ez a kapcsolat oly nyilvánvaló, hogy talán kellemetlen is azoknak, akik szerették vele és az ő robusztus vállai mögül ütni a kritikátlanul egybefoglalt modern művészeket. A vázlatok között, amelyek az ujabb freskókhoz készültek, akárhány kész, tipikusan impresszionista kép. A falon, a kartonon ezek természetszerüleg mind megváltoztak. Néha túlzott a változás. Gyakran érezzük, milyen jótékony lett volna a magasból amúgy sem érvényesülő apróságok helyett az erőteljesebb összefoglalás, a virtuóz kontúr-kalligráfia helyébe a pregnánsabb folthatás, a vázlat egész felfogásának szűzebb átvitele. Érthető, hogy Székely a részletező, gondos, aprólékos előadási multhoz ragaszkodott kész művein. Múltja, élete, kora, meggyőződése, képességei mind erre utalták. Ezek a vázlatok azonban meggyőző bizonyítékai annak, hogy a festő nem elméletek, nem szabályok szerint gondolkodik, hanem úgy, ahogyan számos indexre tett modern festő magát kifejezte és ahogyan épített maga Székely is, mikor a nyilvánosság, a megrendelés, amikor önmaga nem kötötték meg kezét.

Székely Bertalant ez a kiállítás nagy mesternek mutatja. Nagy festőnek. Az elmélkedő Székely — ahogyan az elméletek nyilvánosságra jutott töredékei szerint itélni lehet — nem kap igazolást. Ezek az elméletek minden szabad, fantáziától vezetett, külső motivumokat elvető, egyedül belül indokolt, minden kevésbbé szabályszerű osztályzattal sujtott művészkedés ellen fordulnak. Székely, a festő, ellenkezőleg: minden kor irásos törvényei alul felszabadult piktúrájának igazolása. Naturalista; a valót azonban szuverén megvetéssel dobja el, mihelyt nincs reá szüksége. Isteníti a hideg tudást, miközben ceruzája alól öntudatlanul ömlenek a legszebb lírai sorok. Fest agyonértelmezett allegóriákat, de ostoba angyalkákkal játszik üres óráiban. A teremtés igaz óráiban. Diszruhás portréin az arany verete és a drágakövek foglalata felismerhető. Maga-magának azonban, önarcképén durva daróc-köpönyeg van a nyakába dobva — és ez az igazi Székely.

LENGYEL GÉZA

egészen szigorú és a vázlatokból, a különböző érési fokozatokat feltüntető feljegyzésekből a szándékosság, a tudatosság nyilvánvaló. Külön meg kell ezt említeni, mert egyébként tömérdek pompás dolgot csinált nagyszerű öntudatlansággal a metódikának ez a rajongója. Mig a vajdahunyadi és a budai freskókat tervezgette, nyilvánvalóan meg volt győződve róla, hogy ugyanazt a komponáló munkát végzi, amely történelmi vásznait szülte. A poéta, a költő, a művész azonban itt tökéletesen, végképp legyőzte a matematikust. Már a téma megválasztása is jelentékeny engedmény. A csodaszarvas regéje, meg a vándorlás az új haza felé. Eléggé magyar ahhoz, hogy az elveihez ragaszkodó művész, történelminek vélje, de szerencsére túlságosan régen letünt, tehát egészen mesebelinek tekinthető korba nyúlik vissza még a honfoglalást közvetlenül megelőzött idő is, a csodaszarvas meg kimondottan rege. Irás, kosztüm, történelmi kellékek nem kötik többé. A fantázia szabadon csapong. Az emberi forma alakul, hajladozik nagy gazdagságban a hatalmas falfelületeken és a nagyrészt elképzelt ruházat csak arra való, hogy még jobban kiemelkedjék a munka csapongó karaktere. Ha idegen nézi meg e kartónokat, nem lát bennük egy magyarázgatásra szoruló kiszakitott részletet: lát egy mesevilágot, amelynek már színei is sokkal derültebbek, lát egy művészt, aki dúskált a formákban és végtelen könnyűséggel, mintha csak irta volna a falra a gazdagon és szabatosan megrajzolt képek egész sorát. Talán nem mellékes felemliteni, hogy a pécsi, a vajdahunyadi és a budai képek egyaránt középkori épületekre voltak szánva. Székely Bertalan belemélyedt a középkori formakincsbe és amit a másodleöntésü renaissance-épületek falaira dolgozva nem talált meg, itt meglelte a fal, a felület igazi jelentőségét, megtalálta a nagy mű megcsinálására egyesült művészetek közötti egyensúly nyitját. Miközben stílus-problémák után kutatott, megkapta őt a középkori romlatlan, ősi művészi szellem, naivabb, áhitatosabb lett, sok-sok ismeret nyűgétől megszabadult.. A hideg komponálót átmelegítette valami: ezek a kartónok és vázlatok egészen új Székelyt mutatnak nekem.

Amig élt, kifelé, hideg és ünnepélyes művészi arculatát fordította és a múzeum is erről a kivételes kvalitású, de túlhideg művészről számolt be. A kiállítás első termében ott van régi önarcképe. Más portrék is vannak ott. Ismertek, híresek, díszruhások, hűvösek. A felmelegedésre képes poétát ez az önarckép fedezi fel. Hosszúkás, erős állú csupasz arc, vállakra dobott köpönyeg, szinte vázlatosan. Merészség, önbizalom, szinte gőg néz le erről a képről, de ma is oly friss, olyan beszédes, olyan nyilvánvaló bizonyítéka annak, hogy hatalmas tűz égett ebben a szívben — sok-sok metódikával elfalazva. A nagy gyönyörűség azután: a tárlat tömérdek darabja között kutatni, hol csap fel ez a láng. Székely Bertalan életének nem volt olyan időszaka, amikor egészen elrejtőzött volna. A kiegyezés ideje körül reprezentatív arcképek és tablók megrendeléseivel halmozták el. Ott vannak azonban a koronázásról készült akvarel-vázlatok. Egész tömegek pompásan éreztetve. Egy halaványfeljegyzésben a régi épületek minden architektónikus kedvessége. Néhány meleg és friss szín elevenné teszi a halaványceruza-rajzot. Az Ernszt-gyűjtemény különösen sok ilyen

a nagy művésznek kijáró elismerésben. A hazafiasság jelszava és védőpajzsa alatt vonúltak be a legsilányabb, tehát a leghazafiatlanabb képek a középületekbe, a hajdani kiállításokra.

* * *

Székely Bertalan szerette az elméletet, a metodikát. Néhány rajzából, feljegyzéséből is kitűnik, mennyi fontosságot tulajdonított neki. Volt tanítványai mind sokat beszélnek arról, mennyit bíbelődött csalhatatlan szabályok leszűrésével és az egyébként jeles tanító mennyire veszélyeztette ezen az úton a tanítás eredményét, mennyire felszabadította a középszerűségeket. Sokat emlegetett feljegyzései, elméletei azonban a maguk egészében még nem kerültek nyilvánosságra. Nem lehet megtudni, mennyi szerepe volt létrejöttükben az igazán festői, benső és szigorúan követett meggyőződésnek, mennyi a puszta játéknak, szórakozásnak. Művészek, jók és gyengék, mind szeretnek maguknak és másoknak szóban és írásban utasításokat adni. Maguk nem mindíg követik. Szeretnek papírra vetni rapszódikus feljegyzéseket. A kicsinyek firkálása persze senkit nem érdekel. A nagyoké mindíg érdekes dokumentum. Gyakran annál érdekesebb, minél inkább ellentétes a feljegyzett elmélet a kész munkával. Székely Bertalan feljegyzései megérdemlik a legnagyobb figyelmet, de valószínű, hogy dokumentális jelentőségük sokkal nagyobb lesz, mint tanító értékük. Vannak művészek, akik nem tudnak, olykor nem is akarnak számot adni arról, amit csináltak. Székely Bertalan kész volt mindig, minden vonalát megindokolni. Elméleteinek azonban okvetlenül változniok kellett, ha öntudatlanul is. A képek legalább hatalmas változásról számolnak be. A freskók, a monumentális falkitöltések, a pécsi székesegyház diszei, a vajdahunyadi vár kartónjai, a Halászbástya számára készült tervezetek szinte elitélik az első kornak történelmi vásznait. Ezek a vásznak a valónak, a brutális naturalizmusnak és a modorossága mellett is lehetetlen elképzelésnek furcsa keverékei. Ha nézem az egri nők képét; minden arc, kéz, láb, fegyver szigorú mása a valónak. Egy-egy török figurája a maga egészében igaz. Az egri nő azonban: hős, tehát hihetetlenül megváltoztatja eredeti formáját, elképzelhető gesztusát, emberi mivoltát, Az egész harc pedig történik egy oly kicsi és oly meredek területen, ahol az odahelyezett emberek nem harcolni: megállani nem tudnának. A szándék azonban nyilvánvalóan a realizmus volt, az igazság, a hűség — a történelmi piktúra gondolatával merőben ellentétes — de a részletek naturalizmusát a kompozició, ez az elméleti elem, teljesen megbontja.

A falképeken, ott sokkal kevesebbet komponál Székely. Ezek nem utalnak bennünket a valóra, ezek észrevehetően és pregnánsan a festő külön világából születtek, nem tartanak számot a hűségre, megszabadulnak a részletek nyűgétől. Fejlődés, változás észrevehető itt is, bár Székely elméletei évtizedeken át nem változtak meg. A való mást mutat, mint az elmélet. A Deák-mauzóleum kartónjai még megszokott allegórikus alakok, plasztikusak, olykor szinte szoborszerűek, a falból kikivánkozók. A pécsi templom freskóin egészen háttérbe szorul a plasztikus elem, a vajdahunyadi és a Halász-bástyához készült képeken a felülethez való simulás

a piktúra, annál határozottabban internacionális. Ez nem jelenti a nemzeti jellemvonások tagadását sem. Ha nekünk olyan festőnk támad, akit mindenütt megbecsülnek, amellett, hogy mindenütt megérzik képeik magyar ízét, ez végtelenül örvendetes volna. Aki azonban Székely Bertalan történelmi képein megérzi a magyaros ízt, önmagát ámítja. A német emlőkön növekedett kitűnő mester németes, romantikus hős-tablói bizony ezek és külön balesetük, hogy idegen ízük ellenére is, csak aránylag szűk körnek szólanak. Mert az állítólag oly fontos tartalmi rész megértéséhez a történelem, sőt a legendák ismerete szükséges. Mihelyt valaki nem magyar néző, már pedig Székely Bertalan érdemes idegen bámulókra is, számára a Lajos király tetemének feltalálását ábrázoló képből rögtön kiesik a túlbecsült kompozíció, az állítólag átéreztetett bánatos lelkesedés, a sötét csüggedés. Marad egy rendkívül finoman színezett kép, amely valóban áraszt bizonyos melancholiát, borongós egével, szürkéből lilába átmenő tónusaival. Ez a finom tónus rendkívül szerencsésen eltalált és az egészen átömlesztett, annak ellenére, hogy a káprázatos részletességgel megfestett részletek — bogáncs-levelek, fűszálak — az egységet erősen veszélyeztetik. Az alakok a tájtól, a környezettől függetlenek, mind külön megformáltak, megrészletezettek és csak a legkevesebb képen, így az említett, a Lajos királyról szólón nem válnak el élesen a fűszáltól, a fától, amely mellettük zöldel, a levegőtől, amely körül veszi őket s amely egyébként nem játszik jelentékeny szerepet ezeken a képeken.

Lajos király képét 1860-ban festette Székely. Dobozit 1861-ben, a Mohácsi vészt 1866-ban, az Egri nőket 1867-ben. Ezek a dátumok bizonyítékok — egyébként bizonyíték néhány közismert levél is, így a báró Eötvös Józsefé — amellett, hogy erős politikai és tisztán artisztikus érzésekke gyakran ellentétes befolyások rákényszerítették Székelyt a patetikus, a szónokló, a történelmi tendenciákkal telített előadásmódra. A kényszerítést nem kell nagyon tragikusan értelmezni. Az olyan kontempláló, tépelődő, elméleteket kereső, abstraháló elme könnyen hajlott amaz irány felé, amely a nemzeti ügy szolgálatába akart állítani minden kultúrmozgalmat, a versírástól a képfaragásig. Ma, hiába akarunk mást elhitetni magunkkal, csak képeket látunk ezekben a vásznakban. Deklamálásuk külön, politikai lelkesítő erővel csak a hatvanas években rendelkezhetett. Akkor sem olyan mértékben, mint ahogyan némelyek elhinni hajlandók. Dobozi képét annak idején megvásárolták a székesfehérvári nők, de vértanuhalált egyikük sem szenvedett férje oldalán. Az egri nők ajándékozták a múzeumnak az ősanyáik hősiességét ábrázoló festményt, annyira azonban már nem lángoltak ők sem, hogy forró olajat és követ lettek volna hajlandók, a kép példája nyomán, a németek nyakába szórni. A kiegyezés után már a hősi múlt példáin való ideális fellobbanás szükségét is sokkal kevésbbé érezték. Maga Székely mindig inkább a pittoreszk, dekoratív elemet domborította ki, semmint a drámait. Nem csupán a művészi megismerés: a politika is segített elfelejtetni a történelmi piktúrát, amelynek elmúlásában könnyű megnyugodni. Mert nem csupán Székely festette a múlt jeleneteit. Mások is: elfelejtett nevűek, hihetetlenül gyengék, akik azonban szinte egyformán részesültek

nyítására, alapjában milyen kevés köze van a művész munkájának a természethez. A valósághoz, igen, bizonyos viszony köti Székelyt is, a tőle merőben különböző modern és legmodernebb festőket is. A ma festője megfigyel, másol, feljegyez, azután, egyre több elhagyással, összefoglalással leszűri a végső eredményt. Székely Bertalan elképzel, konstruál, beállít, azután tanulmányokat, részleteket szerez az elképzeléshez és velük dúsan felszerelve, megrakva felépíti a képet. A művelet, amelyet elmondottam, nem pontosan a Székely Bertalannal kapcsolatosan oly sokat emlegetett kompozició, de körülbelül vele egynek vehető. A művelet két módja között értékbeli különbséget felfedezni fölösleges. A mai festők nem csupán a naturalizmus győzelmes tanításaira hallgatva szokták meg, hogy minden alaposabb előzetes átgondolás nélkül k i v á g j a n a k egy darab természetet. Erre a szabad, költőien korlátok nélkül való munkára utalta őket a festő változott helyzete, az a körülmény, hogy nem dolgozott többé mecénásoknak, megrendelőknek, hanem tárlatok ismeretlen népe számára. A megrendelés, a feladat megszabása a hely, a cél, a világítás, sőt a rendelő egyénisége szerint, nem művészietlen valami. A legjobb korszakokban igen hatalmas és igen fejlett ízlésű megrendelők voltak és sok, azóta világhirű kép ötlete nem az alkotó fejéből pattant ki. Ez a puszta ötlet persze elenyészően jelentéktelen a kép megcsinálásához mérve, Éppen ezért nyugodtan kölcsönvehető. Székely Bertalannak még voltak megrendelői: a kormány, az egyházak. különféle társulatok. Alkalmi képeket is csinált — a koronázási parádékról például. E megrendelt képek nagyságát, alakját készen kapta. A nagy falsikokba néhol belévágott egy ajtó, egy ablak. Ezt tudomásul kellett venni, ennek figyelembe vételével elrendezni, beállítani az alakokat, a csoportokat. A beállítás, a hatás pontos kimérése itt helyénvaló és természetes. A freskót, a dekorativ, lirai, drámai elemekből összerakott falképet persze, hogy meg kell komponálni, noha e kompozíciónak az irodalomból átvett szabályocskákhoz semmi köze nincs. A megrendelés híján festett, a meghatározott és meg nem változtatható hely kijelölése nélkül létrejött képeknél, amelyek mintegy a társadalom szabad vására számára készültek — itt e kompozició, Székely Bertalan oly sokszor, oly ellentmondást nem tűrő hangon dicsőített kompozíciójának jelentősége is elhalványul. Akármily szigorúan formulázta is meg a festő a kép centrumát, előterét, oldalterét, mellékes alakjait: a négyszögű keret képtelen egy komplikált, történet-fejezetet befoglalni, lezárni. A kép csak kivág egy darabot a képzeletbeli szinpadból és gyakran a festő legmegfeszítettebb erőlködésének ellenére sem a legjellemzőbb darabot vágja ki. Székely Bertalan nagyságát, kivételes helyzetét ez a kiállítás elvitázhatatlanná teszi, de legkevésbbé történelmi festményei révén. Ezekről ma nem lehet egyebet mondani, mint hogy a tizenkilencedik század közepén oly megszokott, pompás kvalitásokkal ékes tévedések közé sorolhatók. A kor, a politikával telített idő ilyeneket követelt és Székely csak sokkal később, élete vége felé fejezte ki elég pregnánsan, hogy a monumentális piktura meg nem elégedhetik a történelmi képek szűk fogalmával.

A piktúra nyelve internacionális nyelv. Minél inkább monumentális

SZÉKELY BERTALAN

Bizalmas, baráti viszony, amely a művész közelébe enged, amelynek révén megfigyelhető a zseni fejlődése egész vonalán, a teremtés óráiban, a műhely intím munkája közben: bizonyára kitünő eszköze ez a megismerésnek, ha a szeretet elfogultságot okoz is és a folytonos együttlét az ítélőképességet eltompítja. Székely Bertalan oldala mellett, életében, alig voltak ilyen rendszeres megfigyelők. Akik voltak, nem mind alkalmasak a nevezetes feladatra. Azután: Székely túlságosan nagy, nem csupán szeretetet: rajongást fejlesztett ki egész környezetében, a rajongás pedig épp úgy elvakít a fontos kvalitások, mint a hibák irányában. Halála után azonban érdemes, kivételes megbecsülésre méltó dolgot végeztek leglelkesebb hívei, amikor hosszú életének csaknem minden eredményét összegyűjtötték, kiállították. Most, egyszerre, előttünk van az egész pálya, az egész oeuvre, a meglepetésszerűen dús. Akik csak kiszakított darabjait ismertük, hirtelen szembe kerülünk minden termékével. Az alkotó mester meghalt, az egyéni vonatkozások eltüntek, sok megható és érdekes emberi vonásról nem tudunk számot adni, de annál tisztábban válnak ki a kész eredmények körvonalai. Mintha egy könyvtár volna előttünk, egyetlen író műve. Az írót nem ismertük, bizalmas, meleg szobájában, megvesztegető órákon át nem ültünk vele együtt, a könyvek azonban beszélnek és mi szűzen, makulátlan elfogulatlansággal fogadjuk be az első impressziót. Az ilyen hirtelen szembekerülés, nyugodt, alapos áttekintés nyilván éppen olyan célszerű módja a művészről való ismeretszerzésnek, mint a másik, a melegebb, amely a mindennapi élet útjain való kísérgetéssel jár.

Székely Bertalan műveinek műcsarnokbeli kiállításán az emberről, az alkotóról feljegyezhet helyes képet a szemlélő, feljegyezhet helytelent: a kiállítás maga alkalmas a jó felvétel megkonstruálására. Gazdag. Ami a pusztán jobb értelemben vett szórakoztatásra, meg ízlésfejlesztésre szánt kiállítás hátránya, ennek előnye, hogy teli van vásznakkal, vázlatokkal, rajzokkal, képek tornyosodnak egymásra, szobák telnek meg, falak borítódnak be háromszoros sorban. Ezek a képek, ez a tömérdek részlet összefüggő. Egyik a másiknak magyarázója, előzménye, oldalhajtása. A kész kompozicióhoz egy tanulmány, egy vázlat, még egy vázlat, megint néhány feljegyzés, utasítások írásban is, rövid szavakkal: ha még annyi volna, akkor sem sokalnók, akkor is lelkiismeretesen kellene végigböngészni minden darabját.

A sok száz töredék szerint Székely Bertalant, akivel szemben nem szabad osztályozó rendszert használni és kutatni, modern volt-e, vagy sem, alkotásának processzusa élesen elválasztja ama festőitől, azoktól, akinek munkája, fejlődése a szemünk előtt történik. Mindnyájan a természetet emlegetik ősi forrás gyanánt — ez nem szabad, hogy megtévesszen bennünket. Székely Bertalan gyakran, kedvteléssel volt naturalista egészen a falevelek erezetéig, azonban alig van ékesebb példa, mint ő, annak bizo-

Nyugat. 1911. febr. 16.